ILUMINAȚII

ESOTERISM
TEORIA COMPLOTULUI
EXTREMISM

PIERRE – ANDRÉ
TAGUIEFF

Pierre-André Taguieff
ILUMINAŢII

Ediţie electronică îngrijită de

Pierre-André Taguieff

ILUMINAȚII

Esoterism, teoria conspiraţiei, extremism

Traducere din limba franceză
CRISTINA SĂVOIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TAGUIEFF, PIERRE-ANDRÉ
Iluminaţii / Pierre-André Taguieff; trad.: Cristina Săvoiu. — Ed. a 2-a, rev. — Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2008

ISBN 978-973-103-848-3

I. Săvoiu, Cristina (trad.) 061.236.6

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România

www.raobooks.com
www.rao.ro

PIERRE-ANDRÉ TAGUIEFF
La foire aux Illuminés
® Librairie Arthème Fayard, 2005
Toate drepturile rezervate
® RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română

2008
ISBN 978-973-l03-848-3

CUPRINS

Mulţumiri

Introducere

1. Călătorie în ţara „societăţilor secrete”

2. Epoca incertitudinii şi a îndoielii

Logica îndoielii, zăbavă asupra comploturilor
Farmecul secretului
Simplism, extremism
Chipuri iudaizate ale conspiratorului mondial
Reprezentare despre complot şi delir paranoic

3. Illuminati & Cie. Origini şi figuri ale mitului

Illuminati în opinia adepţilor contemporani ai teoriei conspiraţiei
Complotul masonic iluminist: schiţa unei genealogii
„ludaizarea” conspiraţiei masonice
Un tipar de gândire esotero-complotistă: Nilus şi mitul Înţelepţilor Sionului în stil rusesc

4. Înclinaţia spre „ciudat” a jocurilor complotiste: cultura sincretică postcreştină

Credinţe „paralele” şi rigiditate în gândire
Cultura misterului şi a straniului
Iluminismul ludic: INWO, un joc video pentru iniţiaţi

5. Istoria secretă şi reprezentarea conspiraţionistă

Estetic, ludic, politic: spaţii de reprezentare complotistă
De la crime iudeo-masonice la asasinate „iluministe”
Moşteniri contemporane ale *Protocoalelor*
Erou şi martir al esoterismului conspiraţionist: Serge Monast
O noţiune problematică: „extrema dreaptă”

6. Esoterismul la vedere tentaţii, derive, efecte perverse

Derive şi tentaţii
Efecte perverse: esoterismul rasist, prenazist şi nazist
Ce ştiau iniţiaţii din Thule

7. Reprezentarea conspiraţionistă în contextul său: „societăţi secrete fictive” şi manipulare luciferică

Dubla posteritate a romanului *Sângele sfânt şi Sfântul Graal:* Holey şi Brown
Revenire asupra unui caz exemplar de mistificare: afacerea Léo Taxil
Program de dominare mondială şi „conspiraţie luciferică”

Illuminati şi satanism
Înfricoşătoarele „dezvăluiri” ale lui Fritz Springmeier despre Illuminati: infiltrare, programare mentală, conducere în secret a organizaţiilor mondialiste, pregătire pentru domnia Antihristului
Descendenţe satanice şi de la Prioria din Sion la puterea Societăţii Vril
Cunoaşterea interzisă

8. Revanşa diavolului sau seducţia complotismului cu tentă esoterică

Frica de libertate
Reîntoarcerea „iraţionalului”? Revanşa diavolului?
Atracţii incomode
Stilul extremist: simplism, denunţare
Oferta contraexperţilor: „cheia misterului”
Epoca ştiinţifico-fantasticului şi a politico-fantasticului

9. ANEXE

I. Dovada complotului grupării Illuminati: bancnota de 1 dolar SUA (ochiul în vârful piramidei) câteva texte

I.1. „Conspiraţia internaţională” şi „luciferiană” după William Guy Carr (1895-1959): *Pawns in the Game,* 1958 (extrase)
1.2. Un articol antisatanist redactat de un adept al „creditului social” din Canada(extras)

II. „Protocolul de la Toronto (6.6.6.)” sau „Panem et Circenses” (iunie 1967), şi „Aurora Roşie” (iunie 1985): două planuri pentru a instaura „Noua Ordine Mondială Ocultă”, „Documente” prezentate şi comentate de Serge Monast (1945-1996)

PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) (QUÉBEC ANUL ZERO)...
CONCLUZIE

III. Myron C. Fagan: „Complotul satanic pentru un guvern mondial. Illuminati [sau] conspiratorii mondiali” (conferinţă înregistrată în 1967 prin grija lui Anthony J. Hylder, difuzată în general pe casete audio sub titlurile: „The Illuminati Agenda” sau „The Illuminati — CFR”)

Prefaţa lui Melvin Sickler
Transcrierea Conferinţei lui Myron C. Fagan

IV. Un portret hagiografic al lui Antony C. Sutton, importantă figură a teoriei conspiraţiei în SUA, principalul propagator al viziunii demonizante asupra organizaţiei Skull & Bones

V. Viziunile conspiraţioniste ale ufologului Bill Cooper (1943-2001): *Guvernul secret* (1989-1990)

V.1. Textul de prezentare a autorului de către traducătorul său (anonim)
V. 2. Extrase din eseul lui Milton William Cooper, Le Gouvernement secret. L'Origine, l'identité et le but de MJ-12. Text prezentat astfel: „Scris pe 23 mai 1989 şi revizuit pe 21 noiembrie 1990"

VI. Un mare vulgarizator: Jan van Helsing (Jan Udo Holey, zis): Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle (prima ediţie germană, 1993) Livre jaune n°5 (1997, 2001)

VI. 1. Documente
Prezentarea lucrării Sociétés secrètes pe coperta a IV-a a cărţii semnate Jan van Helsing:
VI. 2. Extras din lucrarea Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XX siècle

VII. În numele dragostei pentru adevăr: ufologia conspiraţionistă a lui David Icke (n. 29 aprilie 1952 la Leicester, Marea Britanie)

Conexiunea reptiliană
DESCENDENŢA ÎN FAMILIILE WINDSOR-BUSH (înrudirea familiilor Bush-Windsor-Piso)

VIII. Fantoma abatelui Barruel — o sinteză contemporană a legendelor privind acţiunea luciferiană a societăţilor secrete şi Noua Ordine mondială

Noua Ordine mondială, francmasoneria şi Lucifer

IX. Illuminati şi „stăpânii lumii": retorica conspiraţiei mondiale

Illuminati
TEME ASOCIATE

X. Complotul sionisto-masonic din punct de vedere islamist

BIBLIOGRAFIE

I. Documente: cărţi de ficţiune, texte esoterice, scrieri conspiraţioniste (antimasonice, antisemite, antimondialiste), istorie mitologizantă, ufologie, mărturii etc.
II. Studii istorice şi critice, lucrări privind ştiinţele sociale, eseuri, anchete de presă

Pentru Jean-Pierre Laurant şi Émile Poulat, care, cu generozitate, deprind minţile a se lumina.

Mulţumiri

Ţin să mulţumesc din inimă lui Annick Duraffour, lui Jean-Pierre Brach, lui Jean-François Dunyach, lui Guy Michelat şi lui Andréas Pantazopoulos pentru observaţiile lor critice în legătură cu primele versiuni ale prezentei lucrări. Erudiţia prietenului meu Michael Neal mi-a adus o înlesnire considerabilă în munca de documentare, pentru care îi rămân profund îndatorat. În egală măsură, pentru sprijinul acordat sub diferite aspecte, aduc mulţumirile mele lui Philippe Baillet, lui Sébastien Chaize, lui Marco Dolcetta, lui Alexandrine Duhin, lui Stéphane François, lui Odile Hellier, Giselei Kaufmann, lui Marlene Lamelle, lui Roland Monnet, lui Marie-Thérèse de Pellegrin, lui Vincent Pierrot, lui Alain Policar, lui Elisabeth Ribaucourt, lui Jérôme Rousse-Lacordaire şi lui Wiktor Stoczkowski. De mare ajutor mi-au fost şi încurajările pe care prietenii mei, Philippe Gumplowicz şi Thierry Lachkar, nu le-au precupeţit. Încrederea şi recomandările de specialitate ale editorului meu, Sandrine Palussière, mi-au îngăduit să duc la bun sfârşit această lucrare. Fiului meu de paisprezece ani, Dimitri, îi exprim recunoştinţa mea pentru răbdarea de care a dat dovadă răspunzând întrebărilor mele naive legate de jocurile video precum şi de alte pasionante mistere ale noii culturi mondiale de masă.

„Este greu să prinzi o pisică neagră într-o încăpere întunecată, mai ales dacă ea nu se află acolo.”

Proverb chinez

„E limpede: Invizibilul nu e pe cale de-a ne părăsi.”
Régis DEBRAY, Les Communions humaines

Fayard, 2005

Introducere

În noua cultură de masă, un ochi cât de cât exersat observă, cu uşurinţă, dar în acelaşi timp cu stupoare, prezenţa unor subiecte care, până prin anii 1970, erau apanajul unei extreme drepte hrănite cu mitul politic fabricat la sfârşitul secolului al XVIII-lea de către teoreticienii contrarevoluţionari, adică mitul complotului internaţional la adresa civilizaţiei creştine. Un complot masonic, apoi iudeo-masonic creat în jurul legendei despre Iluminaţii din Bavaria (ordin constituit de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776), ulterior cunoscuţi sub denumirea de Illuminati. „Conspiraţia Iluminaţilor", o manevră subversivă având ca scop instaurarea unui „guvern mondial unic"[1] este sistematic denunţată încă din epoca Revoluţiei Franceze[2]. Este vorba, bineînţeles, despre un complot fictiv ai cărui iniţiatori, conducători şi simpli agenţi, înfăţişaţi ca membri ai unei puternice societăţi secrete, sunt, de fapt, o creaţie a imaginaţiei, mai exact a acelei capacităţi de a fabula având toate trăsăturile delirului de interpretare şi ale unei viziuni paranoice asupra lumii. Acuzaţi de nenumăraţi polemişti că ar fi fost principalii responsabili de producerea Revoluţiei Franceze, Iluminaţii din Bavaria sunt, chiar din momentul apariţiei legendei lor, imaginea ameninţătoare a subversiunii, a haosului revoluţionar şi a dictaturii criminale. Realitatea istorică a Ordinului Iluminaţilor (1776-1785) a fost mistificată, supusă mitologizării, în intenţia de-a o diaboliza. Fondatorul ordinului a fost socotit succesor al lui Satana, imagine fixată de Barruel în portretul pe care acesta i-l face lui Weishaupt:

> El aparţine unei categorii de oameni atât de damnaţi prin naştere, încât am fi înclinaţi să-i considerăm ca fiind produsul acelei inteligenţe nefaste căreia un Dumnezeu răzbunător nu i-a lăsat decât geniul răului. (...) Din bârlogul lor ascuns, ei nu fac decât să plănuiască atentate, să pună la cale revoluţii, să

1 Carr, 1998, p. 6. Pentru referinţe bibliografice complete v. sfârşitul vol. p. XXX.
2 V. mai ales Robison, 1797, şi Barruel, 1797-1798.

> unelteaască împotriva Bisericii şi a statului. (...) Caracterizat prin aceste atribute (...), către anul 1748, s-a născut în Bavaria un păgân cu numele de Jean Weishaupt, mai cunoscut, după analele sectei pe care a înfiinţat-o, sub numele de *Spartacus.* (...) Duşman al luminii, asemenea funestei cucuvele care nu zboară decât la adăpostul nopţii, căci soarele o năuceşte, acest jalnic sofist nu va rămâne în istorie, prin răul pe care l-a făcut şi pe care plănuia încă să-l mai facă, decât ca imagine a demonului.[1]

Diferenţa dintre ordinul istoric real al Iluminaţilor din Bavaria şi fabulaţiile despre secta Illuminati este izbitoare, în sensul că o organizaţie paramasonică, cu o existenţă de numai un deceniu, cu efective foarte modeste şi cu o influenţă limitată, a fost adusă la dimensiunile unei societăţi secrete dotate cu o extraordinară forţă de manipulare şi ai cărei conducători, presupuşi iniţiaţi, ar fi aparţinut unei descendenţe satanice sau unei dinastii luciferice. Este ştiut — şi faptul este cercetat de numeroşi istorici — că „legenda Iluminismului" sau „legenda Iluminată" a fost creată şi apoi reinventată, transmisă şi deformată încă din ultimii ani ai secolului al XVIII-lea. Ea a fost necontenit reformulată, readaptată spiritului vremurilor, reinterpretată de o multitudine de autori, care, în secolele al XIX-lea şi al XX-lea, au crezut că „motorul" istoriei nu era altul decât efectul acţiunii unor societăţi secrete sau rezultatul unei serii de comploturi ori că secretul politicii internaţionale consta în dirijarea ei de către lideri necunoscuţi, adevărate întruchipări ale răului.

Aproape în acelaşi timp, francmasoneria de pretutindeni a fost şi ea obiectul unei mistificări diabolizante. Ea pornea de la o distincţie cu totul retorică pe care abatele Barruel o introdusese în 1797-1798 în *Mémoires pour servir à l'histoire du jacobinisme:* distincţia dintre loji (la vedere) şi arrière-loji (pe ascuns)[2]. Imaginea francmasoneriei era dedublată: ce nu se putea afirma despre masoneria la vedere (sau aproape la vedere) se putea spune despre masoneria ascunsă sau

---

1 Barruel, 1973, vol. II, pp. 21-22. Weishaupt (1748-1830) avea prenumele de Jean Adam (Le Forestier, 2001, p. 16).
2 V. Barruel, 1973, *passim.*

ocultă, fără teamă că roata s-ar fi putut întoarce. Cât despre cel mai ascuns dintre capii societăţii secrete, se putea spune orice. Era deschisă calea spre cele mai absurde acuzaţii aduse „supremei conduceri”. Deosebirea dintre „la vedere” şi „ascuns”, ca evocare a opoziţiei dintre „superficial” şi „profund”, dar şi a aceleia dintre „jos” şi „sus” devenea astfel definitiv baza argumentării antimasonice ce avea să joace, ea însăşi, rolul unei paradigme în cea mai mare parte a discursurilor „anti-” care vizau organizaţii presupuse a conspira sau aşa-zisele societăţi secrete[1]. Într-un pamflet antimasonic publicat în 1867, *Les Francs-Maçons. Ce qu’ils sont. Ce qu’ils font. Ce qu’ils veulent,* de multe ori reeditat, monseniorul de Ségur consacră un capitol întreg „adevăratei masonerii care este ocultă şi în întregime secretă” în care face o impresionantă descriere a mitului conspiraţionist:

> Aceasta nu mai este Francmasoneria Lojilor şi nici a gradelor înalte, ci este, pur şi simplu, *societatea secretă.* Într-o arriere-lojă, masonii aruncă măştile. (...) În fruntea acestei adevărate armate întunecate se află un conducător unic şi necunoscut care rămâne în umbră şi care dispune de toate *Atelierele* şi de toate Lojile. (...) Acest personaj diabolic este mai puternic decât oricare dintre monarhii acestei lumi. În secolul trecut, el a fost, pentru foarte multă vreme, un oarecare german cu numele de Weishaupt[2].

Pe Illuminati şi pe conducătorul acestora îi regăsim, aşadar, în fruntea francmasoneriei, aşa cum a fost ea mistificată în textele autorilor antimasonici de obedienţă catolică, încă de la sfârşitul secolului al XVIII-lea. Dar, în acord cu normele unor contexte sociale diferite şi potrivit codurilor retorice ale diferitelor tradiţii conspiraţioniste, legenda construită în jurul

---

1 În literatura antiiudeo-masonică, aşa cum s-a reformulat ea după difuzarea, în afara Rusiei, a *Protocoalelor înţelepţilor Sionului* (deci începând din 1920), de pildă, aşa-zişii înţelepţi ai Sionului sunt închipuiţi ca fiind conducătorii secreţi ai poporului evreu şi, în acelaşi timp, liderii oculţi ai francmasoneriei prin care erau bănuiţi că domină lumea.

2 Ségur, 1884 (ed. a 62-a), pp. 44-45. Precizăm că, în afara situaţiilor contrare (expres menţionate), toţi termenii care apar cu literă italică, precum şi anumite particularităţi tipografice (pe care am crezut necesar să le reţinem) aparţin autorului textului citat.

Iluminaţilor a cunoscut, ea însăşi, foarte multe versiuni. În timp ce, la sfârşitul secolului al XVIII-lea, teza originii templiere a Iluminaţilor părea o evidenţă, în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea tinde să se acrediteze aceea a „conducerii evreieşti" a francmasoneriei şi, mai cuprinzător, a tuturor societăţilor secrete luptând să distrugă „civilizaţia creştină". Dintr-o descriere a „ierarhiei masonice" cuprinsă într-un pamflet din 1935, intitulat *Ce que l'on vous cache,* găsim din nou aceeaşi teză: „Deasupra acestei Francmasonerii cunoscute, oficiale, am putea spune, există o francmasonerie mai înaltă, accesibilă numai evreilor[1]". Această idee care stă la baza antiiudeo-masonismului a fost reluată, după 1945, într-un mod mult mai atenuat, sub forma denunţării „guvernului mondial" urmărit de către „bancherii internaţionali" şi de „asociaţiile mondialiste", complice la „conspiraţia comunistă". S-a întâmplat ca noul discurs „antimondialist" (de extremă dreaptă) de la sfârşitul secolului al XX-lea, incriminând ca diabolică Noua Ordine mondială, ca, de altfel, toate formele internaţionalismului, să fuzioneze, la anumiţi autori, cu mitul extratereştrilor de „rasă reptiliană" din care ar proveni cea mai mare parte a conducătorilor de pe planetă, ca descendenţi hibrizi sau doar ca aliaţi. Illuminati s-au ales astfel cu o nouă genealogie, mai extravagantă decât toate cele de dinaintea ei[2].

Ceea ce, într-un mod prea puţin satisfăcător, numim convenţional teoria conspiraţiei *(conspiracy theory, Verschwörungstheorie[3])* desemnează, destul de vag, diferite atitudini (sentimente sau percepţii), credinţe (sau convingeri), perspective sau sisteme teoretice cu pretenţii explicative.

---

1 Tast, 1935, p. 8

2 Autori principali: Keel (1970a), Deyo (1978-2004), Cooper (1989-2004 şi 1991), Keith (1994a, b şi c), Icke (1999-2001, 2002 şi 2005), Holey (1993-2001, 1995-2001 şi 2004), Hatem (2002). Pentru o analiză critică, v. Barkun, 2003, pp. 65-157. Vezi şi *infra,* cap. I, p. 57 *sq.*

3 În studiile mai elaborate, expresia apare uneori la plural: teoriile conspiraţiei, *conspiracy theories* (sau *plot theories), Verschwörungstheorien.* V. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998 (care studiază teoriile conspiraţiei mondiale: *Weltverschwörungstheorien);* Caumanns/Niendorf, 2001; Reinalter *et al.,* 2002; Pipes, 1997, pp. 1-19 (cap. 1: *Conspiracy Theories Everywhere);* Fenster, 1999; Ramsay, 2000.

Pentru a nu persista în confuzie, cum se întâmplă de obicei pe marginea acestui subiect, să analizăm masa de acuzaţii aberante, pornind de la câteva distincţii ce ar putea fi considerate elementare. Mergând în ordinea crescândă a gradului de elaborare, viziunile despre comploturi imaginare se grupează în patru categorii — începând cu simpla prezumţie de complot în interpretarea diferitelor fapte, până la marile epopei de natură mitică despre istoria sau despre evoluţia omenirii. Teoria conspiraţiei, deşi această denumire nu este cea mai potrivită, poate avea cel puţin patru accepţiuni:

1° Teama de o conspiraţie imaginară sau reala îngrijorare provocată de comploturi care nu există[1], dar care fac obiectul credinţelor. În acest caz, teoria se reduce la exprimarea acestei temeri[2]. A-i da un chip este echivalent cu a lupta împotriva ei. Şi totuşi, teama este din ce în ce mai mare. Pentru a înţelege procesul paradoxal ce are loc astfel, ordinea cauzală spontan afirmată de către cei care îşi mărturisesc credinţa în existenţa conspiraţiilor trebuie inversată. Adevărul e că ei se tem, iar pentru a scăpa de această teamă, inventează comploturi care să le confirme, să le justifice şi să le alimenteze temerile. În faţa salturilor bruşte ale istoriei, a noianului de evenimente oferite din belşug de toată media şi însoţite de comentarii puţin convingătoare sau iremediabil confuze, devine foarte mare tentaţia de a crede că „ni se ascunde totul”. „Totul”, adică, adevărul, esenţialul, adevăratele cauze sau adevăratele motive. „Ni” trimite la acei subiecţi necunoscuţi şi priviţi cu nelinişte de indivizii care, temându-se, le atribuie complotul. Cei care cred în conspiraţii hotărăsc astfel singuri de ce să se teamă, stimulându-şi în acelaşi timp temerile. Şi, pentru că fără un secret nu există comploturi, secretul ar fi arma de care s-ar

---

1 „O teorie a conspiaţiei *(conspiracy theory)* este teama de un complot imaginar. *Conspiraţia* desemnează o acţiune, iar *teoria conspiraţiei,* un înţeles atribuit” (Pipes, 1997, p. 21).

2 Teama de „subversiune” din partea revoluţionarilor conspiratori justificând organizarea de comploturi „contrasubversive”. Pentru situaţia din America, „stilul paranoid” în politică, v. Davis et al*.,* 1972; Curry/Brown, 1972; Robins/Post, 1997.

folosi cei care deţin puterea de a spune sau de a nu spune. În democraţiile aşezate, e uşor ca oamenii obişnuiţi să fie înspăimântaţi de ideea că, prin intrigi şi presiuni obscure, reţele oculte ar putea provoca o scădere a nivelului lor de trai sau o îngustare a câmpului de libertăţi. Nelămurita lor credinţă în existenţa unei conspiraţii nu se prea deosebeşte de un vag sentiment de nesiguranţă a vieţii, firesc, de altfel, în „societatea riscului”[1]: ea este împărtăşită, mai ales, de cetăţenii oarecum nostalgici care nu suportă nesiguranţa şi care devin îngrijoraţi de imprevizibilitatea crescândă a destinelor individuale sau a devenirii colective. Epoca revoluţionară era şi ea caracterizată prin insecuritatea vieţii indivizilor: Revoluţia Franceză, ca o răsturnare aparent inexplicabilă, pe care numeroşi contemporani o considerau de neînţeles, a însemnat pentru aceştia nu doar un traumatism, ci şi un motiv temeinic de a căuta o explicaţie. Schema conspiraţiei este, structural vorbind, răspunsul cel mai simplu dat acestui imperativ. În ceea ce transpare din această imensă maşinaţiune, funcţia cognitivă nu este exclus să fie dublată de o funcţie afectivă cu efecte ambigue: explicaţia aduce liniştire şi stimulare. Acesta este imaginarul fundamental al ideii de complot. Următoarele trei accepţiuni sunt o consecinţă a celei dintâi.

2° Ideea sau ipoteza conspiraţiei: existenţa unor evenimente istorice resimţite ca tulburi ori de-a dreptul absurde întăreşte presupunerea că la originea lor s-ar găsi unul sau mai multe comploturi, adică, în ultimă instanţă, intenţii şi acţiuni ale oamenilor[2]. Or, în acest caz, ipoteza nu funcţionează pe principiul îndoielii metodice şi nici nu este limitată prin recurs la experienţă: ea se transformă în teză[3].

---

1 Beck, 2001

2 Despre *Verschwörungshypothese,* v. studiul lui Armin Pfahl-Traughber, 2002, pp. 30-31.

3 În lucrarea sa de referinţă cu titlul *Die These der Verschwörung* („teza conspiraţiei”), istoricul ideilor Johannes Rogalla von Bieberstein face un studiu al multitudinii de reprezentări ale complotului de la sfârşitul secolului al XVIII-lea în sisteme de interpretare în care comploturi de diverse tipuri sunt atribuite „filosofilor” (Luminilor), iacobinilor, evreilor, francmasonilor, liberalilor, socialiştilor etc. Începându-şi cercetarea cu anul 1776, istoricul german recunoaşte importanţa, în istoria modernă a

Ideea de conspiraţie funcţionează de la sine ca model de inteligibilitate, astfel că utilizarea ei oferă satisfacţia unui echilibrări de ordin psihic. Aplicarea acestui model pare să aducă pe teritoriul explicabilului şi al raţionalului evenimente ce păreau total aleatorii. Ideea conspiraţiei, observă François Furet, „operează această pervertire a schemei cauzale prin care orice fapt istoric real poate fi redus la o intenţie sau la o voinţă subiectivă”[1]. Iluzia că utilizarea corectă a gândirii şi a noţiunilor ei înseamnă control asupra a tot ce se întâmplă permite, pentru o vreme, contracararea impresiei de haos. Aşa se explică de ce perioada revoluţionară a fost atât de bogată în comploturi imaginare: în vârtejul acelor răsturnări aparent lipsite de sens, orice adversar era învinuit de complot, ceea ce crea iluzia cunoaşterii motivaţiei şi a scopurilor ce stăteau la baza acţiunii diferitelor grupuri. După toate aparenţele, trecerea de la ideea-călăuză la ideologie a avut loc în epoca Revoluţiei Franceze, care „anunţă o lume în care orice schimbare în plan social se datorează unor forţe cunoscute, prezente în evidenţe şi aflate în plină activitate”[2]. Această atitudine cognitivă nu exclude totuşi participarea afectivă în sensul ei negativ, în care, pe un fond de anxietate, dominante sunt indignarea, furia şi revolta. Posibila existenţă a conspiraţiilor generează mânie şi neîncredere. Indivizii care cred în complot nu-şi pot dobândi liniştea cognitivă, din punctul de vedere al cunoaşterii, decât cu preţul unui disconfort afectiv, trăit ca permanentă neîncredere: ei nu pot pune capăt laborioasei lor activităţi de raţionare. Astfel, pentru unii indivizi sau grupuri, obsesia complotului este oricând o predispoziţie.

3° Ideologia conspiraţiei: se întemeiază pe convingerea că

configuraţiilor de tip conspiraţionist, a Iluminaţilor din Bavaria, adevăraţi amatori de comploturi — care voiau să instaureze domnia definitivă a Raţiunii — şi, totodată, subiect al unei suprainterpretări diabolizante care-i înfăţişa ca pe o putere subversivă universală. V. Rogalla von Bieberstein, 1978, pp. 70-79, şi 2002, pp. 21-23; Poliakov, 1980, pp. 149-154. La fel Norman Cohn (1967) şi Leon Poliakov (1980 şi 1992), istoricul german are în vedere accepţiunile 2, 3 şi 4 ale teoriei conspiraţiei: idee, ideologie şi mit.

1 Furet, 1978, p. 78

2 Furet, 1978, p. 44

procesele sociale, acelea despre care se crede că ar fi cauza sărăciei în lume şi a nefericirilor omeneşti, se explică, în mod necesar, prin manevre ale grupurilor oculte ce acţionează în secret şi cu rea-voinţă, pe bază de planuri, programe şi proiecte[1]. Există credinţa că aceste grupuri oculte sunt la fel de puternice pe cât sunt de ostile, ceea ce, în absenţa unei motivaţii plauzibile, lasă frâu liber tentaţiei de a le diaboliza. Demascându-i pe duşmanii ascunşi şi diabolici, cel care denunţă complotul se identifică pozitiv, de partea Binelui. Apariţia, la acest nivel, a unui demers de teoretizare a tipurilor de acţiune implicând secretul afilierilor (de tip iniţiatic), existenţa grupărilor oculte infiltrate în toate posturile puterii, programul (secret) de dominaţie şi operaţiile de manipulare planificate în acest scop, ne îndreptăţesc să vorbim despre „ideologie complotistă" sau, mai pe scurt, despre complotism ori conspiraţionism. De reţinut că ideea-cadru a manipulării generalizate funcţionează ea însăşi ca mijloc de manipulare.

4° Mitul conspiraţiei sau mitologia conspiraţionistă se construieşte în jurul tezei potrivit căreia comploturile fac, au făcut şi vor face istoria[2], adică sunt cheia istoriei: este dogma pe care se sprijină întregul edificiu al miturilor. Şi, deoarece complotul are în mod necesar un caracter mondial, complotiştii sunt indivizi universali, legaţi să acţioneze peste frontierele politice, lingvistice sau dintre civilizaţii: iezuiţi, francmasoni, evrei „cosmopoliţi", comunişti, capitalişti „apatrizi" etc. Aceste conspiraţii de dimensiuni planetare sunt denumite uneori megaconspiraţii. Situarea unui complot la scara istoriei universale, pentru ca, astfel „delocalizat", să poată fi mai lesne reprezentat ca un complot mondial, este o invenţie fabulatorie ce poate fi atribuită epocii moderne, ca epocă de apariţie, în cea de-a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, a „filosofiilor istoriei" şi de explozie conspiraţionistă declanşată de Revoluţia Franceză — prin care s-a pătruns într-un fel de galerie a oglinzilor în care complotul nu poate să apară fără dublurile sale: respectiv, complotul iezuit,

1 Despre conceptul de „ideologie a conspiraţiei", principalele ideologii complotiste şi funcţiile lor, v. Pfhal-Traughber, 2002, pp. 32-39.
2 V. Pipes, 1997, pp. 43-44

jansenist, „iluminist”, francmasonic, neotemplier, aristocratic, clerical, iacobin etc. Ceea ce Manes Sperber numea „viziune poliţienească asupra istoriei” (expresie creată de psiholog în 1953[1]) corespunde accepţiunilor 3 şi 4: ea are la bază teza potrivit căreia „neîmplinirile acestei lumi trebuie imputate unei organizaţii sau unei entităţi malefice[2]” — indiferent că este vorba, de exemplu, despre Ordinul iezuiţilor, francmasonerie, „bancherii internaţionali” sau evrei (despre liderii lor ascunşi: înţelepţii Sionului) — sau chiar tuturor puterilor malefice laolaltă[3]. Având în vedere megaconspiraţiile conţinute în miturile politice moderne, dictonul „Extremele se atrag” pare a înceta să mai fie o vorbă goală, devenind o formulare a legii de organizare internă a imaginarului.

Gândirea despre complot prezintă unele analogii cu gândirea mitică: asemenea acesteia, ea pune pe seama lumii intenţii bune şi rele, zei şi demoni, „atribuie voinţe subiective universului obiectiv”[4], închipuindu-şi că astfel explică originile şi permanenţa răului în lume.

Faptul că s-au format în contextul modern al secularizării incipiente impune marilor epopei conspiraţioniste anumite trăsături (ideea complotului universal sau importanţa exercitării influenţei prin acţiuni de propagandă) şi anumite tipuri de funcţionare. Mitul complotului evreiesc mondial, de pildă, este un mit politic modern printre caracteristicile căruia se numără, între altele, aceea de a fi fost fabricat cu material simbolic preluat din antiiudaismul şi antisatanismul medievale[5]. Să vedem cum caracterizează Norman Cohn „antisemitismul exterminator”[6] care atribuie evreilor o conspiraţie mondială de tip satanic:

Antisemitismul cel mai virulent (the deadliest form of

1 Poliakov, 1980, p. 11, nota 1
2 Poliakov, 1980, p. 10
3 V. analiza făcută de Poliakov (1980, pp. 78-85) complotului iudeo-iezuit în timpul celui de-al Treilea Reich. Orice „megaconspiraţie” implică lupta pentru dominaţia asupra lumii. V. Girardet, 1986, pp. 31-41.
4 Furet, 1978, p. 44
5 Cohn, 1967, pp. 25-29, 248-265. După Cohn, Poliakov (1980, p. 36) insista chiar asupra „rolului motor al obsesiilor de tip demonologie”.
6 Cohn, 1967, p. 249

> antisemitism), cel care conduce la masacre şi la tentativă de genocid (...), apare în jurul credinţei că evreii — toţi evreii de peste tot — sunt parte a unei conspiraţii hotărâte să distrugă şi apoi să domine restul omenirii. Această credinţă este doar o versiune modernizată şi laicizată a reprezentărilor populare medievale în care evreii apăreau ca o asociaţie de vrăjitori slujind lui Satana în scopul distrugerii materiale şi spirituale a creştinătăţii.[1]

Acest model de interpretare este vizibil marcat de ipoteza sociologică a secularizării credinţelor religioase despre care se va vorbi şi în lucrarea de faţă. Modelul aduce, printre motivele principale ale celor mai fanatici iudeofobi, „teama paranoică de o conspiraţie sau un complot evreiesc mondial”[2]. Radicalizat prin inspiraţia sa demonologică, mitul conspiraţionist devine o maşină de fabricat duşmani absoluţi, sortiţi distrugerii. El joacă astfel rolul unei viziuni magice asupra politicului, dar şi pe cel al unei filosofii a istoriei[3] destul de inconsistente. În plus, el funcţionează ca un eficient îndemn la mobilizare şi ca un argument puternic în legitimarea sau motivarea acţiunii, oricât de criminală ar fi ea.

De la obsesia conspiraţiilor până la ideea unei conspiraţii-cheie a istoriei universale, de la simpla îngrijorare legată de existenţa unui complot, până la împărtăşirea unei viziuni paranoice asupra lumii, este, evident, o distanţă enormă, un spaţiu ce trebuie cercetat şi care s-ar putea dovedi lipsit de omogenitate, atât din punct de vedere cultural, cât şi politic.

Revenită în cultura de masă anglo-saxonă a anilor 1970, mai ales prin roman şi prin jocurile video, urmate la puţin timp de filme şi de seriale de televiziune, tema „conspiraţiei Iluminaţilor” a trecut printr-un nou ciclu de afirmare la începutul anilor 1990, după ce, iniţial, făcuse parte din marea

---

1 Cohn, 1967, p. 18 (traducere modificată)

2 Michael Curtis, Introducere la cartea domnului Curtis (edt*), Antisemitism in the Contemporary World,* Boulder şi Londra, Westview Press, 1986, p. 11.

3 Exemple din secolul al XX-lea: Jouin (1920), Rosenberg (1923-1924), Webster (1924-1964), Queenborough (1933-1975), Carr (1958-1998), Cooper (1991), Holey (1993-2001), Icke (1999-2001).

epopee antimondialistă de extremă dreaptă, având drept scop diabolizarea şi respingerea absolută a Noii Ordini mondiale despre care se bănuia că este condusă în secret de către continuatorii direcţi ai Iluminaţilor acuzaţi că se folosesc de aceleaşi tehnici de manipulare ca şi predecesorii lor. În cartea sa despre şi împotriva Noii Ordini mondiale (engl. *New World Order),* demagogul „antimondialist" de dreapta Pat Robertson afirmă că „Iluminismul n-a fost un fenomen trecător şi (că) principiile lui Weishaupt, ca şi discipolii şi influenţa sa, nu încetează să câştige teren şi în ziua de astăzi"[1]. Toţi teoreticienii mondializării diabolice sunt teoreticieni ai complotului. Acest proces de impregnare culturală a dat la iveală o nouă realitate ideologică favorizând apariţia a ceea ce ar fi putut fi considerat un nou obiect de credinţă, dar care s-a vădit a fi, mai curând, un fel de *revival* sau o reactivare a unor teme mai vechi: distincţia sau chiar opoziţia dintre văzut şi nevăzut, superficial şi ascuns, aparent şi real. S-a impus, cu titlu de evidenţă, distincţia dintre societatea la vedere, guvernată de elite conducătoare, şi ele acţionând la vedere, şi lumea ascunsă (fr. *arrière-monde)* a unor „lideri nevăzuţi", de tipul universului ocult al Iluminaţilor, aceştia din urmă fiind consideraţi cinici şi/sau animaţi de intenţii rele. Fiindcă, de fapt, adevăratul joc, fără nici o legătură cu valorile democraţiei, s-ar juca în spatele decorului democratic, care nu este decât un spectacol al aparenţelor. În locul unei filosofii politice se propune un fel de machiavelism sumar: cucerirea prin orice mijloace a puterii (când nu e deţinută deja), păstrarea puterii, fără ieşiri sentimentale pe durata exercitării acesteia, oficial sau în secret, în scopul de-a

---

1 Robertson, 1991, p. 180. Acest pamflet, *The New World Order,* s-a vândut în 500.000 de exemplare. Pat Robertson, predicator şi om politic care şi-a atins culmea gloriei în timpul campaniei pentru depunerea candidaturii sale (din partea republicanilor) la alegerile prezidenţiale din 1988, este un populist de dreapta, în stil pur american, un denunţător neobosit al „conspiraţiei împotriva Statelor Unite" condusă, mai cu seamă, de „marile finanţe internaţionale", de mişcarea comunistă şi de un anumit număr de organizaţii stigmatizate ca „mondialiste" (Comisia trilaterală, grupul Bilderberg sau Council of Foreign Relations, CFR). V. Pipes, 1997, mai ales pp. 9-11, 141-143; Fenster, 1999, în principal p. 147 *sq.,* 169-176; Ramsay, 2000, pp. 50, 59 (nota 24); Knight, 2000, p. 23 *sq.;* Goodrick-Clarke, 2002, p. 280; Barkun, 2003, pp. 53-54, 79-80, 180.

o extinde tot mai mult. A cuceri, a domina, a controla, iată programul cu aparenţă politică al Iluminaţilor[1]. Dar puterea despre care este vorba aici nu este doar politică, ci şi militară, tehnologică, financiară, mediatică, tinzând să devină putere asupra lumii întregi. În mitul în care Iluminaţii apar ca figură centrală, unicul lor ţel este acela de-a lua în propriile mâini puterea mondială. Ceea ce nu s-ar putea întâmpla fără o vastă operaţiune de *tabula rasa,* cum ţine să amintească unul dintre cei mai citiţi teoreticieni ai conspiraţiei din a doua jumătate a secolului al XX-lea, William Guy Carr. El îşi rezumă concepţia despre istorie în titlul ultimului său eseu: *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les gouvernements et religions en place*[2]*.* Iată marele secret al Iluminaţilor, pe care demistificatorii conspiraţionişti pretind a-l dezvălui: dorinţa de putere, fără de măsură şi fără de sfârşit. Oglindire a tendinţei totalitare înţelese ca revers al aspiraţiilor liberale/democratice, nelipsit din politica Modernilor sau, pur şi simplu, proiectarea dorinţei de atotputernicie existente în fiecare dintre oameni asupra unor categorii (a altora) demne de a fi dispreţuite.

Cu toate că rămân nevăzuţi, Iluminaţii pot întruchipa multe dintre figurile socio-politicii: a cutărui sau cutărui grup ocult considerat de temut (o sectă sau o societate secretă: de la francmasonerie şi până la Grupul lui Bilderberg[3]), a unui grup etnic redimensionat ca forţă diabolică (evreii), a unui regim politic de tipul mitului negativ (american, în general) sau a unei alianţe interstatale ori formaţiuni suprastatale secrete, imaginate ca reţea internaţională. În ceea ce s-ar putea denumi modelul standard al motivului conspiraţionist contemporan, acuzaţiile au în vedere, mai curând, un grup

1 V. Pipes, 1997, pp. 42-43.

2 În acest eseu scris în 1958 (Carr, 1998), William Guy Carr (1895-1959) parafrazează titlul celebrei cărţi a lui John Robinson (1797), omologul scoţian al abatelui Barruel: *Preuves d'une conspiration contre toutes les religions et tous les gouvernements en Europe* (...), dar include, în acelaşi timp, şi o modificare esenţială: el aduce conspiraţia din spaţiul european în cel mondial.

3 Despre Bilderberg Group, o asociaţie elitistă istoriceşte documentată şi entitate mitică demonizată, v. Knight, 2003, pp. 123-124 (articolul lui Marlon Kuzmick) şi p. 484, nota 85.

secret care, de pildă, în sânul guvernului american, ar exercita o influenţă hotărâtoare asupra orientărilor politice ale acestuia sau ar complota în vederea atingerii unor obiective, diverse, dar întotdeauna de nedezvăluit, al căror scop ar fi instaurarea guvernului mondial. De la începutul epidemiei de SIDA, circulă, la scară planetară, o serie de acuzaţii spectaculoase, punând în joc un tip de explicaţie bazat pe „cauzalitatea diabolică”[1]: totul s-ar explica printr-un complot american ai cărui iniţiatori, inevitabil legaţi de CIA[2], ar fi organizat în laborator, prin tehnici de manipulare genetică, producerea virusului acestei boli în scopul exterminării populaţiei din ţările sărace şi a rezolvării, pe această cale, a îngrijorătoarei probleme a suprapopulării lumii[3].

---

1 Poliakov, 1980, pp. 15-27, şi 1992

2 Dat fiind că este bine ştiut în toată lumea că CIA conduce acţiunile secrete şi organizează operaţiuni la limita politicii oficiale americane, Agenţia este ţinta preferată a tuturor acelora care cred în comploturi imaginare. În toate situaţiile tensionate din lume, ei suspectează mâna nevăzută a CIA. Asocierea unor aşa-zise fapte doveditoare la raţionamente din cele mai aberante le conferă acestora un caracter de plauzibilitate pe care profesioniştii conspiraţionişti se pricep de minune s-o valorifice. Din 1947 (anul înfiinţării celebrei Agenţii) şi până la începutul Războiului Rece, CIA se allă nedezminţit printre entităţile mitice ale „guvernului nevăzut” sau ale „guvernului ascuns”. V. Knight, 2000, p. 28 *sq.,* p. 86 *sq.,* 148-152.

3 V. *Livre jaune,* 2001, pp. 379-413 (cap. 21: *„La surpopulation et les méthodes pour y remédier”,* în principal pp. 392-399: *„Des virus mortels contre la surpopulation”.* Vom reveni asupra scrierilor cu caracter conspiraţionist ale lui Jan van Helsing (pseudonimul folosit de Jan Udo Holey), traduse în franceză sub titlul generic *Livre jaune,* din care trei volume au fost publicate între anii 1997-2004 la Ed. Félix. Alţi autori denunţă maladia SIDA ca pe o „armă genetică sau etnică” destinată să ucidă selectiv şi în masă anumite categorii de oameni. Pentru versiunea „gay” a complotului, v. Cantwell, 1993. Liderul mişcării „naţionaliste” afro-americane Naţiunea Islamului, Louis Farrakhan, a preluat această acuzaţie, denunţând un complot al Americii albe împotriva negrilor şi chiar un plan de-a realiza un „Holocaust al negrilor” (v. *infra).* V. şi Goliszek, 2005, pp. 340-358, care pune prudent următoarea întrebare retorică: „Ar fi putut SIDA să fie o armă genetică sau etnică întâmplătoare?” (p. 358). O minte conspiraţionistă înlocuieşte ceea ce este doar accidental cu ceva planificat, programat să aibă loc. Unul dintre principalii autori pe care se bazează cei mai mulţi dintre denunţătorii pretinsului complot este Léonard G. Horowitz, a cărui carte, pe cât de monumentală, pe atât de absurdă,

În viziunea adepţilor ideii de conspiraţie, politica mondială are un sens ascuns la care pot avea acces doar aceia pe care teoria despre complot i-a luminat. Îndeplinind, din acel moment, funcţiile unei cunoaşteri esoterice, ea permite descifrarea arcanelor istoriei. Această valoroasă cunoaştere nu poate fi transmisă decât printr-o formă de iniţiere (oricât de elementară) care să ducă la iluminare: moment în care se crede că totul devine dintr-odată pe înţeles. Pentru a recunoaşte realitatea ocultă, trebuie deci să se pornească de la descifrarea aparenţelor. Ceea ce poate fi astfel dezvăluit (niciodată însă pe de-a-ntregul) arată cam în felul următor: prin manevre secrete, conducători necunoscuţi urmăresc scopuri ascunse. Secretul este factorul de legătură dintre esoterism şi conspiraţionism. Orice formă de esoterism (oricât de greu ar fi de definit acest termen) presupune o elementară distincţie: aceea dintre lumea profanilor (cei care rămân în afară, dincolo de uşa secretelor) şi lumea iniţiaţilor (cei care sunt în stare să vadă în interiorul lucrurilor sau să vadă dinlăuntru, să parvină la înţelesul secretelor, inclusiv al comploturilor); şi, de asemenea, distincţia dintre lumea aşa cum este ea văzută de profani şi lumea aşa cum este ea văzută de iniţiaţi.

De aceea „conspiraţia Iluminaţilor” a putut fi încadrată în valul cultural, explicat adesea ca o „reîntoarcere a esoterismului”, produs, după cum se admite în mod curent, la începutul anilor 1990, în ţările occidentale şi căruia i se recunoaşte uneori o posibilă legătură, pe de o parte, cu sfârşitul „religiilor laice” reprezentate în principal de comunism şi, pe de altă parte, cu relativa recesiune a creştinismului instituţional ca purtător de semnificaţie socială (un presupus efect al „secularizării”). Potrivit acestei din urmă

---

publicată în 1996 (ed. a 2-a adăugită în 1998) a fost tradusă în franceză şi publicată la Ed. Félix: *La Guerre des virus. Sida et Ebola. Naturel, accidentel ou intentionnel?* (2000). Cele două teze asociate de Horowitz susţin, pe de o parte, că virusul SIDA a fost produs artificial şi, pe de altă parte, că a fost propagat intenţionat. Promotorul acestor acuzaţii, Peter Duesberg (1996), este chiar el acuzat de Horowitz că ar fi un agent al complotului. Dintre toţi participanţii, se crede că CIA ar juca un rol capital. V. Knight, 2000, pp. 199-203, 277 (nota 93).

ipoteze, configuraţia „esotero-conspiraţionistă” ar fi apărut ca un produs de înlocuire, ca o nouă maşinărie de producere a sensului, ca alternativă de hrană spirituală în spaţiul definit prin apariţia „noilor mişcări religioase”[1]. În acelaşi timp, pe scena culturală apar un ansamblu de zvonuri mai mult sau mai puţin paranoide precum şi povestiri fantastice, în jurul a două reprezentări deopotrivă repulsive: pe de o parte, aceea a] ameninţării întruchipate de extratereştri care complotează în diferite moduri; împotriva speciei umane şi, pe de altă parte, aceea a complicităţii conducerii unora dintre ţările lumii — guvernul american, în primul rând[2] — cu extratereştri animaţi de intenţii rele, prezentaţi ca fiind ostili şi superiori din punct de vedere; tehnologic fiinţelor omeneşti. Prin asimilarea tematicii ufologice a povestirilor de groază, mitologia conspiraţionistă a păşit într-o nouă eră[3]. Una dintre

---

1 Acestea din urmă sunt deseori acuzate că n-ar fi decât secte de către autori vorbind, fie în numele Raţiunii şi al luptei împotriva iraţionalului, fie ca apărători ai marilor religii instituţionale (Biserica Catolică, în primul rând). Din noianul de criterii ce permit recunoaşterea unei secte printre „noile mişcări religioase”, v. Mayer (J.-F.), 1985 şi 1987; Champion/Cohen, 1999. Dacă textele de circulaţie internă ale unor secte dovedesc o impregnare conspiraţionistă, viziunea despre lume a anumitor „vânători de secte” nu e mai puţin predispusă să preia tema conspiraţiei (sectele înlocuiesc societăţile secrete în rolul de principală ameninţare ce apasă asupra speciei umane).

2 Ramsay, 2000, pp. 70-84; Nixon, 2002.

3 UFO fiind prescurtarea de la *Unidentified Flying Object* (obiect zburător neidentificat, sau OZN), termenul de ufologie desemnează în mod curent disciplina (neacademică) dedicată studierii fenomenelor OZN şi, prin extensie, a extratereştrilor. Termenul de „ufologie” este, desigur, înşelător când lasă impresia că aşază în aceeaşi categorie cercetările ştiinţifice asupra anumitor fenomene neexplicate şi revelaţiile fanteziste ale nebunilor şi ale escrocilor care se dau drept cercetători. În domeniul atât de extins şi cu graniţe atât de vagi cum este cel al ştiinţifico-fantasticului, mai solicitată, în acest caz, este partea de fantastic în care sunt puse în scenă mai degrabă temerile decât speranţele (care ţin de categoria miraculosului sau de aceea a utopiei futuriste). În literatura ufologică la care ne referim în prezenta lucrare, extraterestrul este mai puţin un obiect al invidiei şi mai ales unul al temerilor, aşa cum foarte bine ilustrează următoarea definiţie involuntar restrictivă a domeniului ştiinţifico-fantastic, aparţinând lui Vincent Gallaix (1976): „Domeniul ştiinţifico-fantastic a fost întotdeauna o expresie a temerilor omului (...), a temerilor lui faţă de fiinţele venite de nu se ştie unde, faţă de pericolul atomic, de violenţă, de delincvenţa juvenilă, de poluare, de

cele: mai elocvente expresii cinematografice ale acesteia se găseşte în filmul realizat de Roland Emmerich, *'Ziua Independenţei* (1995), în care descoperirea bruscă a invaziei extraterestre este asociată cu aceea a unui complot al CIA pentru disi-j mularea existenţei unui OZN şi a cadavrelor de extratereştri studiate într-o bază subterană secretă şi bine păzită[1]. Subiectul nou, palpitant, a dat prilej unui mare număr de scriitori şi de cineaşti, cu sau fără talent, să construiască la confluenţa temelor „conspiraţia guvernamentală" şi „invazia extraterestră"[2] şi chiar pe baza unui mit în formare, acela despre „conspiraţia cosmică"[3], legat sau nu de un „război

---

suprapopulare, de foamete şi de răul de spaţiu" (citat de către Jacques Van Herp, 1977, p. 43).

1 V. Costello, 2004, p. 150. Pentru alte abordări cinematografice cu aceeaşi recuzită ufologică şi, complotistă, a se vedea, mai întâi, *Bărbaţii în negru,* titlu a două filme de Barry Sonnenfeld (I, 1997, şi II, 2002), în care membrii unei agenţii ultrasecrete, K şi J, „discreţi, eficienţi, îmbrăcaţi în negru", controlează, fără a precupeţi nici un mijloc, imigrarea pe Terra a extratereştrilor fiind, din acest motiv, pentru pământeni, „ultima lor apărare împotriva viermilor intergalactici". V. Într-un alt gen, *Profeţiile Omului-Molie,* 2002, filmul lui Mark Pellington adaptat după romanul (cu acelaşi nume) al ufologului John A. Keel (1975), cu Richard Gere în rolul jurnalistului John Klein alei cărui aventuri aparţin, de fapt, lui Keel şi în care figurează şi legendarii „bărbaţi în negru". Mothman este denumirea bărbatului-molie, creatură cu aripi imense care, ivindu-se din noapte cu înspăimântătorii săi ochi roşii, a terorizat, în 1966 şi 1967, zeci de „martori" în regiunea Point Pleasant (Virginia de Vest). Se spune despre cei care ar fi văzut de aproape „bizara creatură" cu „priviri ce te îngheaţă" că ar fi murit la scurtă vreme după aceea. Venit să ancheteze la faţa locului, jurnalistul John Keel devine martorul evenimentelor ciudate pe care le consideră fenomene paranormale (specialitatea sa) de luat cât se poate de în serios şi despre care scrie un roman ce devine bestseller. Keel vede în aceste fenomene paranormale o expresie a puterii „ultratereştrilor", entităţi aparţinând unei dimensiuni paralele, cu neputinţă de a fi înţeleasă de către simplii muritori. V. şi serialul TV, un precursor al valului ce i-a urmat, *Invadatorii,* o serie americană de 43 de episoade produse de canalul ABC şi create de Larry Cohen (1967-1968): răpiri extraterestre, conspiraţii guvernamentale, implantări de purici electronici etc.

2 Pe această încrengătură tematică, v. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 279-302; Barkun, 2003, p. 64 *sq.*

3 Expresia devine titlul lucrării lui Stan Deyo, *The Cosmic Conspiracy* (1978). Este una dintre: primele cărţi ce fac o sinteză între mitul Iluminaţilor şi o subspecie a literaturii de factură ufologică ce poate fi denumită „ufologie conspiraţionistă" (unii preferă să vorbească despre

intergalactic”[1]. Printr-o clasică reacţie în lanţ, felul în care aceste lucrări au fost receptate a dus la consolidarea credinţelor conspiraţioniste.

Cucerirea spaţiului cosmic şi succesul genului ştiinţifico-fantastic au încurajat, foarte probabil, credinţele în existenţa farfuriilor zburătoare şi în toate reprezentările de tip ufologic. O anchetă publicată în 1987 de revista americană *Omni* arată că, din analiza a 2.000 de răspunsuri date de cititorii ei la 450 de întrebări, 75% dintre aceştia afirmă că ar fi văzut un OZN, 42% spun că au trecut printr-un *missing time,* un gol de memorie (cu referire la perioada în care au fost răpiţi de către extratereştri), 65% şi-au exprimat convingerea că OZN-urile sunt de origine extraterestră. Mai multe informaţii convergente permit, ca o ipoteză generală, să se considere că, între anii 1970 şi 1980, credinţele în fenomene paranormale s-au banalizat în ţările occidentale. De pildă, răspunsurile la două sondaje realizate în Statele Unite, la o distanţă de paisprezece ani unul de celălalt, în 1973 şi în 1987, arată o creştere netă a numărului de persoane care afirmă că ar fi intrat în legătură cu indivizi decedaţi: 27% în 1973, 42% în 1987. Un sondaj de mare amploare efectuat în 1992 de către Roper Organization (6.000 de subiecţi intervievaţi) stabilea că „experienţele neobişnuite” susceptibile de a implica răpiri de către extratereştri erau detectate la un american din cincizeci, procentaj care, prin raportare la numărul total al populaţiei americane, ar duce la

---

„conspiraţionismul ufologie”), axată pe programul Alternativa 3 (1977), provocând un adevărat delir paranoic (transportul la muncă forţată pe planeta Marte pentru construirea de colonii). Pentru mulţi autori conspiraţionişti, cum ar fi van Helsing, proiectul Alternativa 3 ar dezvălui „planul secret al mai-marilor Terrei” ce ar consta în „reducerea la sclavie a unei mari părţi din populaţia globului” *(Livre jaune n*° 2001, p. 363). Despre afirmaţiile lui Stan Deyo (american emigrat în Australia), apropiate de cele ale lui Leslie Watkins (1978) şi de ale lui Jim Keith (1994), v. Barkun, 2003, pp. 57-59.

1 Tema este prezentă într-un mare număr de romane şi de filme SF şi chiar în eseuri. Va Picknett/Prince, 2001b — lucrarea se intitulează semnificativ *The Stargate Conspiracy: The Truth About Extraterrestrial Life and the Mysteries of Ancient Egypt — Conspiraţia Stargate,* Bucureşti, RAO, 2005.

cifra de 3.700.000 de americani „abduşi”[2]! Potrivit unui studiu din 1997, realizat în cinci oraşe canadiene, 9,6% dintre persoanele intervievate cred că ar fi văzut OZN-uri (ceea ce ar însemna aproape trei milioane de canadieni!), peste 52% cred că unele OZN-uri sunt nave cosmice ale extratereştrilor şi mai bine de 57% afirmă că existenţa OZN-urilor face obiectul unei înşelătorii a armatei şi a guvernului. Teza complotului politico-militar pentru ascunderea legăturilor cu „vizitatorii” extratereştrii apare în rezultatele a numeroase sondaje realizate în Canada şi în Statele Unite, mai ales în a doua jumătate a anilor 1990. După un studiu realizat la Medford (Wisconsin), în 1994, 60% dintre persoanele intervievate cred în zvonurile potrivit cărora armata ar deţine, în ascuns, corpuri de extratereştri. Un sondaj realizat în 1995 cu participarea Universităţii din Ohio arată că un american din doi crede că OZN-urile sunt reale şi că guvernul federal ascunde adevărul în privinţa acestora. Potrivit studiului făcut de Time poli la 15 iunie 1997, 80% dintre americani cred că guvernul ascunde adevărul despre existenţa formelor de viaţă extraterestre, iar 64%, că extratereştrii au intrat în legătură cu pământenii. Un sondaj Gallup publicat în septembrie 1997 arată că 71% dintre americani cred că guvernul a intrat în relaţii cu extratereştrii, dar că ascunde acest lucru.

Potrivit anchetei efectuate în Franţa de Sofres în ianuarie 1993, 55% dintre persoanele intervievate cred în transmiterea gândurilor la distanţă (acelaşi procentaj ca şi în cazul vindecărilor prin pase magnetice), 46%, în explicarea tipurilor de comportament prin semnele zodiacale, 35%, în visele premonitorii, 24%, în predicţiile clarvăzătorilor, 19%, în farmece şi vrăjitorii, 18%, în prezenţa pe pământ a

---

2 „Abduşi” (de la *to abduct:* „a răpi”): adică aceia care ar fi fost obiectul unor răpiri de către extratereştri. Un studiu statistic realizat în 1995 în Statele Unite de către Robert Durant a stabilit că, pe parcursul ultimilor cincizeci de ani, au pretins că ar fi fost răpiţi cinci milioane de americani. După un sondaj făcut de Time Poli, publicat de CNN la 15 iunie 1997, 50% dintre persoanele intervievate se declară convinse că fiinţe omeneşti au fost răpite de către extratereştri. Despre aceste sondaje, v. Brosses, 1997, p. 26 *sq.*

extratereştrilor. În plus, 51% dintre persoanele intervievate cred că într-o bună zi ştiinţa va trebui să recunoască existenţa reală a OZN-urilor[1]. Rezultatele unui sondaj efectuat de săptămânalul *Der Spiegel* în 1994 arată că, spre mijlocul anilor 1990, aceste credinţe erau deja foarte răspândite în vestul Europei: jumătate dintre persoanele intervievate în Germania cred în existenţa extratereştrilor, iar o treime, în OZN-uri[2]. La care se adaugă numărul mare al martorilor: după opinia exprimată la sfârşitul anilor 1960 de ufologul J. Allen Hynek, peste 60 de milioane de oameni din toată lumea ar fi văzut OZN-uri[3]! Noua cultură mondială de factură conspiraţionistă s-a format ca sinteză a diferitelor tradiţii conspiraţioniste prin asocierea şi îmbinarea ideologică a unor elemente preexistente, preluate şi amestecate astfel încât să răspundă principalei probleme a momentului, adică unor întrebări de genul: Cine trebuie acuzat? Cine este vinovat pentru nefericirile noastre? Cine este adevăratul nostru duşman?

Reluat încontinuu din perioada formării sale (între 1788 şi 1798), „legendarul Iluminism" nu ne îngăduie să trecem cu vederea realitatea istorică a Ordinului Perfecţioniştilor sau a Ordinului Iluminaţilor[4], întemeiat de Adam Weishaupt la 1 mai 1776 în micul orăşel universitar Ingolstadt în Bavaria[5]. Dubla reprezentare a Iluminaţilor, ca realitate istorică, dar şi construcţie imaginară, cu diferenţele dintre ele când mai

---

1 Boy/Michelat, 1993, pp. 209-211

2 *Der Spiegel,* nr. 52, 1994 (citat de Meining, 2004, p. 513). Potrivit aceluiaşi sondaj, o persoană din şapte crede în magie şi vrăjitorie.

3 A se vedea Ronecker, 2001, vol. 1, p. 49

4 Înainte de a se fi oprit la expresia *Illuminaten Orden (Illuminatenorden),* Weishaupt a dat iniţial „şcolii secrete de înţelepciune" pe care o întemeiase denumirea de *Orden der Perfectibilisten.* Ulterior s-a impus denumirea de Iluminaţii din Bavaria pentru care termenul Illuminati devine, în anumite contexte, un sinonim.

5 Despre realitatea istorică a Iluminaţilor din Bavaria (1776-1785) şi despre formarea „legendei Iluminate", v. Le Forestier, 2001 (1914-1915); Dülmen, 1975; Roberts, 1979, în principal pp. 123-200, 284-289, 335-346; Schindler, 1983; Reinalter et al., 1997; Hippchen, 1998. O problemă similară este aceea legată de Ordinul templierilor, obiect al unor studii de istoriografie şi una dintre figurile simbolice neobosit mitologizate (au fost consideraţi chiar proto-Iluminaţi!). V. Partner, 1992; şi *infra,* cap. III.

reduse, când mai adâncite, constituie punctul de plecare al analizei noastre în cadrul antropologiei istorice a miturilor moderne. Ca reprezentări sociale iniţial legate de epoca şi de locul apariţiei lor, devenite ulterior abstracte prin desprinderea de acestea, Iluminaţii sau Illuminati au dobândit o mitică aură care i-a propulsat în rândul fabulaţiilor moderne despre conspiraţie[1], axate pe denunţarea acţiunii nevăzute şi dăunătoare a „societăţilor secrete" şi care vehiculează ideea unei manipulări oculte şi, totodată, îngrozitor de eficiente.

Dincolo de intenţiile creatorului său, Weishaupt, Ordinul Iluminaţilor s-a consolidat ca un grup mitic repulsiv, ca paradigmă a societăţii secrete active şi aflate în câştig de cauză, prezentă, fără a fi evidentă, în societatea democratică modernă, pluralistă şi tolerantă care o face să se simtă ca peştele în apă, întrucât, prin distrugerea programatică a Vechiului Regim, a contribuit la edificarea ei. Celor care n-au făcut altceva decât să audă vorbindu-se despre ei, Illuminati le-au stârnit zâmbete, în timp ce altora, asaltaţi până la saturaţie de temele conspiraţioniste, le stârnesc teamă. Dar, până la instalarea acestei temeri, a fost pus în mişcare un îndelungat proces de elaborare şi de răspândire a reprezentărilor negative, acestea fiind luate ca obiect şi transformate în entităţi ciudate şi îngrijorătoare deoarece se vădiseră a fi puternice, ascunse şi răufăcătoare. În aceasta constă fenomenul mitologizării. În *Les Soirées de Saint-Pétersbourg* (1821), Joseph de Maistre le stigmatiza după cum urmează: „Se numesc *iluminaţi* acei bărbaţi vinovaţi care, în zilele noastre, au cutezat să. conceapă şi chiar să organizeze în Germania, prin cea mai criminală asociaţie, îngrozitorul plan de a distruge în Europa creştinismul şi suveranitatea"[2]. În ceea ce-l priveşte pe abatele Augustin

---

1 Celelalte entităţi istorice care au alimentat puternic „mitologia societăţilor secrete" sunt francmasonii, iezuiţii şi carbonarii (Roberts, 1979, p. 274).

2 Maistre, 1980, vol. II, p. 227 (a unsprezecea disertaţie). Aceste cuvinte ale senatorului adresate contelui exprimă chiar concepţia lui Joseph de Maistre asupra Iluminaţilor din Bavaria, aşa cum rezultă din corespondenţa sa şi din alte diferite opuscule (Roberts, 1979, pp. 284-289; Riquet, 1980, pp. 288-295, şi 1989, pp.113-120).

Barruel, în *Mémoires pour servir à l'histoire du jacobinisme* (1797-1798), înainte de a analiza „Conspiraţia sofiştilor" (aceea a Iluminaţilor din Bavaria, obiect al celui de-al treilea volum din *Mémoires*), el îl prevenea astfel pe cititorul său: „Conspiraţia ce-mi rămâne s-o dezvălui (...) este aceea a *Iluminaţilor Ateismului,* pe care o anunţam (...) sub denumirea de *Conspiraţia Sofiştilor Necredinţei şi Anarhiei împotriva Religiei şi Statului, fără a fi exceptate nici măcar Republicile; împotriva întregii societăţi civile şi a proprietăţii de orice fel"*[1].

Ideea simplă, prea simplă pentru a nu fi şi simplistă, că Revoluţia Franceză s-a datorat în principal acţiunii societăţilor secrete, printre care şi Ordinul Iluminaţilor din Bavaria, ar fi jucat un triplu rol de cauză motrice, de model şi de factor de asociere, devenind evidentă pentru un mare număr de autori catolici din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În 1877, unul dintre specialiştii recunoscuţi în materie de secte şi de societăţi secrete, autorul catolic şi antimodern Claudio Jannet publică un scurt eseu despre nelegiuirile comise de aceste grupări oculte, în care dezvoltă următoarea teză generală: „Unde să fie cauza eficientă a Revoluţiei, cauza universală şi la fel de palpabilă ca ea? A o căuta în afara *societăţilor secrete* care de un secol şi jumătate au împânzit Europa şi întreaga lume înseamnă a te rătăci cu bună ştiinţă. Acţiunea lor exterioară a început exact cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi, după cincizeci de ani de pregătire, a avut loc explozia din 1789"[2]. Având o natură diabolică, această cauză este duşmanul prin excelenţă. Or, imaginea duşmanului absolut identificată de Jannet este francmasoneria: „Francmasoneria, «Ceastă mumă a tuturor societăţilor secrete, este, prin esenţă, cosmopolită. Replică a Bisericii Catolice, ea aspiră la conducerea întregii omeniri şi este identic aceeaşi în toate punctele globului"[3]. Polemistul catolic se făcea astfel ecoul condamnării pronunţate de papa Pius al IX-lea în discursul său din 29 mai 1876: „Toate societăţile secrete au sfârşit prin a-şi vărsa apele tulburi şi pline de mâl

1 Barruel, 1974, vol. II, p. 11
2 Jannet, 1877, pp. 10-11
3 Jannet, 1877, p. 11

în mocirla Masoneriei”[1]. Începând din anii 1870 şi devenind tot mai radicală, îndeosebi propaganda catolică a răspândit în Europa mitul negativ al francmasoneriei ca „societate secretă” şi putere ocultă dedicată distrugerii tuturor instituţiilor create de civilizaţie în scopul instaurării propriei dominaţii universale. În mica sa lucrare polemică, făcând rezumatul unui sistem explicativ destul de larg acceptat în epocă, Jannet insista asupra identităţii esenţiale dintre francmasonerie şi revoluţie: „O astfel de putere, cu forţele dublate de secretul ce o înconjoară, este perfect în stare de a conduce lumea prin intrigile sale şi, totodată, prin *opinia publică* pe care o dirijează după plac”[2]. Cucerirea lumii prin manipularea opiniei, plănuită de către unul sau mai multe grupuri de conspiratori: model deja aplicat în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi care funcţionează ca mod de explicare a evenimentelor istorice şi a legăturii dintre ele, cel puţin de la crearea francmasoneriei, la începutul secolului al XVIII-lea[3]. Oricum ar fi, „legenda Iluminismului” a devenit o componentă centrală a mitologiei antimasonice, prezentă în toate variantele şi formele hibride ale acesteia din urmă, în mod special în mitul despre „conspiraţia iudeo-masonică”[4] şi conferind, ca să zicem aşa, un caracter etnic conţinutului acuzaţiilor, radicalizându-le în acelaşi timp.

Fondul imaginativ polarizat, structurat pe ideea luptei de neîmpăcat dintre societăţile secrete dedate conspiraţiei şi ordinul creştin reprezentat de Biserică (sau, din 1945, de către Occidentul democratic/liberal), constrâns să lupte pentru a supravieţui, a devenit o colecţie de materii simbolice

---

1 Pius al IX-lea, citat de Jannet, 1877, p. 11, nota 1

2 Jannet, 1877, pp. 11-12

3 Dacă dăm la o parte legendele despre originile îndepărtate ale francmasoneriei (Mackey, 1996; Le Forestier, 2003, pp. 25-82), se ştie ce sunt *Constituţiile lui Anderson* (1723; text modificat în 1738), text canonic şi întemeietor, redactat puţin după crearea Marii Loji a Londrei (24 iunie 1717) care au definit cadrul general al francmasoneriei. V. Saunier, 2000, pp. 182-183 (articolul lui Charles Porset); Ligou, 2004, pp. 47, 50-56, 303-306, 541-543.

4 Rogalla von Bieberstein, 1976 (1978); Pfahl-Traughber, 1993; Pipes, 1997; Reinalter et al., 2002; Lemaire, 2003; Goldschläger, 2003; Taguieff, 1992 şi 2004b; Goldschläger/Lemaire, 2005.

din care se inspiră romancierii şi cineaştii, eseiştii, creatorii de jocuri video, desenatorii şi scenariştii de benzi desenate[1]. Cine n-a auzit despre jocul pe roluri, Illuminati, conceput de Steve Jackson şi amintit de unul dintre personajele thrillerului esoteric al lui Dan Brown, *Îngeri şi demoni?* De la începutul anilor 1980, milioane de amatori pasionaţi s-au jucat de-a Illuminati, un joc care aduce în scenă opt societăţi secrete sau secte puternice, presupus periculoase — dintre care unele sunt pure invenţii —, toate urmărind să obţină controlul asupra lumii pentru care luptă neprecupeţind nici un mijloc.[2] În aceste imagini sunt uşor de recunoscut mai multe organizaţii denunţate ritos de către autorii specializaţi în literatura despre complot, autori de pamflete de extremă dreaptă care, creştini integrişti sau rasişti, apărători ai rasei albe (inclusiv neonazişti) atribuie toate nenorocirile omenirii acţiunii răufăcătoare a unor grupuri oculte deformat reflectate sau pur şi simplu închipuite. Potenţialul imaginativ al reprezentărilor despre complot atinge însă şi alte medii şi zone ale populaţiei americane. De pildă, organizaţia politică Naţiunea Islamului, cu baze etno-rasiale (rezervate afro-americanilor) şi religioase, aflată sub conducerea demagogului Louis Farrakhan, răspândeşte, prin manifeste, conferinţe şi cărţi, temele clasice ale literaturii conspiraţioniste europene (cu dominantă antiiudeo-masonică). Această organizaţie inventează însă noi acuzaţii conspiraţioniste. Rasismul împotriva albilor este exprimat cu o virulenţă ieşită din comun în scrieri şi răbufniri antievreieşti. Reprezentând o variantă extremistă a *black nationalism* şi a afro-centrismului, organizaţia Naţiunea Islamului a publicat, în

---

1 În Franţa, v. mai ales seria scenaristului Didier Convard, *Le Triangle secret* (Grenoble, Ed. Glénat, 7 volume prevăzute, vol. I şi II apărute în 2004 şi 2005; un milion de exemplare vândute), dar şi ciclurile al 3-lea şi al 4-lea de aventuri din seria *(La) Balade au bout du monde* (Grenoble, Ed. Glénat, începând cu 1997), de Makyo şi Faure (sau Makyo şi Laval) şi seria *Le Scorpion* (Dargaud, vol. I, 2002) de Marini şi Desberg. În cele trei cazuri, la baza intrigilor sunt comploturi, bisericeşti sau esoterice, pe care personaje pozitive se străduiesc să le descâlcească şi să le dejoace. V. Luc Révillon, *Dans le secret du Triangle. Entretien avec Didier Convard,* Grenoble, Ed. Glénat, 2003.

2 V. *infra,* cap. IV, examenul nostru critic al jocului INWO (Illuminati-New-World-Order).

1991, un pamflet antievreiesc, *The Secret Relationship Between Blacks and Jews* (Boston, Departamentul de studii istorice al Noi), în care susţine că vânzarea sclavilor negri-africani ar fi fost organizată în secret de către evrei, acuzaţi că ar fi fost „principalii promotori ai acestui comerţ”[1] ce ar fi dus la un Holocaust. În martie 1992, Farrakhan îi acuză pe albi că vor să-i extermine pe negri prin răspândirea virusului SIDA[2]. Acest cap de acuzare se integrează în marea epopee mitică a „complotului alb” pentru îndeplinirea, prin diferite mijloace, a unui Black Holocaust. În 1994, una dintre editurile ce aveau legături cu această organizaţie a reeditat traducerea americană (apărută iniţial în 1929) a unei lucrări clasice a antimasonismului şi antisemitismului scrise de un francez, teoreticianul catolic tradiţionalist şi contrarevoluţionar Leon de Poncins (1897-1976): *Freemasonry & Judaism: Secret Powers Behind Revolution*[3]*.* Naţiunea Islamului difuzează şi *Protocoalele Înţelepţilor Sionului.* În această cultură politică de tip conspiraţionist, Farrakhan îşi îngăduie, de exemplu, să susţină public că „din 1932, toţi preşedinţii (americani) sunt controlaţi de către evrei”[4].

Dar până şi elemente dintre cele mai neutre sau ludice ale culturii pot dobândi, în plan politic, trăsăturile extremismului. Pe parcursul ultimelor două decenii ale secolului al XX-lea, a avut loc un fel de îndoctrinare „iluministă”, mai întâi în Statele Unite, apoi în ţările Europei Occidentale şi ulterior peste tot în lume; au fost vizaţi cel puţin cei care au avut acces la hrana simbolică oferită de sistemele media.

Rezultă că unii creatori de cultură consolidează, deseori fără să vrea, influenţa exercitată de numeroşi autori de literatură esoterică, având în vedere că, începând din anii 1990, aceştia atrag şi menţin interesul unui public tot mai

---

1 The Secret Relationship*...*, 1991, p. 178. V. Pipes, 1997, în special pp. 5-6, 24, 30, 41, 157-159; Knight, 2000, pp. 162-165; Taguieff, 2002, pp. 141-142, şi 2004c, pp. 397-398 (nota 83). Despre demonologia Naţiunii Islamului şi specificul „stilului paranoid” al lui Farrakhan, v. Singh, 1997.
2 Pipes, pp. 5-6.
3 A se vedea Poncins, 1928 (1929) şi 199.
4 Farrakhan, citat de Pipes, 1997, p. 6

larg, sub efectul unei mode persistente. Dar la ce ne referim, de fapt, când vorbim despre literatură ori, mai cuprinzător, despre cultură esoterică? înainte de-a aborda acest domeniu cu graniţe destul de vagi, să spunem deocamdată, fără a lua în calcul criterii de conţinut, că este vorba despre produse culturale (cărţi, reviste, casete audio sau video) care se găsesc în librăriile zise esoterice[1]. Asemenea încercărilor de-a explica mersul lumii în termenii unei conspiraţii, denunţarea acţiunii malefice a societăţilor secrete a devenit şi ea un loc comun. Demersul pleacă de la premisa că lumea oferă o multitudine de semne şi repere mai degrabă îngrijorătoare pe care ar trebui să ştim să le interpretăm, fie şi numai din nevoia de-a supravieţui. Pentru cei care vor să înţeleagă, lectura semnelor se impune cu necesitate. Să examinăm pe scurt universul acestor semne aşa cum este el văzut, de fapt, visat, de către minţile în care perspectiva esoterică (chiar dacă precară sau prea puţin cultivată) se asociază unei vigilenţe conspiraţioniste. Puterea ocultă a „stăpânilor lumii" mai vechi şi mai noi, ca şi tăinuita prezenţă pe planeta noastră a invadatorilor extratereştri lasă urme pe care, uneori, guverne manipulatoare şi complice le şterg ori le ascund, urme pe care oamenii obişnuiţi trebuie să le aibă în vedere dacă vor să afle de unde li se trag necazurile şi, bineînţeles, să reacţioneze cât mai eficient cu putinţă — teme privilegiate în cultura ufologică de factură americană, despre care se vorbeşte în serialul de televiziune *Dosarele X* ce lasă să se înţeleagă că „adevărul este altundeva". Serialul *Dosarele X,* care, în anii 1990, a obţinut un mare succes internaţional, aduce în scenă doi agenţi FBI care se confruntă cu manipulările şi conspiraţiile guvernului american sau ale armatei, în legătură cu prezenţa reală sau inventată ai extratereştrilor. Atmosfera generală a serialului, în care impresia de mister degenerează adesea în certitudinea conspiraţiei, este dată de tensiunea dintre eforturile de-a găsi o explicaţie raţională (ale agentului special Dana Scully) şi credinţa în fenomene paranormale (reprezentată de agentul

1 Mă refer aici la cărţile lui David Icke, Jan van Helsing, Milton William Cooper, Stan Deyo, Frank Hatem etc., asupra cărora voi reveni pe tot parcursul acestei lucrări. Pentru un comentariu despre conceptul de esoterism, v. *infra,* cap. V.

Fox Mulder, supranumit de către colegii săi Spooky[1] Mulder). Fiind în întregime structurată pe contrastul dintre raţional şi iraţional, serialul se înscrie în genul fantastic. *Dosarele X,* care s-a difuzat în Statele Unite din 1993 până în 2002 şi în Franţa, începând cu 1994, a deschis şi a încurajat noul val de seriale SF de televiziune din anii 1990[2].

Dar lumea este plină de minunate coincidenţe, pe care numai cei înzestraţi cu facultăţi aparte sau care sunt antrenaţi le pot pricepe. Aşa se face că lumea imaginară e ticsită de forţe nevăzute, de puteri benefice sau malefice, de fenomene supranaturale şi de personaje înzestrate cu facultăţi miraculoase. „O revenire la vrajă", cum o diagnostica, la începutul anilor 1980, Gilbert Durand[3]. Resacralizarea lumii[4]. Gustul pentru miraculos şi fascinaţia pentru fantastic îşi găsesc aici un debuşeu pe deplin satisfăcător. Revrăjirea lumii, ca reacţie împotriva exceselor de raţionalitate din tehnologia modernă a ultimelor două secole, a apucat pe calea cea mai simplă — ori cea mai simplistă?

---

1 Care îţi dă fiori de spaimă (despre fantome, diverse apariţii şi fenomene paranormale).

2 V. Winckler, 2005a, pp. 77-78, 87; Barthes, 2005. Despre comploturile guvernamentale (în care CIA are un cuvânt de spus) v., de asemenea, filmele *Dosarul Pelican* (1993, realizat de Alan J. Pacula, cu Julia Roberts şi Denzel Washington), *Nixon* (1995, realizat de Oliver Stone, cu Anthony Hopkins), *Teoria conspiraţiei* (1997, realizat de Richard Donner, cu Mei Gibson, Julia Robetrs şi Patrick Stewart) şi *The Skulls — Societatea secretă* (2000, de Rob Cohen, cu Joshua Jackson şi Paul Walker). Să mai amintim şi filmul lui Oliver Stone, *JFK* (1991, cu Kevin Costner), în care se vorbeşte despre complicitatea CIA la asasinarea preşedintelui Kennedy.

3 V. Durand, 1982. Antropologul vedea în jumătatea de secol ce tocmai se încheia apariţia unei „vaste mişcări contrare" „dezvrăjirii lumii" despre care vorbea altădată Max Weber (1963, pp. 69-70). Procesul de „dezvrăjire" *(Entzauberung)* ce avea loc efectiv în lumea modernă n-a fost o piedică în calea „reactualizării valorilor mitului" sau a apariţiei unei noi *Bezauberung,* a unei „revrăjiri" a lumii (adică a Naturii şi a Istoriei). Durand adăuga cu luciditate că „această revrăjire (...) s-a făcut adesea în chip dramatic" (p. 26). Într-adevăr, ea poate avea loc sub semnul lucifericului, dar şi al miraculosului.

4 V. Berger, 2001. „Desecularizarea", „resacralizarea" sau „revrăjirea" sunt folosiţi în literatura sociologică contemporană, greşit sau pe bună dreptate, ca termeni aproape sinonimi.

Fabricate din astfel de ingrediente, produse culturale de cele mai diverse tipuri au avut un succes comercial neaşteptat, în primul rând povestirile despre aventuri spirituale sau despre călătorii iniţiatice menite să fie exemplare (să devină lecţii de viaţă) şi care s-au vândut în baza unui argument de tipul „Stimulaţi-vă potenţialul spiritual” sau „Descoperiţi-vă misiunea pe pământ”. Este un domeniu nou al culturii ce mizează pe gustul pentru miraculos şi pentru sentimentele pozitive. În ce priveşte esoterismul de tip New Age, scriitorul brazilian Paulo Coelho face deja figură de precursor, cu succesul enorm al romanului său *Alchimistul,* apărut în 1988 (vândut în şaizeci de milioane de exemplare[1]), în care scriitorul „iniţiat”[2] propune o reţetă de fericire individuală: eroul său, Santiago, urmăreşte realizarea „legendei sale personale” cercetând cât mai atent cu putinţă coincidenţele semnificative din viaţa lui. Istoria transformării sale individuale se suprapune cu o aventură în care eroul îşi asumă riscuri şi înfruntă numeroase primejdii, cum se arată şi într-un alt bestseller al literaturii de tip New Age, *Profeţia Anzilor,* de James Redfield[3]. Este o reuşită exploatare comercială a ideii de căutare a sacrului în afara religiei instituţionalizate (a cărei paradigmă rămâne, în Occident, Biserica), o temă care-şi găseşte, de altminteri, numeroase ilustrări, toate implicând o căutare personală cu revendicarea principiului liberei alegeri a credinţelor şi a practicilor[4].

---

1 Coelho, 2002

2 Paulo Coelho afirmă că îşi datorează cărţile adeziunii sale la Ordinul RAM *(Regnum Agnus Mundi* sau Exigenţă-Adoraţie-Îndurare), societate secretă şi/sau esoterică catolică spaniolă ce ar fi fost întemeiată în 1492 şi în care romancierul-maestru de înţelepciune ar fi fost iniţiat de către un om de afaceri olandez întâlnit din întâmplare, în 1970, într-o cafenea din Amsterdam (Introvigne, 2005, p. 23, nota 4).

3 Redfield, 1996. Titlul american este The Celestine Prophecy: An Adventure (prima ed., 1989), şi titlul traducerii franceze: *La Prophétie des Andes. A la poursuite du manuscrit secret dans la jungle du Pérou* (prima ed., 1995), şi în colecţia de buzunar (1996) cu subtitlul: *Et si les coïncidences révélaient le sens de la vie?* Cartea s-a vândut în peste zece milioane de exemplare şi a fost urmată de multe altele (Redfield, 1997, 2004a şi 2004b). V. Introvigne, 2005, pp. 22-23.

4 V. Hervieu-Léger, 1999; Lenoir, 2005.

În mod deosebit ne reţine însă atenţia imensul succes internaţional, în 2004 şi 2005, a două scrieri de tip „thriller teologic” sau „esoteric” semnate Dan Brown, *Codul lui da Vinci* (bilanţul din iunie 2005: treizeci de milioane de exemplare vândute) şi *Îngeri şi demoni,* după succesul a două filme de aventuri, inspirate dintr-un celebru joc video, *Lara Croft: Tomb Raider.* Îi găsim aici pe Illuminati prezenţi şi foarte activi, ca întruchipare a Răului (Tomb Raider), iar, la Dan Brown, în rolul unor rebeli care, luptând împotriva cutărui sau cutărui complot (se complotează la Opus Dei sau în pivniţele Vaticanului, infiltrate de Illuminati[1]), găsesc un refugiu în foarte misterioasa „Priorie din Sion”[2]. În aceste opere de ficţiune, intriga palpitantă are la bază aducerea în prim-plan a unor societăţi secrete şi grupuri de conspiratori angajate într-o luptă pe viaţă şi pe moarte pentru putere, influenţă sau bogăţie, mobilul pătimaş al acţiunii fiind dorinţa de a dezgropa comori ascunse, de a descifra mesaje codificate sau de a intra în posesia unor secrete bine păzite; în numele Binelui sau al Răului, care de multe ori nici nu se mai deosebesc pentru că, aşa cum se întâmplă de obicei în romanele poliţiste, cei răi sunt de fapt nişte fiinţe blânde şi neînţelese, iar cei buni, nişte răi deghizaţi. Întotdeauna însă există un erou care îi demască pe impostori, pe prevaricatori şi pe mincinoşi — în romanele lui Dan Brown, profesorul universitar Robert Langdon.

Înclinaţia pentru ocultism nu este, desigur, acelaşi lucru cu ocultismul, pentru a nu mai spune că gustul pentru mister nu e de-ajuns pentru a defini o cunoaştere esoterică. Iar realitatea comploturilor nu trebuie negată din cauza neajunsurilor provocate de ceea ce, în mod convenţional, numim „teoria conspiraţiei”, „conspiraţionism” sau „complotism”. Există numeroase reţele de *lobbies,* mafiote

---

1 Tema infiltrării în Biserica Catolică a francmasonilor, a membrilor unor societăţi secrete sau secte este frecvent întâlnită în literatura produsă în anumite medii catolice, altele decât cele ale extremiştilor marginali. Figura „duşmanului dinăuntru”, a duşmanului nevăzut este una dintre reprezentările foarte răspândite în mediile integriste din care nu lipsesc minţile paranoide. V. *infra,* cap. III.

2 V. *infra,* cap. I.

sau criminale, ai căror membri pun la cale conspiraţii: cum o dovedeşte, de pildă, asasinarea preşedintelui John F. Kennedy la Dallas, în 1963. Acest asasinat a devenit el însuşi o temă privilegiată a literaturii conspiraţioniste americane, de multă vreme exportată la conspiraţionişti europeni[1]. Milton William Cooper afirmă, de exemplu, că preşedintele Kennedy a fost asasinat pentru a fi împiedicat să dezvăluie relaţiile dintre guvernul american şi extratereştri.[2] Este adevărat că autorii conspiraţionişti se pricep la selecţii şi ierarhizări: comploturile care au dus la asasinarea lui Cezar, a ţarului Alexandru al II-lea, a arhiducelui Ferdinand sau a preşedintelui Anwar al-Sadat, cu importante consecinţe socio-istorice, îi interesează infinit mai puţin decât cazul Kennedy, chiar dacă evenimente ca sinuciderea (sau moartea involuntară prin supradoză de barbiturice) a lui Marilyn Monroe sau moartea accidentală a prinţesei Diana, în măsura în care au dat prilej de suspiciune, au provocat valuri întregi de scrieri cu caracter conspiraţionist[3]. Şi guvernele pot organiza comploturi: Watergate în Statele Unite, afacerea Rainbow Warrior în Franţa. Potenţialul imaginativ al gândirii conspiraţioniste —

---

1 V. Fenster, 1999, p. 105 *sqr,* Knight, 2000, pp. 76-116.

2 Cooper, 1991, p. 215. V. Pipes, 1997,*passim-,* Barkun, 2003, pp. 2, 99, 138, 168, 211-212, nota 28. Din literatura conspiraţionistă, v. Robert Anton Wilson, 1998, pp. 264-268; *Livre jaune n°5,* 2001, pp. 186-195; *Livre jaune n°7,* 2004, p. 19; Icke, 1999, *passim.*

3 În dicţionarul său de „complotologie”, *Everything Is Under Control*, Robert Anton Wilson consacră un articol temei „uciderea lui Marilyn Monroe” (Wilson, 1998, pp. 303-304). În *The Biggest Secret* (prima ed. engl. 1999), David Icke aberează în acelaşi timp asupra familiei Kennedy (John F. şi Robert, fără a-i uita pe Joseph şi Jackie), despre Marilyn şi Diana (Icke, 2001, vol. I, pp. 16, 67, 73, 125, 145, 212, 238, 242, 315, 356, 391-392; vol. II, pp. 18, 82, 97, 100, 113, 115, 121, 123, 149, 161, 181-182, 203, 217, 219, 223, 225-227, 229, 231-235, 240, 245, 250, 252-253, 266, 271, 278, 281, 283, 289, 302, 304, 319-320, 322, 325). În *The Children of Matrix* (2001), Icke revine asupra „uciderii sacrificiale a prinţesei Diana de către Illuminati”, în cadrul ritualurilor lor sataniste (Icke, 2002, t. 1, pp. 294-296). Holey scrie despre asasinarea lui Kennedy în *Livre jaune n°5* (2001, pp. 186-195), implicând intervenţia „guvernului secret” identificat de Milton William Cooper în 1989 şi, evident, CIA, „special creată pentru a disimula existenţa extratereştrilor” (p. 189): preşedintele american ar fi fost lichidat deoarece voia să facă publice informaţii ultrasecrete asupra OZN-urilor şi a extratereştrilor ascunşi în baze subterane secrete. V. Cooper, 2004.

care există şi se dovedeşte a fi larg împărtăşit — poate fi pus în practică de către complotişti reali, în scopul de a-i descalifica pe anchetatorii care, între timp, încep să deranjeze sau chiar să devină un pericol. Ocultism, esoterism, conspiraţionism: cuvinte care tăinuiesc sau măcar încearcă să o facă, în exact aceeaşi măsură în care se vădesc a fi totuşi lămuritoare. În ciuda aparenţelor lexicografice (toate sunt „isme”), ele nu desemnează ideologii politice. Dispersate, componentele lor pot fi însă recunoscute în cadrul diferitelor sinteze, în politică, dar şi în cultură, domenii separate doar din raţiuni metodologice, între ele neexistând graniţe clar determinate. Cu precauţiile de rigoare (cea mai simplă constând în punerea între ghilimele, înainte de a-i defini, a termenilor cu semnificaţie mai vagă), trebuie totuşi să luăm în consideraţie faptul că noua cultură populară mondială (sau mondializată) este alcătuită din fărâme de „ocultism”, de „esoterism” şi de „conspiraţionism”; ceea ce, dacă e adevărat că factorul politic este precedat/determinat de cel cultural, ba chiar orientat şi modelat de acesta până la completa lui reconfigurare, în funcţie de anumite condiţii, înseamnă că trebuie să ne aşteptăm la o serie întreagă de consecinţe politice.

1. Călătorie în ţara „societăţilor secrete”

„În societăţile secrete, iniţierea este un pact între Iniţiat şi Satana.”[1]

În comploturi, ca şi în cazul societăţilor secrete, se întâmplă ca existenţa lor reală să nu excludă posibilitatea readaptării lor prin mitologizare sau a reinventării lor ca produse ale imaginaţiei. În domeniul ficţiunii, orice complot are dublurile lui. Iar comploturile imaginare sunt infinit mai numeroase decât cele reale, fie că sunt conspiraţii de mai mare amploare ori numai simple maşinaţiuni. În ce priveşte societăţile secrete generate sau reinventate prin aport fabulatoriu, ele sunt, în ansamblu, mult mai răspândite decât societăţile secrete a căror existenţă a fost confirmată de cercetările istoricilor. Pe lângă abundenta mitologie a acestora, să nu uităm nici multiplicarea reţelelor de influenţă, a căror condiţie de eficienţă o constituie secretul, o regulă fundamentală respectată, în principiu, de către agenţii diferitelor reţele. Demersurile sau manevrele secrete ce ies din cadrul regulilor de loialitate şi trădează încrederea partenerilor sunt fapte sociale ca oricare altele şi pot fi cercetate din perspectivă jurnalistică ori sociologică. În politică, dar şi în alte domenii, jocurile de dezinformare şi de intoxicare pot fi observate, decriptate şi atribuite unor „maeştri ai manipulării”[2]. Nu-i de mirare că sunt oameni care vor să-i determine pe alţii să

---

1 Charles Nicoullaud, *L’Initiation dans les sociétés secrètes. L’Initiation maçonnique,* Paris, Librairie académique Perrin, 1914, p. 93.

2 V. ancheta realizată de Jean-Gabriel et al*., Les maîtres de la manipulation* (dosar), *Le Nouvel Observateur,* nr. 2 033, din 23 până pe 29 octombrie 2003, pp. 14-30. În esenţă, este vorba despre consilieri ai Casei Albe, *spin doctors,* prezentaţi astfel pe prima pagină a dosarului (p. 14): „Ei îi influenţează pe şefii de stat, manevrează informaţia şi organizează intoxicări, conving şi răsconving opinia publică şi, cu toate acestea, nimeni nu-i cunoaşte. Maeştrii manipulării preferă să rămână în umbră, preferă artificiile marketingului politic în faţa transparenţei democratice”. Tonul devine dintr-odată mult mai respectuos când se vorbeşte despre cazul francez, de exemplu, în ancheta lui Sylvie Pierre-Brossolette despre „consilierii din umbră”: *Dans les coulisses du pouvoir [Le FigaroMagazine,* nr. 18 785, 8 ianuarie 2005, pp. 34-40).

creadă sau procedeze conform propriilor interese. A face pe cineva să creadă, să facă sau să acţioneze sunt moduri diferite de a exercita o influenţă asupra aproapelui. Este caracteristic celui care manipulează să nu ia în calcul binele celui asupra căruia îşi exercită influenţa, ba chiar să atragă asupra lui cel mai mare rău. Orice este permis: pentru manipulator, a înşela este ceva de la sine înţeles, căci el îşi îngăduie, în modul cel mai firesc, să fabrice şi să difuzeze informaţii false pentru a determina un grup vizat să acţioneze în sensul dorit de el. Ca animal social înzestrat cu vorbire (pentru a rosti adevărul sau minciuna), omul este o fiinţă strategică, deoarece îşi foloseşte inteligenţa pentru a inventa strategeme prin care să neutralizeze, să învingă sau să-şi domine adversarii. Aceste acţiuni tactico-strategice pot fi studiate ca atare, fie din perspectiva antropologică,i mecanismelor sociale sau din perspectiva jurnalistică a lămuririi opiniei publice în legătură cu ce se întâmplă în culise, fie pentru a-i demistifica pe mistificatori, de pe poziţiile militantismului politic. Fără doar şi poate, adevărata lume, întunecată, a conspiraţiilor există, precum şi o lume secretă de reţele sau de organizaţii mai mult decât discrete, cu mecanisme de recrutare ultraselective[1]. Aceste două lumi fac obiectul unor anchete mai mult sau mai puţin temeinice, care, în mod obişnuit, ajung să alimenteze presa de scandal sau a dezvăluirilor presupus incitante, fie că informaţiile furnizate au o bază reală, fie că ele nu fac decât să pună cap la cap zvonurile aflate în circulaţie. Cu totul altul este obiectul prezentei lucrări: acela de-a cerceta şi de-a analiza mitul modern al conspiraţiei (virtual mondial), cu principalele sale forme, dar şi mitologia societăţilor secrete, ţinând seama, în acelaşi timp, de interferenţele acestora cu domeniul vag definit al esoterismului sau al ocultismului şi de modul în care sunt utilizate în plan politic, mai ales în mediile considerate „extremiste”[2].

---

1 V. ancheta lui Sophie Coignard, *Les nouveaux réseaux Le Point,* nr. 1 540, 22 martie 2002, pp. 62-70. Titrând pe prima pagină: „Adevăratele reţele de influenţă”, ceea ce presupune că există şi unele false sau imaginare, conducerea săptămânalului s-a dovedit prudentă.

2 Prezenta lucrare situează în prim-plan extremismul de dreapta, tocmai pentru a-l studia într-unul dintre domeniile sale de expresie cel mai

În 1990, pe când mă ocupam cu cercetarea *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului,* cel mai celebru fals din istoria occidentală — căruia, doi ani mai târziu, aveam să-i consacru o lucrare[1] —, mi-a căzut în mână un document unic în felul său, *Guide des sociétés secrètes,* care începea cu acest avertisment: „Această lucrare este gândită într-un scop practic: să prezinte societăţi secrete, cluburi închise, cu vocaţie spirituală, să le definească specificul şi să ofere posibilitatea de a contacta un responsabil”[2]. Cu o nedezminţită seriozitate, autorul acestei lucrări, Jean-Pierre Bayard, specialist în francmasonerie şi rosacrucieni, lăuda „ghidul” practic de orientare în universul secret iniţiatic şi al grupurilor închise, în următorii termeni: „Deşi este un anuar ce furnizează adrese, ghidul acesta nu este o simplă listă lipsită de viaţă”[3]. Printre sutele de societăţi secrete prezentate şi analizate (peste trei sute!), cuprinzând în special ordinele masonice, pe rosacrucieni, pe catari, sectele sataniste, „societăţile mistice” occidentale şi orientale, asociaţiile esoterice, „societăţile secrete politice cu Specific iniţiatic” şi ordinele cavalereşti[4], m-am arătat mai interesat,

---

adesea ignorat de către politologi, sociologi şi istorici contemporani: cultura „esotero-conspiraţionistă” contemporană. Despre tematica conspiraţionistă în mediile extremismului contemporan de stânga, v. lucrarea mea *Prêcheurs de haine* (Taguieff, 2004c). Viziunea conspiraţionistă a extremei stângi americane a fost studiată mai ales în legătură cu cazul Chomsky în lucrarea coordonată de Peter Collier şi David Horowitz, *The Anti-Chomsky Reader* (2004). V. şi Pipes, 1997, în special pp. 154-170.

1 Taguieff, 1992, 2 vol., şi 2004b

2 Bayard, 1989, p. 13. Cincisprezece ani mai târziu, acelaşi autor va publica o „nouă ediţie actualizată” a lucrării sale, sub titlul *Guide des sociétés secrètes et des sectes* (Bayard, 2004).

3 Bayard, 1989, p. 13

4 Definiţiile societăţilor secrete de la începutul secolului al XIX-lea se bazează pe închipuiri, pe mitologizări şi intenţii polemice (deci judecăţi de valoare) foarte greu de neutralizat. V. Roberts, 1979, pp. 11-25, 335-346. Ceea ce face să apară ca fiind mult prea naivă — în cea mai bună dintre, ipoteze — abordarea noncritică a lui Nick Harding (2005) care procedează la un inventar baroc în care întâlnim secta Assassinilor, Grupul Bilderberg, catarii, francmasonii, Illuminati (în sensul restrâns sau în sensul larg al termenului), John Birch Society, cavalerii Templului, mafia, Opus Dei, Prioria din Sion (după Baigent et al.*),* rosacrucienii, grupul Skull and Bones

având în vedere cercetările mele asupra mitului modern al conspiraţiei, de anumite grupuri din cadrul ultimelor două categorii. Mai întâi, la rubrica „Societăţi secrete politice cu specific iniţiatic”, de grupul Iluminaţilor din Bavaria, ordin de factură masonică creat de Adam Weishaupt, la 1 mai 1776 şi dizolvat în martie 1785, a cărui realitate istorică a fost, după aceea, destul de curând învăluită în legendă — am arătat deja că era vorba despre o legendă fabricată de unii autori contrarevoluţionari care-i prezentau pe Illuminati, autodenumiţi Perfectibilişti, ca fiind conspiratori, principali autori ai Revoluţiei Franceze, ba chiar, prin modelul de conspiraţie şi subversiune pe care-l întruchipau, ai tuturor revoluţiilor din secolele al XIX-lea şi al XX-lea. În literatura conspiraţionistă generată de *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* apar încontinuu referiri la „conducătorii nevăzuţi” şi la Iluminaţi[1].

La categoria „Ordine cavalereşti”, m-am oprit asupra enigmaticului „Ordin al Prioriei din Sion”, despre a cărui existenţă s-a scris, în 1982, într-o lucrare de succes semnată de trei autori britanici şi prezentată sub forma unei anchete istorice, *The Holy Blood and the Holy Grail,* a cărei versiune franceză, publicată în 1983 sub titlul *L’Enigme sacrée (Enigma sfântă),* devenise şi ea imediat un bestseller[2]. În 1986, fericiţii autori, Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry Lincoln rezumau cu satisfacţie principalele rezultate ale cercetărilor lor, reafirmându-şi convingerile asupra originilor

(Robbins, 2003), în ciuda faptului că se prezintă sub forma unei anchete, păcătuieşte printr-o supraestimare a puterii societăţilor secrete, în special a asociaţiei absolvenţilor de la Yale (din care fac parte Bush, tatăl şi Bush fiul); v. şi Robbins, 2005. Despre ambiguitatea noţiunii de „societate secretă” afectată în prezent de reprezentarea polemică a sectei, v. Dolcetta, 1999, p. 9 *sq.,* 155-156. Pentru un comentariu critic al noţiunii de „sectă” utilizată inconsecvent (şi adeseori dintr-o perspectivă conspiraţionistă), v. Mayer, 1985 şi 1987.

1 Taguieff, 2004b şi 2004c, pp. 615-817

2 Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail,* Londra, Jonathan Cape, 1982 *(Sângele sfânt şi Sfântul Graal,* Bucureşti, RAO, 2005). În prima zi de la punerea în vânzare a lucrării, s-au vândut 43.000 de exemplare. Acest eseu va avea o continuare: *The Messianic Legacy,* Londra, Jonathan Cape, 1986 *(Moştenirea mesianică,* Bucureşti, RAO, 2006).

şi activităţilor numitei societăţi secrete:

> În 1982, publicarea romanului *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* era încununarea a doisprezece ani de cercetări, destinate iniţial să elucideze un mister din sudul Franţei. Bérenger Saunière, un preot oarecare, de la sfârşitul secolului al XIX-lea[1], din regiunea Languedoc, ne-a arătat calea ce-o aveam de urmat pentru a ridica un colţ al vălului şi a întrevedea realitatea ascunsă sub istoria lui. El ne-a condus la Prioria din Sion, societate secretă sau semisecretă a cărei existenţă aproape milenară am putut-o astfel reconstitui. Primind în sânul ei un număr mare de membri iluştri, această societate rămâne încă şi azi activă în Franţa, şi poate nu numai, scopul ei declarat fiind acela de a restaura în Franţa o monarhie de origine merovingiană. (...) De ce merovingiană? (...) Mergând din aproape în aproape, am fost în cele din urmă conduşi către o ipoteză explozivă: Isus era pretendentul legitim la tronul Israelului; el se căsătorise, avusese copii ai căror descendenţi urmau să reprezinte, trei secole şi jumătate mai târziu, dinastia merovingiană. (...) Isus ne propulsa lucrarea pe prima pagină a ziarelor din lumea întreagă. (...) Puţini au fost aceia care au împărtăşit entuziasmul ce ne-a cuprins descoperind, de pildă, o nouă dimensiune a cruciadelor, informaţii noi despre înfiinţarea Ordinului templierilor sau despre originea celebrelor *Protocoalele ale Sionului (sic).* Toate aceste subiecte au fost eclipsate de Isus şi de ipoteza formulată de noi pe această temă. Cu toate acestea (...) ipoteza în cauză nu era nici singura, şi nu era nici măcar principalul aspect al cercetării noastre.
>
> (...) Curând, am hotărât de comun acord să ne fixăm atenţia asupra Prioriei din Sion. Care ar fi adevăratul motiv al existenţei acestuia în ziua de azi? (...) Aveam nevoie să rămânem în legătură chiar cu Prioria din Sion, cu Marele Maestru şi cu membrii afiliaţi pe care am ajuns să-i identificăm sau să-i întâlnim. Ne dăduserăm deja seama că ne aflam pe un teren mişcător. (...) Trebuia să fim atenţi la capcanele „dezinformării" ce ne erau aruncate în cale de către misterioşi actori ai unei obscure maşinaţiuni[2].

---

1 Legenda din Rennes-le-Château este legată de aceea a secretului sau a tezaurului abatelui Saunière. Douăzeci de ani înaintea apariţiei bestsellerurilor lui Dan Brown, exista deja o literatură considerabilă pe acest subiect. V. Saul/Glaholm, 1985.

2 Baigent/Leigh/Lincoln, 1987, pp. 11, 12, 14

Încă de la sfârşitul anilor 1980, existenţa Prioriei din Sion ca societate secretă sau ca ordin cavaleresc fondat la Ierusalim în 1099 era pusă la îndoială chiar şi de către consumatorii de literatură abuziv considerată esoterică (tratând despre ciudat, insolit, misterios etc.). Investigaţiile jurnalistului Jean-Luc Chaumeil[1] arătaseră în mod clar că dovezile ce probau existenţa Prioriei din Sion, adică *Dosarele secrete* prezentate ca fiind arhiva presupusei societăţi secrete, erau falsuri[2]. În prudenta descriere a Prioriei din Sion, făcută în 1989 de Jean-Pierre Bayard[3], găsim astfel semnele unor diferenţe notabile:

> Acest ordin johannist, asemănător Crucii Roşii, precursor al Ordinului templierilor, ar fi fost înfiinţat la Ierusalim în 1099 de către Godefroy de Bouillon. Trei dintre membrii fondatori ai Templului — printre care şi Hugues de Paysans *(sic)* — ar fi aparţinut acestei confrerii. Se are în vedere însă şi un trecut mult mai îndepărtat, în sensul că Ordinul de Sion ar fi fost

1 Într-o vreme, Jean-Luc Chaumeil crezuse el însuşi în legendă şi contribuise la răspândirea acesteia. Baigent, Leigh şi Lincoln afirmă că prin intermediul lui l-au putut întâlni pe Pierre Plantard, în 1979 (Baigent/Leigh/Lincoln, 1987, p. 236 *sq.*). Gérard de Sède, care a avut totuşi un rol activ în toată această afacere, nu este amintit în această privinţă de către cei trei autori britanici, dispuşi să nu acorde prea mare importanţă participării acestuia la acţiunea „Rennes-le-Château/Prioria din Sion" (Baigent/Leigh/ Lincoln, 1983, p. 94 *sq.,* 205, 409, nota 23). Revenind asupra relaţiilor tumultuoase cu Gérard de Sède, Henry Lincoln are, în 1997, versiunea sa despre această mică istorie (Lincoln, 1998, pp. 23-26, 84-89, 99-100, 161-170, 177-179). El nu recunoaşte că i-ar datora ceva. Dar, referindu-se la faptul că, în august 1969, citise lucrarea *Trésor maudit de Rennes-leChâteau,* cartea lui Gérard de Sède (1968), el avea să mărturisească: „El mi-a schimbat viaţa" (Lincoln, 1998, p. 16).

2 Cei trei mistificatori erau eseistul Gérard de Sède, mitomanul de extremă dreaptă Pierre Plantard şi abilul falsificator Philippe de Chérisey. V. Chérisey, 1978 (confesiunea falsificatorului); Chaumeil, 1979 (unde Philippe de Chérisey recunoaşte că a falsificat documentele „secrete", „pergamentele"), 1984, şi mai ales 1994, 1995; Robin, 1992, p. 36; Picknett/Prince, 2001, p. 240; Etchegoin/Lenoir, 2004, pp. 54-61. Gérard de Sède, cel care lansase legenda abatelui Saunière (inclusiv pergamentele codificate), la sfârşitul anilor şaizeci în cărţile sale *L'Or de Rennes* (1967) şi *Trésor maudit* (1968), sfârşeşte prin a mărturisi înşelătoria (Sède, 1988).

3 Acest autor nu citează cele două lucrări ale lui Baigent, Leigh şi Lincoln, pe care n-avea totuşi cum să nu le cunoască.

conceput de către Ormus — sau Ormessus — în sprijinul cauzei Merovingienilor. După pierderea regatului Ierusalimului, unii membri s-au integrat în Ordinul Templului, alţii însă ar fi format Prioria din Sion, la Saint-Jean-le-Blanc, lângă Orleans; discipolii săi ar fi avut sarcina să pregătească venirea Marelui Monarh, adică revenirea pe tronul Franţei a dinastiei Merovingienilor[1].

În ciuda rezervelor pe care le are, Jean-Pierre Bayard expune minuţios principalele elemente a ceea ce devenise deja o legendă:

> Nu ştim ce este Prioria din Sion căci nu figurează printre ordinele cavalereşti, dar este, în schimb, menţionată în Cartea Constituţiilor publicată la Geneva în 1956 de către Ed. Des Commanderies. Revista Charivari (sic) i-a consacrat integral numărul 18: „Arhivele Prioriei din Sion”[2]. Aflăm, cu acest prilej, că Ioana d’Arc şi Gilles de Rais ar fi aparţinut acestei organizaţii; nimic nu dovedeşte totuşi această apartenenţă. Printre Marii săi Maeştrii, ordinul îi revendică, printre alţii, pe: Flamei, Leonardo da Vinci, Newton, Hugo, Debussy, Cocteau... Actualul conducător ar fi Pierre Plantard, care se pretinde descendent al regilor Merovingieni şi, prin aceasta, moştenitor al tronului Franţei. Pierre Plantard este amestecat în ciudata afacere Rennes-le-Château, unde personalitatea enigmatică a abatelui Boudet[3] a dat naştere unei literaturi echivoce, numai bună pentru a-i delecta pe căutătorii de comori şi pe iubitorii de evenimente misterioase.[4]

---

1 Bayard, 1989, p. 47. În noua versiune a *Ghidului,* apărută în 2004, greşeala de tipar este îndreptată (p. 128: Hugues de Payens, primul Mare Maestru al Ordinului Templului).

2 Este vorba despre revista trimestrială *Le Charivari,* creată în 1967 (nr. 1, octombrie-decembrie 1967: „Evreii în Franţa zilelor noastre”) de către jurnalistul Claude Jacqemart, fost militant al OAS, care, între decembrie 1959 şi ianuarie 1962 (înainte de a fugi din Franţa pentru a trăi în exil mai mulţi ani), a fost redactorul-şef al publicaţiei lunare („de opoziţie naţională”) denumită tot *Le Charivari,* fondată în 1957 de către tatăl său Noël Jacqemart. Numărul special din *Charivari* (seria a 2- a) despre „Arhivele Prioriei din Sion” (nr. 18 şi 19, 1973) a fost întocmit de către jurnalistul Jean-Luc Chaumeil. V. şi Chaumeil, 1984.

3 În cea de-a doua ediţie a ghidului său, abatele Bérenger Saunière vine să-l întâlnească pe abatele Henri Boudet (Bayard, 2004, p. 129).

4 Bayard, 1989, p. 47

Articolul lui Jean-Pierre Bayard despre Ordinul Prioriei din Sion este dovada suficientă că, în 1989, istoria relatată de Baigent, Leigh şi Lincoln (mai târziu prelucrată „estetic” de Dan Brown) li se părea neverosimilă chiar specialiştilor în societăţi secrete. În cercul acestora, îndoiala a cunoscut o largă răspândire după mărturia lui Gérard de Sède[1] care, după ce contribuise la crearea şi la punerea în circulaţie a legendei inventate de Pierre Plantard şi de Philippe de Chérisey — cu cincisprezece ani mai devreme de-publicarea bestsellerului semnat de Baigent, Leigh şi Lincoln şi cu treizeci şi şase de ani înainte de apariţia cărţii *Codul lui da Vinci* (2003) — făcuse o autocritică prin care iniţiativa era total desfiinţată[2]. Lucru pe care istoricul francmasoneriei şi Rosa-Crucii îl recunoaşte, nu fără a întreprinde el însuşi o remitologizare:

> În cartea sa, *Rennes-le-Château* (Robert Laffont, 1988), Gérard de Sède arată cât de extravagante sunt afirmaţiile [lui Pierre Plantard]. Potrivit arhivelor abaţiei din Noirmoutier, dezgropate în 1888 de către E.G. Rey şi *Revue de l’Orient latin* (vol. X, 1903-1904), a existat într-adevăr un ordin înfiinţat în 1099, dar actuala Priorie din Sion a fost declarată subprefectura din Saint-Julien-en-Genevois (Haute Savoie) la 25 iunie 1956. S-ar părea că acest ordin s-ar fi constituit în 1681, epocă în care luau fiinţă numeroase confrerii de credinţă; o contribuţie din partea lui Gabriel Mathieu Marconis de Nègre pare de netăgăduit[3]. Ordinul de Sion din perioada

1 Acest personaj, devenit celebru prin cărţile sale despre Rennes-le-Château, era astfel prezentat de către istoricul de extremă dreaptă Henry Coston în *Dictionnaire de la politique française* (vol. III, 1979, p. 651): „Sède (Géraud de Sède de Liéoux, zis Gérard de). Scriitor, născut la Paris pe 5 iunie 1921. Jurnalist la *United Press,* şef al Departamentului de servicii străine la *Continent* şi colaborator la diferite ziare, a publicat mai multe lucrări în care şi-a valorificat ideile sale noncorformiste: *Les Templière sont parmi nous, Petite enciclopedie des grandes familles, Pourquoi Prague, Aujourd’hui les nobles, Du trésor de Delphes à la tragédie cathare* etc.

2 V. Sède, 1988; Chaumeil, 1994.

3 În ediţia nouă din 2004, această ipoteză hazardată este prezentată după cum urmează: „Ordinul s-a putut reconstitui către anul 1681, epocă în care au luat fiinţă numeroase confrerii de credinţă;) influenţa lui Gabriel Mathieu Marconis de Nègre părea atunci de netăgăduit” (Bayard, 2004, p. 48). Din motive de ordin cronologic, aluzia rămâne neclară: căci Samuel

modernă nu are deci nici o legătură cu vechiul ordin cavaleresc. În chip cu totul misterios, el este încredinţat unor personalităţi de marcă a căror apartenenţă la ordin nu este dezvăluită decât după moarte; sediul organizaţiei rămâne astfel necunoscut[1].

Prioria din Sion — farsă ori escrocherie? Afacerea părea deja cunoscută când, la începutul anilor 2000, scriitorul american Dan Brown relansa legenda în „thrillerele sale teologice" devenite imediat bestselleruri internaţionale: *Codul lui da Vinci* (2003) şi *Îngeri şi demoni* (2000)[2]. *Codul lui da Vinci* a inspirat în 2006 un film cu buget mare. Mitologia societăţilor secrete şi elementele imaginare ale concepţiei despre conspiraţie au redevenit astfel materialul simbolic favorit al romanelor populare. În *Codul lui da Vinci*, ne reîntâlnim cu Prioria din Sion şi cu pretinsele *Dosare secrete* ale acestuia, iar în *Îngeri şi demoni* intră în acţiune gruparea Illuminati. Principala acţiune a romanului este construită în jurul complotului urzit împotriva Bisericii Catolice de către Illuminati. În Nota autorului din deschiderea acestui roman, un nou „thriller teologic", citim: „Confreria Illuminati este, de asemenea, reală."[3] Cu romanul lor *Illuminatus!,* Robert Shea şi Robert Anton Wilson exploataseră, încă din 1975, mitul Iluminaţilor, al „Superiorilor necunoscuţi" care, aparţinând uneia sau mai multor societăţi secrete, controlează sau conduc lumea.[4] Romanele de succes ale lui Robert Anton Wilson, un amestec al genului poliţist cu cel ştiinţifico-fantastic şi în al căror instrumentar găsim o pronunţată

Honis şi G.M. Marconis (zis de Nègre) au întemeiat Ritul de Memphis la Montauban, în mai 1815. Pentru un comentariu pe acest subiect, v. Galtier, 1989, pp. 136-142; Ligou, 2004, p. 781.

1 Bayard, 1989, pp. 47-48. Reafirmând că un ordin a fost întemeiat în 1099, Bayard spune, în con-i cluzie, în cea de-a doua ediţie a ghidului său: „Actuala Priorie din Sion (...) nu are nici o legătură cu vechiul ordin cavaleresc" (Bayard, 2004, p. 129). V. Richardson, 1999. Etchegoin/Lenoir, 2004.

2 Abia în 2004, în atmosfera creată de succesul enorm de care s-a bucurat *Codul lui da Vinci* (Bucureşti, RAO, 2004), a devenit un bestseller şi romanul *Îngeri şi demoni* (Bucureşti, RAO, 2004). V. Burstein, 2005, pp. 11-12.

3 Brown, 2004, p. 9

4 Shea/Wilson, 1988. V şi Wilson, 1990, 1998, 2003 şi 2004.

componentă esoterică, au contribuit din plin la înscrierea temei Iluminaţilor în noua cultură populară mondială. Din anii 1970, Wilson este celebru, de asemenea, ca autor şi ca actor mediatic al „culturii apocaliptice" anglo-saxone[1], dar şi ca filosof de tip New Age. Acest autor cu talente multiple s-a afirmat chiar şi ca specialist în teoriile despre conspiraţie şi doctrinele esoterice (care presupun un proces de iniţiere), publicând un dicţionar pe această temă: cartea, iniţial intitulată *Everything Is Under Control* (Wilson, 1998), a făcut obiectul unei noi ediţii adăugite în versiune germană al cărui titlu, mai explicit, este *Das Lexikon der Verschwörungstheorien* (Wilson, 2004) — *Lexicul teoriilor despre conspiraţie.* Dar Wilson abordează tema conspiraţiei cu umor şi spirit ludic, recurge mai ales la parodie, transformând în experienţă estetică viziunile paranoide asupra istoriei[2]. Teza conspiraţionistă — conform căreia acţiunea societăţilor secrete, cel puţin în împrejurarea în care nu avem de-a face cu „lupta societăţilor secrete între ele"[3] — este motorul istoriei, este supusă de acest autor unei reformulări detaşate din care rezultă o parodie de tip Lautreamont sau o răsturnare de situaţie. Ideea simplă este că ne putem „juca" de-a paranoia sau de-a conspiraţia: nu e prea departe de jocul pe roluri[4]. Conspiraţia există pretutindeni, este un ingredient universal pentru Jonathan Vankin, jurnalist şi eseist apropiat de Wilson, care spune, de

---

1 V. Adam Parfrey (éd.), *Apocalypse Culture* (1990); Vankin, 1991. Fără a uita cartea lui Cameron Tuttle, *The Paranoid's Pocket Guide* (1997).

2 Despre Wilson, autorul cărţii *Illuminatus!,* v. Fenster, 1999, pp. 201-211.

3 Shea şi Wilson aşază în fruntea trilogiei lor o frază extrasă din romanul conspiraţionist al lui Ishmael Reed, *Mumho Jumbo* (1972): *The history of the world is the history of the warfare betweerii secret societies.* (Istoria lumii este istoria confruntării dintre societăţile secrete — n.tr.). V. *infra,* cap.j V (frază scoasă în evidenţă). Despre cultura estetizată a complotului de către scriitorul american de culoare Ishmael Reed, v. Knight, 2000, pp. 159-162 („Conspiracy Voodoo").

4 V., de exemplu: Illuminati Game Rules Booklet, Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1991; Nigel D. Findley, GURPS Illuminati, Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1992. Ca satiră a teoriilor conspiraţiei ale extremei drepte, v., pe site-ul Turn left („liberal" de stânga): Make Your Own Conspiracy Theory, http:/www.cjnet.works.com/~cubsfan/conspiracy.html, iunie 1997 (încă activ în septembrie 2005).

pildă: „Civilizaţia este o conspiraţie împotriva realităţii”[1]. Să înţeleagă cine poate sau cum poate...

Răspândirea mitului Iluminaţilor nu s-a făcut numai prin intermediul cărţilor. În această privinţă, culturii cinematografice îi revine un rol deloc neglijabil. Este destul să ne amintim despre succesul filmului de acţiune şi de aventuri *Lara Croft: Tomb Raider* (2001)[2], în care este vorba despre o bandă de răufăcători purtând denumirea de Illuminati, ale căror activităţi criminale gravitează în jurul complotului pentru obţinerea puterii supreme în lume. În textul de prezentare ce însoţeşte DVD-ul (2003) citim câteva dintre motivele pentru care acest film te face „să te înfiorezi de plăcere, de la început şi până la sfârşit”:

> Să explorezi pământuri necunoscute, să descoperi comori nepreţuite, să lupţi împotriva răului... Iată activităţile obişnuite ale superbei Lara Croft *(Angelina Jolie).* Până în ziua în care trecutul o ajunge din urmă. Căci, înainte să dispară, tatăl ei, arheolog *(Jon Voight),* i-a dezvăluit existenţa Triunghiului Sacru. Căutat cu înfrigurare de *Illuminati,* o societate secretă ce urmărea distrugerea omenirii, acest Triunghi Sacru conferă controlul asupra timpului şi dominaţia asupra lumii. Pentru a-i opri pe *Illuminati,* Lara nu are la dispoziţie decât patruzeci şi opt de ore. Această misiune o va purta din Cambodgia până în Siberia, unde va înfrunta cele mai cumplite încercări... Dar, pentru Lara, primejdia face parte din joc...

Acţiunea filmului *Lara Croft: Tomb Raider: Leagănul vieţii,* film realizat de Jan De Bont, foloseşte acelaşi material simbolic în care esoterismul şi conspiraţionismul se amestecă într-un context maniheist în care forţele binelui luptă contra forţelor răului (reprezentate de un savant cu porniri criminale), la toate acestea adăugându-se şi dimensiunea „sexy” a protagonistei:

---

1 Vankin, 1991, p. 259

2 *Tomb Raider* a fost, iniţial, un joc video, „cel mai celebru în lume”, având-o ca eroină pe Lara Croft. În filmul lui Simon West, rolul ei este interpretat de Angelina Jolie. Un al doilea *Tomb Raider* a fost realizat de Jan De Bont, cu aceeaşi actriţă în rolul principal.

> Lara Croft *(Angelina Jolie)* s-a întors, şi misiunea ei va fi şi mai periculoasă: redescoperirea a ceea ce o străveche civilizaţie credea a fi esenţa însăşi a răului, Cutia Pandorei. Ea va străbate întregul pământ, din Grecia până la Hong Kong, trecând prin Kenya, pentru a regăsi Cutia înaintea unui savant plin de cruzime care visează să pună mâna pe ea pentru a o transforma în armă de distrugere în masă. Pentru a o însoţi în această misiune, Lara îl recrutează pe unul dintre foştii ei parteneri — Terry Sheridan *(Gérard Butler)* — un mercenar periculos care îşi trădase deja şi ţara, şi pe Lara. Ea ştie că nu-şi poate găsi un aliat mai puternic... Dar, oare, poate avea încredere în el? Descoperiţi în această nouă aventură plină de neprevăzut, populată de monştri infernali, de confruntări pe viaţă şi pe moarte, în care totul este pus la bătaie pentru salvarea viitorului omenirii[1].

Pelicula este un fel de *heroic fantasy* întrunind, în acelaşi timp, trăsăturile filmului de aventuri[2] ilustrat cu succes de seria *Indiana Jones,* un erou mitic şi popular creat de Steven Spielberg. Asemenea celor două *Tomb Raider,* saga lui Spielberg (incluzând trei filme deja existente şi al patrulea în aşteptare) combină acţiune, mister, groază şi umor, poveşti rocambolești, presărate cu fantastic şi umor: *Indiana Jones şi Căutătorii arcei pierdute* (1981), *Indiana Jones şi Templul morţii* (1984)[3], *Indiana Jones şi ultima cruciadă* (1989). Filmul lui Jon Turteltaub, *Comoara Naţională* (decembrie 2004)[4], se înscrie şi el în noul gen baroc în care este vizibilă o dimensiune ideologică şi, totodată, o putere de „lagocitoză”[5]

---

1 Text de prezentare, DVD (2003)

2 V. Manfredo, 2005, p. 123: *heroic fantasy* se caracterizează prin „epopeea războinică a unui erou singuratic în lumile arhaice *fantasy*” (precum personajul Conan al lui Robert E. Howard, 1932-1936). *Fantasy* desemnează „un gen înrudit cu cel ştiinţifico-fantastic, dar care este orientat spre trecut” şi include relatări de aventuri şi de iniţieri, aflate sub semnul magiei (de pildă, *Stăpânul inelelor,* de J.R.R. Tolkien sau *Harry Potter,* de Joanna K. Rowling). V. Gardner, 2003, şi Ernould, 2003, pp. 191-245.

3 În cel de-al doilea film al trilogiei, Indiana Jones, personaj inventat în comun de Steven Spielberg şi George Lucas, porneşte în urmărirea unei secte ce furase o bijuterie înzestrată cu puteri magice.

4 V. *infra,* cap. V.

5 V. Baechler, 1976, p. 257, care propune ca definiţie pentru „fagocitoză”: „absorbţia în ideologie a discursurilor non-ideologice” şi, imediat, adaugă

puţin obişnuită prin aceea că se arată capabil de-a asimila mistere egiptene, secrete (şi/sau comori) ale templierilor[1], legende ale Iluminaţilor, simboluri luciferice, teorie a conspiraţiei, servicii secrete (de preferinţă CIA), societăţi secrete sau secte periculoase, invazii ale extratereştrilor etc.

Pentru *Codul lui da Vinci,* Dan Brown s-a inspirat nemijlocit din cele două cărţi ale lui Baigent, Leigh şi Lincoln (1983 şi 1987), în care autorii s-au străduit să confere un caracter verosimil tezei despre o „acţiune subterană a Prioriei din Sion de-a lungul secolelor”[2]. Desigur, o operă de ficţiune nu trebuie luată drept Un eseu istoric. Dan Brown şi-a asumat însă riscul de a-şi începe romanul *Codul lui da Vinci* cu un scurt cuvânt-înainte intitulat „Date” în care se poate citi:

Date

> **Prioria din Sion** — societate secretă fondată în 1099 — este o organizaţie reală.
>
> În 1975, în cadrul Bibliotecii Naţionale din Paris au fost descoperite o serie de suluri de pergament, denumite apoi *Les Dossiers Secrets,* în care erau menţionate numele unor membri ai acestei organizaţii, printre care Sir Isaac Newton, Sandro Botticelli, Victor Hugo şi Leonardo da Vinci.
>
> **Opus Dei** este o congregaţie catolică de o pietate ferventă, recunoscută de Vatican, care a stârnit de curând controverse ca urmare a relatărilor despre utilizarea unor tehnici de coerciţie şi spălare a creierelor şi cu privire la o practică periculoasă cunoscută sub numele de „mortificare corporală”.

---

următoarea precizare foarte importantă: „Ce consecinţe are asupra ideologiilor noastre faptul că ele trebuie să-şi asume şi funcţiile mitologiei, ale religiei, ale eticii, ale moravurilor şi ale cunoaşterii raţionale?” Este una dintre problemele pe care le ridică „religiile seculare” sau „gnozele” moderne (Aron, 1985; Voegelin, 1988, 1994, 2000 şi 2004; Taguieff, 1995, pp. 473-476, 2000, pp. 231-403, şi 2004a, pp. 107-110). Eu folosesc termenul „fagocitoză” intr-un sens net diferit, mai puţin tehnic, pentru a desemna orice mod de integrare a reprezentărilor şi a formelor gândirii — „politice” sau nu — în principiu, străine unui tip de creaţie culturală în materia simbolurilor acesteia.

1 Legendele templiere fac, în mod deosebit, obiectul unor reinterpretări. V. Sède, 1962; Baigent/Leigh, 2005 (1989); Picknett/Prince, 2001a.

2 Pentru o cercetare critică, v. Etchegoin/Lenoir, 2004; Bedu, 2005a.

> Opus Dei a finalizat construirea unui Sediu Central Naţional în valoare de 47 de milioane de dolari, pe Lexington Avenue, la numărul 243, în New York.
>
> Toate operele de artă, obiectivele arhitecturale, documentele şi ritualurile secrete menţionate în această carte sunt reale[1].

Din cuvântul-înainte al acestui roman de ficţiune înţelegem că şi Prioria din Sion (o entitate fictivă) şi Opus Dei (o instituţie religioasă reală, însă puternic mitologizată, în sensul diabolizării ei[2]) sunt situate în acelaşi plan al realităţii istorice. Astfel, cititorul neavizat este indus în eroare, determinat să creadă că Prioria din Sion a existat în realitate şi continuă să existe şi astăzi. Când cititorul romanului *Codul lui da Vinci* începe să verifice afirmaţiile lui Dan Brown, consultând cu încredere ghiduri în sprijinul demistificării, el riscă să cadă într-o confuzie şi mai mare. Simon Cox, redactor-şef la *Phenomena,* revistă dedicată „studiului critic al dogmelor, ortodoxiilor şi semiadevărurilor" şi autor al unui bestseller intitulat *Cracking the da Vinci Code,* ajunge, în articolul său despre Prioria din Sion, la următoarea concluzie: „Chiar şi astăzi, existenţa Prioriei din Sion continuă să fie un mister"[3]. Prin felul în care răspund cererii publicului, stimulând astfel vânzările, dar şi prin concesiile tot mai mari faţă de o modă întreţinută de presă (cu titluri de pagina întâi ca „Sindromul esoterismului"[4], aşa-zişii demistificatori nu fac decât să

---

1 Brown, 2004, p. 9

2 În legătură cu Opus Dei (denumire prescurtată de la Sancta Crux et Opus Dei: „Sfânta Cruce şi Opera lui Dumnezeu"), organizaţie catolică creată în 1928 de către Josemaria Escrivâ de Balaguer, v. Saunier, 1973; Le Tourneau, 2004; Mazery, 2005.

3 Cox, 2004, p. 156. V. şi documentarul cu acelaşi titlu, de acelaşi autor. (DVD, 2004).

4 Titlul unei investigaţii publicate în *L'Express,* la 20 iunie 2005 (Charrier, 2005). Patru luni mai devreme, *Le Point* (24 februarie 2005) consacrase o anchetă fenomenului Dan Brown (Amette, 2005; Laffont, 2005; Taguieff, 2005b), cu acelaşi titlu pe prima pagină: „Sindromul esoterismului". Pe 26 februarie 2005 (nr. 18 837), *Le Figaro-Magazine* titra, la rândul sau, pe prima pagină: „Esoterism. Eterna căutare a iraţionalului" (anchetă, pp. 42-53). Adevărul e că, dintre săptămânalele franţuzeşti, cel care a iniţiat această temă a fost *Le Nouvel Observateur,* mai ales cu ancheta realizată

adauge misterului un plus de mister[1]. În pofida faptului că se declară de partea criticii demistificatoare, a „decodificării" mesajelor cifrate sau a restabilirii „adevărului istoric" deformat, literatura inspirată de romanele lui Dan Brown pare să perpetueze efectul Dan Brown, ca şi cum toţi cei interesaţi ar aplica formula prin care Henry Lincoln îşi începe cartea intitulată *La Clé du mystère de Rennes-le-Château:* „Tuturor le plac poveştile misterioase"[2].

O polemică la adresa Opus Dei creează un alt gen de probleme, întrucât nu este vorba despre un diavol inventat, ci despre o realitate socială construită astfel încât să fie percepută ca diabolică. Confruntarea cu textele referitoare la această organizaţie, cel mai adesea polemice (pro sau contra), ar trebui să conducă la deosebirea a ceea ce corespunde realităţii socio-istorice de ceea ce este pură invenţie, lucru deloc simplu, în situaţia în care o tradiţie istoriografică lipseşte, iar Opus Dei se opune investigaţiilor de tip jurnalistic şi sociologic (aşa cum recunoaşte însuşi catolicul tradiţionalist Arnaud de Lassus[3]). Investigatorii sunt deci îndrumaţi ca, dintre toate sursele lor, să dea prioritate mărturiilor foştilor membri a căror imparţialitate trebuie totuşi privită cu prudenţă. Procedând astfel, ei riscă să reconstruiască fenomenul sociopolitic studiat pe baza unor reprezentări hipercritice până la diabolizare, şi să repete, astfel, eroarea de metodă comisă de numeroşi specialişti în analiza sectelor contemporane (explicată numai pe baza declaraţiilor foştilor ei membri, oricare nouă mişcare religioasă devine imediat o sectă mai mult sau mai puţin

---

de Marie-France Etchegoin, „Anchetă asupra surselor romanului *Codul lui da Vinci"* (nr. 2 079, 9-15 septembrie 2004, pp. 8-16); „Marea întoarcere a esoterismului" (nr. 2 091, 2-8 decembrie 2004, pp. 14-30, cuprinzând un dialog cu Frédéric Lenoir); „Dezvăluiri pe planeta *Codul lui da Vinci"* (nr. 2 106, 17-23 martie 2005, pp. 10-18, anchetă condusă de Marie-France Etchegoin).

1 Printre excepţii, v. ancheta riguroasă a lui Marie-France Etchegoin şi Frédéric Lenoir (2004), consistentele articole adunate de Dan Burstein (2004 şi 2005), precum şi studiul critic avizat al lui Sharan Newmann (2005).

2 Lincoln, 1998, p. 11

3 Lassus, 1993, pp. 5, 27-33, 51-52

intolerantă, totalitară şi chiar criminală). Asemenea reconstrucţii polemice ale realităţilor sociale sunt înşelătoare şi, orice ar putea crede autorii lor, discursul lor vădeşte o propagandă de tip „anti-", căci îşi consideră obiectul un duşman de temut sau o cauză producătoare de efecte negative. În plus, prin aceeaşi logică a „cauzalităţii diabolice"[1], ele tind spre sinteza cu modele conspiraţioniste. Este adevărat că numeroşi autori susţin teza potrivit căreia realitatea profundă, protejată prin secret, a confreriei Opus Dei este foarte diferită de ceea ce transpare la suprafaţă: este schema după care se stabileşte existenţa unei societăţi secrete mai mult sau mai puţin periculoase, aflată dincolo de latura vizibilă a oricărei organizaţii sociale (în general, cu scop de caritate sau filantropic). Trebuie să amintim aici pe scurt că „mitul iezuit" sau, mai degrabă, antiiezuit, mit repulsiv, apărut în jurul denunţării „complotului iezuit" (sau iezuitic), a fost creat tocmai plecând de la un fals, fabricat, ca formă de răzbunare, de un fost iezuit, mai exact un novice polonez alungat din Societatea lui Isus, la începutul secolului al XVII-lea. Având în vedere utilizarea lui repetată în polemica anticatolică, precum şi faptul că a servit de model în fabricarea altor falsuri (antimasonice sau antievreieşti), povestea acestui document trebuie rememorată, fie şi în linii mari. Conceput ca document critic la adresa iezuiţilor, falsul fabricat în 1612 de către acest preot alungat, un an înainte, din ordin, un anume Hieronim Jawrowski, are forma unei corespondenţe private, pretins interceptată şi făcută publică deoarece ar fi lăsat să iasă la iveală intenţiile ascunse ale Societăţii lui Isus: se considera că scrisoarea dezvăluie instrucţiuni secrete date de conducătorul iezuiţilor pentru a asigura societăţii dominaţia asupra lumii şi pentru a-i spori averile prin toate mijloacele, inclusiv înşelăciunea şi crima. Publicarea acestor „secrete" era prezentată ca fiind, în sfârşit, dovada de netăgăduit a existenţei unui complot iezuit. Publicat anonim în limba latină la Cracovia, în 1612 (sau 1614), falsul a circulat mai întâi cu titlul de *Monita privata Societatis Jesu (Îndrumări cu caracter confidenţial aparţinând Societăţii lui Isus),* apoi, la iniţiativa unui editor olandez

1 Poliakov, 1980

avizat, sub titlul mai frapant şi, desigur, mai atrăgător de *Monita secreta Societatis Jesu,* sau *Instrucţiuni secrete ale Societăţii lui Isus.* Din secolul al XVIII-lea şi până la jumătatea secolului al XX-lea, acest document antiiezuit falsificat, tradus în mai toate limbile europene, a fost reeditat la nesfârşit[1]. În octombrie 1933, militantul şi jurnalistul anarhist André Lorulot publică în revista nu trimestrială *La documentation antireligieuse, Monita secreta,* precedată de o lungă prefaţă prin care îşi trăda, de fapt, propriile resentimente:

> Citind documente *Monita secreta,* înţelegem de ce sunt puternici iezuiţii. (...) Ei nu sunt întotdeauna ascunşi. (...) Cam peste tot există agenţi ai Societăţii, cu sarcina de-a căuta anumite lucrări şi de a le distruge. Aşa se explică dispariţia unui mare număr de opere valoroase. Din acelaşi motiv, chiar *Monita secreta* sunt de negăsit, deşi au fost des reeditate. (...) Singurul lor ţel (al iezuiţilor) este dominaţia asupra lumii întregi. (...) *Se fac pretutindeni simţiţi, dar nu-i găseşti nicăieri.* Cum să-i loveşti, când ei sunt nevăzuţi? Cum să te aperi de uneltirile lor, când ei rămân mereu în umbră? Cum să le fie dejucate planurile, când oamenii lor, prezenţi în tot locul, le apără interesele, complică toate situaţiile şi le joacă renghiuri chiar şi fruntaşilor societăţii?[2]

De reţinut că, în numele unei cauze nobile, astfel de falsificări sunt, în general, considerate justificate. În sprijinul autenticităţii documentului, militantul anticlérical şi antireligios André Lorulot se mărgineşte să afirme că „ideile cuprinse în *Monita* sunt întru totul conforme cu ideile iezuiţilor”[3] şi procedează în concluzie la o extindere a domeniului luptei împotriva acestora: „Iezuiţii sunt o ameninţare îngrozitoare la adresa Progresului şi a Păcii. Ei sunt întruchiparea cea mai fanatică şi cea mai intolerantă a

---

1 V. Rollin, 1939, pp. 31-32 (1991, pp. 28-31); Poliakov, 1980, p. 59 sq.-, Leroy, 1992.

2 Lorulot, 1933, pp. 6, 8, 10, 13. Viziunea aceasta de tip „plasă de păianjen” despre influenţa iezuită nu diferă cu nimic de modelul conspiraţionist despre înţelepţii Sionului, Illuminati sau francmasonerie. Spre deosebire de *Monita secreta, Protocoalele* au fost redactate de ruşi antisemiţi (Mathieu V. Golovinski, coordonator Pierre I. Ratchkovski), şi nu de către un evreu convertit sau unul care să fi ieşit din lumea evreilor.

3 Lorulot, 1933, p. 9

Bisericii Catolice, care nu şi-a schimbat felul de a gândi. (...) Biserica n-a depus armele. Ca şi altădată, ea este gata să treacă şi azi la persecuţii. Ea vrea să domine întreaga lume. (...)”[1] De la începutul anilor 1920, puşi în faţa dovezilor ce probează caracterul apocrif al documentului, cei care răspândesc *Protocoalele din Sion* răspund şi ei că ideile conţinute în documente sunt conforme cu cele pe care evreii le-au avut dintotdeauna[2]. În 1953, teoreticianul neofascist Julius Evola dă următoarea formulare argumentului: „S-ar putea uşor dovedi că, şi în cazul în care *Protocoalele* ar fi un fals, iar autorii lor, agenţi instigatori, ele nu reflectă mai puţin idei specifice Legii şi spiritului lui Israel”[3]. Prin urmare, există documente care sunt false în literă şi autentice în spirit — dar şi după cum dictează nevoile războiului cultural.

Tot astfel, antimasonismul se datorează în foarte mare măsură unor foştii masoni (cum sunt, în Franţa, Léo Taxil, Paul Copin-Albancelli, Jean Marques Riviere etc.) care reacţionează din resentiment, fiind excluşi din masonerie sau declarându-se „decepţionaţi” de aceasta. În fine, trebuie reamintit că antisemitismul modern a fost puternic alimentat de pretinsele dezvăluiri terifiante despre lumea evreiască făcute de către evrei „renegaţi” (în secolul al XIX-lea: Jacob Brafman, Frederick Millingen zis Osman-Bey, fraţii Lémann etc.), de către „foşti evrei”, ca să spunem aşa, care n-au ezitat să legitimeze vocile antisemite, să propage sau să fabrice ei înşişi falsuri pentru a arunca anatema asupra coreligionarilor lor, fie din ură de sine, fie din interes ori în numele Binelui (în general, ca urmare a convertirii lor la creştinism).[4]

Sângele sfânt şi Sfântul Graal va fi jucat deci rolul unui text fondator din două puncte de vedere. Mai întâi, inventând şi

---

1 Lorulot, 1933, pp. 16-17. Începând din anii 1980, în discursul anticatolic radical, Opus Dei a luat locul Societăţii lui Isus.

2 V. în Taguieff, 2004b, pp. 75-85, tipologia argumentelor sofistice folosite de partizanii autenticităţii *Protocoalelor.*

3 Evola, 1984, p. 189

4 V. Lessing, 2001; Gilman, 1986; Taguieff, 2002, pp. 42-43, 132-134, şi 2004c, p. 318 *sq.,* 542-544, 710-713, 720-721.

răspândind legende întemeietoare pentru; o „istorie alternativă”, susceptibile a furniza autorilor de romane (creatorilor de ficţiune, în general) noi surse de simboluri, iar apoi oferindu-le teoreticienilor sau vizionarilor politici de extremă dreaptă prilejul de a-şi reînnoi concepţiile paranoice despre mersul istoriei sau despre mecanismele ordinii sociale. Amestecul de teme conspiraţioniste şi de motive esoterice oferit de către autorii romanului *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* va fi avut, într-adevăr, o dublă consecinţă: în specia romanului, ilustrată de *Codul lui da Vinci* şi într-un alt gen, slab definit, ce presupune clemente de eseu politic, SF (înţelegând aici literatura ufologică), de esoterism (dezvăluire a unui sens ascuns al istoriei) şi de pamflet conspiraţionist (denunţarea „manipulărilor”), ilustrat cu pregnanţă de lucrările lui Jan van Helsing sau David Icke.

Născut la Dinkelsbühl, pe 22 martie 1967 în Bavaria, Jan Udo Holey este un vindecător german care publică în Germania sau în ţările anglofone sub pseudonimele de Jan van Helsing sau Robin de Ruiter, dar îşi păstrează anonimatul în publicaţiile sale în limba franceză, tipărite de un editor specializat în literatura conspiraţionistă[1]. După ce fusese punk rocker şi militant antifascist şi după ce călătorise (se pare) pe toate cele cinci continente, el a devenit, la 26 de ani, specialist în teoria conspiraţiei[2]. Aşa se face că Holey a devenit un „revizionist”, adept al unui neonazism cu deschidere spre esoterism (în special spre spiritism) şi al miturilor despre extratereştri. Cartea sa în mai multe volume constituie un rezumat al subspeciei literare în care

---

1 Este vorba despre Editions Félix cu sediul la Port Louis (insulele Mauritius). Iată cum prezintă acest autor *Livre jaune* nc5: „Această carte se adresează în primul rând istoricilor şi elitelor, dar şi tuturor fiinţelor umane ale acestei planete. Există indicii foarte clare care arată că suntem înşelaţi” (anexă publicitară la lucrarea colectivă: *Coucou, c’est Tesla. L'énergie libre* Ed. Félix, 1997, reed. 2004, p. 311). În ce priveşte cartea lui Léonard Horowitz, *La Guerre des virus,* ea este astfel anunţată: „Autorul a căutat ani de zile, a găsit adevărul şi îl răspândeşte pe toate continentele. Noi trebuie să ştim că cineva manipulează informaţia pentru a ne înşela” (http://www.leseditionsfelix.com/virus.html).

2 Despre Holey, v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special p. 154 *sq.,* 167-204; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 87-95; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 169-171, 293-299; Meining, 2004.

antimondialismul de extremă dreaptă fuzionează cu ufologia conspiraţionistă şi cu un antisemitism care, în lipsa unui termen mai potrivit, ar trebui considerat esoteric. Publicată în limba germană, în 1993[1], tradus, din 1995, în engleză *(Secret Societies and Their Power in the 20th Century),* lucrarea este tradusă şi difuzată în limba franceză începând din 1997, sub titlul *Livre jaune n°5,* (atribuită unui „colectiv de autori" şi vândută prin corespondenţă la Editions Felix). Ea are şi o continuare, *Livre jaune n°6* (versiunea franceză a volumului II din 1995) apărută în 2001 şi *Livre jaune n°7,* în 2004 (atribuită lui Robin de Rutier). Această lucrare este o simplă compilaţie cu o scriitură foarte elaborată, dotată cu un sistem de referinţe foarte subţire. Or, de la prima sa ediţie germană (vol. I, 1993), urmată de traduceri în engleză (1995) şi franceză (1997), această carte despre societăţile secrete şi despre „puterea lor în secolul al XX-lea" a devenit un bestseller ca literatură esoterică de extremă dreaptă vândută sub marca esoterismului sau a teoriilor conspiraţiei. Lucrarea îi readuce pe Illuminati ca protagonişti ai „feţei întunecate a istoriei", dar regăsim aici şi societatea secretă cu numele de Prioria din Sion şi, bineînţeles, *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* într-un context polemic în care Noua Ordine mondială este o întruchipare a răului — mai exact, a răului absolut: pură şi simplă creaţie sau expresie a lui Satana[2]. Holey ne dezvăluie, mai ales, că „cele mai mari familii ce alcătuiesc grupul *Illuminati* sunt satanişti dintre cei mai influenţi în lume, şi adoratori ai diavolului ca Dumnezeu al lor"[3]. Illuminati se află însă pretutindeni deoarece sunt o entitate satanică esenţial polimorfă: pe de o parte, amatorul de dezvăluiri află, fără a se mira, că „francmasonii sunt unul dintre principalii piloni ai Ordinului Illuminati"[4]; dar, pe de altă parte, el este mişcat să afle că „de la Revoluţia Franceză, Satana şi aliaţii săi de elită nu mai cruţă nici o ţară" şi că „victoria cea mai mare a acestor Illuminati este aceea de-a fi

1 Acest prim volum va fi urmat, în 1995 (prima ed. germană), de un al doilea.
2 V. *Livre jaune n°7,* 2004, pp. 19, 30-31, 41-46, 59-64 etc.
3 V. *idem,* 2004, p. 41.
4 V. *idem,* 2004, p. 47.

pus mâna pe Biserica Catolică şi romană!”[1] Pentru a înţelege însă cum funcţionează „imperiul mondial satanic şi secret”, Holey crede că trebuie cunoscut „pactul secret al Illuminati”, ale cărui teribile consecinţe le evocă în următorii termeni:

> Ori de câte ori investigăm faţa ascunsă a istoriei, dăm negreşit peste Illuminati. Prin camătă, ei au adus regate întregi la starea de sclavie, au pus la cale războaie şi au făcut lumea să arate cum o vedem noi astăzi. Illuminati au aţâţat şi s-au aflat în fruntea marilor revoluţii ce au urmat Războiului american de Independenţă. Revoluţia Franceză este una dintre ele. (...) Documentele secrete descoperite la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi care, mai târziu, în versiunea lor elaborată, au primit denumirea de *Protocoalele Sionului (sic),* conţineau obiective foarte exacte. Aceste obiective au fost integral realizate pe parcursul ultimelor două secole[2].

„Documentele secrete” despre care este vorba nu pot fi decât documentele interne ale Ordinului Iluminaţilor găsite de poliţie şi n-au nimic de-a face cu: *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* contrar celor afirmate, de la începutul anilor douăzeci şi fără a avea nici cea mai mică dovadă, de unii dintre propagatorii celebrului fals[3].

În ceea ce-l priveşte pe britanicul David Icke, născut la Leicester, pe 29 aprilie 1952, neobosit poligraf la graniţa dintre ufologia conspiraţionistă şi vizionarismul de tip New

---

1 V. *idem,* 2004, p. 159.

2 Livre jaune n°7, 2004, p. 28

3 În cartea sa despre societăţile secrete şi mişcările subversive, publicată în 1924, Nesta Webster menţionează teza (total fantezistă) după care *Protocoalele* s-ar afla la originea unui document intern al unei societăţi secrete alcătuite pe modelul Illuminati şi a Haute Vente romaine (organizaţie masonică diabolizată prin propaganda Vaticanului) şi care ar fi căzut în mâinile lui Maurice Joly (Webster, 1964, pp. 411-412), despre care se ştie că *Dialogue aux Enfers entre Machiaveli et Montesquieu* (1864) a fost plagiat de către falsificatorul care a fabricat *Protocoalele* în 1900-1901 la Paris, Matthieu Golovinski, în solda Ohranei ţariste. V. Taguieff, 2004b, şi *infra.* Altă teză lipsită de fundament despre originile *Protocoalelor,* susţinută mai cu seamă de Lady Queenborough în *Occult Theocracy* (1933): documentul ar fi fost sustras dintr-o „Lojă evreiască” a Ritului Misraim din Paris, în 1884, şi ar conţine „programul iudaismului esoteric” (Queenborough, 1975, p. 408).

Age[1], el multiplică, începând cu anii nouăzeci, lucrări de genul: *Le Plus grand secret. Le livre qui transformera le monde* (prima ediţie americană, 1999) sau *Les enfants de la matrice. Comment une race d'une autre dimension manipule notre planète depuis plusieurs millénaires* (prima ediţie americană, 2001). În 2000, jurnalistul Robin Ramsay, specializat el însuşi în studiul teoriilor conspiraţiei, îl prezenta ca fiind „cel mai important dintre teoreticienii britanici ai complotului"[2]. Specificul său, de altfel pregnant, se datorează unei construcţii ideologice pe teme preluate din ufologia conspiraţionistă, eşafodată pe imaginea înspăimântătoare a extratereştrilor ostili şi colonizatori, chiar prădalnici, prezenţi de secole întregi pe Pământ în chip clandestin (cel puţin pentru cea mai mare parte a omenirii). Această spăimoasă viziune a fost larg răspândită, înainte de Icke, de către Milton William Cooper şi Jim Keith[3]. Una dintre principalele teze ale lui David Icke este, într-adevăr, aceea că Pământul a fost colonizat în timpuri de mult trecute de o varietate de reptile, Frăţia babiloniană (Babylonian Brotherhood) şi că, în consecinţă, prin intermediul unor repetate hibridări, cea mai mare parte a familiilor sau a dinastiilor conducătoare (Illuminati) din societăţile omeneşti nu sunt decât şopârle cu faţă umană. Îngrijorător este faptul că, de fapt, ele conduc în secret Noua Ordine mondială. Ele ar fi încheiat un pact cu elitele conducătoare ale speciei umane, s-au amestecat cu acestea, iar produşii lor hibrizi s-ar afla de mai multă vreme în fruntea naţiilor. De pildă, membrii familiei Rothschild, aparţinând grupării Illuminati, sunt în realitate humanoizi reptilieni. Nu e deci de mirare că l-au putut finanţa pe Hitler. La fel se întâmplă şi în cazul familiei Bush, ai cărei membri aduc sacrificii umane. În ceea ce-o priveşte pe regina Angliei, Elisabeta a II-a, ea ar fi o adeptă a satanismului. Scrierile lui David Icke sunt împănate cu acuzaţii de acest tip. Autor de

---

1 V. Offley, 2000; şi articolul „David Icke" pe site-ul Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/David_Icke.

2 Ramsay, 2000, p. 65

3 Despre Bill Cooper, v. infra*.,* în special Anexa V, ca şi titlurile citate în Bibliografie (I). Jim Keith (decedat într-un accident la sfârşitul lui 1999) a fost un autor prolific de texte ufologice marcate de viziunea conspiraţionistă; v. *infra,* Bibliografie (I).

bestselleruri în genul esotero-complotist şi orator foarte apreciat de publicul său (mai ales în Marea Britanie şi Canada), David Icke a fost, într-o viaţă anterioară, jucător profesionist de fotbal, prezentator de emisiuni sportive la televiziune (BBC) şi purtător de cuvânt al British Green Party. Abia după 1990, a devenit, după cum se exprimă el însuşi, „un investigator permanent a ceea ce şi a acelui care deţine controlul real asupra lumii". Green Party s-a dezis de el, după ce, într-un interviu televizat, a anunţat că este fiul „divinităţii"[1]. Adepţi ai teoriei conspiraţiei, cu o tentă „negaţionistă", Icke şi Holey au, deopotrivă, o înclinaţie pentru „înţelepciunea" în versiune New Age, drept pentru care şi unul, şi celălalt recurg la povestiri cu extratereştri, „Extraneeni" sau „alienogeni", colonizatori prădalnici care-trăiesc-printre-noi sau în lumile subterane, a căror prezenţă e motiv de mare nelinişte printre pământeni. Lucrările celor doi pretind că dezvăluie ceea ce este ascuns, ceea ce li se ascunde cetăţenilor de rând şi că demască acele comploturi sau manipulări prin care se explică mersul istoriei spre mai rău. Destul de simplu: să faci lumină asupra realităţilor sau adevărurilor ascunse ale istoriei mondiale. Illuminati, marii manipulatori din umbră, se transformă într-o varietate de extratereştri care deţin controlul asupra majorităţii guvernelor, asupra corporaţiilor transnaţionale şi asupra băncilor şi ai căror descendenţi se regăsesc în toate dinastiile conducătoare[2]. Un scurt dialog între „fata de la bar" şi agentul Mulder, în *Dosarele X — Înfruntă viitorul (Dosarele X — Filmul)* realizat de Rob Bowman şi difuzat în 1998, ilustrează reprezentarea centrală a conspiraţiei aşa cum este el postulat de numeroşi autori contemporani:

> Fata de la bar: Cu ce vă ocupaţi, în viaţa de zi cu zi?
>
> Mulder: Cu ce mă ocup?! Sunt personajul-cheie într-o maşinaţiune guvernamentală, într-un complot menit să ascundă adevărul despre existenţa extratereştrilor. O conspiraţie mondială ai cărei actori sunt plasaţi la cel mai înalt nivel al puterii şi care afectează viaţa fiecărui bărbat, femeie sau copil de pe această planetă. Astfel că, evident, nimeni nu

1 V. infra, Anexe I (§3) şi VII.
2 Icke, 2001, 2002, 2005; Hatem, 2002

vrea să mă creadă.

Ca o consecinţă a atentatelor din 11 septembrie 2001, au început să apară precum ciupercile după ploaie teorii[1] despre un complot al CIA-ului şi al Mossad-ului, pentru a face să se creadă că adevăraţii responsabili ai atentatelor sunt americanii, „sioniştii" sau „americano-sioniştii" ori chiar pentru a nega că atentatele ar fi avut loc.[2] Viziunea, împărtăşită de numeroşi activişti de extremă dreaptă şi stângă, ca şi de o parte însemnată a opiniei arabo-musulmane, este de fapt una dublată, căci, în spatele CIA şi Mossad-ului (nivelul secretului) este presupusă existenţa unui supercomplot al supremilor manipulatori. Intervin atunci Illuminati pentru a da o identitate acestor „lideri necunoscuţi" care trebuie să fie o întruchipare a subiecţilor universali urmărind realizarea proiectului mondial. Teoriile despre complotul din umbră rezultă dintr-o matrice originală pe care începem s-o cunoaştem: mitul Iluminaţi format la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi care, un secol mai târziu, avea să-şi găsească versiunea de tristă celebritate a Înţelepţilor Sionului aduşi la rampă de falsul „document secret" cunoscut sub denumirea de *Protocolul Înţelepţilor Sionului,* document prezentat, de obicei, ca fiind „programul" sau „planul cuceririi lumii de către evrei"[3]. Există aici o moştenire insuficient cunoscută a analizei abatelui Barruel axată pe distincţia dintre loji (secret) şi arriere-loji (ultrasecret). Dar analiza trebuie întru câtva complicată, în sensul că secretul la care se referă teoriile conspiraţioniste trebuie situat cumva pe trei niveluri („ceea ce este aşa fără a părea"):

- secretul obişnuit: existenţa indiciilor (corespondenţă interceptată, sustragere de documente, mărturii ale foştilor membri);
- ultrasecretul: nu dispunem de dovezi evidente (dar le-am

1 Barkun, 2003, pp. 158-169
2 .V Meining, 2004, pp. 513-514; Vitkine, 2005; Jaecker, 2005.
3 Despre istoria acestor falsuri, bestselleruri şi longselleruri ale secolului al XX-lea şi moştenite de secolul al XXI-lea, v. Rollin, 1991 (1939); Cohn, 1967; Taguieff, 1992 (2 vol.), 2004b şi 2004c, pp. 615-817; Hagemeister, 1995 şi 1996; De Michelis, 2004.

putea identifica);
- ultrasecretul: nu putem avea dovezi (nivelul secretului ca atare).

Tratând despre structura grupării Illuminati, Holey nu pierde ocazia să explice sensul ascuns al piramidei, dând o interpretare proprie principalelor clişee şi subiecte ale acuzaţiei de antimasonism răspândite de extrema dreaptă americană:

> Piramida, unul dintre simbolurile preferate de Illuminati, figurează pe bancnota americană de un dolar, ca semn al puterii şi al influenţei lor. În 1933, preşedintele Roosevelt a ordonat să fie adăugat simbolul masonic al cupiului de un dolar.[1] Helmut Finkenstaedt citează în lucrarea sa *O generaţie sub influenţa lui Satana* pe fostul Illuminati John Todd: „Simbolul a fost creat la Londra din Ordinul Illuminati. Piramida ilustrează structura ierarhică a acestora”[2]. Cifrele romane pentru 1776 indică anul în care Adam Weishaupt a înfiinţat ordinul în Bavaria. Dedesubtul simbolului masonic, se poate vedea clar obiectivul pe care şi l-au propus aceştia: *„Novus Ordo Seclorum”*[3]. Piramida de pe bancnota de un dolar este împărţită în 13 grade secrete, deasupra cărora veghează un ochi, „Ochiul atoatevăzător”. Nu poate exista nici o îndoială că personajul spre care este aţintit ochiul este Lucifer. E un adevăr că Biblia vorbeşte despre domnia Antihristului la sfârşitul timpurilor. John Todd, fost Illuminati, confirmă acest lucru: „Ochiul din vârful piramidei ce figurează pe bancnota de

---

1 Holey citează aici cartea lui Johannes Rothkranz, *Die kommende „Diktatur der Humanität” oder die Herrschaft des Antichhristen („Dictatura omenirii” ce va să vină sau domnia Antihristului),* Durach, 1991, vol. I: *Die geplante Weltdemokratie in der „City of Man” (Democraţia mondială planificată în „City of Man”),* p. 87. În Le Plus Grand Secret, David Icke adaugă un ingredient: datorită „bancherilor Frăţiei babiloniene”, Franklin Delano Roosevelt a venit la putere în 1933, ca şi Hitler (şi nu întâmplător!); „puţin după aceea, economia americană era complet sub controlul Frăţiei, Roosevelt chiar a aplicat simbolul acesteia pe bancnota de 1$ US, piramida în vârful căreia se află ochiul atoatevăzător” (Icke, 2001, p. 353).

2 Holey citează aici din Helmut Finkenstaedt, *Eine Generation im Banne Satans,* Frankfurt, 1990, p. 3.

3 V. şi *Livre jaune n°5,* 2001, p. 77, unde figurează egalitatea „Noua Ordine mondială = *Novus ordo Seclorum”*. În *Îngeri şi demoni,* Dan Brown (2004) s-a inspirat din aceleaşi surse îndoielnice ca şi Holey.

un dolar îl reprezintă pe Lucifer[1].”[2]

Decodificarea simbolică a bancnotei americane este un ritual prin care cel care operează descifrarea este clasat printre „iniţiaţi”. Însă decodificarea se poate face, în spirit New Age, şi fără înspăimântătoarea viziune, în noţiuni ca, de pildă, „progres personal”, „trai bun”, cum găsim în articolul semnat Shasta Vancouver, „Misterul celui de-al treilea ochi”: „În toate miturile şi legendele lumii se vorbeşte despre ochiul atoatevăzător şi căruia nimic nu-i poate fi ascuns. În vechiul Egipt se vorbea despre ochiul lui Horus... care a străbătut timpurile pentru a se regăsi, datorită Francmasonilor, pe bancnotele americane. De ce simbolul ochiului este comun tuturor culturilor? (...) Pentru acei şi acelea care vor să evolueze şi să-şi deschidă conştiinţele, este esenţial să lucreze la activarea celui de-al treilea ochi, această glandă pineală care este cheia cunoaşterii spirituale”[3].

O variantă a acestei teme găsim în „thrillerul esoteric” al lui Dan Brown, *Îngeri şi demoni,* în care eroul Langdon îi mărturiseşte Vittoriei: „Am devenit fascinat de acest cult atunci când am aflat că bancnota americană e plină de simboluri create de Illuminati. (...) Piramida este un simbol ocult ce reprezintă o convergenţă spre înalt, spre sursa supremă a iluminării. (...) Ochiul semnifică abilitatea confreriei Illuminati de-a se infiltra pretutindeni şi de-a

---

1 John Todd, citat după Helmut Finkenstaedt, 1990, p. 3. Numitul John Todd s-a confesat foarte mult, pe cât se pare, în calitate de „martor”, dar nu a publicat nimic.

2 *Livre jaune* n°7, 2004, p. 103. V. *infra.* Anexe I, în particular extrasul din cartea eseistului anticomunist şi antimondialist William Guy Carr, *Pawns in the Game (Pioni pe tabla de şah),* care, de la publicarea sa, în 1958, a contribuit din plin la răspândirea temelor antimasonismului conspiraţionist în Statele Unite şi în Canada, mai întâi în mediile creştine fundamentaliste, apoi, în toate spaţiile extremei drepte. În cărţile şi broşurile sale din anii cincizeci, Carr a reformulat acuzaţiile de „satanism” sau de „luciferianism” referitoare la francmasonerie. În Franţa, anumite medii catolice tradiţionaliste au început să le traducă şi să le publice (Ed. Saint-Rémi Ed. Delacroix): *La conspiration mondiale dont le but est détruire touts les gouvernements et les réligions en place* (1998); *Satan, prince de ce monde* (2005).

3 Vancouver, 2005, pp. 22-23

supraveghea totul”[1]. Această explicaţie esoterică a bancnotei americane de un dolar a fost răspândită de Robert Anton Wilson în numeroasele sale articole şi lucrări despre Illuminati, în care realitatea istorică, la el întotdeauna plină de coincidenţe[2], se întrepătrunde cu ficţiunea. Enorma cantitate de literatură esoterică scrisă despre simbolul piramidei nu se reduce însă la o decodificare „luciferică” de tip antimondialist de extremă dreaptă. Sunt. foarte posibile şi altfel de divagaţii aberante, cum arată, de pildă, un articol publicat în 2005 în revista *L’Initiation:* „Puterile secrete ale piramidelor”, al cărui autor vine în sprijinul tezei conform căreia formei piramidale i-ar fi inerentă o „forţă” specifică. Această „putere a piramidei” care s-ar exercita asupra „animalelor, plantelor şi mineralelor” rămâne un mister neelucidat[3].

Preluarea unei asemenea tematici sulfuroase într-un roman de succes nu înseamnă oare a-i deschide calea spre producţia culturală de masă şi spre consumul popular? Nu este o legitimare a acuzaţiilor formulate, deşi cam tulburi, şi a legendelor conspiraţioniste? Să nu ne mirăm atunci că, în noua literatură conspiraţionistă de extremă dreaptă, agrementată cu un esoterism ieftin şi cu deliruri antisataniste, se face permanent asocierea între *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* şi imaginara societate secretă denumită Prioria din Sion, „bancherii internaţionali” şi templierii, Illuminati şi invadatorii extratereştri (deveniţi, pentru unii, „intratereştri” reptilieni, dominatori sau colonizatori), Noua Ordine mondială manipulatoare şi originile ei masonice, fantoma „guvernului nevăzut” şi ura împotriva societăţilor secrete. Unul dintre eseiştii conspiraţionişti americani cei mai citaţi de Holey sau de Icke, Herbert G. Dorsey III, autor al mai multor lucrări şi articole delirante despre Noua Ordine

---

1 Brown, 2004, p. 117

2 Potrivit lui Jean-Jacques Bedu, Wilson ar fi „lansat” această interpretare în eseul *Principia Discordia* (Bedu, 2005b, p. 121, nota 56). Dar este sigur că nu el este autorul.

3 Beauharnois, 2005. Articolul este precedat de o casetă a redacţiei revistei L’Initiation („Deschideri spre alte lumi”): „Nepreţuită moştenire a civilizaţiei atlanţilor, piramida este un puternic generator de forţe misterioase, (ibid*.,* p. 14).

mondială sau despre „bancherii internaţionali”, s-a folosit de cele două cărţi celebre ale lui Baigent, Leigh şi Lincoln, *Holy Blood, Holy Grail* (1982) şi *The Messianic Legacy* (1983) în aparatul său bibliografic[1]. La fel a procedat unul dintre fruntaşii ufologiei conspiraţioniste, Milton William Cooper[2], altă sursă de inspiraţie pentru autorul lui *Livre jaune.*

Totul se petrece ca şi cum un anumit număr de teme şi de

---

1 V. de pildă, din Herbert G. Dorsey III, articolul: The Historical Influence of International Banking în al cărui sumar citim: *1.* The Knights Templars. 2. The Money Lenders of Amsterdam. 3. The Illuminati. 4. World Revolution & World War. 5. The Aftermath. 6. Control of Information. 7. Bibliography. V. http://usa-the-republic.com/illuminati/cfr3.html, 26 iulie 2005. Prima secţiune a articolului-pamflet (The Knights Templars) începe cu acest rezumat despre viziunea genealogică asupra complotului mondial construită de autorul-militant (şi care trebuie citită în original): „The first International Bankers were the Knights Templar, a secretive society created and sposored by an even more secret society known as the „Priory de Scion” (sic) during the time of Christian Crusades to recapture the Holy Lands from Muslim control. The „Priory de Scion” has had considerable historical influence in Europe from the time of the Crusades to the present. The reason that most persons have not heard of the „Priory de Scion” is that they work secretly behind the scenes. Christopher Columbus was a secret member of the „Priory de Scion ” and on his voyage of discovery to the „New World”, his Flag Ship had the Templar Cross emblem on the Main Sail, This was unusual because the Templars had been outlawed by that time in history. A list of the „Grand Masters of the Priory de Scion” would include such notables as Leonardo Da Vinci and Sir Isaac Newton. This secret organization still wields extraordinary secret power in modem Europe and has exercised a large influence in creating the present European Union. The Knights Templars were required to take oaths of poverty and chastity to become members. Their stated mission was to guard the roads to the Holy Land. Their popularity became so great that they became a political force with which even kings had to reckon”. În acest fragment, în care este vorba despre templieri şi despre membrii Prioriei din Sion, presupuşii păstrători ai Sfântului Graal, Herbert Dorsey III se referă la Sângele sfânt şi Sfântul Graal şi la Moştenirea mesianică, pe care le parafrazează fără ruşine, nu fără a presăra, peste legenda pusă în circulaţie de către Plantard, condimente antiplutocratice. Acest vizionar de extremă dreaptă este, mai cu seamă, autorul lucrării The Secret History of the New World Order (1993), citată sau parafrazată de Holey în Livre jaune n°5.

2 V. Milton William Cooper, Secret Societies/New World Order (f.d., redactat după primăvara lui 1990), http://illuminati-news.com/secret-societies-now.html. William Cooper a preluat şi el teza despre conspiraţia

reprezentări, care, până în anii 1970, păreau a fi fost rezervate extremei drepte, ar fi suferit un proces de albire, fiind incluse în noua cultură mondială populară (în roman sau în filmul artistic), a cărei transmitere este de acum înainte orchestrată printr-o industrie culturală neutră din punct de vedere afectiv. Printr-un efort de a le aduce la o formă acceptabilă[1], de a le conferi o expresie îmbunătăţită, aceste teme contaminate, fără excepţie, de viziunea conspiraţionistă asupra lumii, au fost adaptate cererii culturale a „marelui public”, dar, în acelaşi timp, în scopuri viclene, au fost preluate şi valorificate de o nouă generaţie de scriitori de extremă dreaptă (cum este şi Holey), ale căror lucrări îşi găsesc majoritatea cititorilor în a l ara mediului restrâns al militanţilor şi al adepţilor partidelor politice „extremiste”. Paradox tulburător: segmente întregi din gândirea extremei drepte, trecute, într-adevăr, prin anumite transformări, se regăsesc astăzi în oferta de cultură care, după gust, poate fi considerată legitimă sau normalizată. Aceasta va fi fost principala contribuţie, cu siguranţă neintenţionată şi neprevăzută, a autorilor romanului *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* la mitologia politică a timpului nostru.

guvernamentală (cu implicarea CIA) urmărind răspândirea virusului SIDA în scopuri criminale. V. Cooper, 1991 şi 1996.

1 Despre conceptul de „aducere la o formă acceptabilă din punct de vedere ideologic”, v. Faye, 1973.

2. Epoca incertitudinii şi a îndoielii

„Nimeni nu mai crede astăzi în uneltirile zeilor lui Homer, considerate cauza tuturor peripeţiilor războiului troian.
Locul zeilor din Olimp l-au luat însă înţelepţii Sionului, monopolurile, capitaliştii sau imperialiştii.”
Karl R. POPPER, 1948[1]

Unul dintre efectele paradoxale ale „transparenţei” democratice este acela că, favorizând răspândirea informaţiei despre acţiunile serviciilor secrete, despre activitatea sectelor criminale (sau a reţelelor teroriste internaţionale) şi despre comploturile politico-financiare, din fericire dejucate, ea alimentează apetitul pentru invenţia de conspiraţii. Nu numai că politica democratică a „transparenţei” agravează sentimentul de neîncredere, părând a dovedi cu fapte teoria conspiraţiei, dar îl mai şi perpetuează, făcând din el un mod obişnuit de a percepe evenimentele. „Publicitatea” democratică nu este niciodată îndeajuns de lămuritoare pentru a elimina orice bănuială de manipulare. Aducând totul la lumină, chiar şi ceea ce este ocult, societatea bazată pe informaţie şi comunicare izbuteşte să genereze o şi mai gravă neclaritate, să creeze un necunoscut şi mai apăsător (fiind mai îndepărtat), să dea de înţeles, involuntar, că realitatea este cu totul alta decât se vede sau că „adevărul este altundeva”. Clarificarea aşteptată ca efect al dezvăluirilor devine un mecanism de generare a neclarităţii. Falsificatorii profită de multă vreme de acest prilej. Aşa se înţelege, bunăoară, din primele pamflete antimasonice semnate Leo Taxil (pseudonim ales de mistificatorul Gabriel Jogand-Pages) care, în loc de subtitlu, poartă următorul text de reclamă: „Révélations complètes suer la franc-maçonnerie”[2]. La sfârşitul lui 1886, acelaşi Taxil publică o lucrare prezentată ca fiind un „rezumat”[3] al celor apărute mai înainte: *Franc-*

1 Karl R. Popper, „Predicţie şi profeţie în ştiinţele sociale” (1948), *in* Popper, 1985, p. 498
2 Taxil, 1885a şi b, 1886a. Despre chestiunea Taxil, v. *infra,* cap. VII, pp. 319-324.
3 De 318 pagini!

Maçonnerie dévoilée et expliquée, prezentată ca o „ediţie de propagandă”, mai precis, „o ediţie de popularizare incluzând pe scurt cele mai complete dezvăluiri (asupra francmasoneriei)”[1]. Problema pe care o ridică jocurile de transparenţă şi de ocultare nu se reduce însă la escrocheriile posibile într-o societate democratică de piaţă. Ea arată cu degetul spre moştenirea primită deopotrivă din partea gândirii Luminilor şi a „invenţiei democratice”[2], apropierea continuă dintre acestea reprezentând o subminare a bazelor oricăror credinţe ale omului. Sunt cunoscute principalele aspecte ale acestui proces: relativizarea, desacralizarea şi abolirea tuturor certitudinilor, ruinarea oricărei determinări. De unde teama, exprimată de unii gânditori, că aducerea indeterminării pe poziţia adevărului ultim nu a însemnat decât eliminarea necesităţii şi înlocuirea ei cu arbitrarul care, prin contrareacţie, generează o dorinţă exagerată de a cunoaşte „din sursă sigură”. Neputând crede în totalitate mesajele sublime ale religiilor revelate, singurele deţinătoare de adevăruri absolute, creşte tentaţia de a prelua „dezvăluirile” oferite de către profesioniştii în materie. În admirabilul său eseu despre André Breton, Julien Gracq face o observaţie cu bătaie lungă: „Inevitabil, vin ceasuri anume, de rece singurătate în care totul se clatină, şi care puţine epoci le-au cunoscut, se pare, în miezul unei lucidităţi de cristal, când recunoaştem faţă de noi înşine, cu dragă inimă, că mai însetaţi suntem de revelaţie[3] decât de adevăr”. Într-o lume privată de absolut, nevoia de revelaţie este insaţiabilă.

Logica îndoielii, zăbavă asupra comploturilor

Dincolo de secretele demascate, este bănuită existenţa unor taine încă şi mai ferite, orice dezvăluire mediatică este suspectată că ar ascunde adevăruri mai bine îngropate şi mai îngrozitoare. Una dintre marile năzuinţe ale culturii Luminilor era aceea de a restrânge până la înlăturarea totală partea ascunsă sau ocultă a cunoaşterii lucrurilor şi a fiinţei omului. A nu mai ascunde nimic, a dezvălui totul, plecând de la

1 Taxil, 1886b, copertă
2 V. Lefort, 1983, p. 65; Taguieff, 2001, pp. 129-131.
3 Gracq, 1970, pp. 18-19

axioma că totul e predispus a se dezvălui. Pentru raţionaliştii militanţi, pentru cartezienii angajaţi sau politizaţi din secolul al XVIII-lea era vorba nu doar de a sfârşi cu secretul, ci chiar de abolirea misterului. Acest proiect utopic de-a aduce toate lucrurile la vedere s-a realizat, din punctul de vedere al realităţii istorice, prin opusul său: departe de a fi abolit, misterul n-a făcut decât să se retragă puţin, în timp ce nevăzutul continua să fie umbra celor aflate la vedere, să dubleze oarecum câmpul vizibilului. În acelaşi timp, nevăzutul era populat de creaturi îngrijorătoare, ameninţătoare, de fiinţe cu rele intenţii şi presupuse a acţiona laolaltă din motive cu neputinţă de comunicat. Pe scurt, noul model al nevăzutului, produs al tentativei de a face să dispară, în faţa raţiunii, orice nevăzut, nu se mai încadra în sfera suprasensibilului. Înţesat şi el de grupuri de „complici”, de simpli „figuranţi” legaţi printr-un pact şi printr-un plan de acţiune comun, potenţialul imaginar al societăţilor secrete o dovedeşte cu prisosinţă. De acum, nevăzutul nu mai era cu desăvârşire inaccesibil: oricât de bine ar fi fost apărate, tainele societăţii secrete puteau fi oricând descifrate şi scoase la lumină. Transcendenţa devenea imanentul imanenţei, ceea ce fusese dincolo de sensibil se situa acum dincoace de el, în beciurile, în curţile dosnice sau în subsolurile societăţii în curs de secularizare şi de remodelare raţională. Însă realitatea cea de nevăzut nu era situată doar în partea cea mai de jos a sistemului social, ci mai era proiectată şi în cele mai înalte sfere ale puterii politice, economice şi militare. Această proiecţie imaginată, aşa cum rezultă din totalitatea viziunilor conspiraţioniste din ultimele două sute de ani, se întemeiază pe două axiome: 1° adevărata putere este o putere ascunsă; 2° adevărata putere are forţa de a ascunde adevărul sau de a masca realitatea. Pe scurt, ceea ce o putere lasă să se (întrevadă din ea însăşi îi ascunde adevărata realitate, înşelându-i astfel pe cetăţeni. Ca şi cum ar ţine chiar de natura puterii să mintă şi să înşele. Îngrijorătoarele activităţi ascunse par a fi egal distribuite pe segmentul superior (faţa ocultă a puterii, poziţiile înalte, ascunse, din care acţionează „guvernanţii din umbră”) şi pe segmentul inferior (societăţile secrete cu reputaţia de a fi

subversive şi adevăraţii lor stăpâni). De unde, posibila reprezentare a unui mare complot, învăluit în cel mai mare dintre secrete: alianţa dintre „guvernanţii din umbră” şi „superiorii necunoscuţi” în vederea dominaţiei lumii.

Dacă imaginaţia este, în primul rând, capacitatea de a interpreta semnele şi nevăzutele lor semnificaţii, capacitate dedicată descifrării hieroglifelor lumii, atunci se poate spune că un efort intens de imaginaţie a început în anii imediat următori Revoluţiei Franceze, acestei mari răsturnări puse pe seama unor cauze obscure şi a unor intenţii răuvoitoare, ca şi cum seria de evenimente prin care aceasta s-a produs n-ar fi fost decât realizarea unui plan de acţiune întocmit cu grijă şi ţinut secret. Schema complotului era compatibilă cu realitatea ideologică, în timp ce ocultul se făcea din nou simţit în ştiinţele oculte desemnate, de la începutul secolului al XX-lea, cu termenul de „ocultism”.

Dacă este adevărat, aşa cum crede cu tărie Claude Lefort, că democraţia modernă se defineşte printr-o noutate esenţială: desacralizarea puterii, care insuflă nesiguranţă şi incertitudine acolo unde altădată triumfau temeiurile absolute[1], individul trăind într-un regim democratic şi încercând să-şi reprezinte viitorul, pierde încrederea şi siguranţa pe care i le insuflase „religia Progresului” şi nu mai poate scăpa de povara unui viitor imprevizibil[2]. Odată cu deschiderea mai multor posibilităţi, sporesc sentimentul complexităţii şi simţul pentru imprevizibil, susceptibile de-a adânci îngrijorarea. Întrucât societăţile democratice moderne sunt societăţi pluraliste în care criteriile certitudinii sunt zdruncinate, opţiunile individuale şi colective dobândesc o importanţă decisivă atât în planul acţiunii politice, cât şi în acela al acţiunii morale. La vârsta incertitudinii, cetăţenii sunt condamnaţi la libertate. Opţiunile lor nu mai sunt dictate de imperative venite din cer. Printr-un dialog firesc cu sine însuşi, cu sensul şi cu valoarea sa, democraţia pluralistă modernă a pus în libertate puterile corozive ale îndoielii. Desigur, modernii au inventat stratageme pentru a domestici îndoiala. Dar aceasta a arătat cu prisosinţă că era în stare să

1 Despre „disoluţia reperelor certitudinii” implicată de „ideea libertară” a democraţiei moderne, v. Lefort, 1986, pp. 25-29.
2 V. Taguieff, 2000, pp. 93-137, 382-403, şi 2004a, p. 27 *sq.,* p. 259 *sq.*

se elibereze de botniţa „îndoielii metodice”. Or, îndoiala fără limite, vizând toate domeniile cunoaşterii, îi răpeşte individului dotat cu darul raţiunii[1] orice raţiune de a trăi, aruncându-l în braţele nihilismului[2].

În lipsa unor fundamente absolute care să dea sens acţiunii, logica îndoielii este o mare tentaţie. Incertitudinea neasumată naşte îndoiala ce trebuie înţeleasă ca o interogaţie asupra cauzelor nefericirilor omului: Cine este în spate? Cine sunt cei vinovaţi? Dar îndoiala tinde să ţină la nesfârşit, fără termen şi fără graniţe. Producând anxietate prin chiar natura sa, ea îi îndeamnă pe cei mai sceptici să caute un răspuns global şi definitiv care să pună capăt tuturor întrebărilor (nedumeririlor). Unul dintre răspunsurile posibile şi, în acelaşi timp, satisfăcătoare pentru cei mai mulţi ar fi că pricina sus-numitelor nefericiri sunt comploturile, poate chiar marea conspiraţie. Astfel, totul s-ar explica, iar, în faţa certitudinii oferite de evidenţa complotului, spiritele s-ar domoli. Ele s-ar putea însă şi agita pentru că a crede în conspiraţie înseamnă, în acelaşi timp, a crede că prin dezvăluirea ei şi prin demascarea conspiratorilor i s-ar pune capăt. Ceea ce înseamnă posibilitatea de a se apăra împotriva ameninţării şi chiar de a elimina sursele acesteia. Recursul la ideea de complot le permite deci acelora care o profesează ca pe o dogmă să cunoască adevărata „cauză a relelor pe care le îndurăm”, asigurându-i, în acelaşi timp, că pot acţiona asupra şi împotriva cauzei diabolice — pentru aceasta fiind suficient să identifice şi să rostească în public numele celor responsabili sau ale celor vinovaţi. Observăm, aşadar, că ideologia conspiraţiei îndeplineşte o funcţie de cunoaştere (ea dă o anume abilitate în legătură cu neutralizarea celor ce săvârşesc răul) şi o funcţie practică sau pragmatică (conferă modalitatea magică de a şterge cauza nefericirilor lumii). În plus, dogma complotului anulează şi caracterul imprevizibil al istoriei: ea lasă, pe bună dreptate, sentimentul că prezentul poate fi stăpânit, viitorul poate fi anticipat, iar capcanele viitorului pot fi dejucate, pe baza

1 „Ratiocinateur”, cum spunea Hegel.

2 Despre nihilism, de care nu m-aş putea ocupa aşa cum trebuie în lucrarea de faţă, v. Souche-Dagues, 1996; Rosen, 1995; Taguieff, 2000, cap. 1-2, 6-7.

presupusei cunoaşteri a cauzelor profunde ce fac lumea să meargă înainte. Supremă iluzie, evident, dar un sentiment cât se poate de real: acela de a lua în stăpânire şirul evenimentelor prin concept. Ideea de complot este un mijloc puternic de a face să renască certitudinea într-o epocă în care ea lipseşte şi din cunoaştere, şi din acţiune, şi din creaţie.

Din punctul de vedere al guvernanţilor, conspiraţiile sunt, în primul rând, activităţi subversive faţă de ordinea de drept: modelul conspiraţiei moderne, subversivă prin excelenţă, este conspiraţia revoluţionară pentru cucerirea puterii ai cărei actori sunt membri ai unei minorităţi active. Însă din punctul de vedere al minorităţilor conspiratoare, conspiraţiile sunt, în primul rând, conspiraţii de represiune organizate de putere, pentru că, în faţa ameninţării şi în numele „siguranţei naţionale", puterea se obligă să organizeze contraconspiraţii. Jocurile subversiunii şi ale contrasubversiunii („represiunii") în jurul exercitării puterii deschid infinitul rău al luptei concurenţiale. Lumea politică în care sunt aruncaţi cetăţenii societăţilor pluraliste modeme poate fi deci, pe scurt, considerată „machiaveliană": o lume condusă de conflicte de putere, de confruntări de interese a căror miză centrală este puterea. La baza acţiunii politice nu mai stă ideea binelui general care nu mai este prezentă decât în figurile de stil ale demagogiei moderne, ai cărei reprezentanţi n-au altă preocupare decât cucerirea sau păstrarea, prin toate mijloacele, a puterii. Între membrii societăţii politice nu mai există decât legături concurenţiale şi conflictuale într-un spaţiu fără vocaţie axiologică: acţiunile mimetice ale unor actori egoişti, animaţi doar de propriile interese, care se exclud reciproc, fac cu neputinţă raportarea la un sistem comun de valori. Apelurile la transcendenţă, adică la ceea ce transcende raporturile de forţă, sună ca nişte cuvinte goale de conţinut. Idealurile nobile, ca şi formulările frumoase, nu sunt decât instrumente ale luptei pentru putere, adică mijloace de înşelăciune. Este exact lumea descrisă în Protocoalele Înţelepţilor Sionului, plagiat parţial al unui semnificativ Dialog în Infern între Machiavelli şi Montesquieu[1] din care numai discursurile atribuite lui Machiavelli sunt puse

1 Este vorba despre celebra lucrare a lui Maurice Joly 0oly, 1864/1987).

în gura înţeleptului Sionului care se adresează egalilor săi pentru a formula pe scurt viziunea acestora despre lume şi planul lor de cucerire.[1] Acest program iese din cadrul fixat de machiavelismul clasic: el nu se opreşte la cucerirea puterii politice, ci intenţionează extinderea acesteia la scară mondială. Caracterul exagerat al acestui proiect de cucerire este o notă specifică acestui fals în care se contopesc mitul modern al conspiraţiei mondiale şi viziunea „realistă" sau „dezvrăjită" a politicii moştenite de la Machiaveli de către moderni. Spaţiul politicii este, de atunci, în întregime ocupat de folosirea forţei şi de practica vicleniei şi a păcălelii. Fundamentele morale ale acţiunii politice sunt astfel subminate, iar valabilitatea Legii, compromisă. Orice putere devine, pe cât de temută, pe atât de nedreaptă. Forţe malefice împânzesc toată lumea, fără ca adepţii Binelui să le poată stăpâni.

Iată o lume care trezeşte spaimă. Cu distrugerile şi masacrele ce par lipsite de orice noimă, provocate de Revoluţia Franceză şi de războaiele napoleoniene urmate de alte revoluţii şi de alte războaie, nevăzutul cel atât de temut se face din nou simţit. Lucrarea abatelui Barruel oferă explicaţia cea mai la îndemână, cel mai uşor de asimilat: complotul iacobino-masonico-iluminist. Primele experienţe moderne despre consecinţele pe care le pot avea chiar ideile mari şi nobile (libertate, egalitate, fraternitate, toleranţă, progres): inventarea duşmanului absolut şi a războaielor de exterminare s-au repetat cu ocazia Primului Război Mondial, când, exact la încheierea acestuia, *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* păreau a oferi explicaţia tuturor evenimentelor. Important este ca evenimentele să poată primi un sens global. Toate aceste spaime, aceste groaze sau chiar angoase legate de intrarea într-o modernitate afectată totuşi de modelul mitic al evoluţiei la nesfârşit ţin de fantastic: genul s-a născut odată cu reacţia romantică împotriva excesului de raţionalitate în înţelegerea lumii, în paralel cu ocultismul, formă pe care esoterismul a împrumutat-o în secolul al XIX-

1 V. studiul meu critic despre *Protocoalele înţelepţilor Sionului* (Taguieff, 2004b, pp. 427-473), în care sunt puse în evidenţă, printr-o asociere de texte, împrumuturile „machiaveliene" făcute de falsificatorul *Dialogului* lui Maurice Joly.

lea[1]; reprezentările acestuia în literatură şi pictură[2] sunt abordări estetice ale neliniştilor, „poematizări” ale incertitudinii şi ale nesiguranţei. Genul ştiinţifico-fantastic de groază, apărut la sfârşitul aceluiaşi secol, va întuneca şi mai mult, prin caracterul său pseudoştiinţific, abordările antiştiinţifice ale genului fantastic, şi aşa tenebroase.

Cetăţenii societăţilor democratice se află, aşadar, în faţa unei dileme fundamentale: să opteze pentru a-şi asuma incertitudinea, să opteze pentru a opta, manifestându-şi astfel — prin disconfort — libertatea, sau să facă orice pentru eliminarea incertitudinii, concentrându-se pe o certitudine absolută — care, oricât de multă siguranţă ar conferi, nu poate fi altfel decât iluzorie. Cei care aleg să aleagă şi să acţioneze într-un climat de incertitudine, fără a căuta scăpare în lumea dogmelor călduţe, se angajează în acţiuni ce pot fi considerate morale. Adevărul este că distincţia dintre politică şi morală dispare în momentul acţiunii în care, în mod ideal, prin angajarea voinţei cetăţeanului, acesta îşi manifestă libertatea. Departe de a fi un obstacol în calea acţiunii morale, incertitudinea pare să constituie condiţia de posibilitate a acesteia. Pe urmele lui John Dewey, vom considera că problema morală apare numai în împrejurări singulare, caracterizate de zdruncinarea credinţelor obişnuite şi de incertitudinea apărută ca efect al acesteia, când individul are la dispoziţie mai multe posibilităţi aflate însă în conflict. Dewey a scos în evidenţă chiar această dimensiune constitutivă a acţiunii morale pe care o caracteriza drept „elementul de incertitudine şi de conflict propriu oricărei situaţii susceptibile de a fi considerată morală, în sensul propriu al cuvântului”[3].

A accepta incertul, chiar şi indeterminatul ori incognoscibilul, a recunoaşte că evenimentele urmează o logică a întâmplării şi a posibilului şi nu o logică bazată pe ideea de necesitate, a accepta, în fine, imprevizibilul ar însemna renunţarea la dogma logicii necesitare a istoriei,

---

1 V. Viatte, 1928 şi 1942; Wilson (Colin), 1973, vol. 2, pp. 5-50, şi 2003, pp. 415-456; Faivre, 1986 şi 1996.

2 V. mai ales Brion, 1968 (1961); Vax, 1965, Xaillois, 1965; Todorov, 1970-1976; Trousson, 1987.

3 Dewey, 1994, p. 156

construită pe ideea certitudinii raţionale, pe care se întemeiază concepţia despre cunoaştere ca putere potenţială. Desigur că a lua deopotrivă în serios ideile de complexitate, hazard, incertitudine şi imprevizibil denotă, mai întâi, o anume ne-cunoaştere („nu ştim”), presupunând apoi şi că suntem dezorientaţi, debusolaţi, lipsiţi de repere, că ştim, în sfârşit, că nu putem orice, că voinţa noastră de a stăpâni întâlneşte ceea ce e de nestăpânit. Iată ce înseamnă a accepta toate acestea. Dar o asemenea asumare curajoasă a limitelor cunoaşterii n-ar conduce la ideea lipsei de sens a istoriei, la o confruntare, cu sau fără nostalgie, cu absurdul acesteia? În 1916, chiar la începutul lucrării sale *Théorie du roman*, Georg Lukács nu-şi ascundea nostalgia pentru o viaţă omenească organizată pe norme clare şi pe valori de la sine înţelese: „Fericite timpurile ce pot citi pe cerul înstelat harta căilor ce le sunt deschise şi pe care le au de urmat!”[1] Cei care cred în complot sunt, în realitate, nostalgici ai descifrării sensului raţional al lumii. Ei găsesc însă un substitut răsturnat al „cerului înstelat” în adâncurile întunecate ale istoriei. Din aşa-zisele arhive ale grupurilor de complotişti, ei pot reconstitui harta diabolică a căilor celor rele pe care, în nici un caz, nu trebuie să le urmeze, ci doar, cu plăcerea echivocă de a le putea stigmatiza, să le denunţe şi să le condamne în numele Binelui.

Farmecul secretului

În eseul intitulat *Secret et sociétés secrètes* (1908), sociologul Georg Simmel observă cu subtilitate că „toate personalităţile superioare, toate acţiunile nobile au, în faţa omului de rând, ceva ce ţine de mister”[2] şi insistă într-un mod foarte sugestiv asupra „farmecului secretului”:

> Acest secret, a cărui umbră învăluie tot ceea ce este profund şi important, generează o eroare tipică: tot ce se prezintă ca misterios devine profund şi important. În faţa necunoscutului, şi tendinţa instinctivă de a idealiza, şi nevolnicia, şi una, şi cealaltă componente ale firii omeneşti,

1 G. Lukacs, 1989, p. 19
2 G. Simmel, 1991, p. 44

> tind spre acelaşi scop: intensificarea necunoscutului prin elanurile imaginaţiei şi acordarea unei atenţii mai mari realităţii, aşa cum, altfel, în cele mai multe cazuri, nu s-ar întâmpla.[1]

Observaţiile lui Simmel ne conduc la ipoteza că, prin certitudinea complotului, elementul misterios dispare „ca prin farmec”, lăsând impresia că secretul este dezlegat şi deci desfiinţat. În recursul la schema complotului desacralizat, recunoaştem expresia aceluiaşi spirit al epocii moderne. Numai că secretul e desfiinţat doar pentru moment: printr-un efect paradoxal al credinţei în complot, el este făcut să renască la loc. Căci a face misterul să dispară înseamnă a-l afirma. Avem, poate, de-a face cu o revanşă a sacrului, dacă este adevărat, după cum observa Mallarmé, că „orice lucru sacru şi care vrea să rămână sacru se învăluie în mister”[2]. În plus, prin caracterul său pseudoraţional, viziunea despre complot desfiinţează iluzia de transcendenţă (sau efectul de transfigurare) provocată de sentimentul misterului, căruia îi substituie, pe nesimţite, un procedeu de diabolizare. O altă observaţie a lui Simmel ne face să înţelegem de ce folosirea mărturiilor critice ale ex-membrilor grupurilor presupuse a fi legate printr-un secret comun (iezuiţi, francmasoni, secte etc.) nu e deloc întâmplătoare: „Secretul aşază o barieră între oameni, dar, în acelaşi timp, le trezeşte şi tentaţia — coexistentă în viaţa psihică a secretului[3] — de a o încălca, prin simple vorbe ori prin mărturii. A trăda secretul: aceasta este transgresiunea autodistructivă de care sunt bântuite reprezentările despre secret. Dorinţa de a desfiinţa graniţele se dezvoltă în interiorul celor mai închise graniţe. Tentaţia dezvăluirii face parte din „farmecul secretului”.

Propensiunea către imaginar a ideii de conspiraţia nu cunoaşte limite, iar teza conspiraţiei pare a se impune cu necesitate: încercările de a dovedi că un complot nu este real sunt o naivitate, deoarece ele se transformă în tot atâtea probe ale existenţei lui. Devenind fără de margini, îndoiala alimentează un scepticism pe care-l pot îndrepta numai ideile

1 G. Simmel, 1991, p. 45
2 Mallarmé, 1945, p. 259
3 G. Simmel, 1991, p. 46

simple, generale şi abstracte, care, în societăţile democratice, pot oferi individului dezorientat repere, fie ele şi iluzorii.[1] Dar când aceste idei simple sau presupuse a fi simple (egalitate, progres etc.) nu mai preocupă minţile şi nici nu mai unesc inimile, starea de nesiguranţă şi derută capătă accente atât de profunde, încât singura ieşire este aceea de-a face din necesitate o virtute, a îndrăzni „să călăreşti tigrul”, adică „teoria conspiraţiei”. Ideea de complot, plus ideile adiacente permit, într-adevăr, lui *homo democraticus* să se orienteze. Căci regimurile democratice însele oferă un spectacol al abuzurilor de tot felul, legate uneori de activitatea „subterană” a reţelelor de corupţie: cetăţenii au de ce să fie indignaţi şi neliniştiţi. Literatura conspiraţionistă aparţine acelei categorii de hrană ideologică al cărei consum face parte din mecanismele de autoreglare ale societăţilor democratice modeme. O dată în plus, în cazul adepţilor ideii de complot, maşina de interpretat care este mintea omenească pare a funcţiona pe baza bine cunoscutei axiome teologice: „Marea viclenie a diavolului este de a convinge omul că el nu există”. Misterioşii conspiratori ar fi deci maeştri în arta de a face să se creadă că ei nu există sau că nu conspiră: iată ce sunt înclinaţi să creadă mulţi dintre contemporanii noştri. Mai cu seamă în anii treizeci, specialiştii în antimasonism au teoretizat fenomenul cunoscut şi stigmatizat sub numele de „dictaturi oculte”. Ele se dezvoltă în societăţile democratice şi sunt, evident, „cele mai periculoase întrucât toată lumea le ignoră”.[2] Jean Marquès-Riviere, autor de atacuri la adresa francmasoneriei şi bun cunoscător al „doctrinelor esoterice”[3], schiţează, în 1935, un

---

1 Pentru o scurtă expunere a acestei teze din Tocqueville, v. Boudon, 2005, pp. 113-115.

2 Marquès-Rivière, 1935, p. 10; v. şi p. 256: „tirania ocultă”.

3 V. Marquès-Rivière, 1940. Înaintea alunecării spre un antimasonism de tip paranoic, Jean-Marie Rivière, zis Jean Marquès-Rivière (1903-2000), a început prin a frecventa Societatea Teosofică, apoi a fost primit în Marea Lojă a Franţei, Publică articole în *Revue théosofique* (1928-1929), în timp ce încă mai este student la Sorbona (1928-1930). În acest context îl cunoaşte pe René Guénon, care îl introduce în cercul de la *Voile d'Isis,* revistă în care publică mai multe articole, între anii 1930-1931. Studiază cu pasiune limbile sanscrită şi tibetană, precum şi budismul tibetan şi tantrismul (Godwin, 2000, p. 104), contribuind mai ales la răspândirea

model al „dictaturii oculte” ale cărei variante le întâlnim la toţi autorii care denunţă „puterea societăţilor secrete” în spaţiul democraţiei moderne:

> Dictaturile oculte sunt cele mai odioase, căci nu au puterea răspunderii; rămânând nepedepsite, ele cutează orice, şi puterea pe care o au le apără mai bine decât oricare dintre fascii, neagră, maronie sau roşie. Ele nu pot exista decât în regimuri democratice. Numele fasciei care le înconjoară este *liniştea.* (...) În acest caz, să ridicăm, o dată pentru totdeauna, cortina. *Da, Francmasoneria există. Da, ea ne striveşte ţara printr-o odioasă conspiraţie. Este o dictatură ruşinoasă.* Dictatură, prin forţa ilegalităţii; ruşinoasă, prin teama de lumină şi spaima de-a ieşi la iveală... O dictatură însă *POATE FI ÎNLĂTURATĂ*[1]*.*

A bănui înseamnă a gândi. A descifra înseamnă a cunoaşte, iar a demasca, a identifica. O cercetare critică se numeşte, mai nou, demistificare. Dar această poziţie hipercritică este corolarul ideii că necunoscutul există şi că este chiar de necunoscut, iar faţa nevăzută a realităţii este mai importantă decât aceea aflată la vedere. Pentru anumite minţi, să le spunem conspiraţioniste, accesul la adevăr implică rituri de

temei Agartthei, centru iniţiatic al „Asiei misterioase”. V. Marquès-Rivière, 1929 şi 1930. În 1931 iese din mediile masonice, publicând *La Trahison spirituelle de la francmaçonnerie* (reed. În 1941), după care lansează o revistă antimasonică, *Les Documents nouveaux (Noile documente* — n.tr.). În timpul ocupaţiei va deveni un colaborator zelos al naziştilor: devine coredactor-şef (alături de Robert Vallery-Radot) la *Documents maçonniques* (33 de fascicule apărute din 15 octombrie 1941 până pe 15 iunie 1944), conduce unul dintre serviciile de informare în legătură cu societăţile secrete, devine agent al *Abwehr* şi coorganizator al expoziţiei antimasonice la Petit Palais din Paris: *La franc-maçonnerie dévoilée* (octombrie-noiembrie 1940), pentru care redactează catalogul. V. Rossignol, 1981, *passim;* Sabah, 1996, şi 2000, *passim;* Porset, 2004; Combes, 2005, *passim.* Despre *Documents maçonniques,* v. Nay, 1992. Marquès-Rivière redactează şi catalogul expoziţiei *Le juif et la France,* deschisă pe 5 septembrie 1941 la Paris, Palatul Berlitz, apoi scrie scenariul filmului de propagandă antimasonică *Forces occultes,* realizat de un ex-mason, Paul Riche (pseudonimul lui Jean Mamy), pe ecranele pariziene din 9 martie 1943. Filmul exploatează tema alianţei iudeo-masonice şi legenda „crimelor rituale” ale francmasoneriei. V. Godwin, 2000, p. 107.

1 Marquès-Rivière, 1935, pp. 10-13

iniţiere, căci nu poate avea loc decât în interiorul unor societăţi închise, discrete din punct de vedere social, supuse legii secretului (asupra doctrinelor, asupra membrilor, asupra practicilor şi scopurilor). Pe scurt, o activitate critică radicală, axată pe decodificare şi decriptare, s-ar lovi, la un moment dat, de o piedică inevitabilă: accesul la anumite cunoştinţe transmise prin tradiţii păstrate secrete este privilegiul unui mic număr de iniţiaţi. Aceasta ar fi, la o primă aproximare, dimensiunea „esoterică" ce pare să stopeze excesul de spirit critic ce tinde să perpetueze neîncrederea.

Se impune precizarea că „esoterismul" despre care va fi vorba, în principal, în lucrarea de faţă nu este acelaşi lucru cu esoterismul pitagoreic, al lui Hermes Trismegistul, al lui Henri-Corneille Agrippa, al lui Paracelsus, al lui René Guénon sau al lui Henri Corbin[1], ci, în esenţă, este acela al profesioniştilor moderni (şi contemporani) ai vulgarizării şi ai instrumentalizării doctrinelor zise esoterice, la care se adaugă unii specialişti în fabricarea de bestselleruri şi în escrocheria literară. Acest esoterism cam de strânsură are un enorm succes la public, cum o demonstrează îndeajuns apariţia bestsellerurilor internaţionale semnate Dan Brown *(Îngeri şi demoni*, *Codul lui da Vinci).* S-o spunem limpede: pe lângă autentica tradiţie esoterică, acest esoterism de bazar nu e nici cât carnavalul de la Nisa pe lângă misterele eleusiene. Obiectul prezentei lucrări este, prin urmare, în mod intenţionat restrâns la evoluţiile din epoca contemporană, la studiul critic al unui esoterism vulgarizat ce ar putea fi considerat un „pseudoesoterism", un produs cultural instrumentalizat cu scopuri strict comerciale sau obiective politice adesea nemărturisite. În cel mai bun caz, referirile la Tradiţia Primordială sau la Doctrina celor Patru Vârste, pe care-o găsim în numeroase texte teoretice ale esoterismului modern (cum ar fi textele lui René Guénon), sunt tratate ca material simbolic pentru uzul literaturii şi al cinematografiei. Servind teoriei conspiraţiei, acest esoterism derivat şi de o calitate îndoielnică dobândeşte un sens polemic pentru ca duşmani ascunşi să poată fi astfel desemnaţi, societăţi

1 V. Faivre, 1986, 1996, 2002; Faivre et al*.,* 2005; Riffard, 1990; Corsetti, 1992; Laurant, 2001. Şi *infra,* cap. V.

secrete să fie date în vileag şi activităţi oculte să fie dezvăluite şi condamnate. În privinţa conţinutului, a orientării şi a intenţiilor iudeofobe (adeseori şi antimasonice), din anii cincizeci încoace, acestea nu sunt explicit formulate decât în scrierile propagandistice ale anumitor cercuri politice şi culturale de extremă dreaptă care răspândesc „tezele" negaţioniste în acelaşi timp cu viziunea unui „complot evreiesc mondial" considerat a explica mersul istoriei[1]. Acestea părând a evolua în direcţia unei democratizări tot mai accentuate (înglobând şi o laicizare sau o secularizare abuziv identificată cu non-religia, cu ateismul sau antiteismul), dar şi spre instaurarea unui guvern mondial, concluzia la care ajung şi pe baza căreia acţionează minţile conspiraţioniste este că trebuie să se opună prin orice mijloc sistemului democratic/liberal, secularizării sau laicizării (considerate sinonime cu agonia sau chiar cu moartea credinţei în Dumnezeu) şi mondialismului sau cosmopolitismului, în măsura în care acestea implicau moartea naţiunilor. Această logică total opusă evoluţiei moderne abundent divagante şi global demonizante în numele unor principii considerate absolute poate fi calificată drept extremistă sau expresie a extremismului politic. Acesta rezidă, înainte de toate, într-un sistem de acuzaţii diabolizante şi de negare absolută, formulate de către minţi rigide, a cărui traducere în limbaj politic este un apel la distrugerea tuturor întruchipărilor Răului.

Simplism, extremism

O caracteristică a acestui fel de a privi lumea este, înainte

1 Nici un adept al teoriei conspiraţiei în perspectivă antievreiască găsindu-şi locul printre ideologii neofascişti sau neonazişti, nu se consideră continuator al doctrinelor esoterice. Cum este, de pildă, cazul americanului antiamerican Francis Parker Yockey (1917-1960), cel mai cunoscut dintre teoreticienii americani de extremă dreaptă de după 1945, autor nietzschean/spenglerian al unei cărţi-cult apărute în 1948, *Imperium,* urmată în 1953 de *Duşmanul Europei,* publicată în germană (Yockey, 1969, 1981 şi 2004). Este şi cazul discipolilor lui americani Revilo P. Oliver (1908-1994) şi Willis A. Carto (născut în 1926), jurnalist şi editor neonazist devenit unul dintre şefii negaţionismului internaţional. Pe această configuraţie, v. Mintz, 1985, şi Coogan, 1999.

de toate, simplismul. Un simplism care nu ştie număra decât până la doi: un dualism precar ce ia forma unui maniheism de la care se aşteaptă să explice totul, dar un maniheism aparte, deoarece unul din cei doi termeni în conflict, cel care exprimă Răul[1], este considerat a fi fost până acum învingător. Simplificarea, pe care o regăsim în miezul oricărei viziuni conspiraţioniste, se datorează abordării hiperraţionale a mersului istoriei, ca şi cum acesta ar fi doar realizarea unui „plan" sau aplicarea unui „program de acţiune". Prin reducerea simplificatoare la un singur factor, pe a cărei teoretizare Léon Poliakov a construit modelul „cauzalităţii diabolice"[2], istoria devine perfect inteligibilă, dar cu efecte dintre cele mai păgubitoare: abolirea ca prin farmec a tot ceea ce înseamnă, în istorie, eveniment sau perspectivă de devenire şi includere a ideii de imprevizibil, aleatoriu, întâmplător.

Jean-Jacques Mounier, unul dintre primii şi cei mai lucizi critici ai tezelor abatelui Barruel, scria, în 1801, în cartea sa intitulată *De l'influence attribuée aux Philosophes, aux Francs-Maçons et aux Illuminés sur la Révolution en France:*

> Cauzele prea complicate au fost înlocuite cu unele simple, accesibile minţilor celor mai delăsătoare şi mai superficiale. Fiecare s-a crezut în stare să formuleze opinii în legătură cu probleme care, de obicei, sunt un prilej de îndelungate şi repetate cercetări. Explicaţiile au devenit dintr-odată simple. Prin folosirea unor termeni ca „filosofi", „francmasoni" şi „Iluminaţi", toate problemele par a-şi găsi soluţia[3].

Extremism, intransigenţă ideologică (sau „intransingentismul", cum se exprimă Emile Poulat[4]) sau fundamentalism, împingere până la ultima consecinţă a

---

1 Regula „duşmanului unic" definită de Jean-Marie Domenach ca normă constitutivă a discursului polemic (Domenach, 1950, pp. 49-53) se referă aici la întruchiparea figurii unice, negative sau repulsive, a acestei sume a tuturor duşmanilor, a tuturor relelor intenţii, a tuturor ameninţărilor. De unde, asimilările sau amalgamurile polemice care operează retoric o simplificare reducţionistă („iudeo-masonico-bolşevică). Despre utilizarea amalgamului polemic, v. Taguieff, 1995, pp. 212-217.

2 Poliakov, 1980

3 Mounier, 1801, p. 6

„logicii ideii” (ideologia în sensul dat termenului de către Hannah Arendt[1]) sau a acţiunii (a nu da înapoi din faţa ultimelor consecinţe ale primelor convingeri), intoleranţă, fanatism: sunt denumiri diferite ale ceea ce s-a numit, în general, „radicalismul” militanţilor şi al apărătorilor unuia sau altuia dintre „isme”. Urmând gândirea filosofului politic Roger Scruton[2], în atitudinea cuiva extremismul se manifestă prin: 1° a duce o idee politică până la ultimele ei consecinţe, fără a le lua în seamă pe cele nedorite, cu intenţia de a elimina astfel obiecţiile şi chiar orice opoziţie; 2° a se arăta intolerant faţă de oricare altă concepţie decât cea proprie; 3° a recurge la mijloace de realizare a scopurilor politice fără a arăta cel mai mic respect pentru viaţa, libertatea şi drepturile fireşti ale celorlalţi? Mai mult decât un ansamblu de considerente teoretice, extremismul este un stil de a gândi şi de a acţiona. Stilul extremist este perfect compatibil cu punctul de vedere conspiraţionist, mai ales atunci când acesta ia poziţie împotriva duşmanului absolut, total diabolizat, aşa cum sunt „evreii” pentru antievreii radicali”.

Chipuri iudaizate ale conspiratorului mondial

„Conspiraţia evreiască internaţională” poate fi formulată în

---

4 V. Poulat, 1982, pp. 32-35. Termenul desemnează antimodernismul intransigent al tradiţionalismului catolic („integrism” pentru adversarii acestuia), care refuză orice evoluţie a dogmei şi a ritualului în scopul de a menţine tradiţia, în totalitate (în integralitatea sa) şi aşa cum i-a fost transmisă.

1 V. definiţia devenită clasică dată de Hannah Arendt în 1951, în *Les origines du totalitarisme-.* „Ideologiile — „isme” care, spre marea satisfacţie a partizanilor lor pot explica totul, până la cel mai neînsemnat eveniment, şi acela derivat dintr-o singură premisă — sunt un fenomen de dată recentă. (...) Era nevoie de Hitler şi de Stalin pentru a descoperi cât de mare era potenţialul ideologiilor politice. (...) O ideologie este, aşa cum îi spune numele, logica unei idei. Ea are ca obiect istoria. (...) Ideologia abordează înlănţuirea evenimentelor ca şi cum ea s-ar supune aceloraşi legi ca şi ideea ei. Numai prin logica inerentă a propriilor idei Ideologiile se pot pretinde cunoscătoare ale misterelor întregului proces al istoriei, al secretelor trecutului, al complicaţiilor prezentului ea şi al incertitudinilor viitorului” (Arendt, 1972, pp. 215-217).

2 V. Scruton, 1982, p. 164. V. şi Laird Wilcox *in* George/Wilcox, 1996, pp. 54-62.

moduri diferite: de la „conspiraţia iudeo-masonică” la „conspiraţia iudeo-capitalistă” sau „iudeo-plutocratică”, fără a uita de „conspiraţia iudeo-bolşevică” (sau „iudeo-comunistă”) sau, cum a fost reciclată, de curând, în discursul politic mondializat, „conspiraţia sionistă” sau „americano-sionistă[1]” chiar „sionisto-masonică[2]”. Articolul 22 din Carta lui Allah, carta mişcării palestiniene islamiste Hamas (Mişcarea de rezistenţă islamică[3]), dată publicităţii la 18 august 1988, oferă o frapantă ilustrare a acestei viziuni sumbre asupra istoriei moderne împrumutate din mitologia occidentală a marii conspiraţii „mondialiste” cu organizaţiile şi principalele sale etape istorice, de la Revoluţia Franceză (versiunea „iudeo-iacobină” a conspiraţiei) şi până la crearea ONU (versiunea „americano-sionistă”), trecând prin Revoluţia din Octombrie (versiunea „iudeo-bolşevică”):

> Cu averile lor, (evreii) au preluat controlul asupra mediei internaţionale şi au provocat, în toată lumea, revoluţii din care trag foloase. Ei s-au aflat în spatele Revoluţiei Franceze şi al celei comuniste. (...) Ei au creat în toată lumea organizaţii secrete pentru a distruge societăţile şi a aduce înlesniri intereselor sioniste. Aceste organizaţii sunt: francmasoneria, Rotary Club, Lion Club, B’nai B’rith etc. Toate acestea sunt organizaţii de spionaj şi de distrugere. Cu banii lor, au preluat controlul asupra statelor imperialiste şi le-au determinat să colonizeze numeroase ţări pentru a le exploata bogăţiile. (...) Fiind responsabili de producerea celui de-al Doilea Război Mondial, au avut profituri enorme de pe urma acestuia, prin

1 Înainte de dispariţia sistemului comunist, în literatura de extremă dreaptă, denunţarea unei conspiraţii internaţionale de tip „sovieto-sionist” era tot atât de banală ca şi denunţarea în discursul sovietic a conspiraţiei „americano-sioniste” (Taguieff, 2004c, pp. 175-206). Eseistul american de extremă dreaptă, Dan Smoot, de pildă, denunţa în anii 1960 şi 1970 conspiraţia organizată de URSS şi de Israel pentru împărţirea lumii (Smoot, 1977, pp. 130-131; Pipes, 1999, p. 148).

2 V. *infra,* cap. VII, textul difuzat în 2005 pe site-ul islamist La Voix des Opprimés, intitulat „Francmasoneria: ciuma sionistă mondială...” în care Illuminati au rolul principal, urmaţi de secta Skull and Bones.

3 În această cartă, Flamas se prezintă ea însăşi ca „una dintre ramificaţiile Fraţilor musulmani în Palestina” (art. 2). Pentru textul complet, v. http://wwtv.us-israel.org. Traducere franceză parţială: *La Charte du Hamas,* broşură (p. 7) extrasă dintr-un dosar al revistei *L’Arche,* nr. 524-525, octombrie-noiembrie 2001.

speculaţii cu arsenal de luptă. Ei au înfiinţat ONU în locul Societăţii Naţiunilor, în scopul de a conduce lumea.

În acest cadru, e important să nu trecem cu vederea marele loc comun al literaturii esotero-complotiste contemporane ce constă în asimilarea tezei abatelui Barruel despre „conspiraţia Illuminati" şi figura incertă a Înţelepţilor Sionului în reprezentarea mitică repulsivă despre Noua Ordine mondială. Denunţând complotul pus la cale de către Illuminati, teoreticienii conspiraţionişti dau de înţeles că, între francmasoneria secolului al XVIII-lea şi comunismul sau, în sens mai larg, internaţionalismul (revoluţionar sau capitalist) al secolului al XX-lea ar fi o continuitate. Dar genealogia „iluministă" ar putea sta la baza oricărei forme de mondialism sau de cosmopolitism legate de puterea financiară fără frontiere, până chiar la a deveni unul dintre principalele argumente mito-politice folosite, de la începutul anilor 1990, împotriva Noii Ordini mondiale *(New World Order/Neue Weltordnung).* În Statele Unite, această viziune despre conspiraţie este structurată pe modelul „guvernului din umbră" *(Invisible Government)* sau a „guvernului mondial" (entitate care, ca ameninţare, este în acelaşi timp şi existentă, şi potenţială), pe seama căruia s-au scris numeroase pamflete. Dar aceeaşi viziune polemică este exploatată pe toată planeta de către toţi ideologii antiamericanismului radical devenit, pe nesimţite, pe parcursul anilor 1990 şi 2000, o Vulgata mondială în jurul tezei despre „conspiraţia americano-sionistă"[1]. Nu e mai puţin adevărat că, până la dispariţia sistemului sovietic, modelul „guvernului din umbră" a servit mai ales la demonizarea comunismului adesea îngemănat cu „puterile financiare" acuzate de colaborare în taină sau de complicitate cu forţele revoluţionare internaţionaliste[2].

1 V. Taguieff, 2004c, p. 439 *sq.*

2 V. numărul special din Lectures françaises intitulat *La Haute Finance et les Révolutions* cu articole de Henry Coston (sub numele real, dar şi sub unul dintre pseudonimele sale, Georges Virebeau) (Coston et al*.,* 1963). La finanţarea bolşevismului se adaugă aceea a nazismului. V. Carr, 1999 (1958), cap. VII-XVII; Sutton, 1974, 1976 şi 1986; Villemarest, 1966. Îngemănarea celor două teze despre „complicitatea" şi „finanţările" secrete se găseşte în literatura pusă în circulaţie de către Lyndon

Protocoalele Înţelepţilor Sionului sunt o sursă de inspiraţie pentru toate descrierile sau relatările despre planuri sau programe de cucerire aparţinând autorilor conspiraţionişti de extremă dreaptă. Aceştia trec la dezvăluirea strategiilor de ansamblu ale conspiratorilor a căror acţiune ocultă o denunţă. De aceea apar atât de des referiri la misterioşii şi îngrijorătorii Illuminati, personaje fictive care par uneori să se confunde cu la fel de misterioşii înţelepţi ai Sionului, care iau astfel înfăţişarea istorică, dar profund alterată de mit al Iluminaţilor din Bavaria, întruchipaţi de Adam Weishaupt, despre care s-a spus că este marele inspirator al tuturor revoluţiilor „satanice”[1]. Înţelepţii Sionului funcţionează astfel încât fac posibil un amalgam deosebit de eficient, căci permite fuzionarea a două entităţi mitice demonizate: iudeo-masonismul şi sionismul mondial. Articolul 32 din Carta lui Allah publicată de Hamas a reţinut tematica *Protocoalelor,* dar în felul său propriu, adaptând-o clişeelor propagandei antiisraeliene (înţelepţii Sionului reinventaţi ca lideri secreţi ai sionismului mondial):

> Conspiraţia sionistă nu are limite şi, după ocuparea Palestinei, va dori să se întindă de la Nil până la Eufrat. (...) Proiectul lor a fost anunţat în *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* iar conduita lor prezentă este cea mai bună dovadă în acest sens. Nu avem altceva de ales decât de-a ne uni toate forţele şi energiile pentru a face faţă acestei infame invazii nazisto-tătare *(sic)*[2]*.* Împotriva sionismului mondial, Hamas se

---

LaRouche, teoretician al complotului mondial cu particularitatea de a corela „antisionismul” demonologie cu diabolizarea Marii Britanii şi a serviciilor sale secrete. Ceea ce nu-l împiedică să vorbească despre „conspiraţia guvernamentală” din Statele Unite. V., de pildă, articolul lui Anton Chaitkin, „Hitler, Dulles şi B’nai B’rith-ul”, *Nouvelle solidarité,* 20 aprilie 1984, pp. 5-7. Despre La Rouche, v. King (Dennis), 1989; Fenster, 1999, în principal p. 183 *sq.* Publicaţiile şi declaraţiile publice ale lui LaRouche sunt o sursă de inspiraţie pentru Jan Udo Holey, mai ales în cele trei *Livre jaune.*

1 V. Carr, 2005b, p. 105 *sq.,* p. 127 *sq.* Weishaupt n-ar fi „făcut decât să revizuiască şi să modernizeze *Protocoalele Conspiraţiei Luciferice* (p. 105).

2 Vom vedea, în exemplul lui William Guy Carr, că anumiţi autori antisemiţi, plini de bunăvoinţă până în 1945 faţă de regimul nazist, l-au integrat ulterior imaginii despre duşmanul absolut, alături de francmasonerie, de iudaism sau de sionismul mondial şi de comunism. A

consideră, în miezul acestui conflict, ca un vârf de lance şi o avangardă.

Pentru ideologii Hamas, evreii (şi/sau sioniştii), creatori prin vocaţie de societăţi secrete şi conspiratori imperialişti, sunt responsabili pentru Revoluţia Franceză şi Revoluţia Bolşevică, dar şi pentru cel de-al Doilea Război Mondial, precum şi pentru multe alte răsturnări cu urmări importante. Cine ar fi putut să prevadă că doctrina ortodoxă a unei mişcări islamiste contemporane va fi în asemenea măsură influenţată de viziunea conspiraţionistă ale cărei direcţii majore au fost elaborate între 1918 şi 1924, în Occident, de către cele mai radicale medii antisemite şi reactualizate apoi prin continuatorii acestora, după 1945?

În cartea sa, continuu reeditată, *World Revolution: The Plot Against Civilization* (1921), Nesta Helen Webster (1867-1960)[1], istoric şi eseist britanic angajat total în denunţarea unui „gigantic complot, sub o aceeaşi misterioasă conducere, împotriva întregii structuri a civilizaţiei creştine" a construit cel mai unitar model conspiraţionist: începând cu 1789, toate marile mişcări revoluţionare au, după părere ei, aceeaşi cauză: Ordinul Iluminaţilor din Bavaria. În cartea apărută în 1919, dedicată Revoluţiei Franceze, istoricul britanic antiiluminist denunţă anume acţiunea în secret a francmasoneriei şi a Illuminati[2]. Pentru Nesta Webster, ideolog anticomunist şi antisemit, iacobinismul, francmasoneria, bolşevismul şi sionismul sunt cazuri ale aceleiaşi mari conspiraţii moderne, în care evreii joacă un rol dominant[3]. Din acest motiv, în numeroasele ei lucrări, ea n-a încetat să apere teza autenticităţii *Protocoalelor.* Atestat în

---

da o coloratură antinazistă, de la sfârşitul anilor patruzeci, unui discurs cu ţintă esenţial antievreiască aduce un avantaj retoric net: anume, sugerează o combinaţie de sionism şi nazism. De ce nu, de vreme ce regimul nazist dispăruse, iar antinazismul nu obliga decât la a te declara de partea Binelui. O strategie legată de „corectitudinea politică".

1 Despre Nesta H. Webster, v. Gilman, 1982.

2 Webster, 1919

3 În cartea sa din 1928 (tr. engleză, 1929), despre „Forţele secrete ale Revoluţiei", în care îi critică pe francmasoni, pe Illuminati şi pe evrei, Léon de Poncins citează abundent din Nesta Webster. V., în acelaşi sens, Queenborough, 1975 (1933), p. 183 *sq.,* p. 370 *sq.*

discursul masonic din Franţa înainte de apariţia Iluminaţilor din Bavaria, termenul „Iluminat” *(Illuminatus)* a sfârşit prin a căpăta sensul de „conspirator” francmason, apoi de „iudeo-mason”, la sfârşitul secolului al XIX-lea. Trebuie făcută însă deosebirea, pe de o parte, între istoria Ordinului Iluminaţilor (1776-1785), o modestă societate secretă paramasonică[1], şi, pe de altă parte, mitologizarea Iluminaţilor din Bavaria, la care contribuie decisiv celebra lucrare antimasonică şi contrarevoluţionară a abatelui Augustin Barruel, *Mémoires pour servir à l’histoire du jacobinisme* (1797-1798). În această carte erudită şi polemică, al cărei efect este consolidat de apariţia simultană a lucrării lui John Robinson, *Proofs of a Conspiracy* (1797), Barruel exagerează până la delir contribuţia Illuminati, pe care-i consideră atei, la izbucnirea şi la desfăşurarea Revoluţiei Franceze, prezentată ca fiind rodul unui complot masonic. Mai exact, Barruel le-a atribuit masonilor un rol decisiv în urzirea „conspiraţiei iacobine” date în vileag de Revoluţia Franceză[2]. Epoca era propice demascărilor pătimaşe de comploturi şi de contracomploturi, deci unor fabulaţii şi scorneli mito-politice ce urmau să fie moştenite şi continuate în secolele al XIX-lea şi al XX-lea[3]. Denunţarea recurentă a acţiunii oculte, anticreştine a Illuminati avea să se constituie ca parte a retoricii catolice tradiţionaliste şi, înainte de a deveni o temă a literaturii mistico-esoterice în general, structurată pe teoria conspiraţiei masonice sau iudeo-masonice[4], să se încadreze în romantismul politic francez[5]. Această viziune conspiraţionistă va oferi însă doar elemente fictive ca bază a concepţiilor apocaliptice despre „pericolul evreiesc” asimilat cu apariţia Antihristului sau interpretat ca unul dintre principalele semne

---

1 Le Forestier (2001), după documentele despre care a avut cunoştinţă, avansează cifra de 650 de adepţi, pe când Weishaupt vorbea despre 235. V. şi Mackey, 1996, care avansează cifra totală de 2 000 de membri (în Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca, Suedia, Polonia, Ungaria şi Italia).

2 V. Roberts, 1979, pp. 123-148, 187-200; Ferrer-Benimeli, 1989a, pp. 58-59; Hutin, 1996, pp. 91-95; Taguieff, 2004c, pp. 625-627.

3 Rogalla von Bieberstein, 1976-1978; Poliakov, 1980; Reinalter et al., 2002

4 Airau, 2002; Goldschläger/Lemaire, 2005

5 Droz, 1961

ale venirii acestuia[1]. Apărută în cursul anilor 1920, înaintea răspândirii la scară mondială a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului*, această viziune conspiraţionistă îşi va găsi o legitimare (fictivă) în celebrul fals, fabricat la Paris în 1900-1901 la ordinul poliţiei secrete ţariste, Ohrana[2]. Înţelepţii Sionului vor fi văzuţi ca o revenire a Illuminati sau ca o dovadă suplimentară a prezenţei lor generatoare de îngrijorare. Tema luptei nemiloase dintre Illuminati (reinventaţi în culorile ştiinţei) şi creştinătate este un şablon al literaturii esoterice de extremă dreaptă reluat cu subtilitate de către Dan Brown în primul său „thriller teologic" apărut în Statele Unite în 2000 şi devenit el însuşi un bestseller mondial, *Îngeri şi demoni* (2004).

În literatura conspiraţionistă anglo-saxonă, aşa cum a evoluat ea după cel de-al Doilea Război Mondial, noţiunea de Illuminati, ca reprezentare a „Forţelor Răului"[3], a făcut obiectul unei reconstrucţii pe o bază formată din antimasonismul radical, moştenire de la sfârşitul secolului al XIX-lea, din mitologia antisatanistă elaborată în anumite medii creştine şi din anticomunismul redeşteptat în condiţiile Războiului Rece. În cea de-a opta ediţie (1964) a lucrării sale despre „societăţile secrete şi mişcările subversive" (prima

---

1 V. lucrarea postumă a lui William Guy Carr, rămasă neterminată la moartea autorului ei (2 octombrie 1959) şi stilizată de fiul acestuia, W.J. Carr Jr., în 1966: *Satan,prince de ce monde* (Carr, 2005b). Comodorul W.G. Carr (1895-1959), fost ofiţer al marinei regale canadiene, vreme îndelungată membru al serviciilor de informaţii, s-a consacrat, începând din 1931, unor turnee de conferinţe a căror principală temă era „Conspiraţia internaţională". În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a redevenit activ, ca ofiţer de control în marina canadiană, apoi conferenţiar (1944-1945). După ce a scos pe piaţă numeroase lucrări, cele mai multe pe teme militare, Carr a dobândit o anume celebritate în mediile conspiraţioniste publicând abia acum principala lui operă, *Pawns in the Game,* redactată în 1955 şi tipărită în 1958, în care foloseşte termenul „Illuminati" pentru a-i desemna pe liderii secreţi ai „subversiunii mondiale" ce urmăreau instaurarea unui „guvern mondial" de esenţă „totalitară". Cu un an mai înainte, Carr publicase *Red Fog Over America,* menită să denunţe, mai ales, „ameninţarea comunistă" în Statele Unite.

2 V. *infra,* cap. III.

3 Expresia „Forţele Răului" este adeseori folosită de către William Guy Carr pentru caracterizarea pe scurt a Illuminati ca agenţi ai „Conspiraţiei Luciferice". V. Carr, 1999, p. 49, şi 2005a, p. 11.

ediţie datând din 1924[1]), autoarea conspiraţionistă Nesta Webster citează ca motto următoarea afirmaţie, caracteristică lui William Guy Carr, unul dintre cei mai activi discipoli ai săi din Canada şi din Statele Unite: „Descoperim că Puterea secretă a Mişcării revoluţionare mondiale (World Revolutionary Movement — W.R.M.) acţionează în prezent aidoma găştii de odinioară din lojile francmasoneriei europene continentale, între 1733 şi 1789”[2]. Fostul căpitan de corabie William G. Carr s-a specializat, cu începere din anii 1930, în denunţarea conspiraţiei mondiale a „marilor bancheri evrei” sau a „bancherilor internaţionali” *(internaţional bankers),* aliaţi, în imensul lor proiect subversiv, cu francmasonii, comuniştii şi cu sionіştii[3]. Carr afirmă, de exemplu, că: „Bancherii internaţionali au organizat Revoluţia Franceză cu scopul de a deveni Puterea ocultă *(The secret Power)* din spatele guvernelor europene şi de a-şi continua Planul pe termen lung”[4]. Illuminati sunt, în opinia lui Carr, principalii agenţi ai „Conspiraţiei luciferice” care a luat forma „Conspiraţiei internaţionale”[5]. Ei erau deja activi în vremea lui

---

1 Nesta H. Webster, Secret Societies and SubversivesMovements (Londra), Boswell, 1924), lucrare reeditată de editura de extremă dreaptă Briţons Publishing Company (a 8-a ed., 1964), aparţinând de The Britons, asociaţie naţionalistă şi antisemită cunoscută pentru a fi difuzat încă de la începutul anilor douăzeci *Protocoalele înţelepţilor Sionului* (Taguieff, 2004b, pp. 328-329, şi Moisan, 2004, p. 406 *sq.*).

2 Carr, 1957, citat de Webster, 1964, p. I. V. Carr, prima ediţie din *Pawns in the Game* ar data din 1955 (Carr, 2005b, p. 9). Ediţia din 1957 este citată de mai mulţi autori. Dar ediţia de referinţă la care facem trimiteri în lucrarea de faţă este cea din 1958 (retipărită, 2005a; v. *infra,* Bibliografie, I). „Mişcarea revoluţionară mondială” (M.R.M.) este la Carr o expresie (Carr, 1999, p. 33 *sq.)* care dă şi titlul primului capitol al cărţii *(The World Revolutionary Movement* — W.R.M.), 2005a, pp. 1-10. M.R.M. Îşi ia adevărata semnificaţie în cadrul a ceea ce Carr numeşte „Conspiraţia Luciferică” *(„Luciferian conspiracy „),* care ar fi început cu revolta lui Lucifer împotriva autorităţii lui Dumnezeu (Carr, 1999, în principal pp. 11-19; 2005a, p. IX-XIV). V. *infra,* Anexe I.

3 După cel de-al Doilea Război Mondial, Carr îi adaugă uneori pe naziştі pe lista „mişcărilor internaţionale” ce acţionau pentru îndeplinirea „planului” Illuminati (Carr, 1999, p. 20 şi 2005a, p. XV).

4 Carr, 1999, p. 93

5 Introducerea la *Pawns in the Game* este semnificativ intitulată *The International Conspiracy* (2005a, pp. IX-XXI; 1999, pp. 11-29: „Conspiraţia mondială”).

Isus, care i-ar fi identificat şi i-a denunţat ca „Fiii Diavolului”[1]. Identitatea satanică şi transistorică a Illuminati este construită de Carr cu material luat din Evanghelii (Isus şi „neguţătorii de la Templu”) şi din antiiudaismul medieval (etnotipul negativ al „Zarafului-evreu”):

> Din istorisirea vieţii publice a lui Isus se vede că el iubea pe *toată* lumea, cu excepţia unui singur grup. El îi ura pe cei care se ocupau cu împrumutul banilor cu o înverşunare ce pare ciudată la un om cu o fire atât de blândă[2]. În mai multe rânduri, Isus i-a certat pe cei care împrumutau bani pentru practicarea cămătăriei.
>
> Îi denunţa public ca fiind adoratori ai lui Mammon şi declara că aceştia aparţineau Sinagogii lui Satana. (...) El şi-a exprimat cu tărie ura absolută faţă de cei care ofereau bani cu împrumut[3] când, folosindu-se de bici, i-a alungat din Templu, aruncându-le aceste cuvinte: „Acest Templu a fost construit pentru a adăposti casa lui Dumnezeu... Dar voi aţi făcut din el o peşteră de tâlhari”. Săvârşind acest act de răzbunare împotriva celor care dădeau bani cu împrumut, Isus îşi semnase condamnarea la moarte. Illuminati[4] împreună cu aşa-zişii preoţi şi cu acoliţii aflaţi în slujba lor au fost aceia care au pus la cale complotul *(plot)* prin care soldaţii romani trebuiau să-l execute pe Isus! Ei au fost aceia care au procurat cei treizeci de arginţi pentru a-l corupe pe Iuda şi care şi-au folosit oamenii pentru a dezinforma şi a deruta *gloatele.* Când acestea au cerut iertarea lui Barabas şi urlau ca Isus să fie sacrificat, acţionau sub influenţa agenţilor Illuminati. *Căci ei au făcut astfel ca soldaţii romani să se comporte ca şi cum ar fi fost călăi tocmiţi de ei.* Apoi, odată ce nelegiuirea fusese comisă şi răzbunarea lor îndeplinită, conspiratorii

---

1 Carr, 1999, p. 12 (2005a, p. X): Isus îi „considera pe cei care dădeau bani cu împrumut (Bancherii), pe Scribi şi pe Farisei ca fiind Illuminati ai timpului său” (tr. fr. modificată de noi, P-A. T.).

2 Frază peste care s-a trecut în traducerea din 1999 (p. 51).

3 Traducătorul a procedat cu menajamente la pasaje precum: „ura absolută” devine o „sfântă mânie” şi, mai departe, „acest act de răzbunare” devine „act de furie” (1999, p. 51; 2005a, p. 13).

4 Şi nu „precursori ai Illuminati” cum se poate citi în traducerea datată aproximativ din 1999 (p. 51 şi 2005a, p. 12; aceeaşi remarcă pentru toate apariţiile cuvântului „Illuminati” în context). Teza lui Carr este totuşi afirmată sus şi tare: Illuminati existau deja în timpul lui Isus (şi înainte de el).

(conspirators) au dispărut de parcă i-ar fi înghiţit pământul[1].

La moderni, viziunea despre complot este organizată în întregime în jurul axiomei că istoria universală este condusă în ascuns de societăţi secrete dintre care cea a Illuminati reprezintă modelul şi, în acelaşi timp, grupul conducător („capul" tuturor societăţilor secrete) şi chiar originea comună a acestora. Opiniile asupra originii Illuminati sunt diferite: toţi autorii „antiiluminişti" sunt departe de-a împărtăşi viziunea genealogică a lui William G. Carr, care atribuie o origine luciferică celor pe care-i consideră „conspiratori înnăscuţi", şi care ar fi existat de la începuturile omenirii. Mulţi autori plasează însă apariţia Illuminati mult înainte de constituirea, în jurul lui Weishaupt, a Iluminaţior din Bavaria (teza cel mai des susţinută fiind aceea a originii lor templiere). Deosebirile de interpretare şi diferenţele dintre genealogiile atribuite acestei grupări fac parte din mitul conspiraţionist modern. Căci ne aflăm aici în prezenţa unui mit, a unei istorisiri care, pentru a deveni compatibile, pun în relaţie sisteme simbolice diferite, dau un sens lumii în măsura în care ea este locuită de către un grup de oameni. Căci, în cea mai generală dintre accepţiunile sale, mitul este o maşină producătoare de sensuri. Iată admirabila caracterizare pe care i-o face Claude Lévi-Strauss:

> Pentru cel care se apleacă asupra lui, mitul nu are niciodată o semnificaţie determinată. Un mit oferă o grilă, ce poate fi definită numai prin regulile ei de construcţie. Pentru participanţii la cultura pe care o exprimă mitul în cauză, această grilă conferă un sens nu mitului însuşi, ci tuturor celorlalte elemente, fiecare dintre ele ridicând întrebări specifice, adică imaginii despre lume, despre societate şi istoria ei, de care membrii grupului sunt, mai mult sau mai puţin, conştienţi. În general, aceste date foarte diferite nu reuşesc să se adune laolaltă şi, cel mai adesea, se stânjenesc reciproc. Modelul de inteligibilitate pe care-l oferă mitul permite articularea lor într-un întreg coerent[2].

---

1 Carr, 1999, pp. 51-52 (traducere corectată şi modificată de noi, P.-A. T.), şi 2005a, pp. 12-13.
2 Lévi-Strauss, 1983, pp. 199-200

La fel funcţionează şi miturile societăţii occidentale moderne. Mit propriu-zis modern (deşi confecţionat din simboluri aparţinând altor epoci), mitul conspiraţiei mondiale răspunde într-un mod aparte problemei originii răului în lume. Abordat din punctul de vedere al psihologiei celor care cred în el, e greu să nu le atribui acestora tendinţe paranoice sau, cel puţin, un „stil paranoid”[1] în felul de a recepta şi de a interpreta evenimentele istoriei.

Reprezentare despre complot şi delir paranoic

Viziunile conspiraţioniste sunt mereu însoţite de o retorică de culpabilizare a cărei primă trăsătură evidentă este „stilul paranoid”, ca şi cum obsesia complotului ar antrena un delir de interpretare, el însuşi susceptibil de-a fi simptomul unei structuri psihice paranoice. Pentru a-şi construi o imagine închegată, cel puţin pentru sine, a ceea ce se petrece în universul său ori în lume, paranoicul renunţă la certitudine, îşi cultivă sistematic temerile şi îşi generalizează neîncrederea. Să luăm exemplul unui scriitor celebru, Louis-Ferdinand Céline, care, în pamfletele pe care le-a publicat între 1937 şi 1941, a făcut o temă literară şi o resursă stilistică din propria reprezentare despre o mare conspiraţie evreiască (degenerată în conspiraţie iudeo-masonică, iudeo-britanică, iudeo-capitalistă şi iudeo-bolşevică)[2], o conspiraţie internaţională sau mondială[3] a cărei victimă îşi închipuia că este, fiind „persecutat” alături de toţi *„goyimi*-i”. Numeroşi critici, biografi şi comentatori au văzut la Destouches-Céline semnele unei „structuri patologice paranoice”[4], manifestată printr-o manie a persecuţiei, aşa cum o dovedesc, de pildă, unele diatribe în care scriitorul operează „proiecţii”, în sensul clasic al termenului. În tradiţia psihanalitică, proiecţie

1 V. Hofstadter, 1996, în special pp. 3-40.
2 Despre aceste polemici, ca variante discursive ale „regulii duşmanului unic” (Jean-Marie Domenach), v. Angenot, 1982, p. 126 *sq.*
3 Într-o lucrare erudită, Alice Yaeger Kaplan a arătat cum, pentru a redacta *Bagatelles pour un massacre* (1937), Céline s-a inspirat din numeroase pamflete antievreieşti şi antimasonice apărute în epocă, în special din cele ale lui Henry-Robert Petit (1936) şi ale lui Henry Coston (1936), recopiate cu aproximaţie, parafrazate, mai rar citate.
4 Bellosta, 1990, p. 131

înseamnă „operaţia prin care subiectul elimină din sine şi atribuie altcuiva, persoană sau lucru, însuşiri, sentimente, dorinţe şi chiar «obiecte» pe care nu le recunoaşte sau pe care le refuză la el însuşi. Este o formă ancestrală de apărare ce survine cu predilecţie în accesele de paranoia, dar şi în felul «normal» de a gândi, în cadrul superstiţiei”[1]. Închipuindu-se persecutat, dimpreună cu „rasa albă”, Céline procedează ca oricare dintre polemiştii antisemiţi care proiectează asupra duşmanilor identificaţi, asupra evreilor (o entitate construită ca mit repulsiv) propriile tendinţe, înclinaţii sau greşeli. Tot astfel se petrec lucrurile în cazul proiecţiei urii resimţite pentru un Altul care inspiră repulsie, pizmă sau invidie: când subiectul este cuprins de ură (sau de invidie) şi, în acelaşi timp, de un puternic sentiment de neputinţă, prin mecanismul acestui resentiment el este împins din eroare în eroare[2]. Max Scheler scria că „dorinţa de răzbunare este cea mai importantă dintre sursele resentimentului”[3]. Omul plin de resentimente este preocupat şi mânat de un spirit de răzbunare şi de vise de revanşă, el este ros de pizmă şi de ură. A se răzbuna pe evrei, care ar fi împins la război, până la a face din figura de răzbunător a lui Hitler un Mântuitor[4]: aceasta este tema pe care brodează antisemitul Céline mai ales în primele sale două pamflete, publicate în 1937 *(Bagatelles pour un massacre)* şi în 1938 *(L’Ecole des cadavres).* În ultimul dintre ele, în care, alături de elogiul lui Hitler, face o diabolizare a evreilor, citim, de pildă: „Cine ne fereşte de război? Hitler! Comuniştii (evrei sau evreizaţi) nu se gândesc decât să ne trimită la arme, să crăpăm în Cruciade. Hitler este un bun crescător de popoare, el este de partea Vieţii, lui îi pasă de viaţa noroadelor şi chiar de a

1 Laplanche/Pontalis, 1968, p. 344. Pentru o redefinire în sens psihosociologic (în epoca americană a Şcolii de la Frankfurt), v. Frenkel-Brunswik et al., 1965 (1947), p. 15: „Prin «proiectivitate» se înţelege tendinţa de a imagina că în lumea exterioară acţionează forţe stranii, rele, periculoase, distrugătoare. Aceste tendinţe n-au decât slabe rădăcini în realitate, dar pot fi interpretate şi ca proiecţii ale tendinţelor sexuale sau de agresivitate din straturile profunde ale personalităţii individului”.
2 V. Angenot, 1997, pp. 16, 136-137.
3 Scheler, 1970, p. 16
4 Pe tema Mântuitorului, v. Girardet, 1986, pp. 63-95.

noastră. El este un arian”[1]. Această imagine de protector al popoarelor împotriva „celor mai periculoşi duşmani ai tuturor popoarelor” face din Hitler salvatorul francezilor. În 1938, Celine se adresează astfel lui Maurras şi lui Doriot, cel dintâi orbit de ura sa pentru germani, iar celălalt făcând pe vigilentul[2]: „Dar Hitler este cel care v-a salvat pe amândoi de Stalin şi de călăii lui evrei! (...) Datorită lui Hitler sunteţi încă în viaţă. Habar n-aveţi că-i datoraţi viaţa”[3].

Potrivit unui mecanism bine stabilit al paranoiei, prezent în structura resentimentului, proiecţia are, pe modelul cauzal, o aparenţă de raţionalitate — cum o dovedeşte banala proiecţie a sentimentului negativ de ură — pe care Freud o caracterizează în felul următor: „Propoziţia «Eu urăsc» devine, prin proiecţie, «El mă urăşte» (mă persecută), ceea ce îmi dă atunci dreptul de a-l urî”[4]. Pentru un subiect care se închipuie victimă inocentă, schema este deci următoarea: Dacă eu nu-l iubesc, ba chiar îl urăsc, o fac pentru că mă persecută. Faptul că eu îl resping, într-un fel oarecare, este întotdeauna greşeala Celuilalt. Resentimentul este în acelaşi timp *„un mare alimentator de mituri privind permanenta responsabilitate colectivă”* şi „un mare născocitor, inventatorul prin excelenţă şi al unor *poveşti despre conspiraţie”*[5]. Din acest motiv este resentimentul atât de predispus la ideologizare. Există o foarte puternică legătură între ideologiile resentimentului („Este vina lor dacă...”) şi „teoriile conspiraţiei[6]” întemeiate pe aceeaşi logică a acuzaţiei: „De vreme ce «toată lumea» este împotriva noastră şi nimeni nu ne înţelege, iar cei care sunt de vină pentru numeroasele şi diversele noastre erori şi eşecuri sunt

---

1 Céline, 1938, p. 140

2 Pasajul începe cu un citat din Doriot *(Liberté* din 12 octombrie 1938), plasat în deschidere: „Pentru a-l doborî pe Hitler, întâi trebuie strivit Stalin” (Céline, 1938, p. 257). Este afirmaţia care stârneşte replica vie a lui Céline.

3 Céline, 1938, pp. 258-259. V. În acelaşi pamflet şi următorul pasaj (p. 198): „Mă simt foarte prieten cu Hitler, foarte prieten cu toţi germanii, consider că-mi sunt ca nişte fraţi şi că au dreptate să fie rasişti. (...) Cred că adevăraţii noştri duşmani sunt evreii şi francmasonii”.

4 Freud, 1967, p. 308 (traducere uşor modificată)

5 Marc Angenot, 1997, p. 165

6 V. Girardet, 1986, în special pp. 25-62.

mulţi şi variaţi, de vreme ce valorile încetăţenite continuă să ne umbrească şi să ne domine, deşi, după părerea noastră, ele se menţin numai prin impostură, trebuie că, în spatele tuturor acestor interminabile uzurpări şi insulte, se află o vastă organizaţie ocultă”[1]. La majoritatea scriitorilor de pamflete pe tema „decadenţei” produse de o imaginară „manevră iudeo-masonică”, fie că e vorba — pentru a ne referi doar la autorii francezi — de Edouard Drumont, de Urbain Gohier, de Lucien Rebatet sau de Louis Ferdinand Celine (Celine, cel din pamflete), întâlnim exemple de ceea ce Max Scheler numea „critica resentimentului”, a cărui caracteristică definitorie este aceea de „a nu voi, în realitate, ceea ce pretinde că vrea”: de aceea, „ea nu critică pentru a distruge răul, ci se serveşte de acesta ca pretext pentru invectivele proprii”[2]. În mod sclipitor, intervenţia celiniană a constat în estetizarea şi stilizarea invectivei, virulenţa specifică pamfletului, ofensa polemică. Din acest motiv, cele trei pamflete ale sale nu reprezintă nici eseuri angajate politic, nici scrieri de propagandă. În „conţinutul lor ideologic” nu se găseşte nimic care să nu fie prezent şi întruna repetat în textele antimasonice şi antievreieşti prilejuite de teoria conspiraţiei şi publicate, mai ales, în anii 1920 şi 1930 (în favoarea difuzării internaţionale a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului*[3]*):* de la Nesta Webster la Henry Coston, de la Henri Ford la Leslie Fry[4], de la Monseniorul Jouin la Léon de Poncins, de la Urbain Gohier la Henry-Robert Petit[5], de la Friedrich

---

1 Angenot, 1997, pp. 165-166

2 Scheler, 1970, p. 25

3 În primul număr al publicaţiei lunare lansate de Henry Coston, la mijlocul anilor treizeci, *La Libre Parole anti-iudéo-maçonnique* (nr. 1, ianuarie 1935), titrând pe prima pagină: „Integrarea evreilor în masonerie — Rasa Antihrist”, se putea citi următoarea casetă publicitară: „Planul evreilor: *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* Biblia modernă a iudeo-masonilor”. Coston tocmai publicase o ediţie a celebrului fals, sub titlul: *Pericolul evreiesc. Protocoalele înţelepţilor Sionului* (Paris et Brunoy, Les Nouvelles Éditions Nationales, s.d. (1934)).

4 Fry, 1931

5 Petit

Wichtl[1] la Albert Rosenberg[2].

Cu cât oamenii moderni cred mai puţin în diavol, cu atât mai mult văd diavoli pretutindeni. Sfârşitul credinţei în Satana, în limitele religiilor monoteiste, aduce o dispersie a diabolicului în spaţiul cultural şi politic. De aceea, prezenta lucrare îşi propune să exploreze universul imaginar ale cărui principale personaje sunt misterioşii şi îngrijorătorii Illuminati, să identifice diferitele apariţii ale acestora şi să le urmărească transformările, să analizeze povestirile fantastice în care apar, să reconstituie semnificaţia strategiilor de denunţare şi demonizare al căror obiect îl constituie, în diferite contexte, să se întrebe, în fine, despre dimensiunea esoterică a acestor povestiri fantastice (fie că se recunosc sau nu a fi imaginare), dar şi despre implicaţiile politice ale receptării acestora. Căci diverse acte sociale şi politice se hrănesc continuu din asemenea materiale simbolice. Pe cale analitică, va trebui să deosebim ce anume se găseşte în acest amestec: pe de o parte, ce anume răspunde nevoii de sacru şi, pe de altă parte, prin ce anume se defineşte o orientare politică.

---

1 Wichtl, 1919. Această lucrare, intitulată *Franc-maçonnerie mondiale, révolution mondiale, république mondiale,* are ca subtitlu: „Cercetare asupra originii şi scopurilor finale ale războiului mondial”. A fost tipărită de mai multe ori în cursul anului său de apariţie (a 7-a ed. În primăvara lui 1920). Alfred Rosenberg o citeşte cu pasiune şi o citează adesea în 1920 şi 1921. În privinţa lui Himmler, pe atunci în vârstă de 19 ani, iată ce îşi notează acesta în jurnal, după citirea cărţii: „O carte care spune totul şi ne arată împotriva cui trebuie să luptăm”.

2 Rosenberg, 1923/1924 (precizăm că lucrarea, intitulată *Protocoalele înţelepţilor Sionului şi politica evreiască mondială,* nu conţine textele *Protocoalelor).* V. Taguieff, 1992, vol. 2, pp. 604-615 (extrase din cartea tradusă în franceză).

3. Illuminati & Cie.
Origini şi figuri ale mitului

„Iluminismul s-a aliat cu toate sectele pentru că toate, deopotrivă, au ceva care i se potriveşte. (...)
Este deci un monstru alcătuit din toţi monştrii, şi dacă nu-l ucidem, ne va ucide el pe noi.”

Joseph de MAISTRE, *Sur L'Illuminisme,* în *Quatre chapitres sur la Russie* (18II)[1]

„Din epoca lui Spartacus Weishaupt, trecând prin cea a lui Karl Marx, pentru a ajunge acum în aceea a lui Troţki (Rusia), Bela Kuhn (Ungaria), Rosa Luxemburg (Germania) şi Emma Goldman (Statele Unite), această conspiraţie mondială pentru nimicirea civilizaţiei şi reconstruirea societăţii pe baza stopării dezvoltării, a unei răutăţi meschine şi a unei imposibile egalităţi n-a făcut decât să extindă încontinuu.”

Winston CHURCHILL,
Illustrated Sunday Herald (Londra), 8 februarie 1920

Noţiunea mitică şi repulsivă de Illuminati este departe de-a fi limpede, iar sensurile ei sunt de o mare diversitate. Semnificaţia ei polemică se poate totuşi defini: în scrierile conspiraţioniste contemporane, Illuminati desemnează elitele „luminate” şi totodată nevăzute şi dăunătoare prin natura lor[2]. De la un autor sau altul şi chiar la unul şi acelaşi autor, dimensiunile ei sunt diferite. Considerând „teoria” sau, mai exact, modelul „conspiraţiei mondiale” ca mit modern,

---

1 Joseph de Maistre, *Oeuvres complètes,* Lyton, Vitte, 1884-1887, vol. VIII, pp. 335-336

2 În galeria de imagini ale duşmanului satanic construită de Jan Udo Holey („Jan van Helsing”) nu întâlnim decât figuri de Illuminati, termen folosit de obicei de Holey încă de la prima sa carte: *Geheimgesellscbaften und ihre Macht im 20. Jahrhundert* (Helsing, 1993), devenită în 1997, pentru utilizatorii ei de limbă franceză, *Livre jaune n°5.* V. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special pp. 171-183.

„complotul Illuminati” apare ca fiind principala componentă a mitului sau, în limbaj structuralist, ca mitemul central al conspiraţiei care, ca element al povestirii mitice, este el însuşi susceptibil de a-şi schimba mereu definiţiile. Faţă de grila de interpretare care este invariabilă, materialul simbolic integrat în marea povestire despre conspiraţie, având provenienţă diferită, poate fi împrumutat din alte mituri, din legende crescute pe trupul unor îndepărtate evenimente ale istoriei sau al unor evenimente de dată recentă, alterate însă prin chiar demersul interpretării. Fragmentele desprinse din povestiri deja existente sau temele provenind din rumorile aflate în circulaţie sunt prelucrate, adaptate, reinterpretate, astfel încât să formeze un ansamblu cu restul fragmentelor. În acest fel, „mitul iluminist” capătă o istorie, fără a avea un început bine definit în timp sau un final previzibil. Povestirile mitice despre Illuminati pot fi deci abordate ca produse ale unui „bricolaj intelectual” care, în opinia lui Lévi-Strauss, dă naştere „unor ansambluri structurate, nu în directă legătură cu alte ansambluri structurate, ci folosind reziduuri şi resturi de evenimente (...), mărturii fosile despre trecutul unui individ sau al unei societăţi”[1].

Sub aspectul formării sale, la sfârşitul secolului al XIX-lea, şi al funcţiilor pe care le-a putut imediat îndeplini, oferind un cadru general de interpretare a criticilor contrarevoluţionare ale Revoluţiei Franceze, „mitul iluminist” se prezintă, mai întâi, ca un mit politic modern. Acest mit politic, reluat la nesfârşit (de la antiiacobinism la antimondialismul complotist[2]), a dat naştere unor dubluri ale sale: s-a conturat ca un mit teologico-religios, oferind Bisericii prilejul de a construi un model repulsiv al francmasoneriei[3], şi a devenit

1 Lévi-Strauss, 1962, p. 32

2 Ilustrat de bestsellerul lui Garry Allen (1971-1971), de pamfletele lui Henry Coston (v. *infra,* Bibliografie, I) sau de *Livre jaune n°5* (1997-2001).

3 Să amintim principalele bule pontificale împotriva masoneriei: *În Eminenţi* (Clement al XII-lea, 1737), *Providas Romanomm* (Benedict al XIV-lea, 1751), *Ecclesiam* (Pius al VII-lea, 1821), *Quo Graviora* (Leon al XII-lea, 1825), *Traditi* (Pius al VIII-lea, 1829), *Quipluribus* (Pius al IX-lea, 1846), *Multiplices inter* (Pius al IX-lea, 1865), *Apostolicae Sedis* (Pius al IX-lea, 1869), *Humanum Genus* (Leon al XIII-lea, 1884), *Praeclara* (Leon al XIII-lea, 1894), *Annum ingressi* (Leon al XIII-lea, 1902). V. Lemaire, 1985 şi 1998; Ferrer-Benimeli, 1989a; Laurant/Poula, 1994; Rousse-Lacordaire,

un mit literar, cum o dovedeşte personajul Joseph Balsamo al lui Alexandre Dumas[1], transpus el însuşi în alte universuri culturale în secolul al XX-lea — de la cinema şi seriale de televiziune, la benzi desenate şi jocuri video, unde sunt prezentaţi conspiratori, forţe oculte şi societăţi secrete implicate în lupta pentru dominaţia asupra lumii sau pentru descoperirea unui mare „tezaur”.

Care să fie originea Illuminati din discursul mitic? De membrii unui ordin paramasonic, atestat din punct de vedere istoric între 1776 şi 1785[2], în Bavaria, se leagă o încercare de-a ancora în fapte reale mitul „antiiluminist” fabricat între 1789 şi 1796[3] şi masiv răspândit începând din 1797-1798 atât de către abatele Barruel, cât şi de John Robison, şi apoi de către epigonii acestora[4]. Între realitatea istorică şi prelucrările de factură mitologică ce pornesc de la ea, dar mai ales de la zvonurile aflate în circulaţie, deseori graniţele aproape că nu se mai cunosc.

Dar echivocul n-a încetat să fie alimentat de una dintre

1996.

1 În *Joseph Balsamo* (1849), Alexandre Dumas prezintă personajul cu acest nume (cunoscut în istorie sub numele de Cagliostro) ca fiind înzestrat cu puteri mentale extraordinare ce-i permiteau, mai cu seamă, să facă previziuni despre evenimente viitoare sau care urmau să aibă loc în ţinuturi îndepărtate. Marele lui proiect era să asigure reuşita unui complot: să provoace o revoluţie, folosindu-se de societăţile secrete la cârma cărora se afla, şi să grăbească într-un fel căderea regalităţii prin generalizarea corupţiei. Înfăţişându-se, într-o adunare a Iluminaţilor, ca Marele Copt, Joseph Balsamo se prezintă ca urmaş al profeţilor şi conducătorul unei secte cu trei milioane de membri care juraseră „ascultare şi supunere”, fiind gata să conspire la un ordin al şefului lor. Revoluţia Franceză avea să fie rezultatul acestui mare complot „iluminist”. V. Dumas, 1990. Despre „biografia imposibilă” a lui Cagliostro, v. lămuriri de Robert Amadou, *in* Ligou, 2004, pp. 184-193.

2 Pentru mai multe detalii, v. *supra,* Introducere, şi *infra.* În afara lui Le Forestier, 2001, v. următoarele articole: „Illuminati” de Hermann Gruber (trad. americ. Thomas J. Bress) în *The Catholic Encyclopedia,* www.newadvent/cathen/0766lb.html; „Iluminaţii din Bavaria” *in* Ligou, 2004, pp. 619-623; „Illuminaten” (de Michel-André Iafelice) in Saunier (coord.), 2000, pp. 417-419.

3 Pentru o privire de ansamblu sugestivă, v. Lemaire, 1985, pp. 69-75.

4 În genul scrierilor lui Barruel, autori ca: Le Couteulx de Canteleu, 1863; Jannet, 1877; Deschamps, 1882 (1880); De Lannoy, 1911; Pouget de Saint-André, 1923.

denumirile curente ale Iluminaţilor din Bavaria: *Illuminati germaniae*[1] — de unde, prescurtat, Illuminati. Abatele Barruel vorbeşte întotdeauna despre Spartacus Weishaupt („Spartacus modern") ca fiind „fondatorul Iluminismului"[2] şi şef al „sectei iluminate"[3]. El denunţă „conspiraţia sofiştilor necredinţei şi anarhiei" (sau „rebeliunii"), aceea a „Iluminaţilor Ateismului": „*Iluminaţi* este numele pe care şi l-a ales această sectă, cea mai extinsă, potrivit proiectelor sale, şi care uzează de mijloacele cele mai scelerate cu putinţă"[4]. În limba franceză, denumirea a intrat ireversibil în rezonanţă cu sensul figurat al adjectivului (şi substantivului) „iluminat", atestat de la începutul secolului al XVII-lea: „cel care are o viziune"; devine curând termenul religios folosit pentru a desemna un mistic, găsindu-şi apoi şi un sens peiorativ: „spirit lunatic care ia în serios tot ce i se năzare", spune *Petit Robert.* Sau, cum se spune, familiar, astăzi, un exaltat/un inspirat.

La sfârşitul secolului al XIX-lea, termeni ca „teorii iluministe", „Iluminism" şi „iluminişti" erau curent folosiţi în literatura antiiudeo-masonică[5] din Franţa. Celebra autoare de propagandă anticomunistă şi antisemită Nesta Webster consacră ordinului întemeiat de Weishaupt un lung capitol din cartea intitulată *Secret Societies et Subversive Movements,* apărută la Londra în 1924, reeditată, ulterior, de mai multe ori: *The Bavarian Illuminati*[6]*.* Să ne mai mirăm de faptul că a opta ediţie (1964) a lucrării ce-şi propune denunţarea erudită a societăţilor secrete şi a formelor internaţionaliste de

1 V. de ex. Mariel, 1971a, p. 260.

2 Barruel/Perrenet, s.d., p. 224; Barruel, 1973, vol. II, p. 21. Acest rezumat al *Mémoires pour servir a l'histoire du jacobinisme* scris de Barruel, datorat lui E. Perrenet, poate fi datat, plecând de la diverse indicii conţinute în text, la sfârşitul anilor 1900 sau la începutul anilor 1910. În Avertismentul pe care-l semnează, E. Perrenet îl citează pe Paul Copin-Albancelli, ale cărui două lucrări antiiudeo-masonice datează din 1909 şi din 1910.

3 Barruel/Perrenet, p. 229. V, Barruel, 1973, vol. II, p. 11: „Numele de Iluminat pe care şi l-a ales această Sectă, cea mai dezastruoasă în principiile sale, cu proiectele cele mai ambiţioase, cea mai mintoasă şi mai scelerată, după mijloacele de care se foloseşte. (...)"

4 Barruel/Perrenet, p. 223. V. Barruel, 1973, vol. I, p. 47; vol. II, p. 30 *sq.*

5 V. de ex. Perrenet, *in* Barruel/Perrenet, pp. 395-396.

6 Webster, 1964, pp. 196-232 (cap. 9)

activitate subversivă reproduce la începutul său un portret al lui Weishaupt? Şeful „sectei iluminate” figurează astfel în poziţia de fondator al unei tradiţii: a formelor moderne de subversiune.[1] Pentru a înţelege de ce este atât de durabilă celebritatea acestui personaj istoric, în definitiv mărunt, trebuie să amintim pe scurt mistificarea comisă de Leo Taxil în aşa fel încât a lăsat urme durabile (să spunem, un testament format din idei false şi din ficţiuni polemice despre francmasonerie): prin pamflete antimasonice publicate începând cu 1885 şi devenite un succes de librărie, Taxil a adus Iluminaţii din Bavaria precum şi numele lui Weishaupt la cunoştinţa unui public larg, francez, desigur, dar şi european şi american[2]. Oricum ar sta lucrurile, Iluminaţii din Bavaria au fost percepuţi, atât de contemporanii lor, cât şi de polemiştii creştini care i-au stigmatizat în secolele al XIX-lea şi al XX-lea, ca fiind conspiratori periculoşi, membri ai unei organizaţii secrete de tip masonic care ar fi jucat un rol hotărâtor în pregătirea Revoluţiei Franceze. Crearea unei astfel de imagini despre Iluminaţi, centrată pe obiectivele politice ale acestora (şi acelea deformate), nu are nici o legătură cu atribuirea unei dimensiuni esoterice ordinului fondat de Weishaupt.

Această identificare polemică a Iluminaţilor (în germană, *Illuminaten)* presupune o viziune negativă despre Lumini (în germană, *Aufklärung;* în italiană, *Illuminismo;* în engleză, *Enlightenment),* solidară cu o poziţie contrarevoluţionară, antimodernă şi cel mai adesea tradiţionalistă (catolică sau nu)[3]. Modelul negativ este aici francmasonul, adept al „religiei Progresului”, deci „perfectibilist” cum voia să fie Adam Weishaupt, fondatorul Ordinului Iluminaţilor la 1776, un revoltat care nu întâmplător îşi alesese pseudonimul de Spartacus, cosmopolit (sau internaţionalist) şi organizator al revoluţiilor moderne sau „precursor al comunismului”. Această reputaţie i-a fost consolidată pe baza unei părţi din

1 V. *infra,* cap.VII.

2 V. Taxil, 1886a, pp. 12-16; 1886b, pp. 254-255. Autori precum Monseniorul Jouin, Nesta Webster, Lady Queenborough sau William Guy Carr au preluat fără discernământ elemente din pamfletele lui Taxil.

3 Se mai poate insista asupra legăturii, datorate iluminismului (chiar în virtutea caracterului său ambiguu), dintre Lumini şi Romantism. V. Didier, 1987, pp. 199-200 (art. „Iluminism”).

programul efectiv al lui Weishaupt, duşman declarat al superstiţiei şi al nedreptăţii: pe de-o parte, el anunţă vestea cea bună, a eliberării speciei umane („Nu e departe clipa în care oamenii vor fi liberi şi fericiţi”), şi, pe de altă parte, el cheamă la distrugerea „vechilor rânduieli” („Trebuie să distrugem totul, orbeşte, mânaţi de o singură idee: cel mai mult posibil şi cât mai repede posibil”). Visele justiţiarului incendiar care era Weishaupt se vor regăsi, mai târziu, la anarhişti comunişti ca Bakunin sau Kropotkin. În reeditarea din 1880 (apoi în 1882) a celebrei cărţi a preotului Nicolas Deschamps despre societăţile secrete, Claudio Jannet se referă la Iluminaţii din Bavaria cu expresia „Iluminismul german” sau „Iluminismul”[1]. Termenul „Iluminism” se vădeşte a fi echivoc, fiindcă este, de asemenea, folosit pentru a desemna doctrinele „iluminaţilor” Martines de Pasqually (1710? 1727?-1774) şi Claude de Saint-Martin (1743-1803), numiţi „iluminaţi” într-un cu totul alt sens. Ceea ce nu i-a scăpat excelentului cunoscător al francmasoneriei, cum observă, de pildă, Joseph de Maistre, care, în *Les Soirées de Saint-Petersbourg,* pune în discuţie indistincţiile deja larg difuzate[2]. Or, „iluminismul” acestor doi autori[3] poate fi socotit o „teosofie” creştină, anunţând zorii „ocultismului” (sau a ceea ce mai târziu va fi numit astfel[4]), fără nimic comun cu „perfectibilismul” revoluţionar şi antireligios al lui Weishaupt. Maistre îi reproşează clar lui Barruel confuzia pe care o făcea respingând şi „Iluminismul bavarez”, şi martinismul cu aceleaşi argumente, în baza simplei constatări că: „termenul

---

1 Jannet, în *Deschamps*, 1882, vol. I, pp. LXXXII, XCI). V. şi Evola, 1987, pp. 63-85 (articole intitulate: „Iluminare şi revoluţie”, „Masoneria şi pregătirea conceptuală a revoluţiilor”).

2 Găsim o versiune antisemită în cartea antimasonică a lui Lady Queenborough, *Occult Theocracy* (1933), în care autoarea reia interpretarea conspiraţionistă a Conventului de la Wilhelmsbad din 1782 (Queenborough, 1975, pp. 183-187).

3 V. Riffard, 1993, pp. 169-170 (art. „Iluminism”): „Potrivit filosofilor (secolului al XVIII-lea), „iluminism” înseamnă „Luminile”, *Aufklärung,* gândirea europeană a secolului al XVIII-lea. În acest caz, esoterismul se vrea „Anti-Lumini”, cu Martinès de Pasqually, L.C1. de Saint-Martin, Fabre d’Olivet”.

4 Despre martinism şi masoneria martinistă, v. Le Forestier, 1928a şi b; 2003, pp. 289-325; Amadou, 1946, 2000a, b şi c, 2004a şi b.

iluminat (...) este mereu luat în sensul rău al cuvântului”[5].

Gânditorul contrarevoluţionar explică felul în care à utilizat termeni ca „iluminat” şi „iluminism” abia în cea de-a unsprezecea convorbire din *Soirées de Saint-Petersbourg,* cu ocazia unui dialog între „senator” şi „conte”. Acesta din urmă face elogiul singurilor „iluminaţi” pe care i-a cunoscut, discipoli de-ai lui Saint-Martin, fiind în acelaşi timp de acord cu interlocutorul său că există motive serioase ca discipolii lui Weishaupt să fie stigmatizaţi:

> **Senatorul.** Aşadar, cu adevărat vă temeţi de *iluminaţi,* scumpul meu prieten!
>
> La rândul meu, nu cred că aş cere prea mult dacă, smerit, v-aş ruga să definim aceste nume, să aveţi, în fine, deosebita bunătate de a ne spune ce este aceea un *iluminat,* pentru a putea şti astfel despre ce anume este vorba. (...) De obicei sunt numiţi *iluminaţi* acei bărbaţi vinovaţi care, în zilele noastre, au cutezat să se gândească şi chiar să organizeze în Germania cea mai criminală asociaţie, cel mai îngrozitor plan de distrugere în Europa a creştinismului şi a statelor suverane. Acelaşi nume i se dă însă şi discipolului plin de virtute al lui Saint-Martin, care nu e doar un propovăduitor al creştinismului, ci şi un lucrător neobosit la ridicarea lui pe culmile cele mai sublime ale acestei legi divine. Îmi veţi mărturisi în acelaşi timp (...) că niciodată nu li s-a mai întâmplat oamenilor să cadă într-o confuzie atât de mare. Vă mărturisesc că nu pot rămâne nepăsător la auzul oricărui om lipsit de judecată, bărbat sau femeie, care, la cel mai mic cuvânt ce-i mai presus de mintea lui, se pomeneşte aducând acuzaţii *iluminismului,* cu o uşurinţă şi o necunoaştere ce ar purta spre disperare şi răbdarea cea mai încercată. (...)
>
> **Contele.** (...) După cum văd, aţi dori *să avem deosebita bunătate* de-a vă desluşi *ce este acela un iluminat.* Nu contest că adeseori se abuzează de această denumire şi că nu este întotdeauna corect folosită. (...) Însă de vreme ce mă siliţi să vă spun ce este acela un *iluminat,* recunosc că sunt prea puţini aceia care, mai mult decât mine, v-ar putea mulţumi cu un răspuns. Mai întâi, eu nu afirm că orice *iluminat* este francmason: spun doar că toţi aceia pe care i-am cunoscut, mai ales în Franţa, erau. (...) Doctrina *(Creştinismul transcendental)* este un amestec de platonism, de origenism

5 Maistre, 1980, vol. II, a X-a convorbire, p. 202

> şi de filosofie ermetică, pe un fundament creştin. (...) Cel mai învăţat, mai înţelept şi mai subtil dintre teosofii moderni (a fost) Saint-Martin. (...) Discipolii săi, printre care am avut şi eu prieteni, mi-au explicat adesea. (...)[1]

Prin această luare de poziţie, Maistre se opunea, cu toată autoritatea sa intelectuală, confuziilor şi amestecurilor de genul celor existente în cartea abatelui Barruel. În tradiţia contrarevoluţionară, al căruia întemeietor — dar şi gânditor, cel mai profund şi mai subtil — a fost Maistre, se va impune însă viziunea conspiraţionistă a lui Barruel. În faţa misticului şi a filosofului, va fi avut câştig de cauză agitatorul.

Illuminati în opinia adepţilor contemporani ai teoriei conspiraţiei

Analizată din punct de vedere semantic, noţiunea de „Illuminati" îşi schimbă mereu sfera şi conţinutul. Când îi desemnează doar pe evreii francmasoni sau pe iudeo-masoni în sens strict, ea are sfera cea mai restrânsă. Sfera maximă o are atunci când se referă în acelaşi timp la tipuri diferite de extratereştri şi la descendenţii acestora (hibrizi sau nu), la membrii anumitor dinastii, la francmasoni (conducătorii din umbră ai masoneriei), la evrei sau la sionişti (exponenţii tipici ai „voinţei de a domina" atribuită poporului evreu: familia Rothschild, denunţată ca o întruchipare a „feudalităţii financiare"[2] etc.), la anumite societăţi secrete sau pe

---

1 Maistre, 1980, vol. II, a XI-a convorbire, pp. 226-227, 245-247, 249. V. Dermenghem, 1946, pp. 78-94; Riquet, 1979-1980, şi 1989, pp. 113-120.

2 V. pamfletul conspiraţionist al lui Henry Coston, *Les Financiers qui mènent le monde,* în întregime construit în jurul familiei Rothschild, obiect al unei povestiri mitologizate şi ţintă a acuzaţiei. Capitolul VII al cărţii este sugestiv intitulat: „Rothschild, regele Europei" (Coston, 1955, pp. 66-71), şi capitolul XVI: „Marii bancheri cosmopoliţi" (pp. 148-137). În afara familiei Rothschild, una dintre ţintele recurente ale literaturii despre conspiraţie, începând cu anii 1920, este bancherul Iacob Schiff, ca şi banca Kuhn, Loeb and C° (cu sau fără Paul Warburg), acuzaţi că ar fi finanţat Revoluţia Bolşevică (Laqueur, 1965, pp. 89-90; Cohn, 1967, p. 131; Taguieff, 2004b, p. 71 *sq.,* pp. 139, 391). Aceşti bancheri evrei sunt desemnaţi şi astfel diabolizaţi ca înţelepţi ai Sionului sau ca agenţi ai acestora (cu reputaţia de a fi încă şi mai nevăzuţi decât bancherii fără patrie).

jumătate secrete inventate sau remodelate (atunci când există în realitate) ca figuri mitice şi repulsive (CFR — Council of Foreign Relations, Skull & Bones[1], „Comitetul celor 300", „Consiliul celor 33", „grupul Bilderberg[2]" sau „cei din neamul Bilderberg", Comisia Trilaterală etc.)[3], la bancherii internaţionali în căutarea puterii mondiale şi la conducătorii nevăzuţi ai mişcărilor revoluţionare/internaţionaliste, chiar la liderii grupărilor sataniste (fără a-i uita pe Hitler şi Societatea Thule, şi nici Societatea Vril[4]!). *Livre jaune n°5*, publicată în 1997, apoi în 2001 (prima ediţie germană datând din 1993), este aproape în întregime consacrată enumerării, dezvăluirii şi denunţării mai multor personaje din gruparea Illuminati[5].

---

1 Cel mai celebru pamflet al lui Anthony C. Sutton, *America's Secret Establishment,* este integral consacrat Ordinului Skull & Bones (Sutton, 1986). Această carte i-a inspirat atât pe Pierre de Villemarest, în Franţa (Villemarest, 1996), cât şi pe Jan Udo Holey în Germania *(Livre jaune n°5).* Un film despre această dubioasă „societate secretă" a apărut în 2000: *Societatea secretă,* de Rob Cohen. V. *supra.* V. Michael Cohen, „Skull & Bones" *in* P. Knight (ed.), 2003, pp. 657-658.

2 V. suplimentul revistei de extremă dreaptă The Spotlight (Washington), septembrie, 1991, în întregime consacrat grupului Bilderberg: „The Bilderberg Group and the World Shadow Government" (8 p., cu ilustraţii). V. Marlon Kuzmick, „Bilderbergers", în P. Knight (ed.), 2003, pp. 123-124.

3 Principalii autori conspiraţionişti americani (sau canadieni), începând cu anii cincizeci: Carr, 1958; Smoot, 1962; Allen, 1971-1972 şi 1976; Griffin, 1976 (2001) şi 1980 (2001); Sutton, 1986; Perloff, 1988 (2000); Cooper, 1991; Mullins, 1993; Monast (1994) etc. V. Knight, 2003 şi 2004. Pentru Franţa: Poncins, 1928-1975; Coston, 1937-2000; Ploncard d'Assac, 1938-1975; Bordiot, 1974-1979; Lombard, 1974-1977; Villemarest, 1996; Moncomble, 1980-1983; Ratier, 1993. Pe această temă, în Germania contemporană (Rothkrantz, Borowskyy, Rüggeberg, Conrad, Helsing/Holey etc.) v. Petri, 1998; Chatwin, 1998: Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998; Meining, 2004.

4 *Vril,* fluidul considerat a conţine „puteri latente" ca, de pildă, aceea de a vindeca boli sau de a ucide la distanţă, este o invenţie a scriitorului Edward G. Bulwer-Lytton, în *The Corning Race* (1871), ale cărei traduceri în franceză le dezvăluie, parţial, ambiguitatea: *La Race qui nous exterminera, La Race qui nous supplantera* şi *La Race a venir* (1973). O Societate Vril (sau Societatea Vril) sau Loja luminoasă, societate secretă iniţiatică, ar fi fost fondată la Berlin, la sfârşitul anilor 1920, aşa cum mărturiseşte inginerul Willy Ley (1947), care, în 1933, fugise din Germania (Ravenscroft, 1977, pp. 235-241). V. *infra,* cap. VII, p. 348 *sq.*

5 Din această lucrare publicată fără nume de autor, redactată de un vindecător german, Jan Udo Holey, care publică mai ales în Germania, Statele Unite şi Australia, sub pseudonimul de Jan van Helsing, v. *supra,*

Identificarea clară şi distinctă a Illuminati după textele în care sunt evocaţi este deci imposibilă. Se poate presupune că valul de referiri este el însuşi un indiciu al caracterului ocult atribuit acestor „Stăpâni ai lumii” care, în acelaşi timp, sunt şi „duşmanii omenirii”. Caracterul obscur al Illuminati face parte din joc: e o caracteristică a lor să fie neremarcaţi şi nebăgaţi de seamă. Şi, pe deasupra, mai sunt şi de nelocalizat. Din aceste motive, pe parcursul atâtor pamflete, ei nu au încetat să se transforme şi să-şi schimbe mereu înfăţişarea[1]. Şi tot din aceste motive, unii autori de scrieri conspiraţioniste, cum ar fi conferenţiarul catolic contrarevoluţionar Pierre Virion[2], se mulţumesc să denunţe „forţele oculte din lumea modernă”[3]. A obţine o descriere a indivizilor şi a grupurilor aparţinând „forţelor oculte” sau „conspiraţiei”[4], cum îl numeşte acelaşi Virion, este o sarcină fără de sfârşit. Totuşi, întrebarea rămâne în picioare: cine sunt ei, de fapt? în *Livre jaune n°5,* cea mai recentă carte-cult despre societăţile secrete şi conspiraţiile lor, ultimul cuvânt în această chestiune constă în a susţine că ea nu-şi poate afla răspuns:

Illuminati nu aparţin nici unei religii, nu fac parte din nici un

---

cap. I. *Livre jaune n°5* a fost urmată de alte două volume: *Livre jaune n%* (2001) şi *Livre jaune n°7* (2004). Despre Holey şi producţia sa conspiraţionistă v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special pp. 167-226; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 87-95; Meining, 2004.

1 V. *infra,* Anexe III, conferinţa lui Myron C. Fagan.

2 Pierre Virion s-a născut la Paris, pe 27 ianuarie 1899. După studii de drept şi istorie a fost profesor la Institutul de studii corporative şi sociale, apoi, din 1930, în calitate de catolic tradiţionalist specializat în studiul „mişcărilor oculte”, a colaborat (mai ales sub pseudonimele de J. Boicherot şi Lefrançois) la *Revue internationale des sociétés secrètes,* sub conducerea Monseniorului Jouin şi a succesorilor acestuia, până la dispariţia revistei, în 1939. Această colaborare nu l-a împiedicat să ţină conferinţe în diferite medii naţionaliste, de pildă, pentru Acţiunea franceză. După al Doilea Război Mondial, Virion participă, împreună cu generalul Weygang, la fondarea şi conducerea Asociaţiei universale a prietenilor Ioanei d’Arc, al cărei preşedinte va deveni. Colaborează la revistele *Le Corporatisme, Aspects de la France, Pensée catholique, Ecrits de Paris* etc. În anii 1960 şi 1970 publică o serie de cărţi şi de broşuri pe tematica „conspiraţiei”, a „guvernului mondial” şi a „forţelor oculte”. Moare la Paris, pe 27 mai 1988.

3 Virion, 1966a

4 Virion, 1969

> partid, din nici o naţiune sau vreun grup de altă natură, ci doar se folosesc de acestea ca acoperire. Să ne amintim că acest joc a început cu milenii înainte de apariţia persoanelor menţionate în această carte şi va continua şi după moartea acestora. Persoanele desemnate, în zilele noastre, ca sataniste sau reprezentanţii comunităţilor sioniste (precum familia Rothschild, Warburg) nu sunt decât pioni pe o tablă de şah unde miza este încă şi mai mare[1].

În următorul pasaj de concluzii al *Livre jaune n°5,* Jan Udo Holey citează un alt specialist german în denunţarea societăţilor secrete şi a planurilor lor de dominaţie asupra lumii, Dieter Rüggeberg, autorul unui eseu intitulat *Geheimpolitik (Politica secretă):*

> În 1920, Rudolf Steiner sublimase deja că numele celor mai de vază membri ai societăţilor secrete oculte nu apăreau niciodată pe listele nominale. (...) În organizaţiile ce se ocupau cu magia neagră, era elementar ca toate documentele importante să fie codificate într-o scriere secretă, pe care neiniţiaţii să n-o poată descifra dacă nu sunt în posesia cheii potrivite. În acest sens, dacă nu cumva se gândesc să renunţe la ideea de a afla tot adevărul, istoricii materialişti mai au mult de învăţat.[2]

Într-o carte publicată în 2001 în Statele Unite şi tradusă în franceză în anul următor la Quebec, *Les Enfants de la matrice,* poligraful de tip New Age, David Icke, teoretician conspiraţionist care se arată partizan al unei definiţii în sens larg a redutabililor Illuminati, îi caracterizează după cum urmează:

---

1 *Livre jaune n°*5, 2001, p. 283

2 Rüggeberg, 1990, p. 61 (citat de Holey, *Livre jaune n°5,* pp. 283-284). Prezentat de către specialiştii germani ai extremei drepte ca un „teoretician conspiraţionist de extremă dreaptă”, chiar ca „o eminenţă cenuşie” a scenei esotero-complotiste germane, Dieter Rüggeberg este eseist şi editor, publicând mai ales lucrări încadrate la rubrica „Esoterism”, având printre subsecţiunile sale „Ufologia esoterică”. Subiectele sale favorite sunt, pe de o parte, Madame Blavatsky, Rudolph Steiner, Franz Bardon şi Siegfried A. Kummer şi, pe de altă parte, Gary Allen, Des Griffin şi Karl Steinhäuser. Despre cazul Rüggeberg, v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 157, 167 *sq.,* 186, 202-204, 214; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 96-98; Meining, 2004.

> Elita conducătoare nu adună mai mult de treisprezece familii la vârful piramidei sociale; îi datorăm acest sistem de control ale cărui ramificaţii ajung şi în societăţile secrete. Reţeaua ocultă de societăţi care serveşte elita mondială formează un ansamblu pe care noi îl numim Illuminati (termenul italian pentru „luminaţi”), căci aceşti oameni sunt luminaţi de cunoaşterea ce le este refuzată celor mulţi. Illuminati sunt un organism care, asemenea cancerului, parazitează toate organizaţiile mai importante, adică toate principalele societăţi oculte, orientează către acestea persoane recrutate şi selectate pe sprânceană pentru a ocupa posturi-cheie cam pretutindeni pe eşichierul internaţional. Ei infestează toate partidele, toate bisericile, toate ţările.[1]

Având, toate deopotrivă, un caracter internaţional sau mondial, aceste întruchipări ale complotului apar învestite cu o putere extraordinară ce inspiră frică şi pe care teoreticienii conspiraţionişti o exploatează, străduindu-se să-şi adapteze reprezentările polemice la o actualitate necontenit schimbătoare. De ce ar exista un complot la scară planetară, dacă nu pentru instalarea unui guvern mondial? Aceasta este teza orchestrată de multitudinea pamfletelor publicate în Europa şi în America de Nord (Statele Unite şi Canada) încă din anii 1960, fenomen editorial aflat, din 1990, în expansiune, datorită internetului. În 1966, unul dintre principalii reprezentanţi ai propagandei „antimondialiste” franceze, catolicul tradiţionalist Pierre Virion, publică în acelaşi timp textul unei conferinţe rostite la Roma pe 25 octombrie 1965, *Les Forces occultes dans le monde moderne*, şi un scurt eseu intitulat *Bientôt un Gouvernement mondial?* Une super et Contre-Eglise?[2] în Statele Unite, campaniile de opinie orchestrate de John Birch Society (creată pe 9 decembrie 1958), organizaţie anticomunistă şi antisemită, au la bază ideea unui complot de proporţii în care intră şi Illuminati, şi Revoluţia Franceză, marxismul şi mişcarea comunistă internaţională, CRF (Council of Foreign Relations), şi Naţiunile Unite, considerându-se că scopul conspiratorilor

1 Icke, 2002, p. 29
2 Virion, 1966a şi 1966b

ar fi fost aducerea Americii în dependenţă faţă de dictatura socialistă mondială, sub controlul Kremlinului[1]. În anii 1970 şi 1980 sunt denunţaţi mai ales „manipulatorii mondiali” *(global manipulators),* printre care cel mai des menţionaţi sunt CFR, Comisia trilaterală sau grupul Bilderberg[2]. De la începutul anilor 1990, „guvernul mondial” va tinde să se confunde cu „Noua Ordine mondială”, expresie lansată pe piaţa mediatică din toată lumea de către George Bush tatăl, în contextul oferit de primul război din Irak (1990-1991). De unde, un nou val de pamflete antimondialiste de extremă dreaptă, bineînţeles, dar, câţiva ani mai târziu, şi de extremă stângă (varianta „antimondializare”, apoi mişcarea „altermondialistă” care se constituie către anii 1999-2000). Iată cum este prezentat spre vânzare, pe un website, unul dintre aceste pamflete „antimondialiste” de extremă dreaptă, *Descent into Slavery?* (1980), aparţinând editorului şi eseistului american Des Griffin şi axat pe denunţarea Noii Ordini mondiale *(New World Order):*

> Într-o carte considerată „devastatoare”, „magnifică”, „minunat documentată” de către cititori de pe trei continente, Des Griffin se îndreaptă exact asupra bancherilor internaţionali şi arată, cu lux de amănunte şi pe baza unei documentări aprofundate, istoria participării acestora la complotul Illuminati cu scopul de a crea un guvern mondial unic, de tip totalitar[3].

---

1 Despre John Birch Society (JBS), v. Broyles, 1964; „John Birch Society”, articol on-line pe site-ul Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wik/John_Birch_Society.

2 Comisia Trilaterală şi CFR erau deja denunţate cu violenţă de către Dan Smoot în *The Invisible Government,* pamflet conspiraţionist apărut în 1962 şi răspândit de John Birch Society. Lista „conspiratorilor” crescuse cu rapiditate. Tonul era dat de bestsellerul lui Gary Allen, apărut în 1972, ce exprima viziunea JBS. O mulţime de pamflete, difuzate sau nu de JBS, reiau temele acuzaţiilor formulate de Gary Allen. În 1980, de pildă, Robert Eringer publică *The Global Manipulators.* Despre interpretările conspiraţioniste legate de Noua Ordine mondială apărute în Statele Unite, v. Spark, 2003; West/Sanders, 2003.

3 V., de pildă, http://66.102.9.104, 31 ianuarie 2005 *(Descent into Slaveryf).* Capitolul 5 din Descent into Slavery*?,* consacrat dinastiei Rothschild se poate citi on-line: „The Rothschild Dynasty”, http://www.hiddenmisteries.org/conspiracy/rothschilddynasty.html. Într-un

Metoda dramatizării, folosită de teoreticienii conspiraţiei „iluministe” mondiale, este aceeaşi pe care o întâlnim în povestirile ştiinţifico-fantastice sau în

eseurile paraştiinţifice despre invazia extratereştrilor şi ciudatele „lumi necunoscute” din care provin aceştia: toţi sunt duşmani ai speciei omeneşti în totalitate, creaturi ameninţătoare care pun omenirea în pericol („vampirii spaţiului” despre care vorbeşte Colin Wilson[1], „reptilienii” şi descendenţii lor, pentru David Icke[2] etc.).

Un antimondialism esoteric este prezent în numeroase scrieri în care mitologia societăţilor secrete se îmbină cu aceea a complotului şi în care se regăsesc toate acele teme sintetizate şi în scurta prezentare a cărţii semiautobiografice a magului Franz Bardon (1909-1958), *Frabato, le Magicien,* „roman esoteric”[3] consacrat mai ales „Lojilor de magie neagră” şi răului comis de acestea:

> Autorul ne previne în legătură cu Ordinele Umbrei ce reunesc elitele finanţelor şi ale industriei mondiale în scopul creării unei ordini a lumii întemeiate pe dependenţă şi aservire: cetăţeanul, ca de altfel şi statele, dispare în favoarea clientului abandonat într-o imensă piaţă spre care planeta avansează din ce în ce. mai clar. Franz Bardon arată cum aceste Loji negre îi atacă pe adevăraţii Adepţi, cum ele, încă din negura timpurilor, au plănuit distrugerea omenirii şi cum i-au pricinuit suferinţă. (...)[4]

Dieter Rüggeberg, autor al *Geheimpolitik* (1990)[5],

---

alt pamflet, *Fourth Reich of the Rich* (1976; ed. nouă, 2001), Des Griffin consacră două capitole din douăsprezece pentru Illuminati (cap. 5: „Illuminati — Part I, 1776-1876”, pp. 40-71, şi cap. 6: „Illuminati — Part II,”, pp. 72-119).

1 Wilson, 1981

2 V. mai ales *Les enfants de la matrice* (Icke, 2002 şi 2005).

3 Astfel şi-a caracterizat Bardon acet text rămas neterminat la moartea sa.

4 Bardon, 1987, coperta a 4-a (de atribuit traducătorului şi editorului Alexandre Moryason)

5 Această lucrare cu subtitlu semnificativ: *Der Fahrplan zur Weltherrschaft,* face obiectul unei a treia ediţii în 1993, fiind urmată în 1994 de un al doilea volum: *Geheimpolitik. Bd, 2. LogenPolitik.*

admirator şi editor al lui Franz Bardon de la începutul anilor 1970, afirmă, în epilogul lucrării sale, că Adolf Hitler era membru al uneia dintre cele 99 de „Loji negre” existente în lume şi că a încercat să obţină de la Bardon adresa celorlalte 98 de Loji, ceea ce i-ar fi permis să devină stăpânul lumii[1]. Într-un forum realizat în 2005, on-line pe site-ul France-Spiritualites[2], adeptul german al teoriei conspiraţiei lansează contemporanilor săi acest avertisment:

> Când priviţi la starea politică actuală din lume şi ştiţi că majoritatea problemelor se datorează Ordinelor şi Lojilor ce practică magia, faptele sunt foarte limpezi. Cum văd eu, ar fi acum un bun prilej (...) să fie publicate secretele de magie ale lui Franz Bardon. Omenirea trebuie să înţeleagă că a venit timpul să înceapă o lucrare de magie, în caz contrar, ea urmând a se nărui în sclavie şi haos.

Referitor la implicaţiile politice sau psihopolitice ale acestei culturi a conspiraţiei îmbrăcate în veşmântul esoterismului, se poate formula ipoteza că extremismul este o consecinţă a conspiraţionismului. Căci o concluzie logică a analizării istoriei universale în termeni de conspiraţie ar fi aceea că trebuie să se pună capăt dictaturii din umbră care conduce lumea, prin distrugerea sistemului de control şi de manipulare care, în lumea modernă, a luat numele de „democraţie”. Să se termine cu puterea societăţilor secrete şi mai ales cu puterea societăţii secrete satanizate, Illuminati[3], despre care se crede că, timp de „mai multe milenii”, le-ar fi condus pe toate celelalte, să se treacă la o opoziţie radicală, cu toate mijloacele, împotriva elitelor supranaţionale care stăpânesc ilegitim peste toată omenirea.

---

1 „Informaţia” ar fi o „dezvăluire” făcută de Franz Bardon secretarei sale Oti Votavova şi reluată de Rüggeberg (Bardon, 1987, Epilog). Interogat asupra existenţei dovezilor palpabile ale apartenenţei lui Hitler la una dintre „Lojile negre”, acesta dă un răspuns tipic atitudinii complotiste: „Nu, nu am cunoştinţă de vreo probă materială privind apartenenţa lui Hitler la una dintre aceste loji. Deoarece fraţii lucrează sub jurământ de moarte, nu mi se pare indicat să caut astfel de dovezi” (Rüggeberg, 2005).

2 Rüggeberg, 2005

3 Icke, 2002, pp. 25-26, 29 *sq.*

Acest antielitism fantastic îşi are ideologii săi titraţi, scriitorii săi specializaţi, predicatorii săi celebri. Este vorba despre un nou val de populism adus de ideologia „anti-Gros”[1], răspândind zvonuri şi imagini false despre puterea parazitară şi distrugătoare a elitelor nelegitime, aparţinând unei reţele de societăţi secrete despre care se crede că ar forma un guvern mondial nevăzut. O mare parte a discursului antioligarhic şi antiplutocratic din ultimii treizeci de ani este fabricat din astfel de ingrediente; un discurs „anti-”, care, după ce, vreme îndelungată, a fost asociat extremei drepte (extremelor drepte), de la începutul anilor 1990, se întâlneşte, la fel de bine, şi în extrema stângă, mai cu seamă în cadrul manifestărilor contra mondializării, de partea „noii radicalizări”: noii „stăpâni ai lumii” sunt acuzaţi de manipularea opiniei (deci chiar de distrugerea bazelor democraţiei reprezentative) şi, totodată, de organizarea şi legitimarea exploatării capitaliste în lume, de provocarea de războaie (a celor două războaie din Irak, mai ales), din motive ascunse, neavând nici un fel de legătură cu motivele invocate în mod public. Difuzate în toată lumea, cu aportul aşa-numiţilor „altermondialişti”, din 2000, temele de acuzaţie ale antimondialismului s-au banalizat. Între extremiştii rivali şi opuşi a început o leapşă de proporţii care continuă şi la mijlocul anilor 2000. La începutul cărţii sale intitulate *Le Gouvernement invisible,* publicistul francez de extremă dreaptă Jacques Bordiot, colaborator al lui Henry Coston, atrage atenţia cititorului:

> Eu nu am pretenţia că pot divulga în câteva pagini manevrele ascunse şi concertate ale unei oligarhii internaţionale ce tinde să instaureze, sub autoritatea sa, un Guvern Mondial. Singurul meu scop este acela de a dovedi existenţa acestei conjuraţii, de a dezvălui scopurile şi mijloacele de care se foloseşte aceasta, în beneficiul unui public în mod deliberat menţinut în ignoranţă de către Guverne Înfeudate şi de Mass-media, aflată la ordinele uneltitorilor. Fie ca acest mic manual de iniţiere să deschidă ochii contemporanilor mei şi să le fie un îndemn pentru a afla

1 V. Birnbaum, 1995; Taguieff, 2002b şi 2004d.

şi mai mult despre dedesubturile unei politici duse pe socoteala lor.[1]

Să începem prin a fixa înţelesul termenilor „conspiraţie” (şi/sau „complot”) şi „conspiraţionism” („teoria conspiraţiei” sau „complotism”). O conspiraţie este un plan pus la cale în secret împotriva vieţii şi siguranţei unui individ sau ale unui grup de indivizi ori împotriva unei instituţii. O conspiraţie presupune existenţa unui pact secret sau a unei înţelegeri secrete între mai multe persoane, deseori numită complot şi orientată împotriva cuiva sau a ceva. Nu poate fi vorba despre conspiraţie în lipsa intenţiei de a face rău sau a manevrelor ascunse, având acelaşi scop. Unele conspiraţii vizează obiective precum puterea sau dobândirea de bogăţii. „Complotismul” sau „conspiraţionismul” („teoria conspiraţiei”, conspiracy theory) este o viziune despre lume dominată de credinţa că toate evenimentele sunt premeditate, planificate ca atare şi rezultat al unor intenţii care, din pricină că sunt rele, sunt ţinute ascunse.[2] Adepţii „teoriei conspiraţiei” cred că mersul istoriei sau modul în care funcţionează societatea se explică prin înfăptuirea unui plan întocmit în secret de un grup mic de oameni puternici şi fără scrupule (o superelită internaţională), în scopul de a cuceri una sau mai multe ţări, de a domina sau de a exploata un anumit popor, de a-i aservi sau chiar de a extermina reprezentanţii unei civilizaţii. Nu sunt cu putinţă comploturi fără manipulări în secret, care, venind din partea unor indivizi legaţi între ei sau a unor organizaţii, generează evenimente sau lanţuri de evenimente.

„Marele complot” sau „marea conspiraţie” este percepută ca forţă motrice a istoriei, ca principală cauză de producere a evenimentelor. Aceasta este reprezentarea centrală a ceea ce Richard Hofstadter a caracterizat ca fiind „stilul paranoic” sau „paranoid” (paranoid style) în câmpul manifestărilor politice.[3] Credinţa în acţiunea nevăzută a unor forţe ascunse

1 Bordiot, 1987, p. 13 („Către cititor”, 25 aprilie 1983)
2 V. *supra,* Introducere, Pentru o scurtă expunere a variantelor „teoriei conspiraţiei”, v. Ramsay, 2000.
3 Hofstadter, 1996, p. 29

(„obscure” sau „tenebroase”), a unor puteri oculte şi a unor influenţe secrete conferă minţilor conspiraţioniste iluzia pătrunderii în „culisele” istoriei oficiale la vedere, pentru a-i cunoaşte pe adevăraţii ei agenţi. A crede în marea conspiraţie este totuna cu a crede că suntem în posesia mijloacelor de „a explica până şi cel mai mărunt eveniment, deducând totul dintr-o premisă unică” (Hannah Arendt). Reprezentarea despre complot, când este vorba despre unul la scară mondială, are funcţia de cheie a istoriei. Karl Popper a construit un model al „teoriei sociologice a conspiraţiei” pe care îl socoteşte, pe bună dreptate, foarte răspândit în lumea modernă: „[teoria sociologică a complotului] se întemeiază pe ideea că toate fenomenele sociale — şi, mai ales, cele considerate, în general, negative, precum războiul, şomajul, sărăcia, penuria — sunt efectul nemijlocit al unui plan urzit de anumiţi indivizi sau de unele grupări de oameni”[1]. Viziunea conspiraţionistă populează lumea cu duşmani absoluţi şi absolut redutabili pentru că sunt puternici şi acţionează în ascuns. Duşmanii imaginari, pentru care scopurile scuză toate mijloacele, sunt diabolizaţi: de la iudeo-masonii, iudeo-capitaliştii şi iudeo-bolşevicii de ieri, la americano-sioniştii de astăzi. Postulând manipularea istoriei, teoria conspiraţiei favorizează diabolizarea. Deseori, mondializarea este în prezent denunţată de către cei care pretind că vorbesc „în numele popoarelor”[2], din unghiul conspiraţiei universale: „adevăraţii stăpâni ai lumii”, fie ei acei oameni puternici acţionând din umbră şi despre care se crede că manipulează şi controlează viaţa semenilor sub toate aspectele ei, se află în spatele politicii pentru o nouă ordine mondială favorabilă intereselor lor.

Denunţarea populistă a elitelor cosmopolite îşi află în viziunea despre conspiraţie un redutabil vehicul retoric care face şi mai complicată reprezentarea paranoică a acestuia: căci elitele existente, contestate ca nelegitime, apar ele însele ca marionete ale unor forţe obscure. Credinţele

1 Popper, 1985, p. 497

2 În afară de antimondialiştii de extremă dreaptă, trebuie menţionaţi şi aceia de extremă stângă, dintre care unii îşi zic „altermondialişti”, plus reprezentanţii naţionalismului populist. V. Taguieff, 2002b şi 2004c.

conspiraţioniste se struc; turează în jurul a trei principii[1]:

1° Nimic nu se petrece din întâmplare. Nimic nu este accidental sau lipsit de noimă[2], ceea ce implică o negare a hazardului, a contingentului, a coincidenţelor întâmplătoare. Tot ceea ce se întâmplă este rezultatul unor intenţii şi al unor voinţe ascunse. Orice eveniment a fost, ca să spunem aşa, premeditat, programat. „Nimic nu e întâmplător" afirmă autorul anonim al prefeţei la pamfletul lui William Guy Carr, *Conspiraţia mondială*[3]*.* (...) Într-un articol apărut în 1969, Jacques Ploncard d'Assac afirmă: „Nimic nu se întâmplă fără să fi fost pregătit, ori la lumina zilei, ori din umbră"[4]. Tot ce a însemnat răsturnare politică sau economică a fost planificat.

---

1 V. Barkun, 2003, pp. 3-4.

2 Pipes, 1997, pp. 44-45

3 Carr, 1998, p. 3 (text de prezentare fără semnătură, purtând doar menţiunea „Autorul" ce poate fi atribuit fie editorului, Jacques Delacroix, el însuşi autor conspiraţionist, fie traducătorului, prezentat ca „prieten al lui Hristos").

4 Ploncard d'Assac, 1988, p. 220. Jacques Ploncard, zis Ploncard d'Assac, s-a născut în 1910 la Chalon-sur-Saône. Lecturile din Drumont, mai ales *La France juive* şi *La Fin d'un monde,* l-au determinat să treacă la naţionalismul de tip tradiţionalist, la anticomunism şi antisemitism. La 16 ani aderă la Action française, pune bazele ziarului *La Lutte* în 1927 şi participă împreună cu Henri (zis, mai târziu, Henry) Coston la relansarea publicaţiei *La Libre Parole.* Participă la „turnee de formare" organizate de *Revue internationale des sociétés secrètes,* la care colaborează. În 1936 aderă la PPF-ul lui Jacques Doriot. El semnează încă „Jacques Ploncard" o broşură intitulată *Pourquoi je suis antijuif* (text datat cu 16 februarie 1938, singurul material al nr. 2 al publicaţiei *La Lutte nationaliste,* revistă al cărei director este). În 1940, el se alătură cu entuziasm politicii mareşalului Pétain, colaborează activ la propaganda antimasonică (sub îndrumarea lui Bernard Fay), înainte de a se refugia în străinătate în 1944, ceea ce i-a permis să scape de toate cele trei condamnări la moarte pronunţate împotriva lui la Eliberare. A sfârşit prin a se refugia în Portugalia, unde a devenit unul dintre consilierii dictatorului Salazar asigurând (cu începere din 1958) şi editorialul pentru *La Voix de l'Occident,* emisiune de radio difuzată, din Lisabona, în mai multe limbi în care îi susţine pe partizanii Algeriei franceze şi denunţă politica gaullistă. Amnistiat în 1968, revine în Franţa, unde va fi un colaborator constant al diverselor periodice catolice contrarevoluţionare, printre care: *Lectures françaises* şi *Lecture et Tradition,* contribuind şi la apariţia unei publicaţii lunare cu denumirea de *Lettre politique.* Acest apropiat al lui Henry Coston şi al lui Léon de Poncins a murit pe 20 februarie 2005. Despre Ploncard şi Coston, v. notiţa lui Michaël Lenoire în Taguieff, 1999, pp. 370-384.

La începutul bestsellerului său din 1971, Gary Allen enunţă: „Cele mai multe dintre evenimentele majore ce au loc în lume sunt efecte ale înfăptuirii unui plan preexistent”[1]. Ele au fost deci intenţionate şi gândite de către un individ sau de o grupare de indivizi. Astfel că, dacă cineva are un avantaj de pe urma unui eveniment, el poate fi acuzat că este ‘ autorul acestuia, coautor sau măcar un intermediar. O variantă a regulii după care minţile înguste pot descoperi cu certitudinea cea mai deplină pe cel vinovat: „Cine are de câştigat de pe urma faptei?” Exemplu: Revoluţia Franceză i-a emancipat pe evrei, deci evreii sunt aceia care au făcut numita Revoluţie.[2] Această caracteristică nu i-a scăpat lui Karl Popper, care observa: „Potrivit teoriei conspiraţiei, tot ce se întâmplă se datorează celor care au un avantaj din asta”[3].

2° Nimic nu este aşa cum pare a fi. Aparenţele sunt deci mereu înşelătoare[4]. Fotul este ascuns sub mască, deci trebuie demascat. Conspiratorii ştiu să-şi deghizeze şi să-şi tăinuiască manevrele. Duşmanii reali sau cei adevăraţi nu sunt neapărat cei aflaţi la vedere, ci sunt, cel mai adesea, duşmani ascunşi. Cât despre prieteni, mai bine să nu te încrezi în ei! Duşmanii cei mai periculoşi ştiu să se prefacă a fi prieteni apropiaţi.

3° Toate se leagă, dar într-un fel ocult. Din acest motiv, cine crede în conspiraţie trebuie să se angajeze într-o căutare nesfârşită de indicii şi de interconexiuni ascunse. Cu cât complotul este mai extins, cu atât este mai aproape de „conspiraţia mondială”, iar depistarea simptomelor acestuia devine cu atât mai importantă. Un adept al teoriei conspiraţiei trebuie să se arate sensibil la cel mai mic semn, să fie în stare să interpreteze şi indiciile cele mai slabe, urmele cel mai greu de identificat, semnalele cele mai indirecte. Munca lui urmează „paradigma indiciului” şi seamănă până la confuzie (de care trebuie totuşi să ne ferim!) cu munca detectivului şi a psihologului. În lipsa unor criterii clare sau, şi mai rău, fiind de nedefinit, „maniacul conspiraţiei” se dedă unor interminabile demersuri decodificatoare. Orice interpretare duce la alta nouă sau este

1 Allen, 1971, p. 8
2 V. Pipes, 1997, p. 43.
3 Popper, 1979, vol. 2, p. 68
4 Pipes, 1997, p. 45.

ea însăşi reinterpretată la nesfârşit. Exemplu: în spatele Revoluţiei Bolşevice, conspiraţionistul descoperă ateismul şi materialismul mişcării comuniste, puterea financiară a „bancherilor internaţionali”, politica secretă a lui Wilhelm al II-lea, dorinţa de revanşă a evreilor hotărâţi să distrugă Rusia imperială, bastion al civilizaţiei creştine etc.

O trăsătură importantă a gândirii conspiraţioniste şi care tocmai pune în evidenţă caracterul ei paranoid este tendinţa de a da un chip duşmanului din interior, cel presupus a fi fost „infiltrat”, pentru a folosi o metaforă frecvent utilizată de către teoreticienii conspiraţiei. Câtă vreme nu este reperat şi identificat, elementul străin, presupus „infiltrat”, este potenţial periculos. Faptul de a trece nevăzut este unul dintre secretele puterii sale — o putere de a contamina, de a infecta, care duce la descompunerea corpului atins şi chiar la dispariţia acestuia. Motivul acesta al „infiltrării”, paranoic, de altfel, a fost fabricat în contextul antimasonismului catolic: teama de „infiltrările masonice” chiar în preajma Sfântului Scaun. Tema infiltrării în Biserica Catolică a francmasonilor sau a Illuminati este des întâlnită în textele produse de mediile catolice integriste în secolul al XIX-lea (cu prelungire până la începutul secolului al XX-lea). În astfel de texte, discursul „paranoic” pe tema „duşmanului din interior” este deja un loc comun: în ele se vorbeşte despre „infiltrări masonice în sânul Bisericii”[1], despre „infiltrările duşmanului în Biserică[2]” sau „pătrunderea duşmanului în sânul Bisericii”, unde *Revue internationale des sociétés secrètes* vedea „cauzele Apostaziei actuale”. În pamfletul redactat în 1958, *La conspiration mondiale dont le but est de détruire touts les gouvernements et religions en place,* William Guy Carr explică războaiele mondiale prin succesul pe care l-a avut „conspiraţia Illuminati” sub conducerea secretă a lui Albert Pike (pretinsul „Suveran Pontif al Francmasoneriei Universale”[3]) în dobândirea controlului asupra Vaticanului:

> În scopul de a provoca un ultim cataclism social între

1 Barbier, 1910
2 Coston, 1999
3 Un împrumut din mitologia luciferică fabricată de Léo Taxil. V. *infra,* cap. VII.

> comunişti şi creştini, *Pike a trebuit să plaseze Iluminişti în posturile de control ale puterii în statul Vatican.* Pentru a înlesni infiltrarea Illuminati, Pike i-a ordonat lui Mazzini să creeze în Europa un climat „anti-Vatican”. (...) *Din momentul în care Illuminati s-au infiltrat la Vatican, Conspiraţia Luciferică a pus la cale două războaie mondiale care au împărţit Creştinătatea în două armate opuse.* (...) Până în zilele noastre, cursul evenimentelor se conformează cu stricteţe instrucţiunilor lui Weishaupt şi Conspiraţiei sale Luciferice[1].

În Franţa, Jacques Ploncard d’Assac publică în 1975 o lucrare despre „Biserica ocupată” şi Arnaud de Lassus, în 2002, o broşură în care denunţă „Câteva aspecte ale infiltrării masonice a Bisericii”[2]. În 1976, Monseniorul Marcel Lefebvre afirmă: „Astfel că infiltrarea Bisericii este obiectivul unui plan sistematic stabilit cu o sută cincizeci de ani în urmă, căci: «lumea trebuie decatolicizată... Revoluţia în Biserică este revoluţia permanentă! (Scrisorile lui Nubius, agent al organizaţiei Haute Vente — înaltei Vânzări)»[3]” Nubius, ca şi PiccoloTigre[4], este un personaj fictiv inventat de propaganda antimasonică a Sfântului Scaun şi căruia Crétineau-Joly i-a dat în cartea sa un chip verosimil[5]. Acest jurnalist legitimist şi contrarevoluţionar fusese însărcinat, în 1846, de către papa Grigore al XVI-lea, să scrie o istorie a societăţilor secrete pe baza Arhivelor Vaticanului şi a documentelor interne ale frăţiei Carbonarilor, societate secretă politică devenită celebră după 1820. Documente presupuse a fi fost confiscate de poliţia pontificală, în vreme ce unele fuseseră pur şi simplu falsificate de dragul cauzei, şi anume, lupta împotriva masoneriei şi a celorlalte societăţi secrete. Lucrarea lui Crétineau-Joly, în cea mai mare parte redactată în 1848, nu a

---

1 Carr, 1998, p. 17

2 V. Ploncard d’Assac, 2005 (1975); Lassus, 2002.

3 Prefaţa la reeditarea cărţii lui Jacques Crétineau-Joly, *L’Eglise romaine en face de la Révolution* (1859), 1976, p. XIV. Haute Vente sau Haute Vente romaine este una dintre societăţile secrete constant demonizate de către polemiştii catolici din secolul al XIX-lea. Unii dintre ei o denunţau ca fiind o secţie secretă a francmasoneriei, al cărei obiectiv final şi „satanic” era distrugerea Bisericii Catolice.

4 V. *infra.*

5 V., de pildă, Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 341 *sq.*

apărut decât în 1859, regândită din motive politice („fostul Carbonar Ludovic-Napoleon Bonaparte” venise între timp la putere!) şi sub un alt titlu. Carbonarii erau într-adevăr denunţaţi ca o societate secretă care dirija în secret celelalte secte, al căror plan machiavelic (sau, mai exact, „satanic”) ar fi fost acela de a infiltra Biserica pentru a-şi realiza programul politic.[1] Iată cum putea fi alimentat delirul de interpretare în mediile catolice, în special în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Complotul masonic iluminist: schiţa unei genealogii

Să ne ocupăm acum de apariţia în istorie a acestui mit politic modem, la sfârşitul secolului al XVIII-lea. Mitul conspiraţionist începe să capete contur în discursul ce pretindea a ţine piept conspiraţiei masonice care ar fi avut ca obiectiv distrugerea civilizaţiei creştine şi răsturnarea ordinii sociale considerate „naturale”[2]. El începe să se formeze, în principal, în perioada imediat următoare Revoluţiei Franceze, pe baza celor ce se zvoneau şi a legendelor antimasonice exploatate de propaganda Bisericii, şi ajunge la maturitate, ca să zicem aşa, în anii 1797-1799, alimentat fiind de scrierile antimasonice (şi antienciclopediste) ale marchizului de

1 V. Roberts, 1979, p. 274 *sq.,* pp. 298-302, 309 *sq.,* p. 327 *sq.*
2 V. Porset, 1989.

Luchet[1], ale contelui Antoine Ferrand[2], ale abatelui Jabineau[3], ale abatelui Lefranc[4], ale lui Charles Louis Cadet de Gassiccourt (sau Cadet-Gassicourt) şi, ulterior, de acelea ale abatelui Augustin Barruel[5] şi ale lui John Robison[6]. Una dintre tezele fanteziste în favoarea căreia argumentează abatele Lefranc, mai ales în cartea sa intitulată *Le voile levé pour les curieux, ou le Secret de la Révolution de France révélé à l'aide de la FrancMaçonnerie* (1791)[7], era că „Templierii care,

---

1 Intenţia polemică a scrierilor marchizului de Luchet 0ean Pierre Louis de la Roche du Maine, 1740-1792) este mai redusă în momentul în care publică anonim la Berlin, în 1788, o broşură intitulată *Essai sur la secte des Illuminés.* Deşi Luchet nu stăpânea bine subiectul (confunda, de pildă, „perfectibilismul" revoluţionar al lui Weishaupt cu Iluminismul mistic al martiniştilor), pamfletul său a avut rapid trei ediţii succesive (1789, 1790, 1792). Prieten cu Mirabeau, de Luchet era mason, fiind admis în Loja din Cassel pe 13 martie 1781. Dar în 1785, în *Mémoires authentiques pour servir à l'histoire du comte de Cagliostro,* el avea să condamne fără echivoc impostura lui Joseph Balsamo, zis Cagliostro, „Marele Copt". V. Le Forestier, 2001, p. 624; Ligou, 2004, p. 742 (articolul lui Charles Porset). Abatele Lefranc va amesteca şi el martinismul cu iluminismul bavarez (Viatte, 1928, vol. I, p. 316; Lemaire, 1985, p. 27). În cartea sa intitulată Les Sectes et Sociétés secrètes politiques et religieuses, apărută în 1863, inspirându-se din Luchet şi din Barruel, contele Le Couteulx de Canteleu reia acest amalgam polemic (1987, rééd., pp. 163-164).

2 Contele Ferrand este autorul unui pamflet publicat la Torino în 1790: *Les Conspirateurs démasqués.* Aceştia ar fi mai ales oameni politici nutriţi cu valorile Luminilor, ambiţioşi şi demagogi: bancherul Jacques Necker, ideologul Constantin de Volney, marchizul de La Fayette şi, mai cu seamă, Philippe d'Orléans (Lemaire, 1985, p. 82).

3 Abatele Henri Jabineau este autorul pamfletului *La Vraie Conspiration dévoilée* (1790, f. 1.), centrat pe denunţarea „filosofilor" şi, în mod deosebit, a enciclopediştilor.

4 V. Roberts, 1979, pp. 171-174, 177; Lemaire, 1985, pp. 83-87. În 1789, abatele Lefranc conducea Eudistes à Caen.

5 Augustin Barruel, *Mémoires pour servir à l'histoire du jacobinisme,* Londra, la Ph. Le Boussonnier, 1797-1798, 4 vol.; Hamburg, P. Fauche, 1798-1799, 5 vol.; a 4-a ediţie, Augsburg, libraires associés, 1799, 5 vol. (text revizuit şi corectat în 1818); ed. nouă, Chiré-en-Montreuil, Vouillé, Diffusion de la pensée Française, 1973, 2 vol.

6 John Robison, *Proofs of a Conspiracy Against Ail the Religions and Governments of Europe, carried on in the secret Meetings of Free Masons, Illuminati, and Reading Societies*, Edinburgh, 1797.

7 Titlul lucrării diferă de la o ediţie la alta (1791, 1816, 1826 etc.). Titlul ediţiei din 1826 este următorul: *Le Voile levé pour les curieux, ou Histoire de la francmaçonnerie depuis son origine jusque' à nos jours.*

după desfiinţarea ordinului lor, au intrat în Francmasonerie, i-au transmis acesteia dorinţa de răzbunare împotriva regilor şi a preoţilor”[1]. Ca expresie a unei vechi tradiţii anticreştine izvorând din vremea lui Hiram[2], francmasoneria este condamnată fără deosebiri de nuanţă de Lefranc, care vede în activităţile ei realizarea unui „plan sinistru şi a nelegiuirii celei mai criminale şi mai periculoase din câte s-au văzut în lume de la începuturile creştinismului”[3]. Ideea unei conspiraţii masonice de natură satanică îndreptate împotriva monarhiei, dar şi a „adevăratei religii” (masoneria fiind redusă la un avatar al ereziei întruchipate în istorie de Reformă şi de mişcarea jansenistă) este prezentă în cartea abatelui Lefranc *Conjuration contre la Religion catholique et les Souverains, dont le projet, conçu en France, doit s’exécuter dans l’univers entier* (1792). În ultima sa carte, abatele Lefranc insistă asupra influenţei hotărâtoare a „filosofilor” (cei ai Luminilor) asupra lojilor în care aceştia ar fi făcut să se răspândească „păgânismul filosofic” transpus în „misterele unei religii simbolice”[4]:

> În lojile francmasoneriei, filosofia îşi revenea de pe urma înfrângerilor suferite, acolo, la întuneric, îşi recâştiga autoritatea pe care şi-o pierduse la lumina zilei. În aceste subterane ascunse, îşi formau fiii nevolniciei şi ai necredinţei trăsăturile ce le-ar fi servit în lupta contra cerului şi a reprezentanţilor acestuia pe pământ. Toate câte s-au văzut făptuite de societăţile create în Franţa au fost timp îndelungat

---

1 Le Forestier, 2001, p. 685

2 V. Lefranc, 1792 (ed. a 2-a, 1818), p. 59: Hiram ar fi fost un personaj în întregime inventat de către rabini pentru a-i uzurpa lui Mesia divinitatea şi puterea. V. Lemaire, 1985, p. 83. Numele de Hiram trimite la cel puţin doi eroi legendari: pe de o parte, regele din Tir, citat în Cartea întâi a Regilor (cap. 5) şi în Cartea a doua a Cronicilor (cap. 2) şi, pe de altă parte, Hiram Abi (sau Abif), sau Maestrul Hiram (Regi, I, cap. 7 şi Cronici, II, cap. 2), acesta din urmă devenit progresiv un personaj esenţial al ritualurilor masonice. Despre legenda lui Hiram în francmasonerie, v. Wirth, 1974; Boucher, 1984, p. 133 *sq.,* p. 251 *sq.,* p. 276 *sq.;* Meilor, 1979, pp. 135-140; Saunier, 2000, pp. 402-405 (articolul lui Vladimir Biaggi); Ligou, 2004, pp. 595-596.

3 Lefranc, 1816 (1791), p. 2

4 Lefranc, 1792, p. 21

pregătite în lojile masonice.[1]

În opinia lui Lefranc, revoluţionarii conspiratori vor distrugerea pentru totdeauna a principiului însuşi al monarhiei:

> Autorii şi uneltele complotului revoluţionar nu urmăresc persoana monarhilor, căci numai şi numai ideea de monarhie, a oricărei puteri, a oricărei autorităţi exercitate de o singură persoană, este ceea ce-i revoltă pe ei[2].

Iacobin decepţionat, Charles Louis Cadet de Gassincourt (1769-1821), farmacist şi chimist, mason pocăit şi membru al Academiei de Ştiinţe, arestat în timpul Terorii, a dobândit o oarecare celebritate printr-o lucrare apărută în 1796 la Paris: *Le Tombeau de Jacques Molay ou le secret des conspirateurs, à ceux qui veulent tout savoir*[3]*.* În acelaşi an (după toate aparenţele), el publică un adaos acestei lucrări: *Les Initiés anciens et modernes.* Suite du Tombeau de Jacques Molay (s.d.)[4]. El este şi autorul unui lung pamflet (f.d.) intitulat *Les FrancsMaçons ou les Jacobins démasqués.* Fragments pour l'histoire (cu reluarea, în prima parte, a textului din Tombeau*...),* despre care istoricul John Roberts face presupoziţia că n-ar fi fost publicat înainte de 1800[5].

Inspirat de scrierile abatelui Lefranc, Cadet de Gassicourt avansează teza că templierii ar fi principala verigă a unui lanţ lung de conspiratori de orientare anarhistă şi criminală al cărei proiect de regicid şi de rele de tot felul coboară în timp

---

1 Lefranc, 1792, p. 19

2 Lefranc, 1792, p. 143

3 Paris, Anul IV al erei franceze (1796). Anul următor, Cadet, zis Cadet-Gassicourt sau Cadet de Gassicourt, publică o a doua ediţie a cărţii: *Le Tombeau de Jacques Molay, ou Histoire secrète et abrégée des Initiés anciens et modems, des Templiers, Francs-Maçons, Illuminés etc. et recherches sur leur influence dans la Révolution française, suivie de la Clef des Loges,* Paris, Desenne, Anul V al erei franceze. V. Le Forestier, 2003, p. 850; Lemaire, 1985, pp. 73, 109.

4 Jacques de Molay este în mod curent numit Jacques Molay (ortografiat şi Jacques Molai). Despre formarea „legendei templiere", v. Le Forestier, 2003, *passim.*

5 Roberts, 1979, p. 180, nota 94. V. totuşi Pipes, 1997, p. 215, nota 52, care datează pamfletul cu anul 1799.

până la Vieux de la Montagne („Bătrânii de pe Munte”) şi discipolii acestora din secta Assassinilor (sau „Haschichini”) din Siria Evului Mediu (secolul al XVIII-lea) şi ale cărei ultime realizări ar fi fost cucerirea Bastiliei şi Teroarea, rele comise de către „templierii iacobini”. Aşadar, doctrina regicidă şi antipapismul templierilor s-ar trage direct din Vieux de la montagne. Cadet de Gassicourt nu făcea decât să sistematizeze şi să radicalizeze „explicaţiile” Revoluţiei Franceze prin răzbunarea templierilor, victime ale monarhiei franceze. Urmându-l mai departe, aflăm că membrii celor patru Loji ale Francmasonilor Templieri, considerate a fi fost întemeiate de către ultimul Mare Maestru, Jacques Molay, chiar în timpul cât a fost întemniţat, ar fi jurat, după moartea acestuia, în 1314, „să stârpească toţi regii şi neamul Capeţienilor, să distrugă puterea papei, să propovăduiască libertatea popoarelor şi să întemeieze o republică universală”. Ca şi Luchet şi mulţi alţii, Cadet de Gassicourt are o percepţie polemică asupra masoneriei templiere (amplu mitologizată) şi despre „Iluminaţii Teosofi”, fără a-i omite nici pe „Hermetişti”[1]. Din teoria despre complot, Barruel va reţine dimensiunea ei istorică sau genealogică (mai ales considerarea francmasonilor ca urmaşi ai templierilor), punând pe prim-plan teza transmiterii jurământului de răzbunare (plan de tip „revoluţionar” sau generator de anarhie). Concepţia despre o conspiraţie istorică ce s-ar fi petrecut timp de secole stabileşte o anume legătură între două idei: idea unei înlănţuiri necesare, după modelul dinastic, genealogic, se adaugă ideii unei contaminări inevitabile, deşi inexplicabile (deci „magice”[2]). Iată cum se prezintă, pe scurt, modelul genealogic, la Barruel: „Totul are o legătură, de la catari la albigenzi, la cavalerii templieri şi, de aici, la masonii iacobini, totul răzbate dintr-o aceeaşi origine”[3]. Tot ce se spunea de rău despre masoni se închega astfel treptat într-o legendă, legenda complotului permanent pus la cale de Illuminati, ce avea un scop politic imediat (împotriva iacobinismului), dar mai avea şi altele, de vreme

1 V. Le Forestier, 2001, pp. 685-686, şi 2003, pp. 850-854; Partner, 1992, pp. 192-193; Chevallier, 2002, vol. I, p. 384.
2 V. Barruel, 1974, vol. I, pp. 462 *sq.*
3 Citat de către Partner, 1992, p. 193

ce o regăsim în cele mai diferite contexte, pe tot parcursul secolelor al XIX-lea şi al XX-lea, până la readucerea ei în actualitate, într-o manieră cu totul deosebită, în anii 1990 şi 2000.

Diabolizarea pentru prima dată a Iluminaţilor din Bavaria se datorează, în foarte bună măsură, zvonului potrivit căruia Joseph (Giuseppe) Balsamo, zis Cagliostro sau conte de Cagliostro (1743-1795), ar fi fost un membru important ale acestei organizaţii. Pamflete din epocă îl acuzau că ar fi fost chiar şeful secret al Iluminaţilor[1]. Diabolizarea înseamnă şi o supraestimare a puterii acestei secte. Iată ce scriu, în avertismentul ce precedă versiunea franceză a cărţii publicate anonim şi atribuite lui Père Marcello (din Ordinul iezuiţilor), *Vie de Joseph Balsamo* (1791), editorii Onfroy şi Treuttel, care se vede că citiseră *Essai sur la secte des Illuminés* al marchizului de Luchet, despre masoneria atribuită lui Cagliostro:

> Avea legături clare cu nebunia cea întunecată a *iluminaţilor* din Germania despre care amănunte stranii pot fi citite în cartea marchizului de Luchet. (...) Această sectă de maniaci s-a strâns astăzi în jurul mai multor tronuri, ea ţine eşarfa erorii pe ochii mai multor monarhi pe care îi înstrăinează de talente şi virtuţi, împarte slujbe civile şi militare şi ameninţă să ruineze statele pe corpul cărora s-au încuibat precum căpuşele. Secta învăluie cu ura sa atât religia care o condamnă, cât şi filosofia care o respinge. (...) La Frankfurt-pe-Mein, Cagliostro a fost admis în această cloacă de sceleraţi.[2]

---

1 Allport şi Postman (1965b, p. 162) defineau zvonul ca fiind „o legendă închegată”; mi se pare mai corect a defini legenda ca fiind „un zvon închegat” sau, mai bine, ca un ansamblu de zvonuri închegate sau stabilizate în urma amalgamării lor, şi asta din simplul motiv că este o legendă modernă (răspândită deci prin scrieri) şi cu relevanţă politică (având loc în spaţiul public).

2 Un indiciu ar fi publicarea unui scurt eseu de Johann Bode, *Ist Cagliostro des Chef der Illuminati?,* Gotha, 1790 (broşură anonimă care respinge legenda unui Cagliostro ca şef al iluminaţilor bavarezi şi astfel adevărat autor al Revoluţiei Franceze, menită să răzbune, peste sute de ani, moartea Marelui Maestru al Templierilor). V. Le Forestier, 2001, pp. 658-661; Rogalla von Bieberstein, 1976, pp. 89-94; 2002, pp. 22-23;

În legendă, ţinta politică va fi, cu timpul, mai accentuată decât aceea „cosmopolitică” atribuită Illuminati: instalarea, pe ruina popoarelor şi a religiilor, a unui guvern mondial despotic sau „totalitar”[1]. Ideea era însă prezentă la abatele Barruel, precum şi la dublura şi rivalul său scoţian John Robison (1739-1805). În acelaşi sens ca Barruel, matematicianul şi fizicianul scoţian de la Royal Society din Edinburgh, de religie protestantă şi cunoscător din interior al masoneriei, a elaborat teoria conspiraţiei antireligioase şi antimonarhice, organizată, în principal, de către francmasoni şi de Illuminati, în celebra carte, publicată în 1797: *Proofs of a Conspiracy Against All the religions and Governments of Europe, carried on in the Secret Meetings of Free Masons, Illuminati, and Reading Societies.*[2] Lucrarea a fost tradusă imediat în franceză şi publicată la Londra sub titlul: *Preuve de conspirations contre toutes les religions et tous les gouvernements de l’Europe ourdies dans les assemblées secrètes des Illuminés, des Francs-Masons et des Sociétés de Lecture*[3]. Informaţia lui Robison care (potrivit lui Le Forestier) „nu cunoştea mai deloc limba germană”, despre Iluminaţii din Bavaria, este mai redusă cantitativ şi calitativ decât aceea de care dispunea Barruel.[4] La începutul cărţii sale, Robison îşi

---

Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 48, 58-59, 84.

1 Calificativul „totalitar” apare timid, în literatura antimondialistă (americană, mai ales), în cursul anilor 1950 şi 1960, ceea ce făcea să iasă în evidenţă semnificaţia pozitivă a opusului său: regimul liberal/democratic, dezavuat de mediile catolice tradiţionaliste, urmate, în această privinţă, de majoritatea mişcărilor de extremă dreaptă. De la începutul anilor 1970, acest calificativ a devenit banal. V., de pildă, prefaţa (datată cu 16 septembrie 1976) redactată de Monseniorul Marcel Lefebvre pentru reeditarea, în 1976, a celebrei cărţi a lui Cretineau-Joly, *L’Eglise roumaine en face de la Revolution* (1859): „Europa creştină, lumea întreagă sunt pe punctul de a intra sub jugul comunismului ateu, sub conducerea totalitară sovietică pe care, în zadar, Aleksandr Soljeniţîn o denunţă Occidentului, căzut pradă decadenţei liberaliste, gata de orice abandon, de orice trădare, gata a se dezice de orice” (Monseniorul Lefebvre, în Cretineau-Joly, 1976, p. XIV).

2 Edinburgh, 1797; apoi New York, 1798 (reed., Boston, 1978)

3 Londra, J. Cadell and W. Davies, 1799, 2 vol.

4 Despre John Robison, v. Cohn, 1967, pp. 29-31; Hofstadter, 1996, pp. 10-14; Riquet, 1989, p. 97; Le Forestier, 2001, pp. 676-681.

prezintă pe scurt opinia, într-un fel foarte apropiat de viziunea centrală a lui Barruel:

> Am văzut formându-se o asociaţie cu unicul scop de a distruge din temelii toate aşezămintele religioase şi dea răsturna toate guvernele din Europa. (...) Am observat că personajele care au avut o contribuţie mai mare la revoluţia din Franţa erau membri ai acestei asociaţii, că planurile lor au fost gândite după principiile acesteia şi aduse întocmai la îndeplinire, fără dificultate. M-am convins că asociaţia există şi în prezent, că ea lucrează mereu într-ascuns şi că, după toate semnele, emisarii ei depun eforturi să răspândească printre noi doctrinele ei mârşave. (...) Asociaţia despre care vorbesc este Ordinul Iluminaţilor. (...)

Termenul „Illuminati”, folosit de foarte respectatul Robison, va rămâne înscris în lexicul de bază al autorilor conspiraţionişti. Teza lui Augustin de Barruel (1741-1820), numit mai frecvent Augustin Barruel sau „abatele Barruel”, ex-iezuit emigrat la Londra în 1792 şi care nu este exclus să fi fost primit mason într-o lojă din Ardèche, este că Revoluţia Franceză a fost rezultatul unei conspiraţii ai cărei principali actori au fost gânditorii iluminişti („sofişti ai necredinţei şi ai păgânismului”), francmasonii („sofiştii rebeliunii”) şi, mai ales, Ordinul Iluminaţilor din Bavaria („sofiştii păgânismului şi ai anarhiei...”), creat în mai 1776 de către Weishaupt (zis Spartacus) şi dizolvat în 1785 de către autorităţile bavareze. Informaţia lui Barruel — care cunoştea limba germană — despre Iluminaţii din Bavaria, destul de răspândită şi oarecum de luat în serios (ceea ce nu împiedică defel interpretările de rea-credinţă), se întemeiază pe studiul documentelor ordinului şi pe informaţiile de primă mână primite de la doctorul Starck, aventurier şi teolog german care-i declarase război lui Weishaupt.[1] Această impresionantă documentaţie nu-l împiedică însă pe Barruel să propună o interpretare aberantă a Conventului de la Wilhelmsbad (care va fi preluată de către toţi autorii catolici conspiraţionişti din secolul al XIX-lea), prin denunţarea la un loc a lui Weishaupt, Saint-Martin şi

1 V. memoriul *Histoire de l’Illuminisme* redactat de către doctorul Starck la cererea abatelui Barruel (reprodus in Riquet, 1989, pp. 149-189).

Swedenborg[1].

„Iudaizarea" conspiraţiei masonice

În vreme ce modelul conspiraţiei masonice/iluministe este deja notoriu, se profilează un al doilea cap de acuzare: conspiraţia masonică ar fi condusă în secret de evrei, ca adevăraţi maeştri ai lojilor ce lucrează în ascuns (fr. *arrière-loges,* n.tr.). Acesta este mesajul cuprins în aşa-zisa scrisoare a lui Jean-Baptiste Simonini (datând din 1806), un fals pus în circulaţie de Barruel însuşi. Mitul conspiraţiei iudeo-masonice se constituie însă în forma sa definitivă abia în ultima treime a secolului al XIX-lea. El este pe larg descris în lucrarea cavalerului Gougenot des Mousseaux, *Le juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens,* apărută în 1869 la Paris, Ed. Pion. Prin această carte, un adevărat tratat de antimasonism şi de iudeofobie catolică contrarevoluţionară din care s-au inspirat toţi autorii de pamflete antievreieşti de la sfârşitul secolului al XIX-lea, Henri Roger Gougenot des Mousseaux (1805-1876) a devenit celebru în ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea[2]. Teza centrală a lucrării, vădit influenţate de lectura scrierilor lui Emil Eckert, este că „toate mişcările sociale şi anticreştine" ce zguduie lumea sunt „opera francmasonilor şi a evreilor", că francmasoneria, nefiind decât un instrument în mâinile evreilor, toate aceste răsturnări revoluţionare anunţă „triumful evreului" al cărui

1 Despre Barruel, despre cartea şi influenţa cărţii sale, v. Roberts, 1979, pp. 187-200; Riquet, 1979-1980 şi 1989, pp. 83-120; Le Forestier, 2001, pp. 681-692; Chevallier, 2002, vol. I, pp. 384-385.

2 Lucrarea din 1869 care, la publicare, a trecut neobservată (Poliakov, 1977, p. 50) a fost reeditată în 1886, într-un context în care, după patru ani de agitaţie antisemită, *La France juive* (1886) a lui Edouard Drumont devenise un bestseller chiar din anul apariţiei ei în librării. Despre Gougenot des Mousseaux, v. Byrnes, 1950, pp. 113-114; Sorlin, 1967, p. 198; Cohn, 1967, pp. 45-49, 55, 193, 251; Poliakov, 1968, p. 348, şi 1977, pp. 49-50 (în care istoricul insistă asupra echivocului atitudinii lui Gougenot faţă de poporul evreu cu referire la cartea apărută în 1869, p. 386); Verdes-Leroux, 1969, pp. 101-104; Rogalla von Bieberstein, 1976, p. 113, şi 1978, pp. 198, 221; Katz, 1995 (1970), pp. 250-255; Isser, 1991; Pierrard, 1997, pp. 22, 29; Pipes, 1997, p. 135; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 80, 110; Lemaire, 2003, pp. 222-223, 227; Leff, 2005.

„inevitabilă consecinţă” este distrugerea „civilizaţiei creştine”.[1] Căci „scopul evreului, a cărui *convingere* merge în sens invers celei a creştinului, este iudaizarea lumii şi distrugerea civilizaţiei creştine de pretutindeni”[2]. „Iudaizarea lumii” este exact scopul invers „al creştinului practicant”, acela de a „creştina lumea”[3]. Din acest motiv propune Gougenot ca evreul practicant să fie numit „misionar al răului”[4]. Complotul masonic este genealogic legat de iudaism prin

Cabala: „Sub acoperământul societăţilor oculte, artizanii tuturor agitaţiilor anticreştine sau antisociale care tulbură lumea activează, prin legătura secretă şi iudaică a Cabalei, în enorma asociaţie internaţională desemnată cu numele recent de francmasonerie”[5]. „Evreii cabalişti” sunt „adoratori ai lui Satana”. Or, orientarea secretă a lojilor care lucrează în ascuns (şi ele secrete!) este evreiască.

Iată, prin urmare, gândirea anticreştină a secolului al XVIII-lea, Alianţa Israelită *Universală* a societăţii *universale* a masoneriei trăind o singură şi aceeaşi viaţă, animată de unul şi acelaşi suflet! În sfârşit, masoneria adepţilor de rang înalt, a iniţiaţilor serioşi ne îngăduie să vedem în formele ei de manifestare că ea nu este cea definitivă, că organizaţia latentă a iudaismului militant, ca şi Alianţa Israelită Universală, nu e decât una dintre organizaţiile sale la vedere[6].

Francmasoneria, precizează antiocultistul Gougenot des

---

1 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 349. V. Eckert, 1854, vol. I, p. 123, care afirmă cu nonşalanţă că francmasoneria „consacră cultul materialismului” (citat de Gougenot des Mousseaux, p. 271). Gougenot des Mousseaux are în vedere „trei expresii ale aceleiaşi credinţe, ale unei unice aspiraţii: evreul, francmasonul şi liber-cugetătorul” (p. 271). Pentru comentarii, v. Katz, 1995, pp. 243-255; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 77-79.

2 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXI.

3 *Ibid.*

4 Ibid*.*, pp. XXI-XXII.

5 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 538, care precizează în notă: „înalta Masonerie!” (p. 538, nota 1). Pasajul face parte dintr-o mai lungă dezvoltare critică consacrată doctrinelor „ocultiste” ale „profesorului de magie” Eliphas Levi (pp. 515-544, 553-554). Dintre lucrările sale sunt citate mai ales: *Dogme et rituel de la haute magie* (1856), *Historie de la magie* (1859).

6 Gougenot des Mousseaux, 1869, *Causerie,* p. XXIII

Mousseaux, întrucât „provine din misterioasele doctrine ale Cabalei”, „nu e decât forma principală şi modernă a ocultismului pentru care evreul este prinţ, pentru că el, în toate veacurile, a fost prinţul şi Marele Maestru al Cabalei”[1]. Or, „scopul aparte” al „ocultismului” este „decreştinarea lumii”[2], adică, în definitiv, aducerea acesteia în mâinile lui Satana. Gougenot des Mousseaux trage concluzia că francmasoneria este o societate secretă evreiască, „natural” evreiască, dar şi în mod ocult evreiască şi, ca atare, cu siguranţă cea mai periculoasă dintre secte, fiind înşelătoare în cel mai înalt grad:

> Evreul este, în modul cel mai firesc şi, adăugăm, şi necesar, sufletul, şeful, adevăratul Mare Maestru al masoneriei, ai cărei demnitari cunoscuţi nu sunt, în cea mai mare parte a timpului, decât şefii de faţadă, înşelători şi înşelaţi deopotrivă, ai ordinului[3].

Trebuie să plecăm de la premisa că, dincolo de masoneria la vedere, există această „supremaţie masonică a evreului” ce nu se poate dovedi cu „probe materiale”[4]. Distincţia pe care-o făcea Barruel între lojile la vedere şi lojile ascunse, erijate în model de inteligibilitate, îi permite lui Gougenot des Mousseaux să dea de urma unui hipersecret în interiorul secretului: în spatele şefilor de suprafaţă şi cunoscuţi (sau care, cel puţin, pot fi cunoscuţi) ai masoneriei, trebuie prezumată existenţa adevăraţilor şefi, necunoscuţi (şi chiar de necunoscut). Aceştia din urmă, „înalţi adepţi” sau „Superiori necunoscuţi”, nu pot fi decât evrei (sau în

1 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXIII

2 Ibid., p. XXIV. Acesta este, după Cretineau-Joly, scopul „Haute Vente” (1859).

3 Gougenot des Mousseaux, 1869, pp. XXIII-XXIV. Într-un alt pasaj (p. 340), Gougenot caracterizează masoneria ca pe o „imensă asociaţie ai cărei *rari iniţiaţi,* adică adevăraţii ei conducători, care nu trebuie confundaţi cu liderii ei nominali, trăiesc într-o strânsă şi intimă legătură cu membrii militanţi ai iudaismului, prinţi şi iniţiatori ai înaltei cabale”.

4 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXIV. Avem aici o componentă a „secretului suprem” cu toate indiciile inexistente sau cu desăvârşire inaccesibile. De unde paradoxul: dovada decisivă a existenţei unui secret real este imposibilitatea de a-l stabili cu probe materiale (indicii, urme etc.).

majoritate evrei)[1], predispuşi în mod natural, dar şi prin istoria şi practicile lor la manevre „oculte”. Acesta este motivul pentru care „lojile masonice (...) devin (...) pentru Israel adaosuri indispensabile ale Sinagogii”[2]. Masoneria îşi merită pe deplin acuzaţia că este „Sinagoga lui Satana”[3]. În măsura în care sunt o cauză motrice diabolică, evreii se regăsesc la baza tuturor răsturnărilor revoluţionare: trebuie doar „să recunoşti în evreu pe acela care pregăteşte, pe uneltilorul şi inginerul-şef al maşinăriei revoluţiilor”[4]. Faptul că masoneria joacă un rol revoluţionar se datorează, prin urmare, conducerii sale secrete evreieşti.

Nici o conspiraţie evreiască sau iudeo-masonică n-ar fi cu putinţă fără contribuţia societăţilor secrete, pline de iniţiaţi, sau a Illuminati stigmatizaţi, în 1797-1798, de abatele Barruel ca „duşmani ai seminţiei omeneşti şi fii ai lui Satana”. În 1914, Charles Nicoullaud, un apropiat colaborator al Monseniorului Jouin, îi atribuia o genealogie luciferică: „Duhul răului şi-a aflat refugiul în societatea secretă, aducându-i acesteia rituri şi simboluri păgâneşti; apoi, sub influenţa sa, din Societatea secretă s-a născut Francmasoneria”[5]. A lupta împotriva unor asemenea duşmani înseamnă, întâi de toate, a le da pe faţă maşinaţiunile: literatura antievreiască modernă se înfăţişează ca o literatură conspiraţionistă, un răspuns al setei de dezvăluiri a societăţii, în special al cererii

---

1 „(...) Consiliul universal şi suprem, secret, al masoneriei, compus din nouă membri, trebuie să rezerve pentru reprezentanţii naţiunii evreieşti un număr de *cel puţin* cinci locuri (...)” (Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 539).

2 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 347

3 Expresia făcută celebră de lucrarea Monseniorului Meurin (1893) fusese utilizată de către Pius al IX-lea împotriva masoneriei, condamnate ca „societate secretă” sau „ocultă”, în enciclica sa *Etsi multa* din noiembrie 1873. După Johannes Rogalla von Bieberstein (1978, p. 193), Pius al IX-lea s-ar fi aflat sub influenţa tezelor lui Gougenot des Mousseaux. Denunţarea scopurilor şi relelor făptuite de „Sinagoga lui Satan” a fost reluată şi dezvoltată de Leon al XIII-lea în enciclica *Humanum genus* (1884). V. Rousse-Lacordaire, 1996, p. 113; Lemaire, 2003, p. 223. JacquesCharles Lemaire *(ibid.)* semnalează că expresia „Sinagoga lui Satana” este atestată în cartea lui François-Xavier Gautrelet, *La francmaçonnerie et la Révolution* (Lyon, Briday, 1872, p. 452).

4 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXV

5 Nicoullaud, 1914, p. 115

de demascare a conspiraţiilor. Această cerere izvorăşte din sentimentul destul de vag că „ni se ascunde ceva”, şi anume, de către cei din straturile superioare, de către elitele corupte sau superelitele nevăzute. Încercând să răspundă acestei cereri de dezvăluire şi demascare, teoreticienii conspiraţionişti inventează conspiraţii mondiale, făcându-le să meargă chiar până în epoca templierilor, la întemeierea Ordinului iezuiţilor şi al Iluminaţilor din Bavaria[1]. Aceste genealogii mitice includ liste de fondatori, de precursori, de intermediari sau continuatori care iau un număr impresionant de chipuri noi: francmasoneriei, Alianţei Israelite Internaţionale şi B’nai B’rith-ului li se adaugă, în secolul al XX-lea, Societatea Naţiunilor, Comisia Trilaterală, grupul Bilderberg, Council of Foreign Relations (CFR) etc.[2]. Nici vorbă despre vreun „pericol evreiesc” (sau iudeo-masonic) în afara organizaţiilor secrete în care acţionează întunecate şi

1 Henry Coston (1910-2001) care, în îndelungata sa carieră de „jurnalist”, s-a dovedit a fi un specialist francez în scrierea de eseuri conspiraţioniste (antisemite şi antimasonice) a fost, cu începere din 1934, corespondent la *Welt-Dienst* (organizaţie nazistă de propagandă antievreiască), calitate în care s-a ocupat, în anii 1930 şi în prima jumătate a anilor 1940, cu difuzarea *Protocoalelor înţelepţilor Sionului* (şi a unor texte derivate din acestea). A continuat în acelaşi mod în anii 1950, denunţând „înalta finanţa internaţională”, presupusă complice a mişcării comuniste şi a organizaţiilor mondialiste, formând un tot ce ar fi complotat în scopul instaurării unui guvern mondial. Coston a publicat o carte în întregime consacrată mişcării lui Weishaupt, cu o reeditare, în anexă, a traducerii în franceză a documentelor interne ale societăţii secrete: *La Conjuration des Illuminés* (Coston, 1979b, p. 304). Pentru o abordare mai aplicată, v. Le Forestier, 2001 (1914-1915); Lepper, 1936, p. 121 *sq.;* Roberts, 1979, pp. 123-138; Dülmen, 1975; Hippchen, 1998. V., de asemenea, şi lucrările de popularizare de bună calitate: Serge Hutin, *Les sociétés secrètes* (1952; 1987, pp. 91-95), *Gouvernants invisibles et sociétés secrètes* (1971, pp. 193-212); Rene Alleau, 1969, pp. 105-119. Facem o menţiune şi pentru genul de lucrări kitsch despre nazism şi societăţile secrete, la pasajele consacrate Iluminaţilor din Bavaria ca model al societăţilor esoterice sau iniţiatice: Gerson, 1969, pp. 51-63; Angebert, 1971a, pp. 136, 191-192.

2 V. Jonathan Vankin şi John Whalen, *The* 50 *Greatest Conspiracies of* Ail *Time: History’s Biggest Mysteries, Coverups, and Cabals,* New York, Citadel Press, 1995; reeditată apoi pentru *The 60 Greatest Conspiracies* (1998) şi *The 70 Greatest Conspiracies* (2001). V. şi Cooper, 1991, cap. II („Secret Societies and the New World Order”), în special, pp. 80-90 (text publicat on-line pe mai multe site-uri sub titlul Secret Societies/New World Order); Cooper, 2004, pp. 39-40.

nevăzute forţe[1] ce se insinuează în centrele puterii.

Aceste societăţi secrete sunt închipuite ca o francmasonerie diabolizată, o supermasonerie ultrasecretă imaginată ca organizaţie satanică: discursul antimasonic de la sfârşitul secolului al XVIII-lea precedă, în acest sens, pe cel conspiraţionist, antievreiesc, fiind chiar o sursă a acestuia. În cartea sa abatele Barruel oferă varianta canonică a lecţiunii conspiraţioniste a istoriei moderne ce trebuia să ducă la Revoluţia Franceză, ca efect şi dovadă a conspiraţiei masonice:

> Totul, în această Revoluţie Franceză, până la cele mai oribile dintre uneltirile sale, totul a fost intenţionat, premeditat, combinat, hotărât şi prevăzut: totul a fost efectul celei mai cutremurătoare mârşăvii, pentru că totul a fost pregătit din timp şi adus la îndeplinire de către persoane singure cunoscătoare ale iţelor conspiraţiei urzite vreme îndelungată în societăţi secrete şi care au ştiut să aleagă şi să grăbească momentele prielnice conspiraţiilor[2].

Mai exact, mitul repulsiv al „pericolului evreiesc” se hrăneşte din mitologia societăţilor secrete despre care se crede că ar conduce lumea şi care presupun teza manipulării oculte, satanice, în ultimă instanţă, a deciziilor şi a acţiunilor oamenilor[3]. Într-un pamflet antiiluminist din 1788 şi larg difuzat între 1789 şi 1792, marchizul de Luchet caracteriza astfel obiectivele şi metodele „sectei Iluminaţilor”:

> Această sectă are scopul de a stăpâni lumea, de a lua asupra sa autoritatea monarhilor, de-a le uzurpa tronurile, nemailăsându-le acestora decât onoarea de a purta pe frunte coroana. Ea împrumută de la iezuiţi ideea supunerii oarbe şi principiile regicide; de la francmasonerie, probele şi ceremoniile exterioare; de la templieri, aluziile ascunse şi o

---

1 V. mai ales Roberts, 1979. Cu prudenţă şi cu spirit critic, v. şi Wilgus, 1978.

2 Barruel, 1973, vol. I, p. 42

3 Roberts, 1979, p. 337. Istoricul britanic caracterizează cartea abatelui Barruel ca fiind „Biblia mitologiei societăţilor secrete şi baza indispensabilă viitoarei literaturi antimasonice” (Roberts, 1979, pp. 191-192).

cutezanţă de neînchipuit[1].

În primul număr din *Revue internationale des sociétés secrètes,* în 1912, Monseniorul Jouin, care avea să publice în 1920 o traducere franceză comentată a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului,* enunţă principiul director al viziunii sale despre lume: „În ziua de azi, societatea secretă este stăpână peste lume. (...) În zilele noastre, lucrurile se petrec la fel ca pe vremea Iluminismului şi a Haute-Vente, iar francmasoneria este tot mai evident efectul concentrării societăţilor secrete, astfel încât, întrun sens foarte larg, ea poate fi numită stăpâna lumii”[2]. Dar francmasoneria este „ea însăşi subordonată unor grupuri superioare”[3], precizează imediat Monseniorul Jouin şi trece numaidecât la identificarea acestora: „În zilele noastre, istoria societăţilor secrete este pagina magistrală a istoriei evreieşti. (...) De unde vine această alianţă? Dacă Francmasoneria este mondială, atunci este firesc să fie în legătură şi cu rasa evreiască, o rasă cosmopolită prin temperament şi ispăşenie”[4]. Or, evreii se caracterizează printr-o „întreită aspiraţie”: „Dominaţia universală, revoluţia socială şi ruina catolicismului”[5]. Aceasta era una dintre convingerile fundamentale ale lui Gougenot des Mousseaux, rezumată în 1869 în cartea sa *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens:* „Iată dar, iată evreul, iată-l pe evreul zilelor noastre, adică pe acela care, la umbra societăţilor secrete al căror suflet şi prinţ este, ne pregăteşte un apropiat şi de temut viitor. (...)”[6] Inventarea mitului despre înţelepţii Sionului porniţi să cucerească lumea este o reinventare a lui Satana. Căci, în societăţile contemporane, este foarte posibil, chiar dacă nu mai crede

---

1 Luchet, 1788 (citat de Poliakov, 1980, p. 152).

2 Monseniorul Jouin, „Societatea secretă. Programul nostru”, *Revue internationale des sociétés secrètes (RISS),* I, 1912, (pp. 3-29), pp. 3-4.

3 Monseniorul Jouin, 1912, p. 3

4 Monseniorul Jouin, 1912, pp. 9-10. V. Roberts, 1979, pp. 12-13, 20 (nota 17), care citează parţial acest lung articol fondator. Monseniorul Jouin citează în sprijinul afirmaţiilor sale mai multe pasaje din cartea lui Gougenot des Mousseaux: pp. XXXI (de fapt: 1869, pp. XXIII-XXIV) şi 338 (de fapt: 339-340).

5 Monseniorul Jouin, 1912, p. 11

6 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 410

nimeni în diavol, ca politica în plan mondial să fie imaginată ca o înfruntare între forţele binelui şi cele ale răului[1].

Să ne referim la pretinsa scrisoare expediată din Florenţa de pseudocăpitanul Jean-Baptiste Simonini, scrisoare datată din 5 august 1806, pe care abatele Augustin Barruel spunea că ar fi primit-o pe 20 august şi care va fi publicată la Paris de către Père Grivel (un fost apropiat al lui Barruel), în iulie 1878 în revista catolică tradiţionalistă *Le Contemporain*[2]*,* apoi în *Civilità cattolica;* pe 21 octombrie 1881, înainte de-a fi larg difuzată şi exploatată de mediile antievreieşti şi antimasonice europene[3]. Conţinutul ei se poate rezuma prin afirmaţia că evreii sunt la originea tuturor societăţilor secrete şi a tuturor conspiraţiilor. Pretinsa scrisoare confidenţială, un fals, confecţionat probabil chiar de către primul care a făcut-o publică — poate la instigarea Sfântului Scaun[4] —, este esenţială pentru înţelegerea specificului politic şi cultural al mitului despre complotul iudeo-masonic mondial, aşa cum a fost el elaborat din surse diferite, în Europa, pe tot parcursul

---

1 V. Pagels, 1996, p. 182.

2 *Le Contemporain,* vol. XVI, 1878, pp. 58-61. Regăsim scrisoarea atribuită lui Simonini în mai multe lucrări pe teme conspiraţioniste: Nicolas Deschamps, *Les sociétés secrètes et la société* sau *Philosophie de l'histoire contemporaine,* a 6-a ediţie integral refăcută şi continuată până la evenimentele actuale, cu o introducere despre activitatea societăţilor secrete în secolul al XIX-lea de M. Claudio Jannet, Avignon, Seguin Frères, Paris, Oudin Frères şi Lyon, Librairie générale catholiqie et clasique, 1882, vol. III („Note şi documente adunate de M. Claudio Jannet"), Anexe, Document anexat B *(„Le rôle des Juifs dans la Révolution universelle",* pp. 658-661; Henri Delassus, *L'Américanisme et la Conjuration antichrétienne,* Paris şi Lille, Desclée, De Brouwer et Cie, 1899, pp. 321-323; Id.*, La Question juive. Notes et documents*, Lille-Lyon-Paris, Desclée, De Brouwer et Cie, 1911, pp. 94-98. V şi Netchvolodow, 1924, pp. 231-234.

3 V. Cohn, 1967, pp. 30-36; Poliakov, 1968, pp. 295-297

4 Sugestie venită din partea lui Léon Poliakov (1980, p. 179). Umberto Eco pare că ia în serios ipoteza sugerată lui Norman Cohn de Léon Poliakov, potrivit căreia scrisoarea lui Simonini „ar fi fost falsificată literă cu literă de către agenţii lui Fouché, îngrijorat de contactele lui Napoleon cu reprezentanţi ai comunităţii ebraice" (Eco, 1998, pp. 144-145). Intenţia lui Joseph Fouché era, bineînţeles, aceea de a-i compromite pe evrei în ochii împăratului, o strategie de poliţie politică repetată cu aproape un secol mai târziu prin fabricarea *Protocoalelor înţelepţilor Sionului* din iniţiativa lui Pierre I. Ratchkovski. V. şi Cohn, 1967, p. 33, nota 1; Bronner, 2000, p. 73; Goldschläger/Lemaire, 2005, p. 22.

secolului al XIX-lea.

Din textul care a precedat *Protocoalele,* fabricat, după toate aparenţele, de Barruel însuşi, aflăm că „secta iudaică” formează împreună cu toate celelalte secte (francmasoni, iacobini etc.) una şi aceeaşi „facţiune” ce are ca scop „nimicirea” civilizaţiei creştine. Aceste secte diabolice au rolul de a deschide calea Antihristului, ceea ce este în acord cu presupusa natură a „fiilor diavolului”. Dezvăluit într-o scrisoare fictivă atribuită unui personaj misterios, planul de exercitare a dominaţiei se dublează cu un program de distrugere. Aurul constituie motorul puterii „sectei iudaice”: tema puterii financiare a evreilor, pe când „mitul Rothschild” nu se constituise încă[1], este deja pregnant reliefată. Referirile la strategia de „demascare” este parte componentă a retoricii conspiraţioniste, aşa cum rezultă atât din pseudoscrisoarea lui Simonini, cât şi din textele contrarevoluţionare publicate de Barruel sub numele său. Această *„forgery”* (fals sau lucru contrafăcut) are valoare de model în măsura în care a constituit o prefigurare a literaturii de denunţare a iudeo-masonismului, a cărei difuzare masivă nu se va produce decât în ultima parte a secolului. Această micro-„făcătură” cu pretenţii demistificatoare începe astfel:

> Primiţi, aşadar, domnule, din partea militarului ignorant ce sunt, cele mai sincere felicitări pentru lucrarea *Mémoires pour servir à l’histoire du jacobinisme,* 1797-1799. (...) Oh, cât de bine aţi demascat aceste secte infame ce deschid calea Antihristului şi sunt duşmani neîmpăcaţi nu doar ai religiei creştine, ci ai oricărei religii şi ai oricărei societăţi, de orice fel! Există însă, cu toate acestea, una despre care nu vorbiţi decât în treacăt. Poate că aţi considerat că, fiind mai cunoscută, este şi cel mai puţin de temut. Dar, după mine, ea reprezintă astăzi o putere uriaşă, dacă ne gândim la marile bogăţii de care dispune şi la protecţia de care se bucură în aproape toate ţările Europei. Înţelegeţi, desigur, domnule, că mă refer la secta iudaică. Ea pare că este cu totul separată şi ostilă faţă

1 Despre formarea mitului Rothschild care începe să prindă contur începând din 1845, v. Robert F. Byrnes, 1950*, passim;* Lovsky, 1955, p. 275 *sq.,* p. 323; Rabi, 1962, pp. 48-61; Poliakov, 1968, pp. 354-363; Verdès-Leroux, 1969, pp. 58-59, 93-96, 105-110, 115-116; Katz, 1980, p. 120 *sq.,* pp. 293-295.

de celelalte secte, dar în realitate nu este aşa. Practic, e de-ajuns ca una dintre ele să arate duşmănie numelui de creştin, pentru ca ea, de îndată, să-i arate bunăvoinţă, s-o ia părtaşă şi s-o plătească. Dar n-am văzut-o de atâtea ori şi nu o vedem oare şi acum risipindu-şi aurul şi argintul pentru a-i susţine şi a le spori numărul sofiştilor vremurilor moderne, francmasonilor, iacobinilor, iluminaţilor? Prin urmare, evreii, dimpreună cu toţi ceilalţi sectanţi, formează o singură facţiune cu scopul de a nimici, dacă aşa ceva este posibil, numele de creştin[1].

Câţiva ani mai târziu, convins pare-se de „scrisoarea lui Simonini", Joseph de Maistre îi scrie ţarului Alexandru I pentru a-l pune în gardă împotriva a ceea ce el considera o alianţă nelegiuită între împăratul Napoleon I şi evrei, pe care îi învinuieşte de-a fi marii maeştrii ai manipulării şi ai ceea ce astăzi am numi „dezinformare": „Cel mai mare şi mai nefast talent al acestei secte blestemate care se foloseşte de orice pentru a-şi atinge scopurile a fost de la bun început acela de a se folosi de prinţi, fie şi pentru a-i duce la pierzanie. Cei care au citit cărţile de trebuinţă în acest sens ştiu cu câtă artă se pricepea să-şi strecoare, în apropierea tronurilor, oameni care să convină intereselor sale"[2].

În 1815, apărea în Franţa o cărţulie anonimă, intitulată *Le Nouveau Judaïsme ou la Franc-Maçonnerie dévoilée.* Puternic influenţat de Barruel şi partizan declarat al Restauraţiei, autorul avansează teza unei identităţi de natură între evrei şi francmasoni, cum se vede în următoarea remarcă despre Ordinul Rosacrucienilor: „Să nu ne mai mirăm că francmasonii sunt atât de înverşunaţi persecutori ai Copiilor Bisericii: sunt evrei şi nu se feresc să recunoască"[3].

Mitul despre existenţa unui nucleu evreiesc sau iudeo-masonic ce ar fi organizat în secret cucerirea lumii îl regăsim

---

1 Citat de Henri Delassus, 1899, pp. 321-322. „Scrisoarea căpitanului Simonini" este citată, în mod deosebit, în valul de literatură antievreiască provocată de publicarea *Protocoalelor* de către generalul Alexandru Netchvolodow, *L'Empereur Nicolas II et les Juifs* (1924, pp. 31-234), care reia legenda potrivit căreia scrisoarea lui Simonini ar fi fost păstrată în arhivele Vaticanului (ibid*.*, p. 235; Delassus, 1911, p. 93).

2 Maistre, 1859, p. 112

3 Citat de Goldschläger/Lemaire, 2005, p. 23

mai ales la abatele Chabauty[1], în *Les Juifs, nos maîtres!* (1882), la sârbul Osman-Bey[2], el însuşi de origine evreiască, autor al unui opuscul intitulat *La Conquête du monde par les Juifs,* publicat în franceză în 1873[3], în rusă, în 1874 şi, anul următor, în germană, dar şi în cartea publicată în 1893 de arhiepiscopul-episcop de Port-Louis (insulele Mauritius), Monseniorul Léon Meurin, *La Franc-Maçonnerie, synagogue de Satan*[4]*.* În sprijinul tezei sale, Meurin citează cuvintele rostite de „evreul Sidonia" lui Coningsby, în romanul lui Disraeli publicat în 1844, *Coningsby,* din care o frază funcţiona încă din anii 1870 ca o dovadă e existenţei „puterii oculte": „Vedeţi, dragul meu Coningsby, lumea este guvernată de cu totul alte personaje decât îşi închipuie cei

---

1 Emmanuel Augustin Chabauty (1827-1914) a fost preot al parohiei Sfântului Andrei, la Mirebeau, din iunie 1856 până în 1881, de unde şi pseudonimul de „C.C. de Saint-André", pe care îl dezvăluie, în eseul său din 1882. V. Barrucand, 1993. Despre influenţa lui Chabauty, v. Cohn, 1967, pp. 49-51, 54-55; Katz, 1980, pp. 144, 295; Katz, 1995, pp. 255-259.

2 Osman-Bey sau Osman Bey este unul dintre pseudonimele unui anume Frederick Milligen (şi nu „Milliger" cum afirmă Norman Cohn, 1967, pp. 61-62) care uneori semnează şi „Major Osman, Bey", „Major Osman Bey", „Major Osman-Bey", „Osman-Seify-Bey", „Spartaco", „Alexis Andreievici", „Kibrizli-Zade". El se prezintă şi sub numele de Vladimir Andreievici Osman-Bey. Cohn îl caracterizează drept „escroc internaţional de origine evreiască" (Cohn, 1967, p. 61). În 1870, el publică la Londra, sub numele de „Major Frederick Milligen", o carte în limba engleză: *Wild Life Among the Koords* (Hurst and Blacket, XIII, 380 p.). Milligen îşi luase pseudonimul de Osman Bey cu ocazia angajării sale în armata turcă. El este unul dintre acei antisemiţi de profesie apăruţi în Europa în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea. Ediţia germană cel mai des citată a micii sale cărţi, *Die Eroberung der Welt durch die Juden* (Wiesbaden, 1875), poartă menţiunea: „a 7-a ediţie". Publicată iniţial în franceză (1873), apoi în rusă (1874), cărţulia apare câţiva ani mai târziu în limba engleză, în Statele Unite: *The Conquest of the World by the Jews: An Historical and Ethnical Essay,* revised and translated by F.W. Mathias, St Louis, St Louis Book Club & News Company, 1878, 71 p. Pamfletul este apoi tradus în poloneză (Varşovia, 1880). O traducere italiană (după cea de-a 8-a ediţie, cum se precizează) apare în 1880: *Gli ebrei alia conquista del mondo,* Venise, Faval, 1880, 8-64 p. (a 2-a ediţie, 1883). Născut în 1836, Osman-Bey moare, pe cât se pare, între 1898 şi 1901 (Cohn, 1967, p. 61; Cesare G. De Michelis, 2001, p. 26).

3 Reed., Paris, Henri Gautier,1887, 64 p.

4 Paris, Victor Retaux et Fils, 1893, 556 p.

care nu au acces dincolo de culise”[1].

În 1869, Gougenot des Mousseaux cita respectiva frază, comentând-o, în acelaşi timp: „Cu alte cuvinte, mâna *atotputernică*, dar atât de adesea nevăzută încă, a evreului este pretutindeni prezentă”[2]. Fraza unui personaj de roman, citată în diferite versiuni, este atribuită adesea lui Disraeli însuşi, „evreului Disraeli” sau „francmasonului Diasraeli”, aşa cum procedează ex-masonul Jean Marquès-Rivière citând-o în prezentarea cărţii sale intitulate *L’Organisation secrète de la Franc-Maçonnerie*[3]*:* „Lumea este condusă de cu totul alte personaje decât îşi închipuie aceia care nu văd în culise”. Recunoaştem aici traducerea franceză a pasajului aparţinând istoricului şi polemistului contrarevoluţionar Claudio Jannet şi publicat în introducerea pe care o semnează cu ocazia reeditării cărţii Père Deschamps, *Les Sociétés secrètes et la société*[4]*.* În traducerea lui Meurin, celebra frază este citată de antimasonul De Lannoy[5] şi reluată, în stilul lui Barruel, de către Pouget de Saint-André[6] care o atribuie unui „evreu dotat cu inteligenţă superioară şi care a ocupat o poziţie înaltă în politica Angliei”. Metafora „culiselor” s-a fixat de multă vreme, devenind un clişeu al discursului conspiraţionist, ba chiar un argument publicitar[7].

După citarea pretinsei „mărturisiri” a lui Disraeli, Monseniorul Meurin adaugă:

---

1 Disraeli, 1844, VI, cap. XV, pp. 183-184. În bestsellerul *None Dare Call It Conspiracy* (1972, p. 97), Gary Allen atribuie „omului politic britanic şi confident al lui Rothschild”, Disraeli, faimoasa frază: *So you see, my dear Coningsby, that the world is governed by very different personages from (to?) what is imagined by those who are not behind the scenes.* La John Birch Society, aceasta este cea dintâi credinţă.

2 Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 390; v. şi pp. 355 şi 504.

3 Marquès-Rivière, 1935, p. 9

4 Jannet, *in* Deschamps, 1882, vol. I, p. XCV

5 De Lannoy, 1911, p. 14

6 Pouget de Saint-André, 1923, p. 5

7 În 1987 e lansată la Ed. Guy Trédaniel o nouă colecţie *Initiation & Pouvoir,* al cărei text de prezentare se încheie astfel: „Este vorba chiar de cercetarea *adevăratelor* culise ale acestui gigantic teatru care este istoria”. În 2005, publicaţia bitrimestrială *Top Secret* (subtitlu: „Cu toţii avem nevoie de adevăr”) îşi stimulează cititorii să se aboneze, prin acest îndemn: „Pătrundeţi în culisele ştiinţei şi ale istoriei. Fiindcă nu putem fi peste tot unde se ascunde ceva!” *(Top Secret,* nr. 29, 2005, p. 19).

> Istoria va da la iveală într-o bună zi că toate revoluţiile ultimelor secole îşi au originea în secta masonică, sub conducerea supremă a evreilor. Cei care intră în loji participă, cu sau fără ştiinţă, la războiul Sinagogii moderne împotriva tronurilor şi a altarelor patriilor noastre.[1]

Monseniorul Meurin afirma fără ocol că „tot ceea ce se găseşte în francmasonerie este tipic evreiesc, exclusiv evreiesc, pătimaş evreiesc, de la un capăt la altul”[2]. Meurin descria, mai exact, francmasoneria ca pe un simplu instrument al evreilor: „Francmasoneria nu este decât o unealtă în mâinile evreilor de la care îşi primeşte ordinele”[3]. În cartea *Francs-Maçons et Juifs*[4], publicată în decembrie 1880, sub pseudonimul de C.C. de Saint-André, abatele Chabauty susţinea şi teza că, după formula unui comentator empatic, „iudaismul şi masonismul par astăzi a fi unul şi acelaşi lucru”. În textul introductiv al cărţii sale apărute doi ani mai târziu, *Les juifs, nos maîtres! Documents et développements nouveaux sur la question juive,* Chabauty îşi rezumă în şapte puncte viziunea antiiudeo-masonică asupra lumii, a cărei înrudire cu retorica din *Discursul Rabinului* şi din *Protocoale* este izbitoare până la îngemănare cu ideologia denunţării sionismului (ca reluare a programului naţional) şi a denunţării pretinsului program de dominare a lumii:

> (...) Înainte de-a merge mai departe, menţin următoarele afirmaţii:
>
> 1° Poporul evreu a străbătut naţiunile şi secolele, fiind în permanenţă orientat şi condus de un urmaş în linie dreaptă al liderilor săi supremi.
>
> 2° Aceşti lideri pe care-i numesc prinţi al lui Iuda sau ai lui Israel au nutrit întotdeauna speranţa de-a se reîntoarce în Palestina, patria lor, şi de-a ajunge într-o bună zi să domine lumea. Ei n-au încetat niciodată să întreţină şi să dea curs acestei duble speranţe a neamului lor. (...)

---

1 Meurin, 1893, p. 196
2 *Idem,* p. 260
3 *Idem,* p. 260
4 Subtitlul acestei monumentale lucrări (Paris, Victor Palme, 822 p.) este următorul: „*Sixième Age de P Église d’après l’Apocalypse”.*

3° Dintotdeauna, mai mult sau mai puţin în funcţie de împrejurări, prinţii lui Israel au încercat, fără izbândă, să ajungă la acest dublu rezultat. Zdruncinarea societăţii creştine prin mişcarea protestantă şi prin Revoluţia Franceză le-a oferit împrejurări prielnice la care nici nu se aşteptaseră, aşa că s-au grăbit să profite de ele.

4° După care, sub conducerea ocultă a liderilor lor, evreii au putut pătrunde din toate părţile în această societate creştină care, cu atâta înţelepciune, se pricepuse în Evul Mediu să-i ţină la distanţă. Ei au pătruns pe căi oculte, în secolul al XVIII-lea, prin afiliere la societăţi secrete existente sau întemeind ei înşişi noi astfel de societăţi şi, totodată, printr-o modalitate deschisă, fie prin convertirea în număr mare la protestantism, fie prin obţinerea emancipării politice şi a drepturilor cetăţeneşti în majoritatea ţărilor civilizate.

5° Cu aurul, abilitatea şi perseverenţa lor, prinţii evrei au ajuns să acapareze toate societăţile secrete, devenind conducători unici, supremi ai acestora. De când le-au adunat laolaltă şi, prin legături mai mult sau mai puţin secrete, le-au unit pe toate cu Francmasoneria templieră, ei sunt în posesia lor absolută. Ei au înregimentat şi au organizat astfel, sub propria autoritate, toate elementele răului şi ale revoluţiei existente în lumea întreagă.

6° *Numai ei* erau în stare să înfăptuiască această unificare universală a duşmanilor lui Isus Hristos şi a Bisericii sale, deoarece, în primul rând, mai mult decât oricare alt popor, ei se află în stăpânirea Satanei din cauza uciderii de Dumnezeu, care, pentru ei, este ca un al doilea păcat originar; apoi, pentru că, din toate timpurile şi de la începuturile creştinismului, erau, prin Cabală, prezenţi în aproape toate asociaţiile oculte păgâne şi eretice; în sfârşit, pentru că, fiind dispersaţi, formează ei înşişi o imensă societate secretă şi trăiesc în toate punctele de pe glob, mereu legaţi între ei prin religie, politică şi comerţ şi mereu conduşi, de departe sau de aproape, de aceiaşi lideri, ei pot primi şi pune oriunde în aplicare acelaşi plan şi aceleaşi cuvinte de ordine.

7° Prin intermediul acestei nemaivăzute maşini de distrugere, pe care am numit-o „Masoneria iudaică”, ei vor să facă să dispară orice obstacol din calea planurilor ei de secole, adică: ideile, instituţiile şi naţiunile creştine. Activitatea lor infernală e foarte avansată. Mai mult ca oricând, ei speră s-o ducă la capăt şi să devină astfel stăpânii unici ai lumii[1].

1 Chabauty, 1882, prefaţă, pp. VII-X

Pentru venerabilul canonic din Poitiers, e limpede că în fruntea acestei „extraordinare bătălii” contra Bisericii Catolice se află Satana, „regele revoluţionarilor”. Dar nu cumva „înalţii şefi ai lui Iuda” sunt cei mai periculoşi dintre „copiii lui Satana”? Cu atât mai mult cu cât înaintează deghizaţi în francmasoni, în revoluţionari iacobini, republicani. Pentru canonicul Chabauty însă, adevăratul duşman, cel mai ascuns şi mai implacabil, este evreul:

> În momentul de faţă, Revoluţia, în toată realitatea sa, este naţia evreiască, acţionând în toată lumea, la ordinele şefilor săi, în mai multe corpuri de oaste şi sub mai multe stindarde, în interiorul, în afara şi împotriva societăţii catolice şi creştine. Oriunde în lume, Republică, Francmasonerie, Evreime sunt unul şi acelaşi lucru. Republica, în mod obişnuit, este drapelul, eticheta, ceasul; Masoneria de pretutindeni este instrumentul, soldatul, armata; Evreimea este mereu sufletul, orientarea, conducerea. Iar duşmanul nostru este evreul![1]

În eseul pe care, în 1880, sub titlul *De l’action des sociétés secrètes au XVIIIème siècle,* îl publică în chip de introducere generală la reeditarea monumentalei cărţi a părintelui Nicolas Deschamps, *Les Sociétés sécrétés et la société,* istoricul catolic tradiţionalist şi antimason Claudio Jannet formulează întrebarea întrebărilor referitor la secte şi la societăţile secrete: „Dacă, în realitate, există o unitate de acţiune care să adune laolaltă toate societăţile secrete, inclusiv Francmasoneria”[2]. Deşi recunoaşte că întrebarea ţinteşte chiar „miezul cel mai misterios al activităţii societăţilor secrete”, Jannet a dat acest răspuns care ne readuce la legenda lui Weishaupt şi la „lojile ascunse” despre care vorbea Barruel, ai căror membri îi manipulează cu cinism pe „masonii obişnuiţi”:

> Istoria sectelor (...) dezvăluie existenţa, din secolul al XVI-lea, în epoca conventului de la Köln (...) a unei organizaţii secrete având în frunte un patriarh unic cunoscut doar unui mic număr de maeştri. În secolul al XVIII-lea, Ordinul

1 Chabauty, 1882, p. 248
2 Jannet, 1882, p. XCI

> Templului îndeplinea, faţă de lojile masonice, rolul de *ordin interior* şi conducea lucrările masonilor obişnuiţi fără ca aceştia să fi avut vreo bănuială: prin intermediul lui a ajuns Iluminismul să domine, la sfârşitul secolului, toate lojile şi toate riturile. (...) Această orientare (...) s-a perpetuat. (...) Un avocat saxon înzestrat cu o rară putere a minţii şi o imensă erudiţie, domnul Eckert, care şi-a dedicat viaţa dezvăluirii misterelor societăţilor secrete şi a adus la lumină cele mai preţioase documente despre activitatea acestora, ajunsese la concluzia că *Ordinul interior* era încă existent şi se afla la conducerea suverană a Masoneriei sau a *Ordinului exterior*[1].

Întrebarea de tipul: „Există un centru din care sunt conduse societăţile secrete?" — acest centru unic în lume neputând fi altfel decât secret (şi mai mult decât secret!) — a fost neîncetat formulată de către autorii conspiraţionişti, fie că erau pur şi simplu antimasoni, antisemiţi sau antiiudeo-masoni[2]. Majoritatea răspunsurilor date constau în desemnarea unor centre imaginate ca fiind iudeo-masonice, după modelul B'naï B'rith sau al Alianţei Israelite Universale. În revista sa *Le Reveil du Peuple,* în 1936, propagandistul antisemit Jean Boissel — autorul pamfletului: *Le Juif, poison mortel,* (1935)[3] — publică un articol în care denunţă B'naï B'rith-ul ca întruchipare a „Masoneriei iudaice" erijate în centru de conducerea iudeo-masonică internaţională a tuturor societăţilor secrete:

> B'naï B'rith (sic) formează o elită evreiască a tuturor Masoneriilor „naţionale" şi internaţionale: ei constituie centrul lor de putere care, după elaborarea în detaliu a programului

---

1 Jannet, 1882, pp. XCI-XCII. V. Eckert, 1854, vol. I, p. 287, şi Gyp, 1859, p. 234 *sq.*

2 V. Gougenot des Mousseaux, 1869, pp. 485-486. Teza polemistului catolic este că „marea *unitate cosmopolită*" realizată sub conducerea evreilor „reclamă *un cap",* pregătind astfel „prodigioasa venire a unui unic dominator suprem în care evreii l-ar fi putut vedea pe Mesia, în timp ce creştinii l-ar fi recunoscut în el pe Antihrist". Întrebarea şi-o pune, de pildă, în 1980 (şi 1996), catolicul tradiţionalist Arnaud de Lassus într-unul dintre pamfletele sale antimasonice (Lassus, 1996, pp. 63-66).

3 Despre Jean Boissel (1891-1951), antisemit francez, din 1934 trecut la nazism, v. articolul lui Grégoire Kauffmann, *in* Taguieff, 1999, pp. 343-347.

evreiesc mondial[1], trasează directive tuturor celorlalte Ordine masonice care sunt aripile sale de zbor, începând cu Marea Lojă a Angliei, Marele Orient al Franţei, Ritul Scoţian, trecând prin toate sectele şi prin toate Lojile ascunse precum Ordo Templi Orientalis (sic) (Illuminati de astăzi), Druide-norden (cunoscut în Franţa sub numele de „Manoir Gaulois" etc.[2]

Încă înainte de publicarea *Protocoalelor*, majoritatea acestor autori de doctrine antisemite consideră Alianţa Israelită Universală, construită ca mit repulsiv, ca fiind centrul de organizare a cuceririi evreieşti sau iudeo-masonice a lumii: astfel, Parisul este imaginat ca oraşul iudeo-masonic prin excelenţă. În 1903, Krouchevan prezentase *Protocoalele* ca pe o traducere în limba rusă a unui „document" scris în franceză, *Procès-verbal des séances de l'Alliance mondiale des francs-maçons et des Sages de Sion,* şi pretindea că ar fi în posesia manuscrisului „Cancelariei centrale a Sionului în Franţa" despre care lăsa să se creadă că îşi avea sediul la

---

1 Aluzie la *Protocoalele înţelepţilor Sionului,* supraintitulate adesea „Program evreiesc de dominaţie asupra lumii" (Taguieff, 2004b, p. 326 *sq.).*

2 Acest articol, nesemnat, este integral reprodus în *La Libre Parole,* al 7-lea an, nr. 11, 1 iunie 1936, pp. 13-17 (presupun că, prin „Ordo Templi Orientalis", autorul se referea la Ordo Templi Orientalis condus de Théodore Reuss). Articolul citează amplu, dintr-o „revistă englezească" (fără altă precizare), aşa-zise extrase din discursuri (menite să rămână secrete) rostite în timpul unei foarte secrete „reuniuni a Supremului Conciliu al B'naî B'rith" care ar fi avut loc la Paris, în ianuarie 1936 (pp. 14-17). E vorba despre un fals antievreiesc şi antimasonic de felul *Protocoalelor.* Citim acolo, de exemplu, aceste cuvinte atribuite unuia dintre conducătorii B'naï B'rith: „Noi am întemeiat numeroase societăţi secrete care lucrează în interesul nostru, la ordinul nostru şi sub conducerea noastră. (...) Noi suntem Părinţii tuturor Revoluţiilor. (...) Aproape toată presa mondială este în mâinile noastre". (...) În deschiderea acestei ediţii a publicaţiei *La Libre Parole şi Le Porc-Epic reunite,* titrând pe prima pagină: „Sub cizma lui Iuda. Manevrele lui Blum", găsim un editorial semnat Henry Coston: „Front francez împotriva blocului evreiesc" (pp. 1-2). Lupta contra Frontului Popular este, pentru „naţionalişti", la ordinea zilei. Henry Coston este în acest moment directorul politic al acestor două periodice reunite, iar Henry-Robert Petit este director-administrator al aceleiaşi publicaţii. Petit mai este şi preşedinte al Centrului de Documentare şi Propagandă (C.D.P.) sub a cărui direcţie este publicată revista. Despre Henry-Robert Petit (1899-1985), v. articolul lui Michaël Lenoire, în Taguieff, 1999, pp. 428-432.

Paris[1]. Osman-Bey, la fel ca Brafman şi Lutostanski, era convins că aşa-zisa „conspiraţie cosmopolită” era condusă din birourile pariziene ale Alianţei Israélite Universale. În ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea, discursul antiiudeo-masonic avea să includă două teme principale: prima era „gândirea liberă” apărată de categorii diferite de militanţi (materialişti, pozitivişti, scientişti), iar cea de-a doua, denunţarea ca duşman a „ocultismului”[2].

În 1905, în pamfletul intitulat *La Franc-Maçonnerie, secte juive,* abatele Isidore Bertrand face o sinteză a acestor denunţuri, din perspectiva unui catolicism tradiţionalist antimodern:

> *Alianţa Israelită Universală* şi *Societatea, nu mai puţin universală, a Masoneriei* nu sunt decât una şi aceiaşi societate. (...) Cabala este, la baza tuturor riturilor masonice, forma modernă a ocultismului, al cărei mare maestru este evreul. *Alianţa Israelită Universală* este opera prin excelenţă a iudaismului şi a Masoneriei. Căci numai grupând sub stindardul său pe toţi adepţii gândirii libere, indiferent de cultura lor de origine, îşi va vedea Israel împlinite cele mai scumpe speranţe[3].

Este un fals antievreiesc care a circulat foarte mult în Europa, la începutul anilor 1870, în mediile antisemite germane, ruseşti şi poloneze, înainte de-a cutreiera, zece ani mai târziu, Franţa, pentru a călători apoi din nou în Germania şi în Rusia. Acest document ce poate fi considerat unul dintre principalele texte premergătoare *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului* este cunoscut mai ales sub titlul *Discursul Rabinului*[4]*.* El provine dintr-un roman al jurnalistului german (fost lucrător

---

1 Norman Cohn, 1967, p. 70; Cesare G. de Michelis, 2001, p. 80; Stephen Eric Bronner, 2000, p. 79. Această misterioasă „Cancelarie centrală a Sionului” este, evident, invenţie pură.

2 În Franţa, rolul lui Gougenot des Mousseaux, la timpul său cunoscut pentru lucrările despre magie (1860) şi demonologie, a fost determinant în formarea acestei doctrine de luptă asimilând diverse figuri ale duşmanului (iudaism, francmasonerie, „liberă-cugetare”, ocultism etc.) pentru a explica înmulţirea „revoluţiilor”. V. Gougenot des Mousseaux, 1869, în special pp. 358-373, 483-509.

3 Bertrand, 1905, pp. 26-27 (cu italice, în text). Despre Alianţa Israelită Universală, v. Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 334 *sq.*

poştal) Hermann Goedsche (1815-1878), *Biarritz,* publicat la Berlin în 1868 sub pseudonimul de Sir John Retcliffe. Unul dintre capitolele romanului se intitulează „În cimitirul evreiesc din Praga". Este descrierea unei adunări nocturne, foarte asemănătoare unei ceremonii oculte, în timpul căreia reprezentanţi ai celor douăsprezece triburi ale lui Israel expun diferitele aspecte ale unui plan de cucerire a lumii, după cum confirmă personajul desemnat ca fiind un rabin sau „marele rabin". În multe privinţe, această scenă pare inspirată din reuniunea masonică imaginată de Alexandre Dumas în romanul *Joseph Balsamo* (1849), în care este istorisită întâlnirea, pe 6 mai 1770, dintre Cagliostro, şeful „Superiorilor necunoscuţi" şi alţi „Iluminaţi"[1]. „Complotul Iluminaţilor" urmăreşte aşezarea Franţei Luminilor şi a Revoluţiei în fruntea întregii omeniri, prin eforturile conjugate a trei sute de fraţi, fiecare reprezentând zece mii de asociaţi, deci trei milioane de afiliaţi ce juraseră „ascultare şi supunere"[2]. Printr-o serie de metamorfoze, complotul lui Cagliostro şi al Iluminaţilor va deveni complotul evreiesc sau iudeo-masonic mondial. Se pare că cifra de „trei sute de fraţi" va căpăta o valoare simbolică de durată în mitul conspiraţionist antievreiesc din secolele al XX-lea şi al XXI-lea, în urma asimilării lui cu cele „trei sute" de personaje importante care, după o frază a lui Walter Rathenau scoasă din context şi

---

4 Cohn, 1967, p. 38 *sq.,* pp. 269-273 (extrase din document); Bronner, 2000, pp. 81-83. Documentul este integral reprodus *in* Taguieff, 2004b, pp 421-426.

1 Eco, 1998, p. 146. Analogia între *Protocoale* şi adunarea conspiratorilor în prezenţa lui Cagliostro fusese deja remarcată de către autorul de pamflete antievreieşti Jean Drault, într-o serie de trei articole publicate în 1921 în revista lui Urbain Gohier, *La Vieille France*, sub titlul generic: „Alexandre Dumas tatăl şi *Protocoalele".* V. mai ales ultimele două: „Cagliostro, erou al mai multor romane masonice" *(La Vieille France,* nr. 243, 22-29 septembrie 1921, pp. 22-32); „Spectre, subterane, jonglerii, magnetism, proxenetism: tot ce înseamnă Iluminismul; tot ludaismul: *Protocoale!" (La Vieille France,* nr. 244, 30 septembrie-7 octombrie 1921, pp. 23-32). Balsamo este identificat ca „simbol al evreului stăpân pe alte neamuri" („Spectre...", art. cit., p. 25). Teza lui Drault este următoarea: „Autorul cărţii Mémoirs d'un médecin s-a inspirat dintr-o veche versiune a Protocoalelor care nu sunt decât un comentariu la Talmud" („Cagliostro...", art. cit., p. 30).

2 V. Dumas*, Joseph Balsamo,* 1990 (introducere, II şi III).

greşit interpretată, ar hotărî „destinele lumii”[1].

Începând cu 1872, capitolul din romanul lui Goedsche este publicat separat, în Rusia, de mediile antisemite. Opusculul este urmat, în 1876, de publicarea unui pamflet cu titlul *Dans le cimetière juif de la Prague tchèque (Les Juifs, maîtres du monde).* În iulie 1881, faimosul discurs e publicat în limba franceză în revista *Le Contemporain*[2]*,* în cadrul unui studiu mai elaborat semnat „M. de Wolski” despre „viaţa intimă şi secretă a evreilor, mai ales în Rusia”[3], trecând astfel de la ficţiunea romanescă la statutul unui document-probă sau al unei mărturii revelatoare. El este de obicei prezentat ca „o dare de seamă” despre reuniunea nocturnă din cimitirul evreiesc din Praga, ce include şi transcrierea discursului rostit de către un „mare rabin”, care ar fi primit, ulterior, patronimul de Reichhorn sau Eichborn[4], dacă nu Rzeichhorn[5]. În 1887, falsul este inclus de către Theodor Fritsch în cartea

---

1 În articolul său din 1909 apărut în *Neue Freie Presse,* Rathenau, care nu vorbea deloc în calitate de evreu (căci el se dorea în primul rând german), avea în vedere, mai modest, „destinele economice ale Europei”: „Trei sute de bărbaţi, care se cunosc, toţi, între ei, conduc destinele economice ale Europei şi îşi aleg succesorii dintre discipolii lor”. V. Cohn, 1967, pp.148-149. Fraza lui Rathenau, ca şi aceea a personajului Sidonia (din romanul lui Disraeli: *Coningsby),* atribuită creatorului acestuia, a fost folosită ca o mărturisire, ca dovadă a existenţei în realitate a unui complot evreiesc sau iudeo-masonic mondial. V. Taguieff, 2004b, pp. 79, 219-220; 2004c, pp. 637-639.

2 *Le Contemporain,* seria a 3-a, vol. XXII, 1 iulie 1881. Titlul dat fragmentului din cartea lui Sir John Readclif este: „Dare de seamă despre evenimentele politico-istorice ce au avut loc în ultimii zece ani”. V. Delassus, 1899, p. 329, şi 1911, p. 101.

3 Delassus, 1911, p. 100. Studiul semnat Wolski cuprindea douăzeci de capitole, publicate în cinci ediţii ale *Contemporain* (din iulie până în noiembrie 1881). Kalixt de Wolski este unul dintre pseudonimele luate de Pierre I. Ratchkovski (1850?-1911), şeful diviziei internaţionale a Okhranei (poliţia politică secretă a regimului ţarist), stabilit la Paris, începând cu 1884.

4 V., de exemplu, pamfletul anonim de provenienţă canadiană: *La Clé du mystère,* 1937, pp. 7-11 („Un plan de cucerire a lumii”). Falsul este prezentat acolo ca „textul unui discurs ţinut la Praga de către rabinul Reichhorn, în 1869, la mormântul marelui rabin Simeon-ben-Jehuda” (p. 7).

5 Ortografiat ca în Céline. V. Céline, 1937, p. 277. Pe aceeaşi pagină, Retcliffe (Readcliff) devine Radcliff. În pamfletul său, Céline reproduce câteva pasaje din *Discursul Rabinului* (pp. 278-279).

sa *Catéchisme des antisémites*[1]*,* ca şi de către Pierre I. Ratchkovski, sub pseudonimul Kalixt de Wolski, în antologia sa antisemită La Russie juive, apărută în 1887 la Albert Savine, în „Biblioteca antisemitică”.[2] François Bournand, un apropiat al lui Edouard Drumont, alege în 1898, în plin proces Dreyfus, câteva fragmente pentru a le include în culegerea sa de extrase din texte, articole şi dialoguri, *Les Juifs, nos contemporains*[3]*.* În Franţa, contextul ideologico-politic este favorabil, desigur, unei receptări pozitive.

În anul următor, 1899, abatele Henri Delassus reproduce parţial *Discursul Rabinului* în amplul său pamflet conspiraţionist, *L'Américanisme et la conjuration antichrétienne*[4]*.* În aceste reproduceri ale falsului, felul în care este ortografiat patronimul autorului presupusei „dări de seamă” apare adeseori modificat (Readclif, Readcliff, Retcliffe etc.), ca şi data discursului (1865; 1869, 1880 etc.). În scurta prezentare redactată de către Bournand, citim, de pildă: *„Programul evreimii, adevăratul Program al evreilor* îl găsim exprimat la (...) marele rabin John Readclif. (...) John Readclif ne arată ce gândesc evreii, adevăratul program al rasei lor, într-un discurs rostit în 1880”.[5] Aici, Bournand confundă pseudonimul lui Goedsche (Readcliff) cu patronimul (Reichhorn) dat personajului rabinului ce rostea discursul în romanul *Biarritz.* În 1911, Henri Delassus îl prezintă ca „un discurs rostit spre jumătatea secolului al XIX-lea, de către un mare rabin, într-o reuniune secretă.”[6] La rândul său, Krouchevan publică *Discursul Rabinului* în Rusia, în ziarul său *Znamia,* la 22 ianuarie 1904, la câteva luni după ce publicase, în acelaşi ziar, o versiune prescurtată a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului.* Conţinutul esenţial al *Protocoalelor* se regăseşte în *Discursul Rabinului ce* constituie un fel de rezumat comod al acestora:

---

1 Cohn, 1967, p. 42
2 V. Wolski, 1887, (XXI-336 p.), pp. 4-19.
3 Bournand, 1898, pp. 283-286
4 Delassus, 1899, pp. 330-333. *Discursul Rabinului* va fi integral reprodus de către Monseniorul Henri Delassus, în 1911, în *La Question juive,* pp. 102-111.
5 Bournand, 1898, p. 283
6 Delassus, 1911, pp. 101-102

> Părinţii noştri au lăsat moştenire aleşilor lui Israel îndatorirea de a se reuni, cel puţin o dată la o sută de ani, în jurul mormântului Marelui Maestru Caleb, sfânt rabin Syméon-ben-Ihuda, a cărui cunoaştere oferă fiecărei generaţii *puterea* asupra întregului pământ şi *autoritatea* asupra tuturor urmaşilor lui Israel. Iată că se-mplinesc optsprezece secole de când durează războiul poporului lui Israel cu această *putere* ce-i fusese promisă lui Abraham, dar care-i fusese răpită de *creştinătate.* Călcat în picioare, umilit de duşmanii săi, continuu aflat sub ameninţarea cu moartea, cu persecuţia, cu furtul şi încălcările de toată speţa, poporul lui Israel n-a dispărut, cu toate acestea; iar, dacă s-a risipit pe toată suprafaţa pământului, e pentru că lui *trebuie să-i aparţină întregul pământ.* (...)
>
> În timp ce noi vom fi făcuţi *unicii posesori ai aurului de pe tot pământul,* adevărata putere va fi în mâinile noastre, şi atunci se vor împlini promisiunile făcute lui Avraam. (...) Dacă Aurul reprezintă cea dintâi putere a acestei lumi, cea de-a doua este, fără discuţie, Presa. (...) Proletariatul trebuie întreţinut pe cât posibil şi supus celor ce manevrează banul. Cu ajutorul acestui mijloc vom ridica masele oricând vom dori; le vom împinge la răsturnări, la revoluţii, şi fiecare dintre aceste catastrofe va însemna un pas înainte în realizarea intereselor noastre celor mai arzătoare şi mai repede ne va apropia de unicul nostru scop: acela de a domni asupra întregului pământ, cum i s-a promis părintelui nostru Avraam[1].

În Franţa, Monseniorul Jouin citează integral documentul în articolul programatic „Societatea secretă”, pe care îl publică în 1912 în primul număr al *Revue internationale des sociétés secrètes*[2]*.* În 1920, el va reedita documentul în introducere la ediţia sa comentată a *Protocoalelor,* constituind primul volum dintr-o serie de lucrări despre „Pericolul iudeo-masonic”[3].

Denunţarea „pericolului evreiesc” sau „iudeo-masonic” odată cu primul val internaţional de publicări ale *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului* (1920-1922) se va reorienta

---

1 *Discursul Rabinului,* citat după Wolski, 1887, pp. 4, 5, 16, 19

2 Jouin, 1912, pp. 11-14 (prezentat ca un „discurs rostit în 1880 de către un mare rabin”, documentul este citat în lunga notă 3 de la p. 11, care se întinde pe următoarele trei pagini).

3 Jouin, 1920, pp. 18-26

pe „dezvăluirea” „complotului mondial”, „dovezile” acestuia fiind constituite de existenţa „programului” pe care documentul se presupune că îl dezvăluie. Înţelepţii Sionului, aşa cum sunt înfăţişaţi de textul Protocoalelor, ca fiind conducătorii presupuşi ai acestui „popor” care, în acelaşi timp este o rasă şi o sectă, nu sunt, ca şi ceilalţi, paraziţi-exploatatori, ci sunt, prin natura lor, „imperialişti”, iar „universalismul” lor imperial este o doctrină a acţiunii călăuzită de ideea totalei dominaţii asupra lumii.[1] Această tematică era deja prezentă în literatura antievreiască încă înainte ca Protocoalele să fie difuzate, şi formulată în jurul reprezentării francmasoneriei ca „instrument” al „puterii oculte” care ar fi „puterea evreiască” ţintind să stăpânească lumea.[2] Aceasta era teza lui Paul Copin Albancelli (1851-1939), vechi francmason (iniţiat în 1884), devenit în cursul anilor 1890 un profesionist al antimasonismului care, în cărţile sale din 1900[3], concepea anume francmasoneria ca pe o „asociaţie secretă având scopul de a le asigura evreilor dominaţia asupra lumii”[4]. Tema „Superiorilor necunoscuţi”

---

1 V. seria de lucrări publicate la Bernard Grasset de către Roger Lambelin în cursul anilor douăzeci sub titlul generic *Le Peril juif: Le Régne d'Israël chez les Anglo-Saxons* (1921), *L'Impérialisme d'Israël* (1924) şi *Les. Victoires d'Israël* (1928). Roger Lambelin este cunoscut mai ales ca autor al unei traduceri franceze (precedate de o lungă introducere) a *Protocoalelor înţelepţilor Sionului,* publicată la Grasset în 1921, lucrare care a fost un bestseller al anilor douăzeci şi treizeci, de numeroase ori reeditată, până în 1938. V. *Protocoalele...* 1910 şi 1925; Taguieff, 2004b, *passim.*

2 La sfârşitul secolului al XIX-lea, teza a fost larg difuzată în Franţa prin cartea lui Abel Clarin de la Rive, *Le Juif dans la francmaçonnerie* (Paris, A. Pierret, 1895). În anii 1910 şi 1920 (apoi la începutul anilor treizeci, până la moartea sa în 1932), Monseniorul Jouin, împreună cu *Revue internationale des sociétés secrètes* (creată în ianuarie 1912), denunţă neobosit „pericolul iudeo-masonic” înainte şi după apariţia ediţiei sale comentate a *Protocoalelor înţelepţilor Sionului* (Jouin, 1920). Un vechi colaborator al revistei Monseniorului Jouin, Georges Olivier, publică în 1959, într-o editură creată de Henry Coston *(Documents et Témoignages)* o lucrare consacrată Alianţei Israélite Universale (Olivier, 1959).

3 V. articolul „Copin-Albancelli” de Charles Porset, in Ligou (coord.), 2004, pp. 312-313.

4 Doumic, 1906, p. 9. Max Doumic rezumă astfel „ipoteza” lui Copin-Albancelli, pe care o discută în cartea sa, pentru ca, în final, să propună această interpretare: evreii n-au jucat un rol semnificativ în

(sau, mai prozaic, „şefii necunoscuţi”) este integrată în retorica antiiudeo-masonică[1], cum rezultă din următorul pasaj al pamfletului antiocultist al abatelui Bertrand, *L’Occultisme ancien et moderne,* publicat în 1900: „De cine trebuie să asculte francmasonul? — De şefi necunoscuţi, răspunde (...) dl Louis Blanc[2]. Aceşti şefi sunt francezi, englezi, italieni, germani? — În majoritate sunt evrei, ne spune Piccolo-Tigre[3], unul dintre marii iniţiaţi care, în perioada Restauraţiei, a jucat

---

francmasonerie decât „din ziua în care s-au legat de Anglia”, adică spre sfârşitul Primului Imperiu, când „cu banca Rothschild, evreii au pus mâna pe puterea financiară” (Doumic, 1906, pp. 83-84).

1 Despre „şefii necunoscuţi” şi „mijloacele lor de acţiune”, v. Bertrand, 1905, pp. 42-49.

2 Referire la Louis Blanc, *Histoire de dix ans, 1830-1840* (Paris, 1841-1844, 5 vol.). În literatura contrarevoluţionară, citatele din francmasonul şi „revoluţionarul” Louis Blanc (extrase mai ales din cartea sa *Histoire de la Révolution française* (1862), 1865, vol. I, pp. 36-38, şi vol. II, pp. 74-84) despre responsabilităţile masonice în pregătirea şi organizarea Revoluţiei Franceze deveniseră rituale, funcţionând ca mod de a legitima modelul conspiraţionist de tip Barruel, cel puţin de la lucrarea contelui Le Couteulx de Canteleu, *Les sectes et Sociétés Secrètes politiques et religieuses* (1863; rééd., 1987, pp. 202-208). În opusculul său din 1877, *Les Sociétés secrètes,* Claudio Jannet îl citează îndelung pe Louis Blanc (Jannet, 1877, pp. 60-65) prezentat ca „un istoric foarte avansat în studiul societăţilor secrete şi expert în arta de-a face revoluţii (...) care ne va dezvălui cum a fost pregătită *marea mişcare din 1789”* (Jannet 1877, p. 60). În monumentul său despre societăţile secrete, Père Deschamps nu va ezita să joace din nou actul de referinţă tactică (Deschamps, 1882, vol. II, pp. 236-237, citând *Histoire de dix ans.).* La fel se întâmplă cu Monseniorul Fava, episcop de Grenoble şi autor al unei lucrări puternic inspirate de opera-summum a lui Père Deschamps: *Le Secret de la francmaçonnerie* (Fava, 1883, pp. 77-79). V. şi Monseniorul de Ségur, 1884, pp. 46-48, p. 58. Utilizarea în sens antimasonic a textelor lui Louis Blanc funcţionează aidoma utilizării antisemite a lui Disraeli sau a lui Bernard Lazare (şi, mai târziu, a lui Rathenau): un pasaj sau o frază sunt extrase din context, se insistă asupra originii etnice sau asupra apartenenţei politice a autorului său (francmason, evreu etc.), şi cuvintele, astfel calificate (un mason sau un evreu vorbeşte, martor privilegiat), se întorc împotriva grupului de apartenenţă a autorului citat. Charles Porset remarcă pe bună dreptate că teza lui Barruel despre Revoluţia Franceză (redusă la a fi un rezultat al complotului masonic) în radicalitatea sa, „n-a fost reţinută de nici un istoric — cu excepţia, poate, a lui Louis Blanc, care este o verigă de legătură esenţială în istoriografia complotului” (Porset, 2000, p. 67).

3 Personaj fictiv, creat de autorii catolici specializaţi în antimasonism (apoi în antiiudeo-masonism), evreu francmason considerat, în mod special, un

un rol dezastruos pentru ordinea socială”[1]. În pamfletul intitulat *Les Propagateurs de l’irréligion. Les Juifs,* apărut în 1908, Paul Barbier scria în ecou:

> El („evreul”) s-a aliat cu Francmasoneria, devenind un genial inspirator al acesteia. (...) Prin Francmasonerie, evreul a pătruns în toate sferele societăţii; prin ea, el ne-a acaparat întreaga forţă guvernamentală. (...) Faptele prezentului (...), istoria originilor Masoneriei, conspiraţiile sale împotriva unităţii societăţilor creştine, totul arată că marea şi teribila

---

membru deosebit de activ al *Haute Vente (Haute Vente romaine* sau *haute vente romaine)* prezentată ca o puternică societate secretă, ba chiar ca o societate secretă aflată la conducerea întregii masonerii, menită să aducă ruina Bisericii Catolice. V. Pierrard, 1970, pp. 27-29. În lucrarea publicată în 1859, *L’Eglise romaine en face de la Révolution,* Jacques Crétineau-Joly se mulţumeşte să-l descrie ca fiind „un evreu cunoscut sub peudonimul Piccolo-Tigre” (Crétineau-Joly, 1976, vol. II, p. 119), care, către 1822, ar fi jucat „un rol în Carbonarism” (ibid*.,* p. 124). Polemistul catolic citează o lungă scrisoare „către genţii superiori ai Vente piémontaise” în care Piccolo-Tigre este considerat a înfăţişa planul distrugerii lumii creştine prin acţiunea corelată a Carbonarismului şi a Francmasoneriei (ibid*.,* pp. 119-124). Este vorba despre unul dintre numeroasele falsuri antimasonice care, ca şi falsurile antievreieşti, sunt prezentate ca texte „revelatoare” atribuite unor evrei sau unor masoni „importanţi” care nu le-ar fi destinat uzului public. Potrivit tradiţiei întemeiate de Barruel, care făcea distincţia, în cadrul masoneriei, între „loji” (mai mult sau mai puţin cunoscute) şi „lojile ascunse” (necunoscute), caracterizează cea mai redutabilă societate secretă a timpului său după cum urmează: „La Vente suprême, care se foloseşte de Carbonarism şi de Francmasonerie, fără să se dea de gol, rămâne un secret chiar pentru celelalte societăţi oculte” (ibid*.,* p. 117). Pentru alte menţiuni despre PiccoloTigre (în general după Crétineau-Joly), v. Ségur, 1867 (1884), pp. 8-10 („unul dintre şefii oculţi supranumit «Micul-Tigru»„), p. 46 (unul dintre „şefii *Vente suprême* (...) era un evreu care-şi luase ca nume de război pe acela de *Micul-Tigru”),* p. 53; Jannet, 1877, pp. 44-45 („un evreu membru al *Haute vente romaine”);* Jannet, 1882, pp. LXXXVI-LXXXVII; Deschamps, 1882, vol. II, p. 272, nota 2 („Piccolo-Tigre” este „numele de război” al unui conspirator ale cărui scrisori ar fi fost confiscate de poliţia romană); Estampes/Jannet, 1884, pp. 72-73 („în 1822, un evreu, membru al Haute Vente romaine, îi scria unuia dintre complicii săi să înmulţească peste tot asociaţiile (...), şi mai ales francmasoneria”); Delassus, 1910, vol. II, p. 409; Heekelingen, 1939, pp. 163-164.

1 Bertrand, 1900, p. 48 (pasaj reluat, uşor modificat de către Bertrand, 1905, p. 43).

sectă se află sub dominaţia evreimii[1].

Mai târziu, în 1934, într-un pamflet contra „mafiei iudeo-masonice”, Lucien Pemjean, pe urmele lui Drumont, denunţa „superguvernul Iudeo-plutocraţiei internaţionale” al cărui agent de legătură, de propagandă şi de aplicare în practică este Francmasoneria[2]. Pentru Pemjean, modelul despre marele complot pleacă de la premisa „întunecatei” alianţe dintre „plutocraţie” (capitalismul financiar), francmasonerie, bolşevism şi „iudaism”: „În sfera elitei internaţionale, şefii supremi ai Marelui Orient se alătură suveranilor pontifi ai Iudaismului şi ai Finanţei cosmopolite, formând împreună cu aceştia G.Q.G.-ul secret al Omnipotenţilor care conduc lumea”[3]. Când, în ianuarie 1935, Henry Coston lansează (sau, mai exact, relansează) *La Libre Parole antiiudéo-maçonnique,* nu e de mirare că în ancheta anunţată pe prima pagină („Integrarea evreilor în masonerie”) se poate citi un virulent articol al lui Jacques Ditte despre „Iudeo-masoneria împotriva lui Hitler”, urmat de un text de Rene-L. Jolivet cu un ton mai puţin acid şi cu un titlu neaşteptat: „Internaţionala masonică, aceea care-i domină pe toţi ceilalţi”. Titlul este imediat dezminţit chiar de textul pe care se credea că-l rezumă: teza principală a lui Jolivet este că această „Internaţională” dominantă este, ea însăşi, dominată, dar în secret, de o altă „Internaţională”. Aşa-zisul secret este, bineînţeles, secretul lui Polichinelle:

> Evreii au organizat Loji speciale, formând un fel de stat-major al Masoneriei. Există, în primul rând, Ordinul B’naï B’rith (Fiul Alianţei). (...) Este prea puţin îndoielnic că B’naï B’rith-ul este organizaţia supremă care trasează directive şi conduce în secret activitatea tuturor Ordinelor Masonice. (...) Evreii sunt în spatele lojilor, în orice mod e cu putinţă, sub forma unui guvern organizat sau a unor paraziţi invadatori[4].

Hiperbolica denunţare a Iluminaţilor din Bavaria, erijaţi în

1 Barbier, 1908, pp. 8, 71-73, 78
2 Pemjean, 1934, p. 19
3 Pemjean, 1934, p. 17. Pamfletul se încheie cu o diatribă la adresa „stăpânilor lumii” (pp. 225-237).
4 Jolivet, 1935, pp. 11-12

membri ai conducerii secrete ai francmasoneriei universale, va oferi un argument în plus, tot mai utilizat în secolul al XX-lea şi la începutul secolului al XXI-lea, pentru difuzarea unui amalgam polemic de tipul „iudeo-masonismului" sau al „iudeo-masoneriei", afirmând sau lăsând să se înţeleagă că francmasoneria este o organizaţie secretă condusă de evrei (sau, mai exact, de către evreii cei mai puternici). Demagogul conspiraţionist american Gerald B. Winrod, într-un pamflet publicat în 1935 şi intitulat *Adam Weishaupt: A Human Devil*, afirmă, de pildă, că din treizeci şi nouă de înalţi conducători ai Ordinului Illuminati, şaptesprezece erau evrei[1]. Teza sa este că „în spatele Illuminati, adevăraţii conspiratori erau evreii", iar „Karl Marx (...) şi-a inspirat învăţăturile din Adam Weishaupt". Şi, referitor la actualitatea politică a vremii sale, el ajunge uşor la concluzia nu doar că „Illuminati erau evrei", dar şi că, „în mod similar, dictatura instalată la Moscova era evreiască"[2]. Alţi teoreticieni militanţi ai antimasonismului, ca

---

1 Winrod, 1935, apoi 1937. Pamfletul neavând vreo menţiune despre data şi locul apariţiei, ne vom ghida după informaţia istoricului american Leo Ribuffo (1983, p. 308), care indică prima ediţie a acestuia în 1935 (Wichita, Kansas, Defender Publishers). Pastorul fundamentalist Gerald B. Winrod (1900-1957), creatorul, în 1925, al organizaţiei Apărătorilor Credinţei creştine, amestecând anticomunismul, antisemitismul cu anticatolicismul, a fost, în anii treizeci, un propagator eficient în Statele Unite al *Protocoalelor înţelepţilor Sionului*, fără a-şi ascunde entuziasmul pentru Germania nazistă. În numeroasele sale pamflete antievreieşti, inspirându-se din Nasta Webster şi într-un stil apropiat de cel al lui Lady Queenborough, el face legătura între înţelepţii Sionului şi Illuminati. În 1935, după ce vizitase Germania, el scria, de pildă, în revista sa, *The Defender:* „Dintre toate ţările Europei, Germania este singura care a avut curajul să înfrunte ocultismul masonic evreiesc, comunismul evreiesc şi puterea evreiască financiară internaţională" (citat de Strong, 1940, p. 214, şi de Cohn, 1967, p. 235; tr. fr. uşor modificată). În 1932, Winrod publică o lucrare despre *Protocoale,* intitulată *The Hidden Hand* — tradusă imediat în germană -, apoi, în anul următor, un pamflet cu titlul *The Protocols and the Corning Super Man,* urmat de încă două broşuri: *The Truth About the Protocols* şi *The Antichrist and the Tribe of Dan* (1936). Un alt pamflet semnificativ al lui Winrod, despre „iudeo-bolşevism", este *Trotsky and the Jews Behind the Russian Revolution.* Winrod era prezentat în presa germană a vremii ca „Streicher-ul american". V. Strong, 1940; Cohn, 1967, pp. 231, 234-235; Ribuffo, 1983, în principal pp. 144-175; Barhun, 2003, pp. 42-43, 49; D'Agostino, 2005.

2 Winrod, 1935, pp. 45, 47

Lady Queenborough în *The Occult Theocrasy* (1933) sau Gary H. Kah (1991), vor adăuga antisemitismului lor şi antiocultismul. Pentru Lady Queenborough, a cărei carte a avut o foarte mare influenţă asupra conspiraţioniştilor anglo-saxoni din generaţiile ulterioare (Carr, Monast etc.), puterea supremă este aceea a banului, iar „această putere este în mâinile bancherilor evrei internaţionali”[1]. Illuminati nu sunt decât un tentacul al monstruoasei caracatiţe care sufocă lumea: „Iluminismul întruchipează strădaniile conducătorilor puternicului Kahal evreiesc care a făcut dintotdeauna efortul de a ajunge la dominaţia politică, financiară, economică şi morală asupra lumii”[2]. Dacă „mişcarea a fost întemeiată în 1776 de către Adam Weishaupt”, acesta din urmă nu va fi fost decât un instrument al „puterii oculte” evreieşti. În aceasta ar consta lecţia pe care am putea-o trage din „studiul atent al Iluminismului” în care „descoperim că forţele de distrugere, ce şi-au atins apogeul în Revoluţia Franceză, erau de trei feluri: financiare, intelectuale şi anticreştine”[3]. În eseul său antimondialist, *En Route to Global Occupation,* Kah îi mărturiseşte cititorului său: „Am descoperit că istoria Francmasoneriei este şi istoria societăţilor secrete, iar că istoria societăţilor secrete este istoria ocultismului organizat, mai cu seamă în lumea occidentală”[4].

Pentru aceia care au contribuit la perpetuarea mitologiei antiiluministe faptul că Adam Weishaupt nu aparţinea comunităţii evreieşti a fost mereu un motiv de nedumerire. Unii propagatori ai antiiudeo-masonismului s-au mulţumit, ca „dovadă” decisivă a caracterului evreiesc al Ordinului Iluminaţilor, să afirme, pe urmele lui Winrod, că Weishaupt era „înconjurat de evrei”, dar au fost şi alţii, continuatori ai lui Drumont, care n-au ezitat să susţină că Weishaupt era el însuşi evreu. Într-adevăr, în *La France juive,* Drumont reia şi el o bună parte din falsele acuzaţii, din amalgamul polemic şi din legendele genealogice despre francmasonerie şi Iluminaţii

1 Queenborough, 1975 (1933), p. 662
2 *Idem,* p. 184
3 *Ibid.* v. Barkun, 2003, p. 49.
4 Kah, 1991; v. extrasele on-line sub titlul Masonic Origins, cu referire la gnosticism, cavalerii templieri, Illuminati, rosacrucieni etc., http://www.biblebelievers.org.au/.

din Bavaria:

> Ce n-au putut să facă *(sic)* în Evul Mediu cu Templierii, evreul încerca acum cu Francmasoneria, în care adunase laolaltă toate societăţile secrete existente înainte separat şi care atâta vreme se ţinuseră în umbră. După nenumăratele volume publicate pe această temă, mi se pare inutil să repet şi eu, ceea ce toţi istoricii, dar mai ales Louis Blanc, au scris despre rolul pe care Francmasoneria l-a avut în Revoluţie. Nimeni nu mai are astăzi nici cea mai mică îndoială că, în toate lojile, conducerea a fost atunci trecută în mâinile evreilor. Evreul portughez Paschales *(sic)* întemeiase, în 1754, o societate de iniţiaţi, *Les Cohens,* ale cărei idei au fost popularizate de Saint-Martin. În 1776, evreul Adam Weishaupt crea secta Iluminaţilor, care îşi propunea ca principal scop distrugerea catolicismului[1].

Motivul antiiudeo-masonic se regăseşte şi în învăţământul catolic oficial al anilor douăzeci şi treizeci ca, de pildă, în *Manuel de sociologie catholique* al lui Alberic Belliot, a cărui „nouă ediţie revăzută şi adăugită” apărea în 1927. Discutând despre „plăgile sociale”, autorul are în vedere, în primul rând, „răul religios”:

> El are ca vehicul viu şi ca propulsori de drept două tipuri de oameni (...), şi anume: 1) *evreul;* 2) *sectarul.* Sunt cele două puteri antireligioase şi, ca atare, antisociale întruchipând astăzi, cu deosebire, spiritul opus creştinismului. În consecinţă, acesta are împotriva sa: 1) O *seminţie adversă (Israel);* 2) O *sectă duşmană (Francmasoneria).* Triumful acestei seminţii şi al acestei secte rezultă din acela al

---

1 Drumont, 1886, vol. I, p. 260. „Paschales” îl desemnează în mod eronat pe Martines de Pasqually (sau Pascuallis) (1727-1774), a cărui doctrină s-a numit, echivoc, „martinism” (la fel şi referitor la doctrina teosofului Louis-Claude de Saint-Martin), „martiniştii” devenind „Aleşii Cohen” (sau Coen). V. Amadou, 1946, 2000a, b şi c, 2004a şi b. Ambiguitatea referinţei se accentuează însă odată cu crearea de Către Papus, la sfârşitul secolului al XIX-lea, a Ordinului martinist. V. Papus, 1895 şi 1899 (reunite într-un vol., 1986, apoi 2004). Să reţinem că Drumont reia amestecul de idei contrarevoluţionare, ale Iluminismului teosofic/creştin şi ale Iluminismului revoluţionar, într-o nedezminţită şi lipsită de subtilitate perspectivă antievreiască, prin argumente de tipul: „Weishaupt era evreu ca şi Martines de Pasqually, deci...”).

spiritului, în general, opus religiei. Domnia *ateismului* o antrenează simultan pe aceea a *iudaismului* şi a *masonismului,* ce sunt flageluri *gemene.* Primul din ele pare a-l domina şi a-l conduce de multă vreme pe cel de-al doilea[1].

„Secta iudaică" domină deci în secret „secta masonică", este părerea reverendului Belliot, „sociolog" catolic bazat pe „autori de încredere" precum Gougenot-Demousseaux *(sic),* Emil Eckert, Pere Deschamps, Claudio Jennet, Edouard Drumont, Monseniorul Delassus, Copin-Albancelli etc. După reverendul Belliot, cele „trei caracteristici fundamentale şi esenţiale" ale francmasoneriei sunt: „a) ocultismul, adică misterul erijat în principiu, b) internaţionalismul, adică negarea oricărei patrii, c) proteismul, adică diversitatea formelor, altfel spus, a deghizărilor adoptate, după ţară şi neam".[2] Dacă francmasoneria (sau masonismul) are mai multe „măşti" (filantropică, filosofică şi politică[3]), ele i-ar trebui smulse pentru a vedea crudul adevăr: masonismul este „O adevărată religie a răului organizată"[4]. „Sociologul" demistificator poate, în fine, ajunge la concluzia: *„«Satanismul»* este adevăratul *«secret»* masonic. — Într-un cuvânt, *Masonism* înseamnă *Satanism".* Există, prin urmare, o „religie masonică", lucru care situează francmasoneria pe o poziţie de rivalitate cu Biserica şi explică de ce „scopul ei *negativ"* nu e altul decât „nimicirea Bisericii Romano-Catolice, adică a catolicismului şi, în final, a creştinismului în general". În ceea ce priveşte un „scop pozitiv" al acestei contrareligii mascate, acesta se defineşte prin „cucerirea dominaţiei universale în scopul instaurării în întreaga lume a cultului lui Satana reabilitat (adică, în acelaşi timp, cel al Materiei, al Forţei, al Plăcerii etc.)"[5].

Un tipar de gândire esotero-complotistă: Nilus şi mitul Înţelepţilor Sionului în stil rusesc

1 Belliot, 1927, p. 329. Respectăm, în principiu, dar, în acelaşi timp, simplificăm opţiunile grafice ale autorului, transcriind mereu cu italice cuvintele sau pasajele îngroşate sau redate cu italice.
2 Belliot, 1927, p. 341
3 Despre cele trei „măşti", v. Belliot, 1927, pp. 346-348.
4 Belliot, 1927, pp. 350-351
5 Belliot, 1927, p. 351

Făcând cercetări despre originea şi răspândirea în toată lumea a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului*[1], mai exact, în legătură cu felul în care a fost fabricat celebrul fals antisemit şi cu publicarea acestuia, pentru prima dată, în Rusia (1903-1917), am descoperit însemnătatea dimensiunii esoterice şi, în acelaşi timp, mistice asociate „mesajului" central al documentului fabricat de un falsificator plătit: dezvăluirea „conspiraţiei evreieşti internaţionale" în scopul de a domina lumea. Publicarea şi receptarea în Rusia a falsului antievreiesc s-au petrecut într-un context politico-cultural definit prin sentimentul apocaliptic al sfârşitului iminent al lumii, al lumii creştine, în orice caz, şi, pentru spiritele religioase, prin aşteptarea, amestecată cu spaimă, a venirii Antihristului. A şti de existenţa unei conspiraţii mondiale însemna să poţi vedea dincolo de aparenţe, să pătrunzi în „culisele istoriei" şi să devii, într-un fel, un iniţiat. Pe scurt, dezvăluirea marii conspiraţii avea o semnificaţie mistico-esoterică.

Să facem o descriere mai amănunţită a contextului în care s-a produs acest val de percepţie apocaliptică. La sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul celui de-al XX-lea, Rusia era străbătută de un val mistico-apocaliptic ce avea la bază o interpretare religioasă de tip catastrofic, escatologic, a tulburărilor sociale simţite, văzute sau transmise prin zvonuri: acestea din urmă sunt interpretate ca semne ale sfârşitului civilizaţiei (creştine) şi al venirii Antihristului anunţat de revoluţionarii terorişti („nihilişti") şi de evrei, plasaţi în aceeaşi categorie a imaginilor repulsive. În antisemitismul rusesc se găsesc trăsături ale „mitului iluminist", aşa cum s-a format el în Europa de Vest. Un document de vreo treizeci de pagini, intitulat *Le secret du judaïsme* sau *Le Secret des Juifs,*

1 Lucrarea de faţă vine în prelungirea celor două cărţi pe care le-am consacrat, în esenţă, formării, metamorfozelor, utilizării în scopuri politice şi formelor de receptare a mitului modera al „conspiraţiei evreieşti internaţionale" sau al „complotului evreiesc mondial": *Les Protocoles de Sages de Sion. Faux et usage d'un faux,* ediţie nouă revizuită (2004 b) şi *Prêcheurs de haine. Traversé de la judéophobie planétaire* (2004c), în special pp. 617-817 (a III-a parte: „Inventarea şi reinventările mitului înţelepţilor Sionului").

datând din 1895, începe să circule în Rusia imediat după publicare: una dintre tezele expuse în document este aceea că, de la Ordinul templierilor la Ordinul Illuminati, societăţile secrete şi lojile masonice au fost folosite de evrei în interesul lor, până când capitalismul „a fost trecut cu abilitate în mâinile evreimii”, în acelaşi timp în care „dăunătoarea putere secretă a iudaismului” exercita un „rol conducător în mişcarea revoluţionară rusească”[1]. În scopul realizării obiectivului lor principal încă din epoca templierilor, adică refacerea Templului lui Solomon, evreii duceau un război secret împotriva „lumii creştine, în general, şi a Rusiei, în particular”: „Din acele timpuri, societatea secretă evreiască, sub denumiri diferite — *Gnostici, Illuminati, Rosacrucieni, Martinişti* etc. —, a încercat să influenţeze pe nevăzute cursul istoriei evreilor”[2]. În 1905, documentul va fi repus în circulaţie, într-un context marcat de ameninţarea unei revoluţii.

Un amestec tipic de antisemitism, de teorie a conspiraţiei, de misticism creştin, plus o anumită formă de ocultism găsim la Serghei Alexandrovici Nilus (1862-1929)[3], scriitor religios rus (ortodox), hagiograf şi „cronicar” al mănăstirii de la Optina Pustina. Într-una dintre cărţile sale marcate de o viziune apocaliptică despre mersul lumii, Nilus a publicat prima dată textul integral al *Protocoalelor* în 1905, într-o versiune care, prin traduceri ulterioare, se va răspândi începând cu 1920 în toată lumea. Credinţe îmbinând esotericul, magicul, misticul pot apărea, desigur, fără nici o legătură cu diferitele tradiţii creştine, tot aşa cum, la fel de bine, în lumea modernă supusă proceselor secularizării şi dezvrăjirii, ele pot intra în sinteză cu aceste tradiţii. Structura compozită a gândirii lui Nilus este, în această privinţă, emblematică. Căci ea întruneşte cele patru dimensiuni pe

1 Citat după Poliakov, 1977, pp. 125-126

2 Citat după Webb, 1981 (1976), pp. 242-243

3 La începutul anilor 1900 (pînă în 1905), în lupta pentru influenţă de la curtea ţarului, Nilus era în rivalitate cu tămăduitorul Philippe, un prieten al ocultistului Papus (zis Gérard Encausse), foarte activ în implantarea Ordinului martinist în Rusia. În 1906, Rasputin este chemat la curte: semn de eşec pentru partidul lui Nilus. V. Rollin, 1991 (1939), pp. 429-475; Encausse, 1954, pp. 179-220; André/Beaufils, 1995, pp. 205-232, 233-248.

care le aflăm în relaţii de diferite tipuri în literatura cam pestriţă, să-i zicem „esotero-complotistă”, din punct de vedere politic situată la extrema dreaptă (calitate în care vădeşte un stil de gândire „extremist”), şi a cărei cercetare face obiectul prezentei lucrări:

1° *esoterismul*, sau mai exact un esoterism marcat de influenţa misticismului creştin şi al credinţelor în forţe oculte (Nilus crede în miracole, în clarviziune, în predicţii şi în profeţii ale sfinţilor şi ale stareţilor din Rusia, în visele premonitorii, în acţiunea forţelor diavoleşti)[1];

2° *consţiraţionismul* sau viziunea conspiraţiei, implicând denunţarea unui complot împotriva civilizaţiei creştine, organizat de forţe satanice ai căror agenţi sunt în principal evreii şi francmasonii;

3° antisemitismul sau, mai exact, o iudeofobie apocaliptică de tradiţie creştină, desigur, cu un puternic specific rusesc, legată de convingerea că, anunţat prin solii săi (evrei, masoni, liberali etc.), Antihristul îşi va face apariţia în cursul istoriei;

4° *mistificarea literară*, pentru care, se pare, Nilus este mai degrabă un instrument inconştient (dar plin de îngăduinţă) decât un iniţiator sau un agent, în măsura în care, publicând celebrul fals, *Protocoalele,* produsul unui plagiat ideologic cu ţintă exactă, l-a prezentat ca pe un document autentic (autentic „evreiesc” sau „iudeo-masonic”) şi revelator, căci permite înţelegerea temutelor „secrete” ale celor care organizau „marea conspiraţie” în vederea cuceririi lumii.

În 1905, Serghei Alexandrovici Nilus publică o carte intitulată *Le Grand, dans le Petit, et l’Antéchrist comme possibilité politique imminente,* în care sunt incluse şi *Protocoalele*[2]. Acest titlu ilustrează o idee foarte răspândită, prezentă în toată literatura antisemită a secolului al XIX-lea,

1 Despre influenţa contextului cultural rusesc *fin-de-siècle* în materie, v. Carlson, 1997. Despre efectul încrucişat al factorilor culturali şi politici, v. Webb, 1981 (1976), pp. 213-273; Poliakov, 1977, pp. 85-153.

2 V. Webb, 1981 (1976), pp. 213-344; Laqueur, 1993, pp. 3-57; Hagemeister, 1995 şi 1996; Rosenthal, 1997, p. 396. V. şi Cohn, 1967, p. 71 *sq.,* p. 89 *sq.;* Taguieff, 2004b, pp. 40-56 (ediţie comentată a mărturiei contelui Armand Alexandre de Blanquet du Chayla (1885-1939), care, din ianuarie până la jumătatea lui noiembrie 1909, a trăit la mănăstirea Optina Pustina, unde se întâlnea adesea cu Nilus).

anume că, de la Revoluţia Franceză cel puţin, a fost declanşat procesul ce anunţă venirea Antihristului. Acesta este marele eveniment ce se anunţă prin semne mici, la care credincioşii trebuie să fie foarte atenţi: „Cel Mare în cel Mic”. Omenirea s-ar afla într-o eră apocaliptică de revelaţii şi dezvăluiri. La capătul Epilogului cărţii sale, Nilus transformă, cum se va vedea, legenda Antihristului într-o reprezentare despre conspiraţia evreiască mondială vehiculată de *Protocoale:*

> (...) În ziua de azi, toate guvernele din lume, conştient sau nu, sunt supuse ordinelor acestui superguvern al Sionului, deoarece toate valorile sunt în mâinile lui, toate ţările fiind datoare către evrei cu sume pe care niciodată nu le vor putea plăti. (...) Se vor împlini curând patru ani de când *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* sunt în posesia mea. Dumnezeu ştie cât am încercat fără rezultat să le aduc la lumină şi chiar să-i previn pe cei aflaţi la putere, dezvăluindu-le adevărata cauză a furtunii ce se abate peste apatica Rusie, care, din nefericire, pare că nu mai înţelege nimic din ceea ce se petrece în jurul ei. (...) Nici o îndoială nu-şi are locul.
>
> Cu toată puterea şi teroarea lui Satana, triumful domniei Regelui lui Israel e tot mai aproape de lumea noastră căzută în păcat; Regele ivit din sângele Sionului — Antihristul — este gata să urce pe tronul imperiului universal. În lume, evenimentele au loc cu o înspăimântătoare repeziciune; conflicte, războaie, zvonuri, foamete, molime şi cutremure — tot ceea ce mai ieri părea cu neputinţă devine astăzi un fapt împlinit. Zilele se scurg parcă în favoarea poporului ales. Nu mai este destul timp pentru o minuţioasă cercetare a istoriei omenirii din punctul de vedere al „misterelor nelegiuirii” dezvăluite, pentru a proba cu argumente istorice influenţa pe care înţelepţii Sionului au avut-o asupra nenorocirilor spiţei omeneşti, pentru a prezice viitorul iminent ce-i dă târcoale omenirii ori pentru a dezvălui actul final al tragediei mondiale. Singură Lumina lui Hristos şi a Sfintei sale Biserici universale poate răzbate în adâncurile satanice şi scoate la iveală profunda perversitate a acestora. Simt în sufletul meu că a venit ceasul să fie convocat cel de-al VIII-lea Consiliu ecumenic la care se vor aduna, trecând peste certurile care i-au despărţit timp de atâtea secole, pastorii şi reprezentanţii întregii Creştinătăţi, pentru a se pregăti de venirea

Antihristului[1].

Felul în care „documentul” presupus revelator a fost publicat pentru prima dată integral, în 1905, de către misticul Serghei A. Nilus a favorizat pe termen lung receptarea acestuia: falsul este publicat ca document autentic cu valoare profetică într-o lucrare religioasă, în care Nilus anunţă iminenta venire a Antihristului, *Le Grand dans le Petit, et l'Antéchrist comme possibilité politique imminente*[2]. Interpretarea apocaliptică a *Protocoalelor* va domina receptarea în Rusia a acestui „document”, până la începutul anilor 1920.

Sub denumirea de *Protocoalele Înţelepţilor Sionului*, falsul era deja cunoscut în Rusia: *Protocoalele* fuseseră publicate în foileton, cu doi ani înainte, din 28 august până pe 7 septembrie 1903, într-o formă prescurtată, cu titlul „Program de cucerire a lumii de către evrei”, în ziarul *Znamia (Drapelul)*[3] al cărui editor este Pavolachi A. Kruşevan (Sankt-Petersburg), antisemit militant de extremă dreaptă (cofondator al Uniunii Poporului Rus) şi cunoscut pogromist[4].

---

1 Text parţial citat de Cohn, 1967, p. 285 (trad. modificată). V. şi ediţia comentată a *Protocoalelor* a lui Leslie Fry, 1931, pp. 263-265. Această carte, intitulată *Le Retour des flots vers l'Orient. Le juif, nôtre maître,* redactată de antisemitul de profesie Leslie Fry (căsătorită Şişmarev), membră a echipei finanţate de Henry Ford, la începutul anilor 1920 pentru a dovedi autenticitatea *Protocoalelor,* a fost publicată sub îngrijirea Monseniorului Jouin, directorul la *Revue internationale des sociétés secrètes.*

2 Nilus încorporează textul *Protocoalelor* în cea de-a doua ediţie revăzută şi adăugită a cărţii sale (Ţarskoie-Selo, imprimeria Crucii Roşii, decembrie 1905, cap. XII, pp. 325-394), a cărei primă ediţie fusese publicată în 1903. V. Taguieff, 2004b, p. 42; Hagemeister, 1991, p. 54; id*.,* 1955, pp. 145, 151; id*.,* 1996, p. 127 *sq.*

3 Prima publicare a *Protocoalelor* în foileton se face pe parcursul a nouă articole din *Znamia* (Cesare G. De Michelis, 1997, pp. 264-265). Versiunea anonimă din 1905 şi versiunea Boutmi din 1906 derivă din această primă versiune din 1903.

4 Rollin, 1991, p. 33; Cohn, 1967, p. 70; Taguieff, 1992, vol. I, pp. 14, 366; Bronner, 2000, pp. 76, 79; De Michelis, 1998, pp. 229-240 (text reconstruit de ediţia Kruşevan, 1903); id*.,* 2001, pp. 34-38, 81-82 (Notă anonimă de prezentare a *Protocoalelor* în 1903, care poate fi atribuită lui Kruşevan) 83-143 (textul ed. din 1903). Cotidianul de extremă dreaptă *T-namia* fusese lansat de Kruşevan (1860-1909) în februarie 1903.

Publicat la câteva luni după cumplitul pogrom de la Chişinău (Basarabia)[1], şi exact pentru a justifica acest pogrom (6-7 aprilie 1903), documentul face un tablou repulsiv al lumii dominate de războaie, revoluţii, răsturnări de orice fel, fără a lăsa deoparte fabricarea unor uriaşe mistificări, impostur şi escrocherii. Trasată de înţeleptul Sionului care se adresează, în *Protocoale,* egalilor săi, această imagine a nenorocirilor abătute asupra lumii se prezintă ca o etapă premergătoare în realizarea unui vast program de cucerire a lumii de către evrei (sau „iudeo-masoni"), ocupând dubla poziţie de conspiratori şi agresori ai altor popoare. Având ca singură lege misiunea de-a face numai ce aduce profit — se spune în *Protocolul 3 — „regelui-despot din sângele Sionului pe care i-l pregătim lumii întregi"*[2]*.* Planul de dominare şi cucerire mondială este explicit atribuit unei minorităţi active, având aceeaşi apartenenţă etnică şi fiind condusă de viitorul despot al întregii lumi: tema guvernului mondial (şi nevăzut, până la instalarea noii ordini), este astfel legată de tema complotului evreiesc mondial.

Pentru cine investighează naşterea mitului despre „complotul evreiesc mondial" şi a reprezentărilor apocaliptice cu răsfrângere în viaţa politică, biografia lui Nilus nu este lipsită de interes. Născut pe 28 august 1862, la Moscova, Serghei A. Nilus, fiul unui bogat proprietar de pământuri, urmează studii de drept la universitatea din Moscova, lucrează apoi în Ministerul de Justiţie (1886-1888), după care se dedică exploatării domeniului său. Vorbitor curent de franceză, germană şi engleză, el face mai multe călătorii în străinătate, mai ales în Franţa (de exemplu, în 1883 şi în 1895). Până la sfârşitul secolului al XIX-lea, Nilus trecea drept un dandy rus europenizat, liber-cugetător şi discipol al lui Nietzsche. Criza mistică pe care o traversează, într-un context marcat de înmulţirea credinţelor escatologice şi apocaliptice, se datorează şocului pe care l-a avut asupra lui lectura a două texte aparţinând lui Vladimir Soloviev (1853-1900): *Trois Entretiens*, ultima lucrare a gânditorului rus, publicată în

1 49 de morţi, 495 de răniţi, un număr mare de violuri, în jur de 1.500 de ateliere şi prăvălii devastate şi distruse, 20% din populaţia evreiască rămasă fără adăpost.

2 Protocoalele*…,* 1925, p. 27 *(Protoc. 3;* subliniat în text)

1899 (cunoscută sub titlurile următoare: *Trois Entretiens sur la guerre, le progrès et la fin de l'histoire du monde* sau *Trois Entretiens sur la guerre*, *la morale et la religion),* şi *Brève histoire de P Antéchrist* (Soloviev, 1916)[1]. Apariţie altfel necesară, Antihristul poate semăna, după Soloviev, oricărui om obişnuit, riscând astfel să treacă neobservat. Din acest motiv, el este extrem de îngrijorător: „Fiara nu arată a ceea ce este"[2].

Nilus vizitează tot mai des pensiuni şi aşezări mănăstireşti (în special celebra Optina Pustina, din 1901), regăsind, prin aceste pelerinaje, drumul credinţei. În acest context el se apropie de Père Jean de Cronstadt (1829-1908), care devine mentorul său şi un fel de model: pe de o parte, un predicator plin de har, vizionar, exorcist şi vindecător, şi pe de altă parte, membru al Uniunii poporului rus[3] şi antisemit fanatic. În gândirea lui Nilus, devenit credincios, temelor legate de sfârşitul lumii sau al civilizaţiei şi de venirea Antihristului li se adaugă reprezentarea antisemită a complotului evreiesc sau iudeo-mason împotriva creştinătăţii, dar, mai ales, împotriva Rusiei ortodoxe. Nilus dedică prima ediţie a cărţii sale, *Le Grand dans le Petit*[4]*,* epuizată la capătul unui singur an, lui Jean de Cronstadt. În decembrie 1905, Nilus publică o a doua ediţie, mult adăugită (X-417 p.) şi având inclus, de acum, textul *Protocoalelor* (cap. X, pp. 325-394), sub titlul *Le Grand dans le Petit, et l'Antéchrist comme possibilité politique imminente* (Ţarskoie-Selo, imprimeria Crucii-Roşii). Este

1 Hagemeister, 1995, pp. 143-144, 155 (nota 17). Pentru evitarea oricărei greşeli de interpretare, precizăm că, în 1890, Vladimir Soloviev condamnase cu fermitate antisemitismul rusesc printr-un „Protest împotriva mişcării antisemite în presă", publicat în *Times,* la 10 decembrie 1890, fără nume de autor, sub titlul „Evreii în Rusia". V. Soloviev, 1992, pp. 167-169.

2 Soloviev, citat de Ravenscroft, 1977, p. 121

3 Ca reacţie împotriva Manifestului din 17 octombrie 1905, simbolizând liberalizarea Rusiei sub egida contelui Witte, la iniţiativa doctorului Dubrovin, a fost creată Uniunea Poporului Rus, organizaţie monarhistă de extremă dreaptă al cărei obiectiv declarat era combaterea mişcării revoluţionare. Beneficiind de fonduri considerabile (secrete sau nu), Uniunea Poporului Rus a organizat, în 1906 şi 1907, mai multe atentate şi asasinate, cu binecuvântarea înalţilor responsabili ai poliţiei (a Okhranei ţariste).

4 Jean de Cronstadt, *Le Grand dans Le Petit,* 1903, VIII-179 p.

posibil ca textul *Protocoalelor* să-i fi fost procurat — direct sau nu — de către Ratchkovski[1], care, din toamna lui 1905, avea să conducă în ascuns Uniunea Poporului Rus, ai cărei lideri se vor dovedi foarte activi în difuzarea falsului. În septembrie 1907, Nilus se instalează în vecinătatea mănăstirii Optina Pustina, dotată cu o bogată bibliotecă, putând astfel să lucreze intens şi să publice foarte mult. Rămâne aici până în 1911, apoi se mută lângă mănăstirea Iverski. O a treia ediţie a cărţii apare în 1911, urmată în 1912 de o a patra. În ianuarie 1917, publică o nouă ediţie, revăzută, în care dimensiunea apocaliptică reiese cu mai multă pregnanţă decât în ediţiile precedente: *E tot mai aproape, e aici la uşă...* (Sergiev Posad, VIII-288 p.)[2]. Teza acestei ediţii este că „Antihristul se apropie" şi că, în consecinţă, „e pe aproape domnia Diavolului pe pământ". În aprilie 1917, Nilus şi soţia sa acceptă invitaţia prinţului Vladimir Davidovici Jevakhov (1874-1938) — mare admirator al lui Nilus, căruia, mai târziu, îi va consacra o carte (1936) — şi se instalează pe domeniul său de la Linoviţa, unde rămân până în aprilie 1923. După ani dificili petrecuţi în Ucraina, apoi în Rusia, Nilus moare pe 14 ianuarie 1929 în urma unei crize cardiace. Operele sale complete au fost publicate la Moscova în 1991-1992.

În 1905, tirajul este foarte mic: cartea lui Nilus, conţinând în apendice *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* este tipărită în mai puţin de două mii de exemplare[3]. Falsificatorii din Okhrana care l-au convins pe Nilus să includă falsul în a doua ediţie a cărţii sale şi au înlesnit publicarea acesteia aveau fixat un obiectiv foarte clar: să-l convingă pe ţar că evreii şi francmasonii, prin intermediul contelui Serghei Iulievici Witte (ministru de finanţe şi partizan hotărât al liberalizării economice a Rusiei)[4], voiau să-l detroneze şi să-l înlocuiască

---

1 V. Cohn, 1967, pp. 91-92.

2 Sfânta Evanghelie după Matei: „(...) să ştiţi că este aproape, la uşi".

3 Despre primele ediţii ruseşti ale *Protocoalelor,* v. Hagemeister, 1995 şi 1996; De Michelis, 1998, p. 17 *sq.*

4 Contele Serghei Iulievici Witte (1849-1915) a fost, succesiv, ministru al transporturilor şi comunicaţiilor (1892), ministru de finanţe (din 1893 în 1905), preşedinte al Consiliului de Miniştri (1905), prim-ministru (după publicarea manifestului din 17 octombrie 1905, calitate în care a dat poporului rus o Constituţie). Văzând că ţarul se arată ostil reformelor, îşi dă demisia în 1906, dar îşi păstrează funcţiile de membru al Consiliului de

apoi cu „regele Israelului”[1]. Lucrarea trece aproape total neobservată, cu atât mai mult cu cât ministrul de interne Piotr Arkadievici Stolipin, care n-ar putea fi bănuit de filosemitism, publică, la începutul lui 1906, în *Novoie Vremia,* o notiţă în care nu-şi ascunde convingerea că ar fi vorba despre un fals şi încheie prin a lansa: „Nu-i putem iubi pe evrei, dar acesta nu e un motiv să fim imbecili!” Când liderii Uniunii Poporului Rus, Markov II[2] şi Alexei Chmakov[3], îi cer permisiunea şi mijloacele necesare difuzării masive a *Protocoalelor,* Stolipin însărcinează doi ofiţeri de poliţie, Martinov şi Vasiliev, să ancheteze proveniența „documentului”: concluzia a fost că era vorba despre un fals[4]. Este posibil ca judecata personală a ţarului, entuziasmat, în primul moment, de dezvăluirile *Protocoalelor,* convins apoi de inautenticitatea textului, după ce i-au fost comunicate rezultatele anchetei ordonate de Stolipin, să fi oprit răspândirea în Rusia a falsului. Generalul K.I. Globacev, fost

---

Stat, de preşedinte al Comitetului Finanţelor şi de secretar de stat al ţarului.

1 V. Rollin, 1991, pp. 334-335; Curtiss, 1942, pp. 80-82; Cohn, 1967, pp. 106-110; Katz, 1995, p. 281.

2 Despre activitatea lui Markov II (Nicolai E. Markov), urmaşul doctorului Dubrovin la şefia Uniunii Poporului Rus, v. Henri Rollin, 1991, pp. 178-179, 603-604, 644-645; Leon Poliakov, 1977, pp. 145-146, 338; id*.,* 1985, pp. 235, 249, 343 (Eugen şi Nicolai nefiind decât unul!); Walter Laqueur, 1993, pp. 16-17, 23-24, 28 (1996, pp. 35, 42-43, 46).

3 Alexei Chmakov (1852-1916), jurist şi publicist, era unul dintre şefii Centuriilor Negre care, în felul lui Boutmi sau Kruşevan, organizau pogromuri, făcând continuu propagandă antisemită. Chmakov este autorul mai multor texte antievreieşti sau antiiudeo-masonice: „Discursul evreilor” (Moscova, 1897), „Libertatea şi evreii” (Moscova, 1906), „Evreii în istorie” (Cjarkov, 1907), „Guvernul ocult internaţional” (în Novoie Vremia, 26 mai 1912; reed., Tallin, 1999). V. De Michelis, 2001, pp. 14, 39, 41, 215. Chmakov îşi datorează relativa celebritate faptului de a fi publicat în 1906 un fals antievreiesc, prezentat ca fiind un document redactat în 1860 de Adolpbe Cremieux, în perioada formării Alianţei Israelite Universale; un pretins manifest ce i-ar fi chemat pe toţi evreii să colaboreze la instalarea dominaţiei evreieşti în lume (Cohn, 1967, p. 164). Francmason din 1912, Cremieux (1796-1880) putea trece drept un iudeo-mason tipic şi să se transforme intr-un înţelept al Sionului. V. Rollin, 1991, pp. 279 *sq.;* Katz, 1995, p. 248-249, 254-255.

4 Cohn, 1967, p. 120; Laqueur, 1996, p. 45

comandant al diviziei din Sankt-Petersburg[1] a Okhranei, raportează astfel reacţia lui Nicolae al II-lea, convins totuşi de existenţa unei conspiraţii iudeo-masonice[2]: „Lăsaţi-o baltă cu *Protocoalele.* O cauză curată nu se apără cu metode necurate". În ceea ce o priveşte pe ţarina Alexandra Feodorovna, până la moartea sa, n-a încetat să creadă în autenticitatea *Protocoalelor.* De la sfârşitul lui 1905, până în 1916, guvernul rus a autorizat tipărirea şi difuzarea a mai bine de 14 milioane de exemplare a 3.000 de cărţi şi pamflete antisemite[3]. După cât se spune, ţarul însuşi ar fi consacrat peste 12 milioane de ruble din averea sa personală răspândirii unei literaturi a urii, incluzând — în ciuda reticenţelor pe care le avea — şi *Protocoalele*[4]*.*

În 1909, Nilus pare din ce în ce mai obsedat de intervenţia forţelor diavoleşti. Frica sa de o conjuraţie se accentuează şi se manifestă printr-un delir de interpretare căruia vizitatorul său francez, Alexandre du Chayala, i-a fost un foarte minuţios observator. Pe baza acestei preţioase mărturii, istoricul Michael Hagemeister face o descriere pertinentă a stării de spirit în care se găsea atunci Nilus:

> În spiritul Antihristului, al necredinţei, el vedea o consecinţă a forţelor ascunse, manifestată fie în presa dirijată „de o mână iudeo-masonică, văzută ori nevăzută", fie în „kahal-ul profesorilor universitari, jidoviţi, pe faţă ori în secret, dându-şi aere de filosofi". „Ultimul bastion" împotriva acestor atacuri îl reprezentau „mănăstirile ortodoxe". Concepţiile apocaliptice ale lui Nilus au căpătat accente nebuneşti, făcându-l să vadă pretutindeni „pecetea Antihristului" sau cifra Fiarei.[5]

În 1911-1912 apar noi ediţii ale cărţii lui Nilus conţinând

1 Amintirile sub formă de mărturie ale generalului Globacev, reaşezate în contextul lor, vor fi prezentate de Vladimir Burţev în faţa tribunalului din Berna în 1934, apoi publicate în cartea sa apărută în 1938: *Protokoly Sionskikh Moudretzov — dokazanny podlog (Protocoalele înţelepţilor Sionului, un fals dezvăluit),* Paris, Oreste Zeluk, pp. 98-106 (reed. Moscova, 1991). V. şi Curtiss, 1942, pp. 80-82, 90-91; Cohn, 1967, pp. 119-120.
2 Rollin, 1991, pp. 589 *sq.*
3 Baron, 1987, p. 61
4 Lindemann, 1993, p. 179
5 Hagemeister, 1995, p. 148

Protocoalele, tot într-un tiraj foarte mic şi care, nici în câţiva ani, nu vor ajunge să fie epuizate. Lucru de care se plânge amar Nilus, aşa cum rezultă din aceste cuvinte datând din 1913, pe care ni le transmite prinţul Nicolai Davidovici Jevakhov: „Nu reuşesc să fac *Protocoalele* să fie luate în serios de public, aşa cum ar merita. Ele sunt citite, criticate şi, deseori, ridiculizate, dar puţini sunt aceia care le acordă importanţă şi recunosc în ele o adevărată ameninţare pentru creştinătate, un plan de distrugere a ordinii creştine şi pentru cucerirea întregii lumi de către evrei, în care nu crede nimeni”.[1]

În ianuarie 1917, cartea lui Serghei Nilus apărea din nou sub titlul: *Il est tout près, à la porte. De ce à quoi l’on ne peut pas croire et qui est si proche.* Este ultima ediţie, în Rusia, a cărţii lui Nilus, conţinând textul *Protocoalelor.* Împărăteasa Alexandra Feodorovna deţine un exemplar din aceasta, în camera sa din casa lui Ipatiev, la Ekaterinburg, unde, în noaptea de 16 spre 17 iulie 1918, va fi masacrată întreaga familie a ţarului, inclusiv medicul şi servitorii acestuia[2]. „Crimă rituală evreiască”, crimă comisă de „fiii diavolului” va fi concluzia trasă de majoritatea monarhiştilor opuşi revoluţiei pe care o percepeau ca fiind „iudeo-bolşevică”. Iată ce pare să confirme şi interpretarea oricărei evoluţii ca fenomen satanic, teză larg difuzată, de la abatele Barruel şi Joseph de Maistre încoace şi aclimatizată în mediul rusesc ortodox. Mâna nevăzută a lui Satana era negreşit în spatele agenţilor masonici, evrei iudeo-masonici sau iudeo-bolşevici ai acestuia, activi în orice revoluţie a cărei semnificaţie esoteroteologică este aceea de-a pregăti domnia Antihristului.

În 1877, la sfârşitul pamfletului său predominant antimasonic îndreptat împotriva societăţilor secrete, Claudio Jannet rezuma ideea apocaliptică a marii conspiraţii, după

---

1 Nicolai D. Javakhov, *Serghei Alexandrovici Nilus. Scurtă schiţă a vieţii şi a operei sale* (în rusă) Novi Sad, 1936, p. 35 (citat de Cohn, 1967, p. 119)

2 Rollin, 1991, pp. 83-87; Cohn, 1967, pp. 120-121. Exemplarul din *Protocoale,* aparţinând ţarinei, tăiat în întregime, va fi găsit de anchetatori şi menţionat în inventarul său de judecătorul Nicolai Sokoloff (Taguieff, 2004c, p. 654). Pe 17 iulie 1998, sub preşedinţia lui Boris Elţîn, rămăşiţele familiei imperiale identificate de experţi vor face obiectul unor funeralii naţionale.

cum urmează:

> Prin ideea de îndumnezeire a omului şi visul despre o republică universală, Masoneria nu este altceva decât pregătirea domniei Antihristului, anunţată ca o încercare de revanşă, efemeră şi neputincioasă a duşmanului din vechime învins de crucea Calvarului. Această domnie a Antihristului nu va fi însă o domnie a păcii. Minciuna este trăsătura caracteristică a societăţilor secrete, ca şi a celui ce le-a creat şi a nedezminţitului lor inspirator. Minciună e şi în secretul în care acestea se învăluie, şi în armele de care ele se folosesc, minciună este şi în dezamăgirea care întotdeauna urmează promisiunilor lor! Cu multă înţelepciune a spus J. de Maistre că Revoluţia este esenţialmente satanică. La fel şi Masoneria, care este Revoluţia în stare vie şi activă[1].

Această viziune apocaliptică poate funcţiona independent de contextul său teologico-religios. Discursurile acuzatoare care au însoţit difuzarea mondială a *Protocoalelor,* începută în Germania în ianuarie 1920 şi, în luna următoare, în Marea Britanie, readuc la lumină „legenda iluministă” şi genealogia fictivă, mergând de la Illuminati lui Weishaupt la bolşevicii lui Lenin şi ai lui Troţki. În februarie 1920, când *Protocoalele* tocmai fuseseră traduse în engleză, iată cum exprima Winston Churchill, pe atunci ministru de război, viziunea conspiraţionistă despre Revoluţia Bolşevică, răspândită de emigranţii ruşi antisemiţi, antimasoni şi antibolşevici:

> Această mişcare printre evrei nu e ceva nou. Din epoca lui Spartacus Weishaupt, trecând prin aceea a lui Karl Marx, pentru a ajunge acum în epoca lui Troţki (Rusia), Bela Kuhn (Ungaria), Rosa Luxemburg (Germania) şi Emma Goldman (Statele Unite), această conspiraţie mondială pentru nimicirea civilizaţiei şi pentru reconstruirea societăţii pe baza stopării progresului, a unei răutăţi meschine şi a unei imposibile egalităţi n-a făcut decât să se extindă continuu. Cum foarte bine a arătat un autor modern, doamna Webster, conspiraţia a jucat un rol uşor de observat în tragedia care a fost Revoluţia Franceză. Ea a fost resortul tuturor mişcărilor subversive din

1 Jannet, 1877, p. 127

secolul al XIX-lea[1].

Se poate pune întrebarea dacă falsuri precum *Discursul Rabinului* sau *Protocoalele* nu servesc cumva, prin diabolizarea celor desemnaţi ca duşmani, doar la înşelarea celor care se vrea a fi coalizaţi sau la dezinformarea celor împotriva cărora ar fi îndreptată conspiraţia. Ele mai servesc şi incitărilor la ucidere, la eliminarea fizică a presupuşilor reprezentanţi ai sectei sau ai societăţii secrete diabolizate. Cum s-a întâmplat, de exemplu, sub Republica de la Weimar, asasinarea ministrului Walter Rathenau, la 24 iunie 1922, de către un grup de naţionalişti germani fanatici, convinşi că victima lor era unul dintre misterioşii şi ameninţătorii înţelepţi ai Sionului. Ei citiseră poate cărţile sau broşurile lui Wichtl, ale lui Rosenberg sau Fritsch şi credeau în autenticitatea *Protocoalelor.* Erau fie adepţi ai „creştinismului germanic", fie păgâni nostalgici ai lumii „indo-germanice" sau „ariene", dar, în oricare din aceste cazuri, erau duşmani declaraţi ai „iudaizării lumii".

Aceşti militanţi-asasini credeau în mitul complotului evreiesc mondial, un amestec de complot masonic şi bolşevic.[2] Ei au ucis în numele Binelui şi pentru salvarea Germaniei sau chiar a omenirii (celei autentice). Au eliminat un trimis al lui Satana. Mitul conspiraţionist le-a oferit legitimarea de care aveau nevoie pentru a acţiona. Un permis de a ucide.

---

1 Winston Churchill, „Sionism *versus* Bolşevism", *Illustrated Sunday Herald* (Londra), 8 februarie 1920 (citat de Lebzelter, 1978, p. 19). V. şi Bronner, 2000, p. 107; Moisan, 2004, p. 390. Stigmatizând „intrigile Internaţionalei evreieşti", tânărul Churchill insista apoi asupra „rolului jucat de aceşti evrei internaţionalişti, în mare parte, atei" în „crearea bolşevismului" şi în declanşarea Revoluţiei Bolşevice: „Au avut, cu siguranţă, un rol însemnat; probabil mai important decât alte contribuţii".
2 V. Cohn, 1967, pp. 149-152.

4. Înclinaţia spre „ciudat” a jocurilor complotiste: cultura sincretică postcreştină

„Câte gânduri despre care se credea că s-au stins de secole au apărut din nou, incubate sub dogoarea unui soare diferit!”

Edgar QUINET (1865)

Acest tip de sinteză teoretică între reprezentările sau practicile „magice” (în sensul cel mai larg al termenului), mitul complotului mondial şi credinţele religioase creştine — chiar şi în varianta adăugării moştenirii germanice — nu este singurul posibil. E de-ajuns o scurtă referire la existenţa unor sinteze cu diferite forme de gândire străine creştinismului (budismul) sau în vădită opoziţie cu acesta (rasismul păgâno-arianist, de pildă). În plus, anumiţi istorici şi sociologi contemporani ai fenomenelor religioase consideră că nevoia de a crede în paranormal se datorează slăbirii creştinismului şi accentuării, în contrapondere, a formelor de credinţă ce nu fac referire la un Dumnezeu transcendent. Din anii 1980 şi 1990, mulţi sociologi şi istorici cercetători ai prezentului au observat apariţia unor atitudini şi comportamente legate de ideea de sacru în comunităţi străine de cadrul religiei instituţionalizate. Rezultă astfel, oricum am interpreta-o, ipoteza apariţiei în Occident a unei noi credinţe religioase, postcreştine[1]. Or, în aceste configuraţii afectivo-imaginare, raportarea la ideea de sacru presupune recursul la anumite credinţe etichetate drept „esoterice” şi la anumite practici ce pot fi considerate „magice” sau „ocultiste”. Altfel spus, dacă acceptăm să le recunoaştem acestor fenomene o dimensiune religioasă, atunci şi credinţa în paranormal sau în astrologie ar avea un caracter religios[2]. Ipoteza este atrăgătoare în condiţiile precizării naturii acestei noi forme de credinţă

1 V. Introvigne, 1993; Poulat, 1994; Hervieu-Leger, 1999; Laurant, 2001, p. 185 *sq.;* Lenoir, 2004 şi 2005.
2 Michelat, 2003, p. 79

religioasă extrainstituţională, denumită „incertă” de unii sociologi, specializaţi în studierea acestor credinţe „paralele”: astrologie, clarviziune, reîncarnare, experienţa morţii iminente, medicină paralelă etc.[1] În 1981, sociologul Jacques Maître observa astfel că „în presă, astrologia implică esoterismul, diferite tradiţii divinatorii, spiritismul, yoga, parapsihologia, tehnicile dominării de sine şi a celorlalţi” şi adăuga o idee foarte interesantă pentru un etnograf al credinţelor contemporane: „survine adesea, ca trăsătură comună, o religiozitate fără prezenţa unui Dumnezeu”[2]. O întrebare pe care un sociolog, un expert în psihologia socială sau un politolog nu ar putea-o ocoli se referă la eventualele legături dintre angajarea pe calea „esoterico-ocultistă” şi anumite tendinţe sau înclinaţii ale indivizilor, categorisite de obicei ca indicii ale acelor „-isme” cu reputaţie negativă: dogmatism (sau gândire rigidă), autoritarism sau chiar extremism.

Credinţe „paralele” şi rigiditate în gândire

Legătura dintre aceste credinţe „paralele” şi ceea vom denumi, cu un termen global, „extremism” a fost parţial stabilită de ancheta asupra „personalităţii autoritare” publicată în 1950 sub conducerea lui Theodor W. Adorno: „superstiţiile”, în rândul cărora echipa lui Adorno situa mai cu seamă credinţa în astrologie, erau elemente structurale ale „personalităţii autoritare”. Superstiţia era deci considerată în corelaţia ei cu alte trăsături, cum ar fi „gândirea în noţiuni rigide”, adică tendinţa de a gândi în clişee şi de a utiliza stereotipuri cu referire la diverse grupuri etnice sau naţionale, tendinţa de a vedea lumea printr-o imagine lipsită de complexitate şi fără a face concesii fenomenului ambiguităţii.[3]

În lucrarea publicată în 1950 de Adorno şi de echipa sa de cercetători (formată mai ales din membri ai Şcolii de la Frankfurt aflaţi în exil în Statele Unite), aceste trăsături sau „variabile fundamentale” ale „personalităţii autoritare”

1 Champion, 1998
2 Maître, 1981, citat de Michelat, *ibid.*
3 Adorno et al., 1950; Billig, 1984, pp. 453-467

rezultate dintr-o analiză de conţinut a convorbirilor realizate, raportată, ca instrument de măsură, la o scală atitudinală denumită „F” (scala autoritarismului) sunt nouă la număr[1]:

1. caracterul „convenţional”: adeziunea inflexibilă la valori burgheze convenţionale (în franceză, o astfel de atitudine denotă „conformism”, termenul de „convenţionalism” având un cu totul alt sens);
2. supunerea în faţa autorităţii: atitudine de supunere necritică faţă de autorităţile morale idealizate ale grupului de apartenenţă (de la familie la naţiune);
3. agresivitate autoritară: tendinţa de a fi mereu la pândă faţă de cei care încalcă valorile convenţionale şi de a-i condamna, respinge sau pedepsi;
4. antiintrospecţie: opoziţia sau rezistenţa la subiectiv, la imaginaţie şi afectivitate;
5. superstiţie şi stereotipie: credinţa în determinarea prin forţa mistică a destinului individual şi tendinţa de a gândi în noţiuni fixe[2];
6. putere şi „duritate”: sensibilitate la dimensiunile dominaţie/supunere, forţă/slăbiciune, şef/subordonat; identificarea cu cei puternici, importanţă excesivă acordată aspectelor celor mai comune ale eului, afirmarea cu putere a forţei şi a durităţii;
7. nimicire şi cinism: ostilitate generalizată, înjosirea şi degradarea sistematică a fiinţei omeneşti[3];
8. proiectivitate: tendinţa de a crede în manifestarea în lume a unor forţe distructive şi periculoase (proiectarea în realitate a unor imbolduri ale inconştientului)[4];
9. sexualitate: preocupare exagerată pentru chestiuni de ordin sexual[5].

---

1 Adorno et al., 1950, vol. I, p. 288; Adorno, 1973, p. 45. V., de asemenea, şi Eysenck, 1956, pp. 195-196.

2 Exemplu: „Se poate dovedi că astrologia explică o mulţime de lucruri, deşi multora nu le pasă”.

3 Exemplu: „Dacă vreţi să priviţi în adâncul lucrurilor, veţi vedea că omul nu acţionează niciodată decît în vederea propriului interes”.

4 Exemplu: „Vieţile noastre sunt la cheremul comploturilor urzite în secret de politicieni, cu atât mai mult cu cât cei mai mulţi dintre noi nu cred în ele”.

5 Exemplu: „Orgiile sexuale ale vechilor greci şi romani nu-s decât jocuri de copil faţă de aceea ce se întâmplă astăzi chiar în mediile în care te-ai

De observat că noţiunea de „personalitate autoritară” o acoperă pe aceea de „personalitate antidemocratică”, studiată de psihologia socială practicată de colaboratorii lui Adorno[1].

Aceste cercetări despre natura şi originile prejudecăţilor au fost continuate şi totodată şi corectate sau reinterpretate de Milton Rokeach, care a stabilit că, dacă prejudecăţile sunt rezultatul unui stil de gândire rigid şi ultrasimplificat, rigiditatea mentală nu este doar o caracteristică a indivizilor cu idei politic conservatoare sau „potenţial fasciste şi rasiste”. Trăsăturile ce denotă autoritarism nu ar fi legate, prin urmare, de poziţia politică (de dreapta sau conservatoare), nici de un conţinut ideologic („conservator” sau „reacţionar”)[2]. Rezultă că, măsurat de echipa lui Adorno, pe scala F, autoritarismul trebuie reinterpretat ca un caz particular al sindromului mai general al intoleranţei despre care Rokeach propune să fie denumit „spirit închis” *(closed mind)* sau „personalitate dogmatică”[3]. Principalele ei caracteristici ar fi închistarea diferitelor sisteme de credinţe astfel încât credinţe reciproc contradictorii să poată fi totuşi menţinute, o rezistenţă la schimbare a credinţelor, şi justificarea acestora prin recursul la autoritate[4]. De unde ipoteza că o concepţie dogmatică ar putea constitui un proces de cunoaştere foarte general, transideologic. „Rigiditatea mentală” (sau gândirea în clişee), rezistenţa la influenţă (închiderea) şi intoleranţa ar permite construirea, de pildă, a sistemului de credinţe al unui individ, ba chiar a unui tip de personalitate sau a unui mod de a gândi susceptibile de a fi atribuite unui individ independent de angajamentele ideologico-politice ale acestuia. Se porneşte de la premisa că dogmatismul înseamnă incapacitatea unui subiect de-a accepta un mod de a gândi diferit de al său. Mai rămâne de

---

aştepta mai puţin”. Pentru o ilustrare caricaturală a ultimelor două atitudini de interpretare, vezi scrierile lui Fritz Springmeier, 1995, 1996, 1998, şi *infra,* cap. VII.

1 Frenkel-Brunswick etal*.,* 1965 (1947). Pentru o prezentare a lucrărilor americane ale echipei lui Adorno despre „personalitatea autoritară”, v. Jay, 1977, în special pp. 274-286.

2 V. Eysenck, 1956, pp. 200-202; Billig, 1984, pp. 462-463.

3 Rokeach, 1971 (1954) şi 1960

4 Rokeach, 1960

ştiut, de pildă, dacă dogmatismul nu este supoziţia oricărui extremism ideologic. Şi dacă e posibilă măsurarea dogmatismului prin elaborarea unei scale care să indice, cum presupunea Rokeach[1], că el aparţine deopotrivă şi dreptei, şi stângii politice. Plecând de la ipoteza că dogmatismul caracterizează extremismul ideologic de orice culoare politică (de dreapta, de stânga, de tip conservator sau revoluţionar), analizele anchetelor efectuate pe eşantioane de populaţie cu orientare de extremă dreaptă şi de extremă stângă ar trebui să demonstreze că acestea manifestă în medie un nivel al dogmatismului mai ridicat decât al populaţiei neangajate în grupuri politice[2]. Un alt instrument de măsură a fost construit de Palmer şi de Kalin în 1991: scala respingerii dogmatice (scala DRS: Dogmatic Rejection Scale) care permite măsurarea respingerii celuilalt, cu credinţe diferite, ceea ce ar indica un nivel înalt al dogmatismului[3]. Rezultatele cercetărilor întreprinse de Nathalie Sgro şi Serge Guimond pe trei grupuri distincte (22 de militanţi de extremă stângă, 17 de extremă dreaptă şi 32 neangajaţi politic) sugerează, mai întâi, că scala DRS este un instrument mai fidel şi mai plauzibil de măsurare a dogmatismului decât scala D, apoi că aceasta permite scoaterea în evidenţă a dogmatismului de stânga[4] şi, în fine, că militanţii de extremă dreaptă sunt semnificativ mai dogmatici decât ceilalţi participanţi, în timp ce militanţii de extremă stângă nu sunt mai dogmatici decât cei neangajaţi politic. Concluzia nuanţată şi provizorie a acestui studiu este că dogmatismul prezent în mediul

---

1 În 1956, Rokeach a construit o scală în scopul măsurării dogmatismului, scala D. Contrar a ceea ce aştepta Rokeach, cercetările făcute pe baza acestei scale D au stabilit că scorurile ridicate pe această scală erau legate de atitudinea de tip conservator (Billig, 1984). Dogmatismul măsurat era, în realitate, dogmatismul de dreapta (conservatoare şi nu liberală). Ori trebuia revizuită scala D, ori se considera că ea permite şi stabilirea unor rezultate interesante, deşi neprevăzute.

2 V. Sgro/Guimond, 2004.

3 Palmer/Kalin, 1991, şi Sgro/Guimond, 2004, pp. 78-79

4 Sgro şi Guimond (2004, p. 77) observă chiar că, asemenea scalei (F) de măsurare a autoritarismului, a lui Adorno, pe care Rokeach o „criticase căci nu permitea identificarea şi studierea decât a autoritarismului de dreapta, scala D pare a permite măsurarea nu a dogmatismului ca atare, ci a dogmatismului de dreapta”.

atitudinilor ideologico-politice pare a funcţiona ca un proces de cunoaştere mai specific partizanilor unei ideologii de extremă dreaptă decât celor ai unei ideologii de extremă stângă[1].

Această abordare a prejudecăţilor sau a credinţelor în termeni de „personalitate autoritară", cu accent pe „înclinam" sau „predispoziţii" (considerate a se fi constituit în copilăria subiecţilor, potrivit unei ipoteze aparţinând psihanalizei), are totuşi un punct slab, după cum observă numeroşi autori: ele tind să neglijeze sau să minimalizeze importanţa factorilor de ordin situaţional, contextual sau „socio-cultural"[2]. Într-un studiu fundamental publicat în 1958, specialistul american în psihologie socială Thomas Pettigrew arată că prejudecăţile rasiste pot să nu fie corelate cu scorul ridicat pe scara F, aşadar, că, la o populaţie dată, subiecţii rasişti pot să nu fie mai „autoritari" decât media populaţiei şi că, în acest caz, prejudecăţile rasiste se explică prin conformitatea cu norma socială dominantă[3]. Într-un alt studiu de referinţă[4], acelaşi Pettigrew a caracterizat „eroarea fundamentală în atribuire" ca tendinţă de a atribui comportamentul unui actor aproape exclusiv predispoziţiilor acestuia şi, în consecinţă, de a ignora astfel contextul, elementul cel mai puternic al determinării comportamentului. Rezultă de aici că, în judecăţile individuale, pot apărea perturbări când un subiect trebuie să explice comportamentele membrilor endogrupului (grupul din care face parte subiectul) şi cele ale exogrupului (un grup diferit de al subiectului). De pildă, un comportament negativ, cum ar fi un act de violenţă, face obiectul unei atribuiri pe bază de predispoziţie atunci când actul este comis de un membru al exogrupului („aşa sunt ei", „nu se vor schimba niciodată") şi al unei atribuiri pe bază de context când autorul actului este un membru al endogrupului („am fost provocaţi", „era legitimă apărare"). La acestea mai trebuie adăugat că reprezentările sociale impun — desigur, nu în mod strict

1 Sgro/Guimond, 2004, pp. 84-85
2 O expunere sintetică a criticilor aduse cercetării pe baza „predispoziţiilor", v. Taguieff, 1997, pp. 85-88, şi 1998, pp. 95-101.
3 V. Pettigrew, 1958.
4 Pettigrew, 1979. V. şi Billig, 1984, pp. 463-465.

determinist — explicaţii de-a gata care să-i conducă pe actorii sociali, oricare le-ar fi predispoziţiile („autoritare” sau nu), să facă atribuiri sau să aducă imputaţii pe baza cunoaşterii înnăscute conţinute în aceste reprezentări. În pofida limitelor sale, modelul „personalităţii autoritare”, redefinit ca aparţinând stilului de gândire autoritar sau dogmatic, păstrează o valoare descriptivă[1].

În cercetările sale de ultimă oră, sociologul Guy Michelat a constatat şi el că, în cazul unei toleranţe mai mari, frecvenţa credinţelor în astrologie (horoscop) este mai scăzută[2]. Potrivit paradigmei lui Rokeach, totul se întâmplă ca şi cum stilul rigid de a gândi şi dogmatismul ar creşte cu formele foarte răspândite ale credinţelor astrologice. Mai general, după o scală de toleranţă construită plecând de la opinii ducând până la etnocentrism şi la pedeapsa cu moartea, se observă că toleranţa descreşte pe măsura descreşterii sentimentului de insecuritate. Din perspectivă psihosociologică, aceasta este, în mod cert, varianta de interpretare cea mai bogată în rezultate: „Situaţiile obiective şi subiective, generatoare de nelinişte, cum ar fi sentimentul de nesiguranţă, antrenează o sporire a credinţelor paralele. Or, acestea sunt exact situaţiile în care se dezvoltă intoleranţa”[3]. Cererea şi consumul de credinţe esotero-magice ar putea astfel explica printr-un puternic sentiment de insecuritate, destul de răspândit în masa populaţiei, dar, mult mai mult, în media acesteia, la persoanele de peste patruzeci de ani decât la persoanele tinere. Or, în rezultatele anchetelor de opinie, luând în calcul gusturile partizane, se observă că intoleranţa este net mai mare la persoanele care, chestionate, s-au considerat mai aproape de extrema dreaptă[4]. În situaţii sociale marcate de un puternic sentiment de insecuritate, este oare îndreptăţită ipoteza corelaţiei dintre nivelul înalt al intoleranţei, identificarea politică la extrema dreaptă şi tendinţa spre consumul de credinţe în paranormal? Ipoteza trebuie supusă, evident, verificării empirice.

Aşteptând să se facă mai multă lumină în aceste chestiuni,

1 V. *infra,* cap. VIII.
2 Michelat, 2003, p. 113
3 Michelat, 2003, p. 112-113
4 V. Mayer (Nonna), 2002.

care ar putea veni dinspre psihologia socială sau ştiinţa politicii, să facem totuşi câteva constatări. Procesul specific al modernităţii, denumit democraţie, însoţit de popularizarea lui ştiinţifică şi de laicizare/secularizare, n-a dus nicidecum la dispariţia credinţei în existenţa forţelor nemateriale şi în acţiunea acestora asupra lumii sensibile. În lumea dezvrăjită a modernilor, reprezentările de tip magic şi-au deschis noi drumuri, mai ales în numeroasele forme pe care le-a luat sentimentul religios al mulţimilor, în afara câmpului instituţional. O dovedeşte vasta piaţă în expansiune a unei literaturi de mase, pe teme esoterice sau reprezentări magice despre lumea fantasticului (cel mai reuşit model al acestui gen de ficţiune rămânând *Stăpânul inelelor*, marea frescă feerică a lui J.R.R. Tolkien[1]), dar şi o sumedenie de scrieri din domeniul paraistoriei sau al pseudoştiinţei, al căror discurs confuz este presărat cu atracţii „esotero-mistico-magice” (cum ar fi *Le Matin des magiciens* de Louis Pauwels şi Jacques Bergier). Circulaţia mondială a acestor texte este de acum înainte asigurată pe un foarte mare număr de website-uri. Difuzarea acestei literaturi sincretice este însoţită de o producţie masivă de filme şi de jocuri video. Într-un pasaj important din *Economie et société,* Max Weber observa cu subtilitate că faptul de „a concepe forţele «supranaturale» în forma zeilor, chiar şi sub aceea a unui zeu transcendent, nu elimină deloc vechile reprezentări magice, ca atare (nici măcar în creştinism)”[2]. Această observaţie poate fi extinsă la ansamblul neclar delimitat al credinţelor de tipul „nebuloasei mistico-esoterice”[3], abordate ca una dintre cele mai semnificative manifestări ale „credinţelor paralele” care s-au dezvoltat, începând cu anii 1970, pe fondul pretinsei „reîntoarceri la credinţă”. Căci sfera conceptului de „credinţe paralele” este tot atât de largă pe cât de vag rămâne (în sens logic) conţinutul său. Pentru a explora însă noi domenii de

1 Romanul epic al lui Tolkien s-a vândut în mai bine de cincizeci de milioane de exemplare. A devenit „cea mai populară carte a secolului al XX-lea” (Bruner/Ware, 2005, p. 8). Trilogia lui Tolkien (Tolkien, 2000), adusă pe marile ecrane de New Line Cinema şi realizată de Peter Jackson, a avut şi ea un imens succes de sală.

2 Weber, 1971, p. 447

3 Champion, 1989 şi 1998

obiecte, trebuie să ne mulţumim cu concepte vagi (fr.*flous* — n.tr.). Sociologul Françoise Champion propune o definiţie descriptivă, cu meritul de a putea fi uşor utilizată: „Prin credinţe paralele se va înţelege (...), în context occidental, toate religiile necreştine, diferitele forme de esoterism şi toate credinţele şi practicile parareligioase, vechi (clarviziunea, de exemplu) sau noi (de pildă, meditaţia)”[1].

Considerată, în principiu, a fi pus capăt practicilor magiei şi vrăjitoriei, credinţa creştină în Dumnezeul transcendent s-a arătat adesea a fi compatibilă, în cazul unui anume personaj sau în interiorul unei anumite grupări religioase, cu aceea în paranormal şi astrologie, cu spiritismul[2] sau ocultismul, care, de multe ori, implică recursul la practici divinatorii sau magice. Efectul pervers al reconstrucţiei raţionale moderne a teologiei creştine, al aducerii Bisericii la argumentarea raţională a fost proliferarea credinţelor „iraţionale”, la marginea religiei instituţionalizate, dar mai ales în afara acesteia. Trebuie însă ţinut cont de un alt mare efect pervers al procesului modern: democratizarea, care merge în sensul unei creşteri continue în complexitate, a favorizat recursul la schema conspiraţiei pentru a se putea trece dincolo de aparenţe — o simplificare ce reduce complexa realitate socio-istorică la reaua intenţie sau la acţiunea ocultă a grupurilor pentru care scopul (dominarea lumii) scuză inclusiv mijloacele cele mai rele. Ceea ce ne interesează aici sunt interferenţele dintre modalitatea simplificatorie a gândirii complotiste şi formele gândirii împrumutate din tradiţia esoterismului, aşa cum răzbat ele în cultura lumii.

Este momentul să abordăm acum mai îndeaproape noua

---

1 Champion, 1993, p. 750

2 Amintim că termenul „spiritism” desemnează o mişcare (mişcarea spiritistă) apărută spre mijlocul secolului al XIX-lea în Statele Unite (surorile Fox) şi în Franţa (Allan Kardec), o doctrină (a existenţei, manifestărilor şi învăţăturii Spiritelor, adică ale sufletelor celor defuncţi) şi, totodată, un ansamblu de practici sau o artă. Comerţul cu spirite implică, într-adevăr, arta comunicării cu spiritele persoanelor decedate, prin tehnici precise, considerate probate (mese turnante sau medii). V. Kardec, 2005 (1857). Spiritismul a cunoscut o nouă revigorare în cadrul mişcării New Age (din anii 1970), sub numele de *channeling.* V. Introvigne, 1989 şi 2005; Ladous, 1989; Castellan, 1995; Edelman, 1995. Pentru o cercetare contemporană empatică, v. LeGuyader, 2003.

cultură esotero-complotistă cercetând una dintre formele acesteia din anii şaizeci, aşa cum a fost ea exprimată în bestsellerul lansat de Louis Pauwels şi de colaboratorii săi, *Le Matin des magiciens* (1960) şi în revista *Planète,* lansată în contextul în care mişcarea New Age era pe cale de-a se constitui, şi ea profund inspirată de „contra-cultura" stângistă a epocii. Itinerarul urmat de Pauwels, de la esoterismul amestecat cu complotismul (graţie unei pasiuni pentru „societăţile secrete"[1]), la Noua Dreaptă în ipostaza sa neopăgână, adică GRECE (sfârşitul anilor 1970/începutul anilor 1980)[2], ar putea oferi o ilustrare sumară a tezei după

1 Spre sfârşitul episodului *Planète*, timp în care societăţile secrete au constituit un laitmotiv, Louis Pauwels publică în 1971, într-o colecţie condusă de el, un *Dictionnaire des sociétés secrètes en Occident* (lucrare colectivă, coordonată de Pierre Măriei), prefaţată prin grija sa („Societăţi iniţiatice în general"). Colecţia este confuz intitulată „Istoria ideilor, a eroilor, a societăţilor Franţei secrete şi a Occidentului" (de ce nu, de pildă, a „Occidentului secret"?), dar pe coperta a patra a cărţii, sub imaginea-simbol a ochiului deschis încadrat într-un triunghi (motiv masonic), dăm peste ceea ce pare a. fi titlul colecţiei: „Istoria personajelor misterioase şi a societăţilor secrete".

2 Louis Pauwels colabora la activităţile grupării GRECE (Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne), în timp ce Alain de Benoist, ideologul „societăţii de gândire" — ce se pretindea GRECE a fi -, colabora la *Figaro-Magazine,* condusă de Louis Pauwels, care-i încredinţase rubrica „Idei" încă de la crearea acestui supliment săptămânal al cotidianului *Figaro* (iniţial intitulat *Figaro-Dimanche,* lansat la 1 octombrie 1977 şi redenumit *Figaro-Magazine,* din 7 octombrie 1978). În anii 1970, Alain de Benoist colabora şi la revista *Question de,* patronată de Pauwels. Acolo a publicat mai ales unul dintre cele mai semnificative articole ale sale: „Teza despre «creştinismul-otravă»„ (nr. 5, trim. al 4-lea, 1974, pp. 5-23), reluat (cu unele modificări) sub titlul „Bolşevismul Antichităţii" în cartea sa *Les Idées à l'endroit* (1979, pp. 167-184), căreia doar mediile neonaziste cultivate i-ar fi putut decripta atunci aluzia la cartea lui Dietrich Eckart: *Le Bolchevisme de Moïse à Lénine. Dialogue entre Adolf Hitler et moi* (1924); v. de pildă rezumatul empatic pe care i-l face revista neonazistă *Le Devenir européen,* 20 noiembrie 1979, p. 10. La sfârşitul anilor 1970, când Pauwels făcea parte din mişcarea Noua Dreaptă pe punctul de a forma un tandem cu Alain de Benoist, Les Editions Copernic, întemeiată de lideii GRECE, publică două cărţi ale unui celebru teoretician neonazist, Jacques de Mahieu (Mahieu, 1977 şi 1979), una dintre tezele susţinute de acesta fiind aceea că „impostorul" şi „apatridul" Cristofor Columb ar fi furat o „hartă secretă" întocmită pe baza datelor furnizate de vikingii norvegieni. În 1969, Jacques de Mahieu s-a făcut cunoscut mediilor de extremă dreaptă publicând un *Précis de biopolitique,*

care credinţa în paranormal, sub oricare dintre formele sale, este legată de dogmatism şi de extremismul de dreapta[1].

Cultura misterului şi a straniului

Noua cultură mondială de masă a asimilat tema „puterii oculte”, legată fie de mitul politic clasic al conspiraţiei mondiale, fie de noua mitologie izvorâtă din ufologie şi amestecând ştiinţifico-fantasticul de groază cu interpretări ale „mărturiilor victimelor”. Un sociolog trebuie să-şi pună întrebări despre persistenţa interesului marelui public pentru „societăţile secrete” sau „sectele” considerate vechi de secole, fie că sunt pură închipuire, fie că au existat în realitate (pentru a fi, în cele mai multe dintre cazuri, „ficţionate”). În scrierile referitoare la această subcategorie a literaturii de masă, eseuri sau romane, cursul istoriei apare ca rezultat al acţiunii oculte a unor „personaje misterioase” şi a unor organizaţii iniţiatice, implicând practica „magiei”. Succesul imens (naţional, apoi internaţional) al cărţii lui Pauwels (fost discipol al lui Gurdjieff, înainte de-a se simţi

---

un minitratat de rasism şi eugenism, prima carte editată de Institutul Superior de Ştiinţe Psihosomatice, Biologice şi Rasiale (Lausanne şi Montreal). Alte lucrări din aceeaşi colecţie (la Ed. Celtiques, special create): *Nous autres racistes* („Manifestul social-rasist prezentat de profesorul G. A. Amaudruz”), prefaţă de Jacques Baugé-Prévost, 1971; Jacques Baugé-Prévost, *Le Celtisme. L'éthique biologique de l’homme blanc* (1973); J. Baugé-Prévost, *La Médicine naturelle* (1973) şi *Naturothérapie. Méthode naturelle de santé* (1976); René Binet, *Contribution à une éthique raciste* (1975, postum). Aflam atunci din ediţia 1975-1976 a *Who’s Who* că Alain Benoist era „doctor în biologie honoris causa” al aşa-zisului institut, creat în anii 1969 de către liderii Noii Ordini europene (printre care şi Gaston-Armand Amaudruz), organizaţie neonazistă întemeiată în septembrie 1951! De altfel, Jacques de Mahieu era membru al comitetului de patronare a *Nouvelle Ecole* (revista lui Alain Benoist) din 1972, revistă la care colabora. Este greu de crezut că Pauwels n-ar fi avut cunoştinţă de ambiguitatea acestui fief al neopăgânismului în care „revoluţionarii conservatori” se intersectau cu neonaziştii. Rupând, după convertirea sa la creştinism, legătura cu mediile neopăgânismului, Pauwels se va îndepărta definitiv de GRECE în 1983. V. Taguieff, 1994, în special p. 203 *sq.,* p. 237 *sq.* Pentru evoluţia recentă a GRECE, v. François, 2005.

1 Nu este vorba despre o confuzie între conservatismul reacţionar al unui Louis Pauwels şi una dintre varietăţile neonazismului.

atras de Guenon) şi a lui Jacques Bergier (popularizator de ştiinţă şi amator de fapte insolite, de fenomene stranii sau misterioase), *Le Matin des magiciens* (1960), urmată de crearea revistei *Planète,* organ al „realismului fantastic”[1], a scos la iveală gustul publicului nespecializat pentru istoria „misterioasă”, o istorie „alternativă” amestecând teme ocultiste sau magice, prezentări ale unor pretinse „teorii ştiinţifice” respinse de „ştiinţa oficială” (de exemplu, doctrina cosmologică a lui Hans Hörbiger[2]), relatări despre activitatea „societăţilor secrete” (deseori menţionate cu referire la nazism[3]) şi reinterpretarea unor legende sau teme de mitologie (Altantida şi „civilizaţiile pierdute” sau „necunoscute”[4], Sfântul Graal şi templierii, alchimia, permanenţa păgânismului)[5]. Iată cum era prezentată cartea *Le Matin des magiciens* de către coautorii ei: „Povestirea, pe

---

1 Subtitlul cărţii *Le Matin des magiciens* este „Introduction au réalisme fantastique”. În primăvara lui 1963 este lansată enciclopedia *Planète* (şase volume pe an), din care primul volum este, semnificativ, consacrat societăţilor secrete (Alleau, 1963). În noiembrie 1969, în numărul 12 din *Nouveau Planete,* Louis Pauwels şi Jacques Bergier publică un prim extras — intitulat „*Des doutes sur l'évolution”* — din lucrarea lor concepută ca „o continuare a *Le Matin des magiciens”.* Articolul este prezentat astfel: autorii „abordează şi explică evoluţia *(sic),* în marea tradiţie a realismului fantastic” (Pauwels/Bergier, 1969, p. 83). În această postură „alter-ştiinţifică” care a făcut tradiţie şi îşi are autori de referinţă (Tesla, Yelikovsky, Sitchin etc.), v. *infra,* cap. VII.

2 V. Pauwels/Bergier, 1972, p. 350 *sq.*

3 Societatea Thulé *(Thule-Gesellschaft),* cu „secretele” sale şi cu „iniţiaţii” săi, este cel mai des citată şi obligatoriu însoţită de elemente din istoria mitologizantă a începuturilor nazismului: aducerea în scenă a celebrului mentor al lui Hitler din 1919 în 1923, Dietrich Eckardt (1868-1923), reprezentat al curentului *völkisch* al „Revoluţiei conservatoare” germane şi ocultiste (Pauwels/Bergier, 1972, p. 419 *sq.).* În acelaşi sens mitologizant, v. Ravenscroft, 1977, pp. 162-176. Pentru a înţelege fascinaţia exercitată de relaţia dintre Eckart şi Hitler, trebuie citită cărticica postumă a lui Eckart, *Der Bolschewismus von Moses bis Lenin. Zwiegespräch zwischen Adolf Hitler und mir (Bolşevismul de la Moise la Lenin. Dialog între mine şi Adolf Hitler),* apărută în martie 1924 la München, după care s-a făcut o traducere engleză de către unul dintre principalii lideri neonazişti, William L. Pierce, în 1966 (a doua ediţie în 1999). V. *infra*, cap. VII.

4 V. Hutin, 1961. Pentru o demistificare, făcută de un arheolog francez, nemilos cu „Marii Iniţiaţi” veniţi de pe alte tărâmuri şi cu „supercivilizaţii”, v. Adam, 1975.

alocuri legendă, pe alocuri reală, a unei prime călătorii în domenii ale cunoaşterii încă prea puţin explorate”[1]. Printre „ţinuturile interzise” pe care îşi propun să le exploreze, nazismul ocupă un loc aparte, conform ipotezei că „Germania nazistă întruchipa conceptele unei civilizaţii diferite de a noastră”[2]. Al Doilea Război Mondial devenea o inevitabilă înfruntare a două „concepţii despre lume”: „umanistă” şi „magică”[3]. Nazismul era astfel situat în zona aflată sub semnul misterului şi al straniului, al necunoscutului şi al fantasticului[4] împotriva discursului rutinat al „ştiinţei oficiale”, considerat conformist şi prea puţin curajos, se miza, în felul acesta, pe atracţia exercitată de „subiectele blestemate”. Cuvântul de ordine paradoxal al acestor pretinse mărturii despre ocult este de a nu oculta nimic: pe acelaşi argument se întemeiază şi parapsihologia, numită şi „metapsihică” sau „psihotronică”[5].

Faţă de nazism, abordat din unghiul unui esoterism demagogic, Pauwels şi Bergier o făceau pe şarlatanii: „În istoria civilizaţiei noastre, nazismul a constituit unul dintre acele rare momente în care, la vedere şi cu zgomot, o uşă s-a deschis spre altceva”[6]. Mai departe, autorii precizau că „noutatea extraordinară a Germaniei naziste consta în implicarea gândirii magice în ştiinţă şi în tehnică” şi adăugau,

---

5 Despre succesul cărţii *Le Matin des magiciens,* tezele apărate în aceasta şi lansarea revistei *Planète,* v. Galifret, 1965; Renard, 1996.

1 Pauwels/Bergier, 1972, p. 28

2 Pauwels/Bergier, 1972, p. 396

3 Ibid.

4 Istoricul şi germanistul britanic Nicholas Goodrick-Clarke se arată pe drept sever în privinţa acestei literaturi: „Cărţile despre ocultismul nazist scrise între 1960 şi 1975 erau tipice pentru literatura de senzaţie şi profund lipsite de simţ critic. Completa ignoranţă a surselor esenţiale îi caracteriza pe cei mai mulţi dintre autorii lor (...)” (Goodrick-Clarke, 1989, p. 311).

5 Pentru o prezentare actualizată a „cercetărilor” şi a „revelaţiilor” specialiştilor în parapsihologic, definită ca „ştiinţă şi studiu despre paranormal sau despre evenimente şi fenomene insolite din viaţa omului: apariţii, bântuiri, dedublări, bilocaţii, transă, levitaţie, transmiterea gândurilor la distanţă (telepatie)”, v. „investigaţie asupra lumii de dincolo” de Serge LeGuyader, publicată sub titlul *Dialogues avec les mortes* (LeGuyader, 2003).

6 Pauwels/Bergier, 1972, p. 346

inspirându-se dintr-o formulă celebră a lui Lenin (incorect citată), această caraterizare absurdă: „Dintr-un anumit punct de vedere, hitlerismul însemna guénonism, plus diviziile blindate”[1]. În prefaţa la *Histoire des magies,* a lui Kurt Seligmann, unul dintre primele volume din *Enciclopedia Planète,* Jacques Bergier îşi formulează concepţia despre originile magiei, plecând de la ideea existenţei civilizaţiilor dispărute, a căror moştenire, rămasă în stare fosilă, ar putea fi identificată în practicile magice: „Trebuie acceptat (...) că magicienii au fost întotdeauna deţinătorii informaţiei de ordin tehnic. (...) De unde ar putea proveni aceste informaţii? O singură sursă mi se pare plauzibilă: una sau mai multe civilizaţii dispărute care să fi atins un nivel tehnic superior celui de care dispunem în prezent şi ale cărui urme sunt încă prezente în conţinutul ritualurilor şi al formulelor magice”[2]. Suntem astfel pe urmele „continentelor pierdute”, ale „civilizaţiilor dispărute”, ale „strămoşilor superiori” (atlanţi sau locuitori ai „ţinutului Mu”) şi ale „misterelor cerului” (extratereştri şi OZN-uri), obiect privilegiat al arheologiei fantastice, popularizate în lucrările lui Robert Charroux[3], publicate în cursul anilor 1960 şi 1970 la Robert Laffont[4]. Câţiva ani înaintea operaţiunii *Matin des magiciens/Planète,* Jacques Bergier colaborase, mai ales cu René Alleau, Michel

---

1 Pauwels/Bergier, 1972, p. 397

2 Bergier, *in* Seligmann, 1964, p. 27

3 „Robert Charroux” este pseudonimul literar al lui Robert Grugeau (născut la 7 aprilie 1909 la Payroux, Vienne), jurnalist care va publica şi texte de ficţiune, sub numele de Saint-Saviol, între 1942 şi 1946. De partea lui Pétain, departe de-a fi exercitat importante funcţii ministeriale în guvernul de la Vichy (cum afirmă neîntemeiat Goodrick-Clarke, 2002, p. 117), a fost un modest funcţionar PTT. Intre 1947 şi 1965, exercită profesia de jurnalist mai ales la *Ici-Paris.* Începând din 1963, va publica, sub pseudonimul Robert Charroux, o serie de eseuri alter-istorice şi paraarheologice la Robert Laffont, traduse în mai multe limbi. În anii 1970, bucurându-se de o reputaţie internaţională, Charroux a contribuit la banalizarea trecerii de la „misterele nazismului” la cea mai extinsă mitologie elaborată vreodată pe seama arienilor şi a strămoşilor lor semidivini (GoodrickClarke, 2002, p. 118). Pentru o documentare serioasă, v. Stoczowski, 1999, pp. 112-116, 139-142, 398-401.

4 V. *infra,* Bibliografie, I, lista cărţilor lui Robert Charroux, de la *Histoire inconnue des hommes depuis cent mille ans* (1963), la *L'Enigme des Andes* (1974).

Carrouges şi Robert Kanters, la revista *La Tour Saint-Jacques* (nr. 1 noiembrie-decembrie 1955), care, sub conducerea lui Robert Amadou — cunoscut pentru valoroasele şi eruditele sale lucrări despre „ocultism”[1] —, îşi propunea să exploreze „regatul necunoscutului”[2]. În această revistă de calitate erau publicate articole pe teme de parapsihologie, alchimie, astrologie şi ocultism. În anii 1960, revista *Planète* va fi întruchipat o versiune a acesteia capabilă să suscite interesul „marelui public”. Primul număr al revistei *Planète* apare în octombrie 1961. Obiectivul său declarat este să „creeze o legătură între cititorii impresionaţi de *Le Matin des magiciens* cu filosofia, estetica, sensibilitatea «realismului fantastic»[3]”. În ianuarie 1965, Pauwels declară, nu fără mândrie, că tirajul cărţii *Le Matin des magiciens* a atins în Europa 500.000 de exemplare, că, în Statele Unite, faima cărţii s-a făcut simţită din octombrie 1964, aminteşte de succesul *Enciclopediei Planète* (lansată în aprilie 1963[4]), apoi anunţă crearea editurii Planète[5].

În secolul al XX-lea, teoreticienii esotero-ocultismului au folosit adesea mitul Atlantidei ca material simbolic al speculaţiilor lor. O dovedesc numeroasele cărţi publicate pe această temă, de pildă, în Franţa, ale lui Paul Le Cour (1871-1954), profet al Erei Vărsătorului[6], şi, în limba engleză, cele ale istoricului scoţian al ocultismului, Lewis Spence (1874-1955), el însuşi ocultist[7]. Lucrările colonelului britanic James Churchward (1852-1936) ce apar începând cu 1931 (în Statele Unite) despre aşa-pretinsul continent pierdut denumit

---

1 V. mai aies, Amadou, 1950 şi Amadou/Kanters, 1950.

2 „Către cititor”, *La Tour Saint-Jacques,* nr. 1, nov.-dec. 1955, p. 1. în acest prim număr al revistei, se putea citi o investigaţie despre „pictura magică a lui Léonor Fini” cu un articol al lui Marcel Brion despre „realismul fantastic” (pp. 47-54), expresie reluată ulterior de Jacques Bergier şi de Louis Pauwels.

3 Pauwels, 1965, p. 5

4 Amintim că primul volum apărut în *Encyclopédie Planète* era dedicat „originii şi structurilor societăţilor secrete” (Alleau, 1963). Acesta se datora lui René Alleau, un „specialist cu reputaţie în probleme de esoterism şi în istoria alchimiei tradiţionale” (Pauwels, 1965, p. 6).

5 Pauwels, 1965, pp. 5-7

6 Le Cour, 1926, 1950, 1971

7 Spence, 2003

Mu sau Mû (un echivalent oriental al Atlantidei), o construcţie mitologică fabricată din elemente împrumutate din tradiţia esoterismului, ce a dat prilej unei literaturi foarte abundente[1]. Legendele despre Atlantida, Mu sau Lemuria (continent care, după Madame Blavatsky, se întindea de la oceanul Indian până în

Australia), au fost reinterpretate sub forma unor „investigaţii" sau a unor construcţii pur fanteziste despre extratereştri, adesea însoţite de speculaţii morbide despre „reptilieni"[2].

Să ne oprim, de pildă, asupra „teoriei glaciare" („teoria despre lumea îngheţurilor" sau „doctrina îngheţului veşnic"[3]), „cosmologie" şi „cosmogonie" alternative ale căror principii au fost descrise de Hanns Hörbiger şi Philipp Fauth în 1913, într-o lucrare intitulată *Glazial-Kosmogome*[4]*.* Tezele lui Hanns Hörbiger (1860-1931), numit de Hitler „Copernic al germanilor"[5] au fost reluate, mai ales, de Hans Schindler Bellamy în Anglia[6] şi, în Franţa, de Denis Saurat, în eseul apărut în 1954, *L'Atlantide et le Règne des géants*[7]*.* La aceşti creatori profesionişti de „teorii catastrofiste", printre care, începând cu anii 1950, îl putem socoti şi pe Immanuel Velikovski[8], argumentaţia de tip ştiinţific este construită pe „revelaţii" datorate unor relatări mitice despre, bunăoară, Atlantida sau despre vechile „rase de uriaşi", adeseori asimilate unor specii de extratereştri care ar fi vizitat Pământul cu misiunea de a influenţa cursul istoriei oamenilor („teoria Vechilor Astronauţi" reluată, mai ales, de Robert

1 Churchward, 1969, 1970, 1972; Charroux, 1963, pp. 129-148, şi 1971, pp. 145-188; Vincent, 1981

2 Icke, 2001, p. 33 *sq.,* p. 108 *sq.* Despre relaţiile dintre lemurieni („A treia Rasă") şi „giganticii atlanţi" („A patra Rasă") în *Doctrine Secrète* a lui Madame Blavatsky, v. Blavatsky, 2000, vol. 3 *(Anthropogenèse),* pp. 191-449; Besant, 1912, *passim; Abrégé de la Doctrine Secrète,* 1923, p. 296 *sq.* 536

3 Literal vorbind: „doctrină" sau „teoria despre gheţurile lumii" (Welteislehre, sau WEL)

4 Horbiger/Fauth, 1913. V. Webb, 1981 (1976), pp. 313, 325-333; Bowen, 1993 (studiu de ansamblu); Goodrick-Clarke, 2002, p. 131 *sq.*

5 Ravenscroft, 1977, p. 238, nota 1

6 Bellamy, 1936

7 Saurai, 1971

8 Velikovski, 2003 şi 2004. V. *infra,* cap. VII

Charroux şi Erich von Däniken). Robert Charroux chiar nu s-a ferit să expună, fără un comentariu critic, unele aspecte ale teoriilor lui Hörbiger, pentru care „Cosmosul este rezultatul luptei permanente dintre rece şi cald, dintre gheaţă şi soare”: „Fiinţa omului este intim asociată evoluţiei naturii şi, potrivit influenţelor Lunii, suferă mutaţii haotice. Ea este uneori atinsă de gigantism (când Luna, apropiindu-se, exercită o atracţie dublă faţă de cea obişnuită), alteori se vede strivită de o greutate ca de plumb. În funcţie de aceşti factori, omenirea de astăzi, provenind din uriaşii blonzi cu frumoasa lor piele albită în aura gheţurilor veşnice, reînvie mitul ancestral al ţinuturilor hiperboreene cu bărbaţii lor superiori şi cu splendidele femei-piton. Ipoteza era menită să-l încânte pe Adolf, care, pentru refacerea globului, avea nevoie de o nouă mitologie”[1].

Lucrările lui Robert Charroux au fost integrate Panteonului de referinţe ale epocii New Age, cum rezultă din acest omagiu adus „Maestrului”, difuzat în 2005 pe website-ul unei asociaţii de adepţi ai „Erei Vărsătorului”:

> De-a lungul întregii sale vieţi, Robert Charroux s-a aflat în căutarea „adevărului”, iar de nu l-a aflat în chip indubitabil, s-a apropiat suficient de mult de el pentru ca Oamenii Erei Vărsătorului să folosească rezultatele căutărilor sale (...) la construirea unui nou sanctuar — a unei noi civilizaţii. E dincolo de orice îndoială că omul care este în acelaşi timp cercetător, istoric, filosof refuză să se încreadă orbeşte în istoria oficială, aceea povestită în manualele şcolare, din licee, colegii şi universităţi. (...) În toată existenţa sa, Charroux a combătut versiunile oficiale, fie despre omul cavernelor, despre

1 Charroux, 1963, p. 139. Despre „strămoşii superiori”, v. Charroux, 1973, pp. 49-58. În alte lucrări, Charroux îi identifică pe aceşti „strămoşi superiori” cu „oamenii albi” sau „arienii” provenind „de pe o altă planetă” (Charroux, 1967, p. 329). V. Godwin, 2000, pp. 217-219. Pentru o reinterpretare ce include şi ipoteza „Vizitatorilor din spaţiu”, v. cartea lui Brinsley Le Poer Trench tradusă în 1975: *Les Géants venus du ciel* (prima ed. engl., 1962), ca şi numeroasele lucrări ale lui Charles Berlitz, specialist în arheologie fantastică şi ufologia de tip conspiraţionist şi autor de bestselleruri de gen (Berlitz, 1969, 1975, 1978, 1984a, 1984b, 1991). Apărută în 1975, lucrarea sa intitulată *Le Triangle des Bermudes* atinsese în 1977, în ediţia engleză, un tiraj de cinci milioane de exemplare şi fusese tradusă în douăzeci de limbi (Berlitz, 1978, p. 7).

descoperirea Americii sau alte *(sic).* Pentru el (fără a spune de ce), puterile mint şi camuflează adevărata istorie a omenirii sau, poate, adevăratele ei istorii, căci este mai mult decât plauzibil că au existat numeroase civilizaţii şi numeroase distrugeri, fie prin cataclisme naturale, fie din cauza războaielor. (...) Cei cărora li s-a ascuns realitatea, ca nişte copii care devin adulţi, sunt însetaţi să o cunoască[1].

Din autoprezentarea animatorilor site-ului rezultă poziţia centrală a unei perechi de concepte formată din „alter" (descoperirea unei ştiinţe, alta decât „ştiinţa oficială") şi „nou" („civilizaţie nouă", „filosofie nouă"), într-o relatare amplă, conţinând legende luate în serios despre „civilizaţii dispărute" (cu sau fără extratereştri): „ERA-NEW este sămânţa unei gândiri sau a unui partid politic ce refuză să creadă istoria oficială. Pentru noi, ea maschează realitatea, anume că, înaintea noastră, au existat civilizaţii identice sau superioare celei din prezent". Acelaşi site New Age în stil franţuzesc difuzează articole despre Nietzsche, Rennes-le-Château, *Livre jaune* (prezentată ca o „carte curioasă"), despre SIDA (abordată din perspectiva complotului criminal). Mitologizarea originilor şi a modurilor de transmitere a virusului SIDA[2] s-a constituit ca o nouă şi inepuizabilă dimensiune a discursului despre complot: prin litaniile denunţării unui „lobby biomedical", a unui „lobby farmaceutic" (sau al „industriei farmaceutice"), diabolizate pe modelul de „lobby militaro-industrial"[3], acuze noi şi apeluri la refuzul vaccinurilor şi al medicamentelor care „ar otrăvi" specia umană. Practicanţii „medicmei naturale" şi ai oricăror forme de „naturopatie" nu pot decât privi cu bucurie această

---

1 „New R. Charroux", http://site.voilà.fr/NOUVELLE PHILOSOPHIE/page.3.html, 28 aprilie 2005

2 V. *supra,* Introducere, în care sunt prezentate pe scurt tezele „alternative" ale lui Léonard G. Horowitz despre originile virusului SIDA. Publicată în Statele Unite în 1966 (Horowitz, 2000), principala sa lucrare, *La Guerre des virus,* a devenit o sursă de inspiraţie pentru Louis Farrakhan, dar şi pentru „ministrul sănătăţii" Naţiunii Islamice (Doctorul Muhammad), ca şi pentru David Icke şi Jan Udo Holey *(Livre jaune n°6,* 2001, pp. 379-413; *Livre jaune n°7,* 2004, pp. 149-157).

3 Pentru o cercetare critică a acestei „epidemii de complot" în faţa „lupului farmaceutic celui rău", v. Urfalino, 2005, pp. 11-41.

gravă punere sub acuzaţie. Teoriile despre complot diferă după orientarea politică a autorilor lor. Pentru unii, virusul SIDA, fabricat în laborator şi transmis cu bună ştiinţă prin campaniile de vaccinare obligatorie, este, în primul rând, un mijloc de „a reduce numeric populaţia globului" (Holey), de a realiza deci unul dintre obiectivele atribuite „mondialiştilor" (presupuşi a avea o orientare neomalthusiană) de către duşmanii lor. Pentru unii teoreticieni ai complotului din mediile homosexuale anglo-saxone, transmiterea orchestrată a virusului SIDA ar face parte dintr-un program de exterminare a persoanelor „gay"[1], în timp ce pentru naţionaliştii americani de culoare, ea ar constitui instrumentul cel mai lesne de folosit la uciderea în masă a negrilor[2]. Acţiunea politică ridicată în slăvi de aceste medii militante este, în primul rând, boicotul campaniilor de vaccinare, apoi denunţarea şi hărţuirea diferitelor lobby-uri diabolizate, începând cu acela al firmelor farmaceutice. Dar şi apelul de a întoarce spatele mijloacelor tehnico-ştiinţifice şi de a redescoperi binefacerile „terapiilor blânde", ale „tratamentelor naturiste", ale acupuncturii şi ale yoga, ale relaxării, ale vegetarianismului, ale agriculturii biologice şi, de ce nu, ale magnetismului şi ale hipnozei[3]. N-ar fi nici exagerare să vedem în „planetismul" anilor şaizeci o primă sinteză a acestor refuzuri, a acestor aspiraţii şi iluzii.

Acest episod din istoria contemporană a culturii de masă, ca un nou val de popularizare a temelor ocultismului[4] atât de

---

1 Cantwell, 1993

2 V. interviul acordat lui Léonard Horowitz de către Dr. Muhammad, *in* Horowitz, 2000, pp. 630-633. V. şi pe site-ul lui David Icke, secţiunea „Medical Archives", unde pot fi citite texte de Léonard Horowitz, de exemplu: *„SARS* (Sever Acute Respiratory Syndrome): *A Great Global SCAM",* http://www.davidicke.net/medicalarchives/conspiracy/sars.html.

3 V. autoprezentarea elogioasă a creatorului „terapiei naturiste", „decan" al învăţării „medicinii naturale", Jacques Baugé-Prévost, devenit în 1984 „titularul cursului de naturoterapie al Facultăţii de Medicină din Paris XIII": http://www.onag.net/linm/3info_gen/2jacques_noblesse/publica.html.

4 Primul val de popularizare a avut loc la sfârşitul secolului al XIX-lea, în anii 1880-1900 (Laurant, 1993, pp. 12-13, şi 2001, pp. 84-85). Despre „frumoasele zile ale ocultismului" în Franţa (1870-1907), v. Laurant, 1992, pp. 117-162. Despre perioada imediat următoare Primului Război Mondial, v. Laurant, 2001, p. 162 *sq.* Pentru o abordare de ansamblu a curentelor esotero-ocultiste din secolele al XIX-lea şi al XX-lea, v. Webb, 1974 şi 1976

caracteristic anilor 1960 şi 1970, ca şi curentul New Age, celebrat de apologeţii săi ca „nouă paradigmă”, ne interesează, în special, în măsura în care a prilejuit difuzarea unei Vulgata a neopăgânismului şi a ocultismului (fără a lăsa deoparte yoga şi „terapiile blânde”), dar şi reprezentări conspiraţioniste. Dacă „planetismul” lui Pauwels şi Bergier reţine şi combină în temele abordate mai ales dimensiunea esotero-terapeutică a mişcării New Age, numai în două privinţe se deosebeşte de aceasta din urmă: întâi, prin exagerarea tipic conspiraţionistă a rolului societăţilor secrete în istorie, apoi prin fascinaţia pe care o trezeşte pentru tot ce gravitează în jurul nazismului. Nimic de acest fel nu găsim în mişcarea New Age, ce poate fi văzută ca mişcare mondială consecutivă „contra-culturii” anilor 1960, de la care a împrumutat programul de transformare individuală şi culturală în afara influenţei militantismului politic tradiţional[1]. O investigaţie asupra mişcării New Age a jurnalistei americane Marilyn Ferguson, realizată între 1976 şi 1979, a fost publicată la începutul anilor 1980 sub titlul *The Aquarian Conspiracy (Conspiraţia Vărsătorului)* şi având subtitlul: „Transformarea individului şi a societăţii în zilele noastre”. Din anul următor, lucrarea a fost tradusă în franceză, cu subtilul mai abstract: „Pentru o nouă paradigmă”[2]. Termenul de „conspiraţie”, precizează jurnalista în introducerea cărţii, apare aici fără conotaţie negativă şi trebuie înţeles ca o metaforă pentru a spune „uniune”, aspiraţie comună, „respiraţie laolaltă” (sensul literal al lui „a conspira”), cum sugera Pierre Theilhard de Chardin în pledoaria sa pentru o *conspiration d’amour*[3]*.* Este deci vorba despre o „conspiraţie dulce”[4]: a respira şi a aspira împreună, într-o singură suflare. Recursul la termenul „Vărsător” este justificat după cum urmează: „În pofida ignoranţei mele în ce priveşte astrologia,

---

(1981).

1 V. articolul lui J. Gordon Melton, 1998. Viziune ce trebuie nuanţată dacă ţinem seama de politizarea către extrema stângă a anumitor medii legate de mişcarea New Age (de la hippies la yippies, la freebes sau la weathermen, trecute la terorism): v. Faligot/Kauffer, 1995.

2 Ferguson, 1995 (1981)

3 *Idem,* p. 12

4 *Idem,* p. 15

mă simţeam atrasă de forţa simbolică a acestui vis adânc pătruns în cultura noastră populară, îmi făcea bine să aflu că, după o epocă de întuneric şi violenţă — era Peştilor —, aveam să pătrundem într-un mileniu de iubire şi lumină, în „Era Vărsătorului” ca epocă a „adevăratei eliberări a spiritului”[1]. Atacul împotriva creştinismului (sau „iudeo-creştinismului”) este parte componentă a celebrării intrării în Era Vărsătorului care urma celei a Peştilor, dominate de creştinism. „Conspiraţia Vărsătorului” desemnează, prin urmare, ansamblul grupurilor având aceeaşi convingere: „Ne aflăm în miezul unei mari transformări...”[2] America este prezentată şi celebrată ca „matrice a transformării”[3]. „Conspiraţia Vărsătorului” este o „puternică reţea”[4] cu două mari caracteristici: este „lipsită de conducători” şi liberă de orice „doctrină politică”[5], ceea ce o diferenţiază categoric de orice conspiraţie organizată de către o societate secretă cu scopuri întunecate. Unul dintre cei mai buni specialişti în „noile mişcări religioase”, Wouter J. Hanegraaff a interpretat New Age ca rezultat al secularizării esoterismului occidental, produsul unei configuraţii de compromis între anumite exigenţe sau promisiuni ale ştiinţei moderne (prelungirea vieţii omului, de exemplu) şi diferite împrumuturi din tradiţia esoterismului[6].

În mediile catolice se manifestă tendinţa de a reduce mişcarea New Age la o nouă formă a „neognosticismului”, ceea ce este, mai degrabă, o perpetuare a tradiţiei polemice împotriva ereziilor, a societăţilor secrete (între care şi francmasoneria)[7], a teosofiei (care, în sens restrâns, desemnează şcoala întemeiată de Madame Blavatsky) decât o abordare sociologică[8]. Poate „Gnoză”, forţând şi

---

1 *Idem,* p. 12
2 *Idem,* p. 13
3 *Idem,* p. 122-134
4 Reprezentarea New Age ca o „reţea” *(network)* a fost dezvoltată mai ales de Massimo Introvigne (2005), din anii 1994 (data primei ediţii italiene a cărţii sale pe acest subiect).
5 Ferguson, 1995, p. 15
6 Flanegraaff, 1996
7 V. *supra,* Introducere şi cap. III.
8 V. mai ales Vernette, 1990 şi 1993; ca şi documentul de la Vatican difuzat în 2003 *(Isus Hristos purtătorul de apă vie..).*

supraestimând nivelul demersului teoretic, dar cum ar putea fi acceptate atât de prozaicele „vibraţii bune”, practicile infantile de *channeling* ori dobândirea cu orice preţ a unei „sănătăţi” sacralizate numai de „tratamentele blânde” şi de câteva ritualuri magice? În pofida specificului său defensiv, dar şi a unei anumite doze de rea-credinţă, critica venită dinspre gândirea catolică nu este chiar lipsită de luciditate. Citim, de pildă, într-un document despre „Noua Eră”, difuzat în 1993 de Vatican, următoarea sugestivă caracterizare a „principalei matrice a gândirii de tip Noua Eră”:

> Matricea esenţială a gândirii Noua Eră rezidă în tradiţia esoterico-teosofică, tradiţie larg răspândită în cercurile intelectuale europene din secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea. Se regăseşte în special în francmasonerie, spiritism, ocultism şi teosofie, întemeiate deopotrivă pe o cultură esoterică. În această reprezentare a lumii, universurile vizibile şi nevăzute sunt legate între ele printr-o serie de corespondenţe, analogii şi influenţe, între microcosmos şi macrocosmos, între metale şi planete, între planete şi diferitele părţi ale corpului omenesc, între lumea vizibilă şi nevăzutele domnii ale realităţii. Natura este o fiinţă vie, străbătută de influxuri de atracţie şi de respingere şi însufleţită de un foc ascuns pe care fiinţele omeneşti caută să-l domine. Oamenii pot intra în legătură cu lumile superioare sau inferioare, pe calea imaginaţiei (un organ al sufletului sau al minţii) sau prin anumiţi intermediari (îngeri, spirite, demoni) ori ritualuri. Iniţierea în misterele cosmosului, ale lui Dumnezeu şi ale conştiinţei este posibilă prin parcurgerea etapelor unui proces de transformare. Adevăratul scop al iniţierii este însă *gnoza*, cea mai înaltă formă a cunoaşterii, un echivalent al mântuirii, care impune cercetarea celor mai vechi şi nobile tradiţii ale filosofiei (incorect denumită *philosophia perennis)* şi ale religiei (teologia primordială), precum şi o doctrină secretă (esoterică) deţinătoare a cheii tuturor tradiţiilor „esoterice” accesibile tuturor. Învăţăturile esoterice sunt transmise de la maestru la discipol după etapele unui program de iniţiere progresiv[1].

În această descriere, nimic nu este fals, dar ea nu merge

1 Consiliul pontifical al culturii/Consiliul pontifical pentru dialogul între religii, Isus Hristos*...,* 2003, 2. 3. 2.

totuşi la esenţă. Sociologul şi istoricul Massimo Introvigne a caracterizat cu mai multă dreptate specificul „spiritului” New Age, rezumându-l în formula „da, sacrului, nu, religiei”, descoperirea sacrului în afara religiei având loc pe căi de multă vreme respinse de Biserică, precum şamanismul, magia, cercetarea stărilor de spirit alterate (inclusiv prin utilizarea de droguri), sau prin revenirea la „sentimentul religios al cosmosului”[1].

Bunei sau dulcii „Conspiraţii a Vărsătorului” ce-şi propune răspândirea în întreaga lume a iubirii şi a păcii prin înmulţirea comunităţilor „eliberate” i se opun „conspiraţiile” satanice sau ale „societăţilor secrete” menite unor planuri de dominaţie şi distrugere. Reale sau închipuite, aceste societăţi secrete fac obiectul unor fixaţii în imaginaţie şi al unei preocupări continue de a le reinventa, de-a le mitologiza prin eforturi mereu luate de la capăt. Această perpetuă remitologizare poate avea loc independent de orice concepţie despre complot şi fără cea mai mică urmă de antisemitism. Dar prea adeseori ea implică o reluare a reprezentărilor antievreieşti şi antimasonice, cum se întâmplă în cazul Illuminati, personaje mitice, anistorice, create prin fabricare de simboluri, pornind de la Ordinul Iluminaţilor din Bavaria[2]. Un termen precum cel de „Illuminati”, cu semnificaţie nedeterminată, poate fi liber sau arbitrar determinat. Multitudinea posibilelor sale interpretări favorizează necontenit trecerea de la discursul cu acoperire referenţială (care trimite la un eveniment istoric concret) la discursul de ficţiune. Este momentul să introducem aici distincţia, necesară în privinţa literaturii de popularizare, între eseul „istoric” şi roman, thrillerul, mai exact, acesta având la bază fapte istorice. Se observă, pe de-o parte, succesul nedezminţit vreodată al numeroaselor eseuri destinate „marelui public” ce propun o istorie „alternativă”, oferindu-i cititorului cutremurătoare „dezvăluiri” despre „secrete” cumplite considerate „pierdute” sau „păstrate cu înverşunare”. Sau cazul unor avertismente pertinente despre „faţa ascunsă-a istoriei”. În aceeaşi categorie, trebuie

1 Introvigne, 2005, pp. 264-267
2 V. *supra,* Introducere şi cap. III.

menţionată mulţimea eseurilor de arheologie „alternativă” ce îşi propune trecerea în revistă „a numeroase fapte tulburătoare şi mereu inexplicabile la nivelul arheologiei oficiale”[1]. Argumentul comercial sună mereu la fel: „La graniţa arheologiei convenţionale*, Arheologia interzisă* ne poartă într-o pasionantă explorare a marilor enigme ale civilizaţiei”[2]. În cadrul prezentei lucrări nu ar fi posibilă nici măcar tentativa de a începe o explorare a masei imense de literatură consacrată „misterelor Egiptului” sau „misterului Piramidelor” (ficţiune cu aparenţa unor eseuri de „egiptologie” pseudoştiinţifică) ce formează un obiect de studiu numai al ei. Publicaţiile lui Christian Jacq care se consideră egiptolog şi autor de romane şi care este autorul celebru a numeroase bestselleruri sunt un exemplu de texte ce răspund gustului exagerat al publicului pentru „mesajele” Egiptului faraonic, pentru „secretul marii piramide”, pentru alte „secrete” şi „comori” etc. Era o cale bătută deja, în limba franceză, de Robert Charroux[3]. Într-un eseu ce s-ar încadra la categoria „Spiritualitate”, *Pouvoir et sagesse selon l’Egypte ancien* (1981), Christian Jacq afirmă încă din prima pagină: „Datorită Egiptului, misterul vieţii se dezvăluie în deplinătatea sa, se face văzut ochilor noştri. Porţile templelor se pot deschide dinaintea dorinţei noastre de a cunoaşte, căci întunecatele naosuri, strălucind de o lumină lăuntrică, îşi dezvăluie întreaga semnificaţie aceluia care aspiră să facă din propria viaţă o arhitectură divină”.[4] Ca şi în anumite tradiţii esoterice, în literatura ce tratează teme de parapsihologic, piramidelor li se atribuie „extraordinare proprietăţi energetice”: forma de piramidă ca atare ar avea „efecte energetice datorate undelor acestei forme”[5].

Începând din anii 1960, producţia de astfel de texte, oferite în limba franceză sub marca „*Les énigmes de l’univers”* sau „*Les Portes de l’étrange”* (la Ed. Robert Laffont), „*Univers secrets”* (Biblioteca Marabout, Verviers, Belgia) sau

---

1 Extras din textul de pe coperta a 4-a a cărţii lui Colin Wilson, *L’Archéologie interdite. De l’Atlantide au Sphinx* (Wilson, 2001)
2 Ibid.
3 Charroux, 1963, p. 83 *sq.*
4 Jacq, 1997, p. 7
5 Le Guyader, 2003, p. 181

„L'aventure mystérieuse du cosmos et des civilisations disparues" şi *„Aventure secrète"* (La ed. J'ai Lu[1]), şi-a găsit un mare număr de cititori. Pe de altă parte, este uluitor să constatăm exagerata înclinaţie a contemporanilor noştri pentru romanele cu subiect esotero-religios sau teologic, pentru romanele de aventură care, împletind adevărul istoric cu ficţiunea, se inspiră în egală măsură din romanul de peripeţii şi din romanul pesimist şi recurg, după modelul romanului poliţist sau de spionaj, la emoţie şi suspans, mergând până la a inspira teroare şi groază. Povestirea aduce la lumină, mascând însă în acelaşi timp, ansamblul activităţilor oculte ale unui grup sau ale unei reţele ce pune în pericol viaţa altor grupuri de oameni şi chiar a omenirii întregi. Atenţia istoricului sau a etnografului prezentului este în mod deosebit atrasă de caracterul masiv al prezenţei, în genul romanului, a motivului societăţilor secrete şi al conspiraţiei (din care ar decurge inevitabile asasinate învăluite în mister), cu intrigi în care elemente de erudiţie (sau de pseudoerudiţie) sunt amestecate cu interpretări de simboluri ce implică din partea cititorului — informat, dar şi dezinformat — un nesfârşit efort de descifrare, ba chiar de decriptare. Cititorul este antrenat în marele efort de depistare, decodificare şi demistificare pentru care thrillerul oferă toate instrumentele şi indiciile necesare.

În 1991, tratând o temă sub forma unui astfel de thriller în revista *Polar,* Jean-Pierre Deloux propunea această „schiţă a unei tentative de a defini" ce pare a nu fi îmbătrânit cu nimic cincizeci de ani mai târziu, când romanele lui Dan Brown, „thrillere teologice", au devenit bestselleruri internaţionale:

> Există o tendinţă deliberată din partea editorilor şi a autorilor de a oferi publicului tot mai mult, de a-l ului şi

1 Colecţia *„Aventure secrète"* în care, în martie 2005, a fost reeditată principala operă a maestrului francez al spiritismului, Allan Kardec *(Le Livre des Esprits),* este astfel prezentată de editor în 2005: „Spiritismul, esoterismul şi parapsihologia deschid fascinante perspective lumii moderne. Ştiinţele de azi vin alături de tradiţiile de ieri: nevăzutul şi puterile spiritului sunt o realitate. *„Aventure secrète"* vă invită să aruncaţi o privire nouă asupra dumneavoastră şi asupra universului şi vă oferă răspuns la întrebările cele mai grave ale tuturor timpurilor".

de a-l antrena într-un univers aparent asemănător cu al nostru în căutarea unei alte realităţi nevăzute pentru muritorii de rând; pentru a-l face să descopere ce anume guvernează lumea noastră: conducătorii nevăzuţi, societăţile secrete, serviciile şi agenţiile de informaţii cunoscute şi necunoscute. Descoperirea chipului ascuns al istoriei contemporane e mult peste relatarea unor aventuri sau peste ce înseamnă în mod obişnuit romanul de spionaj, căci duce la o cucerire iniţiatică pe baza descifrării unui mister. Într-un fel, universul nemilos (!), ofensator şi adeseori paranoic al thrillerului descifrează şi decodifică realitatea în acelaşi mod în care o făceau, la vremea lor, autorii cărţii Le Matin des magiciens şi exponenţii realismului fantastic[1].

Un thriller nu-şi poate exercita puterea de „mitificare şi de mistificare" decât cu condiţia de a părea că se referă la evenimente din istorie sau la „fapte diverse" cărora pretind a le dezvălui latura ascunsă. Prin eficacitatea simbolurilor, se obţine un efect de plauzibilitate chiar atunci când faptele invocate sunt dintre cele mai neverosimile. Jean-Pierre Deloux mai sugerează că un thriller poate funcţiona ca un simulacru de roman istoric şi indică anume ştergerea, în relatările de acest gen, a graniţei dintre real şi fictiv:

În miezul celor mai extravagante şi incredibile istorisiri, există o voinţă de a se rezema pe un simulacru de realitate, pe surse parţial şi, uneori, în totalitate autentice, de a folosi atât prezentul, cit şi date istorice reale sau doar în parte contestabile. Paradoxal, acest gen în care imaginaţia este atotstăpânitoare îşi află justificarea şi impactul într-o voinţă de alipire la realitate, de a destrăma vălul aparenţelor, de a demitifica valorile aparente ale societăţilor noastre, pentru a-l scoate pe cititor de sub vraja înşelării. Sprijinindu-se pe fapte autentice sau care ar avea şanse să fie astfel, un thriller urmăreşte, înainte de toate, propria credibilitate. El îşi atinge scopul când cititorul, epuizat fizic şi pe jumătate ucis de

1 Deloux, 1991, pp. 11-12. V. Pauwels/Bergier, 1972 (1960); Pauwels, 1965.

cantitatea, în general enormă, a balastului ce i s-a dat de înghiţit, sfârşeşte prin a-şi lăsa braţele să-i cadă moi şi, cu spiritul critic de-acum volatilizat, abia mai suflând, prinde a murmura: „Şi dacă ar fi adevărat...”[1]

Iluminismul ludic: INWO, un joc video pentru iniţiaţi

La sfârşitul anilor 1970, Illuminati intraseră deja în vocabularul celor care citiseră romanul stufos şi baroc al lui Robert Shea şi Robert Anton Wilson, *Illuminatus! Trilogy,* publicat în 1975[2]. În cercul acestor cititori trebuie incluşi toţi adepţii mişcării New Age care, fără doar şi poate, căzuseră peste unul sau altul dintre textele inspirate şi provocatoare ale lui Robert Anton Wilson. În ediţia de buzunar americană din 1988 se spune că trilogia (805 p.) s-a vândut în mai mult de 100.000 de exemplare. Ea este prezentată ca roman „clasic” de către membrii „Bisericii discordiene” sau a credincioşilor în „Discordianism” (întemeiată în principal de către Kerry Thornley, devenit celebru prin faptul că a fost acuzat de complicitate la asasinarea lui John F. Kennedy), „religie dezorganizată” despre care Robert Anton Wilson, cel mai celebru dintre promotorii săi, afirmă că n-ar fi o farsă deghizată în religie, ci o religie, deghizată în farsă. Această teorie cam tulbure este dezvoltată cu un umor reţinut de către Wilson[3], care îi dă următoarea definiţie: „Discordianismul se pretinde a fi prima autentică religie a lumii şi întemeiată pe cultul lui Eris, zeiţa Flaosului”[4]. Textul sfânt al „Bisericii discordiene” este textul intitulat *Principia Discordia, or How I Found Goddess and What I Did to Her*

---

1 Deloux, 1991, p. 12

2 V. Pipes, 1997, p. 17; Fenster, 1999, pp. 201-210. Acest roman a fost urmat de mai multe texte ale lui Robert Anton Wilson referitoare la Illuminati, texte greu de încadrat într-o categorie (între ficţiune, inclusiv stilul ştiinţifico-fantastic, şi eseu pe aspecte diverse ale lumii contemporane): Cosmic Trigger I: Final Secret of the Illuminati (1977), The Illuminati Papers (1980), Masks of the Illuminati (1981), The Historical Illuminatus Chronicles (1982-1988, 3 vol.), şi, în colaborare cu Miriam Joan Hill, *Everything Is Under Control: Conspiracies, Cults, and Cover-ups* (1998; tradusă în germană, într-o versiune adăugită, în 2004).

3 Wilson, 1998, pp. 145-146; 2004, pp. 138-139

4 Wilson, 1998, p. 155

After I Found Her. Textul este semnat Malaclypse le Jeune, pseudonimul lui Greg Hill. Teza sa fundamentală este că „Sfântul Haos", simbol sacru al „Societăţii discordiene", este esenţa realităţii. În lexicul său, Wilson prezintă *Principia Discordia* ca fiind *„the official Holy Book of the Discordian Society"*[1]. „Discordienii" o adoră pe zeiţa Eris, regina haosului, a discordiei şi a confuziei, cunoscută pentru a fi dat la iveală mărul de aur destinat „celei mai frumoase", ceea ce a semănat zâzanie între cele trei principale zeiţe ale Olimpului şi a dus la izbucnirea Războiului Troiei. Kerry Thornley (sub numele de Ho Chih Zen) a mai fondat şi Frontul Erisian de Eliberare (Erisian Liberation Front). Tehnica preferată de această „religie farsă" este „gherila ontologică". În opinia lui Wilson, inspirat din înţelepciunea Zen şi semantica generală (a lui Alfred Korzybski), aceasta constă în a amesteca subtil adevărul şi falsul pentru a-i sili pe oameni să gândească prin ei înşişi[2]. Dar ceea ce a frapat în mod deosebit, în spaţiul cultural anglo-saxon, a fost lumea Illuminati şi a altor conspiratori, membri ai „societăţilor secrete", această lume fantastică imaginată de Wilson în romanul său şi în alte texte publicate ulterior[3].

La începutul anilor 1980, ideea unei conspiraţii mondiale puse pe seama unei reţele de organizaţii secrete mai mult sau mai puţin criminale era atât de prezentă în cultura mediatică americană, încât un celebru inventator de jocuri

---

1 Wilson, 1998, p. 347. V. traducerea franceză integrală a acestei „cărţi sfinte oficiale a Societăţii discordiene" (care ar fi fost redactată în 1968, de Timothy Leary sau, mai puţin plauzibil, de Alan Watts, şi amplu difuzată la începutul anilor 1970), cu o introducere a lui Wilson (care, în 1975, o cita în *Illuminatus!,* trilogie la care era coautor cu Robert Shea), la adresa următoare: http:/evilloop.com/principia.discordia.html.

2 V. Wilson (cu Hill), 1998, articolele „*Discordianism"* (pp. 155-156), „*The Golden Apple Corps"* (pp. 203-204), „*OM"* (p. 327), „*The Sacred Chao"* (pp. 369-370), „Kerry Thornley" (pp. 400-401). V. şi Vankin, 1996; http://www.prairienet.org/ kkbuxton/discordia.html; http://www2.cs.cmu.edultilt/principia/.

3 În *The Iluminatus! Trilogy,* Wilson dezvăluie universul său baroc şi complotist începând cu seria numelor proprii citate, ca de exemplu: Gary Allen şi John Birch Society, William Burroughs, Cagliostro, A. Daraul *(A History of Secret Societies,* 1961), Leopold Engel, Henry Ford, Abbie Hoffman, Timothy Leary, Eliphas Levy, Lovecraft, Ishmael Reed, John Robison, N. Webster, Weishaupt.

video, Steve Jackson, a putut crea un joc pe roluri intitulat *INWO (Illuminati — New World Order)* care a avut imediat un succes enorm[1]. Scopul fiecărui jucător este să preia controlul asupra lumii. Or, este evident, iar faptul nu mai are nevoie să fie în plus subliniat, că în lumea adolescenţilor şi pentru publicul tânăr, cu vârste între 18-35 de ani, puterea de contagiune culturală a unui joc video celebru este superioară celei a unei cărţi sau a unui film. Iată ce se putea citi pe un website specializat în jocuri video, la sfârşit de iunie 2005:

> Steve Jackson este un foarte prolific creator de jocuri. (...) El a creat, a participat la crearea sau a editat un număr mare de jocuri mitice, dintre care cele mai multe au ca trăsătură comună un anumit cinism. Menţionăm mai întâi *Killer,* un joc axat pe ideea de crimă (pe care nici nu se poate spune că l-a inventat, căci se practica în campusurile americane încă din anii 1970), foarte bine organizat: reguli, accesorii, variante, opţiuni... *Illuminati,* pe de altă parte, cere un câmp de joc în care fiecare este o societate secretă (Iluminaţii din Bavaria, OZN-uri, Secta din Cthulhu...) care încearcă să preia controlul grupurilor de presiune (Mafia, Părinţii elevilor, Motarzi, Companii petroliere...). Cinic în fond, jocul încurajează trădarea, furtul sau uciderea grupurilor de presiune şi chiar înşelătoria (este prima regulă opţională!). Un moment de mare bucurie[2].

În *Îngeri şi demoni,* Dan Brown pomeneşte în treacăt de jocul *Illuminati,* ca şi cum ar fi intenţionat să indice una dintre „sursele” pe care le-a folosit:

> Vittoria auzi cuvintele, însă sensul lor părea să nu-i pătrundă în minte. „Un cult satanic!”
>
> — Grupul care revendică responsabilitatea se autointitulează *Illuminati.*
>
> Vittoria se uita când la unul, când la altul, întrebându-se dacă totul nu era cumva doar un soi de glumă perversă.

---

1 V. Fenster, 1999, pp. 199-201, 210-215.

2 *Illuminati* este într-adevăr un joc Steve Jackson Games tradus în franceză de Jeux Descartes. V. „Steve Jackson Games”, http://fumble.blogspirit.com/editeur/, pus în reţea pe 28 iunie 2005; detalii în http://www.sjgames.com. Pentru o descriere completă a regulilor jocului *Illuminati,* v. http://jeuxstrategie.free.fr/Illuminati_complet.php.

— *Illuminati?* Acei *Illuminati* din *Bavaria?*

Kohler o privi încremenit.

— Adică ai auzit despre ei?

Tânăra simţi cum lacrimi de frustrare îi împânzesc ochii.

— *Illuminati din Bavaria: Noua Ordine Mondială...* Jocurile pe computer ale lui Steve Jackson. Jumătate dintre băieţii de aici le joacă pe internet. Dintr-odată vocea i se frânse: Dar nu înţeleg...

Kohler îi aruncă lui Langdon o privire nedumerită, iar acesta încuviinţă.

— Un joc foarte popular. O veche confrerie care pune stăpânire pe planetă. Semiistoric. Nu ştiam că a ajuns şi în Europa.

— Ce tot vorbiţi acolo? izbucni ea. *Illuminati?* E doar un joc pe computer!

— Vittoria, interveni Kohler, Illuminati este grupul care a revendicat uciderea tatălui tău.[1]

În jocul creat de el, Steve Jackson a ştiut să valorifice propensiunea către reprezentări de tip conspiraţionist, cu aproape douăzeci de ani înaintea lui Dan Brown. Jocul său poate fi descris ca un „Monopoly esoteric şi conspiraţionist”[2] care a „lansat moda Illuminati în campusurile americane”[3]. Adevărul e că, în joc, Iluminaţii din Bavaria nu sunt decât una dintre cele opt societăţi secrete, pe cât de influente, pe atât de redutabile, care îşi dispută puterea de secole întregi, celelalte şapte fiind: Gnomii din Zürich[4], OZN-uri[5], Reţeaua[6],

---

1 Brown, 2004, p. 105

2 După o formulă a lui Jean-Jacques Bedu

3 V. Bedu, 2005a, p. 289; 2005b, pp. 89-92, 98.

4 Întruchipare a Marii Finanţe internaţionale. Cu o floare nu se face primăvară: „Bancherii internaţionali” sunt prezentaţi ca fiind elveţieni şi nu evrei. Să fie un câştig? Sau să riscăm a rămâne prizonierii unui proces de intenţie sugerând că autorii jocului se dovedesc doar mai prudenţi, arătând că ţin seama de legislaţia antirasistă?

5 Iată cum sunt descrise aceste fiinţe misterioase denumite „ovnis”: „Să fie creaturi venite din adâncurile spaţiului sau supersavanţi din rândul oamenilor? Dintre toţi *Illuminati,* ei sunt cel mai puţin perceptibili. Intenţiile lor sunt învăluite în mister şi se schimbă continuu. (...) Avantajul lor este viteza. (...)”

6 Reţeaua are trăsăturile internetului, dar cu o nuanţă conspiraţionistă uşor de recunoscut după felul în care se insistă pe ideea de programare şi control. Identitatea Reţelei comportă caracteristicile atribuite de obicei

Secta Assassinilor[1], Slujitorii lui Cthulhu[2], Societatea Discordia[3] şi Triunghiul Bermudelor[4]. Aceste grupuri de conspiratori de diverse feluri sunt şi ele alcătuite din Iluminaţi sau din marionete manevrate de către Illuminati. În acest joc regăsim deci mitul modern al Superiorilor necunoscuţi, consideraţi a fi organizatorii răsturnărilor de tot felul şi de pe tot pământul, în vederea unui scop bine determinat: instaurarea Noii Ordini mondiale, pentru care ei sunt stăpâni absoluţi. Celelalte cărţi

---

CIA-ului şi în general serviciilor secrete considerate ca fiind deosebit de puternice, cu o mare acoperire internaţională şi susceptibile de a funcţiona relativ autonom (în raport cu guvernele). Creatorii jocului se mulţumesc să sugereze: „sunt unii care susţin că Reţeaua este o conspiraţie formată din programatorii întregii lumi; după alţii, programatorii nu sunt decât pioni şi, de fapt, computerele sunt cele care conduc. Oricum ar sta lucrurile, membrii Reţelei sunt bogaţi şi puternici şi probabil vă supraveghează chiar în acest moment. *Reţeaua* ştie totul şi înaintea tuturor".

1 Despre realitatea istorică a Ordinului (sau a Sectei) Assassinilor („Hachichins" sau „Haschischins"), sectă ismaeliană (islamică) creată de Hassan al-Sabbah (către 1055-1124), v. Lewis, 1967; Wasserman, 2001 şi 2005; Bartlett, 2001; Harding, 2005, pp. 23-26; Cox, 2005, pp. 28-31. În lexicul său conspiraţionist, Robert Anton Wilson le consacră Assassinilor un articol în care citează ultimele cuvinte atribuite lui Hassan al-Sabbah: „Nimic nu este adevărat, totul este permis, înainte de-a adăuga: Pusă pe seama lui William Burroughs, [această maximă] a devenit ceva de felul unei mantra şi un fel de Koan în contracultura literară a timpului nostru" (Wilson, 1998, p. 54).

2 Creatură mitică luată din universul fantastic creat de Howard Phillips Lovecraft: *L'Apel à Cthulhu* (1926), *Le masque de Cthulhu, La Trace de Cthulhu* etc. În *R'lyeh la Noire,* de pildă, marele Cthulhu află în vis că stelele sunt mijloace propice pentru invadarea Pământului şi dominarea lumii. V. Van Herp, 1999.

3 Aluzie la „discordianism"; v. *supra.*

4 Triunghiul Bermudelor este un tărâm mitic în literatura ufologică, dar şi pentru specialiştii în „civilizaţii pierdute" (după modelul Atlantidei). Este vorba despre o zonă a Atlanticului de Vest, situată în largul coastelor de sud-est ale Statelor Unite, în formă de triunghi delimitat spre nord de insulele Bermude, la vest, de sudul Floridei şi spre sud, de Porto Rico. În 1974, Charles Berlitz, un „specialist recunoscut în fenomene paranormale", făcea următoarea prezentare a zonei Bermudelor: „Colţul acesta ocupă un loc primordial, tulburător, chiar de neimaginat printre misterele încă neelucidate ale lumii" (Berlitz, 1975, p. 7). Un „Triunghi" ce inspiră teamă, un loc al „dispariţiilor inexplicabile", precizează Berlitz (1975, p. 8), „în care peste o sută de avioane şi vapoare s-au evaporat literalmente, cele mai multe după 1945, şi unde mai bine de o mie de vieţi

ale jocului sunt grupurile reprezentând diferite lobby-uri, grupuri de presiune sau organizaţii militante (Mafia, CIA, KGK, KKK, Yuppies, Secta Moon, Boys Scouts, Constructorii de Automobile etc.), fiecare putând fi identificat prin patru criterii: orientare, putere, rezistenţă şi venituri. Iată cum vede jocul un amator şi un comentator stângaci:

> *Illuminati* propune jucătorilor o justificare a celebrei psihoze: „suntem cu toţii manipulaţi" prin închipuirea unui grup de Illuminati care preia în secret controlul asupra instituţiilor, asupra grupurilor de presiune şi asupra activiştilor de toate felurile din ţară (Statele Unite). În acest scop, Illuminati sunt situaţi în vârful unei structuri de putere piramidale în care grupurile controlează alte grupuri, fiind la rândul lor controlate, direct sau indirect, de către Illuminati: astfel, grupul Triunghiul Bermudelor controlează Constructorii de Automobile, care controlează micul comerţ, care controlează CIA, care controlează Cluburile de acvariofili[1].

Un alt exemplu de situaţie simplă în care nu apar decât grupuri: „KKK sprijinit de CIA încearcă să preia controlul asupra celor din Yuppies". O parte dintre Illuminati poate nimeri în situaţia hazlie de genul: „Gnomii din Zürich controlează secta Moon, care controlează KGB, care controlează Boys Scouts şi Punk Rockers, în timp ce Reţeaua controlează Pentagonul, care, la rândul lui, controlează grupul Hedoniştilor din California şi Magazinele Dietetice".

Obiectivul jucătorului deţinător de cărţi-atu este de a

---

omeneşti s-au pierdut pe parcursul ultimilor douăzeci şi şase de ani, fără ca măcar un singur corp sau un rest de naufragiu să fie găsite vreodată" (Berlitz, 1975, p. 7; v. şi Berlitz, 1978). Cincisprezece ani mai târziu, Berlitz va publica o carte despre „Triunghiul Dragonului", o zonă din Pacific, în largul coastelor Japoniei („marea Diavolului"), „exact în partea opusă Triunghiului Bermudelor", fiind o dublură primejdioasă a acestuia, în care ar avea loc, de asemenea, „dispariţii bruşte şi inexplicabile" de vapoare şi avioane (Berlitz, 1991, pp. 13-14). Despre Triunghiul Bermudelor v. şi Charroux, 1971, pp. 53-62 (care se referă la „Rombul magic" sau „Triunghiul morţii"). Menţionăm că în multe privinţe (teme abordate, genuri literare, publicul-ţintă etc.), Robert Charroux poate fi considerat un omolog francez al lui Charles Berlitz.

1 Vincent Calame, 27 februarie 1999, la adresa: http://www.multimania.com/ludocrat/schwand.

ajunge, prin alianţe subtile şi conspiraţii, să preia controlul asupra altor grupuri, până ce va putea, odată ajuns în vârful piramidei, să domine întreaga lume. Să reţinem definiţia, oferită de creatorii jocului, cărţii Iluminaţii din Bavaria, cea mai puternică dintre toate:

> Cunoscuţi, odinioară, ca „vechii profeţi iluminaţi din Bavaria", ei sunt adevăraţii Illuminati. Mulţi îi consideră prototipul tuturor societăţilor secrete. Puşi sub acuzaţie în trei rânduri de către Inchiziţia spaniolă, jurământul lor de tăcere i-a salvat de fiecare dată. Illuminati din Bavaria s-ar fi infiltrat în francmasonerie în 1776 şi ar fi încercat să preia din interior controlul asupra acestei organizaţii.

„Bavarezii" sunt, aşadar, Illuminati în sensul restrâns al termenului. Înclinaţia şi scopurile acestora sunt însă clare: „Obiectivul Illuminatilor din Bavaria este puterea ca atare. (...) Acţionând mai subtil decât ceilalţi Illuminati, ei îşi pot folosi talentul pentru lansarea de atacuri repetate. (...)" Şi creatorii jocului continuă cu sfaturi acordate jucătorilor dornici să joace cu abilitatea Iluminaţilor din Bavaria sau să înfrunte riscurile competiţiei:

> *Cum se joacă Bavarezii:* Aveţi puterea cea mai însemnată, venituri substanţiale şi o abilitate specială împotriva căreia este greu de luptat. Nu uitaţi că deţineţi această aptitudine specială şi folosiţi-o! Mai mult, ţelul principal este direct legat de puterea din structura dumneavoastră de putere. De câte ori, în timpul jocului, situaţia dumneavoastră se îmbunătăţeşte, vă apropiaţi automat de obiectivul principal! Strategia ce trebuie aleasă este aceea de-a juca hotărât şi cu prudenţă. Nu faceţi valuri şi nu vă creaţi duşmani. Dacă adversarii se aliază împotriva dumneavoastră, vă pot distruge. Dacă vă lasă în pace, este foarte probabil că veţi putea avansa discret spre victorie (sau o puteţi dobândi dintr-odată, de pildă, punând mâna pe una dintre ramificaţiile unei alte organizaţii Illuminati al cărui ansamblu de grupuri v-ar da forţa necesară atingerii obiectivului propus). Marionetele ideale pentru Bavarezi sunt grupurile de mare concentrare a puterii: mafia, conspiraţia comunistă internaţională etc.
>
> *Cum să lupţi împotriva Bavarezilor:* Baftă! Illuminati din Bavaria nu au un punct slab anume. În cel mai bun caz, îi

> puteţi supraveghea de aproape, profitând de teama că puterea şi aptitudinea lor ar putea duce la apariţia altor Illuminati. Uniţi, poate reuşiţi să-i distrugeţi pe bavarezi sau, cel puţin, le puteţi slăbi puterea într-atât încât să-i împiedicaţi să câştige.

Aşa puternici, Bavarezii nu sunt întotdeauna nici cei mai periculoşi, nici cei mai inteligenţi. În schimb, trebuie atenţie la Secta Assassinilor. În cartea lui Dan Brown, *Îngeri şi demoni*, rolul ucigaşului celui rău aparţine unui „arab”, descendent al *hachichins-ilor* (literal, adepţii haşişului, sectă medievală). La fel şi în jocul video al lui Steve Jackson, în care Secta Assassinilor este astfel caracterizată:

> Originari din Orientul Mijlociu, Assassinii erau o societate secretă provenită din secta ismaelită a musulmanilor. Deşi s-au aflat pe culmea puterii lor în perioada Evului Mediu, ei sunt şi astăzi activi. Nu au întotdeauna nevoie să treacă la fapte. Un simplu indiciu din partea lor că un anumit lucru le-ar displăcea este suficient pentru a-şi intimida adversarii. Avertismentul tradiţional al Assassinilor, un pumnal lăsat pe perna rivalului, a făcut şi regi să tremure.

În privinţa Gnomilor din Zürich, identitatea lor repulsivă era incertă: „Este vorba despre o mai veche denumire dată bancherilor elveţieni, consideraţi stăpânii financiari ai lumii. Nu numai că dispun de capitaluri impresionante... Dar îşi pot efectua tranzacţiile uşor şi rapid. Din orice afacere profitabilă, o parte le revine lor”. Toate societăţile secrete mai sus-menţionate sunt construcţii artificiale ce au la bază realităţi socio-istorice: grupuri de factură diferită, reconstruite ca imagini mitice. În ultimele trei cazuri (Triunghiul Bermudelor, Societatea Discordantă, Slujitorii lui Cthulhu), mitologizarea are loc mult dincolo de fapte propriu-zise, în ordinea crescătoare a abstractizării prin imaginaţie. Dacă Triunghiul Bermudelor nu există în realitate ca grup de indivizi, constituie totuşi un loc geografic cu mare valoare simbolică pentru unii oameni. Dimpotrivă, dacă Societatea Discordantă poate trimite, indirect, la „societatea” prietenilor sau a admiratorilor lui Robert Anton Wilson, statutul ei de „societate secretă” ţine de ficţiunea pură. În ceea ce-i

priveşte pe Slujitorii lui Cthulhu, extrase cu ocazia unei perspective video-ludice asupra lumii supranaturale a lui Lovecraft, deşi se aseamănă mult cu magicienii, alchimiştii sau maeştrii în „ştiinţe oculte”, ei rămân cu desăvârşire fictivi.

Nu fără umor, creatorii jocului caracterizează după cum urmează cele trei reprezentări despre Illuminati, în sensul larg al termenului:

> Triunghiul Bermudelor
> Pentru aceşti indivizi, să facă să dispară vapoare nu este decât un mod de petrecere a timpului. Singura lor filosofie constă în preluarea controlului asupra diferitelor grupări. Ei se înconjoară de mister şi seamănă atâta teamă, încât oricine altcineva ar sfârşi întotdeauna prin a fi acuzat de evenimentele inexplicabile ce se petrec în apropierea cartierului lor general, la mică distanţă de coastele Floridei. (...)
> Societatea Discordantă
> Credincioşi ai lui Eris, zeiţa romană a discordiei şi a haosului, membrii Societăţii Discordante se complac în stare de confuzie. Discordantii caută să unească sub stindard propriu toate elementele ciudate şi marginale ale societăţii şi adoră să-i încurce pe „conformiştii” din jurul lor. (...)
> Slujitorii lui Cthulhu
> Sunt cei care studiază secretele pe care omenirea nu trebuia să le cunoască niciodată. Ei caută să ia în stăpânire forţele esoterice şi pe cele supranaturale, riscându-şi, în urmărirea acestui scop, viaţa şi sufletul. (...) Slujitorii lui Cthulhu îşi propun să distrugă, şi excelează într-aceasta. (...)

Nu le rămâne jucătorilor decât să se arate pe cât de subtili, pe atât de nemiloşi, de vicleni şi de cinici în acţiunile lor strategice. Se manifestă, în acest gen de joc, un sistem de credinţe şi aspiraţii larg împărtăşite de contemporani şi un fel anume de îndoctrinare care nu e de ajuns pentru a neutraliza distanţarea ironică sau satirică a creatorilor jocului. Căci jocul video reflectă, întreţine şi reactivează o anume configuraţie a jocului social, transformată astfel, ca ritual, într-o evidenţă ce n-ar mai putea fi pusă la îndoială. În cazul *INWO,* în care legenda despre Illuminati este amestecată cu mitul

mondialist, miza este considerabilă şi ea dictează principiul normativ unic: scopul scuză mijloacele. A deveni Stăpânii lumii, aceasta este toată problema. Singura. Şi singura morală a istoriei de care pomeneşte acest joc.

5. Istoria secretă şi reprezentarea conspiraţionistă

„Istoria lumii este istoria războiului dintre societăţile secrete.”

Ishmael REED, *Mumbo Jumbo*[1]

„Istoria teoriilor despre complot (...) este istoria societăţilor secrete. Istoria societăţilor secrete este istoria comploturilor. Şi anume, istoria civilizaţiei.”

Jonathan VANKIN[2]

Menit, întâi de toate, să producă o plăcere estetică, un roman ori un film nedocumentar pe teme fantastice sau ştiinţifico-fantastice se adresează imaginaţiei — ceea ce, bineînţeles, nu exclude faptul că el poate fi şi subiect de reflecţie. Este şi cazul altor numeroase forme, mai puţin nobile, ale culturii contemporane de masă: benzi desenate, seriale de televiziune sau jocuri video. Ţine de specificul creaţiei artistice ca ficţiunea tratată estetic să fie altceva decât realitatea, iar dimensiunea ei ludică să nu coincidă cu politicul. Că aceste opere „de cultură” prilejuiesc reprezentări sociale sau deliberat politice ori că vehiculează mesaje de ordin ideologic nu sunt motive care să determine transformarea lor în dispozitive de propagandă sau de îndoctrinare. În principiu, ar trebui făcută o distincţie între lumea imaginaţiei creatoare şi lumea reală a oamenilor vii care gândesc şi acţionează. Dar, că ne place sau nu, cele două planuri sunt deseori confundate. Mulţi dintre cititorii pasionaţi ai cărţii *Codul lui da Vinci* ajung, de pildă, la concluzia că Biserica, o instituţie definită în principal prin

1 Citat de Robert Shea şi Robert Anton Wilson, *The Illuminatus! Trilogy* (1975), New York, Dell Publishing, 198S, p. 5. Născut în 1938 în Tennessee, scriitorul afro-american Ishmael Reed a publicat *Mumbo Jumbo* în 1972. O traducere franceză a cărţii a fost publicată în 1998 la Ed. Olivier.

2 Conspiracies, Cover-Ups and Crimes: Political Manipulation and Mind Control in America, New York, Paragon House, 1991, p. 221

puterea şi „secretele” sale (fără a mai socoti şi „minciunile” sale) se dovedeşte funciar misogină sau dominată, în mod ocult, de Opus Dei, prezentată ca o redutabilă „societate secretă”, preocupată să-i manipuleze pe oameni, să pună la cale chiar asasinate. Par motive suficiente să justifice atitudinea anticlericală radicală combinată cu una anticatolică paranoidă. Alţi cititori cred că Prioria din Sion este o puternică societate secretă deţinătoare a unui admirabil şi periculos secret (referitor la Sfântul Graal), motiv pentru care Vaticanul, temându-se de divulgarea acestuia, s-ar afla în conflict cu Biserica încă din timpul cruciadelor. Acestea sunt „interpretări” diferite ale romanului, ecou al unor opinii politice întemeiate pe aşa-zise fapte istorice.

În toamna lui 1982, putea fi citită, în foarte respectabila publicaţie *Bulletin d'information sur l'intervention clandestine (BIIC)*[1], o rubrică pe tema „Societăţi oculte şi servicii secrete”, scrisă de Jonathan Marshall, redactor-şef adjunct al revistei lunare *Inquiry*, publicată la Washington. Jurnalistul de investigaţie american care tocmai citise *Holy Blood, Holy Grail (Sângele sfânt şi Sfântul Graal),* scrisă de cei trei colegi britanici ai săi, tratează mai ales despre cazul din Franţa marcat de „proliferarea societăţilor secrete”, dintre care templierii ar fi o entitate cu deosebire îngrijorătoare. Marshall face această dezvăluire referindu-se fără nici cea mai mică rezervă la lucrarea semnată de Baigent, Leigh şi Lincoln: „Mai multe societăţi (secrete) din Franţa (...) susţin că ar proveni din Ordinul templierilor. Una dintre ele, Prioria monarhistă din Sion, a atras de curând atenţia asupra sa”[2]. Cum altfel ar putea fi înţeles pelerinajul sau minuţioasele investigaţii la Luvru, la biserica Saint-Sulpice sau la castelul din Villette a numeroşi turişti investigatori cu un aer serios, imperturbabil,

---

1 *BIIC* se prezenta ca o revistă trimestrială condusă de Dominique Sigaud şi publicată de ADI (Asociaţia pentru Dreptul la Informare) al cărui comitet director era format din: Dean Mac Bride (preşedinte de onoare), D. Sigaud (preşedinte al consiliului), vicepreşedinţi: Claude Bourdet, Georges Casalis, André Jacques, Didier Motchane, Philippe de Saint-Robert, Antoine Sanguinetti. Redacţia *BIIC* era evident obsedată de acţiunile întreprinse de CIA, aşa cum se înţelege suficient din cuprinsul primei ediţii a revistei: „Cum să identifici membrii CIA cu documente publice. Norvegia, spionajul (ne)voit pentru Statele Unite. Control mental. (...)”

2 Marshall, 1982, pp. 10-11

înarmaţi cu aparate de fotografiat sau de filmat şi dotaţi adeseori cu un ghid de conversaţie sau, din primăvara lui 2005, cu excelentul ghid al lui Peter Caine *Sur les pas du Code Da Vinci*[1]*?* Ei se documentează citind lucrările lui Baigent, Leigh şi Lincoln, iar cei mai entuziaşti nu ezită să devoreze tot ce apare legat de *Codul lui da Vinci* sau de *Îngeri şi demoni,* chiar şi publicaţiile cele mai critice (care pot fi găsite până şi în supermarketurile de provincie) — „decodificarea", chiar şi „neautorizată", funcţionează ca un produs derivat, suficient de atrăgător. Pentru această categorie de cititori, romanele lui Dan Brown nu sunt un prilej de distracţie oarecare, ele nu se reduc la ficţiuni de consum pentru pura satisfacţie individuală. Ele oferă informaţie, creează sau întăresc convingeri, inspiră anumite comportamente. Poate fi considerat autorul răspunzător de toate acestea? În parte, da, întrucât ambele romane încep cu afirmaţii ce induc în eroare. Cititorul lui Dan Brown este determinat să creadă că Illuminati există în realitate, ca şi Prioria din Sion. Unii sunt tentaţi să meargă şi mai departe, de pildă, în compania lui Jan van Helsing (cele trei numere ale *Livre jaune),* a lui Stan Deyo, Bill Cooper sau a lui David Icke ale căror lucrări le vor găsi, la raionul „Esoterism", în toate marile librării.

Se întâmplă însă şi lucruri mai grave şi mai îngrijorătoare, cum arată un fapt recent petrecut: asasinarea, la 16 august 2005, de către o credincioasă de origine română bântuită de viziunea unei „conspiraţii masonice" în sânul Bisericii, a preotului Roger, fondatorul comunităţii de la Taizé (Saône-et-Loire), pe care ea pretindea că ar fi vrut să-l pună în gardă cu privire la respectivul complot, „atrăgându-i atenţia" prin agresiunea comisă, şi care, de principiu, nu avea scopul de a ucide[2]. Avem aici de-a face cu o trecere la fapte după o îndelungată îndoctrinare cu reprezentări complotiste

---

1 Caine, 2005

2 Tânăra de 36 de ani, Luminiţa Solcan, absolventă de învăţământ superior, a declarat că n-a avut intenţia să-l ucidă pe preotul Roger, în pofida faptului că a lovit de trei ori cu cuţitul, una dintre lovituri (cea de la gât) dovedindu-se mortală pentru acest om demn de toată admiraţia, în vârstă de 90 de ani, şi în prezenţa a aproape 2.500 de persoane adunate la obişnuita rugăciune de seară.

antimasonice (aşa-zisele infiltrări masonice în Biserică), de multă vreme răspândite de propaganda a numeroase grupări catolice integriste[1]. Copil unic al unei familii catolice practicante, Luminiţa Ravailescu Solcan voia să devină călugăriţă, dar fusese refuzată de Biserica Catolică din Iaşi pe motiv că ar prezenta semne de „instabilitate psihică”. Venise la Taizé pentru a treia oară şi, după cum a declarat anchetatorilor, a pus cuţitul la gâtul preotului Roger pentru a-l sili s-o asculte, în scopul de a-l avertiza în legătură cu „o conspiraţie a călugărilor francmasoni despre care se auzise în comunitate”. După o primă expertiză psihiatrică, Luminiţa Solcan ar suferi de un „delir de tip paranoic”, dar, din punct de vedere penal, ar trebui considerată responsabilă de faptele sale.

Estetic, ludic, politic: spaţii de reprezentare complotistă

Acuzaţiile de conspiraţie (chiar de „megaconspiraţie”) circulă ca zvonuri care, după cum consideră Gordon Allport şi Leo Postman, „răspândesc inevitabil virusul ostilităţii”[2]. Dacă avem tot dreptul să ne îndoim de şansele unei analogii cu bolile virale — ce presupune pasivitatea subiectului, supus „în mod fatal” contaminării prin contactul cu agentul infecţiei[3] —, nu e mai puţin adevărat că zvonurile şi legendele din mediul orăşenesc par a selecţiona, în modul în care se transmit, pasiunile negative şi viziunile ostile. Ceea ce acreditează un stil de a gândi „paranoid”. Dar, vor spune sociologii relativişti, doctrinele conspiraţioniste fac parte din cultura specifică a grupurilor creştine fondamentaliste (inclusiv catolic tradiţionaliste sau intégriste). Şi nici unei entităţi religioase nu i-ar putea fi contestat dreptul la identitate culturală.

Trebuie să ne punem totuşi întrebări pe care cei cu o viziune angelică sau „neutralistă” despre actul „cultural”

---

1 Tema se regăseşte la majoritatea specialiştilor în „societăţi secrete” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea: Père Deschamps, Claudio Jannet, Monseniorul Meurin, abatele Barbier, Monseniorul Jouin etc. V. *supra,* cap. III.

2 Allport/Postmann, 1965b (1947), p. VII

3 Froissard, 2002, p. 206 *sq.*

refuză să le pună. Ce este oare comun între romanele cu enigme ale lui Dan Brown, thrillere esotero-religioase devenite bestselleruri internaţionale, şi cantitatea de pamflete de extremă dreaptă ce denunţă comploturi organizate de puteri oculte sau semioculte (evrei, francmasoni, Illuminati, Sinarhie, Comisia Trilaterală, Council of Foreign Relations[1], Bilderberg Group, Skull and Bones, B'nai B'rith etc.) în scopul instalării unui „guvern mondial"? Dar amatorii serialului de televiziune *Dosarele X* (având ca una dintre mantre *Trust no one*[2]*),* consumatorii de filme sau jocuri video (I*lluminati/INWO* sau *Tomb Raider,* de exemplu), ilustrând lupta dintre redutabilii Illuminati[3] şi diverşi eroi înzestraţi cu un curaj admirabil, împărtăşesc ei, oare, ideile semidocţilor care formează majoritatea în lumea adepţilor „istoriei alternative" sau ale fanaticilor obsedaţi de „conspiraţia mondială"? Avem oare motive să credem că ar exista pasiuni comune acestora din urmă şi consumatorilor în exces de hrană „esoterică" de orice fel, ca şi cititorilor plini de entuziasm ai trilogiei *The Illuminatus!*[4], ai cărţilor ca *Îngeri şi demoni, Codul lui da Vinci* de Dan Brown? Am putea face legătura între recordul la vânzarea de bilete în cazul unui film ca *Stăpânul inelelor* (după Tolkien), ficţiune în care regăsim tema călătoriei iniţiatice[5], a forţelor care se confruntă (structurate dualist: forţe luminoase împotriva forţelor întunericului) şi a magiei (magicianul Gandalf, Inelul Puterii), entuziasmul debordant stârnit la scară planetară de Harry Potter (o imagine juvenilă de vrăjitor[6]) şi, în general, de literatura de tip *heroic fantasy,* în care lumea apare locuită de

---

1 V. de ex. James Perloff, al cărui pamflet *(The Shadows of Power: The Council of Foreign Relations and the American Decline),* tipărit în 10 000 de exemplare în octombrie 1988 (prima ediţie), atinge, doi ani mai târziu, 100 000 de exemplare.

2 Acest imperativ, „Nu vă încredeţi în nimeni", este o ilustrare a gândirii bănuitoare sau a ultrascepticismului de principiu al concepţiei despre complot.

3 Oameni puternici acţionând în ascuns şi total lipsiţi de scrupule

4 Despre acest roman celebru al lui Robert Shea şi Robert Anton Wilson, v. *supra,* cap. IV.

5 Călătorie iniţiatică întreprinsă mai întâi de membrii comunităţii Inelului, apoi de cuplul format din eroul Frodo şi prietenul său, grădinarul Sam.

6 V. Smadja, 2001; Ernould, 2003, pp. 191-245.

„forţe discrete, binevoitoare sau răuvoitoare”[1] — şi fascinaţia exercitată de teza unei conspiraţii a Illuminati în scopul de-a instaura, prin orice mijloace — inclusiv cele mai criminale —, Noua Ordine mondială? Dictatura ce ar rezulta din impunerea unei New World Order se situează în miezul mitului repulsiv (acela al „megaconspiraţiei”), incluzând ceea ce ar trebui denumit hipermachiavelismul atribuit „mondialiştilor”. Cum altfel să fie interpretată această atracţie pentru „o lume a magiei, a onoarei, a fidelităţii, a curajului, a iniţierii şi a cuceririi”[2] care, prin căutarea sacrului în manifestările sale cosmice, pare a fi expresia unei revanşe a păgânismului asupra monoteismului, dar care, deseori, este efectul unui amestec nebulos de credinţe în manipulare şi conspiraţie, punând laolaltă societăţi secrete, guverne cinice sau servicii de informaţii (americane, mai ales), precum şi pericolul extraterestru?

Încercarea de faţă îşi propune să ofere câteva elemente de răspuns acestor întrebări, pe baza unei ipoteze larg acceptate astăzi de antropologi şi de clerici: revrăjirea lumii, ca fenomen cultural universal şi totodată ca obiect al dorinţelor şi al aspiraţiilor. Ea porneşte de la o dublă constatare: ficţiunile semnate Dan Brown *(Codul lui da Vinci, Îngeri şi demoni),* printre numeroase altele care nu s-au bucurat de acelaşi succes, se inspiră din acelaşi fond de simboluri ca mulţimea pamfletelor conspiraţioniste de extremă dreaptă, publicate începând cu mijlocul anilor 1980, iar acest rezervor de zvonuri, de legende şi de credinţe continuă să fie exploatat de întreprinzători în plan cultural care prilejuiesc realizarea unor scrieri literare care, la prima vedere, ar putea fi calificate drept esoterice, într-un sens, de obicei, nedeterminat şi deschis oricăror interpretări, la „tot ce emană

1 Lenoir, 2005, p. 280. Orfanul Harry Potter îşi face educaţia de magician (mai degrabă decât de vrăjitor) la şcoala de magicieni (şi nu de vrăjitorie) Poudlard, care, nevăzută pentru ochii oamenilor obişnuiţi, constituie „o lume magică, vrăjită, în care sunt prezente toate ingredientele din *heroic fantasy:* magie, pădure fermecată, creaturi inteligente, „elfii de casă”, uriaşi, licorni, dragoni, centaur şi, ca la Tolkien [personajul Sauron], o încarnare a Răului, Voldemort” (Lenoir, 2005, pp. 347-348). Despre şcoala de magie unde şi-a făcut ucenicia Harry Potter, v, Ernould, 2003, pp. 24-25, 192 *sq.*

2 Lenoir, 2005, p. 280

un parfum de mister”[1]. Sens nu lipsit de un anume ortodoxism, dacă ne referim la „renovatorul ocultismului”, Eliphas Lévi, care, în 1859, în prefaţa pentru *La Clef des grands mystères,* începea cu afirmaţia: „Mintea omenească suferă de vertijul misterului. Misterul este hăul ce ne atrage necontenit curiozitatea, preocupată de extraordinarele sale profunzimi”[2]. Această constatare ne îndrumă la cercetarea a ceea ce ar putea fi astăzi considerat bazarul esoterismului. Mai exact, această literatură ar putea fi considerată esoterică întrucât include referinţe la mistere şi la secrete transmise timp de secole („Egiptul secret”, „secretele templierilor”), la necunoscut şi la inexplicabil, la nevăzut şi la supranatural (de unde inevitabile suprapuneri cu tematica religioasă), la o francmasonerie amplu reinventată de imaginaţie (cu ai săi „Stăpâni nevăzuţi” şi „învăţători esoterici”), ca şi de „comori” ascunse, „mesaje oculte” şi societăţi secrete — considerate a fi garanţia transmiterii cunoştinţelor secrete prin ritualuri iniţiatice. Problema se complică prin faptul că existenţa sectelor ce se consideră a proveni din tradiţia esoterică, fiind organizaţii cu structură iniţiatică, dintre care unele nu ascund decât scopuri publicitare, în cazul în care nu sunt pur şi simplu decât o escrocherie (raelienii), iar altele, asociaţii criminale (Ordinul Templului Solar[3]). Această literatură pentru mase pretinde a deschide uşi până acum închise, a scoate la iveală secrete foarte bine păstrate (viaţa secretă a lui Isus etc.), oferind cititorului interesat informaţii despre puterile oculte ce conduc mersul istoriei, dându-i, în sfârşit, cheia unei mari „enigme” (a templierilor, a Atlantidei, a Sfântului Graal etc.). Ea îşi asumă sarcina „decodificării mesajelor transmise”[4]. Curiozitatea cititorului este, de la bun început, aţâţată de promisiunea unui demers substanţial de descifrare, decriptare, decodificare. Lăcomia de a decodifica

1 Faivre, 2005, p. 8
2 Levi, 2000, p. 681
3 Despre avatarurile recente ale mitului templier, fondarea Ordinului Reînnoit al Templului (ORT) în prelungirea Ordinului Rosacrucian AMORC şi condiţiile creării de către Luc Jouret şi Jo Di Mambro, a Ordinului Templului Solar (OTS), v. Caillet, 1997. Despre OTS, v. Mayer (J.-F.), 1996, şi Debray, 2005.
4 Kapf, 2005, p. 4

orice este un aspect semnificativ al nevoii actuale de sensuri şi de semnificaţii, nevoie pe care obişnuitele „explicaţii” nu o pot satisface şi care, dimpotrivă, generează bănuiala că discursul „oficial” asupra evenimentelor istoriei ar ascunde, de fapt, „adevăratul sens” al acestora. Ceea ce înseamnă a postula că adevărul nu poate fi decât ascuns şi că există forţe care acţionează pentru a-l menţine astfel. Ca manifestare a unor intenţii rele, aceste forţe trebuie deci identificate şi neutralizate.

Să alegem un exemplu din revista de specialitate *Les Grands Mystères des Sciences Sacrées:* comentariul „esoteric” al filmului lui Jon Turteltaub produs de Walt Disney, *Comoara Naţională* (2004, cu Nicolas Cage, Diane Kruger etc.). Acest comentariu[1] se axează pe decriptarea unor simboluri, însoţită de expresii aluzive ori sugestive:

> Am remarcat mai ales „Ochiul Atoatevăzător” şi piramida masonică la treisprezece grade (cele treisprezece grade ale puterii), al cărei logo se regăseşte pe Dollars *(sic)* american. În prezent, numeroase lucrări vorbesc despre o conspiraţie ce ar avea ca scop instalarea unei „Noi Ordini mondiale”, pusă la cale de o bandă ce şi-a adjudecat cele mai mari averi din lume şi care formează un cartel politico-economic ultrasecret, Illuminatis *(sic).* (...) La baza piramidei se poate citi anul 1776. (...) Majoritatea oamenilor cred că este anul semnării Declaraţiei de Independenţă americane, însă pentru adepţii teoriei conspiraţiei data n-ar avea nici o legătură cu acest eveniment, ci ar face referire la anul întemeierii Ordinului Iluminaţilor din Bavaria de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776. (...) În plus, se ştie că semnatarii Declaraţiei de Independenţă erau aproape toţi masoni şi s-ar presupune că Illuminatis *(sic)* deţineau cele mai înalte grade ale Francmasoneriei mondiale... Dacă, pentru unii, Ochiul lui Horus plasat în vârful (detaşat) al piramidei reprezintă reţeaua de spioni pusă în mişcare de Weishaupt, pentru alţii el este simbolul fie al ochiului „Marelui Arhitect al Universului”, venerat de masoni, fie ochiul lui Lucifer sau ochiul unei entităţi extraterestre cu aspect reptilian pe care ar fi venerat-o Illuminatis *(sic)!* (...) Credibilitatea unor astfel de afirmaţii ar

1 Extras dintr-un articol nesemnat, intitulat „Benjamin Gates şi Secretul Templierilor”.

> putea fi pusă la îndoială dacă n-ar exista atâtea lucrări, atâtea avertismente şi indicii tulburătoare ce lasă să se înţeleagă că o asemenea conspiraţie la scară planetară există în realitate, iar noi n-am putea-o decât constata, ca şi Walt Disney, producătorul *Comorii Naţionale,* care a fost el însuşi mason iniţiat în gradul 33! Nu e oare uimitor să descoperi trei de 6 în semnătura sa care apare aici încercuită. Şi aceşti trei de 6 nu sunt oare semnul „Fiarei" venerate de Illuminatis *(sic)*[1]*?* Coincidenţă sau fapt real? Credeţi ce vreţi...

În astfel de ficţiuni şi povestiri pseudoistorice, dimensiunea esoterică întâlneşte o alta polemică, întrucât a dezvălui înseamnă a combate. Dezvăluirea de „mari secrete" presupune denunţarea de personaje sau de grupări considerate întruchipări ale răului, dar şi ilustrarea unei spectaculoase înfruntări, pe modelul dualismului, între puteri mai mult sau mai puţin oculte, fiecare urmărind anihilarea celeilalte. În cărţile de tip „thriller teologic" ale lui Dan Brown intriga are la bază exact lupta pe viaţă şi pe moarte între organizaţii secrete sau semisecrete, existente în realitate (dar mitizate) sau închipuite în totalitate: Opus Dei (existentă în realitate, dar mitologizată şi diabolizată) şi Prioria din Sion (ficţiune) în *Codul lui da Vinci* (2003), Illuminati (mit construit plecând de la o realitate atestată istoric) şi Vaticanul (dar un Vatican misterios şi dătător de nelinişti) în *Îngeri şi demoni* (2000). În anii 1980, Umberto Eco deschisese calea cu eruditele sale thrillere: *Numele trandafirului* (1980) şi, mai ales, *Pendulul lui Foucault* (1988)[2], în care eruditul scriitor-semiolog a integrat modelul conspiraţionist legat de *Protocoalele Înţelepţilor Sionului*, de istoria lor din secolul al XX-lea, dar şi de preistoria veacului al XXI-lea[3].

---

1 Despre „cifra Fiarei" („666"), despre care se credea că anunţă apariţia Antichristului, v. *infra,* în capitolul de faţă.

2 Acest roman este povestea a trei prieteni care, pentru a-şi alunga plictisul, au imaginat o conspiraţie planetară pentru dominarea lumii care, întinzându-se pe secole întregi, îi aduce în scenă mai ales pe templieri, pe rosacrucieni, pe francmasoni etc., fără a-i ocoli nici pe înţelepţii Sionului.

3 În *Pendulul lui Foucault,* Umberto Eco este tributar cărţii lui Norman Cohn despre *Protocoalele înţelepţilor Sionului* (Cohn, 1967), dar nu evită să reproducă unele inexactităţi pe care aceasta le conţine. O reţinem şi o îndreptăm pe cea mai nevinovată dintre ele: titlul cărţii lui Maurice Joly, plagiat de falsificatorul care a fabricat *Protocoalele*, nu este *Dialogue aux*

Este denunţată „conspiraţia mondială” sau „marea conspiraţie”, ai cărei actori nevăzuţi sunt de regulă desemnaţi ca evrei, masoni sau Iluminaţi *(Illuminati,* termen latinesc ce aduce un plus de mister), fie că sunt sau nu magnaţi ai marii finanţe internaţionale. Antisemitismul şi antimasonismul sunt două caracteristici ale antimondialismului sau ale anticosmopolitismului ce fac sinteză, în aceste scrieri, cu dimensiunea esoterică (în sensul vag al termenului ce face trimitere la presupuse cunoştinţe secrete). Este denunţată Noua Ordine mondială (New World Order) imaginată ca marea ameninţare, ca sâmbure în jurul căruia se construieşte marele mit politic repulsiv. De aceea antimondialismul de extremă dreaptă a asimilat atât de uşor tematica din mediile neostângiste „antimondializare”, interpretând-o după modelul complotist al acţiunii secrete a Illuminati.

În cartea sa intitulată *Les Cinq Clefs,* cu subtitlul *„La résistance Human. Terre face aux Reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des Illuminati”,* amestec incluzând subiecte New Age (evoluţia individuală ca imperativ major), o viziune complotistă şi deliruri despre fiinţe venite din exteriorul Terrei, a „reptilienilor” ca ameninţare la adresa omenirii, Frank Hatem dedică un capitol celor „zece porunci ale ultraliberalismului” în care reia, într-o interpretare proprie, o caracterizare polemică a „liberalismului” sau a „neoliberalismului” schiţată de economistul Ricardo Petrella, preşedintele şi fondatorul Asociaţiei Prietenilor *Lumii diplomatice,* într-o conferinţă ţinută la 7 decembrie 1998. Este un rezumat exemplar al Vulgatei „antimondializare”: 1° „Monopolul va fi Dumnezeul tău adorat”; 2° „Vei fi competitiv şi îl vei ucide pe aproapele tău”; 3° „Vei veghea asupra profitului tău”; 4° „Te vei supune progresului”; 5° „Lumii întregi te vei deschide şi nu vei apăra nici un teritoriu anume”; 6° „Pe ceilalţi îi vei lăsa să moară de foame”; 7° „Vei deveni o marfă”; 8° „Vei renunţa la orice suveranitate”; 9° „Te vei supune legii şi moralei monopolurilor”; 10° „Vei fi organizatorul propriei mizerii”; 11° „Şansa vieţii şi pe cea a

---

Enfers entre Montesquieu et Machiavel (Cohn, 1967, p. 77; Eco, 1992, p. 605), ci *Dialogue aux Enfers entre Machiavel et Montesquieu.*

libertăţii tale le vei lăsa să-ţi scape”[1]. După încheierea acestui inventar, Hatem adaugă imediat următorul comentariu: „Acesta este felul în care Illuminati ne pun la lucru ca pe vite de povară, în deplină supunere. Cum spune David Icke, dacă o vacă ar spune altor vaci: «Ei, fetelor, ştiţi voi că acest camion le încarcă pe colegele noastre în fiecare dimineaţă nu pentru a le duce la păşunile cele mai bune, ci pentru a le duce la un abator îngrozitor, unde suntem strangulate pentru a fi mâncate?!», n-ar crede-o nimeni şi ar fi alungată din turmă”[2]. Parabola capătă sens în viziunea de coşmar pe care Hatem o împarte, cu mici diferenţe de accent, cu Icke, Cooper, Deyo şi mulţi alţi specialişti în „ufologie politică”, a aducerii în stare de sclavie a pământenilor de către descendenţii anumitor specii de extratereştri cuceritori şi exploatatori: „Global vorbind, Terra este o grădină transformată în seră. Cei care ne cultivă sunt Reptile. Monocultura pe care o cultivă ele sunt emoţiile negative, căci aceasta este mâncarea lor preferată”[3].

Illuminati sunt deci indivizii şi grupurile care, în înţelegere cu reptilienii sau cu Micii Cenuşii (atunci când nu sunt hibrizi de tip om/extraterestru), stăpânesc asupra pământenilor, manipulându-i: „Puterea celor din Illuminati are la bază mondialismul şi monopolurile”[4]. Or, „această mişcare mondialistă (...) vine în contradicţie absolută cu altă vocaţie a pământenilor, cea a evoluţiei spirituale”[5]. Profetul Hatem anunţă că „lupta dusă pe Pământ între Fiii Luminii şi Fiii întunericului e aproape de sfârşit”[6]. O înfruntare directă între „prietenii noştri, îngeri”, pe de-o parte, şi demoni, pe de altă parte, ar fi soluţia ideală a situaţiei create. Numai că „îngerii nu pot acţiona nemijlocit asupra deciziilor oamenilor” şi deci „nu pot interveni pentru alungarea Micilor Cenuşii sau a Reptilienilor”[7]. Pământenilor le mai rămâne o singură cale, cea a cunoaşterii reţelelor marii manipulări, iar de contat pot

---

1 Hatem, 2002, pp. 182-188
2 Hatem, 2002, pp. 188-189
3 Hatem, 2002, p. 16
4 Hatem, 2002, p. 355
5 Hatem, *ibid.*
6 Hatem, 2002, p. 351
7 Hatem, *ibid.*

conta doar pe ei înşişi: „Nu depinde decât de noi să venim alături de Fiii Luminii şi să ne aflăm locul printre ei. Pentru asta este destul să ne deschidem inimile. Nimeni n-o poate face în locul nostru. Câtă vreme nu suntem în stare de aşa ceva, vom rămâne la cheremul pulsiunilor noastre reptiliene”[1]. Pentru a dejuca complotul manipulatorilor, e suficient să fim conştienţi de el, să transmitem mai departe ceea ce ştim şi, bineînţeles, să rămânem uniţi împotriva acelora care ne despart şi ne învrăjbesc: „De voi depinde să nu vă lăsaţi păcăliţi şi să începeţi să vorbiţi cu cel de lângă voi”[2]. Denunţarea publică a conspiraţiei Illuminati: aceasta este marea cauză faţă de care toate celelalte sunt subordonate. Principalul obstacol este bine cunoscut, un amestec de nepăsare şi de laşitate ce duce la orbirea voluntară. De aceea totul sfârşeşte cu o lecţie de morală:

> Ceea ce vă blochează, în toate direcţiile, acţiunile pozitive sunt cu siguranţă manipulările exercitate de Illuminati. Acţiunea lor de supraveghere şi constrângere este deja foarte individualizată. Nu sunteţi nicidecum paranoici atunci când simţiţi complotul urzit împotriva proiectelor voastre. Ei sunt paranoicii, ei care vor să controleze totul. (...) Numai frica şi nepăsarea noastră fac să se menţină dictatura nevăzută. (...) Adevărata informaţie este lumina, căci ea ucide umbra. Ştiţi prea bine ce aveţi de făcut[3].

Teoreticianul New Age şi „antimondialistul” Hatem, discipol al lui David Icke, nu ezită să se refere la *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* şi nici la pamfletele de un antisemitism moderat ale lui Holey (în franceză: *Livre jaune,* în trei volume) pentru a da un temei viziunii sale despre complotul mondial al organizaţiei Illuminati, ce ar putea oferi o explicaţie a atentatelor din 11 septembrie 2001:

> Remarcabilele cărţi ale lui David Icke (...) şi *Livre jaune* publicate de Felix, ca şi alte surse anterioare, în limba engleză, oferă toate detaliile acestor manipulări venite nu de sus, ci de jos, descrise deja, de la începutul secolului al XX-lea,

1 Hatem, 2002, pp. 347-348
2 Hatem, 2002, p. 367
3 Hatem, 2002, pp. 367-368

> în *Protocoalele Înţelepţilor Sionului* şi de alte documente provenind de la diverse loji, despre care s-a vrut să se facă astfel încât să fie considerate falsuri. Este însă evident, astăzi, că planurile respective sunt deja puse în practică în chip sistematic. Trebuie să-i ascultăm pe cei care ne previn. Nu vom mai putea spune „nu ştiam”. Afacerea World Trade Center face parte din aceste manipulări şi constituie un stimulent preţios al urii şi al dorinţei de răzbunare[1].

Genealogia fantastică a Illuminati pe care o prezintă Hatem, deşi ilustrează o formă contemporană de antisemitism simbolic (indirect, „subtil”, disimulat în efecte implicite etc.[2]), permite identificarea pe criteriu etnic a conspiratorilor şi a manipulatorilor pe plan mondial: „Pentateucul istoriseşte foarte limpede cum un număr mic de extratereştri al căror şef, pe nume „Iehova”, stând pe „norul” său zburător şi distrugător, conduce militar un popor pe care îl face să ocupe un teritoriu strategic. De aici, aceşti „nobili” cu sânge rece şi albastru au organizat banca unică feniciană familială care, devenită templieră şi, ulterior, implantată în Anglia, a devenit instrumentul dominaţiei mondiale[3].

Numeroase scrieri complotiste, folosind sau nu ingredientul „extratereştri”, includ genealogii fantastice de acelaşi tip în care puterea despotică atribuită Illuminati este, cel mai adesea, asociată unui scop de distrugere: specia omenească este ameninţată cu dispariţia. Inspirându-se din ecologia „profundă”, complotiştii denunţă, dincolo de epuizarea prin supraexploatare a „vitelor umane”, un şi mai amplu program de exploatare ce ar urma să ducă la dispariţia tuturor formelor de viaţă de pe Terra. Catastrofismul ecologist se potriveşte perfect dimensiunii apocaliptice a tradiţionalei iudeofobii. Avem aici de-a face cu un antisemitism cu dominantă apocaliptică, în care se amestecă moşteniri diverse: antiiudaism creştin, antisemitism în sens strict (rasism îndreptat mai ales împotriva evreilor, presupuşi a fi

---

1 Hatem, 2002, p. 18

2 Pentru o punere în discuţie a conceptului de „rasism simbolic”, v. Taguieff, 2002a.

3 Hatem, 2002, pp. 16-17

exponenţii „rasei semitice”), antisemitism naţionalist (care îşi regăseşte o nouă vigoare în denunţările „antimondialiste”). În scrierile anilor 1980 şi 1990, intră în scenă retorica „antisionistă”: „mâna nevăzută” a lui Israel se simte pretutindeni, Mossad-ul, de pildă, este imaginat ca o forţă nevăzută, răufăcătoare şi omnipotentă.

Vom observa însă, pe bună dreptate, că asocierea unui esoterism de bâlci (împestriţat, de-acum, cu elemente de ufologie) cu antisemitismul complotist nu este suficientă pentru plasarea acestui fel de texte în spaţiul extremei drepte. În secolul al XIX-lea, în mod deosebit în Franţa, numeroşi socialişti, „progresişti” sau revoluţionari au fost, într-adevăr, adepţi ai uneia sau alteia dintre formele esoterismului, ca expresie a unor sentimente sau de pe poziţii antisemite. E de ajuns să-i amintim pe gânditorii revoluţionari Charles Fourier, Pierre Leroux sau Louis-Auguste Blanqui, a cărui cosmologie fantastică cuprinde numeroase elemente ţinând de ocultism[1] — ceea ce nu trebuie să ne facă să uităm mistica Egiptului prezentă în gândirea unui reformator „filosemit” ca Saint-Simon[2]. Pentru a putea include aceste scrieri în sfera extremei drepte, pe lângă prezenţa deopotrivă a esoterismului şi a antisemitismului, mai trebuie adăugate trăsături suplimentare: o poziţie global antimodernă, întemeiată pe postulatul că lumea modernă este produsul unei conspiraţii cu scop distructiv (având ca ţintă „civilizaţia creştină”, confundată, cel mai adesea, cu „Civilizaţia”) şi, prin urmare, este un enorm proces de decadenţă; respingerea în totalitate a regimului democratic şi a principiilor liberalismului (individualism, pluralism etc.), însoţit totodată de o concepţie „reacţionară” sau restauratoare (chemare la restaurarea unei ordini politice anterioare, în general ilustrată prin monarhie); diabolizarea francmasoneriei şi a socialismului, adesea implicând şi Revoluţia Franceză (poziţie contrarevoluţionară). Toate aceste trăsături se regăsesc laolaltă în gândirea şi scrierile francezului Henri Gougenot des Mousseaux, autor catolic şi contrarevoluţionar al unei lucrări devenite legendare în mediile antisemite din Europa: *Le Juif, le judaïsme et la*

1 V. Webb, 1988 (1974), pp. 28, 343-345, 353-357; 1981 (1976), p. 327; Muray, 1999, *passim*; Rosenthal, 1997, pp. 15-16.
2 V. Poliakov, 1968, pp. 378-389; Rosenthal, 1997, p. 15.

judaïsation des peuples chrétiens (1869)[1]. În 1921, ideologul nazist Alfred Rosenberg, mare admirator al lui Gougenot des Mousseaux, a editat un volum de extrase din această carte, traduse în germană şi comentate prin grija lui[2]. Afirmând că „evreii şi francmasonii sunt în fruntea lumii de astăzi şi lucrează pe ascuns”[3], Rosenberg se dovedea un discipol fidel al teoreticianului francez al „conspiraţiei iudeo-masonice”. Dar acelaşi cavaler Gougenot des Mousseaux, la vremea când intra în războiul cultural împotriva francmasoneriei, a evreilor şi a iudaismului, era deja autorul mai multor lucrări ce întruneau trăsăturile pamfletului antisatanic şi ale genului „esoteric” (deşi avea o orientare clar antiocultistă): *La Magie au XIXe siècle. Ses agents, ses vérités, ses mensonges*[4], sau *Les Médiateurs et les moyens de la magie. Les hallucinations et les savants, le fantôme humain et le principe vital*[5].

De la crime iudeo-masonice la asasinate „iluministe”

Pentru a deveni un model de interpretare conspiraţionistă a „morţilor misterioase”, moartea cavalerului mistico-antisemit a fost subiectul unei mitologizări, inspirate din mitul „crimei rituale” atribuite evreilor[6], care are o variantă modernă în legenda „uciderilor masonice”: scriitorul catolic antievreu ar fi fost asasinat de evrei sau de oameni tocmiţi de aceştia[7]. Într-o carte intitulată *Le Crime rituel chez les Juifs,* publicată şi prefaţată de prietenul său Drumont, publicistul Albert Monniot

1 V. *supra,* cap. III; Taguieff „2004b şi 2004c.

2 Cohn, 1967, p. 193; Rogalla von Bieberstein, 1978, p. 221; Morvan, 1995, p. 160; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 110

3 Alfred Rosenberg, citat de Jacob Katz, 1995, p. 302 (care citează din Rosenberg: *Die Spur der Juden im Wandel der Zeit,* Munchen, 1920, pp. 88-109, şi *Das Verbrechen der Freimaurerei,* München, 1921, p. 9).

4 Paris, Pion, 1860

5 Paris, Pion, 1863

6 În *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens* (1869, pp. 184-219), Gougenot des Mousseaux consacrase un capitol întreg „asasinatului talmudic”.

7 În cartea sa despre „societăţile secrete şi mişcările subversive”, Nesta Webster menţionează tezele lui Gougenot despre „evreul cabalist” şi adaugă că prima ediţie a cărţii polemistului catolic, lovit de o moarte subită înainte de-a fi putut să publice o a doua ediţie, ar fi fost „distrusă de evrei” (Webster, 1964, p. 10, nota 4).

consacră acestei probleme un capitol întreg: „Cartea şi moartea lui Gougenot des Mousseaux”[1]. Aflăm de la acest autor că, potrivit mărturiei unui apropiat al cavalerului, acesta a primit, pe 3 octombrie 1876, un bilet pe care era scris: „Nu mâncaţi nimic, nu beţi nimic înainte de-a încerca hrana pe câine, căci, într-o adunare secretă ţinută ieri, aţi fost condamnat la moarte de către evrei”. Ziua următoare, după ce luase sfânta cuminecătură „la mesa de la ora şapte, ca de obicei”, pe când ieşea din capelă, des Mousseaux „cădea pentru a nu se mai scula niciodată”. Rămâne întrebarea: execuţia a fost sau nu însoţită „de o profanare, de o substituire a împărtăşaniei”? Iată ce răspunde marele martor: „Un mister care, vai!, mister va rămâne...”[2] Prin urmare, cavalerul a fost asasinat pentru că ştia prea multe despre evrei şi pentru că dezvăluise secrete păzite de aceştia cu mare grijă. Multe dintre locurile comune ale discursului antisemit au fost construite din cuvinte-argument cum ar fi „secret”, „mister”, „minciună”, „conspiraţie”. Prin larga răspândire, cu începere din 1885, a unei acuzaţii puse în circulaţie de către antisemiţii de profesie, aceea a „asasinatelor masonice”[3], şi prin adaptarea acesteia la discursul polemic al Bisericii la adresa masoneriei, Léo Taxil a contribuit din plin la încetăţenirea tezei despre o cârdăşie „iudeo-masonică”, această entitate mitică caracterizată, desigur, prin conspiraţie, corupţie şi asasinat — prin „pumnal şi pistol”, dar şi, mai ales, prin otravă, fatala „otravă masonică”[4], a cărei formulă este, evident, secretă. Discursul antimasonic susţinut şi răspândit, în acelaşi timp, de Biserică în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea s-a construit pe acelaşi vocabular de luptă. La începutul „ediţiei populare” a cărţii sale apărute în 1886, *La Franc-Maçonnerie dévoilée et expliquée,* Léo Taxil caracterizează această „sectă tenebroasă” după cum urmează: „Dacă Francmasonii se ascund, dacă adunările lor intime sunt învăluite în cel mai de nepătruns mister este pentru a-şi pune mai bine la cale intrigile; căci, înainte de orice, aceşti sectanţi sunt nişte

1 Monniot, 1914, pp. 316-324
2 Pasaje citate: Monniot, 1914, pp. 320-322
3 Taxil, 1886b, pp. 292-318 („Asasinatele masonice”)
4 Taxil, 1886b, p. 317

intriganţi”[1]. Acest papă al antimasonismului consacră ultimul capitol al cărţii sale „intrigilor şi crimelor sectei”[2]. El consideră că „secta blestemată” îi elimină, în toate modurile posibile, pe cei care-i stau în cale, începând cu foştii masoni care au părăsit-o.

Pentru un antisemit de profesie, tot ceea ce priveşte practicile poporului evreu este marcat de „mister”, în sensul că evreii îşi ascund cu cea mai mare grijă teribilele lor „secrete”. Din acest motiv, un alt specialist în „crima rituală”, abatele Henri Desportes, în *Le Mystère du Sang chez les Juifs de tous les temps,* carte apărută în 1889, cu o prefaţă semnată de Drumont, conţine un capitol dedicat studierii „secretului” la evrei. Căci tuturor celor care se îndoiau de realitatea istorică a „uciderii rituale”, la nesfârşit repetată de toţi autorii antisemiţi, li se cuvenea o lămurire. Metoda cea mai utilizată constă în denunţarea tăcerii istoricilor „oficiali” în privinţa „cazurilor” de „crimă rituală”, prezentându-i pe aceşti istorici ca evrei ori complici ai evreilor, fie acţionând la înţelegere cu „fiii diavolului”, fie terorizaţi de către aceştia. Iată cum abordează Desportes această problemă:

> Dar, se va obiecta, dacă practicile sângeroase ale evreilor sunt atât de răspândite pe cât ar vrea să ne facă să credem precedentul studiu, de ce nu se vorbeşte niciodată despre ele? Cum se poate ca un obicei atât de îngrozitor să rămână pierdut în negurile uitării? Întrebarea este însă copilărească. Că evreii nu vor trâmbiţa despre ritualuri atât de respingătoare este ceva cu totul firesc; ei chiar vor depune toate eforturile pentru a împiedica să se răspândească, devenind publică, o astfel de bănuială. Să prezentăm principalele mijloace de care se foloseşte lumea iudaică pentru a păstra, în secretul ghetoului, misterul sângelui[3].

De vreme ce oribilele practici rituale atribuite evreilor sunt înconjurate de mister, este important ca ele să fie dezvăluite: a-i combate pe evrei înseamnă în primul rând a aduce la lumină secretele lor de nemărturisit. Trebuie deci descoperite

---

1 Taxil, 1886b, p. 7
2 Taxil, 1886b, cap. VII, pp. 273-318
3 Desportes, 1889, p. 251

semne şi indicii, trebuie inventariat orice semnal misterios şi îngrijorător şi o interpretare corectă a acestora. Pe scurt, trebuie ştiut a descifra, a decodifica sau a decripta. Aceasta este logica acuzaţiei de „crimă rituală” şi, extrapolând, a acuzaţiilor mincinoase la adresa evreilor, în măsura în care acestea preiau zvonuri şi legende: la capătul unui demers de descifrare, punerea sub acuzaţie păstrează mereu aparenţa unei dezvăluiri. Ceea ce antrenează o altă acuzaţie: evreii sunt acuzaţi de faptul că lasă să se creadă că sunt nevinovaţi de ceea ce sunt acuzaţi. Ei pot fi deci acuzaţi de „minciună”!

În Franţa, bunăoară, în epoca afacerii Dreyfus, jurnalistul Gaston Mery (1866-1909), consilier municipal al Parisului (Montmartre, grup republican naţionalantisemit, 1900-1908), militant antisocialist, prietenul şi colaboratorul lui Edouard Drumont la *Libre Parole* (fondat în 1892), unde publica la rubrica juridică (era licenţiat în drept), şi director la *L’Echo du merveilleux* (fondat la 15 ianuarie 1897), dădea o interpretare proprie sintezei antisemitismului, extremismului politic (de tip naţionalist/rasist) şi esoterismului (în sens de ocultism/spiritism/clarviziune/case bântuite). El a fost admis în Ordinul martinist, unde a fost iniţiat în gradul al treilea de însuşi Papus, la 18 decembrie 1894[1]. Acest ideolog antisemit era, în acelaşi timp, adept al unor forme de esoterism pe cât de îndoielnice, pe atât de tulburi şi un pasionat de spiritism[2], un amator de pornografie, dublat de un ocultist luat adesea peste picior de unii dintre apropiaţii săi din cauza „iubirii sale pentru clarvăzătoare şi magiciene”[3]. Duşman declarat al materialismului ştiinţific, Mery nu se sfia să facă referiri la case bântuite şi la practici magice „atestate” în tradiţia populară. În *L’Echo du merveilleux*, publicaţie pe care a condus-o până la moartea sa, Mery se sforţa cu naivitate să le „dovedească” tuturor celor mai sceptici realitatea apariţiilor (începând cu cele ale Fecioarei Maria la Tilly-sur-Seulles, în 1896), adunând mărturii ai unor presupuşi martori la aceste fenomene.[4] Un absolvent al academiei militare de la Saint-Cyr, Albert Pouvourville, zis Matgioi (1861-1939), iniţiat taoist

1 André/Beaufils, 1995, p. 131
2 Joly, 1998, p. 276
3 Viau, 1910, p. 342
4 Laurant, 1992, p. 123

supranumit Esoteristul, cunoscut pentru ataşamentul său faţă de societăţile secrete şi pentru activităţile sale din mediul ocultiştilor, fondator al revistei La Voie (aprilie 1904-decembrie 1906), care visa o Franţă condusă de o elită taoistă, profesa un virulent anticlericalism amestecat cu un pronunţat antisemitism.[1]

În scrierile esoterico-antisemite contemporane, locul evreilor va fi luat de Illuminati, reprezentanţii celor „treisprezece spiţe satanice" sau „membri ai conspiraţiei mondiale". Tenebroasele maşinaţiuni ale conspiratorilor sunt neobosit dezvăluite şi denunţate în lucrări ce reiau mereu aceleaşi teme, pe un ton catastrofist şi în chipul cel mai dramatic, autorii prezentându-se ei înşişi ca oponenţi curajoşi sau ca investigatori plini de eroism. Iată, de pildă, ce se spune în prefaţa la *Livre jaune n°7,* apărută în aprilie 2004[2]:

> Această carte încearcă să facă publică existenţa „Imperiului satanic". Ea vă va ajuta să-i descoperiţi pe cei care trag sforile în culisele evenimentelor din această lume şi care se folosesc de oameni politici şi de propovăduitori ca de nişte marionete. Cu ajutorul a nenumărate fapte, cititorul va afla ceea ce cărţile de istorie uită să spună. Învăţaţi să sesizaţi dezinformarea „oficială" şi să interpretaţi informaţia în adevăratul ei sens! Citind această carte veţi simţi şi veţi înţelege că lumea dinadins e dusă la pieire. Un abis de distrugere şi robie! Vă va deveni din ce în ce mai clar cine, ce forţă controlează *Noua Ordine mondială.* (...) Această carte are la bază zeci de interviuri şi discuţii pe care autorul le-a purtat cu persoane care au participat activ la acest complot mondial sau care, prin relaţiile lor personale cu membrii grupurilor conspiratoare, au putut să observe şi să-şi dea seama de acţiunile sataniştilor. Această carte este dedicată tuturor bărbaţilor şi femeilor care şi-au dat viaţa în lupta împotriva conspiraţiei mondiale.

Urmează o listă cu cele mai celebre victime, în timpul din urmă, ale organizaţiei mondiale secrete, menţionate în majoritatea pamfletelor esotero-complotiste:

---

1 Laurant, 1982; 1993, pp. 51-52, 54. V. şi Le Forestier, 1990, pp. 147, 154.

2 Despre cele trei volume din *Livre jaune,* v. *supra*, cap. I.

Toate persoanele aflate pe lista ce urmează au fost asasinate de membri ai conspiraţiei pentru că ei *(sic)* erau apărători ai adevărului sau pentru că ştiau adevărul şi cunoşteau obiectivele conspiraţiei:

John F. Kennedy: prin politica sa, el a venit în conflict cu membrii conspiraţiei, drept pentru care a fost eliminat.

Giorgio Ambrosoli: cercetările sale asupra conspiraţiei l-au costat viaţa.

Tom Collins: a fost asasinat de conspiratori pentru că vorbea prea mult. *Prinţesa Diana:* se crede că ştia prea mult despre conspiraţie.

Vincent Forestall (ministru american al apărării) [...]

André Cools (fost viceprim-ministru belgian) [...]

Anna Lindh (ministru de externe suedez)[1] [...]

David Kelly: expert englez în dezarmare, specialist în problema Irakului. [...]

Uwe Barschel şi *Jörgen Möllemann:* doi oameni politici germani care deranjau Mossad-ul.

Nu trebuie însă uitate nici victimele mai vechi ale „conspiraţiei”: „Napoleon al III-lea, Alexandru al II-lea (Ţarul Rusiei), marele duce al Toscanei, Abraham Lincoln [...], Martin Luther King [...]”.

Teoreticienii conspiraţionişti preocupaţi de ufologie, care presupun că printre noi, pământenii obişnuiţi, trăiesc invadatori veniţi din alte spaţii) extratereştrii (E.T., alieni, alienigeni, Cenuşii sau Mici Cenuşii, extraneeni etc.), au construit un mit politic larg răspândit prin nenumărate articole, broşuri sau cărţi (romane sau eseuri), pornind de la un act de acuzaţie din 1989, împotriva guvernului american, aparţinând a doi americani, John Lear şi Milton William Cooper (1943-2001, militant de extremă dreaptă, ostil guvernului federal, şef al unei miliţii din Arizona). Majoritatea ufologilor adepţi ai teoriei conspiraţiei pleacă de la ipotetica prăbuşire a unei nave extraterestre în regiunea Roswell (New Mexico), în iulie 1947. S-ar fi găsit atunci trei sau patru alieni morţi şi un supravieţuitor care ar fi rămas în mâinile armatei până la

1 Capitolul 40 al aceleiaşi publicaţii, *Livre jaune nr°7,* se intitulează: „De ce a murit Anna Lindh?” (pp. 331-333). Răspunsul este clar: ea ar fi fost eliminată din cauza poziţiei sale propalestiniene şi ostile Israelului.

moartea sa în 1952 sau 1953. Cât priveşte nava spaţială şi corpurile congelate ale unor alieni morţi, acestea ar fi fost păstrate în baze aeriene, în cel mai mare secret. La 24 septembrie 1947, preşedintele Truman ar fi autorizat crearea unei organizaţii secrete, Majestic 12 (MJ 12), menită să garanteze confidenţialitatea fenomenului OZN prin toate mijloacele, începând cu reţinerea de informaţii şi dezinformarea, mergând până la discreditarea investigatorilor curajoşi sau a martorilor hotărâţi să dezvăluie „marea conspiraţie". Pentru mulţi autori însă, invadarea Pământului de către extratereştri — Cenuşii sau Reptilieni — s-ar fi produs cu mii de ani în urmă (datările fanteziste variază considerabil!). Obsesia pe care o împărtăşesc sau o exploatează ufologii susţinători ai teoriei conspiraţiei este că specia umană este complet şi definitiv adusă în stare de sclavie de către alienigeni şi aliaţii lor umani (sau fiinţele hibride, jumătate oameni, jumătate alieni).[1]

Pilot reputat (a lucrat mai ales pentru CIA, dar şi pentru alte agenţii guvernamentale), John Lear începe, în vara lui 1986, să manifeste interes pentru fenomenele OZN şi publică, la 29 decembrie 1987, un text în Paranet: *„Aliens at Area 51"* („Extratereştri în zona 51") în care afirmă că „omuleţii cenuşii" se găsesc într-o mare instalaţie subterană de la Groom Lake, că mănâncă oameni şi că guvernul american ar fi încheiat, din 1933, un „pact" cu una dintre varietăţile sau „rasele" lor (foarte imaginativ, pilotul adaugă că Pământul este vizitat de optzeci de „rase" diferite de extratereştri). După lectura textului lui Lear despre existenţa unei ameninţări extraterestre, Cooper îl contactează, în octombrie 1988. Colaborarea care începe între ei se strică însă foarte curând. La 26 aprilie 1989, Cooper trimite congresului american 535 de exemplare din acest act de acuzaţie în care guvernul american este învinuit că ar fi încheiat în secret un pact cu extratereştri ce intenţionează să cucerească şi să colonizeze Pământul: sus-amintitul guvern le-ar fi acordat extratereştrilor (sau numai anumitor categorii de extratereştri), în schimbul unui transfer de tehnologie, dreptul

1 *The Big Book of Conspiracies,* 1995; *Le Dossier ovni,* 1996; Icke, 1999 (şi 2001); Ronecker, 2001; Hatem, 2002; Deyo, 2004.

de-a construi baze subterane şi de a răpi cetăţeni americani pentru experiemente biologice, precum şi dreptul de-a le fura acestora organe. În spatele guvernului aflat la vedere sau oficial, s-ar afla un „guvern secret”[1]. Deşi lipsită de orice dovadă concretă, teza conspiraţionistă este limpede: potrivit lui Cooper, dar şi altor numeroşi autori[2], „omuleţii cenuşii” ar fi invadat în secret planeta cu ştirea autorităţilor civile şi militare, care, în consecinţă, au rolul de-a face să prolifereze operaţiunile de dezinformare pentru a determina să se creadă că fenomenele OZN sunt doar închipuiri. Ceea ce înseamnă a acuza guvernul american de minciună permanentă şi, mai grav, de a fi trădat şi de a continua să trădeze specia umană.

Conspiraţia este şi o bună explicaţie a unor asasinate (reale sau presupuse) rămase misterioase. Să luăm două cazuri notorii: moartea actriţei Marilyn Monroe şi asasinarea preşedintelui John Fitzgerald Kennedy. Se ştie că Marilyn Monroe a murit la 5 august 1962 după înghiţirea unei doze masive de barbiturice, ceea ce justifica concluzia anchetei oficiale: sinucidere. Pentru teoreticienii conspiraţiei însă, adevărul este altul: Marilyn ar fi fost de fapt asasinată la ordinul lui Sam Giancana, şeful mafiei din Chicago, cu acordul lui Kennedy tatăl, pentru că ar fi fost pe punctul de a dezvălui secrete despre extratereştrii aflaţi pe Pământ, secrete pe care i le-ar fi destăinuit amantul ei, John F. Kennedy. Asasinat la 22 noiembrie la Dallas, acesta ar fi fost eliminat de şoferul său, ucigaş în solda lui MJ 12, pentru că ar fi cerut divulgarea către publicul american a prezenţei extratereştrilor, dar şi desfiinţarea traficului de droguri menit să finanţeze construirea de baze extraterestre în Statele Unite. Existenţa ufonauţilor printre pământeni, ca şi marea conspiraţie cosmică provocată de ameninţătoarea lor prezenţă sunt singurele explicaţii a tot ceea ce se întâmplă.

Moşteniri contemporane ale *Protocoalelor*

În Germania contemporană, autorul de bestselleruri esotero-complotiste care semnează Jan van Helsing (alias Jan

1 Cooper, 1989, 1991, 1995

2 Pentru lucrările de ufologie în limba franceză, v. mai ales Guieu, 1990 şi 2000.

Udo Holey)[1] se bazează mai ales pe textul *Protocoalelor Înţelepţilor Sionuluim* denunţarea „conspiraţiei mondiale”, pusă la cale de Illuminati cu sprijinul a numeroase societăţi secrete. Nucleul dur al sectei Illuminati îl constituie iudeo-masonii de rang înalt aliaţi cu diverse grupări şi descendenţi în care se amestecă reprezentanţi ai familiilor Rothschild, Rockefeller şi Bush! Jan van Helsing este considerat de către unii eseişti contemporani, ei înşişi specialişti în „istoria ocultă”[2], ca aparţinând „noii generaţii de mistici SS”[3]. Cartea sa despre „societăţile secrete şi puterea lor în secolul al XX-lea”, apărută în germană în 1993, a fost tradusă în engleză (1995) şi franceză (1997). După interzicerea la vânzare, în anumite ţări, începând cu Franţa, a traducerii ei franceze, cartea lui Holey a fost difuzată fără nume de autor, sub titlul *Livre jaune n°5*[4]*.* Ulterior au fost publicate alte două volume din *Livre jaune,* şi ele prezentate ca instrumente în sprijinul demistificării, destinate cititorului cu bunăvoinţă (acela care „îşi pune întrebări” şi citeşte cartea până la capăt). Aceste lucrări, vândute prin corespondenţă sau difuzate prin librării specializate în esoterism, pretind că oferă „informaţii secrete” ce permit fiecăruia să înţeleagă cum şi de ce „suntem manipulaţi” şi „înşelaţi”. *Livre jaune n°7,* publicată în

1 V. *supra,* cap. I. Jan Udo Holey nu şi-a luat, desigur, întâmplător, ca principal pseudonim, numele unui personaj din *Dracula* (1897) lui Bram Stocker, capodoperă indiscutabilă a literaturii fantastice: doctorul Van Helsing, figură de înţelept şi imagine a Părintelui, dar şi imagine luminoasă a lui Dumnezeu (Claude Aziza, *in* Stocker, 1992, p. 563). În acest roman de groază, doctorul Van Helsing prezintă personajele pozitive ca formând un grup de cavaleri menit să îndeplinească o misiune divină: „Am devenit reprezentanţii voinţei lui Dumnezeu. El ne-a îngăduit deja să salvăm un suflet, iar noi, precum Cavalerii lui Hristos, avem a salva multe altele. (...) Asemenea lor, noi vom pleca spre Orient, iar de vom cădea, ca şi ei, va fi pentru o cauză nobilă” (Stocker, 1992, p. 420; trad. uşor modificată).

2 Definiţia „istoriei oculte” pe care o găsim într-un site specializat, în legătură cu cartea lui Trevor Ravenscroft, *La lance du destin* (Ravenscroft, 1973-1977), carte ce rescrie istoria hitlerismului ca relatare despre cucerirea şi însuşirea apoi de către Hitler a „lăncii lui Longinus” (aceea care ar fi străpuns coasta lui Isus), atribuie acesteia puteri misterioase: „Istoria ocultă cercetează felul în care forţele supranaturale influenţează cursul evenimentelor din întreaga lume”, (http://www.clairvision.org).

3 V. Trimondi, 2002.

4 V. mai ales *Livre jaune n°5,* pp. 73-78, 80-88, 256-275.

primăvara lui 2004, începe cu acest avertisment al editorului:

> De la 11 septembrie 2001, lumea s-a schimbat. După toate aparenţele, Illuminati sunt cei care au lovit. Prin această înscenare de proporţii, cu desăvârşire lipsită de orice sentiment omenesc, opinia publică a fost indusă în eroare în mod brutal. (...) La ora actuală, se poartă, cu ajutorul unei tehnologii secrete, necunoscute încă marelui public, un război psihologic şi biologic împotriva „ta şi a mea". Vă oferim aici informaţii secrete (...), ce ni se par de cea mai mare importanţă pentru a înţelege cum poate fi înscenat, cu atâta perfecţiune, un eveniment ca acela din 11 septembrie 2001[1].

Stigmatizarea se poate face prin aluzii strecurate, de pildă, în formularea unei întrebări retorice care scoate în evidenţă un amănunt considerat semnificativ: „Ştiţi cui aparţine reţeaua de televiziune CNN? (CNN este reţeaua din care, la data de 11 septembrie 2001, nici unul dintre membri nu se afla în biroul său din World Trade Center)"[2]. Precizarea adusă în paranteză nu poate fi decodificată decât de către cei care cred că ştiu deja răspunsul la întrebarea strategic formulată: un „zvon" larg orchestrat potrivit căruia, în ziua atacului asupra celor două turnuri, nici un evreu nu se afla acolo — însemnând că evreii erau la curent cu ceea ce avea să se întâmple, din simplul motiv că ei înşişi au pus la cale atentatul. La câteva săptămâni de la 11 septembrie, molahul Omar, „şeful suprem" al talibanilor, a formulat şi el o acuzaţie de manipulare: „De ce anchetele făcute de americani n-au luat în consideraţie absenţa, în ziua atacului, a celor 4.000 de evrei care lucrau la World Trade Center?"[3] Iată, prin urmare, de ce e uşor de ghicit „cui aparţine CNN"! Această dimensiune antisemită apare şi în bestsellerul americanului Milton William Cooper, *Behold a Pale Horse* (1989, apoi 1991), unde, în contextul denunţării unei conspiraţii la scară planetară, cu implicarea unui „guvern secret" („explicat" de *Protocoale,* integral reproduse în carte), autorul pretinde că dezvăluie motivele „secrete" ale asasinării lui John F.

1 Livre jaune n°7,p. 11.
2 *Idem*, p. 13
3 Despre această acuzaţie de manipulare diabolică ce-i vizează pe evrei sau pe sionişti, v. Taguieff, 2002, pp. 228-229, şi 2004c, pp. 641-644.

Kennedy şi prezenţa, pe planeta noastră, a extratereştrilor, dovedind, în acelaşi timp, un interes deosebit pentru legendele despre „misterul de la Rennes-leChâteau” şi „Sfântul Graal”[1].

Este deci vorba despre o literatură de factură polemică alcătuită din bănuieli şi dezvăluiri ce ar trebui, de fapt, considerată „esotero-complotistă” ori „esotero-extremistă”, dacă e să ţinem seama de întrepătrunderea unor teme esoterice şi a unor reprezentări politice sau obiective politice extremiste sau radicale, mai mult ori mai puţin explicite. Citim despre locuri misterioase, despre personaje dubioase, despre „societăţi secrete”, „puteri ascunse” („guverne nevăzute”), despre „istorii subterane” şi manipulări oculte de la care se aşteaptă cheia istoriei. Axioma comună romanelor lui Dan Brown şi literaturii esotero-complotiste este că istoria nevăzută determină, în secret, pe aceea desfăşurată la vedere. Altfel spus, „o mână ascunsă conduce...” sau „societăţile secrete hotărăsc mersul lumii”. Un punct de vedere sociologic realist, de bun-simţ, ar asuma denunţarea „pieţei iraţionale”, deopotrivă cu ancheta despre producţie şi consum, ca şi despre felul în care sunt organizate relaţiile de piaţă. Câtă vreme însă nu se precizează conţinutul termenului „iraţional”[2], întrebarea persistă: de ce această puternică cerinţă de iraţional în societăţi organizate tot mai potrivit raţiunii, care, în ziua de astăzi, îşi găseşte expresia mai ales în întâietatea acordată normelor economice, financiare şi tehnologice? Căci, este evident, în domeniul reprezentărilor şi al imaginaţiei, cererea este aceea care menţine şi relansează oferta. Oferta de mister n-are nici un mister: principalul argument în vânzarea publicaţiilor de tipul: *Les Grands Mystères de l’Histoire, Les Mystères du Temps* sau *Le Monde de l’Inconnu* este acela că există unii care cunosc adevărul despre „fenomenele neexplicate” sau „evenimentele incredibile”, un adevăr ascuns prin minciuni bine ticluite, dar care poate fi aflat prin simpla îndrăzneală de a „deschide ochii”. Or, pentru asta, e nevoie de lectura respectivelor

1 Cooper, 1991, p. 76

2 Să ne amintim că Max Weber spune că: „un lucru nu este niciodată «iraţional» în sine, ci doar dintr-un punct de vedere «raţional» dat” (Weber, 1967, p. 51, nota 8)

publicaţii, ajutoare de nelipsit în materie de vigilenţă! Pe tema OZN, de pildă, în publicaţia *Le Monde de l'Inconnu* („Revista întâmplărilor Misterioase şi a Enigmelor Paranormalului") ce consacră, în ianuarie 2005, o temă senzaţională: „OZN: mesajul unei alte civilizaţii. Dezvăluiri despre documentele inedite ale guvernelor" (cu litere de-o şchioapă), editorialistul se adresează astfel cititorilor săi: „Desigur, dezinformarea şi-a împlinit lucrarea, făcând, ca totdeauna, ca o mulţime de fenomene neexplicate să capete dintr-odată explicaţii dincolo de orice îndoială şi reciproc compatibile (chiar dacă, uneori, complet absurde!). Lovitură dură însă pentru sceptici şi pentru amatorii de dezminţiri cu orice preţ, încep militarii de-acum să vorbească, unii dintre ei după mai multe decenii de tăcere impusă de necesitatea păstrării unui secret strategic. (...) Chiar şi în mediul atât de puţin comunicativ al Marii Mute, se găsesc unii cărora le place să scoată adevărul la lumină. Faptele care-l dovedesc sunt aici, palpabile, sub nasul nostru, dar majoritatea oamenilor nu vor să-l vadă. E totuşi timpul să scoatem capul din nisip şi să deschidem, în sfârşit, ochii"...[1]

Problema nu se reduce însă la o chestiune de consum de cultură, nici de marketing — chiar dacă aceste produse „esoterice" sunt agrementate, în mod obişnuit, de cele mai elementare argumente publicitare. Este, întâi de toate, o problemă de antropologie a credinţelor, de istorie a formelor de reprezentare ale epocii moderne şi de psihologie socială şi politică. A da la iveală, a dezvălui, a demasca, a denunţa: acestea sunt actele agreate de profesioniştii în cele nevăzute şi ai conspiraţiei, contraexperţi specializaţi în identificarea adevărului care, aşa cum se spune, „este altundeva". Aceşti contraexperţi pretind că distrug „prejudecăţile" şi că-i ajută pe cititorii lor să „deschidă ochii": în realitate, ei contribuie la inocularea de prejudecăţi şi la accentuarea, în acelaşi timp, a orbirii opiniei publice. Acel „altundeva", sediul presupus al „adevărului", se află mereu „în spate" sau, cum precizează ei, „dincolo de aparenţe": ceea ce este aparent nu dezvăluie niciodată adevărul despre realitate, ci o ascunde. Există forţe sau puteri interesate să îl ascundă: deşi marii manipulatori ai

1 Ducrot, 2005

aparenţelor sunt greu de dovedit, ei pot fi totuşi identificaţi graţie unor „informaţii secrete” culese şi legate între ele de unul sau altul dintre „specialiştii în investigaţie”[1]. Să reţinem: „Noi ne-am fixaţi *(sic)* ca obiectiv de-a vă prezenta informaţii pe care, în ziare, le găsiţi rar sau deloc. (...) Avem în acest scop experţii noştri”[2]. Ceea ce se află la vedere ca fiind oficial este, de principiu, înşelător: „Cei mai de sus conducători (nu oamenii politici care sunt şi ei manipulaţi) au un scop diferit de ceea ce crede omenirea. (...) Nimic din ceea ce este oficial recunoscut în lume nu este neapărat adevărat”[3]. Sfatul care urmează constituie o incitare învăluită la „revizionism istoric” şi este o sugestie de reabilitare a nazismului: „Trebuie să vă arătaţi mai cu luare-aminte la tot ceea ce este combătut pe această planetă, defăimat, ponegrit sau lăsat la cheremul unei propagande negre”[4]. Aşa cum notează doi ziarişti germani, autori de investigaţii în cazul Holey: „Scopul său este uşor de descris (...): revizuirea istoriei”[5]. Aşa cum ecologia a fost dublată de o „ecologie profundă”, denotând un anume misticism (valorificată de mişcarea New Age), la graniţa istoriei scrise de istorici s-a format o „istorie profundă”, mai mult sau mai puţin mitologizantă, care-şi propune să dezvăluie secrete şi mistere. Tendinţa manifestată în gândirea modernă de a cultiva bănuiala şi de a regăsi acea hipercritică radicalizată de la Voltaire la Nietzsche şi vulgarizată în secolul al XX-lea ca moştenire a triadei „Marx/Nietzsche/Freud”, gustul pentru bănuială şi demistificare şi-a găsit în literatura esotero-complotistă o aplicaţie neprevăzută şi, bineînţeles, paradoxală în faptul că (re)mistificarea se face pe baza demistificării. Tot aşa cum dezvrăjirea absolută poate avea loc sub forma unei revrăjiri.

În 1978, Stan Deyo (născut în 1945) publică *The Cosmic Conspiracy,* tradusă, câţiva ani mai târziu, în franceză la Quebec. Într-o introducere la această din urmă ediţie, în care, de pe poziţii admirative, traducătorul îi caracterizează foarte

---

1 Livre jaune n°7, p. 11
2 *Idem*, p. 16. „Editorii” insistă aici apăsat pe „redutele” pe care înţeleg să le ocupe: genul „esoterocomplotist” este şi o afacere de marketing.
3 *Idem*, p. 14
4 *Idem,* pp. 14-15
5 Bellmund/Siniveer, 1997, p. 199

bine şi stilul, şi conţinutul, putem recunoaşte mare parte din şabloanele viziunii conspiraţioniste, agrementate cu elemente esoterice şi referiri la extratereştri:

> Potrivit autorului, OZN-urile nu constituie decât vârful de lance al unei maşinaţiuni la scară mondială, ba chiar cosmică. Invocând ştiinţa, societăţile secrete şi scrierile sacre, Stan Deyo ne îmbie la o extraordinară cercetare din toate unghiurile ce ne dezvăluie partea dosnică a scenei societăţilor pământeşti. *La conspiration cosmique* priveşte pe fiecare. Această lucrare abundă de nemaiauzite şi tulburătoare dezvăluiri. Cu o documentaţie impresionantă şi într-un stil caracteristic, Stan Deyo îşi propune să ne trezească la o realitate pe care, de fapt, într-un fel inconştient, o bănuieşte fiecare. Aparent dezordonat, procedeul utilizat duce, paradoxal, la ordine. Trebuie ştiut mai întâi că autorul ne transmite mesajul său la trei niveluri de înţelegere diferite: primul fiind sensul curent, al doilea, sensul simbolic, şi al treilea, cel numerologic, acesta din urmă constituind, în esenţă, trama propriu-zisă a lucrării, a ordinii. Ea determină dispunerea fiecărui paragraf sau ansamblu de paragrafe, făcând să reiasă astfel adevăratul înţeles al textului, acesta fiind când mai clar, când mai învăluit. Prin modul în care este structurată, *La conspiration cosmique* are un caracter *unic* ce nu încetează a uimi şi a fascina. Totodată, pentru înţelegerea mesajului lui Stan Deyo, sensul curent al textului aduce el singur destulă substanţă pentru ca scopul său să fie atins: adică pentru a ne face să devenim conştienţi de ceea ce se întâmplă în realitate în culisele jocului pământesc, de ceea ce constituie miza reală a omenirii şi, aceasta odată realizată, de ceea ce ne stă în putinţă să facem pentru a ieşi cu bine dintr-o situaţie complicată. (...) Elemente de straniu, concret şi mistic se împletesc pentru a face din *La conspiration cosmique o* lucrare determinantă în cercetare pentru oricine doreşte să lărgească limitele lumii văzute[1].

Erou şi martir al esoterismului conspiraţionist: Serge Monast

„Jurnalistul de investigaţie” din Québec, Serge Monast (născut în 1945), mort în urma unei crize cardiace la 5

1 Bernard Milot, *in* Deyo, 2004, pp. 7-8

decembrie 1996, a devenit celebru în mediile complotiste de limbă franceză prin publicarea, în martie 1995, a lucrărilor *Protocolul de la Toronto* şi *Aurora roşie,* două „documente" fabricate după modelul *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului,* axate pe denunţarea „puterii oculte" şi a programului de dominaţie mondială a Illuminati, în tradiţia constituită, în secolul al XX-lea, de Nesta Webster, Lady Queenborough şi William Guy Carr. De la prima lor publicare, aceste două texte în mod caricatural „antimondialiste" şi conspiraţioniste sunt difuzate pe numeroase website-uri[1] şi comentate de nenumăraţi autoproclamaţi „specialişti" în materie[2]. Monast s-a specializat în denunţarea comploturilor la scară planetară, prin articole de presă, conferinţe (reproduse pe casete audio şi video) şi prin publicarea de numeroase broşuri (cel mai adesea nedatate), printre care: *Du complot de Saturne au Nouvel Ordre mondiale, Le Complot des Nations unies contre la Chrétienté, Le Contrôle de l'information à l'échelle mondiale, Le Gouvernement mondial et l'Antéchrist, Le Contrôle total 666, La Technologie de contrôle à distance de la pensée, Dévoilement du complot relatif au plan de marquage de l'humanité (ou „au plan du chaos et du marquage de l'humanité").*

Textul acestei din urmă broşuri, publicat on-line pe un site catolic integrist[3], este prezentat ca „dezvăluiri aparţinând lui S. Monast" şi ca „unul dintre ultimele documente prezentate de autor înainte de-a fi asasinat", aşa cum se crede că ar confirma următorul pasaj dintr-o lucrare a editorului şi eseistului Jacques Delacroix:

---

1 V. de ex.: http://.asoc.wanadoo.fr/sos/pt666.htm; http://catholiquedu.free.fr/cultes/Octopussy/PROTOCOLTORONTO.htm; http:/persocite.francite.com/ApocalypseRevaltions/protocol/htm; http://esotersime-exp.com/francais/main/emissions/semaine/monast/semaine/htm. Reproducem în Anexe aceste două documente prezentate de Serge Monast.

2 V. Serge LeGuyader, în *Murmures d'Irem, ar.* 8, 1998 (revistă on-line: http://www.oeildusphinx.com/maitre.html). Serge LeGuyader, care se prezintă ca „inginer şi economist specialist în paranormal", este, mai cu seamă, autor al lucrării *Dialogues aves les morts. Enquêtes sur l'au-delà* (2003).

3 V. *infra,* Bibliografie, I, „Monast".

> În data de 15 decembrie 1993, la Montreal, Serge Monast, de la Agenţia Internaţională a Presei Libere, a cărei activitate era axată numai pe jurnalismul de investigaţie internaţională în plan economic, politic, militar şi medical, dezvăluia informaţii atât de uimitoare, încât l-au costat propria viaţă. Nouă ani mai târziu, informaţiile sale s-au confirmat una după alta. E adevărat că el fusese informat de către politicieni spăşiţi, agenţi ai serviciilor secrete plini de regrete; el primea şi documente clasificate, ultraconfidenţiale, adesea anonim sau transmise de către confraţi din toate cele patru colţuri ale lumii[4].

Introducerea pamfletului conspiraţionist al lui Monast este o expresie limpede a principalelor obsesii ale acestuia:

> De mai mulţi ani există deja proiecte serioase de marcare a indivizilor cu laser pe frunte sau la încheietura mâinii. Astăzi însă, cei care trag sforile Noii Ordini mondiale au mers mai departe: ei aproape că-şi văd realizat visul de CONTROL TOTAL AL ŞEPTELULUI UMAN. Cum? Prin injectarea unui cip electronic fiecărei vietăţi. Totul merge conform planului! Aceasta va constitui obiectul primei părţi a prezentului document. Vom vedea mai departe de ce şcolile noastre au produs un tineret care, în marea sa majoritate, este — ÎN CIUDA LUI ÎNSUŞI — putred, măcinat de vicii, lipsit de Credinţă şi de valori morale, fără de spirit şi discernământ, fără o viaţă interioară şi având ca unică perspectivă aceea de a servi Sistemul în conformitate cu morala ANTICREŞTINĂ şi UMANISTĂ. Ne vom apleca astfel asupra formelor poliţieneşti şi militare constituite de membri ai guvernului mondial. Cadre selecţionate dintre străluciţii absolvenţi ai şcolilor fără de Dumnezeu. Tineri formaţi după o idelogie specială. Acest guvern mondial, aflat în serviciul Infernului, trebuie să-l instaleze pe fiul pierzaniei — Antihristul. El are nevoie de o forţă de acţiune MULTINAŢIONALĂ omniprezentă. Aceasta nu se poate alcătui decât plecând de la ELEMENTE NAŢIONALE!

Moartea lui Monast, catolic tradiţionalist militant, membru

---

4 Jacques Delacroix, *Naufrage d'un système (Naufragiul unui sistem),* vol. 1, Colecţia L.I.E.S.I., Châteauneuf, Ed. Delacroix, 2003, p. 70. Acest autor catolic angajat, specializat în conspiraţie şi apocalipsă, a publicat un număr din broşurile lui Serge Monast.

al Agenţiei Internaţionale a Presei Libere (International Free Press Agency), a fost, în tradiţia încetăţenită a delirului despre „asasinatele masonice”, denunţată ca o moarte suspectă: după unii, el ar fi fost eliminat de agenţii celor ale căror manipulări şi manevre oculte le denunţa în anchetele sale, în conferinţele şi broşurile sale: Illuminati. Iată unul dintre textele dedicate memoriei lui Serge Monast, şi care rezumă unele dintre dezvăluirile sale, text publicat on-line de către prietenii autorului[1]:

COMPLOT UCIGAŞ” — ADEVĂRATĂ ISTORIE, TRĂITĂ DE ACEST OM DIN QUEBEC

Serge Monast, jurnalist de investigaţie şi membru al Agenţiei Internaţionale a Presei Libere — International Free Press Agency — a murit la 5 decembrie 1996 în urma unei „crize cardiace”, în braţele soţiei sale. (...) Victimă a armelor psihotronice? Serge Monast se considera hărţuit de forţele poliţieneşti şi militare nord-americane pentru a fi preluat informaţii din dosare interzise şi pe care a hotărât să le publice, apărându-le cu propriul trup. Serge Monast este chiar modelul eroului din filmul *Teoria Conspiraţiei,* apărut pe ecranele cinematografelor în august 1997 (de văzut) şi avându-l în rolul principal pe Mei Gibson[2]. Pentru Serge, istoria a luat o întorsătură proastă. Şi dacă ar fi adevărat? Cine suntem noi să judecăm? El şi-a pierdut viaţa în această aventură. Acesta este un fapt şi, ca atare, este indiscutabil. (...) Având cunoştinţă de interesul pe care l-a suscitat prin comentariile sale în cadrul emisiunii „Esoterism experimental”, ne-am decis să prezentăm o emisiune extrasă din arhive (mai 1995): *„În Memoriam”.* Timp de 57 de minute, Serge Monast abordează subiecte şoc publicat *(sic)* sub formă de documente scrise la maşină... (ele nu vor fi reeditate din motive de securitate).

---

1 Articolul este astfel prezentat: „SERGE MONAST JURNALIST DE INVESTIGAŢII INTERNAŢIONALE — Decedat în împrejurări ciudate. Extras din arhivele de Esoterism experimental. Tema: CONŞTIENTIZAREA PRIN ŞOC cât mai este timp. Invitat: Serge Monast, jurnalist de investigaţii internaţionale, autor de documente dezvăluitoare. EXTRASE DIN CONFERINŢE: Societatea tehnotronică este împotriva omului, 12 min.; *Faţă cu Noua Ordine mondială,* AUDIO de 6 min.”

2 Titlul american: *Conspiracy Theory,* de Richard Donner

Ce înseamnă instaurarea *Noii Ordini mondiale?* Ea vizează controlul asupra sufletelor tuturor indivizilor de pe planetă.

Controlul armelor pentru intimidarea populaţiei (sunt provocaţi trăgători debili mintal) şi pentru crearea unui climat de violenţă şi instabilitate socială.

Proiectul Blue Beam: instrument laser servind la distrugerea indivizilor, pornind din sateliţii militari[1].

Lagăre de concentrare răspândite pe toate continentele pentru a înlocui închisorile suprapopulate, în scopul eliminării elementelor disturbatoare, prea conştiente de ceea ce se întâmplă în toate ţările lumii.

Secretul diabolic al OZN-urilor: manipularea psihică a oamenilor de către o rasă extraterestră superioară, pe baza unei înţelegeri secrete cu autorităţile politice ale omenirii, care ignoră realităţile în care sunt implicate...

Scandalul datoriei naţionale: perdea de fum servind ca pretext pentru normalizarea rupturilor şi înlocuirea angajaţilor cu instrumente electronice (dominate complet şi neimplicate emoţional 24 h/24).

Folosirea sistematică a ameninţărilor la adresa securităţii indivizilor pentru justificarea intervenţiilor poliţieneşti în viaţa privată a indivizilor (sau *supravegherea electronică).* Exemplu: traficul de droguri sau spălarea de bani sunt pretexte utilizate de forţele de poliţie pentru ascultarea convorbirilor telefonice... Delaţiunea este generalizată...

Şi toate acestea sunt o confirmare a textelor sacre profetice (Biblia, Apocalipsa, cap. 13)[2].

---

1 Despre „Blue Beam Project” (Proiectul Rază Albastră), prezentat ca un proiect secret al NASA având drept scop stabilirea unui control total asupra minţilor şi, mai exact, „înşelarea lumii printro mistificare high-tech”, printr-o „conspiraţie planetară” conform profeţiei despre venirea Antihristului, v. „Le Projet Blue Beam”, http://www.bibleetnombres.online.fr/bluebeam.htm.

2 Asemenea lui Stan Deyo, Serge Monast interpretează mersul istoriei contemporane plecând de la „semne şi miracole înşelătoare” (Pavel) ce anunţă, potrivit Apocalipsei (ultima carte a Noului Testament atribuită evanghelistului Ioan) venirea Antihristului, falsul Hristos, „maimuţărind pe Dumnezeu”, „cel ce se opune şi se ridică împotriva a tot ce se numeşte Dumnezeu” (după Pavel, epistola a 2-a către cei din Tesaloniceni, 2, 1-12). De unde toate cercetările sale despre „numărul Fiarei”: „666” (Apocalipsa, cap. 13). Despre numărul Fiarei, v. Armogathe, 2005, pp. 103-109, 298-299. Pentru a avea un exemplu de ceea ce înseamnă delirul contemporan

Ar fi revelatoare menţiunea că Serge Monast, teoretician al marii conspiraţii împotriva omenirii, a fost un militant de extremă dreaptă? Pentru situarea acestui polemist într-o anume categorie, este mai potrivit să amintim că el n-a fost nici neofascist, nici neonazist, nici „revoluţionar-conservator”: el va fi fost o figură cu totul reprezentativă a unei facţiuni catolice tradiţionaliste, a unei forme de fundamentalism creştin, aflat în război cu lumea modernă.

O noţiune problematică: „extrema dreaptă”

Ultimele considerente asupra „cazului Monast” sunt un ecou al dificultăţii pe care am simţit-o de fiecare dată când a fost vorba despre situarea sau identificarea pe plan politic a actorilor sau a autorilor care se plasau ei singuri, greşind sau nu, în sfera gândirii religioase sau, mai larg, în planul culturii. Am arătat în mai multe rânduri indiciile confluenţei dintre mentalitatea complotistă şi angajarea politică la „extrema dreaptă”, constatând, în acelaşi timp, o polarizare a reprezentărilor „megaconspiraţiei” (atribuită „elitelor mondialiste”) în jurul extremelor (la stânga, ca şi la dreapta). Situarea a numeroşi teoreticieni ai conspiraţiei în categoria pe care am obişnuit s-o denumim până acum „extrema dreaptă” nu are decât o valoare metodologică. Să spunem că încadrarea sub această etichetă răspunde criteriului de comoditate care, luat ca definiţie sau concept, se dovedeşte înşelător. În uzul său curent, această localizare politică ridică probleme de natură foarte diversă. Înainte de-a continua această cercetare, este profitabil să ne oprim la semnificaţia curentă a noţiunii de „extremă dreaptă”, a cărei înşelătoare claritate poate da naştere la absurdităţi.

Prin înlocuirea noţiunii de „extremă dreaptă” cu „dreapta radicală” şi a celei de „radicalism de dreapta” cu „extremism de dreapta”, problema nu devine clară[1]. Utilizarea, fără un

---

pe tema numărului satanic, v. „Tout! Le 666!”, http://gematrie.online.fr/666pr05.htm.

1 Dreapta radicală, *radical right, Recbtsradikalismus, destra radicale;* extrema dreaptă, *extreme right/far right/right-wing extremism, Rechtsextremismus, estrema destra.* V. Ferraresi, 1984; Ignazi, 2000 (1994); Moreau, 1994; Perrineau, 2001; Milza, 2002; Davies/Lynch, 2002

examen critic, a formei de singular a expresiei „extrema dreaptă” ar lăsa să se înţeleagă că fenomenul astfel denumit este unitar, omogen şi invariabil. Dar nu e deloc astfel[1]. Expresia „extrema dreaptă”, cu sens puternic peiorativ atât în limbaj academic, cât şi în vorbirea curentă, utilizată adesea ca echivalent pentru „fascism” sau „neofascism”, rezultă din coagularea mai multor tradiţii, familii ori sensibilităţi politice foarte diferite ale căror transformări presupun, firește, contexte istorice diferite, iar istoricii ideilor politice din Occident o situează în istoria dreptelor, a naţionalismului sau în aceea a fascismului (ori fascismelor), ori chiar în istoria „extremismelor” sau a „radicalismelor” politice. Dar nici unul dintre „extremismele de dreapta” despre care vorbesc istoricii şi politologii nu se defineşte prin totala respingere a democraţiei liberale şi ideea înlocuirii acesteia cu o „nouă ordine”. Ea nu ilustrează întreaga logică a opoziţiei radicale la sistemul liberal/pluralist. Ele nu sunt deci în egală măsură „extremiste”. Se cuvine, prin urmare, să facem anumite distincţii în sfera vastă a noţiunii de „extremă dreaptă” sau de „dreaptă radicală”, noţiuni care sunt mai bine folosite la plural. În ce ne priveşte, noi ne propunem o descriere pe scurt a evoluţiei noţiunii de „extremă dreaptă” în spaţiul contemporan, aşa cum se înfăţişează acesta de la începutul anilor 1980, cu identificarea acelor tradiţii politice reluate sau reinventate. Extremismele sau „radicalismele” de dreapta pot fi reduse la şapte categorii diferite, susceptibile totuşi, în accepţiunea unora, de a se întrepătrunde şi de a intra în formule sincretice prin intermediul a diferite înlesniri sau metamorfoze de natură ideologică. Să le trecem în revistă, pe rând:

1° *Tradiţionalismul,* care, în istorie, s-a constituit ca tradiţionalism *contrarevoluţionar* a cărui doctrină este singura ce poate fi calificată drept „reacţionară”, în sensul strict al termenului: dorinţă mai curând decât „voinţă” sau „proiect”[2] de revenire la continuitatea din vechime, de dinaintea rupturii revoluţionare, percepută ca o paranteză „satanică” (Joseph

1 V. Mudde, 1996; Taguieff, 2002b, p. 70 sq.-, Mayer (N.), 2002, p. 281 *sq.*
2 V. Rials, 1984 şi 1987, care arată că „oroarea voinţei” este preferata gândirii contrarevoluţionare sau tradiţionaliste, antimodernă şi, mai ales, antidemocratică.

de Maistre)[1]. În doctrina tradiţionalistă, concepţia organică şi ierarhică despre societate este inseparabilă de idealul monarhist sau al regalităţii (legitime), ca şi de o anume nostalgie a „civilizaţiei creştine”, implicând, în consecinţă, respingerea cu desăvârşire a democraţiei liberale/pluraliste ca regim şi sistem al valorilor, dar şi o depreciere a modernităţii ca epocă decadentă, concepută adesea ca rezultat al unei conspiraţii (iacobine, masonice sau iudeo-masonice)[2]. Ca formă a gândirii politice, tradiţionalismul se prezintă în două chipuri diferite şi, în anumite privinţe, aflate în opoziţie: pe de o parte, tradiţionalismul, ataşat unei orientări universaliste, creştină[3] sau nu[4]; pe de altă parte, tradiţionalismul, care, la sfârşitul secolului al XIX-lea, a fuzionat cu naţionalismul pentru a da naştere unei forme noi a gândirii reacţionare, anume antidemocratice şi antiliberale, ilustrată în Franţa de Acţiunea franceză, al cărui lider necontestat a fost Charles Maurras[5]. Mulţi istorici văd în aceasta ultima expresie politică a regimului de la Vichy, cel puţin în latura sa antimodernă, coexistentă alături de latura „tehnocratică”. În Franţa, din 1945, atitudinea contrarevoluţionară şi antimodernă îşi găseşte un spaţiu de

1 Despre forma dintâi a gândirii reacţionare, v. Cioran, 1977 (1957). Pentru o informare istoriografică, v. Remond, 1982, pp. 46-83; Rials, 1985 şi 1987; Gengembre, 1989.

2 Despre tradiţionalism în general, v. Sedgwick, 2004, pp. 3-69. În măsura în care evreii sunt percepuţi ca principalii „agenţi ai modernităţii” sau ai modernizării, antisemitismul funcţionează, din ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea, ca forma politică dominantă a tradiţionalismului. Despre antisemitismul rusesc, v. Marks, 2003, pp. 140-175.

3 În ce priveşte tradiţionalismul catolic, v. *infra,* Bibliografie I: Barruel şi Maistre.

4 Cei mai mulţi dintre tradiţionaliştii necreştini ai secolului al XX-lea (dar şi câţiva creştini cum ar fi Jean Borella) îl iau ca referinţă pe René Guénon, ca gânditor al Tradiţiei sau al „Tradiţiei primordiale”, al „Tradiţionalismului integral”: Frithjof Schuon, Titus Bruckhardt, Ananda Kentish Coomaraswamy, Julius Evola.

5 Acest naţionalism de orientare antimodernă axat pe imperativul conservării identităţii (ce s-ar putea formula ca „datorie a naţiunilor de a rămâne ele însele”) nu trebuie confundat cu naţionalismul de eliberare (denumit, în Franţa, „republican”) care îi este diametral opus şi care se referă la „dreptul popoarelor de a hotărî pentru ele însele” (sau ceea ce se cheamă „principiul naţionalităţilor”). Naţionalismul lui Maurras aparţine categoriei „tradiţio-naţionalismului” (Taguieff, 1990a).

supravieţuire în afara politicii active, în implicaţiile ideologice ale acesteia, în cercurile scriitoriceşti şi intelectuale, ale revistelor şi ale ziarelor. În aceste publicaţii, spiritul conspiraţionist constituie trăsătura dominantă. Prin logica şi atitudinea sa intransigentă până la obstinaţie, tradiţionalismul contrarevoluţionar este ilustrarea perfectă a extremismului. Poate chiar asta explică lipsa ei de vocaţie politică exprimată în disperarea şi nostalgia, atât de nepolitice, în fond. Atitudinea „intransigentă”[1], cu virajul ei spre „integrism” este destinată doar marginalităţii şi desconsiderării, adică urii neputincioase, resentimentului mereu crescând şi exasperării fără margini. Printr-un paradox ce ar merita cercetat mai îndeaproape, adevăratul extremism politic este calea spre ieşirea din istorie, până la imposibilitatea politicii înseşi. Uneori, la reacţionarii de vocaţie, acest eşec înlesneşte o producţie literară „antimodernă” de înaltă ţinută[2]. În Rusia, ca şi în diferite ţări ale Europei Occidentale (Franţa, Italia, Mare Britanie mai ales), numeroase curente tradiţionaliste se declară, începând cu anii 1970, urmaşe ale gândirii lui René Guenon şi a lui Julius Evola. La Evola, orientarea radical antimodernă nu se poate disocia de voinţa de reabilitare a unui curent „gibelin”[3], opunând idealul Imperiului intereselor Bisericii. Favorizarea modelului imperial explică angajarea noilor tradiţionalişti în realizarea unităţii Europei, într-un sens total diferit de europeiştii de tradiţie antifascistă. Aceste curente amestecă influenţele „tradiţioniste” cu altele (naţionaliste, revoluţionar-conservatoare, neofasciste, „naţional-bolşevice”, chiar neonaziste). Ele au teoreticienii lor naţionali, ca Aleksandr Duguin în Rusia[4], Derek Holland sau

---

1 Expresie pusă în circulaţie de Emil Poulat (1971 şi 1982, pp. 32-35), al cărui „integralism” ar putea fi un echivalent; v. şi Guasco, 2001.

2 Compagnon, 2005

3 V. Evola, 1977 şi 1991, în special pp. 37-133. În *Le Mystère du Gaal et l’idée impériale gibeline,* Evola se străduieşte să „decreştineze” Graalul pentru a-l reinterpreta din perspectiva unei iniţieri războinice şi cavalereşti zise „gibelină”: „Esenţa cea mai de preţ a Graalului [este] relaţia lui cu regalitatea transcendentă”, şi, în esenţă, gibelinismul n-a fost decât o reapariţie a idealului saacru şi spiritual [...] a autorităţii proprii şefului unei organizaţii politice cu caracter tradiţional” (Evola, 1977, pp. 265-266).

Michael Walker în Marea Britanie, Claudio Mutti în Italia[1].

2° *Bonapartismul,* al cărui cult al şefului, al cărui antiparlamentarism şi ale cărui tendinţe autoritare nu exclud o anume formă de legitimitate populară (plebiscit), moştenire „populistă" ce se regăseşte şi în unele manifestări contemporane ale naţional-populismului european (Frontul Naţional, FPO). În cadrul acestuia, naţionalismul ia uneori înfăţişarea şovinismului xenofob, aşa cum apelul către popor ia chipul demagogiei. În ce priveşte teoria despre conspiraţie, ea este reiterată în felul în care sunt explicate dificultăţile apărute în calea şefului charismatic în ascensiunea sa către putere sau, după luarea puterii, în modul autocratic de guvernare al reprezentanţilor naţiunii. Dacă există extremism în modelul bonapartist, el este limitat, domesticit, ţinut sub control, după toate regulile strategiei de acces la putere[2].

3° *Naţionalismul* etno-rasist, un naţionalism populist şi xenofob cu bază etnică, fondat pe principiul determinismului biologico-rasial sau istorico-cultural, puternic marcat de antisemitism în epoca de apariţie a nebuloasei pe care istoricul Zeev Sternhell o denumeşte „dreapta revoluţionară"[3] şi care avea totuşi trăsături contrarevoluţionare sau reacţionare[4], iar a cărei xenofobie îndreptată împotriva imigranţilor reprezintă astăzi expresia politică cea mai palpabilă[5], implicând diabolizarea elitelor şi recursul la teoria conspiraţiei. Principalul tip de conspiraţie denunţată este atribuită forţelor internaţionale, bănuite a lucra în direcţia

---

4 În 2002, Aleksandr Duguin (născut în 1962), vechi membru al „Pamiat", devenit teoretician al „naţional-bolşevismului", a publicat *Philosophie du traditionalisme.* Despre Duguin (Dugin), 1991-2002, v. Bibliografie I. Traducător al lui Guénon şi al lui Evola, Duguin este cel mai prolix dintre teoreticienii neoeurasismului rusesc, în perspectiva „antimondialistă" a mediilor de extremă dreaptă. Primele sale articole din revista *Elementy,* fondată de el în 1991, arată rolul determinant al influenţei lui Evola. Dar concepţia sa despre „geografia sacrală" vădeşte o influenţă din partea lui Madame Blavatsky. V. Laqueur, 1996, pp. 57, 161-165, 233, 272, 287-289; Rosenthal, 1997, pp. 414-418; Rossman, 2002, pp. 38-71; Laruelle, 2001 şi 2006; Sedgwick, 2004, 221-237.

1 Goodrick-Clarke, 2002, p. 67 *sq.,* pp. 104-105

2 Rémond, 1982, pp. 99-121; Taguieff, 2002d

3 Sternhell, 1978

4 Rémond, 1982, pp. 148-180

5 Perrineau, 2001; Milza, 2002; Mayer (N.), 2002

eliminării naţiunilor şi instaurării unui „guvern mondial”. De aceea naţionalismul cu bază etnică se afirmă ca „antimondialist”, poziţie întâlnită în toate formele contemporane de „populism” — „elitele” cele mai periculoase fiind cele internaţionale, iar „antimondialismul”, o consecinţă logică a antielitismului[1]. Această configuraţie ideologică poate fi ilustrată cu Frontul Naţional în Franţa[2] sau cu extrema dreaptă pentru identitate „creştină” antisemită din Statele Unite[3]. Extremismul manifestat în aceste medii, protestatare şi identitare în acelaşi timp, constă în esenţă în diabolizarea forţelor oculte care, în opinia lor, ar urmări distrugerea naţiunilor în folosul „mondialismului” reprezentat prin interesele „bancherilor internaţionali”[4].

4° *Fascismul,* a cărui moştenire s-ar transmite astăzi sub forma confuză a „neofascismului”[5] care, ca o evocare indistinctă a fascismului italian şi a nazismului, utilizează termeni şi subiecte precum: ultranaţionalismul, exaltarea valorilor „virile” (şi/sau războinice), atitudinea antiburgheză, denunţarea „plutocraţiei” sau a „finanţei apatride”, anticomunismul radical şi teme asociate rasismului biologic sau „darwinismului social”[6]. După 1945, în Italia, neofascismul a format multă vreme nucleul extremei drepte, până când MSI a devenit o mişcare „postfascistă”, Alleanza nazionale[7].

---

1 Taguieff, 2002b şi 2004d

2 Ribuffo, 1983; Barkun, 1994; George/Wilcox, 1996, pp. 7-94, 171-381

3 Mayer (N.), 2002; Taguieiff, 2005a, pp. 187-233

4 Duguin a integrat această viziune complotistă în doctrina sa politică la începutul anilor 1990. V. articolul lui Duguin, „Ideologia guvernului mondial”, publicat în 1991 în *Elementy* (tr. engl., 1998). În 1991, în eseul său polemic *The New World Order,* demagogul american Pat Robertson (născut în 1930), celebru reprezentant al dreptei creştine fondamentaliste (fondator al Christian Coalition), denunţa „marea finanţă evreiască” (Nathan Mayer Rothschild, Paul M. Warburg, Jacob Schiff) ca fiind centrul de gravitate al marii conspiraţii iudeo-masonico-comuniste (Robertson, 1991, pp. 123-125). Pentru Rusia, v, Laqueur, 1996, pp. 56-64; Laruelle, 2001 şi 2006. Pentru Statele Unite, v. George/Wilcox, 1996, pp. 81-88; Boston, 1996; Durham, 2000.

5 Confuzia derivă din paradoxul ce constă în a presupune existenţa „fascismului de după fascism” (Schnapp, 1998).

6 Despre interpretările fascismului, v. De Felice, 2000 (1969); Gregor, 1997 (1974); Griffin, 2003 (1991); Gentile (E.), 2004 (2002).

7 Ignazi, 2000 (1994); Milza, 2002, pp. 264-289

Este singular cazul Franţei: existenţa istorică a unui „fascism francez” în anii treizeci şi pe durata ocupaţiei naziste rămâne o ipoteză contestată de numeroşi specialişti în problematica fascismului[1]. Se poate cădea însă de acord asupra variantei franceze a fascismului, predominant literară, gestionată de facţiuni diverse şi despre care unii istorici presupun că ar fi existat între războaie[2], dar niciodată n-a reuşit să ajungă la putere. Marca de „extremă dreaptă” se foloseşte, în mod obişnuit, la desemnarea diferitelor formaţiuni politice cu reticenţe faţă de „sistem” (adică liberalismul şi, totodată, socialdemocraţia, dreapta şi stânga etc.), dintre care unele par să intre totuşi în jocul electoral. Or, dacă destule astfel de formaţiuni, autodesemnate adesea ca „naţionalist-revoluţionare”, pot fi considerate, fără echivoc, „neofasciste” (să spunem, mai degrabă, grupusculele „radicale” fără perspective politice, dar care se pot coagula în alianţe electorale), nu acelaşi lucru se întâmplă cu altele (partide-mişcări precum Frontul Naţional, Vlaams Blok-ul sau FPO)[3]. Extremismul acestor grupări variază, aşadar, în intensitate: de regulă, cu cât gruparea este mai mică, este cu atât mai radicală în respingerile sau în proiectele sale. Teoreticianul la care fac referire cele mai multe dintre grupările neofasciste este Julius Evola, „proeminentă imagine a idealului fascist”[4]. Influenţa lui Evola se face simţită mai ales în mediile neonaziste, europene sau americane, şi în curentele Noii Drepte din Franţa şi Italia, dar şi în alte ţări ale Europei[5]. În Franţa, Christian Bouchet (născut în 1956), fost membru al GRECE, al CAR condus de Bruno Megret şi al organizaţiei A Treia Cale (creată în 1985 de neofascistul Jean-Gilles Malliarakis[6]), apoi fondator al Noii Rezistenţe (vara 1991) şi al

1 Rémond, 1982, pp. 195-230. Pentru un comentariu asupra modelului lui René Rémond, v. Dobry.
2 Sternhell, 1983 şi 1984
3 Perrineau, 2001; Taguieff, 2004d
4 Goodrick-Clarke, 2002, p. 53
5 Descoperirea textelor politico-esoterice ale lui Evola i-a determinat, de pildă, în anii 1980, pe unii tineri militanţi ai Frontului Naţional (Marea Britanie) să-şi reintemeieze doctrina „naţionalistă” (Eatwell, 1996); Goodrick-Clarke, 2002, pp. 68-69).
6 Fost militant al mişcării conduse de Maurras, orientat apoi spre neofascism, Malliarakis a sfârşit, la începutul anilor 1990, prin a se alătura

Unităţii Radicale (iulie 1998), se referă la Crowley, la Yockey şi la Evola[1].

5° *Neonazismul,* ai cărui adepţi se consideră continuatori, în principiu, ai ideologiei naţional-socialiste, dar care, în realitate, preiau doar o componentă sau alta, reformulată sau nu potrivit exigenţelor actuale. Din acest motiv, graniţele ce o despart de neofascism sunt variabile. În Germania, întreaga zonă a extremei drepte este în topul preferinţelor „moştenitorilor celui de-al Treilea Reich”[2]. În toate cazurile, Adolf Hitler face obiectul unui cult. Unele curente inspirate din Frontul European de Eliberare, creat în 1949 de către Yockey în scopul de-a instaura, prin „purificarea sufletului european” şi respingerea „forţelor iudeo-americane”, un bloc continental „fascist”[3]; alte curente, mai sensibile la aspectele esoterice sau la „păgânismul arian”, se revendică din Julius Evola sau din Savitri Devi[4]. Începând din anii 1980, neonazismul se prezintă sub trei forme mai importante: curentele negaţioniste făcând explicit apel la reabilitarea regimului nazist, pe motiv că un genocid al evreilor din Europa nu ar fi avut loc („revizionişti”, aşa cum se autodenumesc), mediile „skinheads” (definite prin violenţa împotriva categoriilor sociale sau a minorităţilor considerate „inferioare” sau „dăunătoare”) şi apărătorii declaraţi ai „rasei albe” sau ai „rasei ariene” care, adesea, se denumesc ei înşişi „naţionalişti”. Discursurile ideologice ale acestor trei orientări poartă marca unui antisemitism virulent, pe baze rasiste, centrat pe mitul „conspiraţiei evreieşti mondiale” (îndulcit

---

Frontului Naţional.

1 V. *infra,* Bibliografie I, la intrarea „Bouchet”. V. Taguieff, 1994; François, 2005.

2 Moreau, 1994

3 Coogan, 1999. Textul intitulat „Proclamaţia Londrei”, manifest al Frontului European de Eliberare (1949), a fost tradus în franceză în culegerea de texte a lui Yockey (şi de articole despre Yockey) publicată sub titlul *Le Prophete de l’Imperium* (Yockey, 2004, pp. 37-74). Pentru perioada 1960-1978 în Statele Unite, v. Simonelli, 1999, şi Schmatz, 1999. Pentru o perspectivă de ansamblu asupra neonazismului american, v. Saleam, 2001. Despre Gorgee Lincoln Rockwell şi American Nazi Parti, v. Gooderick-Clarke, 2002, pp. 7-29; pentru Marea Britanie, v. ibid., pp. 30-51, şi Thurlow, 1998.

4 Gooderick-Clarke, 1998 şi 2002, pp. 52-71, 88-106

uneori cu denumirea de „conspiraţia sionistă mondială”). În Germania, retorica „esotero-complotistă” se arată solidară cu poziţia negaţionistă, pe baza unui argument devenit banal: genocidul nazist al evreilor din Europa n-ar fi decât o minciună de propagandă fabricată şi difuzată de „sionismul internaţional”, cu aportul „mondialiştilor” americani şi al internaţionaliştilor sovietici[1]. Shoah şi atentatele antiamericane de la 11 septembrie 2001 ar fi „gogoşi” datorate sectei Illuminati ce complotează pentru a domina complet lumea. Unii ideologi neonazişti, cum este David Myatt în Marea Britanie, frizează satanismul[2]. Alţii, pornind de la zvonul potrivit căruia Hitler ar fi fugit în aprilie 1945 şi s-ar fi ascuns, împreună cu alţi nazişti, în refugii subterane, au elaborat o doctrină ufologică pe baza mitului „Pământului gol pe dinăuntru” şi a OZN-urilor[3]. Neonazismul, fenomen ataşat grupărilor de mică amploare, marginalizat şi incriminat (adepţii lui ajungând adesea la susţinerea terorismului), reprezintă noţiunea pură a extremismului.

6° *Orientarea „revoluţionar-conservatoare”,* asumat antiliberală şi antiuniversalistă[4], deseori legată de grupările etniste, etno-naţionaliste sau etno-regionaliste („etno-pluralismul”), dar care se pot orienta şi spre crearea unui

---

1 Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998; Pfahl-Traughber, 2002; Meining, 2004

2 Despre activităţile satanisto-naziste ale lui David William Myatt (născut în 1952), fost lider al grupării neonaziste Combat 18 şi care a fost şi şeful sectei rasiste Reichsfolk şi creatorul Legiunii lui Adolf Hitler, care, după convertirea sa la islam, semnează Abdul-Aziz Ibn Myatt sau Abdul Aziz, v. Gooderick-Clarke, 1998, pp. 215-216, 225, şi 2002, pp. 216-231, 342-343; Taguieff, 2004c, pp. 788-789.

3 V. Gooderick-Clarke, 2002, pp. 151-172. Raoul Girardet (1986, p. 41 *sq.)* a arătat că spaţiul subteran joacă, „în simbolul legendar al conspiraţiei, un rol mereu esenţial”.

4 Încetul cu încetul, discutabila noţiune a „Revoluţiei conservatoare” s-a impus specialiştilor în istoria Germaniei din secolul al XX-lea (Republica de la Weimar şi naţional-socialismul) cu referire la teza iniţială a lui Armin Mohler (1950; ediţie nouă în 1993). Pe când toate curentele „Revoluţiei conservatoare” germane se prezentau ca variante ale naţionalismului germanic, moştenitorii contemporani ai acestora se desemnează ei înşişi ca „revoluţionari-conservatori” sau sunt astfel caracterizaţi de istorici şi de politologi. Despre conceptul de „Revoluţie conservatoare” în recentele dezbateri istoriografice, v. Dupeux, 1992; Koehn, 2003.

„imperiu european” postnaţional[1]. În acest din urmă caz, teoreticienii „revoluţionar-conservatori” apără o poziţie antinaţionalistă (zisă „antiiacobină”), proeuropeană (unitatea Europei ca „Imperiu”) şi antiamericană. În privinţa celor care preiau moştenirea curentului *völkisch,* mai ales în sânul Noii Drepte, ei se pot radicaliza în poziţia de apărători ai „identităţilor culturale” până la proslăvirea modelului „multiculturalist”[2], despărţindu-se astfel total de naţionalism. Cei mai mulţi dintre militanţii acestei orientări ajung la un antiamericanism turbat şi un „antisionism” radical, în numele unui „antiimperialism” împrumutat de la extrema stângă. Unui Occident americanizat i se opune o „civilizaţie europeană” care trebuie să-şi regăsească rădăcinile precreştine. Putem vedea aici expresia unui extremism înmuiat sau atenuat, adică relativ acceptabil în spaţiul liberal/pluralist. În spaţiul conceptual al Noilor Drepte europene (începând cu GRECE din Franţa), el se întemeiază pe ideile lui Evola: Alain de Benoist în Franţa, Robert Steuckers în Belgia, Marco Tarchi în Italia, Michael Walker în Marea Britanie, Alexandr Duguin în Rusia[3], toţi aceşti ideologi s-au inspirat din principiile, orientările şi strategiile cuprinse în scrierile lui Evola[4]. Dar adevărata lor sursă de inspiraţie nu constă în dimensiunea tradiţionalistă a gândirii lui Evola, ci în angajarea „revoluţionar-conservatoare” a acestui personaj.

---

1 Teoreticienii de referinţă pe această temă sunt fie Jean Thiriart, fie Julius Evola. Pe tema „Europei imperiale” ca fiind „cea de-a treia cale”, v. Taguieff, 1994, pp. 209-213, 265-268.

2 Este cazul lui Alain de Benoist (urmat de o parte a GRECE) de la finele anilor 1980 (Taguieff, 1994, pp. 254-265). V. numărul special al revistei *Elements* (nr. 77, aprilie 1993) pe tema „Imigraţia”, mai ales articolele lui Alain de Benoist: „Dreptul la indiferenţă” (pp. 24-25), „Ce este identitatea?” (pp. 44-47), „Pluralism sau asimilare?” (pp. 50-52), „Cetăţenie, naţionalitate, integrare” (pp. 53-57), „Modelul comunitar” (pp. 58-62).

3 Aleksandr Duguin este ilustrativ pentru îmbinarea noţiunilor: tradiţionalist, naţionalist, „naţional-bolşevic”, neofascist şi „revoluţionar-conservator”. Motiv pentru care a fost etichetat în presă drept roşu-întunecat”, ceea ce este, mai degrabă, expresia unui disconfort decît a unei categorisiri din punct de vedere politic. V. Taguieff, 1994, pp. 29-43, 308-314.

4 Taguieff, 1994; Laqueur, 1996, pp. 162-164; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 69-71; Sedgwick, 2004, p. 222 *sq.*

7° Curentele dreptei „neoconservatoare”, mai exact neoconservatorismul religios de dreapta (a se deosebi de neoconservatorismul „imperialiştilor democraţiei” în stil american), unde-i găsim pe apărătorii unui liberalism economic nelimitat („ultraliberalism”), ca şi pe apărătorii unui protecţionism economic radical, cu toţii fiind, în acelaşi timp, apărătorii „valorilor tradiţionale” (muncă, respectul autorităţii, preferinţa pentru ordine, sensul familiei, respingerea avortului şi a căsătoriei între persoane de acelaşi sex, sentimentul patriotic etc.), pe fondul credinţei creştine (a credinţei catolice, cel mai ades în Europa, predominant evanghelice în Statele Unite), situate de către adversarii lor de stânga (şi de extremă stângă) la extrema dreaptă. Avem aici de-a face cu o formaţiune de compromis, luând forma paradoxală a unei versiuni politizate şi relativ moderate a intransigenţei religioase.

Temele „esotero-complotiste” nu sunt egal distribuite în acest vast spaţiu politic neomogen: ele sunt prezente, mai ales, în sfera tradiţionalismului şi a neonazismului, dar n-am putea trece cu vederea marea receptivitate a mediilor naţionaliste faţă de miturile conspiraţioniste, în special când acestea iau forma atrăgătoare a diabolizării Noii Ordini mondiale prin intermediul căreia se exprimă antiamericanismul radical din ultimii cincisprezece ani. În plus, mai trebuie subliniate importante excepţii de la principiul afinităţii speciale între complotism, tradiţionalism şi neonazism, excepţii care se înmulţesc imediat ce este solicitată întrepătrunderea dintre politic şi intelectual: le întâlnim mai cu seamă în perpetuarea influenţei lui Julius Evola, de pildă, la un ideolog precum Aleksandr Duguin.

6. Esoterismul la vedere tentaţii, derive, efecte perverse

„Pe-aici îmi sunteţi, încă tot pe-aici?
Voi, spirite de rând,
Să dispăreţi n-aveţi de gând?
Nici chiar în epoca luminii?
Un neam drăcesc de reguli nu întreabă.”

GOETHE, Faust[1]

Să pornim de la un paradox pe care-l întâlneşte oricine studiază fenomenul „esoterism”: deoarece termenul trimite la „o categorie de cunoştinţe rezervate unei elite”[2], implicând accesul „iniţiaţilor” la o cunoaştere considerată „ocultă” întrucât presupune „forţe ascunse ori secrete ale naturii sau ale cosmosului (...) pe care instrumentele ştiinţei moderne nu le poate nici măsura, nici identifica”[3] şi, pentru care, „esoterism”, urmându-i pe istoricii cei mai exigenţi, desemnează o „formă de gândire” ce poate fi aproximativ definită[4] şi, cel puţin pentru „esoterismul occidental”, de la sfârşitul anilor 1980, un domeniu de studiu şi cercetare instituţionalizat în sânul învăţământului universitar[5],

---

1 Goethe, *Faust,* tr. fr. Henri Lichtenberger, Paris, Ed. Montaigne, 1932

2 Guénon, 1985, p. 73. V. Papus, 1982 (1888), p. 562, unde esoterismul este astfel definit: „Tot ceea ce, ca ştiinţă sau artă, este rezervat unei elite de iniţiaţi”. Iniţiatul este acela „care a fost admis la mistere”, astfel că e presupus a cunoaşte „rudimentele doctrinei esoterice” (ibid*.,* p. 566). René Forestier (1990, p. 7) reţine acest criteriu în definiţia pe care o dă ocultismului: „(...) anumite concepţii (...) sunt în mod firesc rezervate unei elite intelectuale”.

3 Tiryakian, 1972, p. 498. V. Abellio, 1955, p. 51 *sq.*

4 Faivre, 2002, pp. 14-23. În criteriologia sa, Antoine Faivre reţine şase caractere fundamentale: ideea de corespondenţă (între Pământ şi lumile celeste), viziunea despre natura însufleţită, imaginaţia creatoare (şi medierile), ideea de transformare sau experienţa transmutaţiei şi, secundar, practica concordanţei (sau concordismul) şi transmisia (relaţia între maestru şi discipol, unde regăsim iniţierea). V. Faivre, 1996, vol. II, pp. 26-30, şi 2005, p. 16.

5 Faivre, 1996, vol. II, pp. 13-42, 2001, şi 2005, pp. 8-9. Cum stă mărturie, de pildă, în Franţa, crearea revistei semestriale *Aries* în 1985 (dir: Antoine Faivre, Pierre Deghaye, Roland Edighoffer, Jacques Fabry, apoi Wouter J.

„esoterism” a devenit o marcă bună pentru stimularea vânzărilor, caracteristică a unei întregi categorii de mărfuri culturale aflate la îndemâna tuturor. El este o sursă nesecată de teme atrăgătoare, în lumea jurnalistică a cărei propensiune pentru alcătuirea de „dosare” despre francmasonerie sau parapsihologic, secte, satanism sau astrologie, este bine cunoscută. Iată cum ceea ce era considerat un mister de nepătruns devine subiect de vulgarizare. Misterul, pe cât se ştie, îndeamnă la visare[1], iar secretul stârneşte curiozitatea şi îndeamnă la necontenita cercetare[2].

A descifra, a decodifica, a decripta: iată una dintre căile care, la moderni, joacă rol de iniţiere (acces la sacru), cu promisiunea cunoaşterii mântuitoare[3] şi ducând, dacă este adevărat că gnosticul credincios este acela care crede ce ştie, la o formă pe jumătate secularizată a gnozei, ilustrată de marile ideologii politice moderne (mai cu seamă de comunism)[4]. Dimensiunea gnostică este aici inseparabilă de orientarea soteriologică (legată de doctrinele salvării): cunoaşterea este echivalentul salvării, trecând prin iluminare. Pentru grupul restrâns al discipolilor „treziţi” care îşi deschid cale spre cunoaşterea ascunsă a adevărului revelat şi ocultat în acelaşi timp, ceea ce echivalează cu o iniţiere, mântuirea este asigurată. Acesta este ciclul învăţăturii hermetice: după experienţa unei revelaţii originare, Maestrul procedează la o ocultare a ceea ce a văzut şi a înţeles, ceea ce justifică iniţierea, deschiderea căii iniţiatice — pentru iniţiat, „accesul la o lume secretă, necunoscută lui câtă vreme fusese profan”[5]. Există un număr de autori care, plecând de la etimologii adesea fanteziste, au scos în evidenţă chiar dimensiunea iniţiatică proprie oricărui esoterism *(initiare:* „a

---

Hanegraaff) şi cea a revistei anuale *Politica Hermetica* în 1987 0eanPierre Laurant, Jean-Pierre Brach). V. şi Poulat, prefaţă la Laurant, 1992, pp. 14-16.

1 Faivre, 2002, p. 6

2 Poulat, 1991

3 Robert Amadou, observând că Occidentul modern respinsese iniţierea, spune: „Cheia istoriei constă în iniţierea condamnată, supravieţuitoare, cu toate acestea, şi doldora de esoterism” (Amadou, 1980a, p. 120).

4 Besançon, 1978

5 Bonardel, 1985, p. 25

începe, a introduce”)[1]. Termenul „esoterism”, provenind din grecescul *eisotheo* („fac să intre”, „pătrund în”), este, în limba franceză, de creaţie relativ recentă (1828)[2], cum atestă unele dicţionare printre care şi *Dictionnaire des mots nouveaux* al lui Jean-Baptiste Richard de Randonvilliers care, în 1842, menţionează sensul comun al termenului ca fiind oarecum sinonim cu „ocultism”[3]. Mai precis, istoricul Jean-Pierre Laurant a întâlnit „esoterism” ca substantiv într-o lucrare a profesorului Jacques Matter din Strasbourg (1791-1864), specialist în şcolile alexandrine: *Histoire critique du gnosticisme et de son influence sur les sectes religieuses et philosophiques des six premiers siècles de l’ère chrétienne,* publicată în 1828[4]. Matter ar fi putut astfel să fie creatorul acestui termen[5] prin care desemna o „liberă cercetare sincretică, preluând din adevărurile creştinismului, dar şi ceva din gândirea greacă, în special din pitagorism”[6].

Dar adjectivul „esoteric” a fost utilizat mai înainte, în 1742, de către un autor masonic, La Tierce, care, în *Nouvelles obligations et statuts de la très vénérable corporation des francs-maçons,* deosebind „două feluri de doctrine” existente la francmasoni: o categorie, denumită „exoterică şi care poate fi transmisă celorlalţi şi cealaltă, esoterică sau secretă, rezervată membrilor lojilor”[7]. În secolul al XVIII-lea, observă lingvistul Alain Rey, adjectivul „esoteric”[8] este folosit „ca

---

1 Marquès-Rivière, 1940, p. 7

2 După unii autori, termenul ar fi fost creat de Pierre Leroux (Riffard, 1990, p. 85).

3 Laurant, 1992, p. 19 şi 1993, p. 7

4 Ed. a 2-a Strasbourg şi Paris, 1843-1844, 3 vol.

5 Laurant, 1992, p. 19

6 Faivre, 2005, p. 8

7 Citat de Laurant, 1993, p. 12

8 În *Dictionnare historique de la langue française,* Alain Rey face următoarele precizări despre adjectivul „esoteric”: „Împrumut savant (1752, *ezoteric,* Trévoux) al grecescului *esoterikos* „din interior, din intimitate” şi „rezervat doar adepţilor”, derivat din adverbul *eso,* variantă a lui *eiso* „înăuntru”, provenit şi acesta din *eis* „în, către”. Termenul substantivizat a fost utilizat la desemnarea adepţilor doctrinei lui Pitagora” (Rey, 1992, vol. 1, p. 722). Cf. *Supplément au Dictionniare universel français et latin* (zis al lui Trévoux, datorat poate iezuiţilor Buffier, Castel şi Tournemire), în 1752 „ezoteric” înseamnă „ceea ce este ascuns, misterios şi puţin comun”. Apariţia substantivului

noţiune filosofică pentru a caracteriza învăţătura profesată în cadrul unora dintre şcolile Greciei antice, rezervată numai iniţiaţilor *(doctrina esoterică a lui Pitagora, a lui Platon)".* Acelaşi autor adaugă: „prin extensie, termenul se aplică acelor cunoştinţe transmise prin tradiţie orală adepţilor iniţiaţi, din care, la sfârşitul secolului al XIX-lea, a rezultat sensul netehnic de «obscur, hermetic» (1890), vorbind despre limbaj, despre poezie".[1]

Un „ocultist", Alphonse-Louis Constant sau „abatele Constant", ideolog creştino-socialist până în 1848[2], cunoscut sub pseudonimul pe care şi l-a luat din 1852: Eliphas Levi (1810-1875), primul exponent al neoocultismului[3], este cel care, la mijlocul secolului al XIX-lea, a introdus termenul „esoterism" în sensul în care este folosit şi astăzi, pentru ansamblul de tradiţii, de curente, şcoli şi doctrine desemnat mai înainte cu expresii ca *philosophia perennis* sau *philosophia occulta*[4]*.* Potrivit tradiţiei, ea avea ca obiectiv descifrarea misterelor din natură şi din istorie. În *Dogme et rituel de la haute magie* (1856)[5], tot lui Eliphas Levi i-a revenit strădania de a defini „ocultismul", un termen care începe să circule către 1842[6], ca ştiinţă a magilor, o alăturare de raţiune

---

„esoterism" lingvistul o datează cu 1840. În *Le Nouveau Petit Robert* (ediţie apărută la Paris, 2002, p. 944), termenului „esoterism" îi sunt asociate două accepţiuni: „1. Doctrină potrivit căreia cunoştinţele nu pot fi sau nu trebuie vulgarizate, ci transmise doar unui mic număr de discipoli. (...) 2. Caracteristică a ceea ce este de nepătruns, enigmatic, a ceea ce are un sens ascuns. (...)" V. şi Corsetti, 1992, pp. 7-8.

1 Rey, 1992, vol. 1, p. 722

2 Seijo-Lopez, 1994

3 Riffard, 1990, p. 807. V. Webb, 1988 (1974), pp. 262-278, 301-312.

4 Faivre, 1986, p. 13

5 După publicarea ei în foileton, din 1854 în 1856, lucrarea a apărut în 1856 la Paris, într-un volum. O nouă ediţie a lucrării, mult adăugită, va apărea în 1861 (2 vol.).

6 Paisprezece ani mai târziu de la data la care a fost creat (1828). V. Rey, 1992, vol. 2, p. 1 352: „ocultism" în sensul de „sistem ocult", apoi „ansamblul ştiinţelor oculte", expresie care apare în 1884 la Joséphin Péladan (1858-1918). Despre acest ocultist, figură de seamă a esoterisimului „catolic", v. Webb, 1988 (1974), pp. 167-183, Beaufils, 1993. Sfera conceptului de „filosofie ocultă" (folosit mai ales de Agrippa) este mai largă decât a termenului „ocultism" aşa cum a fost el introdus de Eliphas Lévi pentru a desemna o „mişcare analogă romantismului şi socialismului" (Alexandrian, 1994, p. 9).

şi credinţă[1]. Iată ce scrie magul în Discursul preliminar al cărţii sale:

> Am cutezat să răscolim prin resturile vechilor sanctuare ale ocultismului; doctrinelor secrete ale caldeenilor, egiptenilor şi evreilor le-am cerut tainele transfigurării dogmelor, şi adevărul cel ce există de-a pururi ne-a dat răspuns: adevărul, care este unul şi universal ca şi fiinţa; adevărul care aparţine atât ştiinţei, cât şi religiei; adevărul, părinte al raţiunii şi al dreptăţii; adevărul viu cel cuprins în forţele naturii (...)[2].

Magul anunţă apoi cu entuziasm vestea cea bună a apariţiei cunoaşterii mântuitoare: „Dezvăluind lumii legea universală a echilibrului şi a armoniei contrariilor, abordarea magică[3] tinde spre o reîntemeiere a tuturor cunoştinţelor şi, prin reforma matematicilor, vesteşte o revoluţie în toate ramurile cunoaşterii omeneşti". Nouă gnoză sau un misticism, în chip paradoxal, scientist şi tradiţionalist în acelaşi timp? În acest context, „magic"[4] este folosit ca sinonim pentru „ocult", termen care, în vocabularul curent, s-a impus în cele din urmă.

Derive şi tentaţii

În cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi mai ales în anii 1880-1900, când s-au înmulţit societăţile ocultiste de popularizare, „transformându-i pe iniţiaţi în toboşari de bâlci"[5]

---

1 Laurant, 1993, p. 12; Lévi, 2000, pp. 9-33
2 Lévi, 2000, pp. 9-10
3 *Idem,* 2000, p. 10
4 Termenul (fr. *magism* — n.tr.) este din nou utilizat de Robert Amadou (1980a, p. 120) pentru a desemna o „cunoaştere sacră".
5 Laurant, 1993, p. 13

şi pe „Nobilii Călători”[1] în scamatori şi prestidigitatori[2], ocultismul a devenit suspect, iar termenul „ocultism” a căpătat un sens peiorativ. În anii premergători Primului Război Mondial şi mai ales din 1910, se poate constata un „declin al ocultismului”[3]. După moartea magului Papus (15 octombrie 1916), Ordinul martinist a cunoscut „cele mai mari vicisitudini”, căci discipolii i-au disputat moştenirea, iar ocultismul şi-a pierdut o mare parte din puterea de seducţie[4] — urmând să înflorească din nou, în anii treizeci. De aici reacţia critică a lui René Guenon (1886-1951), care, în *Le Théosophisme* (1921) şi în *L'Erreur spirite* (1923) îşi îndemna cititorii să distingă „adevăratul esoterism, cu autentică dimensiune spirituală, de practicile îndoielnice din ştiinţele oculte, care, pe urmele magiei din perioada Antichităţii[5], ar avea să ducă la dobândirea de puteri neobişnuite”. Criticile aduse de Guenon îşi păstrează valabilitatea în raport cu sincretismul facil şi confuz al culturii New Age ce derivă, întâi de toate, din teosofismul şi ocultismul pseudooriental al acestuia, presărat cu ingrediente ca: vârsta sau Era astrologică a Vărsătorului, definită în perioada interbelică, de Paul Le Cour şi de unii astrologi americani şi belgieni, channeling-ul, un mod de comunicare cu lumea de dincolo ce ar permite indivizilor să intre în legătură cu entităţi spirituale, reîncarnarea (în care mai mult de un european din cinci declară că ar crede!), o cosmologie construită cu îngeri şi

---

1 Printre aceşti „Nobili Călători” mânaţi de un scop spiritual: Matgioi (Albert de Pouvourville) în Tonkin, René Guènon la Cairo, Alexandra David-Neel în Tibet (Laurant, 1982, p. 9). Şi, bineînţeles, Ferdynand Ossendowski (1878-1945), scriitor vagabond care a ştiut să transforme peregrinările sale din Mongolia (1920-1921), ameninţat fiind de ucigaşii de la Tcheka, în aventură spirituală. V. Ossendowski, 2000; dar şi Webb, 1981 (1974), pp. 198-204 şi Godwin, 2000, pp. 101-102, 117-119. Avem motive serioase să fim mai rezervaţi în cazul Madame Blavatsky şi Gurdjieff. Urmându-l pe Guènon, putem pune la îndoială autenticitatea demersului spiritual al acestora (Guènon, 1996; v. şi Washington, 1999). Despre Gurdjieff şi învăţătura sa, în mediul său „cultural” şi, mai larg, în epoca sa, v. Wilson (C.), 1976, vol. II, pp. 94-129; Webb, 1981 (1976), pp. 179-181, şi 1987 (1980), *passim.*

2 Laurant, 1982, p. 10

3 André/Beaufils, 1995, pp. 297-318

4 André/Beaufils, 1995, p. 337 *sq.;* Galtier, 1989, p. 308 *sq.*

5 Laurant, 1993, p. 13; Alexandrian, 1994, pp. 317-318

duhuri, credinţa într-un Hristos cosmic ce însufleţeşte universul, ca o formă subtilă de energie etc.[1]. Între „esoterism” şi „ocultism”, graniţa a rămas însă indeterminată: la unii autori contemporani, cei doi termeni sunt utilizaţi ca sinonimi chiar dacă fiecare autor are vocabularul său preferat[2].

După Robert Amadou, ocultismul nu ar putea fi redus la „o cunoaştere” a tuturor faptelor, nerecunoscută de vreo ştiinţă oficială”: el este „o viziune despre univers şi o regulă de viaţă”[3]. Astfel abordat, ocultismul poate fi definit ca „ansamblul doctrinelor şi al practicilor întemeiate pe teoria corespondenţelor”[4]. Rămâne totuşi alternativa: abordarea esoterismului, asimilat ocultismului, în specificul său occidental, presupunând că „ocultismul occidental” constituie „o ramificaţie a ocultismului universal însă mult mai unitar”[5] sau înţelegerea esoterismului „universal” ca fiind definit prin câteva constante[6]: autori impersonali, opoziţia dintre profani şi iniţiaţi, subtilul, corespondenţele, numerele, ştiinţele oculte, artele oculte şi iniţierea. Caracterul vag al conceptului de esoterism face ca sfera lui să fie foarte largă: în istoria occidentală întâlnim, bunăoară, neopitagorismul, hermetismul alexandrin şi hermetismul medieval, gnosticismul primelor secole ale erei creştine, neoplatonismul păgân, alchimia, curentele mistice medievale, speculaţiile florentine, Cabala

---

1 V. Introvigne, 2005, dar şi Lacroix, 1995 şi 1996. Pentru o cercetare critică din perspectivă catolică, v. Vernette, 1990 şi 1993b. Sincretismul doctrinal al mişcării New Age este interpretat ca expresie a unei „noi religiozităţi” care „împrumută multe dintre trăsăturile gnozei eterne” (Vernette, 2002, pp. 47-48). Nu este de neglijat nici dimensiunea neognostică. A vedea însă, în acest avatar al modalităţilor esoteroocultiste contemporane, o „revenire a gnozei” poate părea excesiv. V. *supra,* cap. IV.

2 Amadou, 1950; Amadou şi Kanters, 1950

3 Amadou, 1950, p. 16

4 Amadou, 1950, p. 19

5 V. Amadou, 1980a, p. 120: „Esoterismul sau ocultismul occidental, el însuşi o ramificaţie a ocultismului universal însă mai unitar (...), vehicul de valori cosmice, omeneşti, divine. (...) Or, tocmai împotriva acestor valori şi a acestor raporturi corelative s-a ridicat şi s-a edificat civilizaţia iudeocreştină. Sub constrângerea acesteia şi sub imperiul apărării tradiţiei, a avut ocultismul a se configura”. V. şi Amadou, 1980b.

6 Riffard, 1990, pp. 307-364

evreilor şi celelalte, simbolistica masonică, dar şi teosofia şi ocultismul[1]. Dar abia în secolul al XVI-lea, domeniul impropriu definit a ceea ce, într-un „corpus de referinţe” pe care istoricii au datoria de a-l constitui şi a-l analiza, va fi mai târziu denumit „esoterism”[2], a început să devină autonom în raport cu religia oficială[3]. Împreună cu Emile Poulat, pentru o concluzie cât mai satisfăcătoare am putea porni de la postularea existenţei unei „gândiri esoterice” (aşa cum există una ştiinţifică, utopică, mistică, teologică ori scolastică etc.), adică de la abordarea esoterismului ca o „formă de gândire” reprezentând o reelaborare modernă a gândirii simbolice[4]. Poulat reconstituie cu acurateţe marile etape de la apariţia primei forme de expresie a esoterismului ca fenomen modern:

> Gândirea esoterică poate fi recunoscută şi identificată după demersul specific ce se construieşte construind, în acelaşi timp, şi corpusul ei, în opoziţie cu celelalte forme de gândire. Ea se constituie prin două mari rupturi epistemice: cu teologia şi cu ştiinţa, căci în raport cu acestea îşi face ea apariţia în vremea Renaşterii (...) şi se afirmă în următoarele două sute de ani (...): ea este, dacă se poate spune astfel, faţa ascunsă a Luminilor, un aspect a ceea ce numim îndeobşte iluminism (în timp ce în Italia *illuminismo* are un sens ceva mai cuprinzător decât înţelegem noi prin Lumini). (...) ea ajunge apoi (...) la Revoluţia Franceză, la societăţile secrete şi la complotul lor satanic împotriva creştinismului şi a creştinătăţii, împotriva credinţei şi a civilizaţiei creştine. În acest stadiu, totul devine înceţoşat şi încep rătăcirile[5].

Dacă în nici un tip de esoterism nu apare cu necesitate problema iniţierii, în sensul strict al accesului, prin anumite ritualuri, la cunoştinţe secrete sau rezervate, există, în schimb, în toate acestea, dimensiunea esoterică a unei iluminări sau renaşteri în şi printr-o cunoaştere care eliberează şi mântuieşte („gnoza”) sau permite „punerea în

1 Thorndike, 1923-1958; Hutin, 1980; Riffard, 1990; Servier, 1998
2 Faivre, 2002, pp. 8-14
3 Poulat, citat de Faivre, 2001, p. 212
4 V. Faivre, 2001, pp. 212-213.
5 Poulat, prefaţă la Laurant, 1992, p. 13

acţiune a unor forţe de natură secretă şi misterioasă (magie, alchimie, astrologie, teosofie)”[1]. Definită, în general, ca „transmitere” sau „comunicare a sacrului”[2], iniţierea aruncă o punte între religios şi esoteric (în sensul modern al termenului). Esoterismul implică, în general, o relaţie cu ocultul şi postulează existenţa unui „sens ascuns” ori că „adevăratul sens” este ascuns. Rămâne însă problematică relaţia dintre esoterism şi ocultism, abordată foarte diferit de istorici şi de sociologi. Ea poate fi gândită elementar, prin schema relaţiei dintre teorie şi practică, ceea ce-i face pe unii sociologi să definească drept „esoterice” „sistemele credinţelor filosofico-religioase care implică metode şi practici oculte”[3]. Conceptul de esoterism poate fi, de asemenea, definit în sens larg, cu trimitere la toate tipurile de gândire tradiţionale şi non-”raţionale” (în sensul modern al termenului, modelul normativ al raţionalităţii fiind limbajul fizicii matematice). Istoricul Jean-Pierre Laurant propunea, la începutul anilor 1980, ca termenul de „esoterism” să fie utilizat doar la desemnarea „naturii demersului”[4], iar termenul „ocultism” să facă referire la obiectul acestui demers[5]. Dar, mult mai satisfăcător, ocultismul ar putea fi înţeles în baza presupoziţiei că esoterismul este o „atitudine a minţii” sau „un fel de a reprezenta” (Faivre), ca înfăţişarea sau „alura” luată de multitudinea curentelor esoterice către 1840, când începe epoca a ceea ce a fost denumit „secularizare” şi care a făcut ca „abordarea esoterică” (Laurant) să aibă în vedere forme de cunoaştere diferite de cea teologică[6]. Sociologii, psihologii şi istoricii care studiază

---

1 *Oxford Dictionary,* art. „Occulte” citat de Eliade, 1978, p. 66

2 Amadou, 1980, p. 120

3 Tiryakian, 1972, p. 499

4 Sau al „abordării” (Laurant, 2001). Oricum, este vorba despre o „cunoaştere cu graniţe incerte” (Laurant, 2001, p. 220 *sq.).*

5 Laurant, 1982, p. 8, nota 2

6 Este mereu vorba, de atunci, despre accesul la absolut, „abordarea esoterică” fiind favorabilă nu atât speculaţiilor teologice, cât formelor ştiinţifice ale cunoaşterii (Laurant, 2001, pp. 18-19). Însăşi noţiunea de secularizare poate fi definită în multiple feluri, oscilând între modelul diminuării influenţei factorului religios (în orice caz, al celui iudeo-creştin sau, mai general, monoteist) ca trăsătură şi/sau criteriu al modernităţii şi teza îngustării sferei religiei diferenţiate sau specializate, implicând o

într-un cadru universitar „curentele esoterice şi mistice” contemporane[1] nu propun criterii de necontestat după care să fie deosebite „noi mişcări religioase”, dintre care unele ar trebui, mai corect, considerate „magice”[2]. Aceste noţiuni descriptive („curente esoterice”, „noi mişcări religioase”, „noi mişcări ale magiei”, „nebuloasa mistico-esoterică”), aplicate manifestărilor culturale, se suprapun inevitabil.

În rândul maselor, este uşor de produs un bestseller, cu elemente de doctrine sau cu motive esoterice, cu reprezentări ale ideii de sacru, şi ale aceleia de secret. Acest gen de bestseller este însoţit de o promisiune făcută cititorilor: iluminaţi în urma lecturii, aceştia vor deveni capabili să descifreze cele nevăzute, să pătrundă arcanele Istoriei. Metoda favorită este aceea, întâlnită în toate practicile divinatorii, a interpretării semnelor şi simbolurilor[3]. Cititorii sunt mulţumiţi: ei sunt convinşi că intră în posesia unor mijloace de cunoaştere a trecutului, de înţelegere a prezentului şi de prevedere a viitorului. Ghicitul devine astfel la îndemâna oricui. Consumul masiv de astrologie o dovedeşte de multă vreme, într-un context marcat de o descreştinare tot mai accentuată sau, mai precis, de o scădere a influenţei instituţiilor creştine[4], în favoarea cotei tot mai crescute a credinţelor în paranormal şi în „paraştiinţe”[5]. Ceea ce înseamnă că procesul de secularizare, slăbind influenţa instituţiilor creştine, lasă frâu liber gustului pentru „iraţional” nutrit din cele mai vechi superstiţii, din credinţele în supranatural şi din cucerirea lumii de dincolo. Cu toate

---

slăbire a religiei organizate ca mijloc de control în societate, proces ce se desfăşoară în cadrul edificării modernităţii. V. Liibbe, 1995; Hervieu-Leger, 1999. Dar, ca model de inteligibilitate a modernităţii, şi secularizarea poate fi discutată, sub toate implicaţiile sale, unii dintre specialişti mergând până acolo încât consideră acest model inadecvat. V. Berger *et al,* 2001.

1 Faivre, 1996, vol. II, pp. 13-42, şi 2002; Champion, 1989 şi 1998

2 Expresia „noi mişcări religioase”, introdusă ca o categorie sociologică de către Massimo Introvigne în 1990 (Introvigne, 1993), nu este pe deplin satisfăcătoare: căci o abordare strict „pozitivă” a fenomenului devine lesne apologetică.

3 Bloch, 1991

4 Champion, 1998

5 Maître, 1968; Eliade, 1978, p. 80 *sq.;* Bois şi Michelat, 1994; Kunth, Zarka, 2005

acestea, fără a fi întotdeauna clar, moştenirea creştină dăinuie: ea dă naştere, cum observă Guy Michelat, „unui humus pe care sunt sedimentate noile credinţe”. Urmare a unei serii de cercetări psihosociologice efectuate între 1982 şi 2000 de o echipă a Cevipof[1] asupra credinţei francezilor în „paraştiinţe” au rezultat următoarele: 1) 26% dintre persoanele intervievate „cred în predicţii prin citirea semnelor astrologice şi în horoscop”; 2) 41% din persoanele intervievate cred în explicaţia prin semnele astrologice a trăsăturilor de personalitate; 3) aproximativ 13% dintre persoane au consultat deja un astrolog. O investigaţie recentă despre „în ce mai cred francezii”, realizată de Sofres, arată că în jur de o treime dintre persoanele intervievate sunt sensibile la tematica impropriu considerată „esoterică” sau „magică” (am putea-o denumi chiar „scientistă”, credinţa în paraştiinţe fiind la fel de mare ca şi aceea în ştiinţa „normală”: dacă numai 15% cred în fantome, în spirite, sunt mai mult de 55% aceia care cred în vindecarea prin magnetism şi utilizarea mâinilor, explicarea personalităţii prin semnele astrologice întrunind aproape 40% la bărbaţi şi aproximativ 55% la femei[2]. Potrivit unui sondaj realizat în 2004 de Ifop, 42% dintre persoanele intervievate cred în existenţa miracolelor, 59% cred că „ceva” subzistă după moarte, iar 26% susţin că ar fi trăit o experienţă supranaturală — mergând de la halucinaţie la presentiment, trecând prin experienţa mistică. Cercetări recente făcute în Statele Unite arată că 15% dintre studenţi cred în previziunile astrologiei şi că, din totalul populaţiei, 39% dintre adulţi cred că astrologia este „ştiinţifică” — ceea ce este nu are nici o legătură cu esoterismul în sensul de formă de cunoaştere ireductibilă la ştiinţa modernă şi la metodele sale. Consumatorii de „horoscoape” vor să cunoască viitorul, ceea ce ştiinţa „oficială” nu le poate oferi. De aici, „eterna reîntoarcere” la Nostradamus (1503-1566), medic, vizionar, profet şi astrolog[3]. În această zonă a credinţelor ce se constituie în afara religiei instituţionalizate, nu ştiinţa ca atare este pusă sub acuzaţie, ci ştiinţa „oficială”, căreia i se

1 Boy şi Michelat, 1986 şi 1993, pp. 209-215; Boy, 2002
2 Dore, 2005, p. 48
3 Drevillon şi Lagrange, 2003

reproşează refuzul de a lua în seamă anumite fenomene, în special acelea despre care se crede că sunt dovada unor corespondenţe nevăzute între toate planurile sau nivelurile realităţii, nefiind accesibile decât prin utilizarea anumitor tehnici, a unui anumit instrumentar şi cu ajutorul unor ritualuri. Credinţele astrologice au la bază tocmai o astfel de concepţie despre lume, structurată pe corespondenţele cereşti şi pământeşti. Recunoaştem aici funcţia tradiţională a mitului: aceea de a oferi o explicaţie globală a lumii şi a devenirii[1]. Idealul baconian al ştiinţei nu este însă cu totul străin acestor credinţe care, de asemenea, îşi propun stăpânirea lumii prin cunoaştere. A putea prezice înseamnă a putea stăpâni ce este cel mai de nestăpânită: viitorul.

Asistăm, în societatea comunicării, la o vulgarizare a ceea ce ţine, în principiu, de caracteristica secretului, adică a transmiterii „esoterice". Cunoaşterea care era privilegiul unui mic număr de iniţiaţi este acum oferită publicului de pretutindeni, căruia nu i se cere decât să ştie a citi, şi uneori nici atât. Poţi întâlni „iniţiaţi" la fiecare colţ de stradă. Dar, ca şi în culturile tradiţionale sau premoderne[2], formele modernizate ale divinaţiei au o funcţie socială sau psihosocială: aceea de a da sens succesiunii de evenimente. Învăţământului esoteric par a i se substitui serii de „revelaţii" senzaţionale, povestiri ispititoare ce pot lua forma romanului de ficţiune sau a reconstrucţiilor istorice „alternative" (prin contribuţia unor „istorici" care se definesc împotriva lumii istoricilor „oficiali"). Oricum ar sta lucrurile, istoricul, sociologul şi etnologul din zilele noastre nu pot decât să fie izbiţi de manifestarea în valuri succesive a unei preferinţe exagerate pentru orice intră în sfera cuprinzătoare a esotericului. În 1974, întrebându-se în legătură cu „uimitoarea popularitate a vrăjitoriei în cultura şi subculturile Occidentului modern", Mircea Eliade formula o remarcă foarte justă: „Interesul actual pentru vrăjitorie aparţine unei tendinţe mai ample: moda ocultului şi a esotericului, cuprinzând astrologia, mişcările pseudospiritualiste, hermetismul, alchimia, înţelepciunea zen, yoga, tantrismul,

1 Girardet, 1986
2 Vernant, 1974; Bloch, 1991

precum şi alte gnoze şi tehnici orientale”.[1] Acesta este punctul din care trebuie pornit: există o literatură aşa-zis esoterică, având multiple aspecte religioase şi politice ai căror autori pretind că dezvăluie şi transmit cunoştinţe despre „logica” profundă implicată în mersul istoriei şi chiar în evoluţia lumii. Se va vorbi astfel despre un „esoterism de extremă dreaptă”[2], creştin sau anticreştin, naţionalist sau rasist, catolic tradiţionalist sau neopăgân, despre un esoterism „fascizant”[3] şi chiar neonazist. În aproape toate aceste cazuri, dimensiunea antisemită este prezentă, legată de ideea complotului.

Numeroşi autori, cu viziuni foarte diferite, de la profesionişti în fabricarea de bestselleruri, la mitomani sau escroci mai mult sau mai puţin abili[4], au contribuit la elaborarea miturilor moderne din care se nutreşte „criptoistoria”, toate aşa-zisele dezvăluiri despre evenimente, personaje şi acţiuni aparţinând „istoriei secrete”. Versiunile populare ale acestei literaturi „esoterice” apar în ultima treime a secolului al XIX-lea, cum o dovedeşte, de pildă, publicarea celebrei lucrări a lui Edouard Schuré, *Les Grands Initiés*, care va deveni un bestseller dublat de un long-seller[5]. Astfel de mediatori realizează o amplă răspândire a imaginii, jumătate ocultiste şi jumătate complotiste, a „Superiorilor necunoscuţi” sau a „maeştrilor secreţi” popularizaţi de Madame Blavatsky care presupunea existenţa unei Mari Frăţii Albe a Maeştrilor sau „Mahatma” iniţiaţi din Tibet, necunoscută, evident, de către oamenii obişnuiţi[6]. Despre aceşti „Mahatma” se credea că sunt păstrătorii doctrinei unui „budism esoteric” transmis pe căi apropiate spiritismului.[7] Unii dintre maeştri erau însă cunoscuţi: Isus, Buddha, Confucius, Jakob Boehme, Cagliostro, contele de Saint-Germain etc. La Madame Blavatsky, fondatoare a Societăţii

1 Eliade, 1978, p. 93
2 Meining, 2004
3 Dubuisson, 2005
4 Weber (Eugen), 1964
5 Schure, 1889 şi 1983
6 Pentru o părere critică, v. Guenon, 1986 (prima ed., 1922); Washington, 1999; Stoczkowski, 1999, pp. 153-251.
7 Laurant, 1992, p. 139. V. Guenon, 1986, pp. 102-108

de Teosofie la 7 septembrie 1875[1], sentimentele anticléricale se amestecau cu o orientare anticreştină, exploatată de unii polemişti catolici care denunţau atitudinea contra Bisericii a demersurilor „esoterice” de acest fel. Dacă este adevărat că „felul în care se relatează istoria modelează istoria” Jean-Pierre Faye), ne-am putea atunci întreba despre efectele răspândirii masive a povestirilor care transformă în mit cursul istoriei. Fabricarea, exploatarea şi eficienţa simbolică a miturilor politice moderne au fost analizate mai cu seamă în cadrul cercetărilor asupra formelor totalitarismului din secolul al XX-lea. Acestea ar putea reprezenta doar unul dintre modurile posibile de utilizare a forţei miturilor. Şi, desigur, nu ultimul, aşa cum pare a presupune Ernst Cassirer, care, în ultima sa lucrare, redactată în 1945, despre „mitul statului”, pleca de la un diagnostic edificator în acest sens:

> Apariţia unei noi puteri, aceea a gândirii mitice, este probabil trăsătura cea mai accentuată şi mai demnă de interes în dezvoltarea gândirii politice moderne. Avem de-a face, în unele dintre sistemele politice contemporane, cu dominaţia evidentă a acestei gândiri asupra gândirii raţionale[2].

De la începutul anilor 1990, asistăm la o masivă difuzare pe internet a unei literaturi care, situată, cu aproximaţie, în categoria „esoterismului de extremă dreaptă”, se prezintă ca o zonă foarte neclar delimitată de nebuloasa „mistico-esoterică”[3]; aceasta, la fel de bine, ar putea fi calificată drept „mistico-esoteroocultistă”[4], având în vedere aspectele ei politizate, mai mult sau mai puţin explicite. Sunt texte care circulă pe o multitudine de site-uri ce propun navigatorilor pe internet să cumpere cărţi pe temele discutate, cel mai adesea compilaţii mai mult sau mai puţin abil confecţionate. Există o

1 V. Poulat et al., 1993, în principal articolele lui Faivre şi Santucci; Faivre, 1996, vol. II, pp. 47-49, 92-96.
2 Cassirer, 1993, p. 17
3 Champion, 1989
4 Jean Vernette foloseşte expresia „esotero-ocultism” la desemnarea doctrinei sincretice a unor mişcări neoreligioase, referindu-se indistinct la Allan Kardec, Eliphas Levi şi Madame Blavatsky, şi vorbeşte chiar despre o „literatură esotero-gnostică” (Vernette, 2002, p. 73).

piaţă a esoterismului infinit mai extinsă decât aceea a doctrinelor situate la extrema dreaptă şi de care scrierile extremiste (rasiste, antisemite, neonaziste, negaţioniste etc.) beneficiază într-o măsură considerabilă. Sub formă de lucrări, de broşuri sau de reviste ce iau în discuţie influenţa ocultă a societăţilor secrete (francmasoneria, în primul rând), conspiraţiile care decid mersul lumii şi „faţa nevăzută" a istoriei („întunecate"[1], evident), dar şi dimensiunea esoterică a nazismului — celebrată ca atare —, aceste scrieri de natură sincretică pot fi cumpărate din librăriile obişnuite, de la raionul „Esoterism-ocultism etc.", dar şi din cele specializate în „esoterism", unde e greu de ales dintr-o rubricaţie de o diversitate atât de barocă: ocultism, astrologie, alchimie, magie (albă şi neagră, şi „magie sexuală"), teosofie, tarot, Cabala[2], francmasonerie, Rosa-Cruce, spiritism, antroposophie, numerologie, Egiptul Piramidelor („Misteriosul Egipt"[3]), templieri, magnetism, sănătate naturală, parapsihologic, paranormal, dezvoltarea individuală, OZN-uri şi extratereştri (sau ufologie), societăţi secrete, îngeri (inclusiv „îngeri păzitori"), Atlantida, vrăjitorie, telepatie, tantrism, lumea de dincolo, divinaţie etc.[4] Ne putem face însă cumpărăturile în librăriile de extremă dreaptă (raioanele „Tradiţii", „Catarism", „Celtism", „Cavalerism" „Rune" etc.), şi chiar, atunci când indicii de „sionism" radical permit identificarea lor, în unele librării islamiste. Dacă scrierile de orientare neonazistă, toate ducând la conspiraţionism, sunt excelent reprezentate în acest corpus eterogen (ba chiar eteroclit), curentele tradiţionaliste şi contrarevoluţionare (sau antimoderne), legate sau nu de o formă de creştinism, rămân distincte, purtând adeseori marca unei orientări rasiste sau antisemite. Chiar dacă antimasonismul pare a avea întâietate

1 Poulat, 1991, 1992a, 1996

2 În lucrarea de faţă nu vom include observaţii specifice asupra teoriilor cabalistice, nici asupra tablelor de tarot sau asupra fenomenului rosacrucian, mărginindu-ne a aminti importanţa acestora în esoterismul şi ocultismul modern. V. Galtier, 1989; Vanloo, 1996, 2001.

3 „Thrillerul egiptean" în genul cărţilor lui Christian Jacq face parte din peisaj.

4 Trebuie avută în vedere şi partea de contribuţie a lucrărilor unor autori consideraţi importanţi: Aivanhov, Besant, Blavatsky, Evola, Guenon, Gurdjieff, Nostradamus, Papus.

în domeniul politico-cultural, întâlnim aici şi idei de inspiraţie masonică împănate cu ocultism, cum ar fi, de pildă, la René Guénon, excesiv de partizan adeseori[1]. Esoterismul neonazist, ca de altfel tot ceea ce are legătură cu nazismul[2], e predispus la kitsch şi constituie un filon deloc de neglijat în producţia de bestselleruri, în vreme ce esoterismul tradiţionalist, provenit de la „tradiţionişti”[3] ca René Guénon sau ca Julius Evola (1898-1974), rămâne la nivelul unor grupuri restrânse de entuziaşti sau de militanţi care lansează reviste cu apariţie de scurtă durată[4], cum a fost şi cazul revistei de limbă franceză a lui Evola, *Totalité* („Pentru revoluţia culturală europeană”), creată în 1977 de un grup în care îi găsim şi pe Daniel Cologne, Claudio Mutti şi Georges Gondinet, care, evolian militant, va fi mai târziu, în 1982, fondatorul lui *Editions Tardés*[5], în care vor apărea traduceri a numeroase lucrări şi opuscule ale lui Julius Evola. Istoric şi militant politic neonazist, Claudio Mutti, convertit la islam în accepţiunea fundamentalistă şi antimodernă a acestuia, poate fi socotit discipol al lui Evola, apropiat al „nazistului-maoist” Franco (zis Giorgio) Freda (născut în 1941), în jurul căruia s-a format o grupare „tradiţionalist-revoluţionară”. Este foarte semnificativă, în acest sens, reeditarea de către Mutti, în 1971 şi în 1976, a *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului* (în versiunea italiană a ideologului fascist Giovanni Preziosi, din 1921) la Edizioni di Ar, editură fondată în 1963 la Padova şi condusă de atunci de către Freda[6].

În textul-manifest tipărit la începutul fiecărui număr al revistei *Totalité,* orientarea acestei reviste era limpede definită prin „negarea lumii moderne, revolta integrală împotriva sistemului burghez”:

> Titlul *Totalité* (...) este doar un semn, pentru începuturile

1 Laurant, 1975; Faivre, 2002, pp. 105-109
2 Friedländer, 1982
3 Expresie folosită de Pierre A. Riffard, 1990, p. 35
4 Ferraresi, 1984 şi 1987; Boutin, 1992; Lippi, 1998; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 67-71; Sedgwick, 2004, pp. 98-109, 179-187, 197-198; Gregor, 2005, pp. 191-221
5 45.390 Puiseaux
6 V. Taguieff, 2004b, pp. 80-81, 240, 315-316, 335-336; 2004c, pp. 524, 772-773, 885-886.

îndelungatului proces al revoluţiei europene, al voinţei de a angaja o luptă totală — spirituală, culturală, politică — împotriva forţelor, acţionând la vedere sau oculte, hotărâte să ducă la capăt procesul, de multă vreme început, al completei denaturări a Europei şi de a o aduce astfel printre exponatele muzeului de istorie. În acest sens, *Totalité* va conştientiza şi va susţine, în Europa şi în afara ei, mişcările ce acţionează în direcţia luptei de eliberare naţională şi populară împotriva oligarhiilor mondialiste, luptă care nu este decât un palid reflex, în prezentele condiţii ale istoriei, ale luptei permanente care se dă în culisele istoriei între Tradiţie şi Subversiune.

Această orientare politică şi metapolitică poate fi, cu aproximaţie, denumită „tradiţionalism integral". La Pardès va fi, de altfel, lansată colecţia „Revoluţia conservatoare" (cu referire la diferite mişcări de extremă dreaptă din Germania anilor 1918-1932), condusă de Alain de Benoist, cel mai prolix dintre scriitorii mişcării Noua Dreaptă. Tot aici vor fi publicate cărţile lui Cari Schmitt, Werner Sombart, Ernst Niekish, Arthur Moeller van den Bruck etc. Apoi, în anii 1990, această editură va da întâietate domeniului foarte atractiv, deşi vag în care găsim sumedenie de rubrici ca „esoterism" „ocultism", „arte marţiale", „astrologie", „mitologie celtică" „arheologie misterioasă", „numerologie", „simboluri" şi „tradiţii", „Rune", „tarot", şi asta făcând apel la un autor de extremă dreaptă (de tendinţă „naţionalist-revoluţionară", adică neofascistă) cum este Christian Bouchet[1], de aceeaşi orientare cu un alt membru al Unităţii Radicale, Bernard Marillier, şi unul, şi celălalt semnatari ai multor titluri din colecţia „B.A.-BA"[2]. În 1998, Editions Pardès lansează o revistă „esoterică": *L'Essentiel,* supraintitulată „*Un autre regard sur le monde*" („O altă privire asupra lumii") şi subintitulată *„La revue de la spiritualité, du développement personnel et de la santé naturelle*" (Revista spiritualităţii, a dezvoltării personale şi a sănătăţii naturale)"[3].

Urme ale influenţei lui Guenon şi a lui Evola, în amestec cu

1 Despre militantul politic Christian Bouchet, v. *infra,* cap. VII.

2 V. *infra,* prezentarea lui Bouchet şi Marillier în Bibliografie I. Aceste lucrări sunt vândute on-line prin intermediul site-ului „naţionalist-revoluţionar" VOXNR (http://www.voxnr.com; http://www.tilsafe.com).

altele (Madame Blavatsky, Aleister Crowley etc.), putem găsi însă şi în „noile mişcări religioase” sau „magice”[1], chiar în unele „secte”, între acestea graniţele nefiind întotdeauna clar delimitate[2]. În aceste medii, este luată foarte în serios butada „magicianului negru” englez Aleister Crowley (1875-1947): „înainte să fie Hitler, sunt eu”.[3] Butada este în general comentată printr-o remarcă sau alta a unui personaj „autorizat”, de pildă Guenon, care, la 4 septembrie 1938, îi scrie lui Renato Schneider: „Ceea ce e adevărat este că, la începutul ascensiunii lui Hitler, exista nu numai Trebitsch-Lincoln, ci şi Aleister Crowley. (...)”[4] Menţionarea „evreului Trebitsch-Lincoln” dă ocazie teoreticienilor marii conspiraţiei (capitaliste-comuniste-naziste) să denunţe complicitatea ultrasecretă dintre conducătorii nazişti şi personaje de origine evreiască (caracterizate adesea ca fiind „cosmopolite”). Un exemplu de acest fel se poate găsi într-o fasciculă distribuită la Vichy în decembrie 1943, în rândurile militarilor francezi, *L’Impérialisme allemand et les Sociétés secrètes*

---

3 Lucrările publicate la Pardes se găsesc în librăriile de extremă dreaptă, precum şi în librăriile obişnuite, la raionul „Esoterism” şi în prăvăliile specializate în materie de „esoterism”.

1 Introvigne, 1993 şi 1997

2 Mayer, 1985 şi 1987; Luca/Lenoir, 1998; Champion/Cohen, 1999; Hervieu-Leger, 2001. Dacă adăugăm esoterismul, confuzia noţională e tot mai accentuată odată cu proliferarea textelor polemice (Laurant, 2001, pp. 185-226). Un autor catolic precum Jean Vernette nu poate ignora argumentele sociologice prin care distincţia dintre religios şi sectar devine una foarte relativă, dar se străduieşte, cu toate acestea, să definească criteriile după care „sectele” pot fi considerate „periculoase” (Vernette, 1994, şi 2002, p. 88 *sq.).*

3 Crowley ar fi lansat această afirmaţie provocatoare în mai multe rânduri, la începutul ascensiunii lui Adolf Hitler (Gerson, 1969, p. 166). Puţin înainte de-a muri, în 1947, „magul negru” ar fi „afişat o profundă simpatie pentru Sir Oswald Mosley” *(ibid.),* liderul charismatic al British Union of Fascists, creată în octombrie 1932. Despre legăturile acesteia cu nazismul, v. Webb, 1981 (1976), pp. 494-496. Despre Crowley, v. Hutin, 1973; King, 1972, 1977 şi 2004, pp. 153-182, 213, 235, 255-256, 283-284; Symonds, 1989 şi 1997; Introvigne, 1993, pp. 215-231, şi 1997, pp. 209-219; Wilson (Colin), 1976, vol. II, pp. 51-82, şi 2004, pp. 457-491. Edward Alexander Crowley îşi „celtizase” prenumele în Aleister pe vremea când era student la universitatea din Cambridge, în 1897 (Introvigne, 1997, p. 211).

4 Citat de Robin, 1978, p. 275

germaniques în care „evreul Trebitsch-Lincoln”, prezentat ca „fost cetăţean englez, fost agent de informaţii, om de o strălucitoare cultură şi agitator internaţional”, este acuzat că ar fi fost „amestecat, în calitate de consilier personal al lui Ludendorff, în lovitura de stat naţionalistă a lui Kapp” la Berlin şi că l-ar fi cunoscut pe Hitler la începuturile sale în politică. Concluzia este următoarea: „Aşa cum bântuia şi sub Wilhelm al II-lea, apoi în timpul Republicii de la Weimar, cosmopolitismul se face încă simţit în centrele de conducere oculte şi chiar aflate la vedere ale celui de-al Treilea Reich...”[1]

Referiri la Crowley (care se pretindea o întruchipare a „Fiarei Apocalipsei”, sau „Marea Fiară 666”[2]), prieten al ocultistului german Theodore Reuss (1855-1923) şi adept al magiei sexuale[3], găsim de regulă în literatura esoterico-complotistă[4]. Pasionat de tantrism, Crowley afirma, de pildă, că adevăratul „secret al Templerilor” consta în magia sexuală. La Crowley, identificarea sa cu Antihristul Apocalipsei (666: numărul Fiarei) era corolarul unui anumit satanism pe care „magul negru” şi-l asuma, cum rezultă din invocaţii de tipul: „Tu, Soare al spiritului, O, Satana! Tu, ochiul! Tu, voinţă! Strigă cu voce tare! (...) Învârte roata, o, Tată al meu! O, Satana! O, Soare[5]!” Crowley era membru al Golden Dawn (The Hermetic Order of the Golden Dawn — Ordinul Hermetic al Aurorei de Aur), considerat cea mai puternică şi mai secretă societate magică modernă, fondată în 1888 de către francmasonii englezi William Robert

---

1 Extrase citate de Pierre de Villemarest într-unul dintre opusculele sale conspiraţioniste, *Les Sources financières du nazisme;* Villemarest, 1984b, pp. 63-64

2 V. Wilson (C.), 1976, vol. II, p. 59 *sq.*

3 Despre ocultistul francmason Théodore Reuss şi paramasoneria ocultizantă de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul celui de-al XX-lea, v. Môller/Howe, 1986. Despre „magia sexuală”, v. Wilson (C.), 1976, vol. II, p. 69 *sq.;* Webb, 1981 (1976), p. 61; King, 2004, pp. 139-256; Symonds, 1997. Julius Evola s-a interesat îndeaproape de această chestiune şi a cercetat deloc superficial teoriile lui Crowley (Evola, 1972, pp. 256-265, şi 1989, pp. 346-351).

4 Gerson, 1969, pp. 338-345

5 Crowley, citat de Evola, 1972, p. 256; Crowley reprezintă un tip de Magician opus de către Raymond Abellio celui de îndrumător spiritual sau de Profet caracterizat prin nevoia de comunicare, în timp ce pe Magician îl defineşte „nevoia de posesie” (Abellio, 1947, p. 17).

Woodman, William Wynn Westcott şi Samuel Liddell MacGregor Mathers (zis MacGregor Mathers, soţul pictoriţei Mina sau Moina Bergson, sora celebrului filosof francez)[1]. În afară de Crowley (care, după ce intrase în ordin, la 18 noiembrie 1898, l-a părăsit în 1907 pentru a înfiinţa Astrum Argentinum), ordinul includea în rândurile sale şi oameni ca autorul lui *Dracula,* Bram Stocker, revoluţionara irlandeză Maud Gonne şi poetul irlandez William Butler Yeats. În 1895, şi Papus a fost iniţiat de către Mathers[2].

Dovezi ale fascinaţiei exercitate de Crowley mai găsim şi printre adepţii Bisericii Scientologice (fondatorul acesteia, L. Ron Hubbard, numărându-se o vreme printre discipolii săi[3]) şi ai altor secte sau noi mişcări religioase. Influenţa lui Crowley s-a manifestat, de pildă, în cadrul A.M.O.R.C. (Ancien et Mystique Ordre de la Rose-Croix — Ordinul Antic şi Mistic de Rosa-Cruce), societate rosacruciană internaţională creată în Statele Unite de Harvey Spencer Lewis (1883-1939)[4]. Influenţa lui a atins şi mediile culturale contemporane, mai ales ale muzicienilor rock sau pop: chitaristul Jimmy Page şi grupul rock Led Zeppelin[5], David Bowie, Andy Summers şi Sting din grupul Police, Mick Jagger din formaţia Rolling Stones şi chiar Beatles[6]. Sulfurosul Crowley este o figură fascinantă în mediile culturii underground, mai ales în anii aventurii hippie. Legendarul cineast underground Kenneth Anger îi aduce omagiul în două filme „suav-decadente”: *Inauguration of the Pleasure Dome* (1954, „LSD version”, în

---

1 Despre Golden Dawn, v. Introvigne, 1993, pp. 192-211.

2 V. Gerson, 1969, pp. 338-345; Wilson (Colin), 1976, vol. 2, pp. 51-66; Introvigne, 1993, pp. 194-199; André/Beaufils, 1995, p. 127. Pentru o caracterizare partizană, dar bine documentată, v. Ruggiu, 1990; Bouchet, 1990, 1998 şi 1999.

3 Despre Biserica Scientologică, v. *Livre jaune n°6,* pp. 61-67. După Holey, Ron Hubbard ar fi participat la proiectul MK Ultra, „proiect strict secret al CIA (...), condus după anii cincizeci de psihologi şi sociologi americani pentru a constata schimbarea de conştiinţă provocată de consumul drogurilor” *(Livre jaune n°5,* p. 213). V. şi Bouchet, 2000, p. 90.

4 Galtier, 1989, p. 345 *sq.;* Introvigne, 1993, p. 132 *sq.*

5 La mijlocul anilor şaizeci, Jimmy Page (născut în 1944) şi grupul Led Zeppelin (1968-1980) au cumpărat conacul lui Crowley pentru a practica acolo magia, în sunetul chitarelor electrice şi sub efectul substanţelor halucinogene (Bourre, 2000, p. 63).

6 Pentru alte exemple, v. Bouchet, 1999, pp. 74-76.

1966) şi *Invocation of my Demon Brother* (1969), un film despre diavol pentru care Mick Jagger compune muzica la sintetizator. În acest film, rolul principal, cel al lui Satana, este jucat de Anton LaVey, adept al magiei negre şi fondator al Bisericii lui Satana (1966)[1]. Iar, de la valul psihedelic al anilor şaizeci (care a unit LSD-ul cu zen macrobiotic, antimilitarismul, muzica pop-rock, manevrarea pendulului şi ghicitul în tarot), există mereu un public amator de „revelaţii" despre societăţile secrete din perioada Belle Epoque, marcată de figura „magului Papus" (Gérard Encausse, 1865-1916, zis Papus), mare vulgarizator de ocultism[2] şi iniţiator în materie al tânărului Guenon, la sfârşitul lui 1906 — mai târziu, Guenon va supune unei critici demolatoare doctrinele ocultiste, cu referiri la Papus sau la Madame Blavatsky[3]. În al său *Traité élémentaire de science occulte*, a cărei primă ediţie datează din 1888, Papus asimila esoterismul cu ocultismul: „Doctrina esoterică este deci doctrina ascunsă, aceea care era comunicată prin viu grai. Denumirea de esoterism a fost, aşadar, aplicată tradiţiei oculte, de orice provenienţă"[4]. Al său *ABC illustré d'occultisme* începea cu enunţarea unei „definiţii generale": „Ocultismul are ca scop studiul tradiţiei antice cu privire la forţele ascunse (supranaturale) ale Naturii, Omului şi Planului divin"[5]. Papus adăuga imediat că învăţarea acestei „tradiţii" era rezervată unei elite, selectate printr-un procedeu de iniţiere: „Această tradiţie se învăţa atât în Egiptul antic, cât şi în vechile sanctuare ale Chinei şi ale Indiei de către o elită selecţionată printr-o iniţiere progresivă. Ştiinţa nu era deci la îndemâna tuturor; ea se transmitea la adăpostul templelor, iar acest prim aspect al său poate fi definit sub denumirea de «Ştiinţă

1 După ce este ales în 1966 pentru rolul lui Lucifer, Bobby Beausoleil, membru al „familiei" Manşon, „va pleca într-o atmosferă furtunoasă, luând cu el singurele copii ale scenelor brute ce urmau să fie încorporate peliculei" (Introvigne, 1997, p. 263). V. şi Bouyxou şi Delannoy, 2004, p. 131.

2 André/Beaufils, 1995

3 V. Guenon, 1921.

4 Papus, 1982, p. 562

5 Papus, 1922, p. 39. V. şi Papus, 1982 (1888), p. 570, unde ocultismul este definit ca „ansamblul sistemelor filosofice şi al artelor misterioase derivate din cunoştinţele secrete ale anticilor".

ascunsă» *(Scientia occulta)"*[1]. Astăzi, „Ştiinţa ascunsă" fiind de-a binelea ieşită din temple, putem deosebi literatura esoterică destinată unui public restrâns de „iniţiaţi" (într-un sens nu neapărat iniţiatic) de literatura esoterică de masă, adresată marelui public şi adaptată cererii acestuia care diferă în raport cu moda culturală.

Acest tip de literatură, ale cărui graniţe, ce îl despart de ştiinţifico-fantastic, de noile religii (categoria „Păgânism" şi „New Age") şi de satanism, de scrierile antievreieşti (sau antiiudeomasonice) şi de neonazism, rămân labile, este o ofertă specifică destinată, desigur, unui public avizat, dar şi publicului larg, de factura cea mai diversă. Judecată după modul în care îşi face publicitate, oferta apare ca fiind dublă: ea permite, pe de o parte, cititorului accesul la o ştiinţă exclusivă, destinată numai iniţiaţilor, cărora li se conferă astfel puterea de a pătrunde misterele şi enigmele lumii ca un fel de cheie a istoriei (dimensiunea propriu-zis esoterică de transmitere de cunoştinţe secrete, „care fac lumină"); iar, pe de altă parte, ea îl introduce pe cititor în lumea întunecată a conspiraţiei şi a manipulării, dându-i, în acelaşi timp, siguranţa că el cercetează, cu spaima de rigoare (sursă de satisfacţie) „faţa ascunsă a istoriei" sau realitatea nevăzută căreia noniniţiaţii nu-i percep decât aparenţele înşelătoare. În mod normal, cititorul este încântat de promisiunea de a face parte dintr-o elită, elita celor care ştiu. Dar oare ce ştiu? Nimic în plus sau în minus faţă de principiul Răului şi cum se manifestă acesta în istoria lumii. Această preţioasă cunoaştere este înfăţişată ca o condiţie necesară a unei eficiente apărări în faţa ameninţării. A cunoaşte înseamnă deja a acţiona. Şi este vorba despre o cunoaştere salvatoare: cam în asta constă dimensiunea gnostică a acestui tip de literatură necontenit difuzat ca bestseller în Europa şi în America de Nord. Politizarea sa de extremă dreaptă determină centrarea „dezvăluirilor" pe imaginea „conducătorilor nevăzuţi", conspiratori puternici şi cinici care, ca membri ai unor societăţi secrete/exercită sau urmăresc preluarea puterii asupra lumii[2], ceea ce ar implica distrugerea

1 Papus, 1922, p. 39
2 Hutin, 1971 şi 1996

civilizaţiei creştine. Din acest motiv, lumea modernă poate fi denunţată ca satanică: modernitatea este decriptată, în mod global, ca domnia mascată a „Superiorilor Necunoscuţi”, adică „iniţiaţii” superiori şi nevăzuţi. În *Mémoires pour servir à l’histoire du jacobinisme,* pentru a se referi la conducătorii nevăzuţi ai francmasoneriei[1], abatele Barruel vorbea despre „arrière-loji” (lojile ascunse): masoneria „la vedere” nu era pentru el decât un decor făcut anume să înşele. La începutul secolului al XX-lea, antisemiţii vor tălmăci astfel: „înţelepţii Sionului”[2] se află în spatele tuturor societăţilor secrete şi al comunităţilor evreieşti acţionând la vedere în diaspora. De aici, dezvăluiri despre „adevăraţii stăpâni ai lumii” care, nefiind niciodată cei aflaţi la vedere, rămân necunoscuţi, ba chiar de necunoscut, căci identificarea lor prin cercetarea şi decriptarea indiciilor ar însemna o muncă fără capăt. În *Protocoale* 4 citim: „Cine ar putea răsturna o forţă nevăzută? Căci astfel este forţa noastră. Francmasoneria exterioară nu serveşte decât la acoperirea proiectelor noastre; planul de acţiune al acestei forţe şi chiar locul din care ea acţionează vor rămâne mereu necunoscute oamenilor”.[3] Este ciudat şi îngrijorător modul în care vizionarii conspiraţionişti vor căuta mereu „dovezi” pentru a proba că pericolul este real.

Astfel de teme sunt la baza unei întregi literaturi ce poate fi calificată drept „populistă de extremă dreaptă”[4] reprezentată de autori de bestselleruri, în special în Statele Unite[5]. În teoriile despre conspiraţie, reformulate de noile curente de extremă dreaptă se observă o orientare tot mai antiplutocratică (sau anticapitalistă) şi antimondialistă *(antiglobalistă)* diametral opusă predominanţei, până în anii

---

1 Barruel, 1973 (1797-1798). V. *supra*, Introducere şi cap. III.
2 Taguieff, 2004b şi 2004c
3 Protocoalele*...* 1925, p. 31
4 Kazin, 1995; Taguieff, 2002b şi 2004d
5 Alien, 1971-1972 şi 1976; Cooper, 1989 (2004). Dacă scrierile lui Cooper nu ajung decât în unele medii ale extremei drepte, cu Gary Allen, autor de bestselleruri, situaţia este diferită. Tirajele pamfletului scris în 1971 (None Dare Call It Conspiracy) sunt semnificative în acest sens: februarie 1972 (prima retipărire): 350.000 ex.; martie 1972 (a 2-a): 1.250.000 ex.; aprilie 1972 (a 3-a): 4.000.000 ex. Pamfletul anti-Rockefeller a fost tipărit în 250.000 ex. În ianuarie 1976 şi retipărit imediat în februarie, tot în 250.000 ex.

1980, a anticomunismului[1]. Prin tradiţiile sale, extrema dreaptă esoterico-complotistă va fi constituit o excelentă structură de primire pentru discursurile antimondialiste, structură ce prezintă numeroase asemănări cu aceea din noile mişcări de stânga („antimondializare” sau „alter-mondialişti”): axare pe denunţarea Noii Ordini mondiale şi accent pe ameninţarea reprezentată de guvernul mondial pe care conspiratorii „mondialişti” urmăresc, de fapt, să-l instaleze, sub diferite „măşti”[2]. O constantă cu foarte mare semnificaţie în mitologia politică este: „Rothschild, regele epocii”[3]. Această reprezentare fixă exprimă dimensiunea antisemită constitutivă a concepţiei despre „conspiraţia mondială” a cărei moştenire fragmentată poate fi astăzi recunoscută, sub aspecte mai mult sau mai puţin pronunţate, în toate formele „antimondialismului”[4] în care se practică denunţarea „stăpânilor lumii”, consideraţi a conduce omenirea la propria pieire. În această arie vastă a reprezentărilor despre „conspiraţia mondială” rămân de cercetat distribuţia diferitelor teme, formulările specifice structurii de argumentare conspiraţioniste, formele de gândire închistate şi măsura în care acestea se dovedesc dogmatice.

Efecte perverse: esoterismul rasist, prenazist şi nazist

În literatura esoterică de extremă dreaptă, întâlnim, inevitabil, o reactivare a legendelor şi a ideilor antisemite clasice, cu o preferinţă pentru denunţarea, într-un stil

1 Pipes, 1997; Fenster, 1999; Melley, 2000; Knight, 2000, 2003 şi 2004; Barkun, 2003

2 Dery, 1999; Knight, 2000

3 Coston, 1955, pp. 66-71

4 Taguieff, 2004c. Dimensiunea antievreiască nu este, bineînţeles, întotdeauna prezentă în mitul „conspiraţiei mondiale”, pe tot parcursul peregrinărilor ideologico-politice ale acestuia: un anticapitalism radical, de pildă, poate fi afirmat fără implicaţii antievreieşti, însă mitul conspiraţionist, chiar în funcţiunile sale neexplicit antisemite, pare să încurajeze alunecările spre discursul de tip „antiiudeo-capitalist” („antiiudeo-masonic”, „antiiudeo-comunist” etc.) ca şi cum s-ar perpetua o impregnare iudeofobă a acestuia.

conspiraţionist inventat de contrarevoluţionarii catolici, atotputerniciei planetare a familiei Rothschild, precum şi, în special în publicaţiile de orientare „păgână”, readucerea în actualitate a unor doctrine rasiste (cu dominantă antisemită), şi acestea marcate de o dimensiune esoterică sau ocultistă. Putem vedea aici una dintre manifestările neopăgânismului contemporan printre multe altele, mai puţin îngrijorătoare. Acestea pot fi doctrine prenaziste: revista *Ostara* a ariosofistului Jörg Lanz von Liebenfels (1874-1954), delirul despre „ariogermani” şi cultul armano-wotanist al lui Guido von List (1848-1919), „primul scriitor popular prin aceea că a combinat ideologia *völkisch* cu ocultismul şi teosofismul”[1], Societatea Thule fondată de Rudolf von Sebottendorff (1875-1945), ideolog *völkisch*, ocultist, francmason şi membru al Germanenorden (Ordinul „germanic”, adică rasist şi antisemit, fondat în 1912 cu sprijinul lui Theodore Fritsch), teosof şi spion, în acelaşi timp[2].

Ostara era un periodic ce apărea din 1905, fondat de Adolf Joseph Lanz, zis Jörg Lanz von Liebenfels, un aventurier cu idei destul de vagi, cunoscut la Viena ca un gânditor mistico-rasist şi antisemit fanatic. Lanz fusese membru al Ordinului cistercian (1893) şi, după ce a fost hirotonit preot, în 1898, a părăsit abaţia Sfintei Cruci de la Wiener Wald, în 1899, pentru a fonda, în 1900,

Ordinul Noului Templu. Îşi acordă un rang de nobleţe (baron) şi un titlu de doctor, profesează un virulent anticatolicism, frecventează mediile pangermaniste şi se lansează într-o activitate de poligraf, difuzând teze arianiste, exploatând simbolul crucii încârligate, ajungând fără nici o reţinere la satanizarea şi acuzarea de nelegiuiri a evreilor. El începe printr-o colaborare la *Das frei Wort (Cuvântul Liber),* ziar creat în 1901 şi ulterior devenit organul semioficial al Ligii Moniste fondate în 1906 de Ernst Haeckel. El îşi expune viziunea delirantă despre lume într-o lucrare publicată în 1905 în care cultul „rasei blonde” şi mistica sa „nordico-ariană” triumfă în faţa „raselor inferioare”, a celor cu părul întunecat, a „maimuţelor Sodomei”: *Theozoologie oder Die*

1 Gooderick-Clarke, 1989, p. 47

2 Bronder, 1964, pp. 32-39; Maser, 1968, pp. 87, 95-96; Mosse, 1985, p. 99 *sq.;* Goodrick-Clarke, 1989, pp. 193-216; Maistre, 2004, pp. 685-690.

Kunde von den Sodoms-Afflingen und dem Gotter-Elektron (Teozoologie sau Cunoaşterea Maimuţelor Sodomei şi a Electronului Zeilor)[1]*;* lucrarea avea ca subtitlu: „Introducere la cea mai veche şi cea mai nouă viziune despre lume, cu o justificare a regalităţii şi a nobleţei". Obiectivul revistei *Ostara* (subintitulată: „Corespondenţa Blonzilor") este definit în caietul 29, apărut în toamna lui 1908: „*Ostara* este cel dintâi şi unicul periodic consacrat studierii rasei eroice şi virile care îşi propune să transpună în faptă învăţămintele ştiinţei despre rase în scopul de a menţine rasa nobilă pe calea cultivării sistematice a purităţii sângelui şi de a ţine forţa de procreare la adăpost de ameninţările cu distrugerea prin revoluţiile socialiste şi efeminate". E foarte posibil ca tânărul Adolf Hitler să fi fost, la Viena (unde a trăit din februarie 1908 până în 1913), un cititor fie şi ocazional al lui Lanz von Liebenfels, în ciuda faptului că nu-l citează niciodată public[2]. Mai trebuie menţionat că Lanz, botezat un pic cam în grabă „omul care i-a dat idei lui Hitler" a fost colaborator al revistei rasiste, eugeniste şi pangermaniste a „socialistului" Ludwig Woltmann *(Politisch-Anthropologische Revue,* fondată la Leipzig în aprilie 1902), alături de autori categoric mai puţin deplasaţi: Ludwig Gumplowicz, Ludwig Wilser, John Beddoe, Robert Michels, Cesare Lombroso, Gabriel Tarde etc. Pentru a-şi denumi doctrina „secretă", Lanz creează, în 1915, neologismul „ariosofie" (sau „aryosofie": înţelepciune ocultă a arienilor sau referitoare la arieni), ce va înlocui termenul „teozoologie" şi „ariocreştinism" pe care le utiliza curent înaintea războiului din 1914, la concurenţă cu „metafizica rasială" sau „mistica raselor"[3].

În aceeaşi măsură, în literatura esoterico-extremistă contemporană întâlnim referiri directe la doctrine sau la apartenenţe presupuse secrete ale conducătorilor nazişti, după reţeta care s-a vădit de mare succes la momentul apariţiei cărţii *Le Matin des magiciens* (1960), bestsellerul lui Jacques Bergier şi Louis Pauwels. Adolf Hitler, Heinrich

---

1 Viena-Leipzig-Budapesta, Moderner Verlag, 1905

2 Waite, 1977, pp. 87-91; Richard, 2000, pp. 91-93

3 Daim, 1958; Bronder, 1964, pp. 227-232; Maser, 1965, p. 101 *sq.,* şi 1993, pp. 251-253; Faye, 1973, p. 518 *sq.;* Gooderick-Clarke, 1989, *passim-,* Mohler, 1993, pp. 447-453; Hieronymus, 1996, pp. 131-146.

Himmler, Rudolf Hess sau Alfred Rosenberg pot fi, de pildă, prezentaţi ca „iniţiaţi”. Este, de exemplu, bine cunoscută influenţa ocultistului *volkisch* Karl Maria Wiligut (1866-1946) asupra lui *Reichsführer-SS* Heinrich Himmler, care era pasionat de hipnoză şi magnetism şi consulta cu regularitate astrologi[1]. Cel care a fost supranumit „Rasputin al lui Himmler” (Mund, 1982), cunoscut sub pseudonimul Weisthor, pe care şi l-a luat la intrarea în SS, în septembrie 1933, a jucat realmente rolul „magului personal” al lui Himmler[2], pe care-l sfătuia mai ales în legătură cu cercetările asupra tradiţiilor germanice arhaice şi mitologia germano-nordică („înţelepciunea runică” inclusiv). Datorită cercetărilor sale asupra catarilor şi legendelor Graalului, de care se arătau interesaţi colaboratorii lui Himmler, angajaţi în descoperirea unei tradiţii religioase strict germanice (o veche cultură păgână, eliminată de creştinism), Otto Rahn (1904-1939) a fost recrutat de Weisthor în mai 1935 şi a intrat oficial în SS în martie 1936 cu gradul de sergent. Puţin după demisia sa din SS (februarie 1939), acesta a murit de frig în timpul unei plimbări mai lungi în munţi (13 martie 1939). Această moarte accidentală li s-a părut suspectă unora dintre adepţii „istoriei alternative”, astfel că, în jurul acestui personaj, s-au ţesut numeroase legende. „Misterul Otto Rahn” a făcut obiectul unui mare număr de scrieri fanteziste: unii autori au negat moartea protejatului lui Himmler, susţinând teza că acesta ar fi devenit Rudolf Rahn, colaborator al ambasadorului Germaniei la Paris, Otto Abetz, şi că sfârşitul războiului l-ar fi prins ambasador al celui de-al Treilea Reich la Roma[3]. E bine de amintit că în epigraful cărţii sale apărute în 1937, *Luziferus Hofgesind (Slujitorii lui Lucifer* sau *Curtea lui Lucifer),* dedicată „Camarazilor mei”, Rahn aşezase un citat din Schopenhauer: „Trebuie să nădăjduim că, într-o zi, Europa va

1 V. Breitman, 1991. Pentru o prezentare relativ obiectivă a raporturilor dintre nazism şi astrologie (şi, mai larg, ocultism), v. Howe, 1967 (1984), şi Webb, 1976. Despre credulitatea lui Himmler în materie de astrologie, v. mărturia lui Walter Schellenberg în relatările sale din zilele de 12 şi 13 martie 1946 (Goldensohn, 2005, pp. 501, 594, 509). Un DVD oferit spre vânzare on-line: *The Occult History of the Third Reich: Himmler the Mistic* (http://www.gumboot.co.nz).

2 Goodrick-Clarke, 1989, pp. 249-268

3 Bernadac, 1978

fi purificată de toată mitologia evreiască”[1].

Lui Weisthor, SS i-a încredinţat misiunea de-a expertiza ideile lui Julius Evola, teoreticianul unui elitism antimodern întemeiat pe o tradiţie „ario-nordică”, ale cărui lucrări fuseseră traduse în germană şi care au prilejuit, în Germania nazistă, o serie de conferinţe, în decembrie 1937 şi iunie 1938[2], în ideea de a face şcoală în sânul celui de-al Treilea Reich. În expertiza sa[3], Weisthor a ajuns la concluzia că Evola avea cu certitudine o gândire de orientare „ariană” sau „nordică”, dar că nu scotea în evidenţă spiritualitatea de tip feminin, ba chiar contesta existenţa acesteia, ceea ce, pentru expertul SS, era o eroare supărătoare. Un alt raport adresat lui Himmler de mai mulţi dintre membrii Ahnenerbe (din care făcea parte şi *Hauptsturmführer SS* Wolfram Sievers, unul dintre cei mai înalţi responsabili ai acestuia)[4], la începutul lui iulie 1938, se arăta mult mai sever. Experţii începeau prin a aminti că Evola era „considerat un fanatic mai mult sau mai puţin bizar”, că era „suficient de neînţeles şi doar tolerat de către fascismul oficial”[5]. Apoi, după o examinare succintă a doctrinei lui Evola ca gânditor al Tradiţiei, şi insistând asupra

---

1 Rahn, 1974, p. 45

2 „Doctrina ariană a luptei sacre” (13 iunie), „Graalul ca mister nordic” (20 iunie) şi „Armele războiului ocult” (27 iunie).

3 Raportul lui Brigadefiihrer-SS Karl Maria Weisthor este disponibil în traducere engleză *(Report to Himmler on Julius Evola)* pe site-ul: http//thomkins_kariou.tripod.com. Data menţionată pe document este de 2 februarie 1938 şi se prezintă ca o evaluare a conferinţei ţinute de Evola la 22 ianuarie 1938: „Restaurarea Occidentului pe baza spiritului arian originar”.

4 V. Hansen, 2002, p; 63.

5 V. documentul publicat sub titlul „Raport despre Evola în atenţia Reichsfiihrer-ului SS”, *Totalite,* nr. 21-22, 1985, pp. 36-41. Este vorba despre traducerea franceză parţială a unui raport intern SS despre Evola, redactat în iulie 1938 (Evola ţinuse ultima sa conferinţă în Germania în 27 iunie 1938: „Armele războiului ocult”) şi comunicat lui Himmler înainte de 11 august, dată a unei scrisori provenind de la statul-major personal al acestuia, care ar fi aprobat concluziile respectivului raport, indicând: „Să nu şe acorde nici un sprijin concret eforturilor desfăşurate de Evola în vederea creării unui ordin supranaţional”, „să fie suspendată activitatea sa în Germania, la încheierea ciclului de conferinţe” şi „să fie împiedicate încercările acestuia de a lua legătura cu persoane din conducerea superioară de partid şi de stat”. V. Boutin, 1992, pp. 283-284; Hansen, pp. 63-64.

primatului ideii imperiale (la fel de supranaţională ca şi „rasa ariană de tip germanic-roman”) faţă de ideea de naţiune, aceştia formulau o concluzie global-negativă asupra orientării lui Evola:

> Doctrina lui Evola (...) nu este nici naţional-socialistă, nici fascistă. (...) Ceea ce o desparte cel mai mult de *Weltanschauung*-ul naţional-socialist este nepăsarea absolută faţă de datele concrete şi istorice ale trecutului nostru naţional în favoarea unei utopii abstracte bazate exclusiv pe elementul fantastic. Chiar şi astăzi, Evola predică depăşirea naţiunii în elita tradiţională, care, sub forma unui ordin supranaţional şi secret, trebuie să ducă o luptă conştientă împotriva forţelor lumii inferioare ostile Tradiţiei. Scopul secret al lui Evola pare a fi o revoltă a vechii nobilimi împotriva lumii moderne, străină de orice formă de aristocraţie. Se confirmă astfel prima impresie pe care el a lăsat-o în Germania, şi anume, că este un „Roman reacţionar”.

Mai exact, experţii SS îl acuzau pe Evola că nu cunoaşte, de fapt, instituţiile germanice preistorice şi semnificaţia lor şi că predică utopia unui „Reich romano-germanic”, sursă de grave „confuzii ideologice”[1]. Înţeles doar ca exponent al unei „aristocraţii decadente”, baronul Evola a fost descalificat ca „reacţionar contrarevoluţionar”[2]. Deşi îşi atrăsese un oarecare interes din partea şefilor SS, el a pierdut curând sprijinul nazist, ca urmare a rapoartelor înaintate lui Himmler. Destul de neatrăgător şi pentru ideologii Italiei fasciste, „rasismul iniţiatic”[3] al lui Evola nu a reuşit să-i convingă nici pe şefii SS[4]. Într-un text publicat în 1970 ca apendice la a doua ediţie a eseului *Le fascisme vu de droite,* intitulat *Notes sur le Troisième Reich,* Evola face o scurtă referire la acest episod, neuitând să amintească de caracterul pozitiv, după părerea lui, al unora dintre iniţiativele „culturale” himmleriene:

Faptul că un ordin, în sensul propriu al termenului, are nevoie şi de un fundament spiritual era un fel de *handicap*[5] în

---

1 Mund, 1982, pp. 275-289; Goodrick-Clarke, 1989, pp. 266-267
2 Galli, 1995b; Gregor, 2005, p. 205
3 Gregor, 2005, pp. 191-221
4 V. Sedgwick, 2004, pp. 104-108.
5 În franceză, în text

realizarea idealului lui Himmler; dar, chiar şi aşa, referirile la creştinism erau cu desăvârşire imposibile. În realitate, orientarea anticreştină, ideea conform căreia creştinismul era de neacceptat din cauza conţinutului său nonarian şi nongermanic, era foarte răspândită printre membrii SS şi, în pofida faptului că între Himmler şi Rosenberg existau oarece tensiuni, este dincolo de orice îndoială că, asupra acestei chestiuni, părerile lor se întâlneau. Creştinismul şi catolicismul fiind excluse, concepţia despre lume nu răzbătea mai departe de impunerile unei discipline severe şi ale formării personalităţii; SS-iştii au mai avut şi ambiţia de a fi o *weltanschauuliche Stosstruppe,* adică o forţă a discontinuităţii (rupturii) tocmai în domeniul concepţiei despre lume *(Weltanschauung).* În cadrul SS, fusese de multă vreme înfiinţat aşa-numitul SD, sau „Serviciul de Siguranţă" (Sicherheitsdienst) care, în principiu, ar fi trebuit şi el să desfăşoare activităţi culturale şi de control al culturii (declaraţia lui Himmler în 1937). Chiar dacă, ulterior, SD s-a dezvoltat în alte direcţii, inclusiv în contraspionaj, Biroul VII din structura sa a păstrat un caracter cultural, căci din SD au făcut parte şi oameni de ştiinţă şi profesori dintre cei mai reputaţi. De altminteri, puteai deveni un SS „din oficiu", *ad honorem (Ehrendienst,* slujbă onorifică): această posibilitate era rezervată personalităţilor culturii considerate a fi adus o contribuţie pozitivă în domeniul mai sus pomenit. Îi putem cita, de pildă, pe profesorul Franz Altheim, de la Universitatea din Halle, ilustru istoric al Antichităţii şi al Romei, şi pe profesorul O. Menghin, de la Universitatea din Viena, eminent specialist în Preistorie. Ahnenerbe, institutul particular al SS avea sarcina de-a întreprinde cercetări asupra originilor, începând cu simbolurile şi tradiţiile şi terminând cu arheologia[1]. Ceea ce se căuta erau elemente ale acestei moşteniri care să poată fi valorificate ca viziune despre lume, iar, în cadrul acestor cercetări, exclusivismul naţionalist al

1 Ahnenerbe a organizat două expediţii în Tibet, unde, potrivit unei legende transmise în mediile neonaziste, s-ar fi refugiat mai mulţi dintre înalţii săi conducători care ar fi reuşit să părăsească în 1945 Germania. Pentru o tratare a acestui subiect, din perspectiva unei „istorii secrete" a nazismului, v. lucrarea lui Victor şi a Victoriei Trimondi, *Hitler — Buddha — Krishna* (Trimondi, 2002).

anumitor cercuri a fost lăsat la o parte. Aşa se explică, de pildă, că Himmler a aprobat subvenţionarea olandezului Herman Wirth, autorul lucrării *L'Aurore de l'Humanité*[1], o carte voluminoasă despre originile nordico-atlantice, şi, de asemenea, a invitat să susţină conferinţe publice un autor italian (Evola face aici referire la propria persoană) care a făcut cercetări şi în acest domeniu, dar şi în general despre lumea Tradiţiei, ţinându-se departe de catolicism şi de creştinism şi evitând, în acelaşi timp, devierile pe care le-am semnalat deja cu privire la Rosenberg şi la alţi autori[2].

Mărturia lui Rudolf Mund, ultimul maestru al lui Ordo Novi Templi (ONT), întemeiat de Lanz von Liebenfels, Confirmă teza influenţei exercitate de Wiligut asupra lui Himmler, dar această influenţă, manifestată la nivelul relaţiei personale dintre aceştia, n-ar fi un motiv suficient pentru a se presupune că în cadrul SS ar fi existat o orientare esoterică (Mund, 2002). Ba, mai mult, în numeroase scrieri despre, o aşa-zisă „criptoistorie", se vehiculează ideea că Hitler a fost iniţiat în Societatea Thule prin intermediul renumitului teoretician al geopoliticii Karl Haushofer (1869-1946), cel care i-ar fi conferit acesteia un „adevărat caracter de societate secretă de iniţiaţi aflaţi în legătură cu Nevăzutul", făcând din ea „centrul magic al nazismului"[3]. De aici, legenda unui Hitler mistic păgân, înzestrat cu însuşiri oculte[4] sau care şi-ar fi dobândit puterile secrete prin practici sataniste[5]. Or, dacă Karl Haushofer pare să fi fost unul dintre membrii berlinezi ai semilegendarei Societăţi Vril[6], nu există nici o dovadă că ar fi

1 Lucrarea lui Wirth, *Der Aufgang der Menschheit,* întemeiată mai ales pe simbolurile runice ale ţărilor nordice, fusese publicată la Jena, în 1928 (Wirth, 1928; Godwin, 2000, pp. 63-64). Pentru un rezumat al concepţiei acestui autor despre „leagănul arienilor", v. articolul său „Patria originară a rasei nordice", publicat on-line pe un site italian de extremă dreaptă (Wirth, 2005). Herman Wirth (1885-1981) a fost cofondator al Ahnenerbe (Moştenirea Strămoşilor) în 1935. V. Edwardes, 1978. V. şi Rauschning, 1979, pp. 303-305.

2 Evola, 1993, pp. 208-209

3 Bergier şi Pauwels, 1960, p. 433; Gerson, 1969, pp. 215-235; Angebert, 197la, pp. 200-206; Ring, 1976

4 Suster, 1981

5 Spence, 1940

6 Ravenscroft, 1977, p. 235 *sq.;* despre formarea legendei *vrii*-ului, v. *infra,* cap. VII, p. 348 *sq.*

făcut parte din

Societatea Thule[1]. În plus, Societatea Thule, în pofida interesului personal al lui Sebottendorff pentru practicile legate de ocultism, era, înainte de toate, o organizaţie rasistă, fanatic antisemită, naţionalistă şi anticomunistă[2]. De altminteri, dacă Haushofer se cunoştea cu Rudolf Hess (care-i fusese asistent la universitatea din München), relaţiile sale cu Hitler au fost extrem de limitate[3]. Legenda potrivit căreia conducătorii naţional-socialişti s-ar fi folosit în cunoştinţă de cauză de doctrinele esoterice pentru a ajunge şi a se menţine la putere continuă să fie prezentă într-un mare număr de lucrări, dintre care unele sunt chiar valoroase prin erudiţia de care dau dovadă[4].

De la începutul anilor 1970 mai cu seamă, în cercurile neonaziste contemporane relatările fanteziste în care este reluată tema dimensiunii „esoterice" a nazismului provin în principal de la trei autori care, admiratori sau tovarăşi de drum ai regimului hitlerist dinainte chiar de cel de-al Doilea Război Mondial, au devenit, după 1945, nume de referinţă: Julius Evola, Savitri Devi (1905-1982) şi chilianul Miguel Serrano[5]. În 1936, Maximiani Portas, născută la 30 septembrie 1905 la Lyon, dintr-un tată grec şi o mamă englezoaică, şi-a luat numele hindus de Savitri Devi, în onoarea zeiţei solare indo-ariene[6]. Angajată, de la mijlocul anilor treizeci, de partea rasistă a mişcării naţionaliste hinduse, Savitri Devi milita şi în favoarea regimului nazist, ceea ce a determinat-o să facă, pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial, spionaj în favoarea Axei. Ea vedea în persoana lui Hitler cel de-al nouălea avatar al zeului Vişnu şi considera că svastica este „legătura vizibilă dintre Hitler şi hinduismul ortodox". În 1976, Savitri Devi publică *Souvenirs et réflexions d'une aryenne,* lucrare scrisă direct în franceză, în care relatarea autobiografică se întrepătrunde cu efuziuni esotericopolitice, dedicate

---

1 Goodrick-Clarke, 1989, pp. 302-306
2 Rose, 1994; Hakl, 2000, pp. 10-12
3 Goodrick-Clarke, 1989, p. 304; Padfield, 1991
4 Gugenberger, 2001
5 Despre Miguel Serrano, v. Casals, 1995, pp. 252-264; Goodrick-Clarke, 1998 şi 2002.
6 Goodrick-Clarke, 1998, p. 40

semnificativ „iniţiaţilor morţi sau vii ai Ordinului Schutzstaffeln[1], în mod deosebit celor din secţiunea Ahnenerbe a acestui ordin, discipolilor şi continuatorilor din prezent şi din veacurile ce vor veni”[2]. Capitolul zece al lucrării se ocupă de „Esoterismul hitlerist şi tradiţia”[3]. În ce-l priveşte pe Miguel Serrano, după ce a fost primit în Europa de unii dintre foştii conducători nazişti, ca şi de Julius Evola şi de Hermann Wirth, acesta s-a impus în cercurile neonaziste ca specialist în „hitlerismul esoteric”[4], publicând mai multe lucrări în care idolatria pentru Hitler se combină cu elemente de mitologie nazistă şi cu fărâmele unui sincretism mistico-esoteric din care nu lipsesc cavalerii Templului, catarii, Sfântul Graal şi rosacrucienii: *El Cordon Dorado. Hitlerismo Esoterico* (1978), *Adolf Hitler, el Útimo Avatara* (1984) şi *Manú: „Por el hombre que vendra”* (1991)[5]. Serrano reia, într-o interpretare proprie, legendele referitoare la vizitatorii extratereştri care ar fi strămoşii semidivini ai „rasei hiperboreene”, legende masiv utilizate de Robert Charroux în cărţile publicate în anii şaizeci, mai ales în *Le Livre des secrets trahis* (1965) şi *Le Livre des maîtres du monde* (1967)[6]. Prin urmare, independent de influenţa difuză a cărţii *Le Matin des magiciens,* care l-a adus pe piaţa culturală ca o caracterizare, pe jumătate negativă, pe jumătate atrăgătoare, a nazismului, amalgamul dintre hitlerism şi esoterism a continuat să fie profesat în unele cercuri neonaziste, într-un

---

1 Eşalon de Protecţie (Schutzstaffel), în mod obişnuit desemnat prin sigla SS. La 6 ianuarie 1929, Heinrich Himmler lua comanda SS, cu titlul de Reichsfiihrer.

2 Savitri Devi, 1976, p. V

3 Savitri Devi, 1976, pp. 255-281. V. Casals, 1995, p. 254 *sq.;* Goodrick-Clarke, 2002, cap. 5 („Savitri Devi şi avatarul Hitler”).

4 Goodrick-Clarke, 1998, pp. 219-222

5 V. Goodrick-Clarke, 2002, cap. 9 („Miguel Serrano şi hitlerismul esoteric”). Pentru o abordare, ea însăşi mitologizantă, a specialiştilor în „hitlerismul esoteric” şi „neonazismul religios” (Savitri Devi, Wilhelm Landig, Rudolf J. Mund, Jan van Helsing, Miguel Serrano), v. Trimondi, 2002a.

6 V. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 330 (nota 22) şi 336 (nota 28). La începutul eseului său *Le Livre des maîtres du monde,* Charroux afirmă: „Avem o mie de dovezi despre venirea, odinioară, pe globul nostru pământesc, a unor fiinţe extraterestre care au fost numite zei, îngeri iniţiatori sau demoni” (Charroux, 1967, p. 15).

sens pozitiv, astfel încât să genereze un val de păgânism rasial asociat cu o ecologie profundă, cu o zoofilie cu tentă moralizatoare (apărarea „drepturilor animalelor”), cu un cult al soarelui şi al dezvoltării individului (componentă New Age) şi chiar cu satanismul şi ufologia de tip conspiraţionist[1].

În scrierile contemporane cu tentă esoterico-fascizantă (sau mai degrabă „nazifiantă”) găsim frecvent referiri la teoreticianul *völkisch* Theodore Fritsch (1852-1933), botezat cu tandreţe de către Führer „bătrânul maestru al antisemitismului german”, autor al lucrării *Catéchisme des antisémites* (1887) — reluată în 1907 cu titlul *Manuel de la question juive — et des Protocoles sionistes* (1924), traducere comentată a *Protocoalelor* având ca subtitlu *„Le programme du gouvernement mondial secret”*[2]*.* Lanz von Liebenfels, precum şi alţi teoreticieni *völkisch* au colaborat la periodicul înfiinţat de Theodore Fritsch în ianuarie 1902: *Hammer* care a jucat curând rolul de „centru de raliere” a mişcării rasiste (arianiste) şi antisemite iniţiate de Fritsch (prin „Grupurile Hammer” locale) şi care a fost sprijinit prin înfiinţarea unei edituri (Hammer-Verlag). În jurul lui 1910, în Germania, pentru cei mai fanatici membri ai grupurilor *völkisch,* plutea în aer ideea creării unei loji secrete de tip masonic pentru a lupta împotriva „conspiraţiei evreieşti” sau „iudeo-masonice”. Obsesia unui complot fictiv duce astfel la apariţia unui complot real. La un an de la crearea unei Mari Loji (ariene), la 15 aprilie 1911, avându-l pe Fritsch ca Mare Maestru, este înfiinţat Germanenorden (Ordinul „germanic”) (12 martie 1912)[3]. A face din Fritsch unul dintre „mentorii” tânărului Hitler din perioada lui vieneză[4] ar fi, desigur, o exagerare. Oricum ar sta lucrurile, în cartea sa din 1933, Holey găseşte de cuviinţă să citeze ediţia din 1933 (a 13-a!) a *Protocoalelor,* ediţie datorată lui Fritsch, din care reţine extrase repartizate pe douăsprezece puncte ca rezumat al conţinutului „programului secret”[5]. Iar, referindu-se la celebra lucrare conspiraţionistă a lui William Guy Carr, *Pawns in the Game*

1 Goodrick-Clarke, 1998 (2000) şi 2002, pp. 107-192, 213-231
2 Taguieff, 2004b, p. 328, şi 2004b, pp. 667-668
3 V. Goodrick-Clarke, 1989, pp. 177-183.
4 Waite, 1977, pp. 87, 93-94
5 *Livre jaune n° 5,* pp. 73-78, 312-313, 329

(1958), el adaugă următorul comentariu:

> După ce a elaborat acest proiect de dominare a lumii (Noua Ordine mondială = Novus Ordo Seclorum.[1]), banca Rothschild l-ar fi desemnat pe evreul bavarez Adam Weishaupt să înfiinţeze Ordinul secret al Iluminaţilor din Bavaria *(Livre jaune n°5,* p. 77).

Ca o supraestimare a importanţei mediului „esoteric" în care s-ar fi scăldat viitorul Führer, literatura scrisă pe tema „misterelor naziste" a dat atenţie şi celor mai neînsemnate bârfe din câte au circulat la adresa tânărului Hitler. Este foarte posibil ca o lectură noncritică a celebrei scrieri antinaziste a lui Hermann Rauschning, *Hitler m'a dit* (1939), laolaltă cu amintirile mai mult sau mai puţin aranjate ale unora dintre „prietenii din copilărie" sau din adolescenţă, să fi stat la baza constituirii legendei „oculto-nazismului"[2]. A-l prezenta pe Hitler, care, cu siguranţă, consulta astrologi (ca de altfel, mai târziu, şi François Mitterrand!) şi frecventase un timp (sfârşitul lui 1918 - începutul lui 1919), fără a deveni membru[3], *Thule-Gesellschaft* cu Dietrich Eckart, Gottfried Feder, Alfred Rosenberg şi Rudolf Hess, ca pe un discipol al lui Lanz von Liebenfels, al lui Guido von List sau al lui Rudolf von Sebottendorff, este pură închipuire ori escrocherie. Chiar dacă Himmler[4] sau alţi conducători nazişti (Rudolf Hess, Hans Frank etc.) pot fi bănuiţi de a fi avut un interes deosebit pentru esoterism, acest interes a fost indistinct atribuit şi supraestimat, totodată, în mod deliberat, de către autori specializaţi în mitologizarea nazismului (profesioniştii literaturii „nazi-ocultiste"), aşa cum recent au stabilit excelenţi specialişti în această chestiune[5]. În remarcabilul său

---

1 În pofida caracterului ei pronunţat ideologic, expresia *„Novus Ordo Seclorum"* se regăseşte în thrillerul lui Dan Brown, *Îngeri şi demoni* (2004, p. 118).

2 V. Rauschning, 1979, în special pp. 96-101, 308-309, 312-322, 324-334.

3 Regretăm prezenţa unei afirmaţii contrare într-o carte altminteri stimabilă a lui Jean-Jacques Debu (2005a, p. 315): „1912. Înfiinţarea, în Germania, a societăţii secrete a grupului Thule (...) din care, în 1919, va face parte şi Hitler".

4 V. Webb, 1988 (1974), p. 104, şi 1981 (1976), pp. 318-325.

5 Goodrick-Clarke, 1989; Hamann, 2001

studiu despre ariosofia în Germania şi Austria (între 1890 şi 1935), Goodrick-Clarke aduce următoarele explicaţii, pe cât de clare, pe atât de nuanţate:

> În *Mein Kampf,* Hitler îi denunţa pe „clericii *völkisch* girovagi" şi pe amatorii de ritualuri ca luptători ineficienţi în bătălia pentru salvarea Germaniei şi îşi manifesta dispreţul pentru arhaismul de care făceau dovadă ceremonialurile lor. (...) Această critică implică limpede dispreţul lui Hitler pentru cercurile de conspiratori şi studiile oculto-rasiste, precum şi preferinţa sa pentru activismul nemijlocit.
>
> Cu siguranţă, Hitler a fost influenţat de tezele milenariste şi maniheiste ale ariosofiei, însă descrierile făcute de aceasta vârstei de aur preistorice, clerului gnostic şi moştenirii secrete păstrate în vestigii şi în cenacluri culturale n-aveau nici un loc printre reprezentările lui politice sau culturale. Aceste idei erau, desigur, foarte răspândite în mişcarea *völkisch,* dar Hitler plănuia transformarea acestor sentimente şi a acestor nostalgii naţionaliste într-o mişcare violent antisemită care să revoluţioneze şi să facă să renască valorile naţionale. Dimpotrivă, Heinrich Himmler era mereu în căutarea de vechi rădăcini germanice pentru planurile sale utopice. Ariosofia apărea deci mai puţin ca un factor de influenţă decât ca un simptom precursor al nazismului[1].

Există însă şi un argument ce permite relativizarea legăturilor dintre esoterism şi nazism. Interesul, mai mult sau mai puţin pasionat, manifestat pentru esoterism este prezent la diferiţi adversari dintre cei mai radicali ai nazismului: astfel, Winston Churchill, un democrat convins, a luat anumite decizii la sugestia unor clarvăzători. Mai exact, Churchill era în legătură cu anumite cercuri esoterice britanice care l-au convins că Hitler ea un „contrainiţiat", de unde refuzul oricărei negocieri cu Germania hitleristă[2].

Ce ştiau iniţiaţii din Thule

În cea mai mare parte a scrierilor complotiste amestecate cu „esoterism" găsim şi teme „revizioniste", chiar

1 Goodrick-Clarke, 1989, pp. 281-282
2 Galli, 1989 şi 2004

negaţioniste. Este, de pildă, cazul, pe site-ul lui David Icke, autor în stil New Age al unui bestseller publicat în 1999, *The Biggest Secret,* prezentat ca *„the book that will change the world”!* inspirat mai ales din scrierile lui Holey, în special din cartea acestuia apărută în 1993, tradusă în engleză (Jan van Helsing, *Secret Societies and their Power in the 20th Century*, ETC) şi în cele ale lui William Cooper. În cartea sa, Icke ne destăinuie mai ales că „Hitler era un Rothschild”[1]. În numeroasele sale compilaţii, cum era poligraf, Icke citează sistematic din *Protocoale* pentru a da o explicaţie evenimentelor la care se referă sau tezelor pe care le susţine[2]. Dacă adevărata istorie este secretă, dacă accesul la ea este interzis sau ocultat de o pseudoistorie „oficială”, retorica „dezvăluirii” implică „revizuirea istoriei” şi denunţarea „minciunilor istorice” (inclusiv camerele de gazare de tip Shoah). Aceasta este sarcina pe care şi-o iau apărătorii „revizionismului istoric”. Recopiind textele ce însoţesc Protocoalele, autorii acestor texte, prezentându-se ca „iniţiaţi” (uneori de către extratereştri!), ca oameni de ştiinţă care pot descifra sau ca profeţi inspiraţi, aleg să citeze fraza extrasă din romanul celebru al lui Disraeli, *Coningshy:* „Lumea este în puterea cu totul altor personaje decât îşi închipuie cei care nu au acces dincolo de culise” (sau „ai căror ochi nu răzbat în culise”), frază prezentată ca o „mărturisire” care, venind din partea unui înţelept al Sionului (vorbind prin intermediul unuia dintre personaje, „evreul Sidonia”), ar fi dovada existenţei unui „complot evreiesc” în scopul „dominării lumii”, adevărat motor al istoriei universale[3]. În *Livre jaune n°5,* găsim următoarea justificare a antisemitismului hitlerist:

---

1 Icke, 2001, pp. 509-513

2 Offley, 2000

3 V. *supra,* cap. III. Pentru alte declaraţii privind influenţa evreiască în politica europeană sau o pretinsă alianţă iudeo-masonică, Disraeli este un autor citat deseori de autorii antisemiţi. V. Poliakov, 1968, pp. 343-344, şi 1980, p. 39. Primul mentor al lui Adolf Hitler, ideologul *volkisch* Dietrich Eckart (1868-1923), în eseul său postum (1924), *Le Bolchevisme de Moise â Lenin* (subintitulat: „Dialogue entre Adof Hitler et moi”), citează romanul lui Disraeli, *Coningsby,* în legătură cu „misterioasa diplomaţie rusească”, „organizată de evrei” (Eckart, 1999, p. 41).

> Mereu, foarte mulţi se întreabă cu naivitate de ce Hitler s-a legat doar de evrei. (...) Potrivit Societăţii Thule, din care s-au constituit mai târziu DAP, NSDAP, SS etc., însărcinat de Dumnezeul Iahve al Vechiului Testament să aducă infernul pe pământ, poporul evreu era cauza tuturor războaielor şi a neînţelegerilor. Membrii Thule cunoşteau foarte bine totul despre sistemul bancar evreiesc, adică despre Rothschild & co., ca şi despre *Protocoale Înţelepţilor Sionului.* Ei simţeau că le-a fost menit, în acord cu dezvăluirile lui Sajaha, să lupte împotriva acestui popor şi, mai ales, împotriva sistemului lojilor evreieşti şi a băncilor lor pentru a crea împărăţia *(Reich)* luminii pe Pământ[1].

În 1978, Jean Mabire, fost naţionalist francez, aliat al OAS şi unul dintre jurnaliştii-scriitori ai mişcării Noua Dreaptă[2] în care el, alături de Pierre Vial, reprezintă sensibilitatea de tip „*völkisch*" neopăgână şi curentul etno-regionalist[3], publică în colecţia *„Les Enigmes de l'Univers",* la Robert Laffont, un eseu „istoric" intitulat *Thulé. Le Soleil retrouvé des Hyperboréens,* cu largi dezvoltări pe tema „marii aventuri a rasei originare nordice", a Atlantidei şi a atlanţilor. Se ştie că, în Germania[4], Atlantida a fost mitul preferat al cercurilor *völkisch,* pentru ca apoi să devină mitul favorit a numeroşi ideologi naziştii[5], începând cu Himmler şi colaboratorii săi din SS în cadrul Ahnenerbe Institut (Institutul Moştenirii Strămoşeşti)[6]. În perioada de după război, pastorul luteran şi arheolog Jürgen Spanuth (născut în 1907), fost nazist, va publica mai multe lucrări despre Atlantida, cu preocuparea

---

1 *Livre jaune n°5,* p. 143

2 Taguieff, 1994

3 Mabire şi Vial, 1975; Vial, 2004. Despre curentele neopăgâne, v. mărturia lui Christian Bouchet, 2003 şi 2005 (autorul face parte el însuşi din mişcarea pe care o descrie).

4 V. de ex. lucrarea lui Karl Georg Zschaetzsch, publicată în 1922 la Berlin, despre *L'Atlantide, patrie primitive des Aryens,* întemeiată pe următorul postulat rasist: „Fără existenţa unui filon arian, nici un stat nu poate dăinui" (Zschaetzsch, 1922, p. 94; ciat de Vidal-Naquet, 2005, p. 125).

5 V. lucrarea lui Albert Hermann, profesor la Universitatea din Berlin, adept al nazismului: *Unsere Ahnen und Atlantis (Strămoşii noştri şi Atlantida),* Berlin, 1934 (citat de Vidal-Naquet, 2005, pp. 125-126).

6 Kater, 1974, pp. 51-71, 372, 378; Vidal-Naquet, 2005, pp. 124-128

constantă de a-i dezvălui originile nordic-germanice, şi va contribui din plin la răspândirea ideii că insula Heligoland a fost capitala Atlantidei. Cea dintâi editură a GRECE, Copernic, va lua iniţiativa de a traduce o carte a lui Spanuth, *Le Secret de l'Atlantide*[1] din care Mabire se inspiră pe faţă[2]. Cartea lui Mabire este însă dedicată în principal „renaşterii" lui Thule la München în 1918, odată cu crearea Societăţii Thule de către astrologul/ocultistul Sebotendorff şi cu relansarea Germanenorden, creat în 1912 din iniţiativa lui Theodore Fritsch şi a altor câtorva naţionalişti. La reeditarea ei de către Éd. Pardès în 2002, cartea lui Mabire este astfel prezentată de editor, în textul preluat de pe coperta a patra a primei ediţii, din care numai ultima frază este schimbată:

> Numai plutind spre Nord regăseşti semnul primitiv al Soarelui şi credinţa celor mai îndepărtaţi strămoşi ai noştri, hiperboreenii. (...) Jean Mabire porneşte în căutarea marelui mister al lumii noastre occidentale: Atlantida. El nu ezită să plaseze continentul dispărut în jurul altei insule sacre: Heligoland. Acest univers atlanto-hiperboreean n-a dispărut însă în vreun cataclism universal. Spiritul lui Thule este viu în misterul ordinelor cavalereşti sau al grupurilor iniţiatice... Cea mai puţin cunoscută dintre toate rămâne, fără îndoială, celebra „Societate Thule", care a jucat un rol important în timpul Revoluţiei din München, în 1919. Jean Mabire îi dezvăluie acum secretele, redefineşte trăsăturile păgânismului nordic şi evocă lupta implacabilă a Ciocanului lui Thor şi a Crucii lui Hristos.

În concluzia la care ajunge, neopăgânul Mabire spune, nu fără nostalgie, că „duşmanii lui Thule au înlocuit credinţa noastră din strămoşi cu un rit străin" şi că „astăzi, triumful lor pare deplin"[3]. Nu pierde însă ocazia să reafirme „sensul însuşi al luptei noastre" pentru a trage concluzia că „soarele regăsit al hiperboreenilor va rămâne soarele neînvins"[4]. *Sol Invictus!* La începutul cărţii sale, *Les Mystiques du soleil* (apărută şi în colecţia *„Les Enigmes de l'Univers"),* Jean-Michel Angebert

1 Spanuth, 1977
2 Mabire, 1978, p. 65 *sq.* şi 2002, p. 54 *sq.*
3 Mabire, 2002, p. 298
4 Mabire, 2002, p. 299

făcea următorul comentariu: „Prin această exclamaţie, adoratorii zeului Mithra salutau astrul zilei, cum, înaintea lor cu mult, făcea atotputernicul faraon al Egiptului, Akhenaton („Cel iubit de soare”), cel făcut din Soare: Ra, zeul unic, emanaţie a Nenumitului, cum, mai târziu, adepţii mazdeismului, îndrumaţi de Zoroastru, se închinau lui Ormuzd, zeul-lumină al vechii Perşii (,..)”[1]. În ultimul capitol al cărţii, dedicat lui „Hitler sau «soarele negru»„[2], Angebert citează parţial (şi aproximativ) celebrul discurs rostit de Sebottendorff în faţa membrilor Societăţii Thule, la 9 noiembrie 1918, cu două zile înaintea armistiţiului şi într-un context marcat de revoluţia comunistă:

> Voi rămâne decis să angajez „(Societatea) Thule” în această luptă atâta vreme cât voi ţine ciocanul de fier (referire la ciocanul de Maestru). (...) Jur pe acest simbol ce ne este sfânt (svastica) — ascultă-mă, o, Soare victorios! — şi îţi voi rămâne credincios.

Această chemare la luptă era precedată de un pasaj în care identitatea duşmanului revoluţionar era clar decriptată ca evreiască:

> Am asistat ieri la ruinarea a tot ce era mai familiar, mai scump şi mai de preţ pentru noi. În locul prinţilor noştri de sânge germanic domneşte duşmanul nostru de moarte: Judas. Ce va ieşi din acest haos nu ştim acum, dar nu e greu de imaginat. Va sosi ceasul luptei, al cumplitei suferinţe şi al primejdiei. Noi toţi suntem în mare primejdie, noi cei care ne sculăm la luptă, căci duşmanul ne urăşte cu nesfârşita ură a rasei evreieşti[3].

În cercurile zise neonaziste, noţiune vagă, de altfel, căci îi desemnează pe toţi cei care (indivizi sau grupuri) se recunosc continuatori ai hitlerismului sau imită nazismul, esoterismul de strânsură pare a fi un ingredient nelipsit. Sociologic vorbind, fenomenul începe să aducă a prelucrare folclorică a

---

1 Angebert, 197lb, p. 13
2 Ibid., p. 338, traducere corectată prin grija mea
3 Parţial citat de Goodrick-Clarke, 1989, p. 206; discurs reprodus *in* Sebottendorff, 2001, pp. 69-72.

nazismului, reconstruit sau reinventat pe baza unei selecţii de material simbolic foarte divers, atingând însă teme puţine la număr: svastica, runele, mitologia nordică interpretată în sens rasist, Energia (Vril), Thule (şi Societatea Thule), Atlantida, Germanenorden, SS ca ordin cavaleresc, oraşul subteran şi Regele Lumii. În paralel, tipul Führer-ului de operetă a devenit banal în grupusculele neonaziste din Europa, dar şi din Statele Unite[1]. Cele două cazuri, al britanicului Colin Jordan (liderul Mişcării Naţional Socialiste create în 1962) şi al americanului George Lincoln Rockwell (şeful Partidului Nazist American, creat în martie 1959), cofondatori ai WUNS (World Union of National Socialists/Uniunea Mondială a Naţional-Socialiştilor) în august 1962, au făcut obiectul unor studii relativ amănunţite[2]. Numeroşi militanţi neonazişti exaltaţi pornesc de la ideea că Hitler este încă în viaţă, ascuns într-un loc secret de la Polul Nord sau într-un oraş subteran (în Tibet, bunăoară). În Franţa, un anume Jean-Claude Monet (născut în 1938)[3], Führer autoproclamat, orb în faţa ridicolului personajului său din cauza delirului megalomaniac (se crede unul dintre fiii naturali ai lui Adolf Hitler!), adresează unui grup de iniţiaţi, la 21 iunie 1963, ziua solstiţiului de vară, o scrisoare pe care o semnează „Hans Klaus Hitler”:

> (...) Eu, Hans Klaus Hitler, voi purta Uniunea Svasticilor: voi fi Stăpânul Lumii. (...) Iniţiaţi! Voi mă veţi recunoaşte după Semne: m-am născut în 1938 la Riedisheim la GRANIŢA ACESTOR DOUĂ STATE A CĂROR UNIRE PĂREA SĂ FIE SARCINA PRINCIPALĂ A GENERAŢIEI NOASTRE. (...)

1 V. Coogan, 1999; Goodrick-Clarke, 2000 şi 2002.

2 Chairoff, 1977, pp. 312-319, 382-384, 446-447; Thurlow, 1998, pp. 231-244; Simonelli, 1999; Schmaltz, 1999; Coogan, 1999, pp. 479-481, 508-511, 518-520, 616-617, 620; Goodrick-Clarke, 2000, pp. 257-286 şi 2002, în special pp. 7-51.

3 Succesiv sau chiar în acelaşi timp, Monet a fost „Führer-ul” PNSOF (Parti national-socialiste des ouvriers français — Partidul Naţional-Socialist al Muncitorilor Francezi) (septembrie 1961), al OSS şi al Organizaţiei Svastica-OSS (ianuarie 1963), dar şi al OVF (Organisation des Vikings de France — Organizaţia Vikingilor din Franţa) (iulie 1962), al Breuriezh an Hevoud (în bretonă: Frăţia Crucii Incârligate) şi al PPNS (Parti prolétarien national-socialiste — Partidul Muncitoresc Naţional-Socialist). V. Angebert, 197la, pp. 249-250; Chairoff, 1977, pp. 191-195.

Eu sunt moştenitorul Führer-ului, fiul Maestrului Mason iniţiat în ocultism; fiu al lui Thule, voi deschide Era Vărsătorului care este cea a lui Atlantis. Germanii din toată lumea se vor ridica la chemarea mea, căci voi fi Verbul întrupat, întocmai ca şi Tatăl meu trăitor încă, dar unde? În Schamballah[4]? Voi fi aliatul regelui subteran şi al reprezentanţilor săi asiatici; preoţii îmi vor insufla Forţa magică, Energia ce-şi răspândeşte razele. (...) Voi avea viziunea întregului şi-mi voi aşeza pecetea asupra lumii vreme de milenii. (...)

4 Referire la ceea ce desemnează, în gândirea hindusă, termenul *Agartha (Agarttha, Asgartha, Agarti sau Agharti),* care coincide cu ceea ce în Tibet se cheamă *Shambala* (astăzi transcris *Shambhala).* Despre formarea acestei legende ocultiste (la care, prin Saint-Yves d'Alveydre (1995) şi Ossendowski (2000), teosofii şi-au adus o contribuţie importantă), v., de pildă, Madame Blavatsky, 1994, vol. 1, Introducere şi Prefaţă; Ravenscroft, 1977, pp. 242-247. V. valorificarea simbolică a temei în Godwin, 1986 şi 2000, în special pp. 93-122; Kafton-Minkel, 1989, pp. 168-175; Goodrick-Clarke, 1989, pp. 301-302, şi 2002, în special pp. 111-149, Barkun, 2003, pp. 118, 121, 166, 167. Prelucrări New Age, v. Redfield, 2003.

7. Reprezentarea conspiraţionistă în contextul său: „societăţi secrete fictive” şi manipulare luciferică

> „Sunt personajul-cheie într-o maşinaţiune guvernamentală, într-un complot menit să ascundă adevărul despre existenţa extratereştrilor. O conspiraţie mondială ai cărei actori sunt plasaţi la cel mai înalt nivel al puterii şi care afectează viaţa fiecărui bărbat, femeie sau copil de pe această planetă.”
>
> Agent Fox Mulder, *Dosarele X — Filmul*[1]

> „Clădirea unei teorii înainte de-a aduna toate dovezile este o greşeală capitală. Ea poate falsifica raţionamentul.”
>
> Sherlock HOLMES[2]

Să plecăm de la ideea că, prin chiar faptul de a trăi în societăţi ce nu pot fi transparente, fiinţele omeneşti nu se pot înfrâna să se teamă, să se simtă ameninţate şi nici nu se pot opri să inventeze cauze pentru faptul că se simt expuse, fragile, vulnerabile. Sentimentul că societăţile contemporane sunt tot mai complexe nu face decât să sporească incertitudinea. De data aceasta, nu misterioasa Natură este aceea care, înspăimântându-i, îi împinge pe oameni să creeze fiinţe imaginare[3], ci lumea istorico-socială care, nefiindu-le la îndemână, părându-li-se inaccesibilă şi *a fortiori* de nestăpânit, este cauză de profundă neliniște, prielnică superstiţiei. Anxietatea stimulează dezvoltarea imaginarului conspiraţiei, făcând trimitere la interese ascunse, la forţe ce acţionează din umbră şi la actori nevăzuţi angajaţi în activităţi oculte. Vorbind despre conspiraţie, atâta vreme cât ceea ce ar trebui, de fapt, explicat este doar denumit, închipuirea sau delirul devin motive serioase de spaimă sau chiar de teroare. Inexistenţa neputând fi dovedită cu fapte, ideea de

1 Film realizat de Rob Bowman, 1998
2 Sir Arthur Conan Doyle, *Sherlock Holmes — Studiu în roşu* (1887)
3 Înţelepciunea începe cu studiul naturii şi nu cu teama de moarte, în tradiţia mărturisită de Lucreţiu în poemul *De Rerum Natura* (III, V).

conspiraţie nu poate fi respinsă pe cale logică, ea având capacitatea regenerării perpetue, fiind oarecum inepuizabilă[1]. Bănuiala că ar putea exista un complot, în pofida absenţei oricărui indiciu palpabil, stimulează imaginaţia şi capacitatea fabulatorie ca şi cum a nu putea fi vizualizat, a nu intra sub incidenţa simţurilor ar fi simptome de interpretat sau chiar piste de urmat. Ceea ce este destinat, prin natură, să mocnească în umbră, renaşte mereu, după consumpţie, din propria cenuşă. Presentimentul conspiraţiei generează teamă, recunoaşterea ei sporeşte neliniştea, dar şi credinţa că totul a fost prevăzut, că mersul spre viitor ascultă de un plan ascuns prin care totul s-ar explica. Caracterul hiperraţional al devenirii indus de reprezentarea despre conspiraţie risipeşte parţial teama provocată de amestecul de ignoranţă şi neputinţă. Modelul de inteligibilitate oferit de teoria despre conspiraţie cucereşte exact în măsura în care, la moderni, practica demistificării este aducătoare de satisfacţie. Dacă, în istoria societăţii omeneşti, totul se reduce la raporturi de forţă şi la conflicte de interese, logica bănuielii domină în procesul cunoaşterii: cel care. este mânat de „duhul bănuielii”[2] trece pe nesimţite de la dezvăluire (pătrunderea dincolo de aparenţe, accentul pe latura nevăzută a puterii sau a antiputerii) la denunţare (suspectare, supraveghere, urmărire, localizare a ceea ce se petrece „în întuneric”[3]). Reprezentarea despre conspiraţie oferă certitudine, dar şi nelinişte, în acelaşi timp.

Lăsat vreme îndelungată pe seama răspândirii prin broşuri, genul conspiraţionist începe să fie amplu reprezentat pe internet, iar site-urile specializate pe această temă nu se limitează nici la site-urile rasiste sau neonaziste, nici la cele special dedicate esoterismului. Unii autori de texte esotero-complotiste joacă rol de mediatori, dar şi de transmiţători şi vulgarizatori prin producţia de bestselleruri care, fabricate în ideea succeselor de librărie de până acum, vor constitui, la rândul lor, materiale simbolice pentru viitoare lucrări de succes: o literatură încropită din compilaţii şi plagiat, din fapte inventate şi documente falsificate. Un anumit număr de

1 Poulat, 1992b, p. 9
2 Gauchet, 1985
3 Rolland, 1989

lucrări de factură academică (cu aparat critic, note etc.) menite să aducă clarificări obiective în aceste chestiuni intră şi ele, parţial, în domeniul esoterico-politic: în Franţa, cărţile lui Serge Hutin, profesor universitar şi martinist, îmbină genul studiului istoric cu acela mai atractiv de popularizare a doctrinelor studiate.[1] în aceeaşi situaţie, fără a fi întotdeauna vorba despre o calificare universitară, sunt lucrările lui jean-Claude Frère, Robert Charroux, Jean-Michel Angebcrt[2], Jean Mabire[3], Werner Gerson (alias Pierre Măriei) sau ale lui André

---

1 Este un contrast net între lucrările din seria *„Que sais-je?”* despre *Les Sociétés secrètes* (Hutin, 1987) şi povestirile uşoare despre *Hommes et civilisations fantastiques,* publicate în colecţia *„L'Aventure mystérieuse*(Hutin, 1970). Acelaşi lucru se poate spune şi despre cărţile lui Jean Robin (1977 şi 1982) sau, în genul „decriptare” al thrillerelor „esoţerice” ale lui Dan Brown, Simon Cox (Cox, 2004 şi 2005), ale lui Jean-Jacques Bedu (Bedu, 2005a şi 2005b, nu lipsite de calităţi) şi ale lui Philippe Darwin (Darwin, 2005, lucrare penibilă). În limba engleză, lucrările lui Lewis Spence, ale lui Colin Wilson, ale lui Robert Anton Wilson, ale Alexandrei Robbins (2003) şi ale lui David Conway (1985), chiar şi cele ale lui Francis King (King, 1972 şi 2004) sau ale lui Joscelyn Godwin (în special Godwin, 2000) îmbină, deopotrivă, „discursul sigur” de tip istorico-critic şi discursul-obiect aparţinând genului literar „esoteric” în amestec cu elemente de fantastic sau care vădeşte o preferinţă pentru societăţile secrete (ori pretinse astfel). Aceeaşi situaţie, în limba germană, pentru eseul lui Peter Bahn şi Heiner Gehring despre mitul *vrii*-ului (Bahn/Gehring, 1997), astfel că este foarte dificilă încadrarea lor biobibliografică pe criteriul document/studiu (v. bibliografia la sfârşitul volumului în care m-am străduit să păstrez deosebirea clasică dintre sursele primare şi cele secundare, ceea ce aici nu este posibil decât pînă la un anumit punct). În opera lui René Guenon (v. Biblio, I) găsim însă şi abordări în genul universitar şi consideraţii specifice, de bună seamă, speculaţiei esoţerice.

2 Pseudonim comun luat de Jean Angelini şi Michel Bertrand. Acesta din urmă a fost unul dintre animatorii secţiei franceze a WUNS (World Union of National Socialists), creat în august 1962 de Françoise Dior (fiica lui Christian Dior), tovarăşă şi viitoare soţie a lui Colin Jordan, fondatorul şi conducătorul Mişcării Naţional Socialiste (National Socialist Movement — NSM) în Marea Britanie. În cadrul Federaţiei vest-europene a WUNS, condusă de fostul Waffen-SS Yves Jeanne, Michel Bertrand era responsabil al Biroului psihologic federal, ale cărui activităţi s-au limitat la publicarea unui text de orientare delirantă intitulat *Notre sens national-socialiste de la race* (Chairoff, 1977, pp. 205, 447).

3 Ideolog şi militant al etno-naţionalismului normand, fost membru al Europe Action, scriitor de extremă dreaptă, având legături şi cu GRECE, şi cu Frontul Naţional (are o rubrică literară la *National-Hebdo).*

Chaleil, în cazul cărora dubla referinţă la „istoria secretă” şi la „personaje misterioase” este un argument în sprijinul vânzărilor.[1] În privinţa interesului militant al lui Christian Bouchet pentru Aleister Crowley, acesta poate fi considerat unul dintre indiciile încrucişării formelor contemporane ale esoterismului cu noile configuraţii politico-culturale de extremă dreaptă.[2] Christian Bouchet, care se prezintă ca „dascăl, jurnalist şi scriitor”, a fost secretar general al organizaţiei neofasciste Unitate Radicală, în care se reuneau militanţii „naţionalişti-revoluţionari” care respingeau „conservatismul” Frontului Naţional. Revista acestei orientări era intitulată *Résistance!,* având un subtitlu „antimondialist” foarte semnificativ: *„Bimestriel des Résistants au Nouvel Ordre mondial et à la pensée unique.* Se ştie că în urma atentatului eşuat împotriva lui Jacques Chirac, la Paris, la data de 14 iulie 2002, comis de Maxime Brunerie, membru al Unităţii Radicale, această organizaţie a fost dizolvată. Ea s-a reconstituit rapid sub o denumire nouă: Blocul Identitar[3]. Autor a numeroase cărţi despre ocultism, neopăgânism şi spiritism, cu referiri la Aleister Crowley, la René Guènon şi la Julius Evola, Bouchet întruchipează tipul scriitorului-militant neofascist şi antimondialist, inspirat din esoterism şi din gândirea conspiraţionistă. Scopul său declarat este de „a constitui un front unit” pentru „a lupta împotriva duşmanilor comuni: imperialismul american şi sionismul”.

Dubla posteritate a romanului *Sângele sfânt şi Sfântul Graal:* Holey şi Brown

Celebra lucrare a lui Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail,* apărută la Londra în 1982 şi tradusă, în română, sub titlul *Sângele sfânt şi Sfântul Graal,* sinteză a unor cercetări savante şi semisavante amestecate cu relatări imaginare sau cu mărturii

1 În situaţia inversă, trebuie arătat faptul că un adevărat erudit cum este istoricul Jean Saunier şi-a publicat unele dintre cărţi în colecţia coordonată de Louis Pauwels, *„Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes”* (Saunier, 1971 şi 1973).
2 Bouchet, 1990, 1998 şi 1999.
3 Taguieff, 2004b, pp. 86, 193, 194, 820

mincinoase, în care este vorba despre Isus Hristos, Sfântul Graal, Prioria din Sion, despre catari, templieri şi francmasoni, romanul a inspirat numeroase alte lucrări, calitativ mai slabe, şi a fost de curând readusă în memoria colectivă prin imensul succes internaţional al romanului lui Dan Brown, *Da Vinci Code* (2003). Ca bestseller internaţional, *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* va fi constituit cel mai important text-precursor al romanului lui Dan Brown, căci a adus în scenă temele principale. În 1986, acelaşi trio britanic a publicat *The Messianic Legacy,* în română — *Moştenirea mesianică,* în care este vorba despre Mesia, Merovingieni, Ordinul de Malta, despre Regele pierdut, despre Rennes-le-Château şi Prioria din Sion. *Codul lui da Vinci* începe cu un scurt cuvânt-înainte, intitulat „Faptele”. Să citim primul paragraf, în care autorul îşi abuzează deja cititorul:

> **Prioria din Sion** — societate secretă fondată în 1099 — este o organizaţie reală. În 1975, în cadrul Bibliotecii Naţionale din Paris au fost descoperite o serie de suluri de pergament, denumite apoi *Les Dossiers Secrets,* în care erau menţionate numele unor membri ai acestei organizaţii, printre care Sir Isaac Newton, Sandro Botticelli, Victor Hugo şi Leonardo da Vinci[1].

Problema este că aceste pretinse „fapte” sunt atât un rod atât al fanteziei, cât şi al imposturii: ele sunt produsul mitomaniei unui anume Pierre Plantard (1920-2000), zis Plantard de Saint-Clair, care poate fi considerat un escroc literar[2]. Prioria din Sion cu marii şi prestigioşii săi maeştri este o invenţie a lui Plantard (care se prezenta pe sine ca fiind ultimul Mare Maestru al respectivei Priorii[3]), exploatată literar de Baigent, Leigh şi Lincoln cu douăzeci de ani înaintea lui Dan Brown. *Les Dossiers Secrets* sunt un fals datorat lui Plantard şi unuia dintre acoliţii săi (Philippe de Cherisey). Faptul că ar fi fost depuse la Biblioteca Naţională nu schimbă

1 Brown, 2004, p. 9

2 V. Sède, 1988, în special pp. 107-162; Etchegoin/Lenoir, 2006, pp. 17-69. V. *supra,* cap. I.

3 Asociaţie datând din 1901, Prioria din Sion există şi în 2005, supravieţuind dezvăluirii publice a pretenţiilor ridicole ale fondatorului Plantard.

cu nimic situaţia. Prin urmare, Dan Brown şi-a fabricat romanul pe baza câtorva „făcături” şi minciuni istorice transformate, prin abuz, în fapte istoric atestate sau foarte plauzibile de către Baigent/Leigh/Lincoln şi de alţi autori care au făcut pe contraexperţii[1]. Imensul succes al romanului lui Dan Brown a suscitat scrieri dintre care unele, în pofida faptului că se autoconsideră „ghid” de lectură critică, conţinând detalii istorice, aparţin ele însele aceluiaşi domeniu ca şi obiectul de care se ocupă[2]. Asemenea numeroaselor lucrări cu aspect academic despre „societăţile secrete” şi „conducătorii nevăzuţi” (Hutin, Gerson-Mariel etc.), scrieri ca acestea alimentează reprezentările esotero-conspiraţioniste, credinţa în relatările pseudoistorice, întărind cititorului iluzia că este şi el un iniţiat în „marile secrete”.

Ideea principală a romanului lui Dan Brown, şi anume că Isus Hristos, soţul Măriei Magdalena, a avut urmaşi biologici, descendenţa lui prelungindu-se până în zilele noastre, este împrumutată din lucrări precum *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* de Baigent, Leigh şi Lincoln sau *Misterul templierilor* de Lynn Picknett şi Clive Prince[3]. Aceşti autori de lucrări de succes au preluat ei înşişi unele interpretări, cel puţin îndoielnice, din texte ce descriau în mod aluziv relaţiile dintre Isus şi Maria Magdalena, cum este Evanghelia lui Filip (LA/III, 33-6), una dintre evangheliile gnostice prezente în tazaurul de la Nag Hammadi, descoperit în Egipt în 1945. Baigent, Leigh şi Lincoln au adăugat acestei legende teza complet fantezistă după care adevărata misiune a pretinsei Priorii din Sion ar fi fost apărarea sfintei descendenţe a cuplului. La fel stau lucrurile şi în interpretarea Sfântului Graal, care, după tradiţie, era potirul în care se prelinsese sângele lui Hristos răstignit: Dan Brown preia din *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* teza, prezentată ca un adevăr pe care Biserica vrea să-l ţină ascuns, potrivit căreia Graalul ar fi metafora folosită la desemnarea urmaşilor biologici ai lui Hristos, adică „ramura” prin care regii merovingieni ar proveni din descendenţii lui Hristos. Ceea ce înseamnă că, după răstignire, Maria

1 V. de ex., Picknett/Prince, 2004, sau Starbid, 1993.
2 Cox, 2004 şi 2005. Un studiu special ar trebui consacrat „decodificărilor” sau „decriptărilor” înşelătoare prilejuite de romanele lui Dan Brown.
3 Picknett/Prince, 1997; tr. rom., 2004

Magdalena s-ar fi refugiat în Franţa cu copilul său şi că unul dintre urmaşii acestuia, care s-ar fi căsătorit cu un membru al unui trib franc, ar fi întemeiat dinastia merovingiană. Şi, pentru ca lucrurile să fie şi mai complicate, se spune că templierii au fost creaţi pentru apărarea „marelui secret" al Sfântului Graal. Cât despre Leonardo da Vinci, înfăţişat ca unul dintre Marii Maeştri (din 1510 până în 1519) ai Prioriei din Sion (o invenţie a mitomanului numit Plantard, din 1956), este limpede că n-a disimulat în tablourile sale indicii ale închipuitului „mare secret" (căsătoria lui Isus cu Maria Magdalena). În acest sens, remarcabila investigaţie făcută de Marie-France Etchegoin şi de Frédéric Lenoir a adus argumente pe deplin edificatoare. Prin ceea ce afirmă despre templieri, ca şi despre Leonardo, Dan Brown se dovedeşte un compilator grăbit, dispus să creadă că tot ce zboară se mănâncă.

Dar materialul simbolic şi resursele narative ale cărţii-sinteză scrise de Baigent/Leigh/Lincoln (şi ale celor ce au urmat) au fost refolosite de unii autori de extremă dreaptă, în special de către neonazişti, de creştinii fundamentalişti sau de către membrii miliţiilor patriotice americane, adepţi ai teoriei conspiraţiei evreieşti, iudeo-masonice sau iudeo-plutocratice. Unul dintre ultimele texte de ufologie conspiraţionistă ale lui Milton William Cooper, *Secret Societies/New World Order*, se referă chiar la acest subiect:

> *I had intended to go into great detail linking P2, the Prieure de Sion, the Vatican, the CIA, organizations for a United Europe, and the Bilderberg Group. Fortunately, Michael Baigent, Righard Leigh & Henry Lincoln beat me to it. I say fortunately, because they confirm my previous allegation that I published in my paper" The Secret Government" that the CIA had plants, called moles, deep within the Vatican. You must read* Holy Blood, Holy Grail *and* The Messianic Legacy, *both by Baigent, Leigh & Lincoln. Any reputable bookstore should carry them. Between pages 343 şi 361 of* The Messianic Legacy *you can read of the alliance of power that resulted in a secret world government*[1]*.*

1 V. http://www.theforbiddenknowledge.com, extras pe 8 martie 2005. V. şi *supra,* cap. I (încheiere), extrasul din textul lui Herbert G. Dorsey III, una dintre sursele lui Holey *(Livre jaune).*

Cel mai recent bestseller internaţional din această categorie de scrieri se datorează unui personaj despre care am mai vorbit, Jan Udo Holey, autor mascat al cărţii *Livre jaune* în trei volume (nr. 5, nr. 6, nr. 7). Cele trei volume conţin, în chip semnificativ, extrase comentate sau ilustrate, ori pur şi simplu fraze reproduse din *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* cel mai cunoscut fals antisemit din istoria occidentală[1]. Holey nu se sfieşte să susţină că „textul complet al *Protocoalelor* descrie situaţia actuală a lumii în care trăim”[2]. Cele trei volume ale Livre jaune pretind că relatează cu lux de amănunte „istoria câtorva persoane în carne şi oase care, în 1773, au pus la Frankfurt bazele unui proiect, într-o casă din Judenstrasse (strada evreiască) [sic]”, şi „voiau să pregătească terenul în vederea instalării, până în anul 2000 şi prin mijlocirea a trei războaie mondiale, a guvernului lor unic mondial”.[3] Este şi motivul pentru care nu mai miră frecvenţa oricât de mare a apariţiei acestei referiri fanteziste la *„Protocoalele Illuminati* din 1897”[4] în care, potrivit formulei metaforice rituale folosite în mediile antisemite, s-ar găsi „cheia misterului”[5]. Reînnoire a unei legende fabricate de către primii propagatori ai *Protocoalelor,* documentul ar fi fost prezentat în cadrul primului congres sionist ţinut la Basel, în august 1897, în reuniune secretă. Liderii sionişti prezenţi la congres pot fi astfel transformaţi în înţelepţi ai Sionului, pregătindu-şi marele lor complot. Cel care citeşte *Livre jaune n °7* este prevenit încă din prefaţa lucrării: „Această carte încearcă să aducă la lumină adevărul despre existenţa

---

1 V. *supra,* cap. III.

2 *Livre jaune n°5,* p. 63. Holey se referă, în legătură cu această chestiune (p. 312, nota 18), la Herbert G. Dorsey III (1993) şi la William Guy Carr (1999).

3 *Livre jaune n°5,* p. 32. Aluzie la un fals atribuit lui Albert Pike, o pretinsă scrisoare către Mazzini (datată cu 15 august 1871), în care Pike expune un plan ce prevedea trei războaie mondiale succesive (Carr, 2005b, pp. 225-228).

4 *Livre jaune n°7,* p. 154. În *Satan, prince de ce monde* citim: „Prima reuniune a înţelepţilor Sionului pe tema Sionismului politic a avut loc la Basel, în Elveţia, în 1897” (Carr, 2005b, p. 228).

5 Titlul unei broşuri difuzate în Canada, apoi în Franţa în anii 1937-1938. V. *infra,* cap. VIII, p. 402.

«Imperiului Satanic». Ea vă va ajuta să-i descoperiţi pe cei care trag sforile în culisele evenimentelor acestei lumi. (...) Va fi tot mai limpede pentru dumneavoastră ce forţă anume controlează *Noua Ordine mondială”*[1]*.*

În *Codul lui da Vinci,* Dan Brown a reuşit o manevră deloc uşoară: extragerea dintr-o adunătură de simboluri dominată de conspiraţionism şi antisemitism a materiei pentru construcţia unei intrigi atent „purificate”. Chiar dacă urmele de mitologie antiiudeo-masonică sunt estompate de romancier (invers decât se petrec lucrurile cu privire la mitologia anticatolică[2]), cititorii ataşaţi acestei mitologii găsesc totuşi satisfacţie. Adâncul urcă la suprafaţă sau, cel puţin, poate urca la suprafaţă. Romanul în discuţie poate fi privit ca un palimpsest, determinând astfel decodificarea unui text menit codificării şi decodificării. Noţiunile-simbol (ca Prioria din Sion sau Illuminati) sunt prezente pentru a da frâu liber reprezentărilor conspiraţioniste. Dovada o putem găsi în acest material „de contrast” reprezentat de *Livre jaune,* al cărui autor se inspiră din aceleaşi surse ca şi Dan Brown. Tot cu referire la *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* (mai ales), Holey pomeneşte de Prioria din Sion sau de Illuminati, pentru a continua pe tema conspiraţiei mondiale, dar fără a-şi da osteneala să-şi cureţe discursul de implicaţiile sale antievreieşti şi antimasonice cu o doză de satanism. În *Livre jaune n°6* (2001) citim, de pildă, în capitolul 12 (intitulat *Protocoalele Înţelepţilor Sionului):* „Liderii *Illuminati* sunt un mic grup puternic de bancheri internaţionali, industriaşi, savanţi, responsabili militari şi politici, educatori, economişti. Cu toţii au adoptat doctrina luciferică a lui Adam Weishaupt şi Albert Pike (înfăţişat ca fiind marele discipol american al lui Weishaupt). Ei îl venerează pe Lucifer. (...) Iau asupra lor conspiraţia luciferică pentru dobândirea controlului absolut în

---

1 *Livre jaune n°7,p.* 19

2 V. *supra,* cap. I. Diabolizarea catolicismului are ca instrument Opus Dei, înfăţişat ca o sectă manipulatoare şi criminală în interiorul Bisericii. Întemeiată în 1934-1935 de preotul spaniol Josemaria Escrivâ De Balaguer, Opus Dei, sau „Societatea sacerdotală a Sfintei Cruci şi a Lucrării lui Dumnezeu”, oricât de criticabilă, nu seamănă întru nimic caricaturilor de propagandă pe care unii eseişti şi autori de romane le vehiculează fără ruşine în publicaţiile lor.

lume”[1]. Iată o trăsătură caracteristică fabricării acestui gen de povestire mito-politică: preluarea necritică a legendelor despre un personaj din mitologia societăţilor secrete, în cazul nostru, Adam Weishaupt (1748-1830), şeful Iluminaţilor din Bavaria[2], sau Albert Pike (1809-1891), căruia, în cercurile antimasonice, a devenit un adevărat ritual să-i fie atribuit un cult luciferic[3]. Albert Pike, avocat şi general devenit mason în 1850, fusese ales în 1859 Suveran Mare Comandor al Marelui Consiliu al Ritului pentru regiunea de sud a Statelor Unite, funcţie pe care a exercitat-o timp de treizeci şi doi de ani[4]. Este vorba, prin urmare, despre un personaj istoric de o anumită importanţă, mitologizat de către Léo Taxil, întemeietorul, în acest sens, al unei tradiţii polemice antimasonice după cum o dovedesc, în ultimii zece ani ai secolului al XIX-lea, cei mai mulţi dintre autorii conspiraţionişti[5]. Foarte imaginativul Taxil, inventatorul „Ritului Palladic nou Reformat” (denunţat ca un cult satanic), îl înfăţişa pe Pike ca papă luciferic al „Palladismului” la scară mondială[6], căruia i-ar fi urmat în funcţie Marele Maestru italian Adriano Lemmi (1822-1906) — alt personaj istoric „ficţionat” şi el de Taxil. În 1994, conspiraţionistul canadian

1 *Livre jaune n°6,* p. 151

2 V. Poncins, 1975, pp. 94-96; Coston, 1979; Ploncard d’Assac, 1983, pp. 107-117. Amintim că, pentru un studiu istoric asupra Iluminaţilor din Bavaria, teza lui René Le Forestier (1868-1951), apărută în 1914, rămâne lucrarea de referinţă (Le Forestier, 2001). V. *supra,* Introducere şi cap. III.

3 Capetele de acuzare la adresa lui Albert Pike au fost inventate, în cele mai mici amănunte, de Léo Taxil, în polemica sa antimasonică (v. mai ales Taxil, 1885a, vol. II, şi 1887b), subiect neîncetat reluat până în cele mai recente pamflete conspiraţioniste: Pike rămâne unul dintre „Marii Preoţi ai cultului luciferian” considerat că ar controla „Sinagoga lui Satan” (Carr, 2005b, p. 166). V. de pildă Meurin, 1893, pp. 210, 215, 433-434, 450, 457-459. Despre Albert Pike, într-o perspectivă antimasonică, v. cartea lui Arthur Preuss, apărută în Statele Unite în 1908 şi tradusă în franceză prin grija *Revue internationale des sociétés secrètes* a Monseniorului Jouin (Preuss, 1924). Întemeiată pe acuzaţiile lui Léo Taxil, satanizarea lui Pike, este o temă polemică împărtăşită de cei mai mulţi dintre autorii conspiraţionişti care se reclamă din creştinism: Meurin, Jouin, Webster, Queenborough, Carr, Griffin, Monast etc. V. şi *infra*, Anexe III, textul lui Myron Fagan.

4 Weber (E.), 1964, p. 53

5 V. Introvigne, 1997, pp. 145-156, 175-179, 201-204, 233-235, 323.

6 V. Taxil, 1991, pp. 208-279.

Serge Monast, ca fidel discipol al lui Taxil, îl caracteriza astfel pe celebrul francmason american: „Albert Pike, Mare Pontif al Francmasoneriei universale, francmason de gradul 33, Mare Preot al Bisericii satanice. (...)”[1]

Revenire asupra unui caz exemplar de mistificare: afacerea Léo Taxil

Printre vorbele şi legendele care circulau despre Pike în spaţiul vast al diabolizărilor din secolul al XIX-lea, se numără şi zvonul despre care pomeneşte şi „doctorul Bataille” (în spatele căruia se aflau doctorul Charles Hacks şi Léo Taxil) în revista sa intitulată *Le Diable au XIX-e siècle:* „(...) Supremul mare maestru Albert Pike avea la dispoziţie un demon domestic, de rang inferior, care apărea imediat ce îl evoca la el acasă şi căruia îi încredinţa sarcina de a transporta, în câteva secunde, acolo unde era nevoie, documente de cea mai mare importanţă”[2]. În dezvăluirile sale, pretinsul „doctor Bataille” povesteşte cum, prin infiltrarea lojilor masonice din Charleston (Louisiana), „Veneţia americană”, în care domnea Albert Pike, „suveranul pontif al francmasonilor”[3], conducător pe viaţă al grupului masonic din Carolina de Sud şi întemeietor al noului Palladium reformat (o renaştere a vechiului Palladium, organizaţie masonică pentru ambele sexe), a putut descoperi că adevăratul Mare Maestru ascuns nu era altul decât Satana în persoană. Nu e deci de mirare că la Charleston, „centrul satanismului universal”, Satana apărea „o dată pe săptămână, la aceeaşi oră, vinerea” în „sala denumită Sanctum Regnum şi în faţa lui Baphomet cel adevărat”[4]. Baphomet (cap de ţap, steaua de foc pe frunte, sâni femeieşti, aripi mari, deschise, copite despicate etc.), menţionează Meurin, este „o reprezentare panteistă a marelui *Tout* şi, totodată, a lui Lucifer”[5]. Meurin găseşte astfel ocazia de-a readuce în atenţie legenda templieră: „Acest Baphomet adorat de Templieri este o dovadă sigură a

1 Monast, 1994, p. 25; şi pp. 13-16, 25-26
2 Bataille, 1892-1894, vol. I, p. 39
3 Meurin, 1893, p. 215
4 Bataille, 1892-1894, vol. I, pp. 315, 318-319, 324
5 Meurin, 1893, p. 165

legăturii dintre vechile secte creştino-cabalistice şi ordinul degenerat al templierilor”.[1] Însă Meurin lasă în grija lui Adolphe Ricoux afirmarea continuităţii dintre templieri şi masoneria luciferică.[2] Acesta, vorbind în numele Monseniorului Fava şi al lui Taxil, o face cu multă risipă de imaginaţie: „Baphomet, cel care le fusese (...) dat templierilor chiar de către Marele Arhitect pentru a le servi de Palladium, a fost transportat, în 1801, la Charleston, în Statele Unite, unde a fost întemeiat primul Consiliu Suprem, care, ulterior, puţin câte puţin, a constituit cele 24 de Consilii Supreme masonice existente în prezent pe glob”[3]. Or, Satana, îngerul revoltei, este şi Lucifer, purtătorul Luminii[4].

La Charleston, „Roma luciferică”, capitala cultului satanic denumită „Palladism”, „Vaticanul francmasoneriei universale”, masonii de grade înalte îl adorau deci pe Diavol în „arriere-loji” (lojile nevăzute). Satana prezida adunările acestor loji nevăzute putând astfel să dea instrucţiuni noilor stăpâni ai lumii. Mistificarea lui Leo Taxil (pseudonimul scriitorului pamfletist Gabriel-Antoine Jogand-Pages, 1854-1907), pe baza exploatării fără scrupule a rumorilor, a legendelor şi a stereotipurilor antimasonismului radical al mediilor catolice din anii 1880-1890[5] — care tinde a se confunda cu un antiiudeo-masonism tot mai virulent — a constat în a le oferi celor creduli, din 1885 până în 1897, „dovezile” că francmasoneria era o societate secretă de adoratori ai lui Satana: „Francmasoneria (...) este, în esenţa ei, demonolatră”[6]. Masoneria este literalmente diabolizată: ea

---

1 Meurin, 1893, pp. 166-167

2 Broşura lui Adolphe Ricoux (104 p.) se referă într-adevăr la Monseniorul Fava şi la Taxil şi pretinde că expune „tezele” acestora; v. *infra,* Bibliografie I (Ricoux, 1891).

3 Ricoux, 1891, citat de Meurin, 1893, p. 167

4 Weber, 1991, p. 145. Jurnalul ramurii britanice a Societăţii de Teosofie era intitulat *Lucifer,* şi Rudolf Steiner, pe vremea când era secretar general pentru Germania al Societăţii de Teosofie, îşi va boteza revista cu numele de *Luzifer* (1902).

5 V. Weber, 1964, în special p. 48; James, 1981, pp. 247-252; Ferrer-Benimeli, 1989b; Laurant, 1990, Hervieu, 1991; Laurant şi Poulat, 1994; Rousse-Lacordaire, 1996 şi 2003; Introvigne, 1997, pp. 167-199; Lemaire, 1998, în special pp. 63-75, şi 2003

6 Taxil, 1887, p. IV

este denunţată ca templu al lui Satana sau, după titlul celebrei cărţii a Monseniorului Meurin[1], „Sinagoga lui Satana”. După citări masive din descrierile fanteziste şi răuvoitoare ale lui Taxil şi Ricoux, Meurin ajunge la concluzia: „Adorarea lui Lucifer prin rugăciunea rostită în genunchi, la deschiderea lucrărilor, de către toţi participanţii, este punctul culminant al misterelor masonice. Nu mai încape nici o îndoială: avem în faţa noastră *Sinagoga lui Satana”*[2].

Taxil inventează şi apoi lansează pe piaţa credulităţii antimasonice personajul Diana Vaughan, mare preoteasă luciferică (aparţinând ordinului închipuit sub denumirea de „Palladium”), egerie a masoneriei diabolice, povestind cu multe amănunte aventurile frumoasei papese din Charleston, până la convertirea ei la catolicism, în iunie 1895, de către Bataille, care ar fi rebotezat-o Jeanne în onoarea Fecioarei din Orléans[3]. Bănuit, din 1896, de escrocherie de unele cercuri ecleziastice, Taxil a decis, la 19 aprilie 1897, să „treacă la mărturisiri”, punând astfel chiar el capăt uneia dintre cele mai mari imposturi din istoria occidentală, care însă a continuat să aibă efecte şi după recunoaşterea publică de către mistificator: numeroşi antimasoni vor afirma că „mărturisirile” lui Taxil n-ar fi decât o altă viclenie a lui Satana. Vor fi fost astfel înjghebate şi puse în circulaţie, cu efect durabil, un amalgam de texte de factură polemică: asimilarea dintre esoterism (ocultism, gnoză etc.) şi masonerie, imaginea duşmanului absolut al Bisericii şi principiu al tuturor ereziilor. Când abatele Emmanuel Barbier (1851-1925) denunţă, în 1910, „infiltrările masonice în Biserică”, el se referă, de fapt, la esoterismul înţeles ca fiind erezia însăşi sau, prin intermediul lui Paul Vuilliaud (1875-1950), ca „o variantă a gnozei eterne, în chip firesc asociată ereziei moderniste”[4]. După ce i-a citit cartea, episcopul de Verdun i-a scris: „Vorbiţi

---

1 Meurin, 1893. Arhiepiscop de Port Louis, a aşezat ca prezentare, la începutul cărţii sale, acest pasaj din Apocalipsa (II, 9, 10): „Ştiu necazul tău şi sărăcia ta, dar eşti bogat, şi hula din partea celor ce zic despre ei înşişi că sunt iudei şi nu sunt, ci sinagogă a Satanei. Nu te teme de cele ce ai să pătimeşti”.

2 Meurin, 1893, p. 436

3 Andre/Beaufils, 1995, p. 126.

4 Laurant, 1992, p. 33

de o primejdie despre care foarte mulţi n-au ştiut până acum. Vârful stâncii s-a zărit adesea la suprafaţa apei, dar era mai mult ascunsă decât la vedere şi deci cu atât mai de temut. Este adevărat că ne aflăm invadaţi de esoterismul cel răspândit de Francmasonerie”[1].

Minciunile defăimătoare şi zvonurile delirante la adresa francmasoneriei intră în atenţia, mai ales în Franţa, a *Revue internationale des sociétés secrètes,* create în 1912 de Monseniorul Ernest Jouin (1844-1932), unul dintre primii editori, în limba franceză, ai *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului* (octombrie 1920)[2]. Monseniorul Jouin coresponda regulat cu agitatorul antisemit, antimason şi anticomunist german Ludwig Miiller (1851-1929), zis Müller von Hausen, care, sub pseudonimul de Gottfried zur Beek, va fi primul care va publica o traducere germană a *Protocoalelor,* în ianuarie 1920[3]. În 1930, în *La Revue internationale des sociétés secrètes,* sub conducerea lui Spectator (pseudonim al lui Jouin?), este publicat un ansamblu de studii şi documente despre „misterul lui Léo Taxil” şi „adevărata Diana Vaughan”. Trebuia dovedit că „palladista” Diana Vaughan a existat în realitate, că nu era deloc o invenţie a lui Léo Taxil şi că „Apostolul lui Lucifer” s-a convertit într-adevăr la catolicism.[4] Încercarea de a salva legenda creată de Taxil face parte din logica antimasonismului radical: era o legendă prea frumoasă în întunecimea ei pentru a fi abandonată. Iată de ce unul dintre falsurile fabricate de Taxil, *Mémoires d’une ex-palladiste,* de Diana Vaughan, a fost reeditat în Franţa la începutul anilor 2000[5]. În această privinţă, este extrem de semnificativă publicitatea făcută de Ed. Delacroix[6] pentru reeditarea acestei cărţi de Diana Vaughan (alias Léo Taxil,

---

1 Jean, episcop de Verdun, scrisoare datată cu 10 octombrie 1910 (reprodusă *in* Bărbier, 1910, p. IX). V. şi Laurant, 1993, p. 85.

2 Taguieff, 2004b, pp. 330-331

3 Taguieff, 2004b, pp. 143, 302, 327-328. Acest ofiţer al armatei germane (căpitan) crease, puţin înaintea Primului Război Mondial, Alianţa împotriva aroganţei evreieşti. După Hagemeister (1995, p. 149), în 1919, fiul lui Serge A. Nilus, aflat în exil în Germania, era, foarte probabil, în legătură cu contele Ernst zu Reventlow şi cu Ludwig Miiller, pentru a-şi ajuta tatăl să părăsească Rusia.

4 Spectator et al., 1930

5 Vaughan, 1895. V. *infra,* Bibliografie I.

alias...):

Societăţile secrete în istorie.

Înţelegerea rolului acestora pornind de la dezvăluirile făcute de o mare preoteasă luciferică.

Documente niciodată reeditate până acum...

Astăzi, convertirea Dianei Vaughan este dincolo de orice îndoială datorită documentelor menţionate, mai ales, de către Monseniorul Jouin şi colaboratorii săi în celebra *Revue internationale des sociétés secrètes.*

Mémoires d'une ex-palladiste (Diana Vaughan, 1890) [...]

La 25 martie 1645, Thomas Vaughan, luciferian, face un pact cu Diavolul. Peste mai bine de două sute de ani, descendenta acestuia, Diana Vaughan, mare preoteasă luciferică, se converteşte la catolicism şi dezvăluie incredibilul: adevăratele origini ale Masoneriei şi ce se petrece la vârful acesteia.

Ce interes ar avea o asemenea mărturie?

În acea epocă, pontiful Bisericii lui Satana poartă numele de Albert Pike. Acelaşi care, în august 1871, anunţa trei războaie mondiale înaintea instaurării domniei luciferice, Noua Ordine mondială anticreştină.

Două dintre ele au avut deja loc! Despre cel de-al treilea conflict mondial, Albert Pike evoca un război între lumea evreiască şi cea islamică.

Astăzi, ce se petrece?

Putea un om să prevadă toate acestea? Nu. Atunci, cine l-a inspirat pe Albert Pike?

Diana Vaughan răspunde: Lucifer!

Dar cum intervenea Lucifer pe lângă clericii Bisericii sale? Ce fac adepţii de rang înalt? Cine este Marele Arhitect al Universului? Care este acea putere ocultă de care puterea politică aflată la vedere este nelipsită?

Nu cumva ar trebui să fii smintit să nu-ţi pese de ceva atât de serios? În aceste vremuri în care totul ne depăşeşte, e absolut necesară o reconsiderare a faptelor aflate la originea manipulărilor politice şi geopolitice. După o astfel de lectură, nu vom mai putea spune: „Nu ştiam!"

Un bestseller.

---

6 V. http://ed.delacroix.free.fr. Amintim că editorul catolic tradiţionalist Jacques Delacroix este el însuşi un prolific autor de pamflete conspiraţioniste. V. *infra,* Bibliografie I.

Léo Taxil a murit de aproape o jumătate de secol, dar legendele create de el au supravieţuit până astăzi.

Program de dominare mondială şi „conspiraţie luciferică”

De la începutul anilor 1910 până la sfârşitul anilor 1930, *La Revue internationale des sociétés secrètes* a banalizat sintezele de antisemitism şi antimasonism, generând un amestec de literatură antitalmudică şi legende antimasonice în cadrul integrator al mitului conspiraţionist. Refuzarea de către evrei a creştinismului şi respingerea masoneriei de pe poziţiile hegemoniei catolicismului sunt cele două componente ale viziunii moderne proprie cercurilor tradiţionaliste contrarevoluţionare. Teoreticianul catolic Julio Meinvielle (1905-1973) este, în multe privinţe, omologul argentinian al Monseniorului Jouin. În 1936, în Argentina, Meinvielle publică *El judio en el misterio de la historia*[1], în care îi acuză pe evrei de ură împotriva speciei umane şi de intenţia de a domina lumea. Iată cum defineşte Meinvielle chipul duşmanului lui Hristos:

> Ca „fii ai diavolului”, după cum îi numeşte Isus Hristos, evreii au şi metode diabolice de dominare a popoarelor creştine. Aceste metode se reduc la minciună. (...) Vorbind despre Satana, Sf. Paul ne spune „că el se transformă în înger de lumină” (II, Cor., XI, 14). Minciuna este marea armă a diavolului şi a fiilor săi, evreii. De asemenea, imaginea diavolului este şarpele, iar evreii adoptă şarpele ca simbol cabalistic. Ceea ce explică de ce întinderea de capcane este o metodă proprie iudaismului în lupta sa împotriva popoarelor creştine.

Începând din secolul al XVIII-lea, înlănţuirea evenimentelor istorice arată că programul evreiesc de dominare se înfăptuieşte:

> Francmasoneria este opera evreilor. Revoluţia Franceză este, la rândul ei, opera francmasoneriei. Pe de altă parte,

1 Meinvielle, 1965

> Revoluţia Franceză s-a făcut împotriva Bisericii, spre profitul exclusiv al evreilor[1].

„Tactica iudaică” de realizare a „dominaţiei universale” trebuie mai îndeaproape analizată, iar Meinvielle îşi propune să „demonstreze” trei lucruri:

> Primul, că prin intermediul Capitalismului evreii acaparează bogăţiile tuturor popoarelor. Al doilea, că, prin intermediul Liberalismului şi al Socialismului, evreii stăpâni pe bogăţiile lumii otrăvesc toate popoarele, pervertindu-le inteligenţa şi corupându-le sufletul. Al treilea, că, prin Comunism, evreii îşi extermină adversarii şi îi supun pe creştini unui jug cu neputinţă de sfărâmat[2].

Referirea la Talmud îi permite antisemitului argentinian să înfăţişeze „ura faţă de specia umană” atribuită de el evreilor, în spiritul celei mai vechi tradiţii antice iudeofobe, ca fiind o recomandare religioasă specifică acestui popor:

> Este important de ştiut că evreul se supune acestei legi care este a sa, ca şi cum ar îndeplini o misiune. Pentru că această lege conţinută în Talmud, după care se conduc evreii, îi impune, de fapt, să urască şi să dispreţuiască toate popoarele, în special pe cele creştine, să nu aibă linişte până nu le domină şi nu le aduce în stare de robie[3].

Ura faţă de specia umană nu este, după Meinvielle, decât unul dintre elementele concepţiei despre negativitatea evreiască. În prologul eseului său, ca o parafrază la prefeţele repetitive ale *Protocoalelor,* teoreticianul antisemit îi înfăţişează mai întâi pe evrei ca fiind purtaţi de o irepresibilă tendinţă de a domina:

> (...) Dominaţia acestui popor, aici şi pretutindeni, este cu fiecare zi mai reală.
>
> (...) Evreii ne domină guvernele precum creditorii pe debitorii lor. Şi această dominaţie se face simţită în politica

1 Meinvielle, 1965
2 *Idem,* 1965 pp. 77-78
3 Meinvielle, 1965, p. 30

internaţională a popoarelor, în politica internă a partidelor, în orientarea economică a diferitelor ţări; această dominaţie se face simţită în Ministerul Instrucţiunii Publice, în planurile de învăţământ, în formarea de maeştri, în mentalitatea cadrelor universitare; dominaţia evreiască se exercită asupra băncii şi a consorţiilor financiare, iar întregul mecanism complex al aurului, al devizelor, al plăţilor se derulează în mod fatal sub această puternică influenţă. (...) Dar unde nu domină evreul? (...) Buenos Aires, acest mare Babilon, este un caz tipic. Cu fiecare zi înfloreşte mai mult şi tot cu fiecare zi puterea iudaică este acolo mai mare. Evreii controlează banii noştri, grâul, porumbul nostru, inul, carnea, pâinea noastră, laptele, industria noastră în formare, câtă vreme se dovedeşte util şi, în acelaşi timp, tot ei sunt cei care seamănă vrajbă şi aţâţă ura între patroni şi muncitorii creştini, între burghezi şi proletari; ei sunt agenţii cei mai pasionaţi ai socialismului şi ai comunismului; ei sunt cei mai puternici capitalişti ce pot deţine baruri şi discoteci prin care infectează oraşul[1].

Pentru a dramatiza descrierea cuceririi evreieşti, Meinvielle înfăţişează „poporul proscris” ca fiind pregătit să realizeze, în 1936, ultima etapă a programului său de dominare a lumii:

> Iar ceea ce vedem aici se vede în orice loc şi în orice timp. Întotdeauna, evreul purtat de frenezia de a domina lumea, de a jefui bogăţiile popoarelor, semănând tristeţea şi dezolarea printre oameni. Se împlinesc două mii de ani de când, cu tenacitatea rasei sale, se achită de această misiune, iar acum se află pe punctul de a-şi instaura efectiv dominaţia asupra lumii.[2]

Illuminati şi satanism

Raporturile apropiate dintre francmasonerie şi diavol (şi „fiii” acestuia, evreii) vor continua, după cel de-al Doilea Război Mondial, să fie obiect de relatări şi „dezvăluiri”, în special în mediile catolice tradiţionaliste. Pe parcursul ultimilor douăzeci de ani ai secolului al XX-lea, antiiudeo-masonismul de orientare antisatanistă a ieşit din limitele conspiraţionismului creştin pentru a întâlni şi a se combina cu

1 *Ibid.* (pp. XII-XIII)
2 *Ibid.* (p. XIII)

doctrine neopăgâne marcate de ocultism, înscriindu-se, de cele mai multe ori din oportunism, în valul New Age, profitând de faptul că, prin temele ei, această cultură a favorizat revenirea la esoterism. Scrierile publiciştilor contemporani precum Jan Udo Holey arată că moştenirea acestui antimasonism satanist atins de antisemitism (întotdeauna îndulcit) persistă şi intră în noi sinteze mitopolitice, străine catolicismului intransigent şi chiar radical anticreştine.

După ce denunţă „conspiraţia luciferică", de teamă să nu apară naiv sau mai rău, Holey adaugă imediat: „Ar fi simplist să se creadă că ar fi vorba despre o conspiraţie evreiască. E mai degrabă o conspiraţie satanică la care au participat evreii, Weishaupt, Marx, fraţii Warburg, familia Rothschild, Jacob Schiff"[1]. Mai e nevoie să insistăm asupra tăgăduirii? Ori asupra involuntarei supralicitări? Până şi neonaziştii, străduindu-se să fabrice viitoare bestselleruri, îşi mai îndulcesc, cu mai multă sau mai puţină abilitate, discursul despre activităţile criminale ale „Evreului Internaţional"[2]. Referirea la Weishaupt are semnificaţia unui ritual iniţiatic, ea având forţa, pentru cei care ştiu s-o decripteze, de a te face să pătrunzi în lumea „istoriei secrete" sau de a-ţi trezi intuiţia. Chiar la începutul unei cărţi foarte citite în anii de dinaintea celui de-al Doilea Război Mondial, La Guerre occulte, carte scrisă în colaborare de contele (polonez) Emmanuel Malynski (?-1938) şi Leon de Poncins (1897-1976)[3], doi ideologi ai catolicismului tradiţionalist şi

1 *Livre jaune n°6,* p. 152. Weishaupt este, o dată în plus, identificat ca evreu: coerenţa viziunii genealogice a „megaconspiraţiei" depinde de această „iudaizare" retrospectivă.

2 V. Ford, 1920-1922, 4 vol.; rééd., 2004. În 2001 a fost publicată în Elveţia prima traducere franceză a versiunii restrânse (un vol.) a bestsellerului antisemit *The International Jew* (în mod abuziv atribuit doar lui Henry Ford), cu o introducere aparţinând negaţionistului de extremă dreaptă René-Louis Berclaz (Ford, 2001). Găsim semnătura lui Berclaz în revista evoliană *Totalité.* V., de pildă, René-Louis Berclaz, *„Les nouvelles armes de T usurocratie" (Totalité,* nr. 17, primăvara 1984, pp. 16-22), articol având în deschidere un pasaj adeseori folosit din Apocalipsa (XIII, 17): „încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei".

3 Unul dintre primele pamflete antisemite, antimasonice şi anticomuniste ale lui Léon de Poncins, *Les Forces secrètes de la Révolution,* a fost tradus în 1929 în germană *(Hinter den Kulissen des Révolution,* Berlin, Schlieffen-

contrarevoluţionar a căror apropiere de Julius Evola a fost deja constatată[1], găsim:

> Întreaga istorie a secolului al XIX-lea este marcată de evoluţia mişcării revoluţionare, de la 1789 până la bolşevismul rusesc. Această luptă subterană a început cu Revoluţia Franceză sprijinită de „Iluminaţii" întruniţi la „conventul" de la Wilhelmsbad prezidat de profesorul bavarez Weisshaupt *[sic]*[2]

În bestsellerul său conspiraţionist apărut în 1971, *None Dare Call it Conspiracy,* Gary Allen cântă pe aceeaşi strună:

> Karl Marx a fost angajat de către un grup misterios denumit Liga Oamenilor Drepţi pentru a redacta Manifestul comunist, ca momeală pentru nătărăi, menită să cucerească adeziunea publică. (...) Tot ceea ce a făcut în realitate Marx a fost să actualizeze, în spiritul epocii sale, şi să codifice exact programul şi principiile revoluţionare fixate cu şaptezeci de ani înainte de către Adam Weishaupt, întemeietorul Ordinului Iluminaţilor din Bavaria. Şi este clar dovedit de către specialişti recunoscuţi în ceea ce priveşte această temă că Liga Oamenilor Drepţi nu era decât un surogat al Iluminismului. (...)[3]

În 2004, *Livre jaune n°1* denunţă marea conspiraţie mondială, făcând „dezvăluiri" suplimentare deosebit de atrăgătoare cu privire la mormoni:

> Nu este un secret că, din secolul al XIX-lea, Illuminati au sprijinit anumite secte şi chiar şi-au creat, mai târziu, secte proprii. (...) Familiile Rothschild şi Rockefeller, Biserica Scientologică, B'nai B'rith şi chiar Prioria din Sion au legături nemijlocite cu Biserica Mormonilor! Acţiunile Prioriei din Sion nu se limitează la continuarea planurilor celor din Illuminati. Acest ordin este direct responsabil de existenţa şi de tot ceea ce are legătură cu mormonii. Toţi şefii Bisericii Mormonilor

---

verlag, 2 vol.) ca şi în engleză (Marea Britanie şi Statele Unite). V. *infra,* Bibliografie I.

1 Maistre, în Evola, 1987

2 Malynski, Poncins, 1940, p. 1

3 Allen, 1972 (1971), pp. 25-26

sunt urmaşi direcţi ai dinastiei Merovingienilor![1]

În sensul mai cuprinzător pe care i-l atribuie Holey, noţiunea de „Illuminati” îi include şi pe mormoni, pe care „doctorul Bataille”, în cartea sa *Le Diable au XIXe siecle,* îi acuză de „satanism”, ca, de altfel, şi unii teoreticieni conspiraţiomşti americani contemporani[2].

Literatura „esoterică” de extremă dreaptă se recunoaşte deci mai întâi în teoria „megaconspiraţiei” pe care sunt structurate toate capetele de acuzare ce se vehiculează şi toate pretinsele „dezvăluiri” propuse cititorului. „Dezvăluiri” mereu tulburătoare despre personaje celebre (de la Isus Hristos la George W. Bush, inclusiv Adolf Hitler şi papa Ioan Paul al II-lea) sau despre evenimente istorice bazate pe „minciuni”, construite şi impuse, în cel mai mare secret, de înspăimântători conspiratori, considerându-se că Illuminati şi complicii lor ocupă „poziţiile-cheie în conducerea superioară a structurilor financiare, politice, economice, religioase şi ştiinţifice”[3]. Se dezvăluie şi se denunţă o vastă manipulare, orchestrată la nivel mondial de „marile puteri oculte”[4], obiectivul lor final fiind instalarea unui „guvern mondial”, proiect atribuit de obicei lui Adam Weishaupt şi Iluminaţilor din Bavaria[5], a căror activitate se crede că ar fi fost continuată de Giuseppe Mazzini şi de francmasonul satanist american Albert Pike[6]. Pe aceeaşi filiaţie apar inevitabil Karl Marx, B’nai B’rith şi Ku Klux Klan[7], fără a mai vorbi de

---

1 *Livre jaune n°7,* pp. 168-169. Despre diabolizarea mormonilor, v. Davis, 1960, şi *infra,* în chiar acest capitol (legat de viziunile lui Fritz Springmeier).

2 Tanner (G.)/Tanner (S.), 1992; Lockwood, 1993, pp. 118-120. V. Introvigne, 1997, p. 323, nota 40

3 *Livre jaune n°5,* p. 277

4 *Livre jaune n°7,* p. 62

5 *Idem,* pp. 86, 180

6 *Idem,* pp. 96-97. În *Satan, prince de ce monde,* cartea la care lucra puţin înaintea morţii sale (2 octombrie 1959), William Guy Carr a oferit un ultim expozeu sintetic al acestor legende despre „conjuraţia lui Lucifer”, având ca personaje principale pe Weishaupt, Pike şi Mazzini (Carr, 2005b, pp. 127-229).

7 *Idem,* pp. 95-101

templieri[1] şi de Council on Foreign Relations (CFR)[2]... Însă trebuie să ajungem la rădăcina Răului:

> „Activitatea organizaţiei Illuminati pe pământ coboară la aproximativ 3.000 de secole î.e.n., când a infiltrat *Frăţia şarpelui* în Mesopotamia, de care s-a folosit în scopuri rele. (...) Numai după 3.000 de generaţii acesteia i-au urmat alte grupuri, precum evreii, creştinii, francmasonii sau alte comunităţi religioase”[3].

În *Livre jaune n°7,* cititorul neliniştit află cu uşurare că „braţele înarmate ale conspiraţiei mondiale (...) au fost demascate”, adică: „Evreii, masonii, Prioriadin Sion, Vaticanul, Comisia Trilaterală, CFR-ul, grupurile New Age, diferitele culte şi secte — fiecare tendinţă avându-şi originea în familia Rothschild”.[4] Chiar dacă Maeştrii Nevăzuţi sau Superiorii Necunoscuţi ai marii conspiraţii rămân, prin definiţie ori prin natură, de neidentificat, cititorul iniţiat al *Livre jaune* ştie de-acum la ce să se aştepte din partea duşmanilor săi cunoscuţi, pe care îi poate denunţa şi combate prin ce mijloace va crede de cuviinţă.

Să cunoşti secretele organizaţiei Illuminati, ale celor care se denumesc ei înşişi „luminaţi” înseamnă să ştii adevăratele lor planuri, să fii deci la fel de luminat ca şi ei şi să-i poţi astfel înfrunta[5]. Pentru aceasta este suficient să citeşti *Livre jaune!* În marea conspiraţie mondială denunţată acolo, evreii sunt pe primul loc: nu numai că evreii sunt pretutindeni (sub diferite deghizări: Roosevelt, Stalin, Helmut Kohl sau G.W. Bush, de pildă, ar fi evrei!), dar ei se găsesc mereu în spatele puterii aflate la vedere şi sunt în stare de orice (ei ar fi răspunzători pentru cele două războaie mondiale şi pentru cel de-al treilea, pe cale de-a avea loc!).

Reprezentări stereotipe ale infiltrării, ale dominaţiei nelimitate, ale manipulării şi ale cruzimii distrugătoare. Aplicate la critica democraţiei, aceste idei conduc la

1 *Idem,* pp. 47-52, 101. Din Baigent/Leigh/Lincoln (1982)
2 *Idem, 7,* pp. 37-38, 131-132, 259. Împrumut de la Gary Allen (1971-1972)
3 *Livre jaune n°5,* p. 33
4 *Livre jaune n°7,* p. 375, nota 218
5 Taguieff, 2004c, pp. 797-804

respingerea ei ca accesoriu înşelător menit să ascundă natura plutocratică a puterii. Literatura esoterică de extremă dreaptă se mai poate recunoaşte şi prin prezenţa în acelaşi timp a unor referinţe sau motive în care sunt amestecate mit şi istorie, deliruri rasiste şi discursuri pseudoştiinţifice, închipuiri paranoice şi rumori „anti-" ceva. Dar, mai întâi de toate, inevitabila referire la *Protocoalele Înţelepţilor Sionului,* falsul fabricat la Paris în 1900-1901 de un emisar al Okhranei ţariste, Matthieu Golovinski[1], şi difuzat apoi în toată lumea, cu începere din 1920[2].

În *Sângele sfânt şi Sfântul Graal,* lucrare în trei părţi, partea a doua, intitulată „Societatea secretă", conţine un capitol dedicat „Conspiraţiei de-a lungul secolelor", în care găsim un comentariu unic despre „Protocoalele Sionului" care începe astfel:

> Una dintre cele mai convingătoare mărturii referitoare la existenţa şi activităţile Prioriei din Sion pe care le-am descoperit datează de la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea. Este o dovadă bine cunoscută, dar nu şi recunoscută ca atare. Dimpotrivă, a fost întotdeauna asociată cu lucruri mai sinistre. A jucat un rol notoriu în istoria recentă şi încă tinde să stârnească emoţii violente, conflicte dureroase şi amintiri cumplite pe care cei mai mulţi autori le ocolesc cu plăcere.[3]

Autorii cărţii *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* ajung la concluzii de risc minim asupra originilor *Protocoalelor:*

> 1) A existat un prim text, care stă la baza versiunii tipărite a *Protocoalelor.* Acest text nu era un fals. Dimpotrivă, era cât se poate de autentic. (...) 2) Textul original, pe care se bazează versiunea publicată, nu ar fi avut nevoie de un limbaj

1 Falsificatorul, un escroc şi un abil oportunist în politică, nu era nici un antisemit de profesie (precum Krouchevan sau Boutmi), nici un mistic atras de ocultism (ca Nilus).

2 Pentru difuzarea înaintea celui de-al Doilea Război mondial, v. Rollin, 1991 (1939) şi Cohn, 1967; dar aceşti autori nu au avut acces la arhivele ce au permis identificarea falsificatorului şi stabilirea, totodată, cu exactitate a datei la care a fost redactat falsul la Paris. V. Taguieff, 2004b şi 2004c.

3 Baigent et al., 1983, pp. 176-177

> provocator sau incendiar. Dar este posibil să fi inclus o strategie de preluare a puterii, de infiltrare a francmasoneriei pentru a obţine controlul instituţiilor sociale, politice şi economice. (...). 3) Textul original (...) a căzut în mâinile lui Serghei Nilus (...) care i-a modificat limbajul, care a devenit astfel cu mult mai veninos şi mai incendiar (...). 4) Aşadar, versiunea publicată a *Protocoalelor* (...) este mai degrabă un document fundamental modificat. Insă, în ciuda modificărilor, o serie de urme ale versiunii originale pot fi desluşite. (...) Şi aceste urme (...) trebuie să fi avut o importanţă extremă pentru societatea secretă. După cum am descoperit ulterior, ele erau (...) de o importanţă supremă pentru Prioria din Sion[1].

Nici una dintre aceste afirmaţii nu este adevărată. Cei trei pseudoistorici britanici au lansat însă, pe piaţa mondială a conspiraţionismului, o nouă genealogie fictivă a celebrului fals antisemit.

Trebuie observat că autorii conspiraţionişti nu sunt interesaţi de adevărata posteritate istorică a Iluminaţilor: într-adevăr, nu s-a tras cine ştie ce profit ideologic de pe urma faptului că, de pildă, Ordinul Iluminaţilor a fost „trezit" din adormire în atmosfera ocultistă a anilor 1895-1896 de către Leopold Engel în colaborare cu Theodor Reuss (1855-1923), fondator al Ordo Templi Orientis (O.T.O.), ordin neotemplier inspirat deopotrivă din gândirea teosofică şi din mişcările rosacruciene[2]. O întreagă tradiţie antirevoluţionară catolică a văzut în Ordinul Iluminaţilor prima formă istorică a conspiraţiei iudeo-masonice[3]. Iată cum reconstituie Holey

---

1 Baigent et al., pp. 180-181

2 Introvigne, 1993, pp. 64-65; Laurant, 1993, p. 57, şi 1998, p. 966. În 1912, Theodor Reuss (fost socialist exclus din partid pentru bănuiala de spionaj în favoarea poliţiei prusace) îi conferă lui Aleister Crowley o cartă prin care acesta devine Mare Maestru Naţional şi General pentru Marea Britanie şi Irlanda al *Mysteria Mystica Maxima,* ca membru al O.T.O. În 1925, Crowley îi urmează lui Reuss (mort la Miinchen, la 28 octombrie 1923) la conducerea ordinului. În 1929, Crowley publică principala sa lucrare: *Magick in Theory and Practice.* În *Occult Theocrasy* (1933), principala sa lucrare antimasonică, antisemită şi antiocultistă, Lady Queenborough se arată ironică şi totodată indignată de extravaganţele lui Crowley, care, de exemplu, se considera pe sine o reîncarnare a lui Eliphas Levi (Queenborough, 1975, în special pp. 575-577).

3 Coston, 1979b

strategia „machiavelică” de fond a Illuminati:

> Să facem un rezumat al acestui sistem: 1. sunt provocate conflicte ce-i determină pe oameni să se bată între ei şi nu împotriva celor aflaţi la originea neînţelegerilor. 2. Nimeni nu se dă drept adevăratul instigator. 3. sunt sprijinite toate părţile aflate în conflict. 4. Ei trec drept instanţa binevoitoare care ar putea pune capăt conflictului. Aceasta este calea urmată de Illuminati care vor să domine lumea; să provoace pe cât posibil învrăjbirea oamenilor şi a naţiunilor de pe pământ. Rătăciţi în haloul informaţiilor contradictorii, aceştia nu-i vor putea descoperi pe adevăraţii instigatori. Societăţi secrete internaţionale sunt un instrument puternic de care se servesc pentru a semăna discordie între oameni. (...) Vârâţi, timp îndelungat, până în gât în războaie, oamenii vor sfârşi prin a se sătura să tot lupte şi vor ajunge să ceară chiar ei un guvern mondial[1].

Înfricoşătoarele „dezvăluiri” ale lui Fritz Springmeier despre Illuminati: infiltrare, programare mentală, conducere în secret a organizaţiilor mondialiste, pregătire pentru domnia Antihristului

Dintre numeroşii autori conspiraţionişti citaţi şi exploataţi (menţionaţi, rezumaţi sau, pur şi simplu, plagiaţi) de publicişti ca Jan Udo Holey (Jan van Helsing) sau David Icke, ale căror lucrări ating tiraje semnificative (depăşind 100.000 de exemplare), un anume Fritz Springmeier[2] atrage atenţia prin felul în care scrierile sale sunt un mănunchi alcătuit din cele mai diverse tipuri de delir care, deşi relativ confidenţiale, sunt

1 *Livre jaune n°5,* pp. 34-35

2 Victor Earl Schoof, născut în Statele Unite la Garden City (Kansas) la 24 septembrie 1955, şi-a schimbat legal şi numele, şi prenumele în 1987, adoptând numele de Fritz Artz Springmeier. Începând cu anii 1980, el face parte din mişcarea creştin-naţionalistă americană de extremă dreaptă. Este membru al organizaţiei Christian Patriot Association. În anii 1990, potrivit unor investigaţii jurnalistice, el s-ar fi apropiat de cercurile „suprematiste” (apărătorii „rasei albe”) până acolo încît ar fi devenit membru al Army of God (ceea ce el a dezminţit). Pentru amănunte biografice despre Springmeier, dar într-un stil moralizator depăşit, v. John S. Torell, *Fritz Springmeier — Another Human Tragedy,* http://www.eaec.org, 25 iulie 2005 (site-ul European American Evangelistic Crusader).

totuşi o sursă de inspiraţie pentru numeroase site-uri de internet. În cărţile, broşurile şi casetele (audio şi video) ale lui Fritz Springmeier, clasica denunţare „populistă” a guvernului american se combină cu aceea a marii conspiraţii mondiale (a „mondialiştilor”), iar denunţarea acţiunilor criminale ale grupărilor sataniste (reale sau imaginare), cu aceea a „răpirilor” de fiinţe umane de către extratereştri pentru efectuarea de experienţe sau pentru realizarea controlului mental asupra viitorilor „sclavi”, în special prin introducerea de implanturi. Scrierile şi cuvântările sale (Springmeier fiind un neobosit conferenţiar) sunt o ilustrare a sintezei ce are loc începând cu anii 1990 între antimondialismul de factură americană[1], ufologia conspiraţionistă[2] şi antisatanismul creştinilor fundamentalişti[3].

Despre aşa-zisele „abducţii”, adică, în limbaj ufologic, răpirile de fiinţe umane şi animale de către extratereştri, au fost publicate numeroase „mărturii” urmate de investigaţii mai mult sau mai puţin serioase. Prezentarea extratereştrilor ca fiinţe ostile locuitorilor Terrei, periculoase, în mod special pentru oameni, a avut la bază relatările despre cazuri de dispariţie, adeseori însoţite de detalii mai mult sau mai puţin delirante despre prelevări de organe sau de sânge ori despre introducerea unor implanturi. Acestea din urmă au fost descrise ca instrumente sau aparate de mici dimensiuni pe care „alienii” le-ar introduce în corpul celor răpiţi („abduşi”), cel mai frecvent în nas, în urechi, în ochi şi chiar în sex (în cazul bărbaţilor). Relatările despre „abducţii” sunt mereu însoţite de denunţarea statului federal american sau a unora dintre serviciile lui secrete, acuzat de colaborare cu invadatorii extratereştri, deoarece ar pune la dispoziţia acestora, de pildă, baze subterane sau i-ar sprijini în acţiunile de răpire. De unde reprezentările, banalizate deja prin exploatarea lor cinematografică, despre „bărbaţi în negru” *(Men in Black,* MIB), agenţi ai CIA lucrând pentru sau cu extratereştrii, sau „elicopterele negre” *(Black Helicopters/*[4]*.* În Statele Unite, printre profesioniştii ufologiei conspiraţioniste,

1 Carr, 1998 şi 1999 (1958/2005a)
2 Cooper, 1989, 1991 şi 2004
3 Despre valul antisatanist al anilor 1980, v. Introvigne, 1997, pp. 334-396.

John Keel are faima de a fi unul dintre cei mai buni specialişti în *Men in Black.* Expresia a fost popularizată de cele două filme ale lui Barry Sonnenfeld, *Men in Black I* (1997) şi *Men in Black II* (2002), care, amestecând comicul cu fantasticul, au obţinut un imens succes internaţional: filmul pleacă de la faptul că diverşi extratereştrii, dintre care unii foarte de temut, trăiesc pe Pământ, pe seama oamenilor (aceşti „extraneeni" sau „alienigeni" sunt deci „intratereştrii")[1]. În Franţa, autorul de romane ştiinţifico-fantastice Jimmy Guieu s-a specializat în jocul cu asemenea teme de acuzare şi relatări delirante[2].

Pentru a simţi legăturile imaginare ţesute de propagandiştii „antimondialişti" de extremă dreaptă între planul instaurării Noii Ordini mondiale, complotul organizaţiei Illuminati şi practicile secrete ale CIA în materie de „control mental"[3], ne poate fi de folos un amplu interviu al publicistului Fritz Springmeier, realizat în 1998 de Wayne Morris în Canada pentru Radio CKLN (Universitatea Politehnică Ryerson, Toronto, Ontario) şi difuzat pe parcursul unei serii de emisiuni consacrate „programării mentale". Experienţele de Mind Control despre care este vorba sunt considerate a avea loc în cadrul unei conspiraţii guvernamentale (despre care deseori

---

4 V. Hopkins, 1987; Cooper, 1989, 1991 şi 2004; Keel, 1970 şi 2002; Keith, 1993 şi 1994a, b, c; Sider, 1994; Mack, 1995. V. şi investigaţia făcută de Marie-Therese de Brosses, 1997, precum şi lucrările enciclopedice ale lui Peter Knight, 2003 şi 2004. Despre *Black Helicopters,* v. Spark, 2003.

1 Cei doi eroi (interpretaţi de Tommy Lee Jones şi Will Smith), „K" şi „J", sunt membrii unei agenţii ultraconfidenţiale, necunoscută guvernului. Sarcina lor este aceea de-a „regulariza imigraţia extraterestră pe Pământ". Textul de prezentare pe DVD insistă asupra rolului lor de protectori: „Ei sunt asigurarea voastră pentru orice risc, cea mai bună şansă de supravieţuire, ultima voastră apărare împotriva viermilor intergalactici". Alienii sunt deci o ameninţare, ei fiind prezentaţi ca invadatori. Umorul realizatorului îngăduie însă distanţarea de orice ar putea fi motiv de spaimă. V. Costello, 2004, pp. 126-127.

2 V. Guieu, 1990, 1991, 1992 şi 2000. Pentru o cercetare critică severă a interpretărilor făcute de Hopkins (1987, 1988), Strieber (1987, 1988), Mack (1995), Jacobs (1995) şi atâţia alţi ufologi specializaţi în povestiri despre întâlniri doveditoare cu alieni ostili sau despre răpiri făcute de extratereşti, v. Meheust, 1985 şi 1992; Klass, 1988; Todd Carroll, 2005.

3 Despre operaţia Mind Control, v. Marks, 1979; Bowart, 1994; Constantine, 1995 şi 1997; Springmeier/Wheeler, 1996 şi 1998.

se crede că ar fi organizată de un guvern secret) sau în acela al unui contract secret între liderii politici şi extratereştri/invadatori/colonizatori/prădători care se dedau cu regularitate practicării răpirilor. Interviurile radiofonice au fost transcrise şi difuzate mai ales în traducere franceză pe diverse site-uri de internet, de pildă, sub titlul de „Supravieţuitori ai Illuminati rup tăcerea”[1]. Fritz Springmeier are într-adevăr reputaţia de a fi un „expert în Illuminati”[2]. În introducerea pe care o face interviurilor realizate de Wayne Morris, Henri Viaud-Murat scrie, adresându-se „creştinilor”:

> Organizarea Noii Ordini mondiale şi pregătirea de către Illuminati a manifestării Antihristului *[sic]* presupun realizarea în prealabil a planului lor masiv de programare mentală. Acesta are în vedere programarea şi manipularea mentală, prin diverse tehnici ultrasofisticate, a unei armate cât mai numeroase cu putinţă de soldaţi docili şi gata să îndeplinească toate atrocităţile ordonate de stăpânii lor[3].

Fritz Springmeier este înfăţişat ca militant şi combatant: „Acest creştin are o misiune în favoarea supravieţuitorilor Illuminati despre care a făcut numeroase studii şi a publicat foarte multe cărţi şi articole”. Aşa-zişii supravieţuitori sunt foşti „sclavi” programaţi mental şi adesea torturaţi de pretinşii Illuminati — o altă categorie de supravieţuitori fiind alcătuită din fiinţe omeneşti care ar fi fost răpite de alieni[4]. „Supravieţuitorii” răpirilor extraterestre devin martori privilegiaţi care, adesea, se transformă în autori sau coautori de cărţi de succes despre îngrozitoarele activităţi secrete ale alienilor sau ale Illuminati, presupuşii lor complici. Mărturiile militante precum cele ale lui Cisco Wheeler exploatate de

---

1 On-line, pe site-ul de limbă franceză: http://www.eglisedemaison.be, 25 februarie 2005

2 Expresia îi aparţine lui Katie Klemenchich, 2004, p. 25.

3 Articol din *Parole de Vie* (http://www.paroledevie.org)

4 „Abduşi” sau „răpiţi”. Una dintre cele mai cunoscute „mărturii” aparţine lui Debbie Tomey, care semnează Kathie Davis sau Debbie Jordan, al cărei caz a fost studiat şi exploatat în anii 1980 de pictorul şi sculptorul american Budd Hopkins (născut în 1931), devenit un ufolog celebru începând cu anii 1977-1978 ca urmare a unor întâlniri „tulburătoare” (Hopkins, 1987 şi 1995). V. Jordan/Mitchell, 1995; Brosses, 1997, p. 95 *sq.*

Fritz Springmeier au, pe de o parte, caracteristicile literaturii antisataniste care, pe parcursul ultimelor două decenii ale secolului al XX-lea, a cunoscut o surprinzătoare amploare, îngemănându-se cu diferite curente ale ufologiei conspiraţioniste şi, pe de altă parte, ale unei categorii de scrieri ştiinţifico-fantastice specializate în relatarea invadării sau a cuceririi Pământului de către extratereştri pe cât de răi, pe atât de inteligenţi şi deci foarte de temut. Miza este jocul cu tendinţele paranoice ale cititorilor sau ale spectatorilor, cu condiţia ca prelucrarea artistică a sentimentului de a fi ameninţaţi să le producă acestora purificarea/sublimarea, catharsisul trăirilor negative. Omagiu involuntar lui Herbert George Wells, un pionier în materie, cel care se află la originile acestei tradiţii ca autor al romanului *The War of the Worlds (Războiul lumilor),* publicat în 1898[1]. Această viziune a „războiului lumilor" în care monştri îngrozitori veniţi din alte lumi sunt atacatori nemiloşi[2] a fost adusă pe marele ecran cu

---

1 povestirea lui Herbert George Wells (1866-1946) a apărut iniţial în foileton în *Pearson's Magazine* din aprilie până în decembrie 1897, apoi este publicată, anul următor, în volum, devenind imediat un bestseller în pofida criticilor aduse modului necizelat şi stilului jurnalistic în care a fost scrisă (Wells, 2005; Lagrange, 2005a, pp. 49-60). Acestui roman ştiinţifico-fantastic al lui Wells i se datorează identificarea „marţienilor" ca prototip al invadatorului extraterestru, descris ca un fel de fiinţă monstruoasă („caracatiţele" marţiene ale lui Wells care se hrănesc cu sânge omenesc sunt urmaşe ale unor creaturi care, deşi erau la origine foarte asemănătoare omului, au evoluat într-o direcţie divergentă şi într-un mediu diferit), un monstru răpitor împotriva căruia se duce o „luptă pentru viaţă" *(struggle for life)* nemiloasă (un împrumut din „darwinismul social" al epocii). Wells a creat mitul marţianului invadator, de atunci mereu prezent în instrumentarul imaginativ al contemporanilor noştri. Reuşitul film al lui Tim Burton, *Mars Attacks!* (1996, DVD, Warner Home Video), este o dovadă suficientă. V. Manfredo, 2000, pp. 22-26; Andrevon, 2005a, b şi d; Bargain, 2005a, b, c şi d.

2 V., de pildă, filmul lui Don Siegel din 1956, *Invasion of the Body Snatchers (Invazia jefuitorilor de trupuri),* după romanul omonim al lui Jack Finney (1955), (după care Philippe Kaufman a realizat în 1978 o a doua adaptare foarte reuşită, iar Abel Ferrara, o a treia, în 1993), *The Quatermass Xperiment* (1955) sau *Quatermass II* (1957), al lui Val Guest, sau unele texte ale lui Jimmy Guieu, caZ/ *Invasion de la Terre* (1956), *Hantise sur le monde* etc. V. Guieu, 2000, pp. 4-5. Pentru alte exemple, v. Sabatier, 1973; Manfredo, 2000; Baudou, 2003, pp. 80-81; Costello, 2004; Andrevon, 2005c; Bargain, 2005b.

talent de Steven Spielberg într-un film din 2005[1]. După drăguţul şi simpaticul *E. T. Extraterestrul,* care vrea binele pământenilor (care nu sunt îngeri), apare respingătorul şi răul E.B.E. (Entitate Biologică Extraterestră), invadatorul care împrumută trăsăturile negative ale nazistului, ale teroristului sau ale vampirului. Răul absolut este opusul absolut al cetăţeanului american care respectă drepturile omului, este fiinţa cea mai străină de morală, de respectul necondiţionat faţă de viaţa omenească. Or, cel mai străin dintre străini şi cea mai stranie apariţie dintre fiinţele stranii este extraterestrul monstruos, ucigaş de oameni, exterminator, adică, într-un cuvânt, „barbarul". Un amestec de spirit dictatorial şi de instincte criminale. După 11 septembrie 2001, pe plan mondial, reprezentarea se schimbă: străinul absolut este de acum înainte duşmanul absolut. N-ar fi de mirare dacă s-ar afla că acesta complotează de secole întregi, poate chiar de milenii.

Pentru a construi imaginea marii conspiraţii, Fritz Springmeier (şi alţi publicişti, ca Alex Constantine sau Jim Keith[2]) se inspiră mai ales din mărturiile „supravieţuitorilor" acestor operaţiuni criminale („supravieţuitorii" — martorii cei mai celebri fiind femei, Cisco Wheeler şi Cathy O'Brien[3]), operaţiuni prevăzute în cadrul a ceea ce adesea este denumit „Projet MK Monarch" sau „Programme Monarch"[4]. „MK" pentru „Mind Kontrol" *[sic],* „K" evocând activităţile criminale ale medicilor nazişti evacuaţi în Statele Unite, ale căror „experienţe" asupra prizonierilor din lagărele hitleriste i-ar fi inspirat pe unii dintre specialiştii manipulării conştiinţelor care

---

1 Kathleen Kennedy şi Colin Wilson sunt coproducătorii acestui film, iar Tom Cruise, actorul principal. Înainte de filmul lui Steven Spielberg, *Războiul lumilor* a făcut obiectul unei remarcabile adaptări cinematografice în 1953, a lui George Pal (producător şi scenograf) şi a lui Byron Haskin (realizator) — DVD, Paramount. Pe tema invaziei extraterestre, la cinema, v. remarcabilul supliment nr. 8 („Războiul lumilor"), vara 2005, din revista L3 *Ecran fantastique.* V. mai ales Andrevon, 2005a, b, c şi d; Bargain, 2005a, b, c şi d.

2 V. Constantine, 1995 şi 1997; Keith, 1993, 1994a, b, c. Despre viziunile conspiraţioniste ale lui Jim Keith, v. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 170, 281-282.

3 V. Springmeier/Wheeler, 1996 şi 1998.

4 V. o sinteză recentă în Karma One, 2005.

lucrează pentru CIA, ca Dr. Ewen Cameron — cunoscut pentru participarea sa la programul numit „MK Ultra”, program de cercetare ştiinţifică asupra manipulării mentale, lansat în 1949, a cărui existenţă este atestată de numeroase documente declasificate ale CIA[1]. Cisco Wheeler şi-a construit reputaţia de a fi o „supravieţuitoare” a programului MK Ultra Monarch. Cât despre Fritz Springmeier, el este mereu înfăţişat în mediile conspiraţioniste ca un eminent specialist al Project MK Monarch. În cartea sa apărută în 1995 *(The Top 13 Illuminati Bloodlines),* ca şi în partea a doua a interviului din care am citat anterior, Springmeier revine amănunţit asupra relaţiilor dintre Dr. Ewen Cameron şi Dr. Joseph Mengele, care, după 1945, ar fi colaborat cu CIA, sub numele de „Dr. Green”. De exemplu: „Mengele era descendent al Illuminati şi făcea cercetări de tip Illuminati în scopul de a putea exercita control asupra mentalului. A făcut nenumărate cercetări despre gemeni. Ei [Mengele şi colaboratorii săi] au descoperit cu acest prilej nivelul exact al traumei ce poate fi produsă diferitelor persoane înainte de a le ucide”[2]. În 2004, în *Livre jaune n°7,* Holey-Helsing consacră un capitol întreg unui subiect foarte nelămurit: „Joseph Mengele şi proiectul Monarque[3]”. Inspirându-se din Keith şi din Springmeier, el afirmă că „paternitatea proiectului Monarque poate fi atribuită”[4] lui Mengele şi aduce detalii menite să confere credibilitate ulterioarei sale relatări delirante: „Proiectul Monarque a debutat în anii 1950. Proiectul ultrasecret se derula sub oblăduirea unui departament întreg din CIA. [...] La începutul proiectului, responsabilii săi erau Illuminati. Cele patru „creiere” ale operaţiunii erau Dr. Green — care era, de fapt, însuşi Mengele Dr. White, adică Dr. Eween Cameron, Dr. Black, adică, Dr. Ed Hummel, şi Dr. Blue, adică Dr. Heinrich Mueller”[5]. În ce priveşte ororile comise în cadrul proiectului Monarque mitologizat, descris amănunţit de Springmeier,

---

1 V. Marks, 1979.

2 Interviu on-line la adresa: http://www.karmapolis.be/pipeline/interview_spring- meier_suite.htm; tr. fr. uşor modificată. V. şi Springmeier/Wheeler, 1996, şi Keith, 1994a.

3 *Livre jaune n°7,* cap. 10, pp. 67-78.

4 Ibid*.,* p. 67

5 Ibid*.,* p. 69; traducere modificată

Keith sau Holey, ne putem face o idee citind următoarea descriere fantasmagorică: „Lucrările la proiectul Monarque se desfăşurau într-un hangar uriaş destinat construirii de avioane mari. În acest hangar erau îngrămădite mii de cuşti, suficient de mari pentru a încăpea în ele copii de vârstă mică. După informaţiile noastre *[sic],* era vorba despre două-trei mii de bebeluşi”[1]. Bebeluşi destinaţi să devină, după torturi îngrozitoare, „roboţi umani” sau „sclavi ai Illuminati”. Căci, „fără sclavi, Noua Ordine mondială nu poate exista”[2]. Această literatură de groază arată că însăşi poziţia antitotalitară poate fi atinsă de delir.

Datorate iniţiativei CIA, experimentările pe cobai umani, cu sau fără acordul acestora, sunt o realitate şi au urmărit, de exemplu, să testeze efectele anumitor droguri (LSD, în special[3]) asupra comportamentului uman, în scopul de a putea fi mai bine „controlat”. Sunt poate singurele fapte pe care se bazează reprezentările paranoice şi povestirile fantastice cu privire la, marele complot criminal denunţat de Fritz Springmeier, de cei asemenea lui (Jim Keith), de epigonii şi vulgarizatorii săi (Holey, Icke).

Scrierile şi casetele acestui profesionist al antimondialismului de extremă dreaptă amestecate cu elemente aparţinând genului ştiinţifico-fantastic au constituit o sursă de inspiraţie pentru autorii conspiraţionişti ai generaţiei următoare care îl parafrazează sau îl citează foarte frecvent. Din ampla discuţie a lui Wayne Morris cu Fritz Springmeier, ne va fi suficient următorul pasaj referitor, în mod deosebit, la actele criminale ale Illuminati:

> Fritz Springmeier: îi salut pe toţi ascultătorii noştri şi îi îndemn să acorde atenţie acestei emisiuni, deoarece vom vorbi despre chestiuni importante, ce vor avea consecinţe în viaţa lor şi a nepoţilor lor!
>
> Wayne Morris: Aş prefera să încep prin a vă întreba cum aţi aflat despre cercetările făcute cu sprijin guvernamental pe tema programării mentale.
>
> Fritz Springmeier: Programarea mentală atinge foarte multe

1 Ibid*.,* p. 73
2 *Livre jaune n°7,* p. 78
3 V. Leary, 1984.

domenii. Ea presupune mai ales un guvern mondial secret condus de Illuminati. În timpul unor investigaţii pe care le făceam despre Illuminati, am aflat cu ce se ocupau aceştia şi cum au ajuns să se ascundă. Se prevalau de alibiul Siguranţei naţionale. Se folosesc de patriotismul nostru şi încearcă să ne convingă că este în interesul nostru şi interesul propriei securităţi să ne supunem la tot ceea ce vor ei să ne impună, păstrând, în acelaşi timp, secretul asupra activităţilor lor.

Wayne Morris: Pe Illuminati i-aţi descoperit în timpul cercetărilor despre programarea mentalului sau invers?

Fritz Springmeier: Am descoperit programarea mentalului făcând cercetări despre Illuminati. Investighez, de asemenea, toate iniţiativele guvernului. Dar, vedeţi, în general nu cunoaştem decât aspecte de suprafaţă. Dacă vrem să ştim ce se întâmplă într-adevăr, atunci trebuie să căutăm dincolo de aparenţe.

Wayne Morris: Ne-aţi putea explica cine sunt Illuminati?

Fritz Springmeier: Illuminati sunt cei care zdruncină lumea din temelii. Sunt un grup de familii care, de generaţii, fac parte din elita societăţii. Eu le numesc „triburi" sau „familii"[1]. Există 13 familii principale. Sunt sataniști de generaţii întregi. Ceea ce înseamnă că, de secole, ei practică o vrăjitorie secretă, îşi transmit „religia" din generaţie în generaţie. Ei duc o viaţă dublă. Au o viaţă publică, în văzul lumii, şi o viaţă ascunsă, ferită de ochii lumii[2]. Sunt foarte, puţini aceia care au izbutit să le descopere secretele, deoarece sunt maeştri în arta secretului. Nu m-aş fi gândit niciodată că ei pot păstra

---

1 Sau „dinastii" *(Bloodlines)*

2 Modelul clasic al povestirii fantastice.. V. celebrul roman al lui Robert Louis Stevenson (1850-1894) publicat în 1886: *Straniul caz al doctorului Jekyll şi al domnului Hyde.* E bine cunoscută tema centrală a acestui roman „de cercetare ştiinţifică": doctorul Henry Jekyll inventează un produs chimic care îi provoacă o dedublare a personalităţii, fapt dovedit de înspăimîntătorul său dublu, domnul Hyde, pe cât de hidos, pe atât de sângeros. Figura ucenicului vrăjitor (folosită de Mary Shelley în celebrul său *Frankenstein sau Prometeul modem,* roman apărut în 1818) cedează locul celei a savantului nebun, victimă a unei cunoaşteri şi a unui meşteşug pe care nu-l stăpâneşte în totalitate. Argumentele lui Jean Gattegno care stabilea începuturile genului ştiinţifico-fantastic în 1818 sunt convingătoare: „Totul începe cu Frankenstein. Dincolo de vechiul mit prometeic pe care se întemeiază şi de tânăra tradiţie romantică prin care este şi azi actual, romanul lui Mary Shelley este prima lucrare de ficţiune care utilizează ca resort al intrigii sale o ştiinţă în plină expansiune" (Gattegno, 1977, p. 38).

atât de bine secretul asupra activităţilor lor, până ce n-am trecut la cercetări sistematice despre Illuminati. Un anume John Robison a adus dovezi despre existenţa unei conspiraţii secrete împotriva tuturor statelor din Europa[1]. Această conspiraţie secretă era organizată de francmasoni, de Illuminati şi de către societăţi secrete. Acestea se întâmplau în 1798. În acea vreme, guvernul din Bavaria a organizat descinderi la diferite sedii ale Illuminati, punând mâna pe documentele secrete ale acestora. Dosarul lor a fost trimis tuturor guvernelor europene, sub titlul: „înscrisuri originale ale Ordinului Illuminati". În acelaşi timp, în epoca modernă, foarte puţini au putut dezvălui ceva despre organizarea actuală a Illuminati. Eu mi-am asumat această sarcină. Vreau să dezvălui pe larg cine sunt aceşti oameni, în ce constau practicile şi activităţile lor, absolut totul despre ei! Faptul că vă ofer răspunsuri mai lungi la întrebările pe care mi le adresaţi se explică prin aceea că, în general, oamenii tind să interpreteze informaţiile despre Illuminati în funcţie de propriul sistem de gândire. Dacă doriţi să-i înţelegeţi pe Illuminati, atunci trebuie să înţelegeţi că aceşti oameni nu gândesc nicidecum ca mine ori ca dumneata. Pentru a lua un singur exemplu, aflaţi că foarte mulţi dintre ei au personalităţi multiplu programate, ceea ce deja creează o enormă diferenţă faţă de toţi aceia care, asemenea nouă, nu sunt „multiplu programaţi" (NE: Springmeier foloseşte deseori acest termen pe care-l putem înţelege ca definind o tulburare de personalitate: un singur individ posedă mai multe personalităţi distincte, toate programate şi artificial induse prin tehnici psiho-ştiinţifice complexe).

Wayne Morris: Vorbind despre Illuminati, aveţi în vedere gruparea creată în 1776 în Bavaria de către Adam Weishaupt?

Fritz Springmeier: Da, la ea mă refer. Însă nu Weishaupt a creat-o, căci această organizaţie există de mult mai multă vreme. Familiile oligarhice sunt extrem de puternice. Studiind istoria, vă veţi da seama că acestea nu au renunţat niciodată la putere. Unele dintre aceste familii datează chiar din timpul lui Nemrod. Familia Rothschild şi-a reconstituit propria genealogie secretă care ajunge până la Nemrod. Aceiaşi care controlau religiile de mistere. În Antichitate, exista un Consiliu suprem care superviza toate religiile de mistere. Aveau preoţi foarte puternici, şi au preferat să rămână ascunşi timp de secole şi să acţioneze în secret. Dar au fost întotdeauna

1 V. Robison, 1797 (şi 1798). V. Carr, 2005b, p. 151 *sq,* 195, pp. 215-216.

prezenţi. La sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost trimisă în Europa o comisie care să constate situaţia bisericilor distruse în timpul luptelor. De sub altarele „creştine” au ieşit la iveală altare păgâne. Foarte multe catedrale au fost construite pe amplasamente considerate puternice centre oculte. La orele la care nu se oficiau slujbe religioase, aceste biserici serveau unor ceremonii satanice. Şi practica aceasta a continuat, în secret, timp de secole.

Wayne Morris: Vreţi să spuneţi că aceste biserici au fost infiltrate de Illuminati?

Fritz Springmeier: Lumea noastră se află sub controlul acestor familii foarte puternice. Una dintre ele, de exemplu, include toate familiile regale din Europa[1]. În realitate, ei ne conduc. Multe dintre statele europene au Biserici naţionale conduse de monarh.

Wayne Morris: Aţi vorbit despre existenţa a 13 familii de Illuminati. Le puteţi numi?

Fritz Springmeier: Am publicat o carte în care toate aceste familii sunt prezentate amănunţit. Principalele 13 familii sunt: Astor, Bundy, Collins, Dupont, Freeman, Kennedy, Leigh, Onassis, Rockefeller, Rothschild, Russell şi Van Dine. Cea de-a treisprezecea este familia Merovingienilor. Aceasta este foarte importantă, căci reuneşte toate familiile regale din Europa. În cartea mea despre Illuminati, n-am discutat foarte mult despre ramura merovingiană, deoarece există alte publicaţii care o prezintă în detaliu. Prinţul Charles al Marii Britanii, de exemplu, aparţine acestei ramuri. Dacă i-aţi studia genealogia, aţi vedea că el se înrudeşte cu mai mulţi preşedinţi americani: Washington, Jefferson, Madison, cei doi Harrison, Tyler, Taylor şi George Bush. Şi Dan Quayle, vicepreşedintele american din perioada când preşedinte era George Bush (tatăl), se înrudeşte cu familia regală din Anglia. Prinţul Charles se mai află în relaţie de rudenie şi cu doamna Woodrow Wilson. Americanii cred că familiile care îi conduc nu sunt legate între ele prin rudenie, dar nu este deloc aşa. Mi s-a spus că la inaugurarea bibliotecii lui George Bush, în Texas, preşedintele Carter a amintit că publicase o carte care să arate că toţi preşedinţii americani erau mai mult sau mai puţin înrudiţi.

Wayne Morris: Când aţi aflat despre existenţa celor numiţi Illuminati? Ce informaţii v-au trezit interesul?

Fritz Springmeier: Fără îndoială că toată lumea a auzit

1 Teză reluată de David Icke, Jan Udo Holey etc.

vorbindu-se despre Martorii lui Iehova şi despre felul lor de-a merge din poartă-n poartă, câte doi. În ce mă priveşte, eu eram un misionar creştin şi lucram pentru a aduce Martori de-ai lui Iehova pe calea lui Hristos. Într-o zi, obosit să tot am de-a face cu membri de rând ai Martorilor lui Iehova, m-am rugat lui Dumnezeu să-mi dea mijlocul prin care să decapitez organizaţia autoritară ce-i ţine pe Martorii lui Iehova sub controlul ei. Ruga mi-a fost îndeplinită. Am intrat în posesia unor informaţii confidenţiale ce dovedeau că şefii Martorilor lui Iehova, care se află la conducerea Watchtower Society (Societatea Turnului de Pază) colaborează cu şefii Bisericii Mormonilor (Biserica Sfinţilor Ultimelor Zile)[1]. Această informaţie mi-a întors viaţa pe dos. Atunci am aflat despre Illuminati şi despre tehnicile lor de programare mentală. Nu vreau doar să-i arăt cu degetul pe Martorii lui Iehova şi pe mormoni, căci Illuminati au infiltrat toate religiile şi toate Bisericile pe care, în bună parte, le controlează. Toate denumirile creştine în general au fost infiltrate şi sunt, în secret, controlate de Illuminati. Aşa s-a întâmplat să aflu prima oară despre existenţa acestora. Despre existenţa CFR (Council of Foreign Relations), a Comisiei Trilaterale şi a grupului Bilderberg ştiam de aproximativ douăzeci de ani[2]. Dar aici este vorba despre o organizaţie situată în cu totul alt plan[3]. Când am început să fac cercetări, am început totodată

1 Opoziţia faţă de secta mormonilor este o importantă componentă a antisatanismului, în special în cultura americană. V. Davis, 1960; Introvigne, 1997, pp. 92-95. V. şi *supra,* în chiar acest capitol (în legătură cu *Livre jaune n°7).*

2 V. Allen, 1971-1972 şi 1976, lucrări de popularizare a ideilor specifice primei generaţii de după război a autorilor conspiraţionişti americani, urmaţi de omologii sau de imitatorii lor europeni (Henry Coston, Pierre de Villemarest, Yann Moncomble etc.).

3 Springmeier îşi imaginează puterea celor din Illuminati ca pe o superputere ultrasecretă exercitată prin controlul asupra societăţilor secrete sau semisecrete cunoscute, adică ale căror denumiri sunt cunoscute, şi, uneori, şi membrii acestora. A pretinde că faci descrierea unei societăţi secrete este oarecum contradictoriu: dacă este cu adevărat secretă, atunci nu este cunoscută, nu se poate spune nimic despre ea, căci este sortită să rămână necunoscută. Adepţii teoriei conspiraţiei caută să eludeze această contradicţie prin redublarea la nesfârşit a presupusei grupări secrete, după modelul abatelui Barruel, care făcea distincţia între „loji” (francmasoneria la vedere) şi „arrièreloji” (conducerea nevăzută a sectelor şi a societăţilor secrete, inclusiv francmasoneria). Accesul la Superiorii Necunoscuţi înseamnă fie o iniţiere prealabilă (de unde importanţa acordată mărturiilor presupuşilor ex-iniţiaţi), fie posesia de

să ajut oameni care voiau să părăsească gruparea Illuminati. Cu acest prilej, am aflat lucruri noi, în special modul de funcţionare a programării mentale. O descoperire atrăgea după sine alta nouă.

Wayne Morris: Care sunt scopurile familiilor de Illuminati şi ale întregii lor organizaţii? De ce au infiltrat Illuminati aceste organizaţii mondiale?

Fritz Springmeier: Pentru înfăptuirea a ceea ce se cheamă Noua Ordine mondială şi pentru aducerea unui om încă aşteptat să apară şi care va atrage atenţia lumii întregi. Acest om se numeşte Antihrist. Este obiectivul lor final. Nu doresc să las ascultătorilor impresia că sunt pe cale să le fac un jurământ religios, dar chiar asta se întâmplă. Cine lucrează la deprogramarea victimelor grupării Illuminati îşi dă seama că acestea au fost programate după un plan mondial foarte elaborat care are drept scop unificarea lumii sub domnia Antihristului[1].

Wayne Morris: Aţi afirmat că, pentru a-şi atinge scopurile, Illuminati folosesc programarea mentală. Cum v-aţi dat seama de asta? Aţi lucrat cu Cisco Wheeler, care a scris o carte împreună cu dumneavoastră. Cred că ea era una dintre victimele exercitării controlului mental de către Illuminati. Cum aţi întâlnit-o şi cum v-aţi dat seama de ceea ce i se întâmplase?

Fritz Springmeier: Ea încerca să se desfacă din lanţ, să rupă dependenţa de programarea mentală. Am descoperit că era vorba despre cel mai mare sistem sclavagist cunoscut vreodată în lume. Erau, cu totul, patru femei care făceau parte din Illuminati şi care lucrau în echipă. Devenite toate patru creştine, ele încercau să se elibereze ajutându-se una pe cealaltă. Iar eu investigam cazul Illuminati. Cei care sunt sub efectul programării mentale sunt determinaţi să nu-şi dezvăluie niciodată secretele. Pentru cei care au făcut parte din Illuminati şi asupra cărora a fost exercitată programarea

documente interceptate sau confiscate de poliţie (cazul scrisorii din 1822 atribuite lui Piccolo-Tigre), ori chiar furate de oameni buni la suflet (cazul *Protocoalele înţelepţilor Sionului*, după Serghei Nilus).

1 Pentru o mai amplă prezentare a acestei viziuni apocaliptice, v. broşura lui Serge Monast, *Le Gouvernement mondial de VAntéchrist* (introducere datată 4 aprilie 1994), referitoare, în principal, la William Guy Carr (1956 şi 1958), *Protocoalele înţelepţilor Sionului* (cu comentariile lui Nilus şi Marsden), Lady Queenborough (1933), Antony C. Sutton, Eric D. Butler (1974), René Bergeron (1993), Léon de Poncins (1934; ed. nouă 1975), J. Du Plessis (1937).

mentală, este foarte greu să dezvăluie tot ceea ce s-a petrecut. Cu mine, aceste femei au putut lucra mult mai uşor pentru că eu făcusem deja cercetări proprii, iar ele erau convinse că voi înţelege ce vor să-mi spună. Nu era nevoie să vorbească prea mult pentru a spune anumite lucruri, deoarece eu le ştiam deja, ceea ce le-a scutit de multe suferinţe şi a împiedicat declanşarea unor programe defensive din cauza faptului că ar fi vorbit prea mult. Cisco Wheeler făcea parte din acest grup care se străduia să scape de sub tirania controlului mental. Întâlnindu-le, am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să le ajut. Pe Cisco am scos-o din grupul Illuminati. Ca mulţumire, cunoştinţele mele despre Illuminati au sporit enorm, căci aveam de-a face cu persoane care îmi ofereau informaţii din interior, despre situaţii trăite aievea. Ulterior am întâlnit şi alţi supravieţuitori. Repet, este foarte greu să înţelegi această organizaţie foarte secretă şi legăturile dintre aceste familii, căci, pentru a înţelege cum gândesc şi cum acţionează Illuminati, ar trebui să renunţăm la deprinderile noastre culturale, la felul nostru de a gândi. Ei nu gândesc în acelaşi fel ca noi. Faptul că am putut lucra cu aceşti supravieţuitori ai Illuminati a fost marele meu premiu.

Wayne Morris: Este adevărat că Illuminati practică programarea mentală supra membrilor propriilor familii?

Fritz Springmeier: O, da! Fac asta de secole şi este un secret foarte bine păstrat. Este unul dintre motivele pentru care au putut face tot ce-au făcut şi pentru care au avansat în instaurarea Noii Ordini mondiale, fără ca oamenii să bănuiască măcar existenţa unei conspiraţii atât de vaste şi de puternice. Sunt atât de puternici, că pot face ca totul să pară a se produce din cauze naturale.

Conspiraţia denunţată de Fritz Springmeier nu se desfăşoară, prin urmare, doar în interiorul statului american, nu este nici măcar o conspiraţie mondială, ci este Marea Conspiraţie, superconspiraţia mondialistă destinată să-l aducă pe Antihrist (sau Antehrist) în poziţia de Rege al Lumii. În noua ofensivă luciferică, Illuminati şi-au găsit aliaţi deosebit de periculoşi: extratereştri sau cel puţin o specie dubioasă de E.B.E. sau de alieni care practică „abducţiile” despre care relatează atâţia „martori”. Căci există mai multe varietăţi de extratereştri. Documentul publicat nesemnat sub titlul *Opération „Cheval de Troie*” (subtitlu: *„La Terre aux mains*

des Petits Gris"), publicat în anexă la traducerea franceză a cărţii *Guovernement secret* a lui Milton William Cooper[1], începe cu o schemă a varietăţilor de extratereştri[2]. Autorul pretinde că „au fost enumerate până azi patruzeci de rase de alienigeni", dintre care pot fi amintite „cele care sunt cel mai des prezente pe planeta noastră": „Marii Blonzi", „uriaşii", „fiinţele interdimensionale", „piticii catifelaţi", „miniandroizii", „clonele de tip arian", „Micii Cenuşii" ce constituie „entităţi biologice extraterestre" (E.B.E.). Micii Cenuşii se împart, la rândul lor, în trei categorii (subtipuri)[3]: *„Tipul 1:* Venerează tehnologia şi n-au respect pentru oameni. Acest tip de fiinţe a fost popularizat de Whitley Strieber în povestirea sa *Communion. Tipul 2:* Prin aspectul lor general sunt asemănători celor din primul tip, deşi au chipul uşor diferit de al acestora, şi degetele altfel aşezate. (...) Nu cunoaştem dacă au nevoie, pentru a se hrăni, de aceleaşi secreţii ca şi cei din primul tip. *Tipul 3:* Au aceleaşi trăsături de bază, dar se situează pe o poziţie inferioară celorlalte două tipuri". Şi în această privinţă, adaptarea pentru ecran a unei povestiri, nu a unui roman, ci a unei mărturii (presupuse ca atare) a dus la o largă popularitate a temei ufologice: reprezentări ale celor „Cenuşii" sau „Micii Cenuşii" în filmul *Communion,* realizat pe baza cărţii cu acelaşi titlu a lui Whitley Strieber, un bestseller publicat în 1987[4].

În afara graniţelor literaturii ştiinţifico-fantastice de groază (Cooper, Keel, Springmeier etc.), o explicaţie de tip conspiraţionist mai găsim, în special, la Jacques Vallée: răpirile de către extratereştri ar fi manifestarea mai mult sau mai puţin vizibilă a unei mult mai vaste inteligenţe care ar juca o comedie mitică pentru a da apă la moară credinţelor fiinţelor omeneşti[5]. Această inteligenţă superioară ar exploata credulitatea oamenilor: „Este emergenţa unei noi forme de

1 Cooper, 2004 (1989), pp. 59-122
2 „*Taxinomie generale des aliénigènes",* în Cooper, 2004, pp. 64-67
3 Opération*..., in* Cooper, 2004, pp. 66-67.
4 Strieber, 1987; Conroy, 1989. Despre cazul Strieber, v. investigaţia lui Marie-Thérèse des Brosses, 1997, p. 251 *sq.* Despre speciile de extratereştri, v. lucrarea în două volume a lui Jean-Paul Ronecker, care reproduce schiţe desenate de „martori" sau făcute după descrierile acestora (Ronecker, 2001).
5 V. Vallée, 1989 şi 1991.

conştiinţă care ajunge să manipuleze modul în care oamenii percep realitatea”[1]. Jacques Vallée ocupă un loc aparte în lumea pestriţă a uf ologilor americani. Pentru că Jacques Vallée, născut în 1939 la Pontoise, după studii de matematică şi astrofizică la Paris şi la Lille, s-a angajat într-o carieră dublă, de ufolog şi de informatician în Statele Unite, unde s-a stabilit în 1962[2]. Acolo îl va întâlni pe celebrul ufolog american Joseph Allen Hynek, acesta devenind, pentru multă vreme, colaboratorul său. Autor a mai multor bestselleruri internaţionale şi bucurându-se, printre ufologii americani, de o reputaţie de „cercetător” în sensul propriu al cuvântului, Vallée va fi ales de către Steven Spielberg, în filmul *întâlnire de Gradul Trei* (1977), ca model al personajului Lacombe, savant francez interpretat de François Truffaut. Se ştie că, pregătind acest film, Spielberg s-a documentat serios pe tema extratereştrilor şi l-a consultat în special pe J. Allen Hynek[3]. În legătură cu imaginea atribuită de Spielberg extratereştrilor, Vallée a avut mai degrabă o reacţie critică: aceste fiinţe venite din alte părţi sunt, de fapt, prezentate în film ca „fraţi” inofensivi. Felul angelic în care îi vede cineastul şi pe care îl vom constata şi în *E. T.* (1982) — dar la care va renunţa în serialul *Istoria după Steven Spielberg* (2002), la care va fi producător executiv, schimbare confirmată în 2005 de *Războiul Lumilor* — nu putea decât să îl şocheze pe „cercetătorul” obişnuit să ia în serios relatările despre răpiri care, de la începutul anilor 1980, au produs o transformare-cadru a prelucrărilor de tip ufologic, făcând ca, de atunci înainte, fantasticul să prevaleze asupra magicului, generând un discurs nou despre extratereştri „răpitori” şi „violentele farfurii” (!) ilustrative pentru un gen mai apropiat de ştiinţifico-fantasticul de groază.

Descendenţe satanice şi de la Prioria din Sion la puterea Societăţii Vril

Scrierile esotero-conspiraţioniste ale lui Holey sunt puternic

1 Vallée, 1991 (citat de Brosses, 1997, p. 411)
2 Despre traiectoria acestui personaj din lumea ufologiei, v. http://www.rrO.org/Vallée.Jacques.html.
3 Campos, 2005, p. 40. V. şi Bergier, 1978, pp. 90-92.

influenţate de textele poligrafului antisatanist Fritz Springmeier, alături de ale altor autori specializaţi în acelaşi gen politico-literar (Mullins, Perloff, Cooper, Sutton, Icke, Coleman etc.). În prima sa parte, dedicată celor „13 descendenţe satanice” — denunţate ca „adevărata cauză a sărăciei şi răului pe Pământ”[1] —, *Livre jaune n °7* (2004) conţine o scurtă menţiune despre Prioria din Sion, inspirată explicit din povestirea fabricată şi difuzată de cartea lui Baigent, Leigh şi Lincoln, *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* (citată în notă[2]), reînscriind-o însă în metapovestirea mitologică despre destinul „tribului lui Dan”[3], înfăţişat ca „una dintre descendenţele satanice cele mai puternice de-a lungul secolelor”[4]:

> Urmaşii celor din seminţia lui Dan au ţinut sub protecţia lor cele 13 descendenţe pe tot parcursul istoriei, până în zilele noastre. Din ea trebuie să se nască Antihristul, cel care va conduce lumea. Ei au fost ajutaţi de una dintre societăţile cele mai puternice şi mai secrete din lume, care şi-a luat diferite nume, cel mai des folosit fiind acela de *Ordinul Sionului.* Ordinul a fost întemeiat de Godefroy de Bouillon după cucerirea Ierusalimului. De-a lungul secolelor, el s-a transformat în ceea ce se cheamă astăzi *Prioria din Sion.* Acest ordin este unul dintre principalii precursori ai Antihristului! De la crearea sa, ordinul a fost întotdeauna apropiat celei de-a 13-a descendenţe. Denumirea de *Prioria din Sion* a apărut întâia oară la cucerirea Ierusalimului, în vremea cruciadelor. Godefroy de Bouillon a construit în apropiere de Ierusalim o mănăstire pe care a numit-o *Notre Dame du Mont de Sion* (Sf. Fecioară de la Muntele Sionului). Obiectivul principal al mănăstirii era să menţină viu *Ordinul Sionului.* (...) Ordinul avea puterea de a alege regele care urca pe tronul Ierusalimului. Era condus de mari maeştri (...).
>
> Membri ai acestui ordin au făcut parte din grupul *Illuminati* în care au deţinut funcţiile cele mai înalte. (...) Comunitatea templierilor, a primilor bancheri internaţionali, a fost întemeiată de membri ai acestui ordin (...). Se găseau membri

1 *Livre jaune n°7,* p. 17. V. Springmeier, 1995, 1996 şi 1999.
2 V. *Livre jaune n°7,* p. 365, nota 59.
3 Despre „tribul lui Dan” din care se consideră că provine Antihristul, v. Armogathe, 2005, pp. 228-229, 231, 294.
4 *Livre jaune n°7,* p. 60

> ai ordinului şi printre rosacrucieni şi francmasoni. Ei au contribuit la întemeierea Ritului Scoţian, o ramură importantă a masoneriei actuale. Cele mai înalte grade din Ritul Scoţian corespund gradelor inferioare ale *Prioriei din Sion.* Magia hermetică fost întotdeauna o practică secretă a acestora. (...) Toţi membrii prioriei se dedau la practici oculte şi esoterice. Cei mai puternici membri ai acestui ordin au pus la cale, din umbră, mari evenimente politice, au avut, în toate timpurile, o influenţă decisivă asupra cursului istoriei[1].

Puterea grupării Illuminati ar fi, susţine Holey, inseparabilă de existenţa societăţilor secrete, în special a Societăţii Vril, ordin secret care ar fi activat sub cel de-al Treilea Reich[2]. În *Le Matin des magiciens,* Pauwels şi Bergier menţionau „societatea berlineză" care „se numea Loja Luminoasă sau Societatea Vril", atribuindu-i o importanţă hotărâtoare datorată teoriilor sale „ştiinţifice" şi concepţiilor sale „religioase", „în care Hitler şi membrii grupului din care acesta făcea parte credeau"[3], astfel că ele pot fi socotite surse de inspiraţie pentru originile nazismului. Sursa comună tuturor autorilor care au abordat acest subiect este mărturia — contestabilă ca atare — a inginerului german Willy Ley, care, într-un articol apărut după cel de-al Doilea Război Mondial, în Statele Unite, unde emigrase în 1935, a schiţat o istorie a ideilor pseudoştiinţifice pe care, după părerea lui, cel de-al Treilea Reich le luase în serios.[4] Ley se referea nu numai la celebra teorie a glaciaţiei şi a Pământului gol pe dinăuntru, ci şi la o „sectă din Berlin în care se practica meditaţia în scopul de a pătrunde secretul vril-ului"[5].

La originea acestor legende pseudoistorice se află mai cu seamă teza ocultistă despre Pământul gol pe dinăuntru şi

---

1 *Livre jaune n°7,* pp. 65-66

2 *Livre jaune n°7,* p. 39

3 Pauwels/Bergier, 1972, pp. 339-340. Karl Haushofer, înfăţişat ca animator al Societăţii Thule, ar fi fost membru al Societăţii Vril, societate secretă ce s-ar fi inspirat din tezele lui Louis Jacolliot (1837-1890). V. Brissaud, 1969, pp. 51-52. În legătură cu aceste afirmaţii îndoielnice, v. *supra*, cap. VI, p. 293.

4 Ley, 1947; Hakl, 2000, p. 14

5 Goodrick-Clarke, 1989, p. 302. Cuvântul *vrii* poate însemna pur şi simplu „energie" sau „forţă", caz în care acest nume comun nu trebuie înţeles ca având majusculă; el poate apărea însă şi ca nume propriu (Vril).

despre prezenţa în scobitura acestuia a unei populaţii de rasă superioară descrisă în romanul lui Edward George Bulwer Lytton (1803-1873), apărut în 1871, *The Coming race (Rasa viitorului* sau *Rasa care ne va înlocui),* sub denumirea de Vril-ya, şi care mai apare şi la Joseph Alexandre Saint-Yves d'Alveydre[1] (1842-1909) în cartea sa *Mission de l'Inde (Misiunea Indiei)* cu Agartha (sau Agarttha), regiune din Himalaya (Tibet) ce se pretinde centru spiritual ascuns (subteran) al Pământului, chiar centrul iniţiatic al Lumii[2]. Romancierul şi poetul englez Bulwer-Lytton, despre a cărui iniţiere rosacruciană nu mai există nici o îndoială şi care a fost prieten cu Eliphas Levi[3], era pasionat de ocultism, de societăţile secrete, continuându-şi, în acelaşi timp, cariera politică. Edward George Earle Bulwer, Lord Lytton, descendent al unui alchimist din secolul al XVII-lea, doctorul Bulwer, a intrat în Parlament în 1831 şi a fost ministrul pentru Colonii al Reginei Victoria. Cunoscut pentru romanul său istoric *The Last Days of Pompeii,* ca şi pentru romanele sale de mister şi groază ca *Zanoni* şi *A strânge story,* el ar fi făcut parte dintr-o grupare ultrasecretă şi, potrivit unei afirmaţii ciudate a „istoricului" Andrew Lang, l-ar fi întâlnit pe contele de Saint-Germain (1700-1784) la Paris, în 1860[4]! Printre

1 Joseph Saint-Yves, marchiz d'Alveydre, este autorul mitului sinarhic. El definea sinarhia ca fiind un „guvern general ştiinţific". Despre Saint-Yves d'Alveydre (zis Joseph-Alexandre SaintYves) şi sinarhia, v. Weiss, 1967 (1949); Saunier, 1971 şi 1981; Galtier, 1989, p. 306 *sq.;* Dard, 1998.

2 Saint-Yves d'Alveydre, 1910 şi 1926; Ossendowski, 2000 (1922); Guenon, 1927; Saunier, 1981, pp. 345-368; Chacornac, 1986, pp. 75-77; Laurant, 1993, pp. 114-115. V. şi *supra,* cap. VI. Agartha a făcut obiectul unor noi abordări fanteziste în literatura pseudoistorică despre nazism şi ocultism: v. Brissaud, 1969, pp. 58-60; Ravenscroft, 1977 (1973), p. 244 *sq.;* Ribadeau Dumas, 1975, pp. 99-101.

3 Galtier, 1989, pp. 174-176. Că ar fi fost „imperator" al Societas Rosicruciana in Anglia (întemeiată în 1866) este pură legendă (asupra căreia revine însă Sède, 1978, pp. 138-141). Despre influenţa lui Eliphas Lévi asupra lui Bulwer-Lytton, v. Colin Wilson, 2003, pp. 427-429. Contrar celor afirmate într-un articol anonim despre „Saint-Yves d'Alveydre, strămoşul sinarhiei", apărut în *Les Documents maçonniques* (februarie 1944, p. 129; rééd., 1986, p. 907), nu este deloc cert că SaintYves s-ar fi aflat în relaţii cu Bulwer-Lytton (Saunier, 1981, p. 89).

4 Cf. Jacques Bergier, în Bulwer-Lytton, 1987, p. 7. Contele de Saint-Germain, un aventurier a cărui viaţă rămâne învăluită de mister, era cunoscut ca eminent „ocultist", *avant la lettre,* iar Cagliostro s-a pretins

cititorii săi entuziaşti se numără chiar Madame Blavatsky, cofondatoare (împreună cu Henry Steel Olcott) a Societăţii de Teosofie din New York, la 13 septembrie 1875[1]. Madame Blavatsky îl considera unul dintre marii „superiori necunoscuţi" ai omenirii. În utopia sa, puterea vril-ului, care includea telepatia şi telekinezia, se afla în posesia unei anumite rase subterane de oameni, Vrilya sau „civilizaţi", mental „foarte avansaţi în raport cu specia umană"[2]. Vril-ul este descris ca o undă misterioasă care concentrează toată forţa energetică a materiei prin care sunt posibile hipnotismul, dezintegrarea, tratarea bolilor etc.[3], cu marele avantaj, pentru „civilizaţii" lumii subterane, că e suficient pentru a le asigura subzistenţa tuturor. Mai exact, domnia abundenţei: imagine a vârstei de aur. Aristocraţi cum sunt, Vril-ya arată un dispreţ neţărmurit pentru KoomPosh, adică pentru democraţie, pe care o definesc „guvernarea de către ignoranţi, bazată pe principiul cantităţii (al numărului mai mare)", un sistem politic aberant rămas în vigoare la un anumit număr de triburi, care, în diferite stadii de barbarie, au populat aceeaşi lume subterană. Comentatorii n-au avut nici o dificultate în a recunoaşte în Koom-Posh imaginea repulsivă a Americii democratice, pragmatice şi mecanizate. Reinterpretată de Louis Jacolliot[4], apoi de către Madame

---

discipol al acestuia. Se considera nemuritor. Despre Bulwer-Lytton, v. Saunier, 1981, pp. 89-93.

1 Goodrick-Clarke, 1989, pp. 26-27; Barkun, 2003, pp. 31-32

2 Goodrick-Clarke, 1989, p. 302. Romanul lui Bulwer-Lytton, *The Corning Race,* are un loc al său şi în istoria utopiilor moderne, în care, pe de o parte, ilustrează subcategoria utopiilor subterane (Trousson, 1979, p. 96), iar, pe de altă parte, pe aceea (minoritară în sfera literaturii utopiste) a utopiilor fără instituţii, în care se presupune că înţelepciunea şi bunele instincte le permit fiinţelor omeneşti să se lipsească de legi şi de conducători (Trousson, 1979, pp. 22, 106). Acest roman poate fi considerat „strămoşul utopiei escatologice a secolului al XX-lea" *(ibid,* p. 197), întrucât avem de-a face, la autorul ei, cu o pierdere a credinţei în Progres conceput ca treaptă necesară pentru atingerea fericirii universale, fără a elabora în schimb o antiutopie (cum a procedat Zamiatine, Huxley, d'Orwell) (ibid*.,* p. 245). Pentru o evaluare a conţinutului acestei utopii, v. Ruyer, 1950, pp. 233-237; Morton, 1964, pp. 159-169; Ciorănescu, 1972; Trousson, 1979, pp. 222-223.

3 Trousson, 1979, p. 222

4 Jacolliot, 1873, 1875

Blavatsky, ficţiunea denumită *vril* avea să fie concepută ca un „enorm rezervor de energie în organismul omenesc, inaccesibil noniniţiaţilor”. De unde credinţa că „oricine ajungea să stăpânească forţa vril-ului, putea, precum cei din rasa Vril-ya (...), să se bucure de stăpânirea deplină asupra întregii naturi”[1]. Ideea de *vril* a continuat să se răspândească mai ales prin intermediul adepţilor teosofiei[2].

În accepţiunea de energie cosmică, susceptibilă de a fi captată şi utilizată de către unii iniţiaţi, *vril*-ul a fost inclus în lumea legendelor despre „esoterismul nazist”, datorită şi unor predispoziţii manifestate în povestirile despre aşa-zisa Societate Vril şi despre importanţa, exagerată de obicei, acordată Societăţii Thule, de care a fost legat mitul despre Agartha. Din literatura de factură mitologică despre nazism şi pretinsele sale „origini ocultiste”, aflăm că legenda transmisă de iniţiaţii Societăţii Thule lui Rudolf Hess[3], Adolf Hitler şi Alfred Rosenberg ar fi fost următoarea: după dispariţia, ca urmare a unui cataclism cosmic, a marii insule Hiperborea, dintre „membrii iniţierii supreme” (care trăiau la Thule, capitala Hiperboreei) a supravieţuit un mic număr de hiperboreeni, deţinători de secrete despre legăturile fiinţelor omeneşti cu „Inteligenţe din Afară” care s-ar fi instalat în deşertul Gobi, iar apoi, în urma unei a doua catastrofe, într-un imens refugiu subteran din munţii Himalaya, unde s-ar fi împărţit în două grupuri, unul alegând să urmeze „calea mâinii drepte sub roata Soarelui de Aur”, iar celălalt, „calea mâinii stângi sub roata Soarelui Negru”. Centrul celor care aleseseră prima cale s-ar fi găsit la Agarthi sau Agartha, loc al contemplaţiei şi oraş ascuns al Binelui, iar ceilalţi ar fi trecut prin Schamballach sau Shambalha, loc al violenţei şi oraş al Puterii. Pentru „nazificarea” acestei legende e destul a sugera că Hitler a fost cucerit de această povestire ce includea şi venirea, tot la o mie de ani, a Superiorului Necunoscut, cel care putea da naştere „noii dinastii solare” ce avea să domnească mai bine de o mie de ani asupra lumii[4].

Iată, aşadar, cui i se datorează, în universul fantastic al lui

---

1 Goodrick-Clarke, 1989, p. 302

2 Galli, 1989

3 Amintim că Rudolf Hess a fost într-adevăr un discipol al lui Karl Haushofer, teoreticianul geopoliticii.

Holey[1] şi al altora, relatările despre *ovnis,* dar mai ales despre farfuriile zburătoare germane pe care naziştii le-ar fi construit între 1935 şi 1945, aşa cum lasă de înţeles cartea de mici dimensiuni a lui Norbert Jürgen Ratthofer şi a lui Ralf Ettl, *Das VrilProjekt (Proiectul Vril. Lupta decisivă pentru Pământ),* publicată la Viena în 1992[2]. Ca şi aţi ufologi fascinaţi de nazism, precum Willibald Mattern, Wilhelm Landig şi Ernst Zündel[3], neonazistul chilian Miguel Serrano (născut în 1917), mare maestru al „hitlerismului esoteric", a mers până la a susţine că, după distrugerea celui de-al Treilea Reich, mulţi dintre nazişti s-ar fi ascuns în bazele subterane de la poli (în Antarctica, mai exact[4]), şi ei ar fi creatorii de OZN-uri, cu sau fără ajutorul extratereştrilor din alte galaxii[5].

Aceste publicaţii pomenesc de contacte între extratereştri şi mulţi dintre autorii de texte esotero-naziste. Holey, de pildă, afirmă că primul volum al cărţii sale *Sociétés secrètes* (1993, apoi 1995) a fost scris sub influenţa unor forţe superioare. În această privinţă, mărturiile părinţilor săi, Hannes şi Luise Holey, sunt foarte clare: tânărul Jan Udo avea legături cu extratereştri şi cu mari personaje ale trecutului.[6] Nici spiritismul nu lipseşte din peisaj. În unele cărţi de

4 V. Brissaud, 1969, pp. 58-59. Pentru altă versiune, v. Ribadeau-Dumas, 1975, p. 98 *sq.* În *Histoire mondiale des sociétés secrètes,* tratând despre „culisele oculte ale naţional-socialismului", Serge Hutin insistă asupra influenţei ocultistului Jan Hanussen, înfăţişat ca „magul negru" al lui Hitler, care, în 1929, i-ar fi urmat lui Haushofer în fruntea Societăţii Thule (Hutin, 1959, pp. 357-360; v. şi Gerson, 1969, pp. 130-143).

1 Despre Societatea Thule, Agartha, *vrii* şi Societatea Vril, v. *Livre jaune n°5*, pp. 140-170.

2 V. Ratthofer/Ettl, 1992. Această lucrare este una dintre sursele de inspiraţie ale lui Jan Udo Holey: v. Helsing, 2004. În legătură cu această carte, v. Bahn/Gehring, 1997, pp. 84-90.

3 Neonazistul canadian de origine germană Ernst Zündel (născut în 1939) este cunoscut pentru angajarea sa în rândul negaţioniştilor (Goodrick-Clarke, 2000, pp. 10-12, 282-284, 288-290,. 301-304; 2002, pp. 157-161). Editura pe care a fondat-o, Samisdat Publishers, a publicat câteva texte, amestec de ufologie conspiraţionistă şi esoterism nazist (v., de pildă, Mattern, 1974). V. şi romanul lui Landig, 1971 (Godwin, 1993, pp. 63-69; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 137-139, 157-158).

4 V. Szabo, 1947.

5 În legătură cu aceste teze, v. Godwin, 2000, pp. 75-87, 123-124; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 151-172.

6 V. Mening, 204, p. 515

literatură conspiraţionistă conţinând referiri la OZN-uri şi la extratereştri, o temă frecvent întâlnită este aceea a existenţei printre oameni a unor specii străine acţionând cu foarte rele intenţii. Denunţător de profesie al Noii Ordini mondiale, William Milton Cooper (1943-2001), militant al Dreptei Creştine şi activist al mişcării Patriot Movement, cunoscut ca autor al cărţii de succes *Behold a Pale Horse*[1], dar şi pentru „viziunile sale radicale din domeniul ufologiei", merge până la a susţine că majoritatea specialiştilor în materie de OZN-uri nu erau decât agenţi ai unei mari conspiraţii având drept scop disimularea extratereştrilor pentru ca aceştia să-şi poată realiza planul de invadare şi de cucerire fără a avea de înfruntat rezistenţă din partea fiinţelor omeneşti. Iată câte resurse simbolice inepuizabile au interpretările paranoice ale istoriei recente[2]. Nu-i de mirare că *Protocoalele* pot fi citite în bestsellerul lui „Bill" Cooper, *Behold a Pale Horse*[3], care denunţă „puterea ocultă" a societăţilor secrete. Puţin înaintea morţii sale violente în timpul unui schimb de focuri cu poliţiştii veniţi să-l aresteze (5 noiembrie 2001), „patriotul" miliţian Cooper (considerat neonazist de unii jurnalişti) se apucase să pună la îndoială „teza oficială" despre atentatele din 11 septembrie, în care vedea rezultatul unei conspiraţii organizate de CIA. Bineînţeles, admiratorii au atribuit moartea sa agenţilor Illuminati pe care „dezvăluirile" lui i-ar fi deranjat din cale-afară.

Cunoaşterea interzisă

Majoritatea autorilor de lucrări care susţin că dezvăluie marile secrete ale istoriei lumii se pretind un fel de contraexperţi, respingând atât istoria „oficială", cât şi ştiinţele constituite ca atare şi predate la nivel academic. Şi de această dată, adevărul se află „altundeva". Aşa cum

---

1 Prima ed., 1989; a 2-a ed. revăzută, 1991 (lucrare având în jur de 500 de pagini). Cooper îl inspiră atât pe Holey, cât şi pe David Icke (de pildă: Icke,1994, pp. 195-235).

2 Grant, 1998; Goodrick-Clarke, 2002, p. 294 *sq.;* Barkun, 2003

3 Cooper, 1991, p. 267-332. În comentariile sale la *Protocoale,* Holey îl citează sau îl parafrazează pe Cooper (Goodrick-Clarke, 2002, p. 293). V. Helsing, 1993, pp. 36, 43-49 (sau *Livre jaune n°5,* pp. 74-78).

rezultă din invocările prea repetate şi admirative ale „lucrărilor revoluţionare” şi, evident, necunoscute (datorită eficientei intervenţii a manipulatorilor din umbră) ale fizicianului sârbo-american Nikola Tesla (1856-1943) sau ale „doctorului Immanuel Velikovsky”: adevărata ştiinţă este „altundeva”[1]. Elogiul adus marilor necunoscuţi este un corolar al denunţării impostur ii „ştiinţei oficiale” sau a „erorilor” comise de savanţii cei mai iluştri, suspecţi prin chiar acest lucru, ca, de pildă, Einstein. Ştiinţei „normale” recunoscute de autorităţile aparţinând marii conspiraţii i se opune ceva de felul unei „alter-ştiinţe” ai cărei reprezentanţi sunt marginalizaţi şi defăimaţi. Adevărul ştiinţific este interzis şi camuflat cu grijă sub cunoştinţe false: aceasta este convingerea diferit exprimată în literatura complotistă. Astfel, în *Conspiraţia cosmică,* după celebrarea unui „geniu remarcabil: Tesla”[2] şi omagierea lui Velikovsky[3], Stan Deyo consacră teoriei câmpurilor unificate a lui Einstein o analiză critică intitulată „Relativitatea lui Einstein: eroarea”[4]. În *Livre jaune n°5*[5]*,* Holey nu pierde ocazia de a se referi la Nikola Tesla şi la conceptul acestuia de „energie liberă”, iar Ed. Felix publică o lucrare, redactată de un „colectiv de autori”, pe tema „energiei libere” şi a „operei lui Tesla”, prezentată după cum urmează: „Veţi înţelege din această lucrare că energiile libere există. Se pune întrebarea: Cine are interes să ascundă această realitate?”

Iată ce scrie David Icke în cartea sa ufologică şi conspiraţionistă intitulată *Les Enfants de la matrice* despre ce s-a petrecut pe planeta Marte „acum milioane de ani”:

---

1 V. Tesla, 1992 şi Velikovsky, 1952, 1953,2003 (1950), 2004 (1955). Velikovsky (1895-1979) este prezentat de noul său editor francez (Le Jardin des Livres) ca „unul dintre cele mai mari genii ale secolului al XX-lea”. Éditions Félix, unde apare, din 1997, *Livre jaune,* au editat o lucrare întreagă dedicată vieţii şi operei lui Nikola Tesla intitulată *Coucou c’est Tesla. L’énergie libre,* atribuită unui misterios „colectiv de autori”. Despre Tesla, v. O’Neill, 1944; Colladay, 1959 (reed., s.d.); şi biografia foarte documentată a lui Margaret Cheney (1981).

2 Deyo, 2004, pp. 71-78

3 *Idem,* pp. 93-94

4 *Idem,* pp. 295-304

5 *Idem,* pp. 229-234

> Potrivit unor noi dovezi, planeta Marte pare să fi fost distrusă de un cataclism asemănător celui care a adus sfârşitul brusc pe Pământ al Vârstei de Aur [referire la năruirea miticei Atlantide, la ţinutul Mu şi la Lemuria]. În anii 1950, Immanuel Velikovsky, un cercetător de origine rusă, a formulat ipoteza că planeta denumită Venus, asemănătoare pe vremea aceea unei comete uriaşe, a produs, prin pătrunderea ei în sistemul solar, distrugerile de pe Marte şi importante pierderi pe Pământ. Velikovsky a fost ridiculizat şi atacat de comunitatea ştiinţifică, într-atât de plauzibilă trebuie că era ipoteza sa. Cu toate acestea, afirmaţiile sale au o tot mai mare audienţă[6].

Autorul cărţii *Le Plus Grand Secret* îşi expune mai în detaliu teza, având grijă să apeleze la anumite instanţe de legitimare („cercetători” şi alţii, ca Brian Desborough, fost angajat al companiei Boeing):

> Concluziile lui Velikovsky, ale fizicienilor de la Boeing şi ale unui număr tot mai mare de cercetători fixează încetarea vieţii pe Marte în perioada în care a avut loc scufundarea Atlantidei şi a ţinutului Mu. Brian Desborough avansează ideea că sfârşitul Vârstei de Aur pe Pământ a fost urmarea relaţiilor dintre fiinţele omeneşti şi numeroase specii interdimensionale de extratereştri, de-a lungul unei perioade ce a durat sute de mii de ani.

Icke se bazează pe un „document” comunicat de prietenul său Desborough, în 1998: *The Great PyramidMystery, Tomb, Occult Initiation Ceremony or What?,* publicat sub formă de articol în *California Sun* din Los Angeles. Desborough, spune Icke la început, „este un om de ştiinţă care a inventat tehnologia bazată pe energia liberă care ar putea schimba esenţial viaţa pe Pământ”. El ar fi „un autor şi un cercetător pragmatic, în căutare de dovezi”. Această imagine de adept al New Age cu pretenţii ştiinţifice păleşte însă pentru a face loc celei a unui „adept iluminat (al New Age)”: El investighează pe tema Illuminati de mai bine de treizeci de ani. Interesul său pentru aceştia a apărut în momentul în care a vrut să dovedească existenţa lui Isus şi a înţeles destul de

6 Icke, 2002, pp. 61-62

repede că nu era cu putinţă. Înşelătoria creştină l-a condus la descoperirea unei escrocherii de şi mai mare anvergură. (...)”[1] Şi, cum pretenţia de a face ştiinţă obligă, numeroase lucrări ale lui Velikovsky pot fi citite pe website-ul lui David Icke: *Worlds in Collision* (1950), *Ages in Chaos* (1952) şi *Earth in Upheaval* (1955).

Trebuie însă ţinut cont şi de lucrările de sinteză care îşi asumă un statut „alter-ştiinţific” în care „contraexpertiza” apare pe post de „superexpertiză”. Editions Felix şi al lor „colectiv de autori” publică, de exemplu, în 2002, în colaborare cu un misterios centru din Port Louis (Insulele Mauritius): Worldwide

Knowledge and Information Ltd., o lucrare intitulată *L’Origine du monde ou L’Origine de l’esprit, de l’espace-temps et de la matière* cu următorul subtitlu în forma unei dedicaţii: „Celor care au înţeles că ştiinţa, religia şi filosofia sunt prizoniere în capcanele minţii şi care nu se tem să caute altundeva”. Pe coperta a patra a cărţii i se promit cititorului răspunsuri la marile întrebări: „Originea spiritului? Originea atomului? Originea materiei? Originea universului? De unde venim? Iată cheia celei de-a patra dimensiuni”. Unii dintre aceştia fură fără ruşine din *Natur-philosophie,* dând scrierilor lor un parfum neognostic[2]. Nu fac excepţie nici noii esoterişti de extremă dreaptă, cu atât mai mult cu cât ei îşi pot justifica evoluţiile teoretice prin invocarea acelui *Weltanschauung* nazist, acea „religie a Naturii” elaborată de unii dintre conducătorii naţional-socialişti prin politizarea elementelor înrudite sau a motivelor teoretice izvorâte mai ales din romantismul german[3]. Ei sunt în stare, bunăoară, să reconsidere, fie şi oricât de superficial, amestecul de spiritism şi neopăgânism „germano-arian” profesat de Himmler (şi deci în unele sectoare ale SS), exagerând importanţa istorică a acestuia sau chiar relansând pretenţiile lui Rosenberg de a întemeia noile „legi ale vieţii” naţiunii germane pe „legi ale vieţii” mult mai generale.[4] Madame Blavatsky stabilea ca obiectiv al Societăţii de Teosofie „explorarea legilor

1 Icke, 2002, p. 62-63
2 Faivre, 1986 şi 2002
3 Pois, 1993, pp. 63-99
4 Pois, 1993, p. 91

neexplicate ale naturii şi puterile latente din om". Holey, de pildă, le oferă cititorilor-discipoli cunoaşterea „legilor spirituale ale vieţii", în număr de cinci: 1. Legea cauzalităţii; 2. Legea analogiei; 3. Legea rezonanţei; 4. Legea reîncarnării; 5. Legea compensaţiei[1]. Cel care înţelege bine aceste legi face parte dintre „clarvăzători" şi nu mai are a se teme de nimic (sau aproape) de nimic. El este în măsură de-a se apăra împotriva manipulatorilor, căci, explică Holey, „Illuminati n-ar avea atâta putere dacă oamenii nu s-ar lăsa manipulaţi"[2]. Lupta se dovedeşte a fi, desigur, dificilă, deoarece, cum aflăm din *Livre jaune n°7,* „ştiinţa grupării Illuminati este cu mulţi ani înaintea „ştiinţei oficiale". Chiar în sfera cercetării ştiinţifice, secretul reprezintă un avantaj: „Între ştiinţa pe care o cunoaştem şi aceea care ni se ascunde, există o mare distanţă"![3]

Cât priveşte romanele cu enigmă ale lui Dan Brown, acestea exploatează pasiunea ambivalenţă a marelui public contemporan pentru ştiinţă, care, răspunzând nevoii de magic, declanşează în acelaşi timp reacţii de angoasă. Astfel, în *Îngeri şi demoni,* asistăm la aducerea în scenă a CERN (Laboratorul European de Fizica Particulelor[4] care nu conţine nimic secret), aluzii la teoria despre Big Bang şi mai ales la tratarea temei despre antimaterie, energie „revoluţionară" susceptibilă de a fi utilizată ca o „nouă armă devastatoare" într-o perspectivă teroristă. Iată cum sunt definite chiar de către profesorul Langdon legăturile dintre activităţile secrete ale Illuminati împotriva catolicismului şi pentru instaurarea unui guvern mondial, presupunând o utilizare „satanică" sau „luciferică" a ştiinţei:

> Extirparea catolicismului era scopul principal al confreriei *Illuminati.* Membrii ei considerau că dogmele superstiţioase propovăduite de Biserică reprezintă cel mai mare pericol pentru omenire. Ei Se temeau că, dacă religia continua să

1 *Livre jaune n°5,* pp. 288-304
2 *Idem,* p. 307
3 *Livre jaune n°7,* p. 117
4 Consiliul European pentru Cercetare Nucleară (CERN) a fost creat în 1952. Devenit Laboratorul european de Fizica Particulelor, acest centru de cercetare este mereu desemnat prin acronimul CERN. Sediul acestuia se află la Geneva.

promoveze un mit pios ca fiind realitatea şi adevărul absolut, progresul ştiinţific ar fi încetat şi omenirea ar fi fost condamnată la un viitor de neîntrerupte şi absurde războaie religioase. [...]

Illuminati au devenit tot mai puternici în Europa [...] şi au început să se orienteze spre America, unde mulţi dintre cei aflaţi în posturi guvernamentale înalte erau masoni — George Washington, Benjamin Franklin —, oameni cinstiţi, cu frica lui Dumnezeu, care nu aveau habar despre puterea deţinută de *Illuminati* în cadrul masoneriei. Membrii confreriei au contribuit la fondarea unor bănci, uzine şi universităţi, pentru a-şi finanţa planul. [...]

O Nouă Ordine Mondială [...] bazată pe iluminismul ştiinţific. Ei au numit-o Doctrina Luciferică. Biserica a pretins că Lucifer este o referire la diavol, dar confreria a insistat că termenul era folosit în sensul său literal din limba latină, acela de „aducător de lumină" sau *Illuminator*[1].

Cel care citeşte *Le livre jaune n°7* nu poate decât să se regăsească: n-a citit el capitolul din cartea lui Holey pe tema „Infiltrarea Bisericii Catolice"? Iată cum regăseşte în special acele dezvăluiri convergente sau complementare:

De la Revoluţia Franceză, Satana şi aliaţii săi din elită nu cruţă nici o ţară. (...)

Cea mai mare victorie a Illuminati este aceea de a fi pus mâna pe Biserica Romano Catolică! Planul grupării Illuminati de a lupta fără milă contra catolicismului pare să decurgă potrivit prevederilor. Revoluţia Franceză, plănuită de Adam Weishaupt prin intermediul a diferite societăţi secrete, precum cea a iacobinilor, a distrus, fără milă, în Franţa spiritul catolic[2].

În pragul mileniului al treilea, vedem eseişti, pamfletari şi alţi autori de ficţiune inspirându-se din acelaşi stoc de reprezentări esotero-complotiste cărora li se adaugă viziuni delirante încurajate de progresul tehnico-ştiinţific, fie că e vorba despre cercetarea nucleară, fie despre cucerirea spaţiului. Într-o lume globalizată, sunt mai multe lumile ascunse (fr. *arrière-mondes).*

1 Dan Brown, 2004, p. 49
2 *Livre jaune n°7, 2004,* p. 159

8. Revanşa diavolului sau seducţia complotismului cu tentă esoterică

> *„Ceea ce auziţi la ureche propovăduiţi de pe case.”*
>
> Matei, 10, 27
>
> *„A nu crede nimic sau a crede totul sunt însuşiri absolute, lipsite de valoare, atât una, cât şi cealaltă.”*
>
> Pierre BAYLE[1]

În frumoasa sa carte despre *Les Sources occultes du romantisme. Illuminisme — Theosophie,* Auguste Viatte atribuia naturii umane o tendinţă spre cercetarea cauzelor oculte şi o predispoziţie pentru explicaţiile complotiste, accentuate într-o atmosferă de „criză” în care cunoaşterea comună rămâne contrariată la confruntarea cu inexplicabilul:

> Omul este astfel alcătuit încât nu poate accepta explicaţiile fireşti ale marilor catastrofe: când acestea îi contrazic previziunile, el caută cauze oculte, astfel că o revoluţie le va părea efectul inevitabil al unui complot. Pe de altă parte, cei care sunt miraţi de manifestările excentrice ale teosofilor bănuiesc mereu că în spatele acestora s-ar afla gânduri întunecate. Ei vor imagina evenimente politice, iar Revoluţia va avea să ie confirme[2].

Aceste tendinţe şi tentaţii al căror specific constă într-un amestec de reprezentări mitice sau credinţe magice şi aşteptări sau norme aparţinând ştiinţei moderne şi indisociabilei lumi a tehnicii pot fi însă atribuite, cu mai puţine riscuri, individului modern. Zdruncinarea, în modernitate, a oricărei ordini providenţiale eliberează un spaţiu conceptual în care îşi fac loc credinţele conspiraţioniste: în societatea „machiavelianã” în care relaţiile dintre oameni se întemeiază pe forţă sau pe viclenie în vederea dobândirii sau păstrării puterii, complotul este un mod de a acţiona ce vine de la sine. Pentru a nu trăi doar din abstracţii, antropologia trebuie

---

1 *Réponse aux questions d’un Provincial,* cap. XXXIX
2 Viatte, 1928, vol. I, p. 308

să aibă un caracter istoric: predispoziţiile sunt, în aceeaşi măsură cu nevoile (actuale ale oamenilor), creaţii istorice, chiar dacă acestea din urmă, privind înapoi în timp, apar ca rezultat al evoluţiei. Sincretismul culturii contemporane în care se regăsesc laolaltă gândirea magică, credinţele religioase şi reprezentările de ordin tehno-ştiinţific, mai mult sau mai puţin atinse de morbul fabulaţiei, este cea mai recentă imagine a configuraţiei specific moderne pe care termenul „Iluminism", deşi ambiguu, are cel puţin meritul de a ne-o reaminti: ea se referă, în acelaşi timp, la două lumi, una esotero-ocultistă a teosofiei masonice şi alta a „religiei Progresului" ce include cultul ştiinţei şi tehnicii, dar şi un agnosticism sau un ateism, mai mult sau mai puţin declarate[1].

Frica de libertate

Psihanalistul Erich Fromm, gânditor şi teoretician de o rară luciditate, oferă cea mai clară evaluare de ansamblu a situaţiei omenirii în civilizaţia organizată pe baza ştiinţei, a tehnicii şi a industriei:

> Eliberat din legăturile societăţii primitive care îi ofereau siguranţă, dar în acelaşi timp îl şi limitau, omul modern nu şi-a dobândit independenţa în sensul pozitiv al realizării individului; adică al dezvoltării capacităţilor sale intelectuale, fizice şi senzoriale. Înzestrându-l cu autonomie şi raţiune, libertatea i-a fost însă şi prilej pentru sentimentul de izolare care a făcut să se nască în el nesiguranţa şi neliniştea. Această însingurare îi apare de neconceput şi îl aduce în faţa alternativei de a se arunca, eliberat de stindardul libertăţii, într-o nouă formă de aservire sau de a acţiona în direcţia

1 V. *supra,* cap. III, observaţiile lui Joseph de Maistre legate de ambiguitatea referenţială a termenului „Iluminism". Aspectul poate avea însă legătură cu dubla apartenenţă teoretică a lui Victor Hugo, entuziast adept al Progresului şi personaj pasionat de spiritism, ocultism sau esoterism mistic (salutat ca atare de Eliphas Lévi sau Saint-Yves d'Alveydre), cum a arătat Auguste Viatte în cartea sa, *Victor Hugo et les Illuminés de son temps* (Viatte, 1943). Despre Hugo gânditor al progresului, v. Taguieff, 2004a, pp. 79-80, 88, 93-94, 118, 135, 217.

totalei dezvoltări a personalităţii sale[2].

Căile eliberării iluzorii sunt numeroase şi nu ne propunem, în cadrul prezentei lucrări, să le cercetăm pe fiecare. Dar dintre cele ce pot oferi un debuşeu dorinţei de eliberare, trebuie luată în serios ca având mari şanse de-a se realiza scufundarea în marasmul explicaţiilor complotiste ale istoriei — ce răspund apetitului pentru dezvăluiri — şi refugierea în povestirile fantastice în care elementul ştiinţifico-fantastic apare în amestec cu intriga detectivistă, cu romanul de groază, credinţa în fenomenele magiei şi dimensiunea esotero-gnostică. Desigur, nu ficţiunea ca atare trebuie incriminată: oroarea şi teroarea şi-au cucerit drept de cetăţenie în lumea literaturii şi a cinematografiei. Nu suntem de părere că denunţarea lor definitivă sau apelul la cenzură ar fi soluţia cea mai bună. Ceea ce ridică într-adevăr o problemă teoretică, morală şi politică legată de comportamentul cultural al contemporanilor noştri este — atunci când are loc — confuzia ordinilor şi a dimensiunilor, estomparea criteriilor de diferenţiere între lumea reală şi cea magico-complotistă, aceasta din urmă fiind susceptibilă, pentru mulţi dintre cei fascinaţi, de a remodela realitatea după chipul şi asemănarea sa. Iată ce ar însemna să explici şi să înţelegi — şi, pe cât se poate, să evaluezi şi să măsori — ferindu-te a deplânge ori a ironiza condescendent. Discursul compasiunii sau al lamentaţiei este el însuşi un simptom: a te arăta indignat că „într-o epocă a ştiinţei” (sau „la începui secolului al XXI-lea”) mai există „încă” oameni dispuşi să creadă în „baliverne” sau să manifeste entuziasm pentru „superstiţii” depăşite este de-acum o formă plină de naivitate de-a exprima un punct de vedere „progresist”. A proceda prin proferarea de insulte de genul: „Obscurantişti!” sau prin apel la reeducarea de urgenţă a conştiinţelor aflate în puterea „iraţionalului” ar însemna o ocolire a problemei, care însă reapare la nesfârşit, sub diferite forme: cum e posibil ca reprezentările mitice şi credinţa în magie să nu fi dispărut odată cu perfecţionarea raţiunii şi a cunoaşterii care, în

2 Fromm, 1963, p. 10. Erich Fromm (1900-1980) a fost unul dintre reprezentanţii Şcolii de la Frankfurt (Jay, *passim).*

modernitate, a făcut posibile „secularizarea” şi „dezvrăjirea lumii”? În ce ne priveşte, în faţa acestei întrebări, adoptăm programul lui Spinoza: „Să nu râzi, să nu plângi, nici să nu urăşti, ci doar să înţelegi”. Recunoaştem însă că, uneori, aceste recomandări sunt foarte greu de urmat[1].

Spiritismul şi ocultismul, cu multiplele lor avataruri teosofice, antroposofice şi „magico-iniţiatice”, pot fi global interpretate ca forme ale revoltei împotriva dominaţiei raţionalismului şi materialismului în lumea modernă, mai precis în lumea condusă de ideile Luminilor continuate, în principal, prin triumful, în secolul al XX-lea, al pozitivismului şi al scientismului. În sensul restrâns al termenului (care ar fi acela de ocultism), esoterismul modern face parte din ampla mişcare de reacţie la „raţionalitatea” modernă care a luat mai întâi chipul romantismului, dar care s-a exprimat şi prin suprarealism, prin unele forme ale neopăgânismului deseori legate de o reprezentare mistico-ecologistă a lumii.[2] În mod cert, peisajul cultural este unul sincretic, alcătuit din fel de fel de elemente: un ecologism mistic cuprinzând laolaltă naturism, vegetarism, terapie blândă şi refuzul vaccinării poate fi văzut ca o „renaştere” a tradiţiilor celtice, chiar druidice, în timp ce proliferează şi aşa-zisele cunoaşteri „paralele” (astrologie, divinaţie, ufologie, învăţături orientale adaptate etc.) în contextul în care asistăm la o multiplicare a „sectelor” şi â „noilor mişcări religioase” sau „magice”. Unii deplâng dezlănţuirea „sălbatică” a imaginaţiei sau a afectivităţii colective eliberate de constrângerile „raţionale” la indivizi în căutare de noi apartenenţe ori dependenţe. Noile formule ale afectivităţii şi ale imaginaţiei nu trebuie să ne mire, căci sunt reacţii oarecum fireşti împotriva excesului de raţionalitate. Care, după cum observa Max Weber, a pus într-

1 Căci prostia există, la fel viclenia negustorilor de plăcute închipuiri. E astfel justificată mânia apărătorilor opiniei critice care, în numele „raţiunii”, aruncă oprobriul asupra „şarlatanilor” (Galifret, 1965; Cavanna, 1989).

2 Este vorba de misticism în sensul definiţiei date de Peter Bergen „În sens larg, se consideră mistică orice practică sau doctrină religioasă care afirmă unitatea omului şi divinului” (Berger, 1972, p. 140). Văzut în „perspectivă patologică”, ocultismul, observa Le Forestier (1990, p. 7), reprezintă „o reacţie spiritualistă împotriva absolutismului materialismului ştiinţific”.

atât stăpânire pe creştinism încât i-a răpit orice farmec, lipsindu-l de puterea sa de atracţie. Conturarea conceptuală tot mai accentuat raţională a convingerilor n-a ocolit nici domeniul religiei: teologia este, de fapt, o prelucrare raţională a experienţei religioase[1].

În secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea, reconstrucţia raţională a teodiceei a pregătit şi a înlesnit ştergerea „păcatului originar”[2]. Umanismul progresist al Luminilor a sfârşit prin a elimina dogma „păcatului originar” şi, odată cu acesta, interogaţia asupra „răului absolut”. Teama de infern a dispărut din cultura politică a modernilor[3] convertiţi la un „machiavelism”, ca un alt fel de a spune „secularizare”. Diavolul a fost alungat din istorie pentru a lăsa loc unor cauze obiective, unor factori socio-economici, unor interese reale şi raţionale, determinismelor de tot felul. Şi de atunci, proiectul „progresist” al unei îmbunătăţiri generale şi continue a condiţiei omului s-a putut dezvolta nestingherit. Viitorul era menit Binelui, a cărui realizare în plan istoric nu însemna altceva decât Progresul la nesfârşit. Individualizarea credinţelor n-a făcut decât să urmeze procesul de reconstrucţie raţională şi de „secularizare” destinat să inculce fiinţelor omeneşti convingerea absolută că pot înceta „să apeleze la mijloacele magiei pentru a deţine controlul asupra spiritelor sau a le implora”[4] şi pot spera, în schimb, ca acele mijloace prin care vor putea stăpâni mersul lucrurilor să le fie oferite de tehnică şi de-previziunea raţională. Dar ce mai înseamnă o religie monoteistă care se reduce la o teologie pentru specialişti şi la o „etică” umanistă de masă care, întemeiată pe Drepturile Omului, se dispensează de Dumnezeu după eliminarea problemei răului? De altminteri, ateismul victorios în Occident la sfârşitul secolului al XIX-lea şi-a pierdut dimensiunea luminoasă pe care o avea ca sursă pentru neliniştea sa iniţiatoare[5], pentru a lua o formă

---

1 V. Freund, 1984, pp. 408-409.
2 V. Cassirer, 1970, pp. 155-175.
3 Arendt, 1990, pp. 161-162; Taguieff, 2004a, p. 126
4 Weber (M.), 1963, pp. 69-70
5 Ar trebui zăbovit îndelung asupra elogiului neliniştii (născută, după Hobbes, din caracterul insaţiabil al dorinţei) la primii gânditori ai „progresului” liniar, necesar şi indefinit („la infinit”). Despre dialectica

dogmatică distrugătoare a oricărui alt motiv de a trăi decât acela al dobândirii individuale a binelui presupus a fi garantat de „progresele ştiinţei şi tehnicii”, despre care preferăm să ignorăm că au creat, de fapt, „cuşca de fier” a modernităţii.

Reducerea „religiei Progresului” la o apologie nedisimulată a consumismului de masă, orb la efectele perverse ale progresului tehnico-ştiinţific, a provocat revolte ale conştiinţei ilustrate nu doar de gândirea filosofică (Nietzsche, Berdiaeff, Ortega y Gasset etc.), dar şi de experienţa poetică (Poe, Baudelaire, Breton etc.), şi de experienţa religioasă a misticilor celor mai autentici dintre care Péguy este o figură reprezentativă. În acelaşi timp, abstracţiuni ca „viclenia istoriei” sau ideea existenţei unei raţiuni ascunse în şirul aparent lipsit de noimă al evenimentelor istoriei a contribuit la banalizarea căutării unei „chei a istoriei” care se poate reduce la iluzia de a fi descoperit o imensă şi nesfârşită „conspiraţie”. O iluzie răspândind nelinişte, dar şi siguranţă totodată. A crede că şirul evenimentelor poate fi explicat prin cauze ascunse nu e tocmai abilitatea specifică a ştiinţei? Nu e cumva îndatorirea proprie fiinţelor înzestrate cu raţiune? Iar dacă aceste cauze ascunse se reduc ele însele la rele intenţii, ce importanţă mai are acest fapt pentru cel care a căpătat siguranţă alcătuind un tablou satisfăcător al mersului lumii? Pentru cel căzut pradă delirului, delirul de interpretare este o dovadă de luciditate. Mecanismele paranoiei sunt uşor de recunoscut în felul în care este construită o asemenea reprezentare hiperlogică[1]. Max Horkheimer observa pe bună dreptate: „Fiecare idee filosofică, etică şi politică, odată ce i-a fost tăiat cordonul ombilical al originilor istorice, are tendinţa să devină nucleul unei noi mitologii. Aceasta este una dintre cauzele care au făcut ca progresul Luminilor să tindă la un moment dat în direcţia retrogradă a superstiţiei şi a paranoiei”[2].

Împotriva lumii moderne a avut, deci, loc o revoltă făcută în numele „gândirii” şi sub semnul unei reprezentări paranoice sau „detectiviste” a istoriei. Dar această reacţie „spirituală”

---

neliniştii şi a speranţei, v. Taguieff, 2000, p. 57 *sq.,* şi 2004a, pp. 38-340, 188-190.

1 V. *supra,* cap. IL

2 Horkheimer, 1974, p. 39

împotriva „domniei cantităţii” s-a tradus printr-o masivă cerere de „supranatural” sau de „mister” şi un pronunţat gust pentru „miraculos” şi mai ales prin dezlănţuirea unui „spiritualism” şi a unor „spiritualităţi” de proastă calitate care, de la sfârşitul secolului al XIX-lea, au devenit mărfuri oferite de piaţa culturală al cărui consum a determinat o îndepărtare încă şi mai mare a Occidentalilor de înţelegerea sensului transcendenţei. Căci strategiile de evadare dintr-o lume prozaică, demagogic sau din raţiuni publicitare prezentată ca aducând divinul sau sacrul la îndemâna tuturor, nu pot conta ca forme reînnoite de iniţiere sau de asceză. Accesul la „supranatural” nu poate fi confundat cu rezultatul tehnicilor de „dezvoltare individuală” cu parfum de înţelepciune orientală şi purtând marca unui hedonism de masă. Recenta modă New Age este o dovadă a vanităţii şi a vacuităţii acestor sincretisme magico-religioase. Însă recursul la gândirea magică n-a încetat să rămână o tentaţie valabilă, iar „reînvierea” ocultismului n-a aşteptat anii şaizeci pentru a se produce. Iată de ce în tezele sale despre ocultism (1946-1947), Adorno a reacţionat cu atâta severitate afirmând că „Ocultismul este metafizica imbecililor”[1] şi sugerând următoarea explicaţie: „Când realitatea obiectivă le apare celor vii surdă cum n-a fost niciodată înainte, aceştia încearcă să-i afle un sens printr-un exerciţiu de prestidigitator”[2]. Dar însuşi Adorno nu se abţine să gândească emergenţa configuraţiei ocultiste ca indice al unei „regresii”, noţiune ce presupune, în cazul de faţă, comparaţia între o stare anterioară considerată pozitivă (sau „firească”) şi una prezentă, considerată negativă. Ceea ce, mai exact, ar însemna „regresie la gândirea magică”[3], adică o oarecare degradare a atitudinii raţionale. Şi, în acord cu pornirea specifică epocii de a „psihopatologiza” atitudinile şi comportamentele studiate, pornire şi mai accentuată în cazul „teoriei critice”, Adorno atribuie această „regresie” unei „conştiinţe bolnave”:

> Înclinaţia pentru ocultism este un simptom de regresie a

1 Adorno, 2003, p. 32
2 *Idem*, p. 323
3 *Idem,* p. 322

> conştiinţei. Ea şi-a pierdut puterea de a gândi incondiţionatul şi de a suporta condiţionatul. În loc să le determine pe amândouă în unitatea şi diferenţa lor, printr-un demers conceptual, ea le amestecă fără deosebire. Incondiţionatul devine un fapt, iar condiţionatul este imediat esenţial[1].

Dacă, aşa cum credea Kant, este adevărat că raţiunea vrea incondiţionatul, se poate atunci avansa ipoteza că această irezistibilă căutare a incondiţionatului este susceptibilă de a se rătăci în ordinea condiţionatului şi de a-şi avea contrasensurile ei. Pentru că preocuparea pentru sens n-a dispărut, ci s-a lovit de o realitate integral „materializată" ce nu mai corespunde întrebărilor omului, acesta pare că e excedat de o proliferare de nestăpânit a sensului. Sensul este cu totul la cheremul subiectivului, deci al arbitrariului. Iată cum descrie Adorno acest proces:

> Ocultismul este o reacţie instinctivă la subiectivizarea a tot ceea ce are un sens, ca fenomen complementar reificării. (...) Fără cel mai mic discernământ, i se atribuie [un sens] celui dintâi lucru întâlnit în cale: caracterul raţional al realului care începe să creeze probleme este înlocuit de mese care se mişcă şi de raze emise de movile de pământ. Rămăşiţele lumii sensibile devin pentru conştiinţa bolnavă o *mundus intelligibilis*[2].

O asemenea abordare implică întreaga istorie a gândirii occidentale ce se caracterizează, mai ales, prin hegemonia culturală a creştinismului, deci a unei „religii universale" de tip monoteist care, din secolul al XVIII-lea, n-a contenit să-şi piardă influenţa asupra indivizilor şi a instituţiilor. În secolul al XX-lea au existat gânditori care au văzut sau au întrevăzut că această erodare a creştinismului, în mod special a catolicismului, departe de a favoriza generarea unui „ateism luminos"[3] a dus la apariţia unei noi mitologii ca receptacul de fragmente din toate vechile mitologii şi fărâme de credinţe religioase. Ocultismul pentru toţi este un produs de

---

1 *Idem,* p. 321
2 *Idem,* 2003, p. 323
3 Împrumut această expresie de la Jean-Luc Nancy. Pentru detalii, v. Nancy, 2005, pp. 12,27 *sq.,* 117 *sq.*

substituţie de o proastă calitate metafizică şi teologică. Astrologia redusă la lectura horoscopului este o exacerbare a vidului. Adorno observă astfel că „monoteismul se descompune într-o a doua mitologie” şi oferă, spre lămurire, următorul exemplu:

> „Cred în astrologie pentru că nu cred în Dumnezeu”, răspunde participantul la o cercetare de psihologie socială făcută în America. Raţiunea care judecă şi care s-a ridicat până la noţiunea unui Dumnezeu unic pare că se află în cădere. Mintea este disociată într-o multitudine de minţi şi astfel îşi pierde capacitatea de a recunoaşte că acestea nu există[1].

Schema explicativă este bine cunoscută: descompunerea vechilor sisteme de credinţe duce la apariţia „anarhică” a unor credinţe de substituţie. Ca şi alţi observatori ai procesului modern de producere de surogate ale monoteismului, de felul unui „animism readus la viaţă”[2], Adorno consideră că acest proces este o „regresie” sau o „cădere”, că trebuie, aşadar, gândită sub semnul degradării, al declinului şi al corupţiei. Căci, afirmă el, „a doua mitologie este mai mincinoasă decât prima”[3]. Concluzia este tipică evaluărilor elitiste, făcute în numele normelor culturii ştiinţifice superioare, ale credinţelor în magie, esoterice sau ocultiste. Echivalentul acestora îl regăsim astăzi în stigmatizarea cu dispreţ a noilor forme ale culturii populare mondiale fabricate din material simbolic de împrumut, provenit din lumea esoterismului sau a ocultismului, şi totodată din discursul conspiraţionist, inseparabil de mitologia societăţilor secrete.

Reîntoarcerea „iraţionalului”? Revanşa diavolului?

În faţa acestor reacţii „esotero-magice” împotriva „domniei cantităţii” reprezentate de lumea modernă[4], apare constant tentaţia de-a relua o judecată critică devenită şablon:

---

1 Adorno, 2003, p. 321
2 *Idem,* 2003, p. 322
3 *Idem,* 2003, p. 321

„reîntoarcerea iraţionalului”, diagnostic pesimist pronunţat de „medicii civilizaţiei” improvizaţi şi formulă faţă de care „reîntoarcerea sentimentului religios” apare ca o expresie contradictorie, dar fundamental ambivalenţă (pentru care, de fapt, ne putem felicita, la fel de bine cum ne putem indigna sau lamenta). Pentru o gândire leneşă, „reîntoarcerea iraţionalului” s-ar datora unei pretinse „crize a Luminilor” sau a „Raţiunii”[1]. Mai precis, problema este reformulată în termeni polemici: modernitatea identificată ca domnie a raţiunii ar fi ameninţată de o nouă ofensivă a preraţionalului sau a iraţionalului, ofensivă considerată de unii autori ca fiind trecerea la „vârsta iraţionalului”[2]. Vechiul duşman (superstiţia şi fanatismul) revine pentru a-şi lua revanşa sau pentru a se răzbuna. Ameninţătoare reîntoarcere a câtorva tipuri de om iraţional: credulul, ignorantul, visătorul, superstiţiosul, fanaticul, sălbaticul sau delirantul (nebunul) — fără a uita de eternul copil care se ascunde în fiecare om. A gândi o „reîntoarcere” a ceva sau la ceva nu explică nimic după cum arată şi Jean-Luc Nancy: „În fenomenele repetitive, de reluare, de relansare sau de revenire, accentul cade întotdeauna pe ceea ce este diferit, nu identic”, pentru a nu mai socoti că „în procesul propriei reîntoarceri, identicul îşi pierde dintr-un foc identitatea”[3]. În realitate, pretinsa „repetare” este o transmisie, o „contagiune a ideilor”. Or, o reprezentare, fie mentală (individuală), fie publică (socială) nu s-ar putea transmite fără a se transforma.[4] E totuşi ceva adevărat în reacţia celor care au nostalgia epocii raţiunii, fie ea şi mitică: de la sfârşitul secolului al XX-lea, proliferarea credinţelor în starea de sălbăticie este favorizată de pierderea încrederii în marile ideologii politice sau, cum vor spune alţii, de regresul „religiilor seculare” ce structurau şi canalizau concepţiile despre mersul istoriei. De acum înainte, orice

---

4 Amintim lucrarea lui René Guénon, *Le Règne de la quantité et les signes des temps* (1945); Guenon, 1970, în special pp. 10-103.

1 V. spre lămurire analizele antropologului Wiktor Stoczkowski (1999, pp. 20-37). V. şi Jane Parish, *„The Age ofAnxiety”, in* Parish/Parker, 2001, pp. 1-16.

2 Webb, 1988, pp. 5-6

3 Nancy, 2005, p. 9

4 V. analizele lui Dan Sperber, 1996.

interpretare este posibilă, inclusiv cele mai delirante şi cele care admit intervenţia unor forţe supranaturale şi, îndeosebi, diabolice. Grija răului revine odată cu imaginea diavolului, în cadrul unei viziuni maniheiste, utilizată, ca nouă cheie a istoriei, la deschiderea tuturor uşilor.

Observăm apariţia unui cerc vicios: „reîntoarcerea iraţionalului" apărea ca un simptom al „crizei Raţiunii" şi, totodată, ca un factor al acesteia din urmă. Dar dacă, aşa cum susţin numeroşi sociologi, criza permanentă ţine de însăşi natura modernităţii? Dar dacă graniţele ce despart raţionalul de iraţional nu sunt nici clare, nici distincte? Numeroase lucrări de antropologie şi sociologie a ştiinţei (şi a paraştiinţelor) permit susţinerea tezei „relativiste" potrivit căreia credinţele denumite „iraţionale" de cei care nu le împărtăşesc sunt apărate de partizanii lor cu argumente socotite de adversarii lor „raţionale"[1]. Dacă însă o doză rezonabilă de relativism duce la evitarea unei atitudini dogmatice, prea mult relativism în cunoaştere alimentează suspiciunile complotiste, favorizând, în acelaşi timp, şi „zvonurile negatoare" (Renard, 2005), materia primă a miturilor „negaţioniste" („camerele de gazare n-au existat", „nici un arian n-a fost strivit în avioanele care-au lovit Pentagonul" etc.).

Pentru teologii şi filosofii catolici, o critică a credinţelor „sălbatice" sau „dezlănţuite" (dezvoltate în afara dogmei) puse pe seama iraţionalului este un act de argumentare recurentă. La sfârşitul secolului al XIX-lea în special, Biserica a fost nevoită să recurgă la ea pentru a reprima tentaţiile ocultismului care apăreau în interiorul ei. Împotriva gustului exagerat pentru „mister" şi a modului în care acesta este exploatat de şarlatani, Biserica poate şi trebuie să formuleze anumite exigenţe „de raţionalitate" (dovezi concrete, argumentaţie coerentă etc.). În 1927, într-un eseu intitulat *Défense de l'Occident,* scriitorul catolic şi naţionalist francez Henri Massis stabilea un diagnostic lucid, în linii mari perfect valabil şi acum, la începutul secolului al XXI-lea:

> Este un moment favorabil acţiunilor echivoce ale tuturor

1 V. Collins/Pinch, 1990 (1977); Stoczkowski, 1999, p. 31.

> falşilor mistici a căror gândire amestecă, în mod curios, cunoaşterea materialistă prin simţuri şi confuziile spiritualiste. Căci totul este invadat de aceste forţe spirituale. (...) Nu s-ar putea spune că lumea modernă duce lipsă de supranatural. Asistăm la o continuă apariţie a tuturor varietăţilor; dar nu materialismul, scientismul este astăzi lucrul cel mai rău, ci acest, spiritualism dezlănţuit prin care adevăratul supranatural nici măcar nu câştigă teren. „Misterul" învăluie totul, ocupă cele mai întunecate zone ale eului pe care îl răscoleşte, în miezul însuşi al raţiunii pe care o alungă de pe domeniul său. Sunt condiţii ca el să fie strecurat peste tot, mai puţin în ordinea divină, unde sălăşluieşte, de fapt[1].

Massis avea în vedere literatura evazionistă de calitate îndoielnică revărsată, de la sfârşitul secolului al XIX-lea, asupra Europei, în acelaşi timp în care era cutreierată de scamatori deghizaţi în „Iniţiaţi" sau în „Maeştri" reveniţi din călătorii, adeseori imaginare, în Orient. În lucrările sale de la începutul anilor 1920 despre spiritism şi teosofie, gânditorul tradiţionalist René Guénon criticase el însuşi cu severitate astfel de activităţi, considerându-le mistificări sau escrocherii[2]. Existenţa unei oferte ideologice şi literare venite din partea impostorilor sau a negustorilor de meserie nu trebuie să ne facă să uităm caracterul autentic şi intens al cererii de spiritualitate pe care aceştia au izbutit s-o capteze. Nimic nu ne opreşte să credem că a dori o lume diferită de cea în care trăim este ceva propriu naturii omului. Gânditorul creştin C.S. Lewis observa: „Dacă hrănesc în mine însumi o dorinţă pe care nici o experienţă a acestei lumi n-o poate satisface înseamnă că sunt făcut pentru o altă lume"[3]. Dorinţa insaţiabilă pe care lumea, aşa cum este, nu o poate satisface se traduce prin aspiraţii mistice şi religioase alimentate până şi de cele mai neizbutite thrillere teologice. Important aici

---

1 Massis, 1927, p. 245

2 Guénon, 1977 şi 1996. V. şi Guénon, 1970, pp. 287-293 („Neospiritualismul"), 357-366 *(„La grande parodie ou la spiritualité a rebours").* Despre „tradiţionalismul" antimodern ce i se poate atribui lui Guénon (plecând de la premisa existenţei unei „Tradiţii primordiale"), diferit de cel al lui Joseph de Maistre, v., de pildă, Sedgwick, 2004, în special pp. 22-53.

3 Lewis, 1996, p. 121

este ca produsul de imaginaţie să poată ţine locul obiectului spre care tinde dorinţa, având în vedere că acest obiect lipseşte din lumea reală. Ar trebui, poate, să presupunem, după expresia lui Chesterton, că „nu este natural (firesc) să-l considerăm pe om ca produs al naturii (firii)” şi că „putem admite că este un animal dacă suntem de acord că este un animal fabulos”[1]. Aplecându-se asupra propriei copilării, Tolkien, prieten apropiat al lui C.S. Lewis, insista asupra satisfacţiei deosebite pe care o oferă fantasticul, în mod special miraculosul, pură creaţie a imaginaţiei: „E mai mult decât evident că basmele nu ţineau seama de ce se dovedea a fi cu putinţă, ci de ţinte ale aspiraţiei. Dacă aceste basme trezeau în mine o dorinţă, întărâtând-o până ce o puteau ostoi, succesul cărţii era total”[2].

Teza lui Massis despre consumul morbid de „mistere” şi de „spiritisme” îndoielnice în perioade de criză trebuie totuşi corectată într-un punct esenţial: valabilitatea ei se leagă de faptul că se referă la un anumit stadiu al societăţilor occidentale în care Biserica continua să exercite un rol social important, statele-naţiuni n-aveau a se răfui cu opoziţii radicale, iar credinţele progresiste nu-şi făcuseră încă apariţia. Acestei relative stabilităţi socio-politice îi corespundea o reprezentare socială în care predominau convingerile ideologice şi speranţele copilăreşti. Intrarea în societăţi cu o mare mobilitate nu avusese încă loc. Or, într-o lume zguduită de un proces nedefinit de destructurare/restructurare, în sisteme sociale de o mare mobilitate, certitudinile dispar în acelaşi timp în care dispare şi încrederea, iar orice speranţă îşi pierde vigoarea. Indivizii nesiguri în societăţi instabile, conştienţi că îşi duc traiul într-un mediu pe care nu-l stăpânesc, au pierdut capacitatea de a-şi prevedea, fie şi în linii mari, viitorul. Caracterul imprevizibil al viitorului lor apropiat generează deznădejde şi dezorientare. Sentimentul de a trăi într-o lume incontrolabilă creşte şi se extinde. Indivizii nu mai ştiu cum să-şi utilizeze libertatea care devine un „stindard”, transformându-se în

1 Chesterton, 1976, p. 31
2 Tolkien, „Despre basme” *in* Tolkien, 1966, p. 40

„libertate negativă”[1]. De unde tentaţia, pentru indivizii incapabili de a suporta o anxietate în creştere, de a renunţa la libertate şi de a recurge la comportamentul de fugă sau la mecanismele evazioniste pe care Fromm le grupa în trei categorii: supunerea de bunăvoie în faţa unor personaje autoritare, renunţarea la imboldurile distructive (vertijul indus de distrugere) şi refugierea într-un „conformism de automate”[2]. Şi exigenţa lor pentru adevăr se pierde în nisipurile relativismului extrem prin care sunt relativizate toate „adevărurile” pe care se întemeiază oamenii. În epoca „turbo-capitalismului”, generator de anxietate, chiar de angoasă, oferta de hrană simbolică de tip esotero-gnostico-mistic capătă din acest moment o nouă semnificaţie socială. Indivizii „negativi”, dezrădăcinaţi şi aflaţi în căutarea unei apartenenţe încearcă în primul rând să scape de instabilitate şi de incertitudine. Aspiraţie menită a fi dezamăgită în civilizaţia riscului în care „noi” am intrat — cel puţin noi, occidentalii, cu partea occidentalizată a omenirii. În acest context i se prezintă publicului oferta de esoterism, de supranatural estetizat sau de credinţe religioase sincretice, antrenând mituri şi rămăşiţe ale vechilor superstiţii. Publicul pare a fi copleşit de cultura evazionistă globalizată înainte de toate prin internet.

În noianul credinţelor delirante ce puseseră stăpânire pe contemporanii noştri cu începere din anii şaizeci, când unii observatori grăbiţi au crezut că au de-a face cu o „reîntoarcere a iraţionalului” (ca şi cum omenirea ar fi avut, într-o etapă precedentă a evoluţiei sale, acces la „raţional”!),

---

1 Expresia aparţine psihanalistului Erich Fromm şi a fost utilizată în cartea apărută în 1941 *(Escape from Freedom)* în care încerca să explice fascinaţia exercitată de „fascism” (termen generic care desemnează cu precădere, în epocă, naţional-socialismul): *La Peur de la liberté* (Fromm, 1963, p. 109). Nu este vorba despre „libertate negativă” aşa cum o defineşte Isaiah Berlin în faimosul său eseu din octombrie 1958: *Deux conceptions de la liberté.* V. Taguieff, 2005, pp. 331-332.

2 Fromm, 1963, pp. 111-164. Este limpede că diagnosticul lui Fromm se leagă de atmosfera de la începutul celui de-al Doilea Război Mondial ce oferea spectacolul unei triple exacerbări: cultul şefului, gustul pentru distrugere şi conformismul birocratic punctual. Dacă supunerea faţă de şef este pe deplin realizată în regimurile totalitare, domnia conformismului nu încetează să ameninţe democraţiile liberale/pluraliste.

un John Roberts sau un James Webb, în anii 1970, puteau să constate, pe bună dreptate, „o sechelă a şocului psihic provocat de raţionalismul Luminilor şi de revoluţia industrială”[1], şi să discearnă atrăgătoarea promisiune a acestor credinţe, cum că ele ar oferi certitudini lăsând „impresia de control asupra realităţii”[2]. Ceea ce înseamnă o abordare a miturilor moderne după acelaşi model funcţionalist ca al tuturor instituţiilor omeneşti, interpretându-le ca „răspunsuri la nevoia de a stăpâni realitatea”[3], model susceptibil de a fi aplicat în aceeaşi măsură religiilor, mari sau mici. Antropologul Mary Douglas caracteriza religia ca fiind „o tehnologie de control al riscului”[4], plecând de la premisa că „nu există nici un individ a cărui viaţă să nu aibă nevoie a se derula într-un sistem simbolic coerent”[5]. Dintr-o perspectivă apropiată, sociologul Peter Berger definea rolul social al religiei considerând-o „o pavăză contra terorii”[6]. Definiţia este aplicabilă „viziunilor religioase sau cvasireligioase despre lume”[7].

Această interpretare funcţionalistă, axiologic neutră, trebuie însă modificată prin asumarea de considerente critice de factură etică şi politică. Faptul că, în perspectivă pozitivistă, ştiinţele sociale urmăresc descrierea exclusivă a oricărei judecăţi de valoare şi a oricărei perspective normative, şi se limitează a descrie cum se produc fenomenele sociale este în deplin acord cu programul lor „ştiinţific”, luând ca model discursul din ştiinţele naturii, îndeosebi al fizicii matematice. Strădania de a imita contribuţia lui Galilei şi al lui Newton înseamnă, înainte de toate, ţinând cont de fenomene, abţinerea de la judecată sau de la impunerea de norme, mulţumindu-te să observi şi să descrii şi apoi, pe baza ipotezelor, să organizezi experimente ca, în fine, să traduci rezultatele obţinute în limbaj

1 Poliakov, 1980, p. 32
2 Roberts, 1979, p. 337
3 *Ibid.*
4 Douglas, 1970, p. 126
5 *Idem,* p. 50
6 V. Berger, 1971, pp. 51-56. Pentru o abordare din perspectivă funcţionalistă, v. Pois, 1993, pp. 31-32, 66-67.
7 Berger, 1980, p. 50

matematic. Dar, de cum se pune problema de a studia fenomenele sociale, evaluările însoţesc, în pofida a toate, descrierile, iar binele şi răul, date pe uşă afară în numele Ştiinţei, se întorc pe uşa din dos. Fenomenele sociale nu sunt realităţi independente de observatorii lor, care nu întotdeauna fac evaluări pentru a înţelege respectivele fenomene; pentru ei, acestea sunt atât entităţi obiective, cât şi proiective. O sociografie pură este o ficţiune. Din acest punct de vedere, vom vedea, de pildă în consumul de credinţe sincretice, modalităţi de a fugi de realitatea repulsivă, comportamente evazioniste ce permit individului să nu se folosească de o libertate implicând tot mai mult curaj, prea mult curaj şi luciditate în cazul celor mai mulţi dintre indivizi. Aceasta este teza susţinută de Erich Fromm potrivit căreia aceste fugi înainte în credinţele delirante şi superstiţii, la moderni pot fi interpretate ca un simptom al „fricii de libertate”:

> Când stindardul „libertăţii negative” ne apasă prea tare pe umeri, suntem nevoiţi să renunţăm la el. Dacă nu ne putem transforma autonomia dintr-una negativă în una pozitivă, nu ne mai rămâne nici o altă cale decât aceea de-a evada din noi înşine[1].

Pentru iubitorii teoriei conspiraţiei sau pentru cei pasionaţi de ocultism (sau de interpretările esotero-complotiste ale evenimentelor istorice), proiectul baconian („A şti înseamnă a putea”[2]) rămâne de actualitate. Ca printr-o paradoxală reîntoarcere la origini, ştiinţa este înlocuită de cunoaşterea gnostică sau de credinţele demonologice, iar tehnica, de magie.[3] Asistăm la o revanşă a „cauzalităţii diabolice” pe care, de la sfârşitul secolului al XIX-lea, ştiinţele sociale pretindeau că ar fi aruncat-o demult la „coşul de gunoi al

1 Fromm, 1963, p. 109

2 V. Taguieff, 2004a, pp. 36-38, 148 *sq.*

3 Anujirim aici o remarcabilă observaţie a lui Claude Lévi-Strauss: „(...) Gândirea magică, această «uriaşă variaţie pe tema principiului cauzalităţii», cum spuneau Hubert şi Mauss, se deosebeşte de ştiinţă nu atât prin ignoranţa sau dispreţul pentru determinism, cât printr-o exigenţă de determinism, mai imperioasă şi mai intransigentă (...) pe care ştiinţa o poate considera neraţională şi pripită” (Lévi-Strauss, 1962, pp. 18-19).

istoriei” în acelaşi timp cu judecăţile de valoare.[1] În ce priveşte religia, ea capătă noi forme, ieşind din epoca credinţei pentru a intra în „epoca iraţionalului”, abandonând teologia (care rămâne o „teologie raţională”) pentru a asimila credinţele spiritiste şi ocultiste, pentru a face loc magiei şi, în general, a integra considerente esoterice. Doar frica de libertate, mai exact frica de „libertatea modernilor”[2] determină trecerea de la epoca credinţei (în limitele raţiunii critice) la epoca de proliferare a superstiţiei. Lévi-Strauss amintea de faptul că, „în spatele fiecărui edificiu ideologic, se profilează edificii cu mult mai vechi” şi ele „continuă să retransmită ecouri” aparţinând unor epoci foarte îndepărtate[3]. Poate ar trebui să ajungem la concluzia că, atunci când într-o societate sistemul credinţelor este slăbit, nu se mai pot auzi decât asemenea ecouri din vechime. Un erudit istoric al esoterismului şi al ocultismului, James Webb[4], autorul unei opere neterminate consacrate „Epocii iraţionalului”[5], propune o interpretare generală a fenomenului, după cum urmează:

> După epoca raţiunii vine aceea a iraţionalului. (...) La mijlocul secolului al XIX-lea, din conştientizarea schimbărilor petrecute în societate, în amestec cu opiniile teoretice şi artistice, a rezultat un imens avânt al raţiunii, ale cărui efecte

---

1 V. Oz, 2005. În acest discurs rostit cu prilejul înmânării premiului Goethe, romancierul israelian Amos Oz susţine teza că „ştiinţele sociale moderne au reprezentat o primă încercare serioasă de a scoate din scena vieţii omeneşti şi binele, şi răul” (p. 18).

2 În sensul exact pe care-l dă acestei expresii Benjamin Constant într-un text celebru: *„De la liberté des anciens comparée à celle des modernes”* (1819): „(...) Noi nu ne mai putem bucura de libertatea celor din Antichitate, alcătuită din participarea activă şi constantă la puterea colectivă. Libertatea ce ne e dată nouă trebuie să rezulte din savurarea paşnică a independenţei personale” (Constant, 1980, p. 501). Despre unele aspecte ale acestei noi forme de libertate, v. Taguieff, 2001, pp. 131 *sq.,* şi 2005a, pp. 331 *sq.*

3 Lévi-Strauss, 1983, p. 147

4 James Webb s-a sinucis la 8 mai 1980, la vârsta de 34 de ani.

5 *The Age oflrrational* apărea fie ca titlu al unei proiectate serii de lucrări, fie ca subtitlu al *The Occult Establishment* (1976), vol. II al seriei. Vol. I, *The Occult Underground* (1971-1974), acoperă o perioadă ce se întinde de la mijlocul secolului al XIX-lea pînă în 1920, vol. II se ocupă de perioada dintre 1918 şi 1960. Un al treilea volum, apărut în 1980, *The Harmonious Circle,* este consacrat îndeosebi lui Gurdjieff şi discipolilor săi.

> părea de netolerat pentru demnitatea omului şi insuportabile pentru conştiinţa de sine a acestuia. Este ceea ce am numit „criza conştiinţei”. Cauza ei nu este lipsa de chef (proasta dispoziţie) a unei omeniri ce descoperea insignifianţa locului ce-i revenea în cosmos, ci pur şi simplu frica. Sentimentul de insecuritate s-a accentuat prin obligaţia de a accepta să exercite o răspundere personală în societatea care se dezvolta. În epoca credinţei *[Under God],* într-o societate structurată ierarhic, indivizii erau, inevitabil, scutiţi de osteneala de a lua decizii în condiţiile îngrozitoarei libertăţi fără limite de care dispuneau. (...) A şti că eşti arbitrul propriului destin este oricând o descoperire care înspăimântă, iar, pe parcursul secolului al XIX-lea, popoare întregi au început să cunoască această frică. (...) Într-un climat de anxietate şi incertitudine, superstiţia poate să se dezvolte în voie. Putem vedea aici o regresie spre atitudini infantile sau spre credinţe dobândite la începutul vieţii, ulterior refulate; sau poate un mijloc de-a obţine un fel de control iluzoriu asupra unei împrejurări neliniştitoare[1].

Webb nu era de partea nici uneia dintre diferitele interpretări enumerate de el. Pentru istoric, importantă era caracterizarea configuraţiei apărute spre mijlocul secolului al XIX-lea şi care ulterior a continuat să se accentueze: un amestec de incertitudine şi anxietate care, născut din dezvrăjirea datorată ştiinţei şi tehnicii, era cauza unei insuportabile dezordini, atmosferă în care indivizii ajung să apeleze la „iraţional” sau la „superstiţii”. Diagnosticul stabilit rezultă însă din utilizarea unor noţiuni cu sens precar, culminând cu aceea de „iraţional”.

Conţinutul noţiunii de „iraţional” nu se reduce la sensul său polemic de rest sau reziduu al abordărilor aşa-zis raţionale („prejudecăţi”, „prenoţiuni” etc.)[2], un rest ireductibil de afectivitate nealocată (tulburare, suferinţă psihică), de reprezentare „sălbatică” („superstiţiile”), de nereflectare ori neconştientizare ce rămâne pe urma oricărei obiectivări de tip ştiinţific. El nu se reduce nici la simpla negare a

---

1 Webb, 1988 (1974), pp. 5, 10-11. În acest pasaj, Webb citează lucrările lui Fromm (1942) şi ale lui Gustav Jahoda, 1969, p. 146. V. şi Poliakov, 1980, pp. 32-33 (care citează parţial acest pasaj din Webb).
2 V. Bonardel, 1996, pp. 3-21, şi 1998.

raţionalului, ca lipsă sau ca privaţiune a acestuia ce se poate simţi plecând de la o experienţă a arbitrariului, a contingentului sau a absurdului, experienţă gândită de diferiţi filosofi moderni (Schopenhauer sau Heidegger) ca manifestare a nefondatului sau a neîntemeiatului (raţional), aşa cum nu reduce nici măcar la ceea ce, cu oarecare stângăcie, ar putea fi denumit, după modelul paranormalului, pararaţionalul („rătăcirile raţiunii"). „Iraţional" nu înseamnă nici „în afara raţiunii", nici „potrivnic raţiunii". El poate fi înţeles ca aşteptare a unei reconcilieri, definitive sau nu, a lipsei de sens cu inspiraţia, a nebuniei cu geniul, a infraomenescului cu supraomenescul, ba chiar, în modernitate, a misterului religiei cu enigmele ştiinţei. Este, poate, o iluzie[1], dar una care acţionează asupra realităţii, iar în domeniul artistic funcţionează ca iluzie creatoare. Ea poate avea şi forma iluziei inspiratoare, ca în cazul „nebuniei religioase" manifestate nu doar ca fanatism, dar şi ca entuziasm sau extaz mistic. Rezultă că, în zona a ceea ce este desemnat ca „iraţional", se întrevede o mişcare către întreg, o aspiraţie către totalitate ce nu poate fi satisfăcută niciodată. Nu avem în vedere ideea preconceputǎ despre iraţional, ca remanenţă a instinctului, a determinaţiilor ancestrale (sângele, rasa ori necesităţile primordiale). În miezul a ceea ce se numeşte „iraţional" se află, mai curând, dorinţa de-a atinge scopul propus, utopic, desigur (căci nu aparţine lumii acesteia), dar în care elementele contrare sau contradictorii s-ar afla în unitate, cum ar fi, de pildă, viaţa şi moartea. Unitatea acestora este uneori denumită „transcendenţă". Această capacitate specifică omului de a se raporta, într-o atmosferă de tensiune proprie stării de aşteptare, la o formă de transcendenţă este esenţa sentimentului religios. În experienţa mistică, tensiunea devine fuziune, iar transcendenţa se confundă cu imanenţa.

Să pornim de la următoarea dublă definiţie stipulativă:

---

1 În sensul de „satisfacere deplină a dorinţei", de proiecţie în imaginaţie a dorinţei, potrivit concepţiei vulgarizate prin psihanaliză (Freud, 1995, pp. 30-34). V., de pildă, Freud, 1995, p. 30: „reprezentările religioase" sunt „iluzii, împliniri ale unor năzuinţe primare, cele mai irepresibile şi mai puternice ale omenirii; secretul puterii lor constă în puterea acestor năzuinţe".

raţional este ceea ce impune a identifica şi a delimita domenii sau probleme, iar iraţional, orice duce la suprapunere sau fuziune, la amestecul, de pildă, dintre luminos şi întunecat, clar şi vag, determinat şi indeterminat (sau indeterminabil), finit şi infinit, măsurat şi nemăsurat, exprimabil şi inexprimabil. Pentru a înţelege iraţionalul astfel caracterizat, este oare nevoie de presupoziţia dorinţei fundamentale de a scăpa de dizarmonia inerentă vieţii omului obişnuit? Să fie oare o nostalgie a indeterminatului? Sau un principiu al Nirvanei conţinând „miticul" imbold al morţii? Multe şi necunoscute sunt căile transcendenţei. Efervescenţa religioasă manifestată în ultimii treizeci de ani justifică trecerea de la diagnosticul neonietzschean al „morţii lui Dumnezeu" (sau al sfârşitului sentimentului religios) la descrierea „metamorfozelor lui Dumnezeu"[1]. „Dumnezeu nu a murit, ci călătoreşte", cum spune un proverb hippie[2]. La fel se poate spune şi despre diavol.

Atracţii incomode

Să începem prin a relua o întrebare aparent simplă legată de psihologia amatorului de eseuri sau de thrillere cu dominantă esotero-religioasă din zilele noastre: prin ce anume exercită atracţie asupra numeroşilor cititori textele în care complotismul interferează cu esoterismul? Avansez ipoteza că, prin lectură, aceşti neliniştiţi nomazi ai spiritului, aflaţi într-o lume nesigură, îşi satisfac nevoia de cunoaştere în acelaşi timp cu aceea de apărare contra ameninţării, închipuindu-şi că o pot localiza. Acestei duble satisfacţii i se adaugă plăcerea cu totul specială de a se lăsa în seama unei revrăjiri a lumii, printr-o rată înaltă a consumului de fantastic. Pe de altă parte, trebuie avută în vedere puterea de atracţie a ideii conspiraţiei mondiale, care furnizează o explicaţie simplă şi savuros anecdotică a mersului lumii (la îndemâna

1 Lenoir, 2005. Teza „reîntoarcerii sentimentului religios" nu este decât un loc comun al epocii, prin care se încearcă înlăturarea clişeului privind „moartea lui Dumnezeu" exprimat mai ales în formulele de factură sociologică precum „eclipsa sacrului" sau „dispariţia sentimentului religios".

2 Citat de Bouyxou şi Delannoy, 2004, p. 130.

oricui) şi, pe de altă parte, a puterii de fascinaţie exercitată de nazismul interpretat ca ordin secret purtător de lumină (sau reprezentant al autenticei religii ariene), luptător împotriva forţelor tenebrelor (Dumnezeul evreilor şi al creştinilor). O reprezentare de tip maniheist care subjugă o anumită categorie a publicului dispusă, de altfel, să-şi satisfacă gusturile cu un satanism de carnaval sau cu un cult vrăjitoresc, la care mai trebuie adăugat interesul suscitat de „revizuirea" biografiei şi a posterităţii unui personaj istoric (presupus „mare" chiar dacă pe deplin necunoscut), a cărui întruchipare (fie ea o familie ori o dinastie) a constituit deja obiectul unei invenţii mitologice: Isus, împăratul Constantin, Dagobert al II-lea şi Merovingienii, vicontele de Carcassonne (Trencavel = Parzival-Perceval?) şi mitul Graalului, Jacques de Molay şi templierii („emanaţie directă a Prioriei din Sion"?), Nostradamus, Leonardo da Vinci („Mare Maestru al Prioriei din Sion"?), Galileo Galilei şi aşa-zişii Illuminati, Adam Weishaupt şi Iluminaţii din Bavaria, familiile Rothschild şi Rockefeller, Albert Pike şi Ku Klux Klan, Jorg Lanz von Liebenfels, grupul ariano-ocultist al acestuia şi revista sa *Ostara,* Rudolf von Sebottendorff şi Societatea Thule, Hitler (în mâinile „Superiorilor Necunoscuţi"), John Fitzgerald Kennedy (victimă a Illuminati), membrii familiei Bush aparţinând societăţii secrete Skull and Bones, François Mitterrand, exponent (din vorbe) al „marelui arhitect al universului" etc.

Autorii-iniţiatori pleacă de la ideea că „suntem înşelaţi" şi că „adevărul se află altundeva", în „latura ascunsă" a marilor evenimente mondiale. Cititorului i se adresează invitaţia de a se lăsa îndrumat de contraexperţii specializaţi în demontarea aparenţelor şi a minciunilor oficiale. Editorul publicaţiei *Livre jaune n°5* lansează următorul avertisment:

> Există indicii foarte clare care arată că suntem înşelaţi. Informaţiile care ne parvin sunt dirijate. Vederea noastră, foarte limpede de obicei (...), este sistematic tulburată. Încet, pe nesimţite, ne îndreptăm spre prăpastia financiară, sufletească şi morală. (...) Sunteţi siguri că ştiţi ce se întâmplă în realitate pe planeta noastră? Sunt foarte mulţi care susţin că totul se află în mâinile câtorva oameni puternici. Colectivul nostru de autori (...) vorbeşte fără echivoc despre legăturile

existente între loji, ocultism, politică şi marea finanţa[1].

Există o plăcere specială în a demasca, a decodifica, a decripta: cel care crede că a identificat puterile capabile să impună un „guvern mondial”, prin intermediul

Noii Ordini mondiale, e încântat că pătrunde în „culisele istoriei”. Orice regim politic este o „criptocraţie” (Walter Bowart, 1978), întrucât are la bază un complot al elitelor aflate la putere. Omul „luminat” sau „clarvăzător” se presupune că e prevăzut cu o capacitate de rezistenţă la manipulare: aproape omniscient, el este ca şi atotputernic. În concluzie la prima sa carte, Holey afirmă: „Acela care ştie nu poate fi manipulat tocmai pentru că ştie”[2]. Crezând că ajunge să afle secretele cel mai bine păstrate ale teribililor săi duşmani ascunşi, cititorul, devenit el însuşi un „iniţiat”, îşi închipuie că ia parte la marea luptă contra principiului Răului, întruchipat de doar câţiva înţelepţi ai Sionului sau de alte figuri imaginare, şi acestea subiect de nelinişte. Iată cum îşi încheia Holey prezentarea pe scurt a *Protocoalelor:* „Avem în faţă un plan din care reiese ce trebuie făcut pentru ca lumea întreagă să fie redusă la sclavie. Trebuie ştiut că acest plan e în curs de aplicare. Este esenţial să-i cunoaştem mobilurile şi să ştim că aceia care sunt implicaţi se lasă folosiţi”[3]! Că e sau nu invocat numele lui Satana, sforile sunt întotdeauna trase de una dintre reprezentările acestuia. „Mâna nevăzută” a lui Satana lasă urme pretutindeni, în lojile masonice nevăzute, ca şi în spatele mascaradei democratice care nu este decât o „demonocraţie”. Demonizarea democraţiei este cel mai clar dintre criteriile adevăratei gândiri „reacţionare”, radical antimoderne. Pentru un autentic „reacţionar”, „suveranitatea poporului”, ca şi libertăţile democratice sunt o întruchipare a diavolului.

Stilul extremist: simplism, denunţare

Pentru a înţelege modul în care oferta de cultură esotero-complotistă poate da satisfacţie minţilor descrise ca „rigide”

1 *Livre jaune n°5,* pp. 11, 18
2 *Livre jaune n°5,* p. 308
3 *Idem,* pp. 77-78

sau „extremiste” trebuie să începem cu definirea acestora, mai exact a modului lor de a reacţiona în condiţii date, să le selectăm, să le analizăm şi să construim raţionamente plecând de la ele. În felul acesta vom putea identifica trăsăturile stilului extremist de a gândi. Pentru aceasta, cea mai eficientă metodă constă în evaluarea, la început, a rezultatelor investigaţiilor realizate în ultimii cincizeci de ani de profesionişti ai ştiinţelor sociale, un bogat instrumentar ce poate fi o bună sursă de inspiraţie. Din punctul de vedere al sociologiei politice, într-o societate democratică liberală/pluralistă, extremismul poate fi definit ca tendinţă a unei categorii de cetăţeni de a se situa la polii sau la marginile câmpului ideologico-politic şi, eventual, de a trece de aceste limite, ceea ce înseamnă practic eludarea regulilor aflate la baza jocului politic.[1] Mai exact, este vorba despre natura paradoxală a extremismului, situat atât în interiorul limitelor, cât şi dincolo de ele. Nici măcar nu este nevoie să abordăm problema în stilul lui Adorno, plecând de la premisa că subiecţii „autoritari” sau „extremişti” ar fi cazuri patologice ereditare[2]. Tipul extremist poate fi descris fenomenologic, luând în considerare tendinţa de promovare a simplismului, manifestată în principal prin utilizarea de stereotipuri în cadrul unei viziuni „alb-negru” favorabilă intoleranţei faţă de ambiguitate şi unei inapetenţe pentru manevrarea noţiunilor abstracte[3]. Astfel caracterizat, extremismul, mai mult sau mai puţin accentuat, poate fi evaluat pe baza rezultatelor investigaţiilor axate pe oricare dintre caracteristicile sale, simplismul, de pildă, ce se poate măsura prin gradul de adeziune a subiecţilor la formulări de tipul: „Există două categorii de indivizi, cei puternici şi cei slabi”, „Soluţiile pentru problemele ţării sunt mult mai simple decât ar vrea specialiştii să ne determine să credem” sau „Cititul în stele ne învaţă multe despre viitor”[4]. Ipoteza supusă verificării de sociologii americani Gertrude Selznick şi Stephen Steinberg, la sfârşitul anilor 1960, este că ideile simple sunt în mod deosebit atrăgătoare pentru firile

1 Lipset/Raab, 1971 (1970), pp. 4-5; Mayer (N.), 2002, p. 27
2 V. *supra,* cap. IV.
3 V. Mayer (N.), 2002, p. 73 *sq.*
4 Selznick/Steinberg, 1969; Mayer (N.), 2002, p. 76

extremiste — situate la ambii poli ai câmpului politic — despre care vom afirma că dau dovadă de simplism.[1] Aceştia resping sistematic (deşi nu întotdeauna intenţionat şi conştient[2]) atât complexitatea situaţiilor reale, cât şi necesitatea înţelegerii nuanţate, înlocuindu-le cu o reprezentare, în accepţiune dualistă, a înfruntării dintre forţele binelui şi ale răului ori cu aceea a uneia sau a mai multor conspiraţii puse la cale de forţele malefice şi oculte[3]. Conspiraţionismul se înfăţişează ca o formulă de sinteză a simplismului, a maniheismului hipermoral, a resentimentului faţă de elite, a căutării unei chei a istoriei (cheia ce deschide toate uşile). Operaţia simplificării se regăseşte în miezul oricărei viziuni conspiraţioniste, în sensul că aceasta construieşte o interpretare hiperraţionalistă a mersului istoriei reduse la derularea unui plan sau a unui program. Această reducţie simplificatoare la un singur factor considerat esenţial aruncă o lumină falsă asupra demersului socio-istoric, creând însă o aparenţă de inteligibilitate foarte rezistentă la critici, ca expresie a imperioasei nevoi de a cunoaşte, a unui gen de dorinţă având la bază puternica patimă a curiozităţii. Iată motivul pentru care „teribilii simplificatori” sunt întotdeauna ascultaţi şi adeseori urmaţi.

Astfel, „dogmatismul” şi „refuzul dogmatic al aproapelui”[4] nu mai sunt studiate ca simptome ale unei psihopatologii legate de tulburările de personalitate, ci ca „stiluri de cunoaştere” susceptibile de nuanţe relativ măsurabile, de tendinţe vizibile la nivelul comportamentului individual „normal” sau al cetăţenilor obişnuiţi. Acestea sunt concluziile ce pot fi desprinse dintr-un mare număr de studii americane de psihologie socială considerate clasice, mai cu seamă cele de care se ocupă Milton Rokeach în cartea sa, *The Open and*

---

1 Selznick/Steinberg, 1969, p. 141

2 Ideea de „a respinge” poate avea sensul de „surditate”, de „insensibilitate”, adică de lipsă, interpretată ca indiciu al purei ignoranţe, al lipsei de „cultură”, al „complicaţiilor” de ordin teoretic sau al intoleranţei proprii anumitor cercuri sociale, cum presupunea Lipset în urma studierii „autoritarismului clasei muncitoare” (Lipset, 1962, pp. 110-146).

3 V. Lipset/Raab, 1971.

4 Sgro/Guimond, 2004

Closed Mind (1960)[1]. Aceste lucrări au scos în evidenţă faptul că „o minte dogmatică şi închisă” (Rokeach) are nevoie doar de câteva elemente pentru a-l încadra pe cel perceput ca „altul”, vinovatul desemnat, într-o categorie fixă şi negativă, oscilând între „criminal” şi „duşman”. Etichetarea celui vinovat nu se întemeiază pe vreo investigaţie care să presupună căutarea de dovezi şi munca de verificare a acestora, ci pe o convingere de natură ideologică, pe o judecată de grup sau pe un parti-pris legat de interese deloc lipsite de rea-credinţă. Să luăm ca exemplu dogma psihologiei detectiviste a intereselor considerate a explica totul: „Tot ce se întâmplă este din voinţa celor care trag avantaje din asta”[2]. Orice nou element care ar putea infirma această infamantă presupoziţie este trecut apoi cu vederea, negat sau reinterpretat astfel încât să fie perceput ca o dovadă a şi mai marii vinovăţii a acuzatului (individ sau grup), condamnat din principiu. Formula de inteligibilitate sau explicaţia astfel obţinută, iluzorie, dar care oferă siguranţă, este rezultatul eliminării din ecuaţie a oricăror fapte concrete, a noţiunii de întâmplător, imprevizibil, aleatoriu, adică a tot ce poate genera incertitudine.

Bineînţeles, trebuie ţinut seama de rolul psihosocial al prejudecăţilor şi al stereotipurilor legate de etnocentrism sau sociocentrism, rol de autoapărare a grupului de apartenenţă şi menţinere a identităţii sau a coeziunii de grup. Acest rol îşi găseşte o bună definiţie în celebrul studiu despre „cultura săracului”, al lui Richard Hoggart:

> Majoritatea grupurilor sociale îşi datorează coeziunea în principal forţei lor de excludere, adică a perceperii ca diferiţi a celor care nu sunt ca „noi”. (...) Corelativ acestei trăiri, coeziunea grupului generează în plus sentimentul că lumea „celorlalţi” este o lume necunoscută, adesea ostilă, deţinând toate atuurile puterii, şi greu de înfruntat pe teren propriu. Pentru categoriile cele mai largi, lumea „celorlalţi” e

---

1 Despre abordarea lui Rokeach ce presupune critica şi reinterpretarea primelor cercetări asupra „personalităţii autoritare” (Adorno et al*.,* 1950), v. *supra,* cap. IV.

2 Popper, 1979, vol. 2, p. 68; Poliakov, 1980, p. 27

desemnată printr-un singur cuvânt: ei[1].

„Refuzul dogmatic al celorlalţi” apare deci ca o atitudine „normală” ce poate evolua până la alunecarea spre un comportament „patologic”, „fanatic” sau „sectar”. În treacăt fie spus, ceea ce pare că trebuie explicat este existenţa subiecţilor lipsiţi de orice rigiditate dogmatică: în mod obişnuit, psihologia socială avansează ipoteza că aceste minţi deschise, care nu resping nici ambiguitatea, nici complexitatea, ele neacordând credit prejudecăţilor sau şabloanelor, sunt rezultatul unei educaţii reuşite, datorată, în lumea modernă, întâi de toate, şcolarizării[2]. Adevărata toleranţă, rezultat al înţelegerii şi nu al indiferenţei, singura care dispune de un conţinut moral, se află într-o corelaţie semnificativă cu numărul anilor de şcoală.

Inversul spiritului de toleranţă, modul sectar de a gândi se distinge prin insensibilitate faţă de nuanţe, de ambiguităţi, de analiza subtilă care ar putea determina relativizarea statutului celui considerat vinovat, dar şi prin impermeabilitatea discursului la argumente sau dovezi opuse concluziilor sale. Acestei închistări a discursului sectar i se adaugă următorul raţionament de tip maniheist: „Cine nu este în întregime de acord cu noi este împotriva noastră”. Se instituie astfel o alternativă strictă prin care orice clasificare revine la o schemă dual: „Bine *contra* Rău”, „Pur *contra* Impur”, „Prieten *contra* Duşman”, pentru a menţiona cele trei mari perechi de opoziţii susceptibile de a se suprapune, a se întrepătrunde sau chiar a se completa. Imaginea celui suspect, a trădătorului, a răufăcătorului şi a duşmanului se construieşte plecând de la termenii negativi ai acestor perechi de opoziţii: încarnare a răului (rău, ticălos, necinstit), de natură impură (deci suspect), reprezentând o ameninţare. Potrivit schemei duale, în termeni de „isme” şi „antiisme”,

---

1 Hoggart, 1970, p. 117. V. şi opinia tardiv exprimată de Claude Lévi-Strauss despre atitudinea etnocentrică: Lévi-Strauss, 1983, pp. 15-16. El extinde afirmaţiile lui Hoggart despre prejudecăţile sociocentrice de grup sau de clasă socială la „culturi”, nu fără a se justifica interpretându-le ca mecanisme de apărare a identităţilor culturale ce se opun unele celorlalte. V. Taguieff, 1988, pp. 246-248, 562 (nota 84).
2 V. Mayer (N.), 2002, pp. 77, 399 (nota 9).

sunt valorificate următoarele posibilităţi: „naţionalism *versus* antinaţionalism (mondialism, internaţionalism, cosmopolitism)”, „comunism *versus* anticomunism” (în variantă stalinistă, dar şi maccarthyistă, care nu este decât inversarea celei dintâi). Prin dogmatism („nu stăm de vorbă”) şi sectarism, trecerea la fanatism se face în momentul în care, pe bază de resentiment („e vina lor că...”) şi dorinţă de răzbunare, inepuizabile deopotrivă, se ajunge la proferarea de blesteme, de anateme şi chiar la instigare la omor („La moarte...”, „Moarte celor....”), justificate prin nevoia imperioasă de a elimina duşmanul periculos, deopotrivă rău şi impur, încât se face nedemn de viaţă. Dorinţa de a ucide poate lua forma condamnării la o moarte în sens social, o marginalizare, o excludere a „vinovatului” din rândurile cetăţenilor onorabili şi de încredere.

Pe urmele cercetărilor întreprinse de Rokeach şi şcoala sa, precum şi ale lui Lipset privind raportul dintre simplism şi autoritarism, dezvoltând însă ipotezele acestora, propunem trei caracteristici utile definirii mai exacte a minţii dogmatice şi închistate:

1° O minte închisă sau rigidă nu poate evalua o informaţie ca fiind adevărată sau falsă doar prin *calităţile ei intrinseci.* Ea nu poate emite judecăţi despre o atare informaţie decât prin raportare la *sursa* acesteia. Pentru ea, important este nu ceea ce se spune, conţinutul mesajului, ci persoana celui care îl rosteşte: cine este, de fapt, cel care vorbeşte? Pe cine reprezintă el? Iată o primă trăsătură specifică minţii dogmatice şi închise: aceasta izbuteşte cu greu să *desprindă o informaţie de sursa* emitentă. Pentru ea, nu valoarea intrinsecă a informaţiei ca atare contează, căci nu-i percepe valoarea decât prin raportare la presupusa ei origine.

Aşa se întâmplă că un text semnat cu numele unui autor deja înregistrat în sens negativ (cum ar fi, pentru un antisemit, conotaţia, prin nume, a apartenenţei iudaice) nu va fi citit decât ca o ilustrare a ideii preconcepute despre semnatarul său. Sau, un text apărut într-o revistă sau un ziar, şi acestea înregistrate negativ (evreieşti, masonice etc.), va fi citit ca un document exprimând opinia respectivei publicaţii, ca un produs tipic din punct de vedere ideologic al acesteia.

Sau, în alt caz, un text semnat X şi publicat alături de alt text semnat Y (Y fiind numele unui autor cu semnificaţie negativă) va fi a priori considerat suspect sau echivoc, bănuit, în orice caz, de o apropiere vinovată, de o potenţială contaminare, o secretă complicitate, o tendinţă spre convergenţă. Într-un asemenea mod de a decripta, recunoaştem „culpabilizarea prin asociere”, argument de natură sofistă şi o dovadă fictivă, scumpă adepţilor doctrinei lui Maccarthy. Mai pe scurt, intoleranţa faţă de sursele unei informaţii generează rezistenţa la conţinutul acestei informaţii reduse la semnificaţia unui indiciu, a unui simptom sau a unei măşti. Prejudecata asupra contextului dictează interpretarea textului. Identificarea suportului şterge conţinutul mesajului. Stereotipurile asociate numelui autorului sau actorului iau locul lecturii critice a operei sau a acţiunii. Unica preocupare este aceea de a decodifica, a decripta, a dezvălui sau a demasca.

2° Cea de-a doua trăsătură specifică unei minţii închise şi dogmatice este aceea că percepe lumea ca pe o ameninţare, drept pentru care, din nevoia de siguranţă şi certitudine, arată încredere unei *autorităţi* uşor de găsit printre „teribilii simplificatori”. Toate informaţiile provenind de la această autoritate sunt preluate şi acceptate fără un examen critic, fără nici un comentariu. „Dovezile” de vinovăţie a celui dinainte vinovat sunt întotdeauna ilustrative în raport cu prestabilita lui vinovăţie. Condamnarea trece înaintea judecăţii. Vinovăţia lui X se deduce din apartenenţa sa, reală sau imaginară, la o categorie de acuzaţie. Judecata incriminatorie are loc în două moduri: „X este evreu, mason, bancher apatrid sau comunist, deci vinovat” şi „X este vinovat, deci evreu, mason, bancher apatrid sau comunist”. Căutării autorităţii absolute i se adaugă aceea a autorităţilor care legitimează, care oferă un complement sau un supliment de legitimitate cu relevanţă în contextul dat. Iar acestea sunt întotdeauna găsite: cei care îşi oferă numele ca instanţă de legitimare, sursă de prestigiu au un interes direct în avantajul simbolic produs ca efect al semnăturii (dacă semnează, o fac pentru că merită să fie cei care semnează). Procesul de factură stalinistă intentat, în Franţa, lui Kravchenko (1949) a

dat prilej unor înalte conştiinţe să se năpustească asupra martorului plin de curaj, denunţat ca agent al anticomunismului internaţional. Nici cardinalul Spellman nu şi-a precupeţit sprijinul activ în vânătoarea de vrăjitoare din perioada maccarthystă.

3° A treia caracteristică a minţii dogmatice şi închise este că ea *nu caută decât să se apere,* pe sine şi convingerile sale ideologice, împotriva unei lumi percepute ca ameninţătoare. Bineînţeles, această lume ameninţătoare este alcătuită din indivizi şi grupuri — împreună cu nenumăraţii lor complici ascunşi — temute ca surse potenţiale de agresiune, ca agenţi ai dominaţiei sau ai cuceririi, ai crimei şi ai invaziei. În cartea sa de căpătâi, Rokeach a scos în evidenţă dublul rol al sistemelor de convingeri delirante sau nu: „înţelegerea cât mai bine cu putinţă a lumii şi apărarea împotriva ei doar atât cât este necesar”[1]. Fiinţele omeneşti au, deci, „două serii opuse de motivaţii: nevoia de a şti şi aceea de a se apăra în faţa ameninţării”[2]. O funcţie de cunoaştere şi una autodefensivă. O minte închisă îşi va putea satisface nevoia de a şti doar prin acceptarea informaţiei furnizate de autoritatea aleasă: voinţa de a şti este astfel pusă la lucru de instinctul de autoapărare. Obţinerea unei siguranţe din punct de vedere psihic elimină căutările în interes de cunoaştere, abolind spiritul critic. Gândirea rigidă prezintă avantajul că-i permite individului să scape de efectele angoasei şi să evite inconfortul divergenţelor cognitive[3].

Angajarea politică sau politico-religioasă este un domeniu în care găsim numeroase exemple de manifestare a gândirii rigide în grupuri axate pe ideea unei lupte. O minte închisă şi dogmatică determină gândirea să se supună dogmei sau angajării — sau înlocuirea ei cu aceasta — prin intermediul unui ritual de sacrificare a cunoaşterii raţionale, admirabil descrise de Leszek Kolakowski în cartea sa, *L’Esprit*

---

1 Rokeach, 1960, p. 400

2 *Idem,* p. 70

3 V. lucrarea, cu rol fondator în materie, a lui Léon Festinger, 1957. Festinger lansează ipoteza că două sisteme cognitive sunt disonante sau divergente unul faţă de celălalt atunci când unul nu „decurge” din celălalt. Teoria clasică a disonanţei cognitive pleacă de la premisa existenţei unei motivaţii fundamentale de a reduce dezacordurile cunoaşterii.

révolutionnaire[1]*.* Căci, dacă angajarea presupune o cauză erijată în criteriu al valorilor, al normelor şi al obligaţiilor prin care un ansamblu de dogme se constituie ca sistem de referinţă, ea implică şi existenţa unei comunităţi de acţiune, axată pe lupta ce trebuie purtată, o comunitate dinamică ce le oferă intelectualilor „acel sentiment de încredere, siguranţă şi autoritate a gândirii care, de regulă, lipseşte din sfera muncii intelectuale" (Kolakowski). Angajarea de factură militantă într-o „nouă mişcare religioasă" sau „de magie" nu se deosebeşte, din acest punct de vedere, cu nimic de acţiunea militantă de tip politic sau sindical. Paraştiinţele, în mod deosebit astrologia, îndeplinesc o funcţie asiguratorie: răspunzând dorinţei de a descifra viitorul, astrologia pare să îndeplinească, într-o anumită măsură, făgăduiala făcută oamenilor de şarpele Genezei: „Veţi fi ca dumnezei" *(eritis sicut dii)*[2]*.* În ce priveşte abordarea ştiinţifico-fantastică, aceasta brodează neobosit pe tema controlului exercitat asupra viitorului: trilogia Fondation a lui Isaac Asimov începe cu aducerea în scenă a inventării, în capitala imperiului, de către eminentul savant Hari Seldon, a „psihoistoriei", o ştiinţă nouă ce permite prezicerea viitorului şi explorează consecinţele acestei capacităţi supraomeneşti prin natura ei generatoare de nelinişte (previziunea prăbuşirii imperiului) şi care nu poate fi contracarată decât prin crearea Fundaţiei, cu sarcina de a aduna laolaltă toate cunoştinţele dobândite de oameni.[3]

O acţiune cu specific ideologic care, având drept scop denunţarea şi dejucarea unui complot împotriva ordinii existente (considerată bună) sau a oamenilor obişnuiţi (majoritatea oamenilor simpli) şi cultivând o suspiciune de grup în faţa diabolicilor duşmanilor ascunşi, exercită o putere de atracţie explicabilă prin capacitatea ei de a dezamorsa presiunile psihice[4]. Ceea ce înseamnă că oferă siguranţă şi, în

---

1 V. Kolakowski, 1985, pp. 75-103 („Intelectualii împotriva intelectului")
2 Besret, 1993, p. 203
3 Asimov, 2000
4 V. Broyles, 1964, pp. 164 *sq.* Despre John Birch Society, întemeiată de Robert H.W. Welch, Jr., la 9 decembrie 1958, şi puternic influenţată de reprezentarea complotului aşa cum este desprinsă din *Protocoale* sau din cărţile semnate Nesta Webster v. (în afara eseului lui P. Allen Broyles):

acelaşi timp, motive de nelinişte. Este vorba chiar despre „reîntoarcerea diavolului”, detectabilă în puternice şi de temut organizaţii internaţionale, închipuite sau reale, dar diabolizate şi îndeplinind rolul unor noi societăţi secrete de tip iniţiatic şi cu scop criminal (jaf, exploatare, control, dominaţie).

1° Denunţarea de grup oferă mai întâi *certitudini* partizanilor şi militanţilor săi. Ceea ce trebuie înţeles este simplu şi dincolo de orice îndoială: duşmanii sunt duşmani. E de ajuns să accepţi a categorisi ca duşman pe oricine prezintă o anumită caracteristică. Sau de a reduce toţi duşmanii la unul singur aplicând metoda magică a mixturilor polemice[1]. „Stăpânii Lumii”, stigmatizaţi ca „manipulatori” şi „prădalnici”, pot fi astfel denunţaţi. Procedeul acesta hiperreducţionist este un redutabil mecanism de diabolizare.

2° Denunţarea simplificatoare se face simţită în viaţa socială prin aceea că prilejuieşte un *sentiment de neclintit al dreptei purtări,* satisfacţia de a te afla „de partea celor corecţi”, conferindu-le celor implicaţi respectabilitate şi onorabilitate. Funcţionând pe baza opoziţiei dintre „noi” şi „ei” („ceilalţi”) şi plecând de la premisa că „ceilalţi” sunt răi din fire (manipulatori, înşelători etc.) şi de cu totul altă natură decât „noi” („victimele” lor), argumentul dualist se concretizează mai întâi în concluzia că „noi” suntem întruchiparea Binelui. Prin urmare, el se constituie, fără mari costuri, ca autocaracterizare culturală superioară.

3° Actul de a denunţa îi procură denunţătorului un nepreţuit *sentiment de superioritate,* în primul rând faţă de credulii presupuşi a se lăsa înşelaţi sau manipulaţi şi, în al doilea rând, întrucât nutreşte iluzia că gestul său este echivalent cu un meritoriu act de revoltă sau de *rezistenţă.* Cei mai cumpăniţi dintre conformişti pot trece astfel drept aventurieri ai cunoaşterii, rebeli plini de eroism, aparţinând

---

Lipset şi Raab, 1971, pp. 248-287; Mintz, 1985, pp. 141-162.

1 V. Angenot, 1982, pp. 126 sq.*-,* Taguieff, 2004b, pp. 31-33. Recursul la mixturi (de tip „iudeobolşevic” sau „americano-sionist”) este o consecinţă a funcţionării „legii de simplificare şi a duşmanului unic”, prima dintre legile propagandei (Domenach, 1950, pp. 49-53): nu ataca niciodată mai mult de un duşman. Dacă duşmanii sunt mai mulţi, ei trebuie, prin urmare, reduşi la unul singur.

deci unei categorii, inevitabil, foarte puţin numeroase: „rezistenţi” lucizi în mijlocul unei societăţi alcătuite în majoritate din subiecţi pasivi, orbi şi heteronomi, ţinte predilecte ale „manipulatorilor” nevăzuţi; o reprezentare paranoidă a lumii ilustrată, pe cât de neintenţionat pe atât de izbitor, de teoria despre „violarea mulţimii prin propaganda politică”, teorie aparţinând lui Serge Tchakhotine şi care pleacă de la ideea că orice societate este alcătuită din 90% „violabili” (susceptibili de a fi îndoctrinaţi) şi 10% „rezistenţi”[1]. Sentimentul de superioritate al denunţătorului ţine de faptul că acesta exercită — e adevărat că în propria închipuire — puterea de a-i de neutraliza pe duşmanii cei puternici, pe care şi-i imaginează şi la care se referă, dar şi de faptul că el se plasează în postura de a da lecţii „ignoranţilor” sau „credulilor” care riscă să dea crezare minciunilor bine ticluite ale perfizilor duşmani. Aceştia, în faţa celorlalţi, se dau mereu drept ceea ce nu sunt, disimulaţi întotdeauna — ca „manipulatori” profesionişti ce sunt — sub diferite „măşti”.

4° Denunţarea ultralucidă, sub diferite forme de *agresiune în legitimă apărare* împotriva indivizilor sau a grupurilor minoritare urâte sau temute, transformate în duşmani absoluţi sau în complici, cu voie sau fără voie, ai acestora. De exemplu, în numele „apărării rasei albe” sau al creştinismului autentic sunt denunţate slăbiciunile cetăţenilor dezinformaţi, insuficient informaţi sau pur şi simplu naivi şi neştiutori[2]. Ceea ce înseamnă lărgirea nelimitată a categoriei celor păcăliţi şi a celor suspecţi, înfăţişaţi ca „victime” ale „manipulatorilor mondialişti”. Actul de a suspecta în numele Adevărului şi de a denunţa în numele Binelui generează o formă particulară de plăcere ce nu trebuie minimalizată. Cu simplificarea pe care o implică, demascarea este un fel de *orgasm.* A-i denunţa pe conspiratori, a arăta cu degetul spre o anumită societate

1 Tchakhotine, 1952, p. 549. Pentru un dialog critic despre o concepţie apropiată referitoare la zvonuri (acestea putând fi erijate în agent de contaminare care, asemenea viruşilor, ar infecta inevitabil minţile oamenilor, cu excepţia unei restrânse minorităţi de „lucizi” şi „rezistenţi”), v. Froissard, 2002, pp. 206 *sq.*

2 William Guy Carr porneşte de la axioma că „Lucifer nu caută decât un lucru, şi anume să pună stăpânire pe suflete” (Carr, 2005b, p. 229). De aceea, „lupta care continuă să aibă loc în lumea aceasta are ca miză eterna posesie de suflete” *(idem,* p. 228).

secretă îi dă subiectului iluzia suveranităţii sale din punctul de vedere al cunoaşterii. Reprezentarea detectivistă a istoriei produce o satisfacţie aparte, aceea de a pătrunde în chip suveran secretele sau misterele lumii. O reîntoarcere a viziunii magice asupra lumii: „demonii" sunt denunţaţi în scopul eliminării lor. Această viziune este o justificare a tentaţiei de a recurge la forţă pentru „a sfârşi odată" cu „manipulatorii" ascunşi.

Întreaga maşinărie retorică descrisă şi analizată în diferitele ei elemente culminează cu încetăţenirea, în spaţiul public mondial, a unei reprezentări prin care sunt demonizate elitele conducătoare[1] ce pot fi astfel reconstituite: „Stăpânii Lumii" sunt manipulatori şi conspiratori lipsiţi de scrupule, organizaţi în societăţi secrete transnaţionale în scopul exercitării dominaţiei totale asupra lumii, mai ales prin instaurarea unui „guvern mondial", şi ale căror victime sunt cei mai mulţi dintre oameni, trataţi ca vitele sau ca rezervă de cobai. Cum să nu observi că, în marea aventură esotero-complotistă, „Maeştrii secreţi ai Lumii" joacă rolul demonilor noi? În aceasta constă revanşa reprezentării magice a lumii ce pare că reînvie în atmosfera „megaconspiraţiei". Diavolul nu a crezut de cuviinţă să se lase uitat prea multă vreme.

Oferta contraexperţilor: „cheia misterului"

Cei despre a căror gândire se poate spune că este rigidă, închisă sau extremistă nu sunt sau nu mai sunt, începând cu anii 1960 şi 1970, singurii care se hrănesc cu produse culturale de tip esotero-complotist. Există şi consumatori individuali exponenţi ai genului hedonist, tolerant, deschis, amatori ai oricăror tehnici susceptibile de a le aduce „o stare de bine", de a contribui la „dezvoltarea personalităţii lor",

1 Aceste închipuite elite sunt nevăzute şi perverse totodată: imaginate sub forma „maeştrilor secreţi" ele nu sunt totuna cu liderii politici, nici cu cei ai economiei „la vedere" a planetei. În *Livre jaune n°7* (2004), pe coperta a patra, dăm peste următorul argument publicitar: „(...) Elita secretă distruge Pământul, lumea şl viitorul copiilor noştri...! Aşa ceva este cu putinţă pentru că ţie, fiinţă omenească, nu-ţi pasă deloc... Să nu te miri când te vei vedea, în curând, mânat şi spre abator... În ce constă viclenia de care maeştrii secreţi se vor folosi împotriva ta... Vei afla citind această carte!!!"

satisfăcându-le foamea de sens printr-un soi de cercetare din mers a tuturor „religiilor” şi „formelor de spiritualitate” ale lumii. Ar trebui poate pornit de la ipoteza istorică şi antropologică formulată de Christopher Lasch la sfârşitul anilor 1970 în cartea sa intitulată *La Culture du narcissisme,* aceea a apariţiei unui „nou Narcis” în epoca individualismului de masă: naşterea „omului psihologic al timpurilor noastre”, specific postmodernităţii, ar fi pus capăt domniei modelului normativ al omului întruchipând „personalitatea autoritară”, după imaginea epocii de fier a modernităţii. Domnia anxietăţii ar fi pus capăt celei a culpabilităţii. „Bântuit (...) de anxietate, spune Lasch, noul Narcis nu încearcă să le impună celorlalţi propriile certitudini; el caută un sens al vieţii”[1]. Închis în prezent, el caută satisfacţia imediată. Lui nu-i mai pasă nici de trecut, nici de viitor: „El pretinde o recompensă imediată şi trăieşte într-o stare de alertă a dorinţei, a cărei împlinire este etern amânată”[2].

Într-o remarcabilă postfaţă publicată în 1991, Lasch arată cum epoca din urmă este marcată, în aceeaşi măsură, şi de „un respect exagerat pentru tehnologie” şi de „reînnoirea vechilor superstiţii, cum ar fi credinţa în reîncarnare, sau tot mai puternica fascinaţie pentru ocult şi ciudatele forme de spiritualitate asociate mişcării New Age”[3]. Istoricul şi sociologul american scoate în evidenţă paradoxala apropiere dintre convingerile scientiste sau tehnofile proprii modernităţii şi un ansamblu vag delimitat de vechi credinţe religioase în amestec cu superstiţii de tot felul şi de toate provenienţele, apropiere caracteristică unui anumit aspect sincretic al postmodernităţii, readucând în actualitate practicile magiei:

> Lumea noastră poate fi definită printr-o profundă revoltă împotriva raţiunii şi, la fel de bine, prin credinţa noastră în ştiinţă şi în tehnologie. Mituri şi superstiţii arhaice au reapărut chiar în sânul celor mai moderne, mai luminate din punct de vedere al cunoaşterii ştiinţifice şi mai progresiste naţiuni ale lumii. Coexistenţa tehnologiei de vârf şi a mentalităţii

1 Lasch, 1981, p. 11 (2000, p. 24). V. şi Parish/Parker, 2001.
2 Lasch, 1981, p. 12 (2000, p. 25)
3 Lasch, 2000, p. 302

> primitive este un indiciu că ambele sunt determinate de factori de natură socială, de faptul că oamenilor le este tot mai greu să accepte realitatea suferinţei, a pierderii, a îmbătrânirii şi a morţii — pe scurt, să accepte limitările vieţii. Angoasele specifice lumii moderne par a fi accentuat vechile mecanisme de negare a acestor limitări[1].

Desigur, se poate presupune că cererea de esoterism şi gnosticism a culturii New Age rezultă din refuzul caracterului finit al vieţii omului. Neîndoielnic, New Age valorifică o moştenire gnostică. În gnosticismul antic, construit pe ideea că lumea este rea prin natura ei (materie, corp), aspiraţiile „spirituale" tindeau spre reintegrare în lumea mentalului, lipsit, ca atare, de imperfecţiune şi de răutate. În gândirea New Age, limitele impuse fiinţei omeneşti prin condiţia sa biologică sunt de nesuportat, idee ce funcţionează ca stimulent în căutarea unei căi de abolire a acestor condiţionări într-un fel de nirvana. Pentru a se sustrage ingratei condiţii omeneşti, adepţii New Age sunt gata să se abandoneze în mâinile profesioniştilor în terapeutica sufletului, pricepuţi în a-i atrage cu promisiuni de fericire. Iată cum descrie Lasch căile iluziei gnostice:

> Dualismul religios instituţionalizează aceste forme de apărare primitive şi regresive printr-o riguroasă separare a reprezentărilor despre răsplată şi îndurare de cele legate de creaţie, judecată şi pedeapsă. (...) Negând că un creator binevoitor a putut construi o lume cuprinzând şi suferinţa, şi răsplata deopotrivă, gnosticismul a perpetuat speranţa unei reîntoarceri la o condiţie spirituală în care aceste experienţe sunt necunoscute. Cunoaşterea secretă de care fac atâta caz gnosticii şi la care au acces prin iniţiere doar câteva suflete privilegiate era cu siguranţă iluzia originară a atotputerniciei; amintirea originilor divine ale omului, dinainte ca acesta să devină prizonier al trupului[2].

S-ar cuveni să fie mai îndeaproape cercetate motivele de ordin psihologic ale succesului de care, la începutul secolului al XXI-lea, caracterizat în principal, după toate aparenţele, de

1 *Idem,* 2000, p. 303
2 *Idem,* p. 304

o cursă generală văduvită de sens şi lipsită de un scop precis, s-a bucurat literatura esotero-complotistă, de cele mai multe ori, la nivelul unui public de amatori *(Livre jaune* a lui Holey, pamfletele lui Des Griffin, *The Cosmic Conspiracy* a lui Stan Deyo, *The Secret Government* a lui „Bill" Cooper, *Le Plus Grand Secret* a lui David Icke[1] etc.), dar care s-a extins şi la nivelul marelui public, cum este cazul romanelor lui Dan Brown (pentru *Îngeri şi demoni* vânzările au atins, în februarie 2005, 9,5 milioane de exemplare, iar pentru *Codul lui da Vinci* au depăşit, la sfârşitul lui septembrie 2004, 12 milioane de exemplare, ajungând în februarie 2005 la 19 milioane). Totul se petrece ca şi cum, în ţările occidentale îndeosebi, valul credulităţii publice s-ar datora regresului creştinismului şi, în general, slăbirii religiilor instituţionalizate. Ne aflăm în faţa unui paradox al secularizării pe care o remarcă a lui George K. Chesterton, apreciată de Umberto Eco, o lămureşte cum nu se poate mai bine: „De când oamenii nu mai cred în Dumnezeu, nu este adevărat că ei nu mai cred în nimic, ci că sunt gata să creadă în orice"[2]. Ce mai rămâne din spiritul monoteist, mai ales în scrierile ufologic-complotiste, este reprezentarea dualistă în care îngerii (Marii Blonzi) şi demonii (Micii Cenuşii, Reptilienii, Illuminati) se înfruntă din toate puterile. Foarte răspândita reprezentare despre „bunul Dumnezeu" poate lua chipul unui maestru al „magiei albe" (după modelul lui Hristos), în luptă cu unul dintre practicanţii „magiei negre" (se crede că şi Hitler ar fi fost un adept al acesteia[3]). Dar ceea ce stârneşte curiozitatea este teza potrivit căreia adevărul este ascuns de indivizi cinici, disimulaţi ei înşişi sub diverse măşti sociale sau funcţii oficiale. Spectacolul luptei pe viaţă şi pe moarte dintre rebelii organizaţi (în societăţi secrete sau în secte) şi conducătorii văzuţi sau nevăzuţi are o irezistibilă putere de atracţie. Eşti tentat să urmăreşti cu sufletul la gură peripeţiile marii înfruntări dintre deţinătorii de adevăruri oficiale (minciuni de stat sau ale Bisericii) şi cei care, aflându-se în posesia

1 Unele cărţi ale lui David Icke inspirate din tematica New Age sensibilizează un public mai larg decât acela alcătuit din amatorii-specializaţi în esotero-complotism.
2 Citat de Jacques-Pierre Amette, 2005, p. 91
3 V. Ravenscroft, 1977 (1973); Ribadeau Dumas, 1975.

adevărului interzis, sunt gata de orice sacrificiu, pentru a fi apoi fericit să-i vezi pe maeştrii minciunii oficiale demascaţi, iar secretele lor, dezvăluite. „Revelaţiile” excită întotdeauna, negreşit...

Succesul unui thriller esotero-complotist cum este Codul lui da Vinci se datorează amestecului şi dozării optime, în construirea intrigii, a unor elemente de esoterism şi conspiraţionism (Prioria din Sion, Illuminati), a unor teme provenind dintr-o contraistorie a creştinismului (Isus/Maria Magdalena şi urmaşii lor, Graalul, templierii etc.), a unor pseudorevelaţii despre apartenenţa şi activităţile secrete ale unor personaje celebre (împăratul Constantin, Leonardo da Vinci, Jean Cocteau etc.), a unei reinterpretări a miturilor prin care este diabolizată imaginea ordinului Opus Dei alături de unele teme preluate din literatura pseudomasonică sau antimasonică (piramida răsturnată sau nu) etc. La fel stau lucrurile cu romanul *Îngeri şi demoni* în care ne reîntâlnim cu Illuminati şi cu Vaticanul în compania lui Satana („Shaitan”) şi a cavalerilor din Ordinul

Templului, dar şi cu temutul grup Bilderberg şi înspăimântătoarea Nouă Ordine mondială, personajul Galileu având acolo un rol de o importanţă comparabilă cu aceea pe care Leonardo da Vinci a avut-o în *Codul lui da Vinci.* Şi, pentru ca totul să fie cât mai palpitant, puterea societăţilor secrete şi a sectelor criminale adaugă gustului pentru ciudat şi plăcerii de a descifra mistere, ingredientul groazei. Dan Brown se amuză să le propună semiiniţiaţilor diferite piste, nu fără ca, uneori, să se joace cu focul: aşa se face că, în *Îngeri şi demoni*, apare un anume Radcliffe, posibilă aluzie la un fals antisemit considerat cel mai influent până la apariţia *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului: Discursul Rabinului,* extras dintr-un roman al lui Hermann Goedsche *(Biarritz)*[1], larg răspândit în Europa, la începutul anilor 1880, şi atribuit unui anume John Readcliff, Readclif sau Retcliffe[2]. Şi iată cum o lucrare de ficţiune poate ajunge să se constituie ca mărturie sau dovadă a unor fapte ori a vreunei „nefăcute”. Reţeta folosită de Dan Brown îmbină intriga detectivistă cu atracţiile

1 Berlin, 1868
2 Taguieff, 2004b, pp. 290-296, şi 2004c, pp. 705-709. V. şi *supra,* cap. III

conspiraţiei şi fascinaţia misterului. Spre deosebire de Dan Brown şi cu avantajul erudiţiei în materie de credinţe religioase[1], cum o dovedeşte în romanele sale, Umberto Eco, întemeietor al „romanului teologic", a oferit justificări publice despre felul în care s-a folosit de materiale fictive cu potenţial simbolic din sfera esoterismului sau a antisemitismului conspiraţionist.

În schimb, contraexperţii oferă de-a dreptul „cheia misterului"[2]. Ploaia de evenimente ce se abate asupra contemporanilor noştri aflaţi pradă celor mai negre gânduri îşi găseşte dintr-odată desluşirea: sensul presupus criptat a tot ceea ce se întâmplă este, în fine, descifrat, adus la lumină. Explicarea raţională a misterului este însă o practică ilicită. Societăţile secrete criminale nu funcţionează oare şi ca imagini alegorice ale ameninţării teroriste? Avatarurile lor, fictive sau falsificate, vorbesc astfel despre realitatea politico-religioasă conflictuală, aşa cum se poate vedea în prezent. Întrebări pe cât de apăsătoare, pe atât de inevitabile îşi găsesc acum răspunsuri definitive: care este cauza suferinţelor noastre? De ce oamenii trăiesc în nefericire? De unde vine răul? Aceste întrebări legitime (şi, oricum, ireductibile) sunt, pe nesimţite, înlocuite cu altele: cine este răspunzător pentru nefericirile oamenilor? Unde se ascund cei vinovaţi? Oamenii obişnuiţi se cred dintr-odată victime, evident, inocente, şi pornesc în căutarea călăilor lor, despre care îşi închipuie că se ascund cu o pricepere diabolică. Ei au tendinţa de a-i identifica pe aceşti agenţi ai „cauzalităţii

1 Fabricată, în cazul autorului american, din diferite elemente disparate preluate atât din lucrările unor istorici autentici, cât şi din cele ale unor eseişti lipsiţi de scrupule, pseudoinvestigatori (Baigent et al*.),* inventatori de meserie, autori de pamflete de propagandă şi chiar escroci (Pierre Plantard şi complicii săi).

2 V. compilaţia de texte antisemite (şi antimasonice) publicată în 1937 de Oficiul dé propagandă naţională (condus de Henry Coston) sub titlul: *La Clé du Mystère.* Editorul volumului, F. de Boisjolin (membru al Partidului francez Naţional Comunist), îi atribuie constituirea Ligii feminine anticomuniste din Montréal. Pamfletul va fi tradus în mai multe limbi (printre care engleza şi africaans) şi difuzat de Service mondial (Welt-Dienst), organizaţie internaţională de propagandă antievreiască întemeiată de nazişti (pentru care Coston era unul dintre corespondenţi, în Franţa). V. Yaeger Kaplan, 1987, p. 66 (care se referă la Norman Cohn, 1967, şi la Paul J. Kingston, 1983); Schor, 1992, p. 42.

diabolice” fie cu organizaţii internaţionale reale, reinterpretate ca societăţi secrete având, sub o aparenţă umanitară, diplomatică sau strategică (CFR, Trilaterala,

Bilderberg, B’nai B’rith, Skull and Bones etc.), scopuri criminale, fie cu grupări integral inventate dintre care Illuminati constituie cel mai puternic exemplu (asociat recent cu Prioria din Sion). Excedat, consumatorul de „dezvăluiri” conspiraţioniste se străduieşte să vadă aici o revrăjire a lumii şi a istoriei sale, prin intermediul redeşteptării îngerilor şi a demonilor, prin angoasă şi groază, ca şi prin mister şi miracol. Prin inepuizabila putere de seducţie a straniului, a celei mai alarmante stranietăţi cu putinţă[1], căci poate atinge o extensie patologică a imaginaţiei. În *Madame Hermet,* Maupassant nu-şi ascundea atracţia pentru manifestările stranii ale nebuniei: „Nebunii mă atrag. Aceşti oameni trăiesc într-o lume misterioasă de vise bizare (,..)”[2]. Nebunia se poate însă şi simula sau poate face obiectul unei simulări literare.

Odată cu accesul la „secretele” istoriei, „contraexperţii” mai oferă şi iluzia de a deveni stăpânul acesteia. Iluzie a celui care, închipuindu-se iniţiat, convins că pătrunde sensul ascuns, crede că se află în posesia adevărului, că ştie ce se află dincolo de aparenţe şi că, astfel, el însuşi există ca fiinţă plenară[3]. Fiindcă, după cum promit şarlatanii deghizaţi în mari iniţiaţi, în furnizori de cunoaştere esoterică, a cunoaşte înseamnă a fi. Chestiunea ia însă o întorsătură scabroasă, deoarece „secretul esoteric este adesea perceput şi denunţat ca fiind complot”[4], aşa cum am arătat că s-a-ntâmplat în numeroase rânduri. Întrucât, cu neroziile şi închipuirile pe care nu încetează a şi le făuri, aceşti şarlatani sunt producători de sens, de potenţială hrană psihică funcţionând ca motivaţie de-a acţiona, ei trebuie priviţi cu seriozitate de istoricul şi antropologul preocupaţi de prezent.

Epoca ştiinţifico-fantasticului şi a politico-fantasticului

Alături de efectele secularizării (ca pierdere de influenţă de

1 Vax, 1965
2 Maupassant, 1957, p. 1124
3 Servier, 1964; Laurant, art. „Secret”, *in* Servier, 1998, p. 1176
4 Laurant, art. „Secret”, *in* Servier, 1998, p. 1176

către marile religii instituţionalizate), slăbirea „religiilor laice” supravieţuitoare celui de-al Doilea Război Mondial (progresism, comunism etc.) este la originea vidului de valori pe seama căruia s-au putut răspândi ideile esotero-complotiste. Contextul pare, în general, favorabil accentuării şi chiar accelerării acestui proces: cu cât lumea devine mai complexă, cu atât ea este mai opacă, iar cererea de idei simple, presupuse edificatoare, este şi ea în creştere. Cu cât elitele conducătoare par mai îndepărtate, mai ciudate şi mai străine de „cei de jos”, cu atât mai mult aceştia au o percepţie negativă a lor ca „nefiind de pe la noi” şi „nici ca noi”. „Noi” contra „celorlalţi”: natura conflictuală a acestei relaţii este mai mult decât evidentă. Elitele sunt desemnate ca fiind „ceilalţi”, cărora li se atribuie o „altă” natură şi a căror ostilitate este percepută ca inerentă. Ce ne-ar împiedica să credem că elitele conspiră „împotriva noastră”? Nimic mai simplu şi, în acelaşi timp, mai „luminător” decât ideea unui mare complot prin care mersul istoriei şi nefericirile omenirii îşi pot găsi explicaţie. Literatura conspiraţionistă preia din „religia Progresului” ideea rolului decisiv al minorităţilor active, dar îi răstoarnă semnificaţia, denunţându-le ca „manipulatoare”[1] şi „luciferice”, ca „Sinagoga lui Satana” şi „francmasoneria universală”, în imaginea ei diabolizată[2].

Într-un discurs rostit la 1 mai 1996 cu prilejul Zilei Internaţionale a Muncii, Jean-Marie Le Pen denunţă complotul „mondialist”, singurul prin care poate fi explicată construcţia europeană aşa cum are ea loc în prezent: „În capul eurofederaliştilor, Europa, aşa cum arată ea astăzi, nu este decât o etapă spre instaurarea unui guvern mondial despre care Trilaterala nu ascunde că va ajunge să-şi exercite atribuţiile înainte de anul 2000 *[sic].* Este vorba despre o adevărată conspiraţie împotriva popoarelor şi a naţiunilor Europei (...)”[3]. Iar monstrul care conspiră este ceea ce Le Pen

---

1 V. Carr, 1999 şi 2005.

2 Jannet, 1877; Taxil, 1886b şi 1887b; Meurin, 1993

3 V Taguieff, 2002b, p. 140; Mayer (N.), 2002, p. 75. În acest discurs, Le Pen denunţa „elementele unui adevărat complot: mondialismul”, dar şi „slugile complotului” şi pe complicii „Noii Ordini mondiale” (v. cotidianul *Présent,* nr. 3 578, 3 mai 1996, p. 8). Pentru alte exemple, v. Taguieff 1990b, pp. 91-92, 119-135. Denunţătorul populist al „complotului

denumeşte „euromondialism”. Încă puţin şi ne trezim cu totul în lumea fantastică a ufologiei conspiraţioniste, lumea lui Deyo, Icke, Cooper, Holey, Hatem: descendenţe regale Sau „iudeo-masonice” (Illuminati), specii de extratereştri (Reptilieni) şi hibrizi humanoizi ca exponenţi ai maximei alienări, cei mai „ceilalţi” dintre toţi „ceilalţi” şi cei mai răi, spre marea disperare a „victimelor” lor, adică „a noastră”. Adesea nu există o delimitare a graniţei dintre abordarea politică, în care temele conspiraţioniste sunt exploatate polemic în discursuri de propagandă, şi cea culturală, în care sunt tratate ca teme de ficţiune. Astfel că declaraţiile virulente ale unui demagog al extremei drepte pot părea comice, şi nu îngrijorătoare. Între politic (obiectivele de realizat) şi cultural (inducerea unei bucurii estetice) există totuşi o linie de separaţie şi, metodic vorbind, cele două domenii trebuie înţelese fiecare cu specificul ei. Desigur, ne putem distra oricât pe seama ficţiunilor conspiraţioniste (romane, filme, jocuri diverse etc.) fără a ne însuşi neapărat viziunea asupra istoriei ori a societăţii vehiculată de acestea. Prin catharsis, metodă aristotelică de purificare/sublimare, putem desprinde specificul receptării estetice a oricărui material adus la o dimensiune afectivă a reprezentării. Nici aceste considerente nu împiedică însă formularea ipotezei că receptarea estetică are rolul său în internalizarea credinţelor, a reprezentărilor şi a argumentelor (îndeosebi a celor justificative).

De la sfârşitul anilor patruzeci, fenomenul ufologiei se caracterizează prin producţia şi consumul de credinţe diverse, în care reprezentări religioase tradiţionale, mai mult sau mai puţin prelucrate (în stilul teosofiei) însoţesc de aproape noi forme de reprezentare ale straniului sau ale fantasticului inspirate din literatura ştiinţifico-fantastică (cum ar fi cea a extratereştrilor buni şi „superiori” care vor să-i ajute pe pământeni). Emergenţa unui fenomen religios sau pseudoreligie? Ori deja ne confruntăm cu „fenomene

---

mondialist” se situează astfel printre cei „puri” opuşi „impurilor”, care sunt conspiratorii şi „slugile” lor. Acest procedeu dualist este specific fenomenului pe care psihosociologul Serge Moscovici îl denumeşte „mentalitate conspiraţionistă” (Moscovici, 1987, p. 154).

religioase paralele”[1]? Acestei întrebări nu i se poate da un răspuns fără ca acesta să fie dictat de prealabile supoziţii culturale. Aşa cum definim, suntem la fel de liberi să facem şi identificări, având grijă ca acestea să reziste verificării şi cercetării critice. Este sigur însă că, în domeniul ufologiei, are loc un proces de reciclare (reinterpretare) a unor noţiuni religioase clasice: mister, transcendenţă, entităţi supranaturale, imagini ale perfecţiunii, mântuire şi răscumpărare (a păcatelor), imagine atractivă despre lume, pogorârea duhului în om[2]. În vreme ce reprezentările despre extratereştrii invadatori, colonizatori, exterminatori, creaturi monstruoase şi chiar demonice contribuie la elaborarea unei demonologii de substituţie. Dacă prin religie înţelegem „activitatea omenească de creare a unui cosmos sacru”[3], este foarte greu, în acest caz, să negăm dimensiunea religioasă a lumii propuse de credinţele ufologice. Atitudinea de tip religios implicată de ufologie nu este proprie doar unor grupări „esotero-gnostice” pentru care raelienii, de pildă, sunt o imagine caricaturală[4]. Ea este prezentă în toate domeniile culturii şi constituie o bogată sursă de material simbolic pentru crearea de opere literare sau cinematografice. Cineastul Steven Spielberg a realizat filme — fascinante pentru milioane de spectatori — care s-au dovedit bune ilustrări pedagogice ale celor două faţete ale religiozităţii ufologice: pe de o parte, reinventarea miraculosului cu *întâlnire de Gradul Trei* (1977) şi *E.T. Extraterestrul* (1982); iar, pe de altă parte, preluarea de elemente din literatura fantastică şi de groază, cu *Războiul Lumilor* (2005) — după *Minority Report* (2002). Iată că sfera imaginaţiei conspiraţioniste se extinde: complotului istoric i se adaugă unul cosmic[5] sau intergalactic[6]. Avem de-a face cu o

1 V. Champion, 1993, pp. 750 *sq.*
2 V. Saliba, 1995. Pentru o abordare critică, v. Renard, 1988; Lagrange, 1996; Rothstein, 1997; Stoczkowski, 1999.
3 Berger, 1971, p. 56
4 V. Vernette, 1995, pp. 23-24, şi 2002, pp. 84, 86-87.
5 Reamintim sinteza operată de cartea lui Stan Deyo, *The Cosmic Conspiracy* (Deyo, 1986, 2004).
6 Imaginat în ficţiuni cinematografice precum seria *Star Wars (Războiul Stelelor)* de George Lucas, dublă trilogie apărută pe ecrane într-o oarecare dezordine (începând cu 1977: *Star Wars Episode IV: A New Hope).*

reîntoarcere, dar, în acelaşi timp, şi cu un declin, al schemei conspiraţiei de mari dimensiuni. În faţa atâtor recurenţe şi metamorfoze ale temelor conspiraţioniste se poate ajunge la următoarea interpretare: totul are loc ca şi cum Conspiraţia ar fi pe cale să înlăture Progresul din poziţia sa de fundament al istoriei, care, în paralel, s-ar orienta spre noţiunea vagă a Evoluţiei cosmice.

Într-un foarte izbutit studiu consacrat întrebării „Religie sau superstiţie?”, istoricul Eugen Weber făcea câteva observaţii subtile în legătură cu ocultismul:

> Cedăm prea uşor tentaţiei de-a considera ocultismul o nerozie; cu toate acestea, persistenţa sa în eşichierul politic este dovada unei influenţe extinse. La fel şi în cazul temelor asociate: regenerare socială şi individuală; ştiinţă şi pseudoştiinţă; conspiraţie şi contraconspiraţie; acţiuni şi forţe subterane, ascunse celor noniniţiaţi, dar absolut necesare înţelegerii şi stăpânirii unei lumi tot mai opace[1].

Aceste observaţii lucide sunt valabile şi în cazul ufologiei sau al noilor sincretisme „magice”, ca producţii de ficţiune de la care avem foarte mult de învăţat despre „lumea reală”. Pentru a deveni în stare să înţelegem lucruri din imediata noastră apropiere, este uneori nevoie de un ocol mai mare. O lecţie de etnografie trece de limitele etnografiei.

A le căuta vină „neguţătorilor de taine lipsiţi de scrupule”[2] sau a-i acuza ţie şarlatani pentru esoterismul lor de strânsură este prea simplu şi prea uşor. În societatea globalizată, racordată la piaţa mondială, oferta vine de la sine. Rămân însă de explicat receptarea, consumul, formarea, evoluţia sau fluctuaţiile cererii. E nevoie de răspuns la întrebările: De ce toată această ofertă de credinţe, visuri şi coşmaruri îşi găseşte un public atât de numeros şi de pasionat? Cum se poate explica receptarea nesăţioasă şi lacomă a viziunilor conspiraţioniste clădite pe zvonuri şi legende, prin recursul la falsuri puse în circulaţie de agenţi de propagandă şi de escroci şi prin utilizarea de mărturii mincinoase? Cum poate fi înţeleasă persistenţa şi prezenţa în toate domeniile culturii a

---

1 Weber, 1991, p. 146
2 Vernette, 2002, p. 125

reprezentărilor paranoice despre modul de funcţionare al societăţilor democratice şi despre sensul istoriei? Nu se poate răspunde decât formulând ipoteza că ansamblul credinţelor delirante şi al ficţiunilor pline de farmec permite contemporanilor noştri să creadă că lumea indescifrabilă şi plină de ameninţări în care au fost literalmente „aruncaţi" este o lume debusolată şi, din ce în ce mai mult, lipsită de tradiţii pe care să se sprijine şi de o memorie colectivă care să le dea identitate. Gustul pentru miracol şi teama de demoni n-au dispărut din mintea omului chiar dacă marile religii instituite, supuse şi ele procesului modern de reconstrucţie raţională şi conceptuală, nu le mai oferă suportul necesar şi nici ritualuri care să le mijlocească adaptarea socială. În 1955, în *L'Opium des intellectuels,* reamintind că „moartea lui Dumnezeu lasă un gol în sufletul omenesc", Raymond Aron mergea drept la esenţă afirmând: „Nevoile inimii dăinuie"[1]. Şi bolile sufletului par a se agrava. În ce priveşte interogaţia plină de nelinişte referitoare la originile răului, la o creatură metafizică precum omul, ea persistă în mod firesc. Or, nici reglementările modului democratic de a acţiona, nici facilităţile tehnologiei de azi nu pot da satisfacţie nevoilor sufletului şi inimii.

Scriitorul italian Valerio Evangelisti are dreptate să plaseze în literatura „etajelor inferioare" ştiinţifico-fantasticul, domeniul literar ce investighează realităţile lumii contemporane, oricât de neplăcute şi de neliniştitoare ar fi ele, explorează „tendinţele evolutive (sau regresive)" ale acesteia, arată ambele faţete ale progresului tehnico-ştiinţific (ale „maşinilor") şi tensiunile pe care le provoacă. El însuşi autor de scrieri ştiinţifico-fantastice, scriitorul italian mai observă că „fantasticul şi îndeosebi ştiinţifico-fantasticul este, din punct de vedere literar, unica modalitate de a face o descriere adecvată a lumii actuale" şi sugerează următoarea explicaţie: „Deoarece este o lume în care imaginarul a dobândit o importanţă cu totul excepţională"[2]. De la arme de

1 Aron, 1955, p. 288

2 Evangelisti, 2000, p. 132. Romancierul Stephen King insistă, în schimb, asupra creării sau explorării de lumi posibile: „Fantasticul şi ştiinţifico-fantasticul (...) încearcă să creeze universuri inexistente, care nu pot exista sau nu există, care nu pot exista sau care nu există încă" (King,

distrugere în masă la cucerirea spaţiului cosmic, de la înlocuirea efortului uman prin utilizarea maşinilor la controlul societăţii sau biopolitica totalitară, ştiinţifico-fantasticul se extinde asupra tuturor aspectelor lumii actuale pentru a imagina noi posibilităţi dintre cele mai diferite. Nimic nu ne împiedică să aplicăm observaţia lui Evangelisti la film, căci prin el au fost popularizate principalele teme ale registrului ştiinţifico-fantastic. Afirmarea unui supranatural compatibil (miraculosul) sau a naturalului „terifiant" (fantasticul de groază, „negru") în opere de ficţiune permite cunoaşterea realităţii şi, pe baza acesteia, distanţarea optimă faţă de aceasta ca obiect de reflecţie. În rezumat, specia umană n-a încetat de a-şi pune problema nevăzutului, nici a lumii de dincolo aşa cum, silită să-i recunoască permanenţa sau persistenţa, ea n-a pus capăt nici gândirii magice. În schimb, omul le poate struni, domestici, considerându-le instrumente de analiză sau unelte de reflecţie. Sau, pentru visători, utopişti şi poeţi, chiar surse de inspiraţie.

Într-unul dintre eseurile sale de sociologie a religiei, despre dezvoltarea mentalităţii capitaliste, Max Weber formula o ipoteză de mare deschidere intelectuală:

> Întotdeauna a existat un singur mijloc de desfiinţare a magiei şi de întemeiere a modului de viaţă pe raţiune: *marile profeţii raţionale.* E adevărat, nici o profeţie nu distruge puterea magiei, dar se poate ca un profet, confirmat prin miracole, dar şi prin alte mijloace, să strice rânduielile sacre tradiţionale. Profeţiile sunt cele care au dus la dezvrăjirea lumii şi, astfel, au pregătit terenul ştiinţei şi tehnicii noastre moderne, ca şi al capitalismului[1].

Marea problemă este aceea de a şti dacă nu e cumva secătuită puterea de a lansa profeţii, iar noi suntem sortiţi să comemorăm la nesfârşit, prin rituri al căror sens se pierde inevitabil, evenimente fondatoare şi domnii (veniri) unice. Rutinarea sensibilităţii profetice deschide calea secularizării fără a reuşi, cu toate acestea, să zădărnicească tentaţia magiei şi a esoterismului.

1995, p. 24).

1 Weber, 1992, p. 108

Intrarea în epoca secularizării s-a produs deja, însă omenirea continuă se fie mirată că trăieşte momentul ieşirii din această epocă şi azi denumită „modernă”. Ea părea să se fi blocat într-o secularizare fără de sfârşit şi lipsită de continuitate, a cărei nedesăvârşire a dat naştere unei lumi ameninţate de nihilism, asortat cu un ateism ce se manifestă în condiţiile indefinitei proliferări a credinţelor. Într-un sens diferit, s-a produs totuşi şi o desecularizare, cum o dovedesc, la fel de bine, şi numărul mare al noilor mişcări religioase sau magice, ştergerea religiilor laice — variante, fără excepţie, ale „religiei Progresului” care a încetat să-şi mai entuziasmeze din cale-afară adepţii. În ziua de azi, „progresiştii” sunt preocupaţi, mai degrabă, de protecţia mediului sau de ocrotirea „biodiversităţii”, sunt, cu prioritate, angajaţi în denunţarea ravagiilor produse de „mondializarea sălbatică” sau se interesează de verificarea celor care exercită controlul asupra informaţiei la scară planetară. „Progresismul” şi-a schimbat semnificaţia: nemaiorientându-se în funcţie de credinţa într-un viitor mai bun, el devine tot mai mult o încercare de a evita o deplasare spre mai rău. Cei mai mulţi dintre cetăţeni pleacă de la ideea că adevărata putere rezidă în stăpânirea informaţiei. Obsesia lor comună este că informaţia, căzută în mâinile puterilor „nevăzute”, este manipulată la scară planetară în scopul instaurării unui nou totalitarism. Noul mare mit repulsiv a fost creat în jurul imaginii „stăpânilor lumii”. Cei care cred în existenţa acestora nu pot fi decât dezamăgiţi de democraţie întrucât promisiunile ei de transparenţă au rămas vorbe goale. În civilizaţia riscului, în care elitele conducătoare nu contenesc să afirme şi să celebreze idealul transparenţei, care nu se poate niciodată realiza pe deplin, bănuiala funcţionează de la sine, formând un teren prielnic receptării discursurilor complotiste[2]. Realitatea a ajuns să-i dezamăgească pe foarte mulţi dintre foştii „entuziaşti” şi să-i aducă la deznădejde pe cei care au sperat la mai mult, fiind exclusiv hrăniţi cu promisiuni specifice „religiei Progresului”. Aceste temeri, aceste dezamăgiri şi perspective apocaliptice au ca efect principal îndepărtarea contemporanilor noştri de credinţele

2 V. *supra,* cap. Ill;?i West/Sanders, 2003.

„progresiste”: cum să mai crezi de-aici înainte cu ochii închişi în mersul victorios al omenirii către o „lume mai bună”? Ce poţi face mai mult decât a evita o înrăutăţire a situaţiei?

Un diagnostic global nu e uşor de formulat, cel puţin de către „medicul civilizaţiei” care refuză să acorde credit ideilor simple — acelea care îi farmecă pe apărătorii gândirii publicitare, dominantă în momentul de faţă. Cu toate acestea, să riscăm un diagnostic: sfârşitul progresismului, relansarea gândirii magice şi a celei conspiraţioniste, într-un context planetar dominat de pragmatism, de ideea utilităţii, a eficienţei şi a rentabilităţii. Mentalitatea politică este, în plan mondial, dominată de denunţarea „stăpânilor lumii”, acuzaţi de toate crimele, trecute, prezente şi viitoare. Întruchipări ale însuşi Diavolului. Într-o epocă echivocă a secularizării şi, totodată, a desecularizării, un fel de epocă de tranziţie, noile abordări de tip dualist, în care forţele Binelui se opun forţelor Răului şi care se inspiră atât din reprezentările în plan politic ale ideii de complot, cât şi din miturile despre societăţi secrete sau invadatori extratereştri, au avantajul de a revrăji lumea, fie şi stârnind îngrijorare. Ca şi cum cea mai mare parte dintre oameni ar prefera ca istoria să aibă un sens de coşmar decât să nu aibă nici unul, iar în locul imaginii triste a lumii reale, mai bine una deformată sau inventată pe de-a-ntregul. În felul acesta complotismul poate detrona progresismul. Epoca ştiinţifico-fantasticului este totodată şi epoca politico-fantasticului. Şi într-un caz, şi în celălalt, oamenii sunt îndemnaţi să viseze, în roz sau în negru. Nu trebuie uitată dorinţa de miracol, nici relaţia ludică sau ironică cu ideea de teroare. Mitul îşi păstrează ambivalenţa: el continuă să funcţioneze ca teroare şi poezie[1]. Deosebirea dintre realitate şi ficţiune tinde să se estompeze: pentru mulţi dintre contemporanii noştri, „a se teme” se confundă cu „a se face că se teme”, întrepătrunderea ficţiunii şi politicii are loc într-o epocă în care, prin forţa influenţelor reciproce, se şterg graniţele dintre muncă şi timp liber, dintre domeniul activităţilor publice şi al celor private. Şi nu mai este atât de sigur că sensul s-ar găsi în „religiile politice”, nici în marile religii instituţionalizate. Dumnezeu şi îngerii cei buni au

1 V. Maitre, 2005; Blumenberg, 2005, pp. 15

plecat, iar demonii sunt în elementul lor. Reprezentările politice devin neclare, pe punctul de a se confunda cu cele neoreligioase sau „magice” produse de obsesia celor răi care domină lumea, a manipulatorilor nevăzuţi. Domniei „acelora care vor să facă omenirea mai bună”, furnizorii unui supliment de suflet pentru inumana societate industrială, îi urmează aceea a neîndurătorilor „stăpâni ai lumii”, ai societăţii organizate în reţele fără frontiere, în continuu proces de derealizare. Însă revrăjirea prin fantasticul de groază nu îngăduie a vedea viitorul altfel decât sub semnul catastrofei şi al nefericirii. Dogmatismul simplist al mersului inevitabil spre mai rău nu este cu nimic mai bun decât acela al înaintării paşnice spre o „lume mai bună”. Consolatoare sau nu, o iluzionare continuă să se producă. Pascal reţinuse esenţialul: „Privit de aproape, nimic nu ne poate consola”[1].

1 Pascal, *Pensees,* Paris, Lemerre, 1877, p. 50

9. ANEXE

I. Dovada complotului grupării Illuminati: bancnota de 1 dolar SUA (ochiul în vârful piramidei) câteva texte

I.1. „Conspiraţia internaţională” şi „luciferiană” după William Guy Carr (1895-1959): *Pawns in the Game,* 1958 (extrase)[1]

Născut la 2 iunie 1895 şi decedat la 2 octombrie 1959, comodorul W.G. Carr, fost ofiţer în marina regală canadiană, a activat multă vreme în serviciile de informaţii şi, din 1931, s-a dedicat unor turnee de conferinţe având ca temă principală „Conspiraţia internaţională” cu cei doi poli ai săi: „comunismul internaţional” şi „capitalismul internaţional” (reprezentat de „bancherii internaţionali”). A reintrat în serviciul activ în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în contrainformaţiile marinei canadiene şi apoi în calitate oficială de lector (1944-1945). După ce a publicat câteva lucrări pe tematică militară, Carr a dobândit o oarecare celebritate în mediile conspiraţioniste, publicând târziu principala sa lucrare *Pawns in the Game.* Scrisă în 1955 şi publicată în 1958, lucrarea desemnează prin termenul „Illuminati” pe „şefii secreţi ai subversiunii mondiale” care vizează instaurarea unui „guvern mondial de esenţă totalitară”. Tot în 1958, Carr a publicat şi o broşură axată pe denunţarea „cultului luciferian” — baza doctrinară a acţiunii de „subversiune mondială”: *La Conspiration mondiale dont le but est de*

1 Sursa: *Pawns in the Game,* 1958 (reed 2005), pp. IX-X, XI-XII, XIII; tr. fr. P.C.: *Des Pions sur l’Echiquier,* Châteauneuf, Editions Delacroix, 1999, pp. 11-13, 16-17, 30-31. Ne-am îngăduit să corectăm câteva erori de traducere în franceză a textului (fără a le menţiona) şi să înlăturăm, acolo unde nu se justificau, majusculele de care lucrarea lui Carr este plină până la saturaţie. Cu toate acestea, nu am procedat la eliminarea lor sistematică, având în vedere că abuzul de majusculele face parte din stilul tradiţionalist şi conspiraţionist care multiplică entităţile (pozitive şi negative) şi le esenţializează.

détruire tous les gouvernements et [les] religions en place[1]. Cu un an mai devreme, Carr publicase *Red Fog Over America,* destinată îndeosebi denunţării „ameninţării comuniste" în Statele Unite. S-a întâmplat să moară pe când lucra la o nouă carte intitulată *Satan, Prince of this World.* Rămas neterminat, acest eseu ce constituie o expunere sistematică a doctrinei lui Carr despre caracterul satanic al „Conspiraţiei mondiale" va fi publicat de unul dintre fiii săi în 1966[2].

Iată câteva extrase semnificative din întinsa prefaţă a lucrării *Pawns in the Game:*

> Din 1911, am tot lucrat încercând să descopăr de ce omenirea nu poate trăi în pace şi nu se poate bucura de binefacerile pe care Dumnezeu i le-a dăruit cu asupra de măsură; nu am pătruns acest secret decât în preajma anului 1950: războaiele şi revoluţiile care ne dau viaţa peste cap şi haosul care rămâne în urma lor nu sunt nimic altceva decât efectele unei Conspiraţii Luciferiene[3] mereu la lucru.
>
> Totul a plecat la începuturi din acel coţ al universului pe care îl numim Cerul, unde Lucifer s-a opus Dreptului lui Dumnezeu de a exercita autoritatea supremă. Sfânta Scriptură arată cum întreaga Conspiraţie Luciferiană a fost transferată din acea lume în Grădina Paradisului.
>
> Până să-mi dau seama că lupta omului nu este doar împotriva trupului şi a sângelui, dar şi împotriva stăpânitorilor întunericului după care se conduc persoanele plasate în posturi „înalte" pe Pământ *(Efes.* VI,12), nu puteam înţelege logica evenimentelor petrecute în întreaga lume. Nu mi-e ruşine să recunosc că Biblia a fost aceea care mi-a dat „cheia" dezlegării cursului evenimentelor. (...) Vechiul Testament nu este decât istoria modului în care Satana a devenit Prinţul acestei Lumi[4] şi i-a ademenit pe primii noştri părinţi pentru a-i despărţi de Dumnezeu. Biblia arată cum a fost întemeiată pe Pământ Sinagoga lui Satana, cum lucrează ea de atunci

---

1 Publicată în traducere franceză, Éd. Delacroix, 1998

2 Publicată în traducere franceză, Ed. Saint-Rémi, 2005, sub titlul *Satan, prince de ce monde.*

3 *„Luciferian Conspiracy"* (2005a, p. IX).

4 În momentul morţii (survenită la 2 octombrie 1959), Carr lucra la o carte intitulată *Satan, prince de ce monde,* al cărei manuscris neterminat a fost corectat, completat şi pregătit pentru publicare de fiul său cel mare (Carr, 2005b).

pentru a împiedica Planul lui Dumnezeu, acela de a conduce universul, şi cum acest Plan divin trebuie înfăptuit pe Pământ.

Hristos a venit în lumea noastră într-o fază a conspiraţiei în care, după cuvântul său, Satana îi controla pe toţi cei care ocupau, între oameni, poziţiile cele mai înalte. Hristos a demascat Sinagoga lui Satana [...]. El i-a denunţat pe membrii acesteia ca Fii ai diavolului, acel diavol pe care El îl incriminează sub numele de Tatăl Minciunii [...] şi Prinţ al Amăgirii [...]. Hristos a afirmat fără nici un echivoc: cei care formau Sinagoga lui Satana se numeau evrei, dar nu erau întocmai, ci doar minţeau. (...) El îi avea de fapt în vedere, ca fiind Illuminati (= Iluminaţi) timpului său, pe Zarafi[1], pe Birocraţi şi pe Farisei [...]. Conspiraţia Luciferiană s-a dezvoltat până aproape de ultima ei fază tocmai fiindcă nu am putut pune în lucrare sfatul bun dat de Fiul lui Dumnezeu, Isus Hristos.

În 1784, Providenţa a făcut ca guvernul bavarez să intre în posesia unor dovezi ce probau existenţa reală a Conspiraţiei Luciferiene[2].

Adam Weishaupt, fost elev la iezuiţi, profesor de drept canonic, a abandonat creştinismul pentru a îmbrăţişa ideologia luciferiană pe vremea când era profesor la Universitatea din Ingoldstadt. În 1770, „cei care ofereau bani cu împrumut” (care creaseră de curând Casa Rothschild) l-au angajat pe profesor să revizuiască şi să modernizeze vechile *Protocoale* prin care Sinagoga lui Satana să-şi asigure dominarea definitivă asupra lumi[3]. Intenţia lor era să impună

1 Noţiunea avea pentru Carr înţelesul de *money changers* sau *bankers* (2005a, p. X)

2 Înfocat propagator al legendei Iluminaţilor, Monseniorul Fava nu vorbeşte decât despre o „întâmplare” pe care o datează 1785: „Intîmplarea a făcut să fie descoperită această sectă a cărei existenţă nu era nici măcar bănuită. Un preot protestant, numit Lanze, a fost lovit de fulger în iulie 1785. Asupra lui s-au găsit instrucţiuni care (...) dovedeau că avea misiunea, ca Iluminat, să călătorească în Silezia pentru a vizita lojile. (...) Pe urma descoperită, guvernul a făcut o anchetă severă” (Fava, 1883, pp. 45-46). Mai târziu, în timpul mistificării antimasonice a lui Léo Taxil (1885-1897), Monseniorul Fava a fost unul dintre cei mai fideli susţinători ai escrocului.

3 Carr reia aici teza despre vechimea *Protocoalelor înţelepţilor Sionului,* considerat text iudeomasonic „revizuit” în mai multe rânduri înainte de a

ideologia luciferiană prin exercitarea unui despotism satanic asupra a ceea ce ar mai li rămas din omenire după ultimul cataclism social. Weishaupt şi-a încheiat lucrarea la 1 mai 1776.

> Planul prevedea distrugerea tuturor guvernelor şi a religiilor existente[1].
>
> Obiectivul trebuia să fie atins prin divizarea maselor, pe care le denumeau *Goyim* (= Turmă omenească), în facţiuni opuse şi în număr tot mai mare în plan politic, social, economic, rasial etc. Părţile astfel învrăjbite aveau apoi să fie înarmate şi, printr-un incident provocat, obligate să se ia la luptă şi să se slăbească reciproc, distrugând în acelaşi timp şi guvernele naţionale, şi instituţiile religioase.
>
> În 1776, Weishaupt a creat organizaţia Illuminati (= Iluminaţi) pentru a pune în aplicare complotul. Cuvântul „Illuminati" derivă din „Lucifer" şi înseamnă „Purtători ai Luminii". [...] În 1785, guvernul Bavariei i-a scos pe Illuminati în afara legii şi a închis lojile Marelui Orient. În 1786, guvernul a publicat şi dovezile Conspiraţiei sub titlul *The Original Writings of the Order and Sect of Illuminati.* Exemplare din acest text au fost expediate conducătorilor statelor şi ai Bisericii.
>
> Puterea Illuminati era însă atât de mare, încât avertismentul a fost nesocotit, ca şi acelea făcute lumii de Isus Hristos.
>
> Illuminati au trecut apoi la planul lor ascuns. Weishaupt le-a dat instrucţiuni membrilor grupării să infiltreze lojile masoneriei albastre şi să formeze o societate secretă în interiorul societăţilor secrete[2]. Erau iniţiaţi printre Illuminati

---

fi fost publicat în Rusia în 1903 şi 1905, în forma sa cea mai cunoscută. Găsim diferite variante ale acestei teze, cele mai recente, la Baigent, Leigh şi Lincoln, în *Sângele sfânt şi Sfântul Graal* (2005, pp. 180-181) şi la Jan Udo Holey (*Livre jaune n°5,* pp. 73-88; *Livre jaune n%,* pp. 151-161 şi *Livre jaune n°7,* pp. 27-29).

1 V. broşura lui Carr *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les governements et religions en place* (tr. fr. anonimă, Châteauneuf, Éd. Delacroix, 1998), eseu care datează tot din 1958, dar a cărui redactare s-a făcut după apariţia celorlalte două lucrări din acelaşi an: *Pawns in the Game* şi *Red Fog Over America* (pe care le citează şi le rezumă parţial în scurta sa lucrare).

2 „Precizări" amintind de „legenda Iluminată" a cărei formare a fost studiată de René Le Forestier (Le Forestier, 2001, p. 613 *sq.).*

doar masonii care, prezentând şi garanţiile necesare, făceau dovada internaţionalismului lor şi cei care, prin conduita lor, demonstrau că sunt departe de Dumnezeu. Astfel, conspiratorii se foloseau de paravanul filantropiei pentru a-şi ascunde activităţile revoluţionare şi subversive[1]. [...]

Stema Ordinului Illuminati apare înscrisă în stânga bancnotei de 1 dolar SUA. Ea a fost adoptată de Weishaupt însuşi la fondarea ordinului, la 1 mai 1776. Acesta este evenimentul de care aminteşte înscrisul MDCCLXXVI de la baza piramidei, şi nu data Declaraţiei de Independenţă cum ar putea presupune persoanele neinformate.

Semnificaţia simbolului este următoarea: piramida reprezintă conspiraţia pentru distrugerea Bisericii Catolice şi instituirea „guvernului mondial" sau dictatura Naţiunilor Unite[2]: acesta este „secretul" ordinului.

Ochiul în cununa de raze ce se răspândesc în toate direcţiile este „Ochiul Atoatevăzător" care simbolizează agenţia de spionaj teroristă, un fel de Gestapo pe care Weishaupt l-a fondat sub numele de Fraţii Insinuanţi pentru a păstra secretul ordinului, pentru a teroriza indivizii şi pentru a-i face să accepte rânduiala sa. Acest GPU (predecesorul KGB — n.tr.) şi-a exercitat prima Domnie a Terorii în timpul Revoluţiei Franceze. Ea a fost produsă ca un instrument de dominaţie. Suntem de-a dreptul uluiţi să constatăm că electoratul american mai tolerează încă utilizarea acestei steme pe Marele Sigiliu al SUA.

ANNUIT COEPTIS înseamnă „Acţiunea Noastră (conspiraţia) a fost împărtăşită, aprobată, încununată de succes".

Dedesubt, NOVUS ORDO SECLORUM explică natura acţiunii: „O Nouă Ordine Socială" sau un „Nou Contract Social" (New

---

1 Acest pasaj este preluat de la începutul introducerii cărţii lui Carr *La conspiration mondiale* (pp. 11-29), datând din 13 octombrie 1958. Textul care urmează (situat, în traducerea franceză, între introducere şi capitolul I, intitulat *„Le Mouvement Révolutionnaire Mondial — M.R.M. — „)* şi pe care îl reproducem aici integral (pp. 30-31), se prezintă ca un comentariu explicativ al simbolurilor (piramida şi ochiul din vârf, în cunună de raze) care apar pe versoul bancnotei americane de 1 dolar despre care se crede că reproduce stema Ordinului Illuminati (2005a, p. XIII), înlocuit în traducerea franceză cu o fotografie a respectivei bancnote (p. 30), după un ritual urmat de toţi autorii conspiraţionişti anglosaxoni.

2 Să remarcăm diferenţa în raport cu discursul antimondialist specific stângii şi extremei stângi in care este denunţată mai degrabă dictatura mondială a SUA decât ONU, cu toate că nici această organizaţie nu scapă de învinuirea că ar fi o „marionetă" în mâinile americanilor.

Deal).

Trebuie ştiut că această stemă nu a fost utilizată de francmasonerie decât după fuziunea sa cu Ordinul Illuminati la Congresul de la Wilhelmsbad, în 1782[1].

Benjamin Franklin, John Adams (rudă a lui Roosevelt) şi Thomas Jefferson, Illuminati înfocat, au propus ca această stemă să figureze pe versoul Sigiliului SUA care, pe faţă, avea simbolul acvilei. În timpul adoptării Constituţiei, Congresul a decretat oficial pe 15 septembrie 1789 că era păstrat Sigiliul anterior.

În continuare, Departamentul de Stat a declarat, în ultimele sale intervenţii pe această temă (2860), că „versoul Sigiliului nu a fost niciodată utilizat separat pe înscrisurile oficiale”, fiind folosită partea pe care figura acvila. El a fost imprimat pentru prima oară în stânga bancnotei de 1 dolar, pe verso, la începutul perioadei aşa-numitei New Deal, în 1933, din ordinul preşedintelui F.D. Roosevelt.

Care este adevărata semnificaţie a acestui simbol demn de Gestapo, camuflat cu atâta grijă până la apariţia sa în 1933, atât de bine încât nici chiar americanii nu-i cunosc existenţa decât în calitate de simbol masonic, foarte puţini fiind în stare să citească acest simbol cu adevărat?

El nu poate semnifica decât un singur lucru: odată cu începutul New Deal, Conspiratorii Socialo-Comunisto-Iluminaţi, urmaşii profesorului Weishaupt, au considerat că poporul era de acord cu acţiunea lor ce urma să fie încununată de succes.

---

1 Despre Conventul (Congresul masonic) de la Wilhelmsbad (15 iulie-l septembrie 1782) la care au participat, sub preşedinţia ducelui Ferdinand de Brunswick (Braunschweig), 35 de delegaţi (printre care şi francezul J.B. Willermoz), v. Le Forestier, 2001, pp. 354-371; Baylot, 2004. Ducele Ferdinand a fost numit de Congres Mare Maestru General al masoneriei. Doi ani mai târziu, în 1784, el devine membru al Illuminati, sub numele de Josephus. Moare la 3 iulie 1792, iar Stricta Observanţă decade. Supraestimarea influenţei grupării Illuminati manifestate pe parcursul Conventului de la Wilhelmsbad ţine de „legenda iluminată”. Pentru o ilustrare a reinterpretării conspiraţioniste a Conventului, v., de pildă, Deschamps, 1882, vol. II, pp. 105-114 (care datează Conventul cu 1781); Fava, 1883, pp. 175-176 (şi el plasează evenimentul în 1781). Claudio Jannet (1877, p. 68) care îl devansează cu doi ani: „În 1780 [sic] *[...], Iluminaţii* au reunit toate societăţile secrete din Germania intr-un congres sau convent ţinut la Wilhelmsbad [...]. Rezultatul a fost informarea tuturor liderilor acestor societăţi privind proiectele lor şi înrolarea lor sub conducerea *Iluminaţilor”.* Astfel se hrăneşte mitul conducerii în secret a francmasoneriei „universale” de către Illuminati.

În fapt, Sigiliul proclamă în faţa tuturor mondialiştilor că întreaga putere de conducere în SUA a trecut sub controlul agenţilor Illuminati şi că, astfel, acest stat va adopta de bunăvoie sau silit politicile dorite de aceia care încearcă să-şi aplice planurile secrete de subminare şi distrugere a guvernelor autointitulatei Lumi Libere, precum şi toate religiile. Obiectivul este ca Sinagoga lui Satana să poată uzurpa prerogativele primului guvern mondial instaurat şi să impună apoi o dictatură totalitară luciferiană asupra a tot ce va mai fi rămas din specia umană.

1.2. Un articol antisatanist redactat de un adept al „creditului social" din Canada[1] (extras)[2]

„Creditismul" înseamnă pentru canadieni doctrina monetară şi mişcarea sociopolitică legată de numele lui Louis Even (1885-1974), naţionalist şi catolic tradiţionalist canadian, partizan al teoriei anticapitaliste a dreptăţii sociale, înfăptuită prin reformă monetară şi credit social[3]. Născut în Franţa (într-un sat din Bretagne, aproape de Rennes), Louis Even a fost trimis în misiune în Canada în februarie 1903 în calitate de Frate al Educaţiei Creştine. După ce a fost învăţător în această calitate, a fost brusc atins de surzenie şi, din 1920, nu şi-a mai putut exercita harul preoţesc. A început să lucreze într-o imprimerie. Către mijlocul anilor 1930, ca urmare a lecturii de articole şi broşuri referitoare la „creditul social", Even a devenit unul dintre principalii săi propagatori în America de Nord. Doctrina „creditistă" a fost elaborată la sfârşitul anilor 1910 de către inginerul scoţian Clifford Hugh Douglas (1879-1952). Maiorul Douglas o mai cunoscut prin cel mai celebru discipol al său, poetul Ezra Pound (1885-1972), care l-a întâlnit în 1918. Pound va publica în anii 1930 o serie de broşuri de popularizare a doctrinei „creditiste", precum cea din 1935: *Creditul social: un şoc.* Poetul,

1 Se pare că autorul articolului apărut nesemnat este ziaristul Alain Pilote, colaborator al revistei canadiene *Vers Demain.*

2 Sursa: http://www.amessi.org/articlr.php3Pid_article = 467

3 V. Gabriel Gagnon, *„Populisme et progrès. Les créditistes québécois"* în *Recherches Sociographiques* (Québec, Les Presses de l'Universite Laval), 17 (1), ianuarie-aprilie 1976, pp. 23-35; J. A. Irving, *The Social Credit Movement in Alberta,* Toronto, University of Toronto Press, 1959.

admirator al lui Mussolini şi prieten cu şeful mişcării fasciste britanice Sir Oswald Mosley, pleda înflăcărat pentru a-şi convinge contemporanii că fascismul şi creditul social urmăreau acelaşi scop, „nobil” în ochii săi: „Camăta este cancerul lumii pe care numai scalpelul fascismului îl poate extrage din organismul viu al naţiilor”. Doctrina maiorului Douglas şi-a găsit însă un propagandist neobosit în persoana predicatorului William Aberhart, convertit la „creditism” în 1932: câţiva ani de intensă propagandă, şi „creditul social” a devenit doctrina oficială a conducerii provinciei canadiene Alberta, în 1935. În septembrie 1939, în Québec a apărut primul număr al revistei *Vers Demain,* instrumentul de propagandă în jurul căruia s-au creat broşuri şi opuscule pe tema „creditului social”. Una dintre broşurile lui Louis Even, *L’Ile du salut,* mai cunoscută sub numele *L’Ile des naufragés,* a fost tradusă în 8 limbi şi difuzată în milioane de exemplare. Este vorba de un bancher numit Martin Golden, care, debarcat pe o insulă unde paşnice creaturi omeneşti încercau să se organizeze pentru a trăi în armonie, aduce printre aceştia corupţia şi războiul tuturor împotriva tuturor. Aflăm, de pildă, că numitul Golden, un zaraf modern, este un maestru al manipulării: „Ca şi Rothschild, Martin ştia că acela care controlează sistemul financiar al unei naţiuni controlează respectiva naţiune. Poporul trebuie menţinut în bezna neştiinţei, iar atenţia lui, abătută spre cu totul alte lucruri”. Dar după ce îşi dau seama de intenţiile sale, oamenii cinstiţi îl alungă pe intrus. „Creditul Social” înlocuieşte sistemul bancar. Venit de nicăieri, bancherul dispare nu se ştie unde. Aceasta este morala întregii istorii. Broşura lui Louis Even *Qu’est-ce que le vrai Crédit Social?* (cu subtitlul *„Au-dessus des partis politiques”)* începe cu următorul enunţ: „Creditul Social nu creează nici bunuri, nici necesităţi, ci elimină orice obstacol artificial între cele două, între producţie şi consum, între grâul din silozuri şi pâinea de pe masă. Astăzi, cel puţin în ţările evoluate, obstacolul este de natură pur financiară. Banii sunt acest obstacol”. Denunţarea puterii financiare este în centrul doctrinei creditiste ai cărei reprezentanţi se dedau la violente atacuri împotriva „bancherilor internaţionali” în felul autorilor conspiraţionişti ca W.G. Carr sau Serge Monast.

În cadrul acestei viziuni antiplutocratice, cu puternice conotaţii antimasonice şi antievreieşti, trebuie înţeles şi textul de mai jos:

Stema grupării Illuminati

Oricât de surprinzător ar putea părea, stema Ordinului Illuminati apare pe reversul bancnotei de 1 dolar american, şi aceasta numai din 1933, la ordinul expres al preşedintelui Roosevelt, chiar la începutul perioadei sale de reforme politice şi economice numită New Deal.

La baza piramidei cu 13 etaje, se poate citi anul 1776 (MDCCLXXVI). Mai toţi credem că această cifră reprezintă anul Declaraţiei de Independenţă a SUA, dar, în realitate, este anul întemeierii, de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776, a Ordinului Illuminati. Piramida reprezintă conspiraţia pentru distrugerea Bisericii şi instaurarea unei dictaturi mondiale. Ochiul din vârful piramidei simbolizează reţeaua de spioni pusă la punct de Weishaupt pentru a păstra secretul ordinului, pentru a teroriza populaţia şi a o forţa să-i accepte dictatura. Cuvintele latine ANNUIT COEPTIS înseamnă „conspiraţia noastră a fost încununată de succes”.

În partea de jos, cuvintele NOVUS ORDO SECLORUM arată că este vorba de instaurarea unei „noi ordini mondiale”.

Această stemă a fost adoptată ca verso al Marelui Sigiliu al SUA de către Congresul american, la 15 septembrie 1789 (faţa înfăţişează simbolul mai cunoscut al acvilei, prezent şi el pe versoul bancnotei de 1 dolar).

Faptul că acest simbol şi-a făcut apariţia pe bancnota americană în 1933 arată că şefii conspiraţiei Ordinului Illuminati au considerat că eforturile lor erau efectiv încununate de succes, preluarea controlului asupra guvernului american fiind completă[1].

Conspiraţia luciferiană

Atunci când Illuminati sunt calificaţi [...] drept „conspiraţie luciferiană”, nu este o simplă figură de stil, ci, literalmente, exact aşa este. Liderii Illuminati sunt cu adevărat adoratori ai lui Satana, iar obiectivul lor final este ca întreaga lume să i se

1 Pentru comentarii suplimentare, v. David Icke, *The Biggest Secret; Le Plus Grand Secret. Le livre qui transformera le monde,* vol. I, pp. 353-354; vol. II, pp. 146-148; Stan Deyo, *La Conspiration cosmique,* ed. adăugită din 2004, pp. 121-135.

închine. Prin mijlocirea slujitorilor săi, Lucifer este acela care îşi continuă neîmpăcat revolta împotriva lui Dumnezeu, voind să ducă de râpă planul lui Dumnezeu pe pământ şi să răpească de la Dumnezeu cât mai multe suflete.

Asemenea lui Satana, bancherii se cred singurii în stare să conducă omenirea.

Au inventat banii şi creditul în bani tocmai pentru a le impune indivizilor voinţa lor şi a controla lumea. Ei vor să aducă toate naţiile pământului într-o astfel de situaţie de criză, încât ţările să creadă că nu au altă soluţie decât recursul la „miracolul finanţiştilor" menit să-i salveze de la dezastru: o totală centralizare a conducerii, o singură monedă mondială, un sistem în care toate naţiunile vor fi abolite. Membrii Ordinului Illuminati sunt oameni de toate naţiile şi credinţele, având în comun doar setea de bani şi de putere.

Cum să recunoaştem prezenţa forţelor spirituale

În concluzia cărţii sale *Pawns in the Game*, care denunţă complotul Illuminati pentru dominarea întregii lumi, W.G. Carr arată ce trebuie făcut pentru a opri acest plan. Trebuie, în primul rând, să recunoaştem acele forţe nemateriale prezente pretutindeni, să ne dăm seama că nu avem de-a face numai cu forţe pământeşti, ci şi cu forţe spirituale; să ne dăm seama că este o luptă a lui Dumnezeu împotriva Satanei.

În al doilea rând, trebuie luate măsuri concrete pentru a contracara planul financiarilor, ceea ce, după spusele lui Carr, nu se poate face decât printr-o reformă monetară: „Alegătorii trebuie să militeze pentru ca emisiunea monedei să fie încredinţată numai guvernului căreia îi aparţine de drept".

II. „Protocolul de la Toronto (6.6.6.)” sau „Panem et Circenses” (iunie 1967), şi „Aurora Roşie” (iunie 1985): două planuri pentru a instaura „Noua Ordine Mondială Ocultă”, „Documente” prezentate şi comentate de Serge Monast (1945-1996)[1]

Serge Monast[2], catolic tradiţionalist canadian din Quebec şi discipol al lui W.G. Carr, a făcut carieră în jurnalistică, având ca specialitate denunţarea comunismului, a francmasoneriei, a „bancherilor internaţionali” şi a „sionismului”, a „forţelor oculte” în general, considerate a lucra pentru instaurarea „guvernului mondial al lui Antihrist”. „Documentele” publicate de Monast sunt bineînţeles falsuri fabricate după modelul *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului,* cu respectarea principiului expunerii narative: unul dintre conducătorii pretinsei societăţi secrete acuzate de organizarea marelui complot, se adresează celor de-un fel cu el (care sunt complicii săi) pentru a le prezenta liniile directoare ale strategiei de cucerire a puterii la nivel mondial („Protocolul de la Toronto”) sau pentru a face, în faţa lor, un bilanţ al activităţii deja începute de dezorganizare a statelor şi de control al centrelor de putere, şi a defini, în detaliu, un nou program de acţiune („Aurora Roşie”). Aceste „documente” sunt, prin urmare, menite să dezvăluie planurile sau programele „machiavelice” de acţiune ale unui grup de conspiratori internaţionali (aşa-numiţii „6.6.6.”). Să amintim că în numerologia simplistă a teoreticienilor conspiraţionişti de dată recentă, „666” rămâne un marcaj al diavolului, „numărul Fiarei”[3].

PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) (QUÉBEC ANUL

1 Aceste „documente” sunt difuzate mai ales prin: http://persocite.francite.com/ApocalypseRevelations/protocole.htm.

2 Despre Serge Monast şi legenda apărută după moartea sa pentru a-l consacra martir al cauzei „antimondialiste”,v. *supra*, cap. V.

3 V. Monast, 1994, pp. 42-43.

ZERO)...[1]

MIT SAU REALITATE? Cine poate să spună?[2]

Oricum ar fi, potrivit unor informaţii obţinute din Franţa, dar mai ales aşa cum rezultă din analiza retrospectivă a evenimentelor din ultimii douăzeci şi cinci de ani, scenariul descris în acest „Document” ne permite să înţelegem mai bine ceea ce, până astăzi, celor mai mulţi li se părea de neînţeles.

Publicăm integral acest „Document”, însoţit de o analiză a noilor condiţii economice actuale, care, prin ele însele, par a-i confirma o dată în plus autenticitatea.

Sfârşitul lui iunie 1967: la Montreal se desfăşoară Expo ‘67; la Ottawa, ultimele pregătiri pentru sărbătorirea Centenarului Canadei; în SUA, contestarea Războiului din Vietnam şi mişcarea Flower Power. Suntem aproape de evenimentele din mai 1968, de izbucnirile naţionaliste din Québec şi de festivalul Woodstock din SUA... Dar sfârşitul lui iunie 1967 la Toronto înseamnă şi stabilirea de către cele mai înalte foruri ale masoneriei anglo-saxone a ultimelor detalii pentru Planul „Căderii Naţiunilor”.

Această reuniune secretă, „Confidenţială” în cel mai înalt grad, este organizată de către aşa-numiţii „6.6.6.” — căci astfel se numesc ei înşişi —, adică cei care conduc primele 6 bănci din lume, primele 6 multinaţionale energetice de pe planetă — inclusiv petroliere — şi primii 6 producători agroalimentari, adică aceia care controlează principalele circuite alimentare existente în lume.

În cadrul reuniunii s-a definit o „Strategie comună” în vederea acaparării „Comerţului Mondial”, a Armei energetice — portalul de acces în economia secolului al XXI-lea —, precum şi controlul agriculturii şi al alimentaţiei, inclusiv a

---

1 Acest „document” este supratitrat: „INTERNATIONAL FREE PRESS AGENCY «INTELI.1GENCE REPORT» MARTIE 1995” şi este precedat de o scurtă introducere aparţinând lui Serge Monast. Reproducem textul cu grafia sa originală (care prezintă o preferinţă exagerată pentru majuscule pe care noi le-am redus ca număr) şi fidel „stilul” aparte al autorului. N-am îndreptat decât greşelile de tipar şi pe cele de ortografie.

2 Introducere scrisă de Serge Monast (martie 1995)

companiilor farmaceutice, incluzând, la rândul lor, piaţa mondială a „Vitaminelor” şi a „Vaccinurilor”.

Planul lor se reduce la trei direcţii mai importante: reuşita controlului asupra factorilor de natură economică, politică şi socială în deceniile 1970 şi 1980 va duce iremediabil la preluarea puterii mondiale prin instaurarea „Noii Ordini mondiale”, aceeaşi pentru care făcea mare caz în anii 1990 preşedintele George Bush.

Titlul „Documentului” emis de Grupul 6.6.6. ar fi *PANEM ET CIRCENSES (Pâine şi jocuri de circ),* iar scopul Proiectului Mondialist, „un geonocid asupra a tot ceea ce reprezintă viaţă, în profitul Ocultului Rentabil”.

Mijloacele aflate la dispoziţia Proiectului: între altele, utilizarea ajutoarelor umanitare şi alimentare distribuite pe plan internaţional pentru a finanţa Multinaţionalele aparţinând Grupului 6.6.6.

DOCUMENTUL

Orice perioadă din istorie care a dus la decăderea civilizaţiilor a purtat amprenta „tendinţei de rătăcire a oamenilor”. Astăzi trebuie să facem astfel încât această „tendinţă” să se exprime într-o „Societate mondială a Distracţiei” sub toate formele. Această „Distracţie” trebuie să includă: Sex, Droguri, Sport, Călătorii/Exotism şi Amuzamente variate, accesibile tuturor straturilor sociale. Omul trebuie să ajungă să creadă că este „modern”, iar această modernitate presupune capacitatea şi posibilitatea lui de a se bucura pe deplin şi imediat de tot ceea ce îl înconjoară.

Pentru a atinge acest obiectiv, este absolut necesară infiltrarea Mass-Mediei (Radio, TV, Presa scrisă), a cercurilor din „modă” şi „cultură” (din Noua Muzică, mai cu seamă), prin care vom influenţa în mod sigur toate straturile din Societăţile Occidentale. Lăsând astfel tinerii — adulţii de mâine — în totală dependenţă de „Simţuri”, vom avea cale liberă pentru a infiltra în linişte şi a transforma în profunzime, Politica, Sistemul Juridic şi Educaţia; ceea ce ne va permite modificarea esenţială a cursului, a orientării viitoare a Societăţilor pe care „Planul” nostru le are în vedere.

Ştim că populaţiile nu au memorie istorică. Ei *[sic]* repetă neobosit erorile trecutului fără să-şi dea seama că exact aceleaşi erori i-au dus mai înainte pe părinţii lor la aceleaşi neîmpliniri pe care ei le vor trăi şi mai dramatic chiar până ca acest secol să ia sfârşit. Să luăm, de pildă, ceea ce ii s-a întâmplat bunicilor lor la începutul acestui secol, mulţumită lucrării predecesorilor noştri. După ce au cunoscut o libertate fără limite a moravurilor, abolirea moralei — cu alte cuvinte rătăcirea spiritului —, ei au trăit pe pielea lor „criza economică", apoi „războiul". Astăzi, nepoţii şi strănepoţii lor se îndreaptă spre un deznodământ asemănător, poate chiar mai rău, căci de această dată ne vom putea instaura, în sfârşit, „Noua Ordine mondială", fără ca vreunul dintre ei să prindă de veste, prea ocupaţi cu toţii să-şi satisfacă peste măsură simţurile primare.

O „Normă" generală mai mult decât importantă, ale cărei virtuţi au fost deja probate în experienţa construirii Sistemului Comunist de către regretaţii Înalţi Ofiţeri, conducători ai lojilor noastre, este promovarea „Excepţiei". În principiu, ştim cu toţii că Excepţia întăreşte Regula generală, contrară ei. În vocabularul grupului nostru însă, excepţie înseamnă ceva ce trebuie impus tuturor. Trebuie deci să facem în aşa fel încât să fabricăm „Excepţii" în diferite domenii ale societăţii, ca şi cum ele ar trebui să fie noi „Reguli" generale, aplicabile tuturor, obiectiv prioritar al tuturor viitoarelor contestări venite din partea tineretului. În felul acesta, Excepţia va deveni detonatorul prin care toate societăţile se vor prăbuşi într-o agitaţie şi o confuzie fără precedent.

Fundamentele „Societăţii Occidentale" provin, în esenţă, direct din moştenirea iudeo-creştină. Potrivit acesteia, „Familia" este „Nucleul", „Piatra Unghiulară" a întregului edificiu social actual. Înaintaşii noştri care i-au finanţat pe scriitorii revoluţionari de la cumpăna veacurilor al XIX-lea şi al XX-lea înţeleseseră cât erau de importante fragmentarea şi aruncarea în aer a acestui „Nucleu vital" dacă voiau să edifice, în Rusia, noul „Sistem Comunist". Şi exact asta au făcut, lucrând cu migală la a-i determina pe filosofii şi pe scriitorii nonconformişti ai epocii să dea glas unui „Manifest întru Gloria Statului-Dumnezeu" cu primat absolut în faţa

individului şi a Familiei.

Căci, pentru a ajunge fără risc la construirea unui Guvern Mondial — o Nouă Ordine mondială comunitară —, în care toţi indivizii, fără excepţie, să se supună „Statului Mondial” al „Noii Ordini”, trebuie să facem să dispară „Familia” — ceea ce va antrena şi dispariţia învăţământului religios transmis din moşi-strămoşi — şi, în al doilea rând, prin nivelarea indivizilor, va face să dispară „Clasele Sociale”, în special, „Clasa de Mijloc”. Însă trebuie să procedăm astfel încât toate aceste schimbări să apară ca din voinţa populară, cu întreaga aparenţă a „Democraţiei”.

Folosindu-ne de cazuri izolate, dar amplificându-le la maximum cu sprijinul mişcărilor studenţeşti puse la cale de noi, de jurnalişti favorabili cauzei noastre şi de politicieni cumpăraţi, vom reuşi să punem în funcţiune noi Organisme având toate trăsăturile „Modernităţii”, cum ar fi un „Birou pentru Protecţia Copilului” reglementat de o „Cartă de Drepturi şi Libertăţi”.

Pentru reuşita „Planului (nostru) mondial” [Planul Roşu] va trebui să implantăm în toate Societăţile Occidentale ale anilor 1970 astfel de „Birouri pentru Protecţia Copilului” ai căror funcţionari — tineri intelectuali fără experienţă, proaspăt ieşiţi din universităţi, unde au fost îndoctrinaţi cu principiile noastre mondialiste — vor asigura respectarea la literă, fără discernământ, a „Cartei Drepturilor Copilului”. Cine va cuteza să se opună fără a fi imediat acuzat de barbarie medievală?

Această „Cartă”, în detaliu elaborată în „Lojile” noastre, ne va permite în sfârşit nimicirea oricărei autorităţi părinteşti, făcând familia să se dezbine în indivizi care luptă cu sălbăticie unul împotriva celuilalt în scopul apărării intereselor proprii. Carta îi va încuraja pe copii să denunţe părinţi prea autoritari din cauza ataşamentului lor faţă de tradiţie şi de religie. Părinţii vor fi astfel supuşi unei „Psihoze Colective a Fricii”, ceea ce va provoca în toată societatea slăbirea semnificativă a autorităţii parentale. Vom fi reuşit astfel, într-o primă fază, să producem în Occident o societatea asemănătoare celei din Rusia anilor 1950, în care copiii îi denunţau statului pe părinţii lor, şi asta fără ca nimeni să-şi dea seama.

Transferând astfel Statului „Rolul de Părinte”, ulterior ne va

fi mult mai uşor să acaparăm una câte una toate responsabilităţile care, până la acea dată, aparţinuseră numai şi numai părinţilor. Vom putea, de pildă, să-i facem pe toţi să considere că învăţământul religios tradiţional iudeo-creştin este un abuz împotriva copilului.

Concomitent, însă la un alt nivel, vom face să se înscrie printre cele mai importante Legi ale fiecărei Naţiuni că toate Religiile, Cultele şi Practicile religioase de orice fel, inclusiv „Vrăjitoria şi Magia”, trebuie respectate în egală măsură.

Neînchipuit de uşor, va urma transferul drepturilor legale ale statului, în primul rând a celor parentale, către instanţe internaţionale precum ONU.

Să fim bine înţeleşi: scopul nostru nu este de a-i proteja pe copii sau pe oricine altcineva, ci acela de a provoca explozia şi apoi căderea Naţiunilor care sunt un obstacol major în calea instaurării „Noii (noastre) Ordini mondiale”. Este motivul pentru care „Birourile de Protecţie a Copilului” trebuie să fie învestite cu autoritate legală absolută. Ele trebuie să fie în măsură, cum vor considera de cuviinţă, dar mereu sub pretextul ocrotirii copilului, să-l extragă pe acesta din mediul familial de origine şi să-l plaseze în medii familiale străine sau în Centre Guvernamentale afiliate deja principiilor noastre mondialiste şi antireligioase. Spargerea definitivă a „Celulei Familiale Occidentale” se va putea astfel încheia; căci, lipsiţi de protecţia şi supravegherea părinţilor lor naturali, copiii vor fi definitiv handicapaţi în ceea ce priveşte dezvoltarea lor psihică şi morală, reprezentând, printr-o consecinţă naturală, o pradă uşor adaptabilă scopurilor noastre mondialiste.

Pentru reuşita sigură a unei astfel de acţiuni, este crucial ca funcţionarii acestor „Birouri” în serviciul statului să fie tineri fără experienţă, îndopaţi cu teorii despre care noi ştim că sunt goale şi ineficiente şi, mai ales, să fie obsedaţi de misiunea lor de mari protectori ai copilăriei primejduite. Pentru ei toţi, părinţii trebuie să reprezinte nişte potenţiali criminali, pericole iminente pentru bunăstarea copilului pe care să-l considere ca pe un Dumnezeu.

Biroul şi Carta nu au nici o raţiune de a fi dacă nu există copii în pericol. În plus, excepţiile şi exemplele din trecut prin care le-a fost justificată necesitatea ar înceta la un moment

dat să mai fie un argument în favoarea lor dacă nu ar apărea, constant, cazuri noi. De aceea trebuie să infiltrăm „Sistemul de educaţie” al Naţiunilor, pentru a elimina, sub pretextul „Modernităţii” şi al „Evoluţiei” predarea Religiei, a Istoriei şi a Bunelor Maniere, slăbind în acelaşi timp, prin perpetuarea unui climat experimental, în chiar miezul educaţiei, studiul limbii şi al matematicilor. În felul acesta, răpind tinerelor generaţii fundamentele şi impunerile moralei, conştiinţa rădăcinilor şi a valorilor trecutului — deci întreaga mândrie naţională —, orice respect pentru celălalt, orice putere dată de cunoştinţele sigure în domeniul lingvistic şi al ştiinţei, deci despre întreaga realitate, vom contribui la fabricarea unui tineret înclinat spre orice formă a delincvenţei. În acest nou univers destrămat prin teama părinţilor care renunţă la orice responsabilităţi faţă de propriii copii, vom avea cale liberă să formăm, în felul nostru şi potrivit obiectivelor noastre prioritare, un tineret plin de aroganţă şi dispreţ care să vadă în umilirea aproapelui proba supremă a „Afirmării de Sine” şi a „Libertăţii”. Ştim din experienţa trecutului că un astfel de tineret este încă de pe acum condamnat la autodistrugere, deoarece aceasta este consecinţa majoră a oricărui „Individualism”, „Anarhist” prin definiţie. Un astfel de tineret nu mai este capabil să asigure continuitatea unei societăţi şi, cu atât mai puţin, o bază solidă pentru asumarea grijii faţă de bătrâni.

Este, totodată, absolut necesar să întocmim o „Cartă a Drepturilor şi Libertăţilor Persoanei”, să determinăm înfiinţarea de „Birouri de Protecţie a Cetăţeanului”, ademenind masele pe ideea că aceste inovaţii sunt parte integrantă a „Modernităţi Noilor Societăţi” ale secolului al XX-lea. În acelaşi timp şi în acelaşi fel, dar la un alt nivel, trebuie să determinăm adoptarea unor Legi noi care să garanteze „Respectul şi Libertatea individului”. Ca şi în cazul „Familiei”, însă de astă dată la nivelul întregii „Societăţi”, aceste Legi vor intra repede în conflict cu Drepturile Colectivităţilor, şi astfel societăţile respective vor merge drept spre autodistrugere. Aici, răsturnarea este totală: nu societatea — dreptul majorităţii — trebuie protejată împotriva indivizilor care ar putea-o ameninţa, ci mai degrabă Dreptul Persoanei

este acela ce trebuie apărat împotriva posibilelor ameninţări ale majorităţii. Acesta este scopul pe care ni l-am fixat!

Pentru a duce la capăt disoluţia familiei, a sistemului de educaţie, deci a societăţii în general, trebuie, în primul rând, încurajată „Libertatea Sexuală” la toate categoriile din Societatea Occidentală. Individul — deci masele — trebuie redus la obsesia de a-şi satisface instinctele primare prin toate mijloacele posibile. Din istorie ştim că această etapă reprezintă punctul culminant dincolo de care orice Societate se va nărui inevitabil. Nu astfel s-a întâmplat în istorie cu Imperiul Roman ajuns la apogeu şi cu toate marile civilizaţii?

Prin savanţi şi laboratoare finanţate de lojile noastre, am reuşit punerea la punct a unui procedeu chimic care va revoluţiona toate Societăţile Occidentale şi Care va arunca în uitare pentru totdeauna principiile morale şi religioase iudeo-creştine. Aplicat sub forma unei pilule, procedeul va deschide drum larg „Libertăţii Sexuale” lipsite de consecinţe şi le va împinge pe femeile aparţinând diferitelor naţiuni să dorească desprinderea de ceea ce atunci va fi considerat jugul trecutului: sclavia femeii dependente de bărbat şi de familia tradiţională iudeo-creştină. Odinioară „Centru şi pivot al nucleului familial”, femeia modernă, acum în calitate de individ independent, va dori să renunţe la rolul ei tradiţional, să se desprindă de familie şi să-şi clădească viaţa în conformitate cu aspiraţiile ei personale. Nimic mai firesc, ştim bine, însă, acolo unde intervenţia noastră va fi mai puternică, vom infiltra orice „Mişcare de Protest Feministă”, determinând-o să îşi ducă logica până la limita extremă a consecinţelor acesteia. Dar aceste limite sunt deja prefigurate în strategia disoluţiei definitive a familiei tradiţionale şi a societăţii iudeo-creştine.

„Eliberarea Sexuală” va fi mijlocul ultim prin care ne va fi posibil să facem să dispară din „Conştiinţa Populară” orice reper al Binelui şi al Răului. Căderea acestei stavile religioase şi morale ne va da posibilitatea să desăvârşim procesul falsei „Eliberări a omului de propriul Trecut”, care nu este, în realitate, decât o formă de sclavie utilă „Planurilor (noastre) Mondialiste”.

Această uşă deschisă, îndemnul la „Libertate Sexuală”,

„Divorţ”, „Avort” la cerere, la recunoaşterea legală a diferitelor forme de homosexualitate, ne va folosi la modificarea în profunzime a bazelor istorice ale „Dreptului Legitim” al Societăţilor. El va fi un avantaj net de cea mai mare însemnătate în acţiunea de a-i aduce pe indivizi la un declin al bunelor moravuri şi la desolidarizare, fiecare urmându-şi doar instinctul şi interesele proprii, la distrugerea viitorului celor tineri prin incitarea lor la experienţa nefastă a sexualităţii urgente şi a avortului, la compromiterea morală a generaţiilor viitoare prin alcoolism, dependenţă de droguri — piaţa drogurilor urmează a fi controlată, la nivel mondial, de Ofiţerii noştri superiori din Lojile Internaţionale — şi sinucidere — considerată a fi un sfârşit eroic de un tineret dezabuzat şi abandonat propriilor vicii.

Să dezamăgim tineretul lumii înfăţişându-i părinţii ca fiind iresponsabili, fără Dumnezeu, imorali, necăutând, în cele din urmă, decât plăcerea, detaşarea şi satisfacerea instinctelor dezlănţuite, cu preţul minciunii, al ipocriziei şi al trădării. Să facem ca divorţul şi avortul să fie unanim acceptate ca un soi de reglementare socială la ordinea zilei. Să-i împingem pe oameni la delincvenţă, sub toate formele ei, să-i silim la izolare în grupuri marginale, străine de climatul mediului familial, inevitabil perceput ca o ameninţare la adresa propriei supravieţuiri. Ţesutul social destrămat o dată pentru totdeauna, vom putea de aici înainte acţiona în fiecare ţară pentru a o supune, din punct de vedere economic şi politic, bunului nostru plac şi pentru a o sili să accepte planurile Noii (noastre) Ordini mondiale. Căci, trebuie s-o spunem, naţiunile ce nu vor mai putea conta pe un tineret puternic, pe o societate în care indivizii, reuniţi în jurul unui ideal comun, întărit cu metereze morale de netrecut, i-ar fi putut fi un sprijin redutabil nu vor putea decât să abdice în faţa voinţei noastre ce domină lumea. Atunci se va putea cu adevărat începe ceea ce am prevăzut în creaţiunile noastre trecute: „sistemul comunist care anunţa revoluţia mondială pusă în mişcare de toţi dezmoşteniţii pământului” şi „Nazismul prin care anunţam o Nouă Ordine mondială pentru 1.000 de ani”. Iată deci scopul nostru din urmă, munca noastră răsplătită cu atâţia morţi la datorie pentru împlinirea lui, secole de-a

rândul. S-o spunem sus şi tare: „Toţi Fraţii din Lojile trecutului, jertfe anonime în realizarea acestui Ideal devenit palpabil pentru noi, cei de azi”.

Se ştie bine că omul, odată ce şi-a îndeplinit necesităţile primare — hrană, veşminte, adăpost —, este tot mai puţin dispus să fie vigilent. Să-l lăsăm să-şi adoarmă conştiinţa, în vreme ce, îndreptându-şi gândurile după voia noastră, în mintea lui se naşte mirajul unor condiţii economice favorabile. Prin urmare, în perioada anilor 1970, în care agenţii noştri se vor infiltra peste tot în Societate pentru a înlesni acceptarea noilor norme impuse de noi în Educaţie, Legislaţie şi Politică[1], vom veghea la învăluirea lui într-un climat economic de încredere. Muncă pentru toată lumea, un Credit accesibil tuturor, Distracţie — prin toate acestea să contribuim la iluzia că se naşte o nouă clasă socială: Clasa de Mijloc. Însă odată ce ne-am atins obiectivele, prin decuplare definitivă de orice mijloc de subzistenţă, vom sorti dispariţiei această „Clasă” de mijloc, situată între mirenii aduşi la sapă de lemn şi noi, cei bogaţi.

În acest scop, vom face statele să devină noii Părinţi ai fiecărui cetăţean. În această atmosferă de încredere, în care „Agenţii (noştri) Internaţionali” vor fi făcut tot ce trebuie pentru îndepărtarea oricărei suspiciuni de război mondial, vom încuraja „Centralizarea” excesivă în favoarea Statului. În acest fel, indivizii vor rămâne cu impresia că se bucură de o libertate totală, în timp ce tradiţionalul stindard al responsabilităţii pentru propriile fapte îi va fi transferat statului. Vom putea astfel să facem să crească vertiginos rolul statului prin multiplicarea nelimitată a masei de funcţionari-intelectuali. Asiguraţi material în avans pentru mulţi ani, aceştia vor fi executanţi ideali ai voinţei conducătoare, cu alte cuvinte, ai „Puterii” exercitate de noi.

Crearea unei mase impresionante de funcţionari care, prin

---

1 În acest fals, cel care scrie menţionează „Agenţii noştri” sau „Agenţii noştri Internaţionali” dedicaţi infiltrării şi manipulării. Aceşti „Agenţi” corespund personajelor imaginare denunţate îndeobşte de numeroşi autori de pamflete conspiraţioniste (în primul rând, Carr şi Monast) ca „Agenturi” în sensul de „Agenţi-Spioni ai Illuminati” (Monast, 1994, p. 6). V. Carr, 2005a, p. 28, nota 1.

ea însăşi, va forma o putere în interiorul puterii, oricare ar fi partidul politic aflat la conducere, înseamnă un mecanism anonim care într-o zi va fi pârghie în mâinile noastre pentru a accelera, când va veni ceasul, prăbuşirea economică a statelor-naţiuni, căci acestea nu vor putea suporta la nesfârşit o asemenea masă salarială fără a trebui să se îndatoreze mult peste resursele lor. Pe de altă parte, acelaşi mecanism inspirând imaginea rece şi insensibilă a aparatului guvernamental, această maşinărie complexă, dar cât de inutilă în foarte multe dintre funcţiunile sale, ne va servi de paravan şi apărare împotriva populaţiei. Cine va îndrăzni să se aventureze prin meandrele unui astfel de labirint pentru a cere soluţii în chestiuni personale?

În tot timpul acestei perioade de rătăcire generală, vom găsi prilej să profităm pentru a-i cumpăra sau a-i elimina, după necesităţile momentului, pe toţi conducătorii de întreprinderi, pe înalţii funcţionari de stat, pe şefii Centrelor de Cercetare Ştiinţifică a căror activitate şi performanţă riscă să dea prea multă putere statului-naţiune. Nu este îngăduit cu nici un chip ca statul să devină forţă independentă prin ea însăşi, căci am risca să ne scape de sub control şi să ne vedem astfel primejduite „Planurile” din strămoşi.

Ne vom îngriji să deţinem controlul asupra tuturor structurilor supranaţionale din care fac parte statele-naţiuni. Aceste organisme internaţionale trebuie să se ghideze numai şi numai după regulile stabilite de noi.

În acelaşi scop şi ca asigurare că influenţa noastră asupra populaţiilor dă roade, va fi nevoie să exercităm controlul asupra tuturor canalelor de informare. Băncile noastre vor avea grijă să nu-i finanţeze decât pe aceia care ne sunt favorabili şi vor superviza falimentul celor mai recalcitranţi. În principiu, aceasta se va întâmpla fără ca populaţia să observe, căci ea va fi total absorbită de nevoia de a face cât mai mulţi bani şi de a se distra.

Trebuie încă de pe acum să ne ocupăm de finalizarea etapei de urbanizare a regiunilor rurale începută odată cu „Criza Economică” din 1929. Suprapopularea oraşelor este un corolar al „Revoluţiei Industriale”. Prin independenţa lor economică şi prin capacitatea de a produce baza alimentară a

statului-naţiune, proprietarii rurali reprezintă o ameninţare la adresa noastră şi a viitoarelor noastre Planuri. Adunaţi în oraşe, ei vor fi tot mai dependenţi de industriile noastre pentru a supravieţui. Nu putem tolera grupuri independente de „Puterea” noastră. Să-i eliminăm deci pe proprietarii de pământ, făcând din ei sclavi preasupuşi ai Industriilor aflate sub controlul nostru. Cât despre ceilalţi, lor le vom îngădui să se organizeze în Cooperative Agricole pe care Agenţii noştri le vor infiltra pentru a le determina mai uşor să dea curs obiectivelor noastre prioritare.

Prin intermediul statului, vom insista asupra „Respectului” obligatoriu pentru diversitatea „Culturilor”, a „Popoarelor”, a „Religiilor” şi a „Etniilor” care, pentru noi, sunt tot atâtea mijloace de a face din „Libertatea Individuală” o noţiune superioară aceleia de „Unitate Naţională”. Vom diviza astfel mai bine populaţia în interiorul statului-naţiune, slăbindu-i autoritatea şi capacitatea de acţiune. Împins la extrem, însă pe plan internaţional, acest procedeu va face în viitor ca etniile diferitelor state-naţiune să se grupeze pentru a revendica, fiecare pentru sine, o parte a puterii statului. Acest proces va desăvârşi ruina naţiunilor, aruncându-le în nesfârşite războaie interne.

Şi când statele-naţiune vor fi suficient de slăbite prin atâtea frământări interne provocate de recunoaşterea „Dreptului Minorităţilor” la Independenţă, împotriva căruia luptă orbeşte, fără nici un rezultat, naţionaliştii, şi ei divizaţi în facţiuni culturale şi religioase, iar tineretul îşi va fi pierdut cu totul legătura cu rădăcinile, atunci ne vom putea folosi de ONU pentru a începe să impunem Noua noastră Ordine mondială.

De altfel, în acest stadiu, „Idealurile Umanitare, Sociale şi Istorice” ale statelor-naţiune se vor fi risipit de mult ca efect al dezbinărilor din interiorul lor.

Sfârşitul documentului Grupului 6.6.6., datând de la sfârşitul lui iunie 1967.

Optsprezece ani mai târziu (adică 6+6+6), a mai avut loc în Canada o importantă reuniune a grupării. Tot la Toronto, la sfârşitul lui iunie 1985 s-a discutat finalizarea ultimei etape înainte de preluarea puterii internaţionale prin intermediul

ONU, ca urmare a prăbuşirii statelor-naţiune[1].

DOCUMENT: AURORA ROŞIE

Titlul documentului Grupului 6.6.6.: AURORA ROŞIE

Scopul proiectului mondialist: ÎNTEMEIEREA UNEI ORGANIZAŢII OCULTE MONDIALE

Mijloacele de finanţare a proiectului: CONTROLUL ASUPRA RESURSELOR FMI, GATT, NATO, ONU, ALE COMISIEI UE, BRUXELLES ŞI A ALTOR ORGANISME INTERNAŢIONALE.

Ultimii 18 ani au fost extrem de profitabili dezvoltării proiectelor noastre la scară mondială. Vă pot spune, Fraţilor, că aproape ne-am atins scopul. Căderea statelor-naţiune nu mai este, vă asigur şi vă cer să aveţi încredere, decât o chestiune de timp, de foarte scurt timp.

Mulţumită agenţilor noştri de infiltrare şi a uriaşelor noastre mijloace financiare, au fost realizate progrese fără precedent în toate domeniile Ştiinţei şi Tehnologiei în care noi deţinem controlul financiar al celor mai mari corporaţii. Din vremea întâlnirilor în secret cu dl de Rothschild, în anii 1956, care aveau ca scop dezvoltarea şi răspândirea mondială a Computerelor, am ajuns în prezent să ne putem propune realizarea unei „Autostrăzi Internaţionale" prin care aceste maşini să fie legate între ele. Fiindcă, aşa cum deja ştiţi, controlul direct şi individual al locuitorilor planetei ar fi cu desăvârşire imposibil fără utilizarea Computerelor şi racordarea electronică a tuturor calculatoarelor într-o vastă „Reţea mondială". De altfel, aceste maşini mai prezintă şi avantajul că pot ţine locul a milioane de indivizi. Mai mult, ele nu au nici un fel de conştiinţă sau morală, ceea ce este indispensabil pentru reuşita unui proiect ca al nostru. Dar, mai ales, aceste maşini îndeplinesc fără să crâcnească tot ce

1 Pentru a prezenta acest al doilea fals, Serge Monast furnizează „precizări" asupra unei pretinse reuniuni secrete a conspiratorilor „mondialişti". Acest „document" care ar constitui programul de cucerire a puterii mondiale cuprinde 27 de puncte: un propagandist ca Serge Monast nu putea să nu ştie că *Protocoalele înţelepţilor Sionului* în versiunea publicată de Georges V. Boutmi în decembrie 1905 (reed. În 1905 şi 1907) erau 27 de „şedinţe" sau „capitole" (Taguieff, 2004b, p. 326). Probabil că „documentul" *Aurora Roşie* a fost fabricat urmând modelul *Protocoalelor*, varianta Boutmi.

li se dictează. Computerul este sclavul perfect la care au visat atâta strămoşii noştri, fără a se îndoi totuşi că, într-o bună zi, miracolul se va produce. Aceste maşini fără patrie, fără rasă, fără religie, fără apartenenţă politică sunt realizarea de ultimă oră a Noii noastre Ordini mondiale. Ele sunt piatra ei unghiulară!

Organizarea acestor maşini într-o vastă „Reţea mondială" ale cărei pârghii principale se vor afla în controlul nostru ne va fi utilă la imobilizarea populaţiei. Cum?

După cum ştiţi, structura de bază a Noii noastre Ordini mondiale este alcătuită, în esenţa ei, dintr-o multitudine de „Reţele" diferite, fiecare acoperind toate domeniile activităţii omeneşti, de pe toată suprafaţa planetei. Până astăzi, toate aceste „Reţele" erau legate între ele printr-o aceeaşi bază ideologică: omul ca fiind „Centrul" şi „Realizarea Supremă" a creaţiei Universului. Astfel, mulţumită tuturor acestor „Reţele" unite prin „Noua Religie a Omului pentru Om", am putut infiltra fără dificultate toate domeniile activităţii umane din toate ţările occidentale, modificându-le baza „iudeo-creştină". Rezultatul a fost că, astăzi, acest tip de Om, în orice domeniu şi-ar desfăşura activitatea, Politic, Economic, Social, Educaţie, Ştiinţă sau Religie, s-a dezis deja, de la ultima noastră reuniune din iunie 1967, de moştenirea trecutului său pentru a o înlocui cu idealul oferit de noi: o Religie Mondială bazată doar pe Om. Rupt, de aici înainte, de rădăcinile sale istorice, acest Om nu mai aşteaptă decât să i se propună o nouă ideologie; aceasta, bineînţeles, ne aparţine: este ideologia „Satului Comunitar Planetar", al cărui „Centru" este chiar el. Iată dar ce îi vom oferi, încurajându-l să se considere ca aparţinând „Trup şi Suflet" acestei „Reţele Electronice mondiale" în care graniţele statelor-naţiune vor fi fost pentru totdeauna abolite, distruse cu totul.

În timp ce acest om rătăcit se va lăsa absorbit de entuziasmul orb de-a aparţine noii „Comunităţi mondiale", ca fiind parte a vastei „Reţele de Computere", noi vom avea grijă ca, plecând de la deţinerea principalelor pârghii, care lui îi vor fi ascunse, să-l inventariem, să-l identificăm, să-l trecem în evidenţe şi să-l evaluăm în raport cu obiectivele noastre. Căci înăuntrul acestei „Noi Societăţi Globale" nu ne va putea

scăpa nici un individ care s-ar putea dovedi rentabil intereselor noastre. Cu aportul „Tehnologiei Electronice”, vom dispune de toate mijloacele de fişare, identificare şi control al tuturor indivizilor lumii occidentale. Cât despre cei care nu vor face dovada nici unui potenţial exploatabil în folosul nostru, vom veghea ca aceştia să se elimine ei înşişi prin lupte interne locale de care ne vom îngriji să izbucnească ici-colo, folosindu-ne de „Căderea Economiei” statelor-naţiune, de „Opoziţii şi Revendicări” ale diferitelor grupări din alcătuirea acestor state.

Iată deci metoda prin care vom proceda până în 1998 pentru a deschide drum „Guvernului (nostru) mondial”.

1. Să purcedem la decuplarea „Societăţii Distracţiilor” care, până acum, s-a dovedit atât de profitabilă pentru noi. Folosindu-ne de invenţia aparaturii video pe care am finanţat-o şi de jocurile aferente acesteia, vom încheia procesul pervertirii morale a tineretului. Să-i oferim posibilitatea să-şi satisfacă pe loc toate instinctele. O fiinţă posedată de simţuri şi căzută în robia acestora nu are nici ideal, nici tărie sufletească pentru a apăra vreo cauză. Este „Individualistă” prin însăşi natura sa şi reprezintă candidatul perfect pe care să-l putem modela în voie, după dorinţele şi priorităţile noastre. Vă amintiţi, de altfel, cât de uşor le-a fost predecesorilor noştri, în anii 1920-1930, să dirijeze întregul tineret german, folosindu-se tocmai de descurajarea şi dezamăgirea acestuia.

2. Să încurajăm orice „Protest Studenţesc” datorat unor motive de „Ecologie”. Protecţia obligatorie a acesteia se va întoarce în avantajul nostru în ziua în care vom fi împins statele-naţiune să-şi răscumpere întreaga „Datorie Internă” cu 33% din teritoriile lor rămase în stare naturală/sălbatică.

3. Să umplem „vidul interior” al acestui tineret, iniţiindu-l de la vârsta cea mai fragedă în Universul Computerelor. Vom folosi în acest scop întregul sistem al educaţiei. Un sclav în serviciul altui sclav controlat de noi.

4. Pe un alt plan, să edificăm „Liberul Schimb internaţional” ca prioritate absolută pentru supravieţuirea economică a statelor-naţiune. Această nouă concepţie economică ne va ajuta să grăbim declinul „Naţionaliştilor” din toate aceste

state, să-i izolăm în grupări diverse şi, la momentul dorit, să-i silim să se lupte între ei cu sălbăticie în războaiele interne care vor desăvârşi ruina naţiunilor.

5. Pentru a ne asigura pe deplin de reuşita unei atare întreprinderi, să facem în aşa fel ca agenţii noştri deja infiltraţi în Instituţiile Interguvernamentale şi în acelea care gestionează fenomenul Imigraţiei în statele-naţiuni să impună modificări de substanţă ale legilor acelor instituţii. Aceste modificări vor urmări în principal să deschidă porţile ţărilor occidentale unei imigraţii din ce în ce mai mari în interiorul graniţelor lor — imigraţii pe care de altfel tot noi le-am provocat, având grijă să facem să izbucnească mai peste tot conflicte locale. Prin campanii de presă bine orchestrate în opinia publică, vom provoca în statele-naţiune vizate un important aport de refugiaţi, ceea ce va avea ca efect destabilizarea economiei lor interne şi creşterea tensiunilor rasiale pe teritoriul lor. Vom face astfel încât din acest aflux de imigranţi să facă parte şi grupuri de extremişti străini, ceea ce ne va uşura sarcina de a destabiliza politic, economic şi social naţiunile vizate.

6. Acest „Liber Schimb”, care, în realitate, nu este deloc aşa, căci de mult comerţul internaţional este controlat de noi din vârful ierarhiei economice mondiale, va fi organizat în „Comisia Trilaterală”: din Asia, America şi din Europa. „Liberul Schimb” va aduce însă dezbinare în interiorul statelor-naţiune prin creşterea şomajului, ca o consecinţă a restructurării Multinaţionalelor noastre.

7. Treptat, să ne transferăm Multinaţionalele în noi ţări câştigate pentru „Economia de Piaţă”, de exemplu ţările din Estul Europei, Rusia şi China. Nu ne pasă pentru moment dacă populaţia lor reprezintă sau nu o enormă piaţă de consum. Ceea ce ne interesează în primul rând este accesul la o „Mână de Lucru înrobită”, obţinută la un preţ bun şi neorganizată în sindicate, din plin oferită de aceste ţări şi de cele din lumea a treia. De altfel, noi suntem cei care le-am instalat guvernele. Nu apelează ele mereu la ajutor străin, la împrumuturi de la FMI şi Banca Mondială, instituţiile noastre?

Transferul activităţii Multinaţionalelor ne oferă şi alte avantaje. Ele contribuie la întreţinerea în rândul acestor

populaţii a iluziei unei libertăţi economice, a unei libertăţi politice, când, de fapt, ele sunt la mâna noastră prin lăcomia de câştig şi prin datoriile pe care nu le vor putea niciodată rambursa. În ceea ce priveşte populaţiile Occidentului, ele vor fi menţinute în iluzia unei „Bunăstări Economice”, deoarece produsele importate de aceste ţări nu vor suferi nici o creştere de preţ. Dimpotrivă, fără ca ele să observe la început, tot mai multe dintre întreprinderile lor industriale vor fi nevoite să-şi închidă porţile din pricina extinderii activităţii noastre în afara ţărilor occidentale. Aceste reduceri de activitate vor duce la creşterea şomajului, pricinuind pierderi importante veniturilor proprii pe care se întemeiază bugetul statelor-naţiune.

8. Vom edifica astfel o „Economie Globală” la scară mondială, care va scăpa cu totul de sub controlul statului-naţiune. Această nouă economie va fi mai presus de toate, nici o presiune politică ori sindicală nu va avea influenţă asupra ei. Ea va dicta propriile „Politici mondiale” şi va obliga la o reorganizare politică, însă în conformitate cu priorităţile noastre la scară mondială.

9. Prin această „Economie Independentă” care nu are alte legi decât voinţa noastră, vom pregăti o „Cultură de Masă mondială”. Prin controlul internaţional asupra Televiziunii şi asupra celorlalte medii de informare, vom institui o „Nouă Cultură” uniformă pentru toţi, strict nivelată şi fără nici o „creaţie” care să scape controlului nostru. Artiştii viitorului se vor supune dictatului nostru sau vor muri de foame. Gata cu timpurile în care aceste „Creaţii Culturale Independente” puteau primejdui pe neaşteptate proiectele noastre mondialiste!

10. Tot prin această „Nouă Economie” vom avea posibilitatea să ne folosim de puterea militară a statelor-naţiune — precum aceea a SUA — în aşa-zise scopuri umanitare. De fapt, aceste „Forţe” vor fi trimise în ţări care nu se supun voinţei noastre. Astfel, ţări din lumea a treia şi altele asemenea lor nu vor mai fi în măsură să evite voinţa noastră de a ne servi de populaţia lor ca de o mână de lucru în sclavie.

11. Pentru a controla piaţa mondială va trebui să

înstrăinăm productivitatea muncii de scopul ei firesc: scurtarea timpului de muncă. O vom reorienta împotriva omului pentru a-l aservi sistemului nostru economic şi a nu-i mai lăsa altă posibilitate decât să ni se supună ca sclav şi chiar să devină un viitor criminal.

12. Transferul în străinătate a Multinaţionalelor noastre şi reorganizarea mondială a economiei vor avea ca scop, printre altele, acutizarea şomajului în ţările occidentale. Şi acest scop al nostru va deveni din ce în ce mai realizabil, deoarece la început noi vom fi sprijinit importurile masive de produse de bază în state-naţiune şi, prin aceeaşi mişcare, vom fi împovărat aceste state cu o alocare exagerată a populaţiei lor în sfera serviciilor pe care nimeni nu-şi va mai permite să le plătească. Duse la extrem, aceste condiţii îşi vor multiplica efectele negative prin creşterea masei celor asistaţi social, a analfabeţilor, a defavorizaţilor de orice fel.

13. Prin pierderea a milioane de locuri de muncă în sectorul primar, prin fuga deghizată a capitalurilor din statele-naţiune, ne va fi posibil să punem în pericol de moarte armonia socială agitând spectrul războiului civil.

14. Această manipulare internaţională a guvernelor şi a populaţiilor statului naţiune va fi pretextul pentru utilizarea FMI — pe care-l controlăm — la exercitarea de presiuni asupra guvernelor occidentale să recurgă la „Bugete de Austeritate” sub efectul iluziei de reducere, pe această cale, a „Datoriei Interne”, sub efectul ideii incerte de a-şi păstra „Cota din Creditul Internaţional” şi al aspiraţiei nerealiste la „Pacea Socială”.

15. Prin aceste „Măsuri Bugetare de Urgenţă”, vom zădărnici finanţarea de către statele-naţiune a tuturor „Megaproiectelor” lor ce reprezintă o ameninţare directă la adresa controlului nostru mondial asupra economiei.

16. De altfel, toate aceste măsuri de austeritate ne vor permite să destrămăm ataşamentul voinţelor naţionale la structurile moderne în domenii ca Energie, Agricultură, Transport şi inovaţie tehnologică.

17. Aceleaşi măsuri ne vor da ocazia mult aşteptată de-a ne vedea instaurată „Ideologia Concurenţei în Economie”. Înseamnă că în interiorul statelor-naţiune vor trebui reduse în

mod voluntar salariile, vor creşte concedierile voluntare — cu acordarea de medalii pentru serviciile aduse — ceea ce ne va deschide larg porţile instaurării pretutindeni a „Tehnologiei (noastre) de Control”: toţi cei plecaţi vor fi înlocuiţi de Computere aflate în slujba noastră.

18. Aceste prefaceri sociale ne vor da posibilitatea să schimbăm în profunzime mâna de lucru „Poliţienească şi Militară” a statului-naţiune. Sub pretextul necesităţilor de moment şi fără a stârni bănuieli, ne vom debarasa o dată pentru totdeauna de indivizii rămaşi tributari unei „Conştiinţe Iudeo-Creştine”. Această reorganizare a structurilor de forţă ne va permite să scăpăm, fără a fi contestaţi, de personalul cu mulţi ani de serviciu ca şi de toate celelalte elemente care nu împărtăşesc principiile noastre mondialiste. Ei vor fi înlocuiţi cu tineri recrutaţi dintre aceia lipsiţi de „conştiinţă şi morală”, abilitaţi şi favorabili utilizării fără prea multe întrebări a tehnologiilor şi a reţelelor electronice care ne aparţin.

19. Concomitent şi tot sub pretextul suprimării cheltuielilor bugetului, vom transfera bazele militare ale statelor-naţiune către ONU.

20. În această perspectivă, vom pregăti reorganizarea instituţiei „Mandatului Internaţional ONU”; de la statutul de „Forţă de Menţinere a Păcii” lipsită de putere decizională, o vom aduce la acela de „Forţă de Intervenţie” în care forţele militare ale statelor-naţiune vor coexista într-un amestec omogen. În acest fel, vom putea trece fără luptă la demilitarizarea tuturor acestor state, astfel încât nici unul dintre ele să nu fie pe viitor suficient de puternic — independent — pentru a ne contesta „Puterea mondială”.

21. Pentru accelerarea procesului de transfer, vom implica actuala forţă militară a ONU în conflicte imposibil de soluţionat. În acest fel şi beneficiind de ajutorul mijloacelor de informare în masă aflate sub controlul nostru, vom demonstra populaţiei neputinţa şi inutilitatea acestei forţe în forma sa actuală. Mizând pe frustrările populaţiei, împinse la paroxism la momentul dorit, vom sili popoarele din statele naţiune să implore instanţele internaţionale să formeze cât mai curând o „Forţă Militară Multinaţională” pentru a proteja pacea cu orice

preţ.

22. Apropiata apariţie a acestei voinţe mondiale de a constitui o „Forţă Militară Multinaţională” va avea loc odată cu instaurarea în interiorul statelor-naţiune a unei „Forţe de Intervenţie Multijurisdicţională”. Acest amestec de „Efective Poliţieneşti şi Militare” create fie şi sub pretextul creşterii instabilităţii politice şi sociale în interiorul statelor-naţiune doborâte sub povara problemelor economice ne va permite un mai bun control al populaţiilor occidentale. Utilizarea în exces a procedeelor de identificare şi de urmărire electronică a indivizilor ne va asigura o supraveghere totală a populaţiilor vizate.

23. Reorganizarea poliţiei şi a armatei în interiorul şi în exteriorul statelor-naţiune în planul securităţii poliţieneşti şi militare ne va permite să subordonăm toate obligaţiile impuse lor unui „Centru Mondial Judiciar”. Acest „Centru” va permite „Corpurilor Poliţieneşti” din fiecare stat-naţiune accesul rapid la „Baze de Date” privitoare la indivizi potenţial periculoşi pentru planurile noastre, de oriunde din lume. Imaginea unei mai bune eficienţe a actului de justiţie şi legăturile tot mai strânse create şi menţinute între structurile de forţă militarizate ne vor ajuta să acreditǎm ideea necesităţii unui „Tribunal Internaţional” şi, în paralel, a unui „Sistem Judiciar Mondial”, primul, pentru cazuri civile şi penale în care sunt implicaţi indivizi, cel de-al doilea, pentru statele-naţiune.

24. Pe măsură ce, acceptate de toată lumea, aceste necesităţi vor creşte, va fi absolut obligatoriu pentru noi să completăm cât mai repede măsurile de control mondial al armelor de foc pe teritoriul fiecăruia dintre statele-naţiune. Pentru a realiza aceste lucru, vom urgenta „Planul Alpha”, iniţiat de predecesorii noştri în anii 1960.

La origine, „Planul Alpha” urmărea două obiective, neschimbate până astăzi: „crearea, prin intervenţia «Trăgătorilor nebuni», a unui climat de insecuritate în rândul populaţiei pentru a determina un control mai strict asupra armelor de foc. Orientarea actelor de violenţă astfel încât ele să cadă în responsabilitatea extremiştilor religioşi, a persoanelor afiliate prin jurământ la grupări religioase cu

tentă «tradiţională» ori chiar a persoanelor care pretind că pot intra în comunicare cu Dumnezeu”.

Astăzi, pentru accelerarea „Controlului asupra Armelor de Foc”, putem utiliza mai degrabă „Recesiunea Economică” din statele-naţiune, care va antrena totala destabilizare a armoniei sociale, deci o creştere a violenţei.

Fraţilor, nu este nevoie, cred, să vă amintesc şi nici să vă demonstrez principiile acestui „Control” al armelor de foc. Fără el, ne-ar fi devenit aproape imposibil să îngenunchem populaţiile statelor-naţiune. Gândiţi-vă numai la succesul cu care predecesorii noştri au putut controla Germania anilor 1930 cu noile „Legi” puse atunci în aplicare, legi pe care, de altminteri, se întemeiază legile actuale ale statelor-naţiune destinate să asigure acelaşi control.

25. Ultimele „Etape” ale planului nostru se raportează la „Faza Omega”, experimentată încă de la începutul anilor 1970. Ele includ punerea în aplicare, la scară mondială, a armelor „Electromagnetice”.

„Schimbările de climă” aducătoare a atâtor distrugeri de recolte, cauza falimentelor lucrătorilor agricoli şi a denaturării prin mijloace artificiale a produselor alimentare de consum curent, pretext pentru otrăvirea naturii printr-o exploatare exagerată şi necugetată a resurselor ei şi pentru o utilizare masivă a produselor chimice în agricultură — toate acestea, Fraţilor, vor duce la ruina negreşită a industriei alimentare a statelor-naţiune.

Viitorul „Controlului demografic” în aceste state depinde în mod obligatoriu de controlul absolut pe care îl vom avea asupra producţiei alimentare la scară mondială şi de controlul principalelor circuite alimentare de pe Pământ.

Pentru aceasta, este necesară, între altele, ştiinţa Electromagneticii pentru destabilizarea climei în statele cele mai productive pe plan agricol. Poluarea mediului va fi tot mai accelerată pe măsură ce populaţia înfometată se va crede îndreptăţită să-l exploateze fără nici o restricţie.

26. Utilizarea Electromagneticii pentru provocarea de „Cutremure de Pământ” în zonele industriale cele mai importante ale statelor-naţiune va contribui la accelerarea „Căderii Economice” statelor celor mai ameninţătoare pentru

noi, precum şi la amplificarea obligaţiei de instaurare a Noii Ordini mondiale.

27. Cine ne-ar putea bănui de toate acestea? Cine s-ar putea îndoi de mijloacele pe care le utilizăm? Cei care vor îndrăzni să se ridice împotriva noastră, răspândind informaţii privind existenţa şi conţinutul „Conspiraţiei” noastre, vor deveni suspecţi în ochii autorităţilor din propria ţară şi în ochii propriului popor. Din cauza dezinformării, a minciunii, a ipocriziei şi a individualismului pe care le-am indus în rândul popoarelor din statele-naţiune, Omul a devenit Duşmanul Omului. Astfel, aceşti „Indivizi Independenţi”, care sunt cei mai periculoşi pentru noi, tocmai din cauza acestei independenţe, vor fi consideraţi de semenii lor duşmani, nu eliberatori.

Sclavia copiilor, jefuirea bogăţiilor lumii a treia, şomajul, propaganda pentru liberalizarea drogurilor, abrutizarea tineretului fiecărei naţiuni, ideologia „Respectului pentru Libertatea Individuală” răspândită în sânul Bisericii Iudeo-Creştine şi în interiorul statelor-naţiune, obscurantismul considerat ca un temei al mândriei, conflictele interetnice, precum şi ultima noastră realizare, „Restricţiile Bugetare” — toate acestea ne permit, în sfârşit, să ne vedem împlinit „Visul” ancestral: instaurarea Noii (noastre) Ordini Mondiale.

Sfârşitul documentului datând din iunie 1985.

CONCLUZIE[1]

Şi atunci: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Sună ca şi cum te-ai întreba dacă „Minunata lume nouă” este un mit sau o realitate, chiar dacă, de fapt, este vorba despre un roman. Cu toate acestea, autorul acestuia a avut şi el acces la „Documente” din epocă pentru a-l crea. Acest autor ştia bine că a da la iveală şi a răspândi informaţia de care dispune, sub altă formă însă decât romanul, ar fi trezit populaţiei mult mai multă neîncredere decât acceptare. Şi oare câţi autori nu au folosit şi ei aceeaşi stratagemă pentru a-şi preveni contemporanii şi generaţiile viitoare?

---

1 Concluzie generală aparţinând lui Serge Monast.

Prin urmare, PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Gravitatea situaţiei actuale generate de începutul „Restricţiilor Bugetare” ce marchează începutul sfârşitului, apropiata izbândă a planului „Noii Ordini mondiale oculte” nu permitea redactarea unui roman — pentru care, în contextul actual, ar fi fost nevoie de prea mult timp.

Impactul prefigurat al dezvăluirii acestor „Documente” este, cu toate acestea, important, deoarece publicarea lor va avea ca efect situarea în defensivă a celor aflaţi la originea lor.

Eu mi-am dorit numai ca, dincolo de dezinformarea vehiculată şi întreţinută de politicieni fără scrupule şi de oameni înspăimântaţi de posibilitatea de a-şi pierde avantajele personale, fiecare cititor să poată reflecta, să se adune laolaltă cu alţi semeni de-ai lui şi să organizeze mijloacele pentru a supravieţui în condiţiile ce i se pregătesc.

Din cauza răspândirii unor informaţii ca acestea, viaţa mea este, poate, în primejdie, însă viaţa voastră este şi mai primejduită de lipsa acestor informaţii.

Aşadar: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Voi trebuie să aflaţi răspunsul...

De voi depinde să vedeţi în evenimentele recent petrecute şi în cele viitoare dacă aceste „Documente” ţin de domeniul ficţiunii sau de realitate.

Trebuie să înţelegeţi că frica nu are alt rost decât să vă paralizeze acţiunile şi să vă pună la cheremul celor care nu vor decât să vă controleze vieţile pentru a vă aservi intereselor lor şi care, la urma urmelor, nu coincid cu interesele voastre.

Aşadar: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Serge Monast, jurnalist de investigaţie, sfârşit de martie 1995.

III. Myron C. Fagan: „Complotul satanic pentru un guvern mondial. Illuminati [sau] conspiratorii mondiali” (conferinţă înregistrată în 1967 prin grija lui Anthony J. Hylder, difuzată în general pe casete audio sub titlurile: „The Illuminati Agenda” sau „The Illuminati — CFR”)

Myron C. Fagan (1887-1972), gazetar, eseist, scenarist şi, după o carieră pe Broadway (1907-1930), producător de filme la Holywood (începând din anii 1930), a contribuit după 1945 la propaganda anticomunistă şi „antimondialistă” din SUA mai ales prin conferinţe. Conferinţa, căreia noi îi reproducem varianta în limba franceză cel mai des întâlnită pe diferite website-uri, este cunoscută şi sub titlul de *„The Illuminati and the Council of Foreign Relations”*. Această înregistrare (două casete audio) apare pe lista cărţilor şi a casetelor (audio şi video) recomandate în finalul cărţii soţilor Griffin, *Fourth Reich of the Rich,* ediţia din 2001, Clackamas, Emissary Publications, pag. 316. Acolo mai este menţionată o casetă audio cu vocea lui Gary Allen, *„The Establishment CER”, o* conferinţă reluată ca bestseller, în 1976, *The Rockefeller File,* unde denunţă pe larg CFR (Allen, 1976). Anthony J. Hylder, cel care a avut iniţiativa înregistrării şi difuzării conferinţei lui Fagan, este un gazetar de extremă dreaptă, celebru pentru interviurile sale cu staruri ale lumii politice (Richard Nixon, Ronald Reagan) şi ale lumii spectacolului (Marlon Brando)[1].

Versiunea franceză a textului pe care o reproducem aici (cu unele mici modificări) a fost publicată în ziarul *Vers Demain* din Québec, înfiinţat în septembrie 1939 de Louis Even, şef al mişcării pentru „Credit Social” din Québec[2], şi Gilberte Côté (devenită Côté-Mercier, 1910-2002) în septembrie 1939. Pe

1 V. http://www.freeworldalliance.com.
2 V. *supra,* nota introductivă la Anexa 13.2.

website-ul său[3], *Vers Demain* se autodefineşte după cum urmează: „Ziar al patrioţilor catolici / Pentru reforma economică a Creditului Social / Prin educarea populaţiei / Şi nu prin partide politice)”. Promotorii ziarului animă în acelaşi timp şi mişcarea Pèlerins de saint Michel sau Bérets Blancs, care susţin că militează pentru „promovarea idealurilor catolice” „fidele în toate privinţele învăţăturilor papei Ioan Paul al II-lea” (autoprezentare existentă şi la data de 25 aprilie 2005, după moartea papei Ioan-Paul al II-lea). Introducerea la textul francez al conferinţei poartă semnătura lui Melvin Sickler, unul dintre conducătorii grupării politico-religioase *Vers Demain* / Pèlerins de Saint Michel.

Prefaţa lui Melvin Sickler

Les Pèlerins de Saint Michel cred cu tărie că toate relele vin din partea celor care controlează diferitele monede în lumea întreagă, a celor pe care noi îi numim de obicei bancheri internaţionali. O denumire mai puţin des întâlnită şi care este încă mult mai puţin înţeleasă este aceea de Illuminati.

Illuminati fac parte din elită, dintre cele mai sus-puse personaje de pe Pământ care deţin controlul asupra bancherilor internaţionali cu scopul de a controla întreaga lume. Agenţii lor sunt educaţi şi antrenaţi să acţioneze din culise la toate nivelurile guvernării. Ca experţi şi consilieri, ei modelează politicile guvernamentale astfel încât să înlesnească planurile secrete ale stăpânilor lor. Ei îi îndepărtează pe oameni de Dumnezeu oferindu-le bani, glorie pământească, plăcerile cărnii şi pe însuşi diavolul.

Cei care îi conduc pe Illuminati sunt împotriva lui Hristos şi de partea Satanei. Ei rămân totdeauna în întuneric şi în anonimat şi în general nimeni nu are asupra lor vreo bănuială. Pentru a-şi atinge scopurile diavoleşti, ei se folosesc de toate popoarele. Dezbină pentru a stăpâni, procură arme şi bani ambelor părţi ale unui conflict, îi încurajează pe oameni să se lupte şi să se ucidă între ei numai cu scopul de a-şi atinge obiectivele. Încurajează terorismul şi războiul

3 http://www.michaeljournal.org/accueil.htm

atomic şi, cu bună ştiinţă, provoacă foamete în toată lumea. Ţelul lor de căpătâi este să formeze un guvern mondial pentru ca, prin distrugerea tuturor religiilor şi a tuturor guvernelor, să obţină controlul complet asupra întregii lumi.

De curând, am ascultat pe casetă o conferinţă intitulată „*The History of the Illuminati*", în care autorul, Myron Fagan, explică în amănunt cine sunt Illuminati, cum şi-au început activitatea şi în ce constă conspiraţia lor având ca scop, de acum şi până la sfârşitul secolului al XX-lea, formarea unui guvern mondial. (Dl Fagan reia, în linii mari, informaţiile conţinute în cartea lui William Guy Carr, *Pawns in the Game.)* Iată câteva extrase din această conferinţă a lui Fagan, tradusă din engleză în franceză în ziarul *Vers Demain.* Subtitlurile aparţin redacţiei acestei publicaţii.

Melvin Sickler

Transcrierea Conferinţei lui Myron C. Fagan

În spatele Statelor Unite şi al Constituţiei lor se află o mică grupare de indivizi al cărui unic obiectiv este să reducă la sclavie omenirea întregii lumi printr-o conspiraţie satanică pentru instaurarea unui guvern mondial. Pentru a vă face să înţelegeţi acea conspiraţie satanică, mă voi întoarce chiar la originile sale, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea, pentru a vă dezvălui numele celor care l-au pus în lucrare.

Acest complot satanic a fost iniţiat în 1776 sub numele generic de Illuminati, fiind organizat de un anume Adam Weishaupt, care, în prealabil, se convertise la catolicism şi devenise preot. La cererea marii finanţe, el a abandonat, mai târziu, Biserica şi, cu finanţarea bancherilor internaţionali, a organizat gruparea Illuminati.

Toate războaiele ulterioare, inclusiv Revoluţia Franceză, au fost organizate de Illuminati acţionând sub diferite nume şi măşti. Spun asta pentru că, odată ce existenţa lor a fost descoperită, iar planul lor a devenit prea cunoscut, Weishaupt şi marionetele sale au început să funcţioneze sub nume diferite.

Însă de ce aceşti conspiratori mondiali au ales termenul de „Illuminati" pentru a desemna organizaţia lor satanică? Chiar

Weishaupt spune că termenul îşi are originea în acela de „Lucifer” şi înseamnă „purtătorii luminii”.

Conspiraţia luciferiană

În 1770, când a părăsit creştinismul pentru a se alătura conspiraţiei luciferiene, Weishaupt era un iezuit şi profesor de drept canon la Universitatea din Ingoldstadt. A început atunci elaborarea unei strategii ce ar fi trebuit să pună în mâna unui mic grup de oameni cu bani din lumea finanţelor controlul definitiv al întregii lumi, pentru ca, după o ultimă catastrofă socială şi recurgând la un despotism satanic, să poată impune supravieţuitorilor speciei umane ideologia luciferiană.

Weishaupt şi-a îndeplinit sarcina la 1 mai 1776 (ţările comuniste continuă să organizeze sărbătorirea zile de 1 mai în amintirea acestui eveniment). Pentru ca planul să reuşească era nevoie de distrugerea tuturor guvernelor şi religiilor existente. Obiectivul avea să fie atins prin împărţirea maselor în tabere opuse, din ce în ce mai numeroase pe multiple planuri (politic, social, economic etc.) — adică exact starea pe care o constatăm astăzi în ţările noastre. Aceste tabere opuse trebuiau înarmate şi, pentru ca ele să se lupte unele cu altele, slăbindu-şi forţele şi distrugând încet, încet conducerile naţionale şi instituţiile religioase, trebuiau provocate incidente.

Planul lui Weishaupt

Pentru a-şi atinge scopul de dominaţie asupra întregii lumi, planul lui Weishaupt prevedea, din partea agenţilor Illuminati, următoarele acţiuni:

1. Coruperea prin bani şi sex urma să fie utilizată pentru a obţine controlul celor aflaţi în posturi de conducere pe diverse paliere ale guvernării şi în alte sectoare de activitate. Odată ce aceste persoane influente cădeau în capcanele întinse de Illuminati, ele trebuiau ţinute în ascultare prin diferite forme de şantaj — ameninţarea cu ruina financiară, darea în vileag a unor elemente de scandal, ameninţarea cu rănirea sau chiar uciderea acelor persoane sau a membrilor familiilor lor.

2. Predând în colegii şi universităţi, membrii grupării Illuminati aveau sarcina de a-i cultiva pe studenţii cu o înzestrare mentală excepţională, proveniţi din familii respectabile cu tendinţă internaţionalistă, şi de a face din ei posibili candidaţi la o formaţiune specială în domeniul internaţionalismului. O astfel de formaţiune alcătuită din studenţi selecţionaţi de Illuminati trebuia să fie finanţată din burse universitare, cum ar fi, de pildă, Bursa Rhodes. Toţi studenţii selectaţi trebuiau, mai întâi, să fie convinşi că oamenii cu talente speciale au dreptul să-i conducă pe cei mai puţin înzestraţi sub pretextul că masele nu ştiu niciodată ceea ce este bun pentru ele în plan fizic, mental ori spiritual.

3. Toţi oamenii influenţi aflaţi sub controlul grupării Illuminati, precum şi studenţii anume selecţionaţi şi antrenaţi de ei trebuiau să fie utilizaţi ca agenţi ai organizaţiei şi să acţioneze în culisele tuturor guvernărilor, ca experţi şi specialişti. De la ei se aştepta să-i sfătuiască pe înalţii funcţionari ai ţărilor să adopte acele politici care, pe termen lung, ar fi putut servi planurilor secrete ale Illuminati în legătură cu o conspiraţie mondială şi să aducă distrugerea guvernelor şi a religiilor pe care ar fi avut datoria să le slujească.

4. Membrii Illuminati trebuiau să obţină controlul absolut asupra presei pentru ca toate ştirile şi informaţiile să poată fi manipulate cu scopul de a convinge masele că un guvern mondial este singura soluţie pentru toate problemele, de orice natură. Ei trebuiau să aibă în proprietate şi să controleze toate reţelele radioului şi ale televiziunii.

Citind aceste 4 puncte ale strategiei grupării Illuminati, trebuie să acceptăm că mijloacele de informare în masă sunt astăzi controlate la toate nivelurile şi că, aşa cum Weishaupt planificase încă din 1776, sunt infiltrate şi controlate şi toate structurile puterii. Din păcate, puţini cetăţeni sunt la curent cu această stare de lucruri şi de aceea nu reuşesc să înţeleagă adevărata semnificaţie a celor mai multe dintre evenimentele ce au loc în prezent.

Dar să revenim la primele zile ale existenţei grupării Illuminati. Marea Britanie şi Franţa fiind, pe atunci, cele două mari puteri ale lumii, Weishaupt le-a ordonat celor din

Illuminati să incite la războaie coloniale, inclusiv la lupta pentru independenţa americană, cu scopul de a slăbi Imperiul Britanic. Pentru distrugerea Imperiului Francez, tot el a ordonat organizarea Revoluţiei Franceze.

Weishaupt a hotărât ca Revoluţia Franceză să aibă loc în 1789. Cu toate acestea, în 1784, cu ajutorul divinei providenţe, guvernul Bavariei a intrat în posesia unor documente ce dovedeau existenţa Ordinului Illuminati. Respectivele documente ar fi putut salva Franţa dacă ea n-ar fi refuzat să le dea crezare.

Un act al providenţei divine

În ce a constat acel act al providenţei divine? Iată:

În 1784, Weishaupt emisese ordinul de pregătire a Revoluţiei Franceze. Un scriitor german, pe numele său Zwack, a reprodus acest ordin într-o carte care conţinea întreaga istorie a grupării Illuminati, precum şi planul lui Weishaupt. O copie a acestei cărţi a fost trimisă Iluminaţilor din Franţa conduşi de Robespierre, căruia Weishaupt îi dăduse ordin să aţâţe la tulburări revoluţionare. Mesagerul care transporta această carte a fost lovit de un fulger şi ucis pe când călătorea între Frankfurt şi Paris. Poliţia a descoperit asupra lui documentele subversive şi le-a remis autorităţilor în drept.

După o cercetare amănunţită a dovezilor complotului, guvernul Bavariei a dispus ca poliţia să facă o descindere în lojile Marelui Orient care tocmai fuseseră organizate de Weishaupt, precum şi la domiciliul celor mai influenţi dintre acoliţii acestuia. Au fost astfel descoperite şi mai multe dovezi, autorităţile fiind convinse că documentele confiscate erau copii autentice ale planului conspiraţiei prin care Illuminati prevedeau să se folosească de războaie şi de revoluţii pentru a instaura un guvern mondial asupra căruia, odată realizat, înţelegeau să preia controlul. (Notă: ceea ce se potriveşte exact actualului complot al ONU.)

În 1785, guvernul Bavariei a interzis activitatea grupării Illuminati şi a închis lojile Marelui Orient. În 1786, el a dispus aducerea la cunoştinţa publică a tuturor detaliilor

conspiraţiei, titlul englez al textului respectiv fiind *The Original Writings of the Order and Sect of the Illuminati.* Copii ale acestei cărţi au fost trimise tuturor şefilor de stat şi ai Bisericii din Europa. Însă puterea aparţinând Illuminati era aşa de mare, că avertismentul guvernului bavarez a fost trecut cu vederea. Nu e mai puţin adevărat că numele de „Illuminati" a devenit nepopular, iar grupul s-a hotărât, în aceste condiţii, să lucreze în secret.

În tot acest timp, Weishaupt le-a dat ordin membrilor Illuminati să infiltreze lojile francmasoneriei albastre şi să formeze, chiar în interiorul acestora, propria societate secretă. Doar acei masoni care se arătau devotaţi internaţionalismului şi aceia a căror conduită era o dovadă că se lepădaseră de Dumnezeu puteau fi iniţiaţi în Ordinul Illuminati.

Pentru a infiltra lojile masonice din Marea Britanie, Weishaupt l-a invitat pe continent pe John Robison. Acesta era francmason de rit scoţian de grad foarte înalt. Era profesor de filosofie naturală la Universitatea din Edinburgh şi secretar al Royal Society din capitala Scoţiei. Robison nu a căzut în plasa întinsă de Illuminati care voiau să-l facă să creadă că obiectivul urmărit de ei era o dictatură în sprijinul populaţiei. Robison şi-a păstrat gândurile pentru sine, astfel ca Illuminati să-i acorde pe mai departe încrederea lor şi să-i încredinţeze, spre studiu, un plan al conspiraţiei lui Weishaupt pe care să-l păstreze în deplină siguranţă.

Întrucât avertizarea făcută de guvernul bavarez a fost trecută cu vederea, în 1789 a izbucnit Revoluţia Franceză, exact cum prevăzuse Weishaupt. Totuşi, pentru a alerta alte guverne privind pericolul iminent şi pentru a-i informa pe francmasoni că lojile lor au fost infiltrate de Illuminati, Robison a publicat în 1789 [de fapt, în 1797 n.a.] o carte intitulată *Proofs of a Conspiracy to Destroy All Governments and Religions.* Din nefericire, şi acest avertisment a fost nesocotit.

Războaiele napoleoniene

Conducătorii Revoluţiei Franceze au hotărât apoi să se

angajeze într-o altă conspiraţie internaţională. De astă dată ei au organizat războaiele napoleoniene pentru a răsturna principalele monarhii europene.

În timp ce o ramură a marii finanţe internaţionale îl susţinea cu bani pe Napoleon, alta aloca fonduri Marii Britanii, Germaniei şi altor ţări angajate în război cu acesta. Evident, toţi bancherii primeau ordine de la conducătorii grupării Illuminati.

Imediat după războaiele napoleoniene, Illuminati au crezut că naţiunile erau atât de disperate şi de stoarse de vlagă în urma atâtor lupte, încât orice soluţie li s-ar putea părea binevenită. Slugile Ordinului Illuminati au convocat atunci ceea ce s-a numit Congresul de la Viena. În această adunare, ei s-au străduit să creeze prima Ligă a Naţiunilor — o primă tentativă de guvern mondial. În viziunea lor, suveranii Europei erau într-atât de afundaţi în datorii către ei, încât, de voie, de nevoie, le-ar fi executat orice poruncă. Însă ţarul Rusiei a înţeles complotul care se urzea şi l-a anihilat. Bancherii străini au jurat atunci că-l vor distruge într-o bună zi pe ţar împreună cu întreaga sa familie. Ameninţarea a fost dusă la îndeplinire în 1917.

Nu trebuie să uităm că Illuminati nu au fost creaţi pentru a acţiona pe termen scurt. În mod normal, oricine urzeşte o conspiraţie este mânat de speranţa de a trăi să-i vadă roadele. Nu este însă cazul membrilor Illuminati. Este adevărat că îşi doresc să-şi vadă împlinit din timpul vieţii obiectivul instaurării unui guvern mondial, dar, pentru a parafraza dictonul *the show must go on,* Illuminati operează pe termen lung. Că este vorba de zeci sau chiar de sute de ani, ei îşi angajează descendenţii în continuarea acestei conspiraţii până la deplina sa înfăptuire.

Respingerea brutală, urmată de un dezastru, din partea ţarului Rusiei la Congresul de la Viena nu a dus nicidecum la distrugerea conspiraţiei grupării Illuminati: ea doar i-a silit să adopte o altă strategie. Conştienţi că, pentru moment, ideea unui guvern mondial a fost înăbuşită în faşă, Illuminati au decis că singura cale de a-şi păstra puterea era întărirea controlului asupra sistemului monetar al naţiunilor europene.

Rezultatul final al bătăliei de la Waterloo a fost, de aceea, falsificat. Cercurile financiare aveau agenţi prezenţi pe câmpul de luptă pentru a le anunţa din timp, prin porumbei călători, rezultatul bătăliei (rolul porumbeilor călători în această întâmplare a născut chiar zicala „mi-a spus mie o păsărică”). De cum au fost înştiinţaţi despre victoria lui Wellington, bancherii au răspândit în Anglia ştirea falsă că bătălia fusese câştigată de Napoleon, ceea ce a indus panică pe piaţa bursieră. Preţul s-a prăbuşit la toate acţiunile până aproape de zero. Astfel, bancherii internaţionali le-au putut cumpăra pe nimic, preluând controlul complet asupra economiei britanice, principala economie a Europei şi a lumii.

Imediat după Congresul de la Viena, bancherii internaţionali au forţat Guvernul Marii Britanii să schimbe statutul Băncii Angliei, astfel încât controlul total asupra acestei bănci să le revină lor, control pe care îl deţin şi astăzi.

Weishaupt a murit în 1830, dar a avut grijă dinainte să pregătească o variantă perfecţionată a conspiraţiei Ordinului Illuminati, astfel încât să controleze, să finanţeze, să conducă şi să controleze, sub diferite forme şi pretexte, orice organizaţie internaţională, prin plasarea în centrele şi posturile-cheie de la vârful acestor organizaţii a propriilor agenţi.

Programul revoluţionar

În 1848, Karl Marx a scris Manifestul comunist sub directa îndrumare a membrilor grupării Illuminati. Concomitent, profesorul Karl Ritter de la Universitatea din Frankfurt a scris replica la lucrarea lui Marx sub conducerea altor membri ai Illuminati. Ideea lor era să folosească deosebirile dintre cele două ideologii la divizarea unui număr tot mai mare de (reprezentanţi) ai omenirii în tabere opuse, gata să se ucidă reciproc şi distrugând, în acelaşi timp, toate instituţiile religioase şi politice.

Opera lui Ritter a fost continuată, după moartea lui, de aşa-zisul filosof german Friedrich Wilhelm Nietzsche, care a contribuit la dezvoltarea rasismului şi a nazismului ce aveau

să fie folosite la declanşarea celor două războaie mondiale.

În 1834, liderul revoluţionar italian Giuseppe Mazzini a fost ales de Illuminati la conducerea programului lor revoluţionar desfăşurat în toată lumea, rol pe care acesta l-a îndeplinit până la moartea sa, în 1872. Câţiva ani înainte de-a muri, Mazzini a atras în cercul grupării Illuminati un general american pe nume Albert Pike. Acesta a fost într-atât de fascinat de ideea unui guvern mondial, încât s-a plasat în cele din urmă în fruntea acestei conspiraţii luciferiene.

Din 1859 până în 1871, Pike a pregătit un plan ce prevedea trei războaie mondiale şi diferite revoluţii în puncte diferite ale globului, astfel încât conspiraţia să poată fi încheiată în secolul al XX-lea[1].

Războaiele mondiale

Primul Război Mondial trebuia să aibă loc pentru a le permite membrilor Illuminati să distrugă regimul ţarilor în Rusia. Bancherii internaţionali se juraseră să atingă acest obiectiv de când, la Congresul de la Viena, ţarul le dejucase planurile şi să transforme Rusia într-un bastion al comunismului ateu. Diferendele întreţinute de agenţii Illuminati între imperiile german şi britanic aveau să aducă izbucnirea războiului. Odată războiul terminat, comunismul

1 Acest „plan” sau „program de acţiune”, prezentat uneori ca o „profeţie”, este atribuit de majoritatea autorilor conspiraţionişti europeni sau americani lui Albert Pike. Această atribuire este mincinoasă şi se face de regulă citând falsul pe care îl constituie pretinsa scrisoare pe care Pike, aşa-zisul „luciferian palladist”, i-ar fi trimis-o la 15 august 1871 lui Mazzini (v. Dr. Bataille, *Le Diable au XIX-e siècle,* Paris, vol. II, pp. 564-606). Avem aici de-a face cu una dintre consecinţele escrocheriei lui Léo Taxil: precum Serge Monast mai târziu, Myron Fagan se inspiră, în mare parte, direct din W.G. Carr, care adaptase discursul antimasonic al lui Taxil la cultura credinciosului american. V. de ex. Queenborough, 1933, pp. 208-209; Carr 1998, pp. 19-20 şi 1999, pp. 19-22 (1958, pp. XIV-XVI); Griffin, 2001 (1976), pp. 66-71 (parafrazat stângaci de Holey-Helsing în 1993; să notăm că Griffin, pp. 68-69, îi citează pe „Dr. Bataille”, alias Léo Texil, şi pe principalul său colaborator Dr. Hacks, coautori la *Le Diable au XIX-e siècle)-,* Griffin 2001 (1980), pp. 38-40 („planul de cucerire a lumii” constituie concluzia cap. V consacrat „dinastiei Rothschild”); Monast 1994, pp. 13,15-16; *Livre jaune n°5,* 2001 (Holey-Helsing, 1993), pp. 96-97 („Un plan pentru un guvern mondial”).

urma să fie instalat în Rusia şi utilizat la distrugerea altor guverne şi la slăbirea credinţei.

Cel de-al Doilea Război Mondial trebuia provocat prin valorificarea opoziţiei dintre fasciştii şi sioniştii politici. Pe parcursul acestui război, comunismul internaţional urma să câştige teren, astfel încât să egaleze puterea ţărilor creştine la nivelul forţei armate. La încheierea acestei etape, comunismul internaţional urma să fie temperat şi ţinut în şah până în ziua catastrofei finale.

Al treilea război mondial va fi provocat prin utilizarea opoziţiei între sionişti (partizanii statului Israel) şi lumea musulmană. Această confruntare va fi condusă astfel încât Islamul şi Israelul se vor distruge reciproc în timp ce restul naţiunilor lumii, cu atitudini împărţite în această privinţă, vor fi silite să se implice şi ele în acest război până la completa epuizare fizică, mentală, sufletească şi economică. Se vor fi creat atunci toate condiţiile instaurării unui guvern mondial.

Guvernul mondial

În etapa finală a conspiraţiei, guvernul mondial va fi compus dintr-un dictator (şeful Naţiunilor Unite), Consiliul pentru Relaţii Externe[1] (grupul care îi reprezintă pe Illuminati în SUA), câţiva miliardari, comunişti şi oameni de ştiinţă care au făcut dovada devotamentului lor faţă de această conspiraţie. Toţi ceilalţi indivizi vor alcătui o singură categorie, aceea de sclavi ai conspiraţiei.

Imediat după Primul Război Mondial, Illuminati au înfiinţat în SUA Council on Foreign Relations sau CFR, care îi reprezintă şi la ora actuală pe Illuminati care acţionează în SUA. Cei care controlează CFR sunt în cea mai mare parte descendenţi ai membrilor iniţiali ai

---

1 Este vorba, bineînţeles, despre CFR (Council on Foreign Relations), organizaţie existentă în realitate, dar integral mitificată. Fagan se inspiră dintr-o multitudine de pamflete americane aflate în circulaţie în anii 1950-1960: Smoot, 1962 (1965); etc. Pentru eseurile pe teme complotiste apărute ulterior, v. Allen, 1972 (1971) şi 1976; Sutton 1986, p. 36 *sq.;* Perloff, 1988, *passim;* Coleman, 1992; *Livre jaune n°5,* pp. 37-38, 131-132, 259; Griffin 2001, pp. 130-140; Deyo, 2004, p. 161 *sq.*

Ordinului Illuminati.

Există în Marea Britanie un grup echivalent cu Illuminati, denumit British Institute of International Affairs. Grupuri asemănătoare există, sub diferite nume, în Franţa, în Germania şi în alte ţări. Toate aceste organizaţii, inclusiv CFR din SUA, continuă să creeze alte grupuri pentru a acţiona în spatele acestora în scopul de a infiltra toate afacerile interne ale statului în fiecare dintre fazele desfăşurării lor. Acţiunile acestor organizaţii sunt întotdeauna concepute şi conduse de către Illuminati.

Myron Fagan

În acest articol, n-am vorbit până acum decât foarte puţin despre Illuminati şi acţiunile lor subversive. Nădăjduim, cu toate acestea, că ne înţelegeţi acum de ce spunem că aceia care controlează banii în întreaga lume sunt la baza tuturor relelor[1]. Dacă vrem să triumfe în lume pacea şi dreptatea, trebuie mai întâi să eliberăm toate ţările din jugul finanţei internaţionale.

Melvin Sickler

1 E o temă acuzatoare devenită clişeu antievreiesc. Una dintre primele versiuni ruseşti ale *Protocoalelor înţelepţilor Sionului* a fost publicată în decembrie 1905 sub titlul *La Source de nos maux,* reed. În ian. 1906 de Georges V. Boutmi (şi difuzată de către activiştii organizaţiei Centuries Noires sub titlul *Les Ennemies du genre humain)* (Taguieff, 2004b, p. 326). V. şi pamfletul semnat Pierre Milès, *Voici la cause de nos maux: la juiverie,* Paris, Sorlot, f.d. (1937 sau 1938).

IV. Un portret hagiografic al lui Antony C. Sutton, importantă figură a teoriei conspiraţiei în SUA, principalul propagator al viziunii demonizante asupra organizaţiei Skull & Bones

Reproducem un articol semnat de Félix Causas, intitulat „Omagiu lui Antony C. Sutton (1925-2002). Dispariţia unui Mare Cunoscător al «Arcanelor Secrete»”, apărut în revista *Sous la Bannière*, nr. 105, ianuarie-februarie 2003, pp. 11-16[1]:

„In Memoria Aeterna erit Justus”

Cât de bine a ştiut Sutton să decripteze lumea.

Iată Noua Ordine mondială în toată splendoarea sa. După ce veţi citi, veţi şti ce aveţi de făcut.

Un maestru al „istoriei secrete” — „istoria ruşinoasă” cum o denumea martinistul Honoré de Balzac[2] [...]ne-a părăsit, vai!, în februarie 2002. Antony C. Sutton s-a născut în 1925 la

1 Acest articol, apărut la începutul lui 2003, figura încă pe site în octombrie 2005. Il reproducem integral, însă fără note (din singurul motiv că ne-ar sili la comentarii prea ample care ar depăşi cadrul acestei secţiuni de anexe). Am eliminat greşelile de gramatică şi am făcut corecţiile ortografice cuvenite. Dar n-am crezut că este cazul să intervenim pentru a corecta stângăcia stilului, nici să reformulăm anumite pasaje aluzive ori confuze. Am decis să nu suprimăm majusculele pentru care autorul (Félix Causas) are o apetenţă deosebită: utilizarea sistematică a majusculelor este caracteristica unui mod de gândire esenţialist, în care abstracţiile devin fiinţe reale, deseori înzestrate cu personalitate (fie că e vorba despre un personaj sau despre un grup). În naraţiunea conspiraţionistă, aceste figuri cu marcaj negativ îi reprezintă pe agenţii complotului mondial.

2 Aluzie la o frază atribuită lui Balzac, citată cu o constanţă rituală ca motto în lucrările conspiraţioniste, de regulă în următoarea formă: „Există două istorii: istoria oficială plină de minciuni, care ne este predată în şcoli, şi istoria secretă în care se găsesc adevăratele cauze ale evenimentelor, o istorie de care poate să ne fie ruşine” (cf. Delacroix, Le Complot mondial: mythe ou réalité*?,* Châteauneuf, Editions Delacroix, col. «L.I.E.S.I.», 2004, p. 2).

Londra, însă cea mai mare parte a vieţii şi-a petrecut-o în Statele Unite (40 de ani), după ce a fost naturalizat.

De formaţie universitară (economie, construcţii civile), Antony Sutton a lucrat în industria minieră şi a oţelului. Absolvent al universităţilor din Londra, Göttingen şi California, a fost din anii 1960 profesor de economie la Universitatea statului California (Los Angeles) şi, timp de 7 ani, cercetător la Universitatea Stanford (Fundaţia Hoover).

În timpul şederii la Stanford a dat la iveală opera sa capitală în trei volume asupra „surselor" tehnologiei sovietice intitulată *Western Technology and Soviet Economic Development,* apărută în numeroase ediţii în ultimul sfert de veac...

Despre această lucrare, Pierre de Villemarest[1], eminent specialist în problemele sovieto-mondialiste, scrie că „Sutton a fost singurul autor care a cercetat contractele prin care totalitarismul nazist şi cel sovietic au putut trăi şi supravieţui din punct de vedere economic".

Tocmai aceasta i-a atras ura şi hărţuirea din partea membrilor Illuminati sau a „agenţilor Illuminati" dintre care îi menţionăm pe David Rockefeller, Averell Harriman, Henry Kissinger şi alţi animatori ai cluburilor de fabieni [socialişti utopici anglo-americani (n.tr.)] care, de la reuniunea Comisiei Trilaterale din 1973, au dictat actualul curs al MondialismuluiL.

Aceşti indivizi nu au încetat să cumpere tirajele cărţilor sau orice mărturie a apariţiilor publice ale lui Sutton, să-i interzică semnătura sau evocarea numelui în mass-media până şi în Franţa, unde autorul nu era cunoscut decât în cercul

---

1 Autorul conspiraţionist francez Pierre Faillant de Villemarest, n. 10 decembrie 1922, a intrat în Rezistenţă în septembrie 1940 şi a început în 1945 o carieră de agent în serviciile secrete franceze. Lucrător al SDECE (predecesorul lui DGSE), autorul s-a specializat în monitorizarea ţărilor est-europene şi a lumii comuniste. Ziarist profesionist din 1952, a fost tentat de activismul politic şi s-a angajat în favoarea Algeriei franceze, intrând în rândurile OAS (pentru activităţile sale „naţionaliste" a fost condamnat chiar la închisoare). În cursul anilor 1960-1970, a devenit unul dintre profesioniştii denunţării „complotului mondialist" alături de P. Virion, H. Coston, Y. Moncomble şi E. Ratier. Catolic integrist, Villemarest a colaborat la numeroase periodice de extremă dreaptă, printre care bilunarul *Monde et Vie.*

„specialiştilor în mondialism”. Inutil să spunem că nici una dintre aceste lucrări nu a ajuns să fie tradusă în franceză... În consecinţă, autorul merită pe deplin un omagiu pentru lucrările sale de scriitor neînregimentat, foarte incomod pentru „stăpânii sistemului”. Dar să revenim la *Technologie Occidentale.*

În această lucrare monumentală de peste 1.300 de pagini, Sutton demonstrează dependenţa tehnologică de Occident a URSS începând încă din anii 1930 şi trage concluzia că toate invenţiile mult trâmbiţate de regimul bolşevic, poate cu două-trei excepţii, proveneau din ţările Vestului...

Occidentul a construit, a susţinut şi a finanţat Dictatura Roşie încă de la început.

Fără un astfel de sprijin logistic, un regim atât de ticălos nu ar fi supravieţuit!... Se înţelege că Artizanii acestei Conspiraţii n-au gustat dezvăluirile stânjenitoare ale lui Sutton şi au cheltuit cu nemiluita pentru a încerca să-i treacă opera sub tăcere... În acelaşi timp, ca pentru a răsuci cuţitul în rană, Sutton a publicat şi o lucrare complementară, intitulată *National Suicide. Military Aid to the Soviet Union* în care acuza *establishment-ul* SUA că ucide cetăţeni americani în Vietnam cu... ajutorul tehnologiei americane!... Mulţumită unui munte de documente, în majoritate provenite de la instituţii guvernamentale şi societăţi „comerciale”..., el a reactualizat această lucrare în 1986, sub titlul *The Best Enemy Monery Can Buy.* Sutton insista asupra faptului că tehnologia militară sovietică era foarte dependentă de transferurile şi donaţiile din ţările lumii libere (mai ales din UE), de comerţul obişnuit şi de programele de schimburi cultural-ştiinţifice. Totul le-a fost construit sau vândut, de la bobinele de cupru până la camioanele militare, trecând prin tehnologia de ghidaj a rachetelor, a computerelor şi chiar a Navetei Spaţiale. Sute şi sute de milioane de dolari cheltuiţi fără a le ţine socoteala — totul numai pentru a menţine pe linia de plutire formidabila maşinărie sovietică!...

După aceste dezvăluiri „incomode”, la presiunile Casei Albe, Fundaţia Hoover i-a retras bursa de cercetare lui Sutton, care şi-a pierdut şi locul de muncă... Este o constantă a istoriei că „forţele întunericului” nu suportă nici cea mai

neînsemnată dezvăluire legată de activităţile lor subversive.

În mod firesc intrigat de atacul căruia îi fusese victimă şi mai ales de forţele puternice aflate în spatele acestei agresiuni, Antony Sutton a hotărât să facă o anchetă amănunţită asupra acestora, astfel că a publicat în anii 1970 o trilogie consacrată sprijinului politic acordat celor trei variante de Socialism de către bancherii internaţionali de pe Wall Street: *Wall Street and the Bolshevik Revolution, Wall Street and the Rise of Hitler* şi *Wall Street and FDR* [Franklin Delano Roosevelt]. În prima dintre aceste lucrări, Sutton dezvăluie acţiunea conducătorilor Băncii Morgan în scurgerea ilegală a aurului rusesc controlat de bolşevici către SUA, precum şi rolul subversiv jucat în Rusia de Crucea Roşie americană, înfeudată intereselor de pe Wall Street.

Aflăm cum personalităţi de pe Wall Street au intervenit pentru eliberarea lui Troţki, pentru ca viitorul organizator al Armatei Roşii să poate fi în măsură a declanşa în 1917 „Adevărata Revoluţie" rusă, cea sângeroasă, care l-a răsturnat pe Kerensky, francmason notoriu al cărui rol nu era decât acela de a pregăti terenul pentru „călăii roşii de la Kremlin". Sutton a demascat comerţul făcut între marile firme occidentale şi sovietici în scopul acaparării uriaşei pieţe ruseşti, cu mai bine de 15 ani înainte ca SUA să recunoască oficial Regimul Sovietic...

Pentru prima oară, legăturile strânse dintre bancherii din New York şi numeroşi revoluţionari erau probate cu documente de necontestat de către un savant de renume. Deşi susţinea de faţadă mişcarea antibolşevică, această imundă „lume interlopă financiară" ţesea, în culisele politicii, legături durabile cu... bolşevicii!...

În cea de-a treia carte *(Wall Street and FDR,* 1975) Sutton arată legăturile dintre Roosevelt şi Marea Finanţa Internaţională. Cartierul general al conspiraţiei împotriva omenirii se afla pe Wall Street, la numărul 120. Roosevelt întreţinea legături foarte strânse cu aceşti bancheri, în perioada 1927-1934. Aceiaşi bancheri apatrizi l-au sfătuit pe Roosevelt să iniţieze politica socialistă *New Deal,* contribuind astfel la apariţia în SUA a Socialismului. Faptul reiese chiar din corespondenţa lui Roosevelt, care dovedeşte că el aplica

întotdeauna cu stricteţe ordinele primite pentru construirea acestei Noi Societăţi mondiale.

Clica financiară de pe Wall Street dorea ca politicienii să edifice o Societate Socialistă, căci numai socialismul nivelează la bază, sărăceşte în masă şi permite un mai eficient control al populaţiei. Roosevelt s-a făcut purtătorul de stindard şi predicatorul acestei sinistre politici, devenind agentul lui Bernard Baruch, membru al Illuminati, conducătorul ocult al SUA şi... al unei mari părţi a lumii.

Să ne amintim că exact în acea vreme (1933), mereu supus dictaturii mentorilor săi, Roosevelt a dispus plasarea „piramidei Iluminaţilor" pe bancnota de 1 dolar. Simţind că au făcut deja paşi uriaşi spre împlinirea planului lor de Dominaţie Mondială, „Stăpânii Lumii" nu s-au putut abţine de la a-şi „marca teritoriile" cu ajutorul unor simboluri foarte explicite pentru iniţiaţi...

În 1976, Sutton a publicat ultimul volum al trilogiei în care demonstra că Hitler a fost finanţat de către „americani" pentru a provoca cel de-al Doilea Război Mondial[1]. Trei decenii de eroare, minciună şi duplicitate au fost făcute praf într-o lucrare de 220 de pagini, ticsită de documente şi referinţe mai presus de orice îndoială.

În Franţa, cartea lui Sutton i-a îngăduit lui Pierre de Villemarest să-şi publice lucrarea *À l'ombre de Wall Street. Complicités et financements soviéto-nazis*[2]. În cel de-al treilea volum al său, Antony Sutton a demonstrat nu numai că al Doilea Război Mondial a fost premeditat, dar că el a fost extrem de profitabil pentru un grup restrâns de *insiders* ai Marii Finanţe. Sutton se folosise de documente şi de mărturii provenite din surse directe ce aruncau o lumină necruţătoare asupra unor secrete păstrate până atunci în cea mai mare taină şi pe care principalii protagonişti ai lumii finanţelor nu ar fi vrut să le vadă prea curând ieşite la iveală!

Aşa se face că dispunem astfel de explicaţii privind rolul jucat de J.P. Morgan, T.W. Lamont, H. Ford, familia

---

1 Într-o notă, autorul articolului face trimitere la Henry Coston, 1963 (v. *infra,* Bibliografie 1).

2 Din prima ediţie a acestei lucrări, apărută în 1978, a fost eliminată partea privitoare la „finanţarea nazismului", inclusă din nou în reeditări ulterioare (Villemarest, 1996).

Rockefeller, General Electric, Standard Oil, Citibank, Chase & Manhattan Bank, Kuhn, Loeb & Co, precum şi de ceilalţi afacerişti care au participat la marele furt.

Un spectacol care să-ţi înmoaie inima: ursitorile Marii Finanţe internaţionale aplecate deasupra leagănului „Naţional-socialismului" cu scopul de a provoca în nici 10 ani cel mai îngrozitor război din câte cunoscuse lumea până atunci, adică tocmai a doua etapă a Planului „Pike-Mazzini"[1]. E vorba despre aceiaşi indivizi şi aceleaşi companii multinaţionale care au finanţat revoluţia bolşevică, politica New Deal şi Naţional-socialismul!...

Mai este oare nevoie să spunem că dezvăluirile pe bază de documente ale lui Antony C. Sutton au deranjat enorm şi că *establishment-ul* din SUA i-a arătat acestui autor o ură necontenit sporită...

Dar Antony Sutton nu s-a oprit. Cum aflase foarte multe (mult prea multe!) lucruri despre acţiunile marii finanţe internaţionale şi despre cercurile mondialiste, el a mai publicat o lucrare, în două părţi, despre războaie şi revoluţii *(Wars and Revolutions)* şi comanditarii acestora, cu scopul de a-şi duce la îndeplinire planurile proprii. Sutton a publicat de asemenea şi o lucrare foarte documentată în două volume despre Comisia Trilaterală (Trilaterals Over Washington), faimoasa societate mondialistă creată în 1973 de bancherul internaţional Rockefeller.

Deşi această organizaţie a fost analizată în profunzime de Yann Moncomble[2], Sutton va rescrie integral cele două volume ale cărţii sale, adăugând noi documente în reproducere fotografică, dar publicându-le, de astă dată, într-un singur volum, sub titlul: *Trilaterals Over America* (Boring, OR, CPA Book Publishers).

Fiind o completare utilă a cărţii lui Moncomble, importanta lucrare a lui Sutton aduce documente inedite, necunoscute

---

1 Să ne amintim că „Planul" respectiv care prevedea organizarea a trei războaie mondiale succesive a fost expus într-un document fals (scrisoarea lui Pike către Mazzini), la nesfârşit citat ca dovadă a unui mare complot luciferian, încă de la sfârşitul secolului al XIX-lea. V. Carr 1999, pp. 19-21 (2005a, pp. XIV-XVI); Monast 1994, pp. 13-16). V. şi *supra*, p. 452, nota 30.

2 V. *infra,* Bibliografie I (lucrările lui John Moncomble).

autorului francez. Lectura oferă o imagine fără ocolişuri a rolului detestabil al acestei organizaţii dedicate „Noii Ordini mondiale” prin care sunt săvârşite imixtiuni de neconceput în toate domeniile: fiscal, agricol, „falsa pace”, alianţe cu socialo-comunişti, dominaţia monetară prin bănci, utilizarea drogurilor dintr-un punct de vedere specific, anume, acela de a exercita un control din ce în ce mai sufocant asupra popoarelor pentru a ajunge fără dificultate la dominarea întregii lumi!

Bineînţeles, prin această lucrare, Antony Sutton a devenit şi mai „simpatic” în ochii membrilor „Trilateralei” şi ai celorlalţi gangsteri mondialişti... Însă şpilul acestui spectacol, dacă-mi este îngăduit să-l numesc astfel, nu era încă evident. Ne-am mărginit să semnalăm aici numai operele principale ale lui Sutton. El a scris însă mai mult de 20 de cărţi şi broşuri, dintre care menţionăm: *Technological Treason; The Diamond Connection; Gold Versus Paper; The War on Gold; Energy*, *the Created Crisis.* Toate abordează pe domenii diferite aceeaşi politică de dominaţie a lumii şi Noua Ordine mondială: trădarea tehnologică în folosul Estului comunist, pietrele preţioase, aurul şi energia (penurii create de la un cap la altul de cercurile mondialiste legate de acelaşi „complot”...).

Antony Sutton pătrunsese cum nu se poate mai bine secretele „guvernării oculte a lumii”. Dar, oricât de straniu ar părea, el nu era totuşi pe deplin mulţumit. După 16 volume şi un sfert de veac de cercetări fundamentale, credea că văzuse totul, că lumea nu era, în cele din urmă, decât un tărâm al confuziei în stare pură dincolo de orice noimă, complet străină de orice idee de mântuire şi că, din nefericire, nu putea face prea mult pentru îndreptarea situaţiei.

Şi-a amintit că în 1968 publicase pentru Hoover Institution, la Stanford, volumele despre *Western Technology and Soviet Economic Development.*

Chiar dacă explicase acolo „pe lung, pe lat şi de-a curmezişul” felul în care Occidentul construise de fapt Uniunea Sovietică, rămâneau totuşi întrebări ca: Din ce motiv s-a acordat acest sprijin? De ce au fost operate transferuri de tehnologie către Germania nazistă?

De ce Washingtonul vrea să ascundă aceste fapte?

De ce fusese întărită puterea militară sovietică simultan cu a noastră? În lucrări ulterioare — seria Wall Street — Sutton a adunat şi alte asemenea întrebări, fără a obţine însă întotdeauna răspunsuri mulţumitoare. Astfel se face că el a ajuns la concluzia că nici un răspuns raţional nu-l putea satisface pe deplin. Abia în 1982, a primit un teanc de documente, gros de 20 de centimetri! Nici mai mult nici mai puţin decât lista membrilor unei societăţi secrete americane. Şi ce societate!

Pe măsură ce întorcea paginile, Sutton înţelegea tot mai limpede că nu era vorba despre un grup oarecare. Toate numele erau sinonime cu adevărata Putere. În vreme ce verifica identitatea fiecărei persoane înscrise pe listă, îi apărea tot mai clar imaginea unei construcţii uimitoare, şi ceea ce mai înainte era o lume vagă dobândea acum o limpezime de cristal...

Această societate secretă care avea ca emblemă un craniu susţinut de două tibii încrucişate (Skull & Bones) nu era altceva decât „Ordinul de Yale”, descins din Ordinul Iluminaţilor din Bavaria şi având cartierul general la Universitatea Yale.

Sutton a început să publice rezultatele anchetei sale sub forma unor broşuri consistente: *An Introduction to the Order; How the Order contracts Education; How the Order creates War and Revolution* şi *The Secret Cult of the Order.* Seria este completată de o broşură anume dedicată unui membru eminent al ordinului, viitorul preşedinte al SUA, George Bush (tatăl): *Two Faces of George Bush.*

În 1986, Sutton a adunat cele 5 broşuri într-un volum unic intitulat *America's Secret Establishment*[1]*.* Volumul a constituit răspunsul mult aşteptat de autorul însuşi la propriile frământări: el explica de ce Occidentul a construit URSS şi l-a susţinut pe Hitler; de ce americanii au intrat în cel de-al Doilea Război Mondial având de pierdut în mai multe domenii; de ce Wall Street îi avea la mare stimă pe marxişti şi pe nazişti. De ce copiii nu ştiu şi nu pot să citească; de ce bisericile au devenit centre de propagandă mondialistă; de ce

1 V. *infra,* Bibliografie I.

faptele istorice (care jenează) sunt trucate; de ce politicienii îşi petrec timpul minţind etc.

Antony Sutton a afirmat că această lucrare este opera vieţii sale, mult mai importantă, fireşte, decât toate cărţile sale despre „tehnologia Occidentală şi sprijinul acordat Uniunii Sovietice”.

Ordinul de Yale nu este altceva decât o prelungire a celui întemeiat în Bavaria de sinistrul Adam Weishaupt. Toate cercurile mondialiste (Comisia Trilaterală, Grupul Bilderberg, CFR, Pilgrim Society, Consiliul Atlantic, Bohemian Club din San Francisco...) nu sunt decât asociaţii-satelit ale Ordinului de Yale, unul dintre cele mai importante „centre de conducere” ale subversiunii din întreaga lume.

William (Guy) Carr demonstrase încă din anii 1950 că responsabili pentru programul luciferian al celor trei războaie mondiale urmărind instaurarea Guvernului Mondial al Antihristului[1] sunt Pike şi Mazzini, ataşaţi grupării Illuminati. Iluminaţii de la Yale nu fac decât să continue pe această linie, dominaţia mondială fiind principala lor preocupare. Înţelegem, aşadar, de ce ordinul s-a amestecat în problemele educaţiei: pentru a controla mai bine popoarele şi pentru a le conduce mai apoi, prin cicluri infernale de crize periodice, prin războaie şi revoluţii. Înţelegem acum de ce astfel de indivizi — putrezi până în măduva oaselor, hârdaie de dejecţii, cum i-ar fi numit Marie-Julie Jahenny, cea stigmatizată de ei — nu pot fi decât sclavi ai lui Lucifer.

Ritualurile lor nu lasă nici o umbră de îndoială în această privinţă. Păcat că o operă atât de importantă nu are un echivalent în limba franceză!...

Nu veţi fi deloc surprinşi să aflaţi că, drept urmare a lucrărilor sale despre Ordinul de Yale, Antony Sutton a intrat în vizorul „mondialiştilor de rang înalt”, care, în general, nu se dau în vânt după acest gen de publicitate neaşteptată. Arţagul lor a fost de nestăvilit: din acel moment, Sutton nu a mai putut face cercetări în marile biblioteci, în arhivele şi în bibliotecile universitare.[2]

---

1 V. Carr (2005a; tr. fr., 1999) şi *supra,* textul lui Myron Fagan.

2 Félix Causas trimite, printr-o notă, la articolul său *„Les Illuminés passent aux aveux” (Sous la Bannière,* nr. 86). Este un gest uzual al autorilor conspiraţionişti: dacă nu sunt atacaţi sau băgaţi în seamă public, susţin că

Au fost date ordine discrete pentru a interzice accesul la aceste surse „personajului periculos” care îndrăznea să dezvăluie ceea ce nu trebuia dezvăluit, lucruri pe care *vulgus pecus* trebuia să le ignore „numai pentru binele său”, pe mai departe... A fost o pensionare forţată pe care însă Sutton a valorificat-o, publicând două broşuri de informare care au îndrăznit să dezvăluie ceea ce presa de mare tiraj, obedientă ordinelor primite, ţinea sub cea mai strictă tăcere.

Părăsind Stanford, Sutton lansează *The Phoenix Letter,* cu apariţie lunară, consacrată denunţării infracţiunilor comise de înalta Politică. El nu a încetat să publice broşura până la moarte. În urma persecuţiilor la care l-au supus mondialiştii după publicarea lucrărilor despre Ordinul de Yale, Sutton a lansat în 1990 o nouă broşură periodică intitulată *Future Technology Intelligence Report,* consacrată „tehnicilor ţinute în botniţă”, căci înalţii Mondialişti exercită în acest domeniu o putere absolută.

Antony Sutton a trăit departe de lume, păstrând doar contactul cu una din cele două fiice ale sale, îndurând loviturile şi izolarea din partea semenilor, ordonate, fără îndoială, de cel despre care s-a spus că este „Prinţului acestei lumi”! Şi toate astea pentru că îndrăznise să pătrundă şi să dea publicităţii secretele cel mai bine păstrate din lume, ceea ce, nu-i aşa, constituie o „crimă abominabilă”!

Înainte de a părăsi lumea aceasta, A. Sutton a publicat, în 1995, o lucrare de mici dimensiuni, de 115 pagini, *The Federal Reserve Conspiracy,* care oferă substanţa esenţială a unei probleme dintre cele mai importante, de vreme ce a izbutit să otrăvească o lume întreagă: Banii şi „Stăpânii Banilor” care guvernează, de fapt, întreaga planetă.

A fost o lucrare bine documentată, aducând în faţa publicului toate dovezile complotului, căci era vorba despre un Complot al Băncii Centrale. Se ştie că toate ţările lumii sunt dependente de „Bănci Centrale” sau, în anumite ţări (precum Franţa), sunt „familii” care, secol de secol, se cooptează una pe cealaltă pentru a exercita o putere

---

sunt victime ale unei „conspiraţii a tăcerii”. Aceeaşi atitudine o adoptă Léon de Poncins în 1931 şi 1934 cu *Revue Internationale des Sociétés Secrètes;* v. broşura *La Conspiration du silence,* extrase din *RISS* publicate în 2001 de Éd. Delacroix.

rezervată unei elite foarte speciale. Să ne mai amintim că „Revoluţia Rusă din 1917” a fost hotărâtă, printre altele, şi pe motiv că ţarul a refuzat crearea unei Bănci Centrale în Rusia.

„Stăpânii lumii” nu iartă un asemenea afront. Publicând acest ultim volum — care de fapt relua exact titlul unui excelent volum publicat în anii 1950 de Eustace Mullins[1], citat de William Carr în *Pawns in the Game —,* Antony Sutton dorea să atragă atenţia asupra complotiştilor care vor declanşa al treilea război mondial folosind scânteia Orientului Apropiat, conflict major care va duce la distrugerea simultană a sionismului şi a lumii musulmane, aşa cum se prevedea în faimoasa scrisoare a lui Pike către Mazzini în 1870-1871.

Descendenţii fruntaşilor luciferieni s-au reunit în 1910 pe Jekyl Island, unde au hotărât crearea Băncii Centrale a SUA. Ei au reuşit un tur de forţă impunând adoptarea, în 1913, de către Congresul SUA a deciziilor lor luate în cel mai mare secret. Forţele banului au repurtat în acea zi o victorie a cărei greutate popoarele nu o pot evalua nici astăzi; ar trebui să spunem „al cărei tragism”!...

„Mammon” a pus de atunci la jug toate popoarele pământului. Banul este stăpân absolut; toată lumea i se închină. Să le mulţumim deci autorilor curajoşi ca Sutton, care a avut îndrăzneala de a se lua la luptă cu puteri infinit mai mari decât el şi care — după cum scrie Pierre de Villemarest în *Lettre d’Information nr. 8* din 14.09.2002 — „n-au încetat niciodată să facă să dispară scrierile lui şi să-i interzică să mai publice ori să fie pomenit în mass-media, până şi în Franţa (!...), unde, de 25 de ani, am convenit să nu ne facem publice cercetările şi scrierile pe subiectele lui Sutton”. Să sperăm că aceste lucrări de neînlocuit nu vor cădea în uitare şi vor continua să fie editate sau reeditate în SUA şi chiar traduse în ţările noastre europene, unde cenzura şi terorismul

---

1 V. *infra* şi celelalte publicaţii antisemite ale lui Eustace Clarence Mullins (născut în 1923) citate în Bibligrafie. Prieten cu poetul Ezra Pound care l-a stârnit în 1948 să scrie o carte despre Banca Centrală, Mullins nu pierde nici o ocazie să reamintească publicului că a fost „desemnat ca singurul biograf autorizat de Ezra Pound într-o scrisoare a poetului datând din 24 iulie 1958” (Mullins, 1993, la începutul cărţii). Despre Pound, raliat la „creditism” şi la fascism, v. *supra,* nota introductivă la Anexa 1.2.

intelectual bântuie mai mult ca oricând[2].

2 Responsabilul site-ului menţionează apoi câteva „linkuri utile”, unde se găsesc texte conspiraţioniste:
http://reformed-theology.org/html/books/bolshevik-revolution/;
http://www.reformation.org/antony-sutton-bio.html;
http://www.hiddenmysteries.com/item/item36.html.
Sources: http:www.cmaq.net/fr/module.php?mo = donjon&id= 14880;
http://topics.practical.org/browse/Antony-C._Sutton.

V. Viziunile conspiraţioniste ale ufologului Bill Cooper (1943-2001): *Guvernul secret* (1989-1990)

Milton Willam Cooper este cunoscut ca autor al unui opuscul pe tema „guvernării secrete” a planetei (mai 1989 şi noiembrie 1990), urmat în 1991 de o carte care reia şi dezvoltă „tezele” anterioare: *Behold a Pale Horse.* Încă de la începutul anilor 1990, aceste două texte sunt sistematic citate de noii reprezentanţi ai literaturii conspiraţioniste care au asimilat în viziunea lor denunţarea în stil american a „conspiraţiei guvernamentale”, inclusiv a „contractului” încheiat cu extratereştrii prin intermediul anumitor cercuri conducătoare ale SUA înregimentate în organizaţii secrete. La aceasta se mai adaugă şi concepţia apocaliptică asupra realizării de către forţe oculte a unui plan de instaurare a unui „guvern mondial”[1].

V.1. Textul de prezentare a autorului de către traducătorul său (anonim)[2]

Ca şi tatăl său, Milton William Cooper a hotărât să facă o carieră militară, începând cu forţele aeriene, William Cooper şi-a continuat cariera în marina militară (NAVY), mai întâi pe un submarin, iar apoi pe un petrolier. Puţin după aceea, a fost trimis să lupte în Vietnam, după care a primit un post pe lângă cartierul general al comandantului-şef al Flotei Pacificului.

În timpul stagiului său în cadrul forţelor aeriene, Cooper a avut acces la secrete militare. Această autorizaţie i-a fost

1 Despre „Bell” Cooper, v. *supra,* în special cap. VII.

2 Această scurtă biografie a lui W. Cooper care îl înfăţişează ca pe un erou aflat în căutarea „adevărului” a fost redactată în timpul vieţii autorului, pe la începutul anilor 1990. Ea nu a fost preluată în traducerea franceză, *Gouvernement secret,* la Ed. Louise Courteau (Cooper, 2004). Am îndreptat greşelile de ortografie şi de sintaxă, precum şi câteva stângăcii de limbaj, fără a aduce însă atingere stilului în care au fost scrise.

acordată şi pe timpul stagiului la submarine şi în unitatea administrativă a flotei. Profitând de aceasta, Cooper s-a documentat în domeniul datelor militare privitoare la securitatea nucleară. Ulterior, i-a fost acordată o autorizaţie de acces la documente strict secrete, de tip „Q”, cu scopul de a pregăti informări pentru serviciile de informaţii. În acest context i-au ajuns la cunoştinţă informaţii care l-au îndrumat spre o cercetare care, după 18 ani, s-a încheiat prin scrierea unei cărţi în care documentele reproduse reprezintă unul dintre capitolele cele mai importante. În acest răstimp, Cooper a mai dobândit şi acces la cifru, pentru că avea câteodată misiunea de a supraveghea centrul de comandă în calitate de operator SPECAT. În ziua în care a aflat însă că biroul de informaţii al marinei fusese implicat în asasinarea lui J.F. Kennedy, Cooper a hotărât să părăsească definitiv forţele armate.

În 1972, după ce încercase să comunice unui reporter informaţiile pe care le deţinea (privitoare la OZN, la asasinarea lui Kennedy, la guvernul secret, la soluţiile 1, 2 şi 3[1], la Noua Ordine mondială etc.), Cooper a fost atacat de doi bărbaţi, răpit într-o limuzină şi aruncat într-o râpă adâncă. Crezându-l mort, asasinii l-au abandonat, dar Cooper a reuşit să se caţere înapoi din râpă şi să fie apoi salvat. O lună mai târziu, Cooper a avut un accident cauzat de aceeaşi limuzină, în urma căruia şi-a pierdut piciorul stâng. Bărbaţii din maşină l-au vizitat şi la spital, ameninţându-l că, dacă îşi mai continuă dezvăluirile, data viitoare îl vor ucide. Cooper le-a spus că nu va mai întreprinde nimic şi a hotărât să îşi schimbe strategia. Aceasta i-a ocupat următorii 16 ani din viaţă. În 1975 a demisionat din armată şi s-a văzut nevoit să lucreze în viaţa civilă ca manager în instituţii de învăţământ, ca responsabil în cadrul secţiilor de fotografie, după ce a obţinut o diplomă în domeniu. În 1998, citind întâmplător într-o revistă despre documentul descoperit de Moore, Shandera şi Friedman, unde se vorbea despre acţiunile ascunse ale guvernului în materie de OZN-uri, Cooper a hotărât să reintre în arenă, el ştiind că documentul respectiv era un fals ce

1 În *Le Gouvernement* Secret, Cooper (2004, pp. 27-28) pretinde că dezvăluie cele trei soluţii propuse de „Comisia Jason”, la cererea preşedintelui SUA, Eisenhower.

desemna o operaţie despre care el aflase când fusese în serviciul marinei. Falsul nu servea decât să agite publicul. Cooper mai ştia că Moore şi Friedman[1] erau agenţi ai guvernului. Însă, de această dată, pentru a-şi face o poliţă de asigurare, Cooper a copiat scrierea sa din 23 mai 1989 şi a expediat-o la un mare număr de adrese din toată lumea. Numai cheltuielile poştale, care i-au înghiţit economiile de o viaţă, s-au ridicat la 27.000 de dolari.

Cu toate acestea, Cooper şi-a dat seama că mai era încă sub supraveghere. Nu era singurul care a constatat acest lucru, pentru că agenţii guvernului făceau presiuni asupra angajatorilor săi. Din acest motiv, Cooper şi-a schimbat foarte des locuinţa. Tot ceea ce a îndrăznit să spună putea să nu fie spus niciodată şi ar fi trăit în linişte şi pace. Însă conştiinţa l-a împins să ne dezvăluie tot ce ştia pentru ca şi alţii să afle. Urmându-i exemplul, tot mai mulţi oameni renunţă la tăcere, şi adevărul iese încetul cu încetul la lumină.

În Statele Unite, aceste informaţii au făcut obiectul a numeroase reportaje, emisiuni radio şi TV, precum şi al unor articole din numeroase ziare şi reviste. Fenomenul dezvăluit de Cooper este atât de necunoscut în Europa pe cât este de cunoscut în Statele Unite, cu toate că am putea avea o idee despre el prin intermediul filmelor americane zise „de science-fiction”.

Câteva precizări înainte de reproducerea documentului[2]*:*

Illuminati:

Illuminati alcătuiesc, încă din secolul al XVIII-lea, o societate secretă ai cărei membri sunt de multă vreme răspândiţi în întreaga lume, în numeroase cercuri de influenţă. Această societate reuneşte un ansamblu de persoane care, în întreaga lume şi de timp îndelungat, au ştiut şi au putut, cu sprijinul puternicilor zilei, să-şi asigure accesul la posturi importante, poziţii din care ei recrutează

1 William Moore, Jamie Shandera şi Stanton Friedman. În legătură cu acest episod în viziunea lui Cooper, v. Cooper, 2004, pp. 37-38.

2 Aceste definiţii date de traducător sunt tipice pentru reprezentările şi credinţele conspiraţioniste ale omului de rând, legate de societăţile secrete şi puterea lor ocultă. Am introdus corecţii minimale.

persoane cu aspiraţii similare. Scopul acestor indivizi este instaurarea unei Noi Ordini mondiale prin pârghii economice, politice şi prin manipularea mentală şi psihologică a popoarelor.

Consiliul pentru Relaţii Externe (CFR la americani):

CFR este o organizaţie privată compusă din oameni de afaceri, manageri şi lideri politici care studiază problemele globale şi joacă un rol-cheie în derularea evenimentelor de politică externă a SUA. CFR este unul dintre grupurile semioficiale cele mai puternice care gestionează rolul Americii în afacerile internaţionale.

E mai puţin cunoscut însă faptul că CFR este controlat de un grup ales de persoane recrutate din societăţile secrete de la universităţile Harvard şi Yale: Skull & Bones şi Scroll & Key (ramuri ale Ordinului Illuminati, aceste asociaţii admit numai persoane din cele două universităţi care s-au supus unor ritualuri de iniţiere şi anumitor ceremonialuri. Aceste persoane formează comitetul executiv al CFR, după ce au fost admise şi într-o societate secretă numită Ordinul Căutării, mai cunoscut sub numele de Societatea JASON — admiterea în societăţi secrete le permite membrilor Illuminati să dobândească certitudinea că recruţii sunt de acord cu obiectivele lor).

CFR controlează guvernul SUA, deşi unii dintre membrii acestuia nici nu ştiu ce vrea comitetul executiv al CFR, căci nu toţi sunt adepţi ai Illuminati ori ai scopurilor acestei grupări. Cert e că membrii CFR au infiltrat pe parcursul timpului orice instituţie a puterii executive a statului: Departamentul de Stat, Departamentul Justiţiei şi CIA, cele mai înalte grade din armată. Până în prezent, toţi directorii CIA au provenit din rândul membrilor CFR, ca şi majoritatea preşedinţilor SUA de la Roosevelt încoace. Membrii CFR controlează presa de mare tiraj, iar cei mai importanţi ziarişti americani aparţin acestei organizaţii. CFR este o societate secretă, în sensul că ea interzice luarea de notiţe în timpul lucrărilor şi divulgarea oricăror informaţii din timpul dezbaterilor sale sub pedeapsa excluderii. Scopul său este

instaurarea Noii Ordini mondiale. Pentru a alege numai două exemple, George Bush şi Bill Clinton sunt membri CFR.

Comisia Trilaterală:

Comisia Trilaterală sau Trilaterala este un grup de elită compus din aproximativ 300 de oameni de afaceri, politicieni, directori de opinie intelectuală, cele mai influente personalităţi din Europa Occidentală, America de Nord şi Japonia. Această întreprindere este o agenţie privată lucrând pentru construirea unei cooperări politice şi economice între cele trei părţi ale lumii reprezentate de membrii ei. Scopul ei principal, care, de multă vreme, nu mai este ascuns, este Noua Ordine mondială.

Comisia Trilaterală a fost creată în 1972 de către un magnat american, bancherul David Rockefeller. Motivul creării sale a fost slăbirea temporară a puterii CFR provocată de politica sa de susţinere a Războiului din Vietnam care nemulţumise foarte mulţi americani. Raţiunea creării sale este deci similară cu aceea pentru care jucătorul pariază pe doi cai în aceeaşi cursă: dublarea şansei de câştig. Puterea reală a rămas tot timpul în mâinile celor de la CFR. Însă familia Rockefeller a fost, este şi va rămâne beneficiara activităţii celor două organisme[1].

Grupul Bilderberg:

Grupul Bilderberg (numele hotelului unde s-a ţinut şedinţa de constituire în 1954) a fost creat pentru a coordona şi a controla eforturile grupării Illuminati pe plan internaţional, în maniera de lucru a unui Guvern Mondial căruia grupul să-i fie nucleul conducător. Membrii grupului conduc organismele interne ale Comisiei Trilaterale, a cărei şefie de vârf a fost de altfel aleasă în cursul unei întâlniri a grupului din 1972, şi cercurile interne de putere din CFR, ca şi pe cele ale marilor organisme internaţionale precum ONU, FMI, OMS...

---

1 Una dintre principalele teme ale pamfletelor foarte difuzate ale lui Gary Allen (Allen, 1971/1972 şi 1976).

VOCABULAR UTILIZAT ÎN TRADUCERE:

Extranean: neologism creat plecând de la lat. *extraneus,* „străin”, desemnând orice fiinţă sau realitate care nu aparţine culturii umane.

Alienigen: neologism creat plecând de la lat. *alienigenus,* „care aparţine altei rase”, desemnând orice fiinţă ale cărei origine şi dezvoltare nu corespund deloc celor ale raselor umane pe parcursul evoluţiei lor pe pământ[1].

V. 2. Extrase din eseul lui Milton William Cooper, Le Gouvernement secret. L’Origine, l’identité et le but de MJ-12. Text prezentat astfel: „Scris pe 23 mai 1989 şi revizuit pe 21 noiembrie 1990”[2]

Trebuie să înţelegeţi că guvernul, dispunând de mijloacele necesare, nu va permite nimănui, nici unui grup de persoane, să aducă la lumina zilei secretul cel mai bine păstrat din lume. Se va putea oricând folosi de agenţi pentru a controla grupurile, publicaţiile şi informaţiile privitoare la OZN. Dacă alienigenii n-ar exista în realitate şi dacă toată povestea s-ar dovedi cea mai mare escrocherie din istorie, e de crezut că ar fi complotat cineva ca toate acestea să se întâmple?[3]

Dacă istoria ascunsă este adevărată, atunci pe tot

---

1 Aceste două „definiţii” lexicale sunt preluate ca atare — fiind precedate de o „definiţie” a termenului „extraterestru”, cf. *Gouvernement Secret* (Cooper 2004, p. 7).

2 Reproducem traducerea franceză a textului disponibil la adresa http://spirit2012.free.fr. Acest document este prezentat drept o „traducere” a unuia dintre cele mai interesante capitole ale cărţii *Behold a Pale Horse* (Sedona, AZ, Light Technology, 1991). În unele ediţii, acest capitol este însoţit de un text prezentat ca „anonim” şi intitulat *L’Operation „Cheval de Troie”.* Editorii „specializaţi” în ufologia conspiraţionistă prezintă cele două texte ca dezvăluind detaliile unei conspiraţii la scară planetară. La http://conspiration.ca/livres/gouvemement_secret_cooper.html (15 februarie 2005), autorul comentariului spune că „nu vă pot cere să credeţi, ci numai să constataţi manifestările şi consecinţele. De ele depinde viitorul întregii omeniri. Baze secrete, extratereştri, proiecte negre, tot ceea ce era imposibil de ştiut în urmă cu 15 ani şi care revine în actualitate. Un document-şoc!”

parcursul istoriei alienigenii au manipulat continuu şi au condus omenirea prin intermediul diferitelor societăţi secrete, al ocultismului, al magiei, al vrăjitoriei şi al religiei. CFR şi Trilaterala se folosesc de tehnicile extraneenilor pentru a exercita controlul absolut asupra economiilor naţionale. Eisenhower a fost ultimul preşedinte al SUA care a avut o vedere de ansamblu asupra faptelor extraneenilor. Toţi preşedinţii care i-au urmat au ştiut numai ceea ce au vrut să le aducă la cunoştinţă Majesty 12 (MJ-12) şi serviciile de informaţii şi, credeţi-mă, era departe de a fi adevărul.

Pe cei mai mulţi dintre noii preşedinţi, MJ-12 i-a lăsat să creadă că alienigenii sunt o civilizaţie pierdută care nu încearcă decât să ne răsplătească oferindu-ne tehnologia ei pentru a-i fi permis să-şi instaleze baze pe planeta noastră şi să renască astfel din propria cenuşă. Există şi preşedinţi care n-au ştiut nimic despre alienigeni. Preşedinţii SUA ori au înghiţit pur şi simplu această poveste, ori chiar n-au ştiut nimic. Şi, în tot acest timp, câte victime nevinovate trebuie să îndure atrocităţile de neînchipuit la care sunt supuşi de alienigeni şi de slugile lor, sub pretextul experimentelor ştiinţifice din laboratoarele lor subterane? N-am reuşit să aflu ce anume se întâmplă acolo, dar există o mulţime de persoane care sunt răpite şi condamnate la traume psihice şi fizice pentru tot restul vieţii. Să fie vorba, de fapt, despre operaţiunea CIA de exercitare a controlului mental asupra oamenilor?

Conform documentelor pe care le-am văzut, un cetăţean din 40 este purtătorul unui implant. Nu întotdeauna am înţeles scopul acestor aparate minuscule, însă guvernul crede că alienigenii le utilizează pentru a-şi alcătui o armată de indivizi care să poată fi „pusă în mişcare” şi, la un semn, întoarsă împotriva noastră. Este foarte important să ştiţi că deocamdată suntem încă foarte departe de a ne putea

---

3 Acest paragraf a fost adăugat textului cu ocazia revizuirii din 21 noiembrie 1990. Pasajul suprimat poate fi citit în noua ediţie din 2004 (Cooper, 2004, p. 40) şi este următorul: „Deci grupul Bilderberg, CFR şi Comisia Trilaterală constituie nucleul GUVERNULUI SECRET. Ele conduc ţara prin intermediul organizaţiei MAJORITY-12 şi al Societăţii Jason, adică prin înalţii funcţionari guvernamentali care, în cea mai mare parte, sunt membri ai acestuia”.

măsura cu alienigenii.

Pe 26 aprilie 1989, am înaintat Senatului SUA şi Camerei Reprezentanţilor 536 de exemplare dintr-o „petiţie acuzatoare”, şi până la această dată, 23 noiembrie 1990, nu am primit decât 6 răspunsuri, cu 4 mai mult decât în mai 1989[1].

Concluziile se impun de la sine

1. Există indivizi umani care au construit o structură secretă pentru a-şi extinde puterea bazându-se pe credinţa că prea puţin a mai rămas până la ziua în care, fie ca urmare a propriei ignoranţe, fie din voinţă divină, planeta Pământ se va autodistruge. Ei cred cu sinceritate că sunt pe cale de-a salva, la timp, omenirea, însă este o crudă ironie că, pentru aceasta, s-au crezut obligaţi să se alieze cu o rasă extraneană aflată ea însăşi în situaţia de a lupta cu disperare pentru a-şi asigura propria supravieţuire. Cele două acţiuni laolaltă au necesitat, atât din punct de vedere moral, cât şi legal, o mulţime de compromisuri despre care ne dăm astăzi seama cât sunt de prosteşti şi care se cuvine a fi îndreptate începând prin a le solicita celor responsabili să dea seamă de faptele lor. Cu cât le înţeleg mai mult teama şi graba ce au stat la baza deciziilor lor, cu atât mai mult nu pot găsi scuze pentru ceea ce au făcut.

Istoria este marcată de aceste grupuri mici şi puternice care s-au crezut mereu singurele capabile să hotărască soarta a milioane de oameni, deşi n-au făcut niciodată altceva decât să provoace dezastre. Marea noastră civilizaţie îşi datorează propria existenţă respectării principiilor libertăţii şi democraţiei. Am deplina convingere că nici o naţiune nu va putea fi vreodată prosperă nesocotind aceste principii. Este timpul să fie dezvăluit publicului întregul adevăr şi să ne unim eforturile pentru salvarea întregii omeniri.

2. La ora actuală, suntem manipulaţi de puterile extraneene şi de puterile pământene care şi-au dat mâna formând un guvern mondial pentru a supune ambiţiilor lor o

1 La data de 23 mai 1989 Cooper nu primise, după spusele sale, decât două răspunsuri: cel al senatorilor Daniel P. Moynihan şi Richard G. Lugar (Cooper, 2004, p. 41).

parte din omenire, ceea ce s-ar justifica prin necesitatea de a rezolva problema esenţială: „Cine va vorbi în numele planetei Pământ?” Se stabilise deja că, în această etapă a evoluţiei sale, omul nu este suficient de matur pentru a fi capabil să acţioneze corect în raport cu o rasă extraneană. Ne confruntăm destul cu problema interrasială dintre oameni, pentru a mai lua în calcul introducerea unei rase extraterestre, total străine. Ar fi oare linşată, scuipată în faţă sau ridicată în slăvi? Posibila discriminare ar avea ca rezultat întâlniri neplăcute prin care omenirea să fie condamnată din cauza evident superioarei lor tehnologii? Oare conducătorii noştri au hotărât să ne ţină izolaţi în ţarcul nostru? Singura cale de a împiedica acest scenariu să devină realitate este să producem un salt în evoluţia conştiinţelor, o schimbare radicală pentru întreaga rasă umană. Nu am nici o idee despre cum s-ar putea face asta, dar ştiu că avem o nevoie disperată ca un astfel de lucru să se întâmple. Schimbarea trebuie făcută foarte rapid şi pe nesimţite.

3. Guvernele oficiale au fost în întregime acaparate de forţele extraneene care nu au alt interes decât să ne reducă pe toţi la sclavie, chiar şi cu preţul nimicirii totale a speciei umane. Şi în această privinţă, trebuie să facem tot ce ne stă în putere pentru a nu lăsa acest lucru să se întâmple.

4. Chiar dacă nimic din tot ce am spus până acum n-ar fi adevărat, să admitem totuşi că, în ultima vreme, au loc evenimente care ne depăşesc înţelegerea; dar, orice ar fi, prima noastră îndatorire este să cerem cu insistenţă descoperirea adevărului, căci altminteri n-am putea decât să ne învinuim singuri că suntem pe punctul de-a culege roadele propriilor acţiuni şi, mai ales, ale propriei pasivităţi din ultimii 44 de ani. De vreme ce totul se întâmplă numai din greşeala noastră, tot noi suntem singurii care pot schimba evenimentele viitoare. În cea mai mare parte, soluţia constă în educaţie. În rest, este necesară abolirea secretului.

5. Nu exclud posibilitatea să fi fost manipulat în tot acest timp şi ca tot acest scenariu extranean să fie, de fapt, cea mai mare farsă din istorie, având scopul de a crea un duşman — străinul provenit din spaţiul extraterestru —, astfel încât să grăbească formarea unui guvern mondial. Am găsit o dovadă

că şi această ipoteză ar putea fi adevărată. Am inclus documentul în anexă. Vă sfătuiesc să consideraţi acest scenariu ca posibil.

Oare din indolenţă, ignoranţă ori naivitate s-a întâmplat să abdicăm de la cea mai elementară dintre îndatoririle noastre politice, începând să fim vigilenţi în privinţa unui guvern care se laudă că ar fi întemeiat „pe popor, prin popor şi pentru popor" şi a cărui structură a fost în aşa fel gândită încât să se evite ca o mână de indivizi să poată hotărî, atât de făţarnic, asupra destinului unui întreg popor? Dacă ne-am fi făcut datoria, nu s-ar fi ajuns niciodată în această situaţie, însă cei mai mulţi dintre noi nu cunosc nici măcar funcţiunile elementare ale statului. Hotărât lucru, am devenit o adevărată turmă de oi, şi ce soartă ne aşteaptă dacă nu abatorul? Este timpul să ne ridicăm, să ne ţinem pe picioare, cum au făcut-o părinţii noştri, şi să păşim drept ca fiinţe umane. Vă amintesc numai că şi lagărele naziste de exterminare depăşeau nu doar imaginaţia evreilor din Europa, ci a tuturor popoarelor acestei lumi. Prizonierii evrei păşeau cu supunere spre camerele de gazare, cu toate că şi ei fuseseră avertizaţi[1].

Trebuie să înţelegeţi că, reală sau nu, prezenţa alienigenilor a fost utilizată la neutralizarea unor părţi mari opuse ale populaţiei: „Nu vă neliniştiţi, generoşii noştri fraţi din spaţiu vă vor salva". Aşa ceva poate servi şi la acoperirea lipsei unei ameninţări extraterestre care să justifice o Nouă Ordine mondială: „Extratereştrii sunt printre noi". Cea mai importantă informaţie de care veţi avea nevoie pentru a vă decide viitoarele acţiuni este că Noua Ordine mondială înseamnă distrugerea suveranităţii naţiunilor, inclusiv a Statelor Unite. Noua Ordine mondială nu poate şi nu va trebui să permită Constituţiei noastre să existe în continuare. Noua Ordine mondială va fi un sistem socialist totalitar. Vom deveni sclavi înlănţuiţi ai unui sistem economic lipsit de bani lichizi.

Dacă documentele pe care le-am studiat cât timp am lucrat la serviciile de informaţii ale marinei sunt veridice, atunci

1 În versiunea originală din mai 1989, mai există următorul pasaj: „Adolf Hitler e doar un palid reper faţă de ororile de care sunt în stare entităţile extraneene, căci pot afirma în faţa voastră că era el însuşi manipulat de către acestea" (Cooper, 2004, p. 43).

ceea ce aţi citit aici este probabil cel mai aproape de adevăr din tot ce s-a scris până acum. Dacă, dimpotrivă, este o diversiune, atunci ceea ce aţi citit până acum este exact ceea ce vor Illuminati să vă facă să credeţi. Pot să vă asigur, fără cea mai mică umbră de îndoială, că, şi în cazul în care abenigenii nu există în realitate, tehnologia ESTE CAT SE POATE DE REALĂ. Navele antigravitaţionale există, şi piloţii care le conduc sunt fiinţe omeneşti. Eu şi alte câteva milioane am fost martori. Sunt construite din metal, sunt maşini, au diferite mărimi şi forme şi este cu totul evident că sunt conduse de o entitate înzestrată cu inteligenţă.

VI. Un mare vulgarizator: Jan van Helsing (Jan Udo Holey, zis): Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle (prima ediţie germană, 1993) Livre jaune n°5 (1997, 2001)

Jan Udo Holey s-a născut la Dinkelsbühl, în Bavaria, la 22 martie 1967, iar la 26 de ani, înainte de a începe o carieră ca eseist, era vindecător. Alături de David Icke, el poate fi considerat unul dintre reprezentanţii tipici ai noului conspiraţionsim cu influenţe de esoterism apărut în ultimul deceniu şi propagat prin broşuri, casete şi texte difuzate pe internet[1]. Spre deosebire însă de Icke, Holey duce o existenţă discretă: evită să fie fotografiat, nu ţine conferinţe, iar interviurile sale sunt puţine la număr. În 1993 a publicat cartea care avea să-l propulseze pe scena esoterismului german, dându-i alura de „îndrumător spiritual" al uneia dintre facţiunile noului extremism de dreapta: *Geheimgesellschafteen und ihre Macht im 20. Jahrhundert oder Wie man die Welt nicht regiert.* Doi ani mai târziu, în timp ce cartea era tradusă în engleză şi în franceză[2] — *Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XX siècle, ou comment on ne dirige pas le monde —,* Holey a publicat un al doilea volum: *Sociétés secrètes 2.* În Franţa şi în ţările francofone, în care lucrările sale au apărut anonim sub titlul *Livre jaune n°5, n°6* şi n°7 (1997, 2001, 2004), adevăratul său nume n-a fost cunoscut decât de câţiva specialişti aparţinând cercurilor esoterice sau extremei drepte germane. După mărturia părinţilor săi, Luise şi Hannes Holey, ei înşişi autori de lucrări destinate secţiunii „Esoterism" (Hannes Holey, 1997), el nu ar

1 V. analiza cazului Holey în Gugenberger/Petri/ Schweidlenka, 1998, pp. 167-266; GoodrickClarke, 2002, pp. 293-299; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 83-95.

2 Prima ediţie franceză (Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle, ou comment on ne dirige pas le monde) va face obiectul unor acuzaţii şi, pentru a nu atrage atenţia asociaţiilor antirasiste şi a autorităţilor, editorul va schimba titlul lucrării, care va deveni *Livre jaune n°5* (1997, 2001).

fi avut deloc legături cu oamenii, dar ar fi avut contacte privilegiate cu extratereştrii şi cu personaje ale trecutului[1]. Pe la mijlocul anilor 1990, Holey devenise celebru în Germania printre esoterişti şi ufologi.

Dimensiunea antisemită a scrierilor sale, unul dintre argumentele forte ale volumului vânzărilor, nu a scăpat neobservată anumitor asociaţii, astfel că, în 1996, *Sociétés secrètes* 2 a fost retrasă din librării[2]. Holey a răspuns abil atacurilor gazetăreşti şi urmăririi în justiţie, astfel încât s-a plasat sub aura martiriului, comparându-se cu Salman Rushdie. În Germania, popularitatea sa a continuat să crească, scrierile sale bucurându-se de un public nou, de limbă engleză, dar mai cu seamă francofon. În iunie 1997, Michael Hesemann, fondatorul periodicului de ufologie *Magazin 2000,* estima că aproximativ 50% din scena ufologică germană era „infectată de virusul Helsing”[3]. În 1998, într-o importantă lucrare dedicată „teoriilor complotului mondial”, profesorii universitari Gugenberger, Petri şi Schweidlenka constatau că Holey reuşise, cu lucrările sale eclectice care ştiau să îmbine teme ufologice şi pseudoştiinţifice, să „atingă un nivel de popularitate pe care alte teme esoterice cultivate de extrema dreaptă, cum ar fi mitologia germanică neopăgână, cultul runic sau tezele reîncălzite anterioare nazismului, nu reuşiseră niciodată să-l atingă”[4].

VI. 1. Documente

Aceste documente se referă la debutul lui Jan van Helsing ca autor „antimondialist” de inspiraţie esotero-complotistă şi sunt extrase de pe un website[5]. În introducere, există câteva fraze care, printr-un amestec de naivitate şi convingeri conspiraţioniste, reflectă un gen de discurs specific multora dintre producătorii unei noi „subliteraturi” ce nu respectă

1 Meining, 2004, p. 515
2 Meining, 2004, p. 521
3 Citat de Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 195 şi de Meining, 2004, p. 521
4 Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 170
5 http://ww.iwam.fr/pk_workshop (26 aprilie 2005).

elementare constrângeri formale (ortografie, sintaxă, semantică etc.), colectând fără discernământ zvonuri, clişee, informaţii aproximative ori false, teze himerice şi viziuni delirante:

> Pentru unii, cartea *Sociétés secrètes* poate părea, din cauza lungimii ei, greu de citit. Cu toate acestea, ea explică metodic *cine controlează, lumea noastră* şi prin ce mijloace.
>
> Suntem adesea sub impresia că citim un roman ştiinţifico-fantastic sau chiar unul de groază, deşi autorul nu vorbeşte decât despre planeta noastră şi despre secolul în care trăim. Impresionant!
>
> ATENŢIE: deoarece afirmaţiile autorului merg destul de departe, totul trebuie citit cu prudenţă, însă, aşa cum el însuşi spune: *„dacă fie şi numai 10% din ceea ce descriu în această carte este adevărat, atunci este deja foarte grav”.*
>
> Mi-e foarte teamă că partea de adevăr nu se limitează la 10%...
>
> Citiţi în plus capitolul „Ce putem face?” sub forma unui articol publicat pe acest site”[1].

După reproducerea textului de prezentare a cărţii şi a celui din prefaţa editorului, urmează un extras din corespondenţa dintre autor (care semnează Jan van Helsing) şi editor (care semnează: K.D. Ewert-Gamalo Tiozon[2]), precum şi cuprinsul primei versiuni a cărţii lui Holey (cu variantele versiunii franceze definitive).

Prezentarea lucrării Sociétés secrètes pe coperta a IV-a a cărţii semnate Jan van Helsing:

„Nimic din ceea ce priveşte politica nu este rodul întâmplării! Să fim siguri că tot ceea ce se întâmplă în politică a fost, bineînţeles, programat!”

F.D. Roosevelt

Chiar credeţi că ştiţi cu adevărat ce se întâmplă pe planeta noastră?

---

1 Este vorba de cap. 55 al cărţii lui Holey *(Livre jaune n°5,* pp. 285-306).

2 Asupra raporturilor dintre Holey şi Ed. Ewert (Klaus Dieter Ewert) v. şi Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 191-204)

Foarte mulţi autori au spus deja că numai personajele cu adevărat puternice exercită un control absolut asupra tuturor evenimentelor din lume. Jan van Helsing ne pune faţă în faţă cu această afirmaţie; el ne arată amestecul lojilor şi al ocultismului cu marea finanţă şi înalta politică. Cu toate acestea, ne face serviciul de-a nu mai arunca vina, cum se-ntâmplă de-atâtea ori, pe francmasoni, pe sionişti sau pe Satana. El atacă miezul problemei, se exprimă fără menajamente, precum tinerii epocii sale, care n-au nici o teamă să înfrunte sistemele criminale bazate pe control, putere şi manipulare. Această carte nu este doar rezultatul anilor de cercetări şi al fişelor de lectură, ea expune şi rapoarte ale foştilor agenţi secreţi din diferite ţări. Autorul nu se mulţumeşte să ne arate dedesubturile politicii, el ne aduce la lumină ce ne-a fost ascuns până acum: existenţa unei tehnologii care ar putea să scoată foarte repede omenirea din starea jalnică în care este dinadins menţinută. Iată o nouă abordare a lumii în care trăim. Cititorul va fi zguduit de lectura acestei cărţi şi stârnit să o parcurgă dintr-o suflare.

PREFAŢA EDITORULUI

Dragă cititorule, bun găsit.

Viaţa unui editor este destul de zbuciumată. El nu este niciodată la adăpost de surprize. În toamna lui 1993, am primit telefon de la un tânăr care nu voia să-mi spună numele său. Tocmai scrisese o carte care urma să aibă efectul unei bombe.

Era în căutarea unui editor, dar voia să-şi păstreze anonimatul. I-am dat acordul şi l-am rugat să-mi trimită manuscrisul.

Câteva zile mai târziu, am primit prin poştă o dischetă împreună cu o sumă de bani. Nici un nume în dreptul expeditorului. Exista şi o scrisoare pe care o puteţi citi în continuare.

Am imprimat numaidecât textul şi l-am citit dintr-o suflare cu cel mai mare interes. Deşi mă aflam oarecum la curent cu maşinaţiunile urzite în cercurile înalte ale societăţii, la sfârşitul lecturii eram zguduit. Evident, nu am avut

posibilitatea să verific exactitatea informaţiilor scrise în această carte, însă, chiar dacă numai o parte corespunde adevărului, îmi devine astfel uşor de înţeles de ce mai există încă atâta sărăcie pe planeta noastră, de ce majoritatea oamenilor trăiesc la limita subzistenţei şi mai înţeleg de ce bogăţia întregii lumi şi întreaga putere pe pământ se găsesc în mâinile câtorva indivizi fără scrupule.

Nimeni nu poate nesocoti această carte!

Cu stimă,
K.D. Ewert-Gamalo Tiozon

SCRISOAREA AUTORULUI (1993, toamna)

Dragă domnule Ewert,

În urmă cu aproximativ un an un prieten mi-a prezentat revista Résolut, pe care o conduceţi. Am fost surprins să găsesc publicate acolo numeroase texte din cărţi de critică privind domenii foarte diferite. Sunt impresionat de curajul de care daţi dovadă şi care este absolut necesar pentru a oferi astfel de cărţi în deplină libertate, potrivit conceptului dumneavoastră de „realizare cu energie liberă”.

Dacă am înţeles corect din lectura revistei dumneavoastră Résolut, aveţi posibilitatea să publicaţi şi texte aparţinând unor debutanţi, dacă acestea sunt convingătoare şi dacă autorul participă la finanţare. Vă trimit, prin urmare, această dischetă cu manuscrisul meu intitulat Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle.

Desigur, vă veţi întreba cum am obţinut toate aceste informaţii. La drept vorbind, eu căutam cu totul altceva când am dat de tema „lojile secrete şi politica”.

Ştiţi, de bună seamă, că întreaga materie, de la microcosmos la macrocosmos, se susţine prin forţe electromagnetice.

Dacă se găseşte mijlocul de a interveni în acţiunea acestor forţe electromagnetice şi de a le modifica, atunci se poate acţiona, pe de o parte/asupra materiei şi, pe de altă parte, asupra timpului. La aceste două obiective se poate ajunge pe două căi: cu sau fără ajutorul maşinilor. Este vorba despre farfuriile zburătoare antigravitaţionale, ceea ce numim de

obicei OZN şi care se pot deplasa independent de câmpul magnetic terestru graţie câmpului magnetic pe care ele îl generează (antigravitaţia) şi, pe de altă parte, despre module spaţiu-timp[1]*. Alte maşini care se pot cupla la câmpurile electromagnetice şi pot să le transforme în energie utilă sunt cunoscute sub denumirea de maşini cu energie liberă (de ex. convertoarele de tachioni, motoarele spaţiu-cuantă)*[2]*.*

Individul uman care poate să modifice materia prin rotirea propriului câmp magnetic executată conştient sau MERKABAH este cunoscut sub numele de AVATAR (cel mai cunoscut lumii occidentale a fost Yeshua ben Joseph = Isus, care era considerat un maestru printre avatari). Acestor indivizi le stă în putinţă să creeze ceva plecând direct de la ether (materializarea), să transforme materia (de ex. să schimbe apa în vin sau plumbul în aur, ca în alchimie), să anuleze greutatea, să planeze ori să păşească pe apă (levitaţia), să se deplaseze în spaţiu comprimând timpul (teleportare), să vindece pe loc prin modificarea structurii celulei etc...

Am avut privilegiul de-a învăţa devreme cum se educă spiritul, astfel că mi-a venit uşor să-mi programez inconştientul într-un scop precis, să trăiesc în acord cu legile cosmosului şi să-mi dezvolt capacitatea de clarviziune. În conformitate cu legea rezonanţei[3]*, am început să atrag persoane având aceeaşi înzestrare ca mine. La cei 26 de ani împliniţi, am străbătut toate cele 5 continente şi aproape în fiecare ţară am putut vedea maşinile descrise anterior şi am putut întâlni avatari*[4]*. În Noua Zeelandă, pentru a nu vorbi decât despre această ţară, am cunoscut mai multe persoane care se refugiaseră acolo: începuseră să aibă serioase*

---

1 Cititor al lucrărilor lui W. Cooper, Holey va deveni în cursul anilor 1990 unul dintre principalii reprezentanţi ai ufologiei conspiraţioniste.

2 Ne aflăm în faţa unui buchet de referinţe eteroclite, de la „energia liberă” a lui Nikola Tesla (*Livre jaune n°5,* pp. 229 *sq.)* la vrii, aşa cum ar fi fost el utilizat, potrivit mitologiei ufo-naziste, de naziști (ibid*.,* p. 154 *sq.;* v. *supra,* cap. VII) şi, de asemenea, în faţa câtorva viziuni pseudoştiinţifice preluate prin intermediul literaturii ufologice americane.

3 *Livre jaune n°5,* pp. 293-296

4 Holey se inspiră aici din personaje ca „îndrumătorii spirituali”, care, în tradiţia „Nobililor călători”, pretind că au vânturat lumea, întâlnind nenumăraţi „oameni remarcabili” (percepuţi eventual ca „avatari”) sau care ar fi beneficat de învăţături secrete.

probleme cu cartelul petrolului şi al electricităţii în Europa, căci realizaseră dispozitive bazate pe energie liberă sau discuri zburătoare antigravitaţionale. Atunci am început să mă întreb de ce nu ştim nimic despre aceste tehnologii şi pentru ce, când vine vorba despre avatari, Biserica evită orice discuţie, prevalându-se de ideea de miracol. De ce, pentru Biserică, Isus şi Buddha sunt fii ai lui Dumnezeu, când, de fapt, ei n-au făcut decât să folosească legi foarte clare, la îndemâna ORICUI de pe această planetă?

Încet, încet am descoperit astfel motivele pentru care asemenea lucruri nu sunt divulgate: fie că aceia care sunt implicaţi fac în aşa fel ca aceste subiecte să nu răzbată niciodată în mass-media ori să fie ridiculizate, fie că, pentru a împiedica orice apariţie în presă pe acest subiect, nu există nici o ezitare de-a se recurge la crimă. Nu mi-am dat seama decât mai târziu că astfel de lucruri trebuie luate în serios: unul dintre prietenii mei, fermier într-o insulă din sudul Noii Zeelande, a descoperit o bază militară a SUA unde erau testate farfurii zburătoare. În mai puţin de 5 ore după ce vorbise despre descoperirea sa, a fost găsit asasinat împreună cu alt martor ocular, aruncat de pe o faleză înaltă. În ce mă priveşte, eu am întâlnit membri ai CIA, US Naval Intelligence şi BND (serviciul federal de informaţii al Germaniei) care erau sau încă mai sunt implicaţi în astfel de proiecte. Mulţi dintre ei nu mai vor să intre în acest joc ucigaş, însă nu au curajul să nu mai participe, căci se tem pentru viaţa lor, desigur, pe bună dreptate. În această carte am adunat informaţii de această natură, dar şi altele, având un caracter la fel de „secret", peste care am dat din întâmplare în cursul cercetărilor mele. Toate conduc către o reţea de societăţi secrete, religioase, ale marii finanţe şi ale politicii[1].

1 De la apariţia primei cărţi a lui Holey (în germană, în 1993), lucrările de „dezvăluiri" fabricate pe acelaşi calapod s-au multiplicat neîncetat. Una dintre aceste recente lucrări „ufologic-complotiste" este semnată Dr. Steven Greer sub titlul *Disclosure* (2001), tradusă în franceză trei ani mai târziu sub acela de *Révélations* (Greer, 2004; ed. a 2-a, 2005). Editorul prezintă cartea (coperta 4) astfel: „Pentru prima oară în Statele Unite, mai bine de 60 de militari, funcţionari, agenţi de informaţii şi angajaţi ai industriei militare au acceptat să depună mărturie privitor la operaţii ultrasecrete şi să dezvăluie adevărul privitor la cele mai extinse programe

În ceea ce mă priveşte, adeseori mă simt hărţuit: fie am impresia că sunt victima unei îngrozitoare neputinţe pe care o împărtăşesc cu cei de vârsta mea şi din cauza căreia foarte mulţi dintre noi se refugiază într-o atmosferă de NO FUTURE, fie răspund imboldului de a lupta cu toată această nebunie. Un ajutor preţios găsesc în legile spirituale şi în mijloacele de perfecţionare personală care ne sunt propuse şi pe care le găsesc foarte eficace, şi mă străduiesc să păstrez un spirit treaz, sincer şi lipsit de prejudecăţi. E de datoria noastră, editor şi autor, să-i trezim la realitate pe ceilalţi. Desigur, numai generaţia tânără actuală a omenirii, de atâta vreme rătăcind pe căi greşite, poate aduce o schimbare pe atât de vătămata planetă Terra.

Am primit de multe ori numeroase şi grave avertismente să nu semnez această lucrare în care mă opun puterilor existente; vă trimit deci manuscrisul meu fără adresa expeditorului, cu speranţa că va avea puterea de-a vă convinge şi că-l veţi putea publica sub pseudonimul meu. În aceste condiţii, sunt gata să renunţ la orice plată.

Îi doresc acestei cărţi putere de înrâurire şi de izbândă şi fie ca ea să se găsească sub cele mai favorabile auspicii ale puterilor spirituale pozitive! Vă adresez, domnule Ewert, toate mulţumirile mele. Să aveţi parte de forţă şi protecţie pentru misiunea dumneavoastră în serviciul adevărului.

Jan van Helsing

Cuprinsul lucrării (prima ediţie)[1]

[Nota editorului]
[Prefaţă („Cuvânt-înainte”)]
Introducere

clandestine din întreaga istorie a omenirii. Aceste mărturii explozive provin din chiar interiorul statului american, pentru a confirma că OZN-urile sunt o realitate, că unele dintre ele sunt de origine extraterestră şi că ele sunt folosite în cadrul unor programe ultrasecrete, de tehnologii care folosesc energii şi moduri de propulsie care înseamnă pentru omenire naşterea unei noi civilizaţii. [...] O carte eveniment după care nu ne va mai fi posibil să afirmăm că suntem singuri în Univers”. V. şi Givaudan, 2005, p. 335.

1 Semnalăm, între paranteze drepte, modificările (adăugirile, reprimările, reformulările) aduse în Livre jaune n°5 (prima ed., 1997, reed. 2001)

1 Sunt atâtea şi atâtea loji
2 Înţelepţii Sionului
3 Francmasoneria în Anglia
4 Familia Rothschild
5 *Protocoalele Înţelepţilor Sionului*
6 „STRICTA OBSERV ANTĂ” [dispariţia ghilimelelor]
7 ILUMINAŢII din Bavaria ai lui Adam Weishaupt
8 Bătălia de la Waterloo
9 Francmasonii în America
10 Karl Marx
11 Plan pentru un guvern mondial
12 Albert Pike şi cavalerii KU KLUX KLAN
13 Traficul de opium şi familia regală engleză în secolul al XVIII-lea
14 Revoluţia Bolşevică şi dedesubturile sale
15 SKULL & BONES
16... S-a sfârşit libertatea în America
17 Portărelul Rothschild
18 Cecil Rhodes şi cavalerii (săi ai) Mesei Rotunde (The Round Table)
19 Cum să regizezi un război mondial
20 Primul Război Mondial văzut de ILLUMINATI
21 OHRANA (fostul serviciu secret al Rusiei ţariste)
22 Petrolul rusesc
23 DECLARAŢIA BALFOUR
24 Şi americanii „vor” să participe la război
25 Ministerul Rockefeller al Afacerilor Externe (CFR)
26 Pregătiri pentru cel de-al Doilea Război Mondial
27 Adolf Hitler îşi oferă serviciile
28 Adolf Schicklgruber[1] şi SOCIETATEA THULE

1 psihanalJstul Walter C. Langer, în *The Mind ofAdolf Hitler* (un raport redactat între 1941 şi 1943 la cererea serviciilor secrete americane şi publicat în 1972), a contribuit semnificativ la răspândirea de informaţii mai mult sau mai puţin fanteziste asupra originilor evreieşti ale lui Adolf Hitler, care sunt deja un standard în argumentările unor autori ca David Icke (Icke, 2005, pp. 336-339), care afirmă că Hitler era un „Rothschild”: „Alois Hitler, tatăl lui Adolf, era copilul nelegitim al Măriei Anna Schicklgruber. Este îndeobşte admis că tatăl lui Alois Hitler, pe numele său Johann Georg Hiedler (Schicklgruber), fusese lucrător în morărit. Oricum ar fi, Alois nu a fost recunoscut de tatăl său şi a continuat să poarte numele mamei până pe la 40 de ani, când şi-a luat numele de

29 SOCIETATEA VRIL[1]
30 Al Doilea Război Mondial
31 Şi ce se petrecea în America în tot acest timp?
32 Germania vrea să capituleze
33 Ajutorul american dat sovieticilor în timpul războiului
34 Protocoalele trebuie îndeplinite
35 Ce a adus al Doilea Război Mondial?
36 Ce a devenit serviciul secret nazist al Gestapoului?
37 Fondarea statului Israel
38 CFR se întăreşte
39 Atentatul împotriva lui Kennedy[2]
40 Cavalerii Ierusalimului
41 Şi Vaticanul?
42 Fondul Monetar Internaţional (FMI)
43 Controlul informaţiei
44 Cum să duci un război biologic şi psihologic?
45 O armă: energia [titlu modificat: „Nikola Tesla: energie liberă”]
46 CIA şi şahul Iranului
47 Saddam Hussein şi „Desert Storm” [Saddam Hussein şi «Furtună Deşert»„)
48 Ce viitor are Orientul Apropiat aflat sub povara conflictelor
49 Reunificarea Germaniei (spre pierzania sa) [capitol suprimat]
50 Ce se întâmplă cu sârbii? [Ce se întâmplă cu sârbii?]

Hitler. [...] Există persoane care se îndoiesc serios că Johann Georg Hiedler a fost tatăl lui Alois [...]. Potrivit unui document austriac, Maria Anna Schicklgruber locuia la Viena la vremea în care a fost conceput Alois. În acea epocă, lucra ca servitoare la reşedinţa baronului Rothschild. De îndată ce familia a descoperit că este însărcinată, a fost trimisă la casa părintească în localitatea Spital, unde s-a născut Alois. Dacă este adevărat că el e fiul unui Rothschild, înseamnă că Adolf are cel puţin pe sfert sânge evreiesc în vene” (Langer, 1973, pp. 113-114, tr. fr. uşor modificată). Langer adaugă: „Bunicul necunoscut al lui Hitler trebuie căutat probabil în acest anturaj magnific [al familiei Rothschild — n.a.]”.

1 Asupra exploatării din punct de vedere ocult şi politic a mitologiei societăţii VRIL v. *suţra*, cap. III, VI şi (mai ales) VII. V. şi Bahn/Gehring, 1997, pp. 8-150; Goodrick-Clarke, 2002, p. 113 *sq.,* p. 164 *sq.,* pp. 294-295; Meining, 2004, p. 516 *sq.*

2 V. *infra,* extrasele reproduse din acest capitol foarte important, tratând despre una dintre temele favorite ale conspiraţionişti lor americani.

51 Situaţia actuală
52 Trecere în revistă a principalelor organizaţii cunoscute ale ILLUMINATI
53 666 [capitol suprimat]
54 Rezumat
55 Ce putem face?
56 Să revenim la ILLUMINATI [„Ca să sfârşim cu Illuminati”]
57 Reguli de urmat [suprimat/reintegrat]
58 Către cei care vor să cerceteze [suprimat/reintegrat]
Anexe
Index de surse
Bibliografie
Literatură complementară. [„Literatură complementară: Illuminati şi conspiraţiile de pe planeta noastră!!!”]

VI. 2. Extras din lucrarea Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XX siècle[1]

Capitol intitulat „Atentatul împotriva lui Kennedy”[2]

Chiar din noiembrie 1963, motivele atentatului împotriva lui J.F. KENNEDY sunt obiectul unor dispute violente. Ştim că tânărul preşedinte era pe punctul de a consolida o orientare proprie în legătură cu probleme de mare valoare strategică, situându-se astfel într-o puternică opoziţie cu interesele majore, politice şi financiare ale ESTABLISHMENT-ului. El nu se dovedea un bun „partener”, iar una dintre cauzele asasinării sale a fost concedierea, la scurt timp după preluarea funcţiei de preşedinte, a lui ALLEN DULLES,

1 Este vorba despre prima traducere franceză a cărţii lui Holey despre puterea societăţilor secrete (1995-1997), făcută după prima ediţie germană (1993). Sursa: http://freeflight.cockpit.be/carll/ext17.html; on en trouve une version légèrement différente dans le *Livre jaune n°5* (Ed. Félix, 2001) pp. 186-195 (precizăm în notă variantele sau adăugirile semnificative).

2 Reproducem acest capitol aşa cum a fost pus on-line de către animatorii site-ului C.A.R.L. (Centre d’Analyses, de Récherches et de Liaisons; http://www.conspiration.cc.sujets/politique/societes_secretes_helsing.html) operând însă anumite corecturi de ortografie sau de punctuaţie. Toate notele sunt ale noastre (P.-A.T.)

atotputernicul şef de la CIA care tocmai suferise un eşec în „operaţiunea din Golful Porcilor” (este vorba despre exilaţii cubanezi înarmaţi de americani care nu au putut debarca în Cuba în aprilie 1961 pentru a-l răsturna pe Castro). Mai dorea, în plus, retragerea câtorva consilieri americani din Vietnam, cărora le-a şi dat acest ordin în octombrie 1963. Ceea ce îi deranja peste măsură pe Illuminati a fost şi faptul că preşedintele dorea să reducă semnificativ activităţile militare întreprinse de CIA în Asia de Sud-Est. Ba chiar, pe 18 iulie 1963, el a înştiinţat Congresul că avea de gând să pună în aplicare măsuri care să reducă deficitul balanţei de plăţi a SUA. El dorea relansarea exporturilor de mărfuri industriale şi colectarea de impozite pe averile din străinătate ale cetăţenilor americani. Impozitul pe dividendele la capitalul investit în străinătate ar fi ajuns până la 15% pe an. Aceasta lovea direct în interesele bancherilor internaţionali. Kennedy s-a dovedit a fi — şi cât de mult! — omul potrivit pentru a apăra drepturile poporului.

„Fenomenul OZN există şi trebuie luat în serios”
(Mihail Gorbaciov, *Soviet Youth, 4* mai 1990).

Pentru a găsi un alt motiv cu mult mai important, să părăsim deocamdată, nu însă pentru mult timp, zona politicului. Să ne amintim că un OZN s-a prăbuşit la 2 iulie 1947 la ROSWELL în statul New Mexico[1]. În această maşinărie au fost descoperiţi patru mici umanoizi. Au existat 92 de martori şi 35 de mărturii ale personalului militar din forţele aeriene ale SUA. Pe 13 februarie a fost găsită o altă navă spaţială în împrejurimile localităţii Azteca, tot în New Mexico, şi o altă prăbuşire a avut loc în aceeaşi regiune la Heart Canyon, la 25 martie 1948. Aparatul avea 33 de metri în diametru, era fabricat dintr-un metal total necunoscut, şi în interiorul lui au fost găsite 16 cadavre care măsurau 1,20 m. În 1949, un alt aparat a fost descoperit la Roswell, iar unul dintre pasageri a supravieţuit. Un ofiţer al US Air Force a primit ordinul să îl ducă la Los Alamos, unde se găseau pe

1 Asupra „incidentului Roswell” şi asupra legendei pe care a prilejuit-o, v. studiul critic al lui Pierre Lagrange, 1996, şi analizele antropologice ale lui Wiktor Stoczkowski, 1999.

atunci cele mai păzite instalaţii ale Armatei SUA (acolo fusese construită prima bombă atomică lansată asupra Japoniei chiar de la baza aeriană Roswell). Pasagerul a fost descris drept umanoid-reptiloid cu anumite caracteristici specifice insectelor. A fost numit EBE (Extraterrestrial Biological Entity). EBE a relatat că indivizii din rasa lui vizitează Terra de 25.000 de ani, că vin dintr-un sistem cu un soare dublu în centru, că planeta lor era deşertică şi că soarele constelaţiei lor era pe cale de dispariţie. El a mai spus că aveau baze subterane în diferite ţări ale lumii. EBE i-a confirmat tânărului colonel care îl însoţea că reîncarnarea şi supravieţuirea sufletului corespund legilor universului. Toată relatarea lui EBE a fost notată şi înregistrată sub numele de cod *Yellow Book (Livre jaune)*[1]. S-a încercat apoi, fără succes, contactul cu rasa lui EBE. Acest proiect purta numele de cod SIGMA. La sfârşitul lui 1951, EBE s-a îmbolnăvit grav. Deoarece funcţiunile biologice ale corpului său depindeau de aportul de clorofilă, s-a făcut apel la botanistul dr. Guillermo Mendoza pentru a-l vindeca. EBE a decedat la Los Alamos la 18 iunie 1952 „din cauze necunoscute". Colonelul care răspundea de el i-a plâns moartea, căci ajunsese să-i fie ca un copil. Mai târziu, în cadrul proiectului ROBERTSON-PANEL, evenimentul a fost adaptat pentru ecran: filmul *E. T.*[2] Acest film de science-fiction avea, de fapt, ca scop familiarizarea publicului cu o realitate ce nu mai putea fi ignorată.

---

1 Holey se inspiră aici din Milton William Cooper, *The Secret Government* (1989); v. Cooper, 1999, p. 11.

2 Este vorba despre popularul film al lui Steven Spielberg, *E.T. — Extraterestrul*, peliculă SF lansată în 1982. Pasionat de literatura de mărturii despre OZN-uri şi extratereştri, regizorul realizase în prealabil *Intîlnire de gradul trei* (1977). Cu riscul de a legitima existenţa OZN-urilor, cineastul declarase în legătură cu acest film: „Nimic din ceea ce este relatat acolo nu mi s-a întâmplat personal, ci este doar rezultatul unor îndelungi cercetări. Am citit tot ceea ce era de citit pe rafturi, şi inspiraţia mi-a venit când am început să întâlnesc oameni care trăiseră personal astfel de experienţe. Am luat interviuri până când mi-am spus că nu au cum să mă mintă chiar toţi..." (citat de Alexandre Poncet, *„La réalité dépasse la fiction. Les spéculations scientifiques de Steven Spielberg", Fantastic Report,* supliment nr. 1, vara 2005, p. 35). Printre primii, Spielberg l-a întâlnit şi pe Joseph Allen Hynek (1910-1986), despre care se spune că a fost pentru studierea OZN-urilor ceea ce Elvis Presley a fost pentru muzica uşoară (Nixon, 2002, p. 86, nota 2). V. Hynek, 1975.

Pe 6 decembrie 1950, o altă farfurie zburătoare de 30 de metri s-a prăbuşit lângă Laredo, Texas. Printre resturi a fost găsit şi un pasager calcinat având aproximativ 1,30 m şi un cap extrem de mare. Când au apărut şi fotografii, incidentul a suscitat o vie emoţie în opinia publică. La 20 mai 1953, la Kingman, Arizona, a fost recuperată o altă farfurie cu un diametru de 10 metri. Cele 4 cadavre găsite au fost transportate, ca şi în cazurile precedente, la baza aeriană Wright Patterson, hangarul 18. (Cum spun cu atâta dreptate americanii: uneori viaţa bate filmul!)

Încă de la prima prăbuşire, au fost create mai multe organizaţii secrete pentru a se ocupa de tot ceea ce avea legătură cu OZN-urile. Cea mai importantă a fost MAJESTIC 12, fondată la 12 septembrie 1947 de către preşedintele Truman, de care depindeau toate proiectele ei (numele de cod pentru acest preşedinte era MAJESTY). Printre cei 12 membri îi remarcăm pe dr. Vannevar Bush, consilier ştiinţific al preşedintelui, pe ministrul apărării Forrestal, pe Nelson Rockefeller, pe Allen Dulles, şeful CIA, şi pe J. Edgar Hoover, şeful FBI. Ceilalţi membri făceau parte din CFR. Toţi cei 12 fuseseră membri ai JASON SOCIETY sau JASON SCHOLARS, elita Ordinului SKULL & BONES[1]. Sediul acestui grup era în Maryland, accesibil numai pe calea aerului şi supranumit în cercurile avizate Country Club.

Proiectele concepute de conducerea MJ-12 sunt, printre altele, următoarele:

- proiectul MAJI, adică Majority Agency for Joint Intelligence, care se ocupă cu tot ceea ce priveşte serviciile secrete; MAJIC înseamnă controlat de Maji. Toate informaţiile şi dezinformările privind OZN-urile şi extratereştrii sunt exploatate în comun cu CIA, NSA, DIA şi Naval Intelligence;
- proiectul SIGN privitor la studierea fenomenului OZN; ulterior, acest proiect a fost denumit GRUDGE (engl. „resturi”), probabil din cauza numeroaselor rămăşiţe de corpuri umane care au fost găsite în două dintre farfuriile zburătoare prăbuşite;
- proiectul BLUEBOOK privitor la salvarea OZN-urilor

1 V. Cooper, 1999, p. 21.

prăbuşite; în acord cu scopurile proiectului ROBERTSON-PANEL, urmăreşte să dezinformeze cu premeditare publicul;
- proiectul SIGMA privitor la comunicaţiile cu rasa lui EBE;
- proiectul SNOWBIRD priveşte tehnologiile provenite de la obiecte zburătoare extraterestre pentru a experimenta pilotarea de către oameni a unor astfel de nave;
- proiectul AQUARIUS serveşte drept acoperire pentru a coordona programele de cercetare şi de contact cu extratereştrii;
- proiectul GARNET studiază influenţa extratereştrilor asupra evoluţiei rasei umane;
- proiectul POUNCE priveşte jefuirea navetelor zburătoare prăbuşite şi examenul biologic făcut asupra corpurilor pasagerilor;
- proiectul REDLIGHT hotărăşte asupra încercărilor făcute în zbor cu nave spaţiale care au fost găsite sau au fost puse la dispoziţie de către extratereştri; în acest moment, acest proiect este desfăşurat în AREA 51 (GROOM LAKE, Nevada);
- proiectul LUNA este numele de cod pentru baza extraterestră de pe Lună, care a fost văzută şi filmată de astronauţii de pe Apollo; acolo este o exploatare minieră şi sunt parcate mari astronave în formă de trabuc. DELTA FORCE sunt unităţi speciale, pregătite pentru toate aceste proiecte.

Conform raportului Cooper (fost agent al Naval Intellingence) şi mărturiilor lui George Segal, CIA a fost ea însăşi creată special pentru a ascunde existenţa extratereştrilor, ca şi Grupul Bilderberger[1]. De aceea, nu voi

1 Asupra aceastei organizaţii, pretins secrete şi atotputernice (ea este câteodată numită „Guvernul invizibil"), v. *Livre jaune n* °5, pp. 261-262. Holey şi alţi autori conspiraţionişti mai noi utilizează dosarul publicat în săptămânalul de extremă dreaptă american *The Spotlight,* în septembrie 1991: *„The Bilderberg Group and the World Shadow Government"* (un număr special de 8 pagini cu numeroase reeditări). Grupul Bilderberger este deja un loc comun în literatura cqnspiraţionistă. Numele este împrumutat de la un hotel din localitatea Oosterbeek din Olanda, unde prinţul Bernhard al Ţărilor de Jos a reunit în mai 1954 cam 100 de industriaşi, bancheri şi reprezentanţi ai lumii academice şi politice pentru o consfătuire. Printre numeroasele referinţe, v. şi bestsellerul lui Gary

trata acest Grup decât din punct de vedere politic [...][2].

Să revenim acum la KENNEDY. După ce a fost ales preşedinte şi a fost informat despre OZN-urile recuperate şi despre proiectele secrete născute în jurul lor, inclusiv cele privitoare la studierea supravieţuitorilor, Kennedy a vrut să facă toate aceste informaţii publice. Ministrul apărării Forestal, care era şi membru al Majestic 12 şi care încercase şi el să facă acelaşi lucru, a fost aruncat pe fereastra spitalului, spânzurat cu cearşaful de pe pat, la 29 mai 1949. Kennedy, care trebuia să aibă o soartă asemănătoare, a fost asasinat la 29 noiembrie 1963 la Dallas.

Primul glonţ a venit într-adevăr de la unul din etajele depozitului de carte, însă nu a fost mortal. Lovitura de graţie i-a fost aplicată de către şoferul propriei limuzine, agentul CIA William Greer, care a ţintit spre capul preşedintelui cu o armă din dotarea CIA. Când priviţi cu încetinitorul filmul original al atentatului şi vă îndreptaţi atenţia către şofer, este clar că acesta s-a întors având arma în mână şi a tras atunci când partea din spate a capului lui Kennedy a explodat. Primul glonţ de puşcă nu a servit decât la crearea unei diversiuni.

În filmele proiectate în majoritatea ţărilor occidentale, şoferul nici nu apare. Într-o emisiune a postului german de televiziune ARD, la emisiunea „Spiegel TV" s-a încercat, pe 21 noiembrie 1993, convingerea spectatorilor că atentatul nu avea nimic de-a face cu CIA, în timp ce RTL difuza simultan o emisiune cu păreri contrare. Lăsând la o parte comentariile, nici unul din cele două posturi de televiziune nu a difuzat vreodată filmul în întregime. În filmele ulterioare nu exista şoferul. Însă acela care ştia că trebuie să-şi îndrepte atenţia către el, urmărind filmul original, putea vedea că şoferul este acela care a tras cu arma din dotare asupra preşedintelui.

John Lear, moştenitorul lui Lear Aircraft, a găsit trei filme originale, dintre care unul în Japonia. El le-a analizat pe

---

Allen *None Dare Gali It Conspiracy,* Seal Beach, CA, Concord Press, 1972, pp. 93-97; Sutton, 1986, pp. 37-39; Deyo, 2004, pp. 161-171. Nici conspiraţioniştii francezi nu se lasă mai prejos; v. Coston, 1984, pp. 156-160, şi 1986; Bordiot, 1974 şi 1987, pp. 111-113; Moncomble, 1981, p. 68 *sq.;* Virion, 1992 (1965), pp. 85-93.

2 Aici a fost suprimat un pasaj privitor la relaţiile între „extraneeni" şi vârfurile conducerii politice americane (*Livre jaune n°*5, pp. 189-192).

computer pentru a le dovedi autenticitatea. Şi el, şi William Cooper ţin conferinţe astăzi peste tot în SUA şi nu au putut obţine niciodată acolo filme originale. Cooper şi-a pierdut piciorul drept din cauza acestui film, fiind victima unui atentat, în 1973. În urma acestuia, televiziunea japoneză a difuzat de mai multe ori filmele originale în jurnalele de actualităţi la ore de mare audienţă. Analiza pe computer a prilejuit identificarea armei care poate fi descrisă ca una dintre acelea având calibru special, aflate în dotarea CIA. Şi glonţul este de asemenea special conceput de către CIA pentru a exploda în creier şi a-i provoca dezintegrarea.

La pregătirea atentatului au participat agenţi CIA ca Orlando Bosch, E. Howard Hunt, Frank Sturgis şi Jack Rubenstein (alias Jack Ruby). Drept răsplată, CIA i-a şters acestuia din urmă imensele datorii acumulate la jocurile de noroc. Şi Lee Harvey Oswald era agent CIA, iar la data atentatului lucra pentru Ruby. Moartea sa a fost programată. Jack Ruby l-a ucis înainte de a-şi putea dovedi nevinovăţia. Vinovatul fusese găsit; şi nu mai putea dovedi contrariul.

De altfel, cei din CIA îl urau pe Kennedy. Îl socoteau responsabil de înrăutăţirea cursului pe care îl luau proiectele lor în Vietnam, în Cuba şi în problema OZN-urilor. Un lucrător de la CIA care participase la operaţiunea Golful Porcilor spune că toţi colegii săi de birou s-au ridicat şi au aplaudat zgomotos la auzul veştii morţii lui Kennedy. În faţa Comitetului special pentru atentate, au fost dezvăluite multe dintre aceste fapte, dar, conform legilor siguranţei statului din SUA, arhivele rămân închise până în 2029. După aceste audieri, CIA a promis să înceteze orice operaţiune secretă pe teritoriul SUA (dar cine poate să creadă că s-a ţinut de cuvânt?).

Toţi martorii conspiraţiei au fost ucişi sau au murit de cancerul galopant care le-a fost inoculat (şoferul care a tras a murit, de pildă, la 3 săptămâni după atentat).

După Raportul Comisiei Warren, singurul oficial, LEE HARVEY OSWALD, a fost unicul ucigaş. Este ceea ce s-a spus la nici nouă ore după atentat în toate ziarele americane. Conspiraţia dintre CIA şi Comitetul celor 300 a fost astfel trecută sub tăcere. Dintr-un motiv foarte simplu: Illuminati au

fost foarte eficienţi în exercitarea controlului asupra agenţiilor de presă. Este doar un exemplu, printre multe altele, ce dovedeşte că, până în ziua în care un cercetător curajos îşi dă osteneala să facă investigaţii proprii, naţiuni întregi primesc decenii la rând informaţii eronate.

ROBERT F. KENNEDY, fratele lui J.F. KENNEDY, care era de asemenea un obstacol în calea Illuminati, a murit şi el la 5 iunie 1968, cu puţin înainte de a câştiga alegerile prezidenţiale. Numai că, în acest caz, ucigaşul unic a fost găsit SIRHAN SIRHAN. Acesta se afla sub efectul unui drog preparat de CIA special pentru astfel de împrejurări. Pentru a fi sigur că nu-şi va rata ţinta, garda de corp a lui Howard Hughes a tras „glonţul suplimentar", găsit ulterior în capul lui Kennedy. După spusele procurorului, bazate pe probele balistice, ţeava armei nu putea fi mai departe de 5-8 centimetri de capul lui Kennedy. Şi această informaţie a fost ascunsă publicului. Publicaţiile interne ale CFR şi ale Ordinului SKULL & BONES conţin însă aceste informaţii. Conform paragrafului 12 din *Protocoale,* trebuie suprimată orice persoană care este o piedică în calea „planului".

(Istoria completă a atentatului, cu nume, date şi fapte concrete, inclusiv informaţii referitoare la relaţiile Statelor Unite cu extratereştrii, le veţi găsi în cartea lui William Cooper, *Behold a Pale Horse*[1].)

1 „[...] William Cooper, *Le Gouvernement secret* şi în *Operation Cheval de Troie,* aparţinând unui autor anonim [...]" p. 19. În acest text tipic complotist, în care probele se fabrică prin documente sau zvonuri în întregime artificiale, Holey se inspiră mai ales din Bill Cooper (1989 şi 1991), din William Bramley (1990) şi din Herbert G. Dorsey III *(A Secret History of the New World Order,* 1993).

VII. În numele dragostei pentru adevăr: ufologia conspiraţionistă a lui David Icke (n. 29 aprilie 1952 la Leicester, Marea Britanie)

Pentru a ilustra concepţia eclectică a poligrafului britanic David Icke[1], ale cărui lucrări — elemente de conspiraţionism şi ufologie în amestec cu teoria „reptiliană” şi cu diverse alte teme preluate din diferite tradiţii esoterice şi din „înţelepciunea” stil New Age — ajung să semene foarte mult între ele, ni se pare nimerit să reproducem un articol de sinteză difuzat pe internet: „*The Reptilian Connection”* („Conexiunea reptiliană”)[2]. Ca şi textele lui Holey, scrierile lui Icke folosesc în egală măsură teme complotiste şi „esoterice”, spre deosebire de pamfletele lui Sutton ori de celebra conferinţă a lui Myron Fagan, în care prevalează o viziune detectivistă asupra istoriei, iar dimensiunea „esoterică” este prezentă numai accidental. Abordarea conspiraţionistă este prioritară şi în textele lui Cooper, care marchează totuşi începutul unui nou eclectism „esotero-ufologic” în literatura consacrată acestui subiect. În tot acest peisaj, literatura politico-religioasă aparţinând lui William Guy Carr, axată pe denunţarea conspiraţiei luciferiene mondiale, constă şi ea într-un amestec al viziunii detectiviste asupra istoriei cu elemente discret adaptate din tradiţia esoterismului creştin. În cărţile sale însă, Icke nu îşi încheie discursul de divulgare şi denunţare a „megaconspiraţiei” printr-o chemare la război

---

1 Despre David Icke, v. *supra,* cap. I.

2 Originalul în engleză poate fi accesat pe site-ul lui David Icke: http://davidicke.com/icke/temp/reptconn.html. Acest articol rezumă tezele autorului privind istoria secretă a lumii din *The Biggest Secret,* 1999, pe care chiar el o numeşte „cea mai controversată carte de pe planetă”. În ceea ce ne priveşte, ne-am rezumat la a corecta greşelile de ortografie şi de gramatică. Stilul oral şi călduros adoptat de Icke face parte din strategia lui de imagine: el adoptă atitudinea profeţilor New Age care celebrează dragostea şi pacea fără a uita „esenţa vieţii” — căutarea adevărului şi apărarea libertăţii.

împotriva vlăstarelor lui Satana, ci, în stilul profeţilor neocreştini de tip New Age, el aduce laudă „adevărului”, „păcii” şi „dragostei”. Cine ar putea fi împotrivă?

Conexiunea reptiliană

Dacă tocmai v-aţi apucat să-mi analizaţi textul, informaţia cea mai derutantă pe care o veţi găsi pe acest site este fără îndoială aceea despre conexiunea reptiliană. E de înţeles. Este ceva greu de înghiţit pentru versiunea indusă a realităţii noastre. Dar tocmai despre asta este vorba. Dacă vrei să ascunzi ceva popoarelor, învaţă-le să gândească într-un fel cât mai străin posibil de ceea ce se întâmplă cu adevărat. Astfel, dacă realitatea este dată în vileag, ea le va părea tuturor mult prea ridicolă şi fantasmagorică pentru a fi acceptată de majoritate. Şi, de fapt, dacă ţi-ai făcut suficient de bine temele, oamenii vor transforma adevărul în deriziune, calificându-l drept nebunie şi ridiculizând pe oricine ar încerca să-l aducă în atenţie.

Pentru a înţelege modul în care informaţiile de pe acest site se leagă între ele şi formează un întreg coerent, trebuie să citiţi *The Biggest Secret*[1]. Pentru aceia care nu au citit-o încă, iată-i contextul, însă, vă rog, amintiţi-vă în timp ce citiţi ceea ce urmează, că foarte multe dintre informaţiile conţinute în carte vin în sprijinul a ceea ce urmează.

Acum câţiva ani, s-a întâmplat să ajung în punctul în care îmi devenise necesar să definesc mecanismul prin care lumea a ajuns să fie controlată şi condusă de un număr restrâns de persoane (v. *And the Truth Shall Set You Free,* 1995). Îmi era deja clar că această reţea alcătuită din societăţi secrete şi din grupuri clandestine care manipulau instituţiile internaţionale — politice, de afaceri, bancare, militare, mediatice etc. — nu putea să se constituie în numai câţiva ani, nici măcar în

1 Cartea a fost publicată în 1999. Doi ani mai târziu, Icke a reluat tezele ei în *Children of the Matrix* — o viziune a istoriei omenirii întemeiată pe teoria „reptiliană” şi rolul OZN-urilor. Subtitlul lucrării este explicit: „Cum o rasă interdimensională manipulează planeta noastră de mai multe mii de ani”. În acelaşi sens, v. Hatem, 2002, care „studiază” *„La resistance Humani-Terre face au Reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des* Illuminati”.

câteva decenii. Originile acestei reţele trebuie să fie mult mai îndepărtate. Am început astfel să urc pe firul „istoriei”. Am făcut-o ştiind că, dintr-un motiv încă nelămurit, legăturile de sânge şi genetica trebuie să fi avut o importanţă vitală pentru aceşti manipulatori universali, Illuminati sau, mai bine zis, Luminaţii, cei care beneficiau de o lumină pe care o ţineau cu bună ştiinţă ascunsă marelui public.

Mi-am urmat pista fără mare dificultate până în vremea cruciadelor din Orientul Mijlociu, prin veacurile al XII-lea – al XIII-lea. Mai departe, firul se pierdea în timpuri străvechi şi în Preistorie. Acolo, pe tot cuprinsul planetei, am găsit povestiri şi legende despre „zei” veniţi dintr-o altă lume care şi-au amestecat sângele cu cel al oamenilor pentru a crea o specie de creaturi hibride care să împânzească pământul: o reţea! De pildă, în Vechiul Testament se vorbeşte despre „fii ai lui Dumnezeu” care s-ar fi însoţit cu fiicele oamenilor pentru a da naştere unei rase hibride: neftali (ebr. *neftilim).* Dar acest mit nu este decât unul dintre atâtea altele pe aceeaşi temă.

Tăbliţele de lut sumeriene găsite în secolul al XIX-lea pe teritoriul Irakului actual povestesc aceeaşi întâmplare. Se estimează că ele au fost îngropate cu 2.000 de ani î.Hr., dar faptele descrise s-au petrecut cu mult înaintea acestei perioade. Tăbliţele vorbesc despre o rasă de „zei” veniţi dintr-o altă lume care au adus pe planeta noastră cunoştinţe avansate şi care s-au unit cu oamenii pentru a crea o rasă hibridă.

Aceşti „zei” sunt numiţi „Annunakis”, ceea ce se traduce la prima vedere prin „cei din ceruri veniţi pe Pământ”[1]. Vechile texte spun că aceste fiinţe hibride — rezultate din combinarea genelor umane selecţionate cu acelea ale „zeilor” — au devenit conducători, întemeietori ai caselor regale, mai ales în Orientul Apropiat şi Mijlociu, în acele civilizaţii de vârf înfloritoare în Sumer, Babilon şi Egipt. Însă acest fenomen trebuie să se fi produs şi în alte locuri, mai ales în Africa neagră, cum se arată în informaţiile halucinante furnizate pe acest site de şamanul zulu Credo Mutwa şi de incredibilul film *L’Agenda Reptilien* (părţile I şi II). Şamanul povesteşte *aceeaşi* istorie, zămislită însă din tradiţia locurilor sale, ceea

1 V. cap. 13 („Annunakis”) din *Livre jaune n%,* pp. 163-186.

ce am întâlnit şi în multe alte ţări.

Pe tot pământul, în culturile vechi, veţi găsi nenumărate povestiri despre rasa şarpelui. Şarpele — reptilianul — simbolizează relaţia cu Annunakis şi poate alţi „zei” similari. Şi simbolul este larg răspândit. Avem un exemplu chiar în Biblie. Legenda şarpelui din Grădina Edenului este evident provenită din miturile sumeriene, ca şi episodul cu Moise în stufăriş, identic cu întâmplarea unui rege sumerian care domnise cu mult înainte de timpurile biblice.

Este motivul pentru care am fost atât de înmărmurit să-l aud pe Zecharia Sitchin[1], cel mai bun traducător al tăbliţelor sumeriene, spunându-mi că nu există dovezi ale rasei şarpelui în lumea veche... „Las-o baltă”, mi-a spus el. De ce aş face-o atâta vreme cât există din abundenţă dovezi, şi din lumea antică, şi din cea modernă?

Pe această filieră ne-au parvenit „dreptul divin al regilor”, ca şi credinţa că dreptul de a domni asupra oamenilor este primit direct de le Dumnezeu. În realitate nu este nimic „divin” în asta, cu atât mai puţin „Dumnezeu”. Este vorba doar despre dreptul pe care şi l-au arogat „zeii” reptilieni prin hibridările lor genetice. Tot succesorii lor sunt cei care stau la originea familiilor regale şi aristocratice ale Europei. Mulţumită „marelui” Imperiu Britanic şi altor imperii europene, ele au fost exportate mai târziu în Americi, în Africa, în Australia, în Noua Zeelandă, până în Extremul Orient, unde s-au însoţit cu celelalte verigi ale reţelei hibride reptiliene precum cea din China, poate cea mai evidentă, unde simbolul dragonului este însuşi fundamentul acelei civilizaţii.

Familiile umano-reptiliene sunt cele care au dat conducătorii politici şi economici în coloniile imperiilor europene cum, de altfel, o mai fac şi astăzi. Cine sunt ei de fapt? Există sute de milioane de persoane venite să trăiască în SUA după 1776, toate ieşite din rădăcini genetice incredibil

---

1 Citat de David Icke (2001, vol. I, pp. 24, 29-30, 32, 43, 77, 81, 84, 117; 2002, vol. I, pp. 64, 70, 83, 133, 142, 156, 178, 194), Zecharia Sitchin, autor al *Der zwölfte Planet,* este un scriitor la fel de apreciat ca şi Holey (de ex. *Livre jaune n°5,* p. 47, şi nota 3, p. 311; *Livre jaune n%,* p. 171 *sq.)* Despre această referinţă, v. Gugenberger/ Petri/ Schweidlenka, 1988, pp. 172, 246.

de diferite; cu toate acestea — ţineţi-vă bine! —, cei 42 de preşedinţi ai SUA sunt toţi rude între ei. 33 dintre ei au genealogia care urcă până la unul dintre cei mai celebri regi franci: Carol cel Mare. El a constituit una dintre principalele verigi ale unei progenituri care s-a răspândit în Britania, Franţa, Germania şi, în cele din urmă, pe tot pământul.

DESCENDENŢA ÎN FAMILIILE WINDSOR-BUSH (înrudirea familiilor Bush-Windsor-Piso)

Familiile Rothschild, Rockefeller, familia regală britanică şi cele mai importante familii din politica şi economia SUA şi a întregii lumi au o descendenţă COMUNA. Acesta este motivul pentru care familiile din *establishment*-ul părţii de est al SUA se amestecă între ele într-un mod tot atât de obsesiv cum au procedat dintotdeauna familiile europene „regale” sau „nobile”, lucru valabil şi pentru alte familii din toate părţile globului. Nu din snobism, ci pentru a menţine pe cât posibil structura genetică — combinaţia mamifero-reptiliană la nivelul ADN-ului —, care le dă posibilitatea „de a-şi schimba forma”. Pe acest site veţi găsi şi alte referinţe la *shape shifting* (schimbarea formei), fenomen sesizat de atâţia martori care au văzut oameni — care se dovedeau a fi aproape în toate cazurile dintre puternicii acestei lumi — transformându-se sub ochii lor în reptile, pentru ca apoi să revină la forma lor umană. Lucrarea *The Biggest Secret* conţine mai multe informaţii despre acest subiect, iar şamanul zulu Credo Mutwa confirmă că a avut exact aceleaşi experienţe în Africa neagră. Încă o dată, povestirile din vechime şi relatările din ziua de azi au un punct comun. Se spune despre zeii din valea Indului, aşa-numiţii Naga, că ei se pot schimba după voinţă în om sau în şarpe.

Legat de asta: fostul preşedinte al SUA George Bush este amintit cel mai adesea de martorii oculari ai schimbărilor de formă. Era logic ca fiul său să se prezinte la alegerile prezidenţiale din anul 2000.

Preşedinţii nu sunt aleşi prin vot. Ei sunt selecţionaţi prin vocea sângelui (cuvântul sânge este scris cu roşu pe site).

Al Gore, oponentul său „democrat” — în acest partid unic

care este statul american —, este şi el descendent al aceleiaşi linii genetice. Dacă sunteţi atenţi la cei care, oriunde pe acest pământ, au o putere considerabilă, veţi vedea că sunt mereu aceiaşi. Simbolurile reptiliene care vă înconjoară — monştrii de pe catedrale, blazoanele, publicitatea etc. — sunt toate legate de această împrejurare. Fiind prea puţin numeroşi, „zeii” iniţiali nu puteau lua pe faţă stăpânirea asupra planetei. Au făcut-o însă în mod clandestin, sub o aparenţă omenească. Filme ca *They live* şi *The Arrival* (prima versiune), precum şi serialul *V* de la televiziunea americană relatează ceea ce este CU ADEVĂRAT pe cale să se întâmple: dacă domeniul acesta este nou pentru voi, vă recomand cu toată căldura să vedeţi aceste filme pentru a înţelege mai uşor situaţia.

Cercetătorii care investighează Noua Ordine mondială au propriile sisteme de credinţe politice şi religioase cărora le sunt fideli şi pe care le apără. Deşi dezvăluie o parte a conspiraţiei, cei mai mulţi dintre ei resping afirmaţiile mele despre conexiunea reptiliană şi chiar le iau în derâdere. OK, pot face cum vor, însă, după mine, dacă nu se hotărăsc să integreze toate datele într-o viziune globală, nu vor putea înţelege ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul nostru.

Cum spunea Ghandi:

„O eroare nu este un adevăr numai fiindcă ea este împărtăşită de foarte mulţi oameni, tot aşa cum un adevăr nu este fals numai pentru că a fost afirmat de către un singur individ”.

După vâlva pe care a stârnit-o *The Biggest Secret* şi ca o consecinţă a mărturiilor venite din lumea întreagă, atrase de lectura cărţii şi de acest site, oamenii încep să înţeleagă că această poveste aparent nebunească şi bizară este foarte reală, că este pe deplin posibil ca lumea să fie controlată de descendenţii reptilienilor care se ascund luând forma oamenilor. Prin urmare, înţelegeţi mai bine motivul pentru care informaţiile acestui site — aparent total necorelate — sunt, în realitate, strâns legate între ele şi formează un întreg coerent.

Iată câteva exemple:

RELIGII

Dacă doriţi să controlaţi o masă enormă de oameni, trebuie să-i împiedicaţi să-şi cunoască adevărata natură; trebuie să le ascundeţi potenţialul nelimitat de care dispun pentru a-şi crea propriul destin şi a-şi conduce propria viaţă. Trebuie să-i convingeţi că sunt insignifianţi şi că nu au nici o putere şi astfel să se mulţumească să trăiască potrivit acestor criterii.

Într-o astfel de abordare, una dintre armele cele mai eficace ale Illuminati şi ale descendenţei reptiliene s-a dovedit a fi religia: ea face ca oamenii să fie cuprinşi de frica unui Dumnezeu care le este judecător şi care le spune că, de nu vor crede că „adevărul" despre a tot ce există nu poate fi găsit decât într-o singură carte ori într-un singur sistem de credinţă, vor merge în iad — iar acolo îi aşteaptă pedepse greu de îndurat.

Diferitele religii s-au dovedit, în egală măsură, excelente instrumente pentru dezbinarea şi stăpânirea popoarelor, ideale pentru provocarea de conflicte între preoţi plini de trufie, siguri că dreptatea este de partea lor.

Din acest motiv au creat reptilienii religiile, iar cei care ocupă poziţiile-cheie nu cred nici o iotă din absurdităţile pe care le tot repetă ca papagalii pentru discipolii lor. Aceştia vor fi uşor de controlat după ce vor fi făcuţi să creadă. Din acest motiv veţi găsi atâţia evanghelizatori „creştini" satanişti, de pildă. Pentru ei, „creştinismul" nu este decât o acoperire. [...]

MEDICINĂ ŞI MEDIA

Suprimarea adevăratei ştiinţe a vindecării, predominanţa tratamentelor medicamentoase şi a „medicinei" bazate pe chirurgie, toate acestea fac trupul omenesc să funcţioneze mult sub potenţialul lui optim. Iată de ce metodele de vindecare zise „alternative", metode care, spre deosebire de medicina modernă, există de mii şi mii de ani, sunt de obicei rău văzute şi date la o parte.

Aditivii alimentari, fast-foodul, tratarea cu clor a rezervelor de apă, substanţele toxice infiltrate în sol — pe care noi le absorbim prin mâncare şi apă — ne afectează starea de

sănătate şi frecvenţa de vibraţie, dar şi, ceea ce e infinit mai rău, funcţionarea creierului şi a intelectului. O populaţie cu mintea trează şi perspicace este ultimul lucru de care ai nevoie când vrei să manipulezi. De aceea descendenţa reptiliană face uz de toate mijloacele pentru a controla „educaţia” şi mijloacele de informare în masă. Asta le permite să ne adape constant cu stupidităţi cum ar fi jocurile televizate, iar fluxurile de „ştiri” ne spun exact ceea ce conducătorii noştri vor să credem. Majoritatea ziariştilor sunt intr-atât de depăşiţi şi înţeleg atât de puţin jocul în care sunt angrenaţi, încât, asemenea majorităţii populaţiei, contribuie inconştient la realizarea planului despre existenţa căruia nici măcar nu ştiu. [...]

CONTROL ASUPRA MINŢII

Este în mod evident legat de religie, pe care eu o consider forma cea mai sofisticată inventată vreodată pentru a controla în masă minţile oamenilor. Acelaşi lucru este valabil şi pentru televiziune şi publicitate.

Controlul minţii are însă o arie de acţiune mult mai largă. Pe parcursul nenumăratelor lor vieţi, reptilienii-Illuminati au transformat literalmente milioane de fiinţe umane în roboţi programaţi pentru a le duce la îndeplinire scopurile. În ziua de astăzi există foarte multe mijloace electronice de programare, însă, de departe, metoda cea mai eficientă are la bază traumatizarea mentală. Din acest motiv atât de multe fiinţe umane sunt traumatizate prin abuz sexual, violenţă, obligaţia de a asista şi de a lua parte la ritualuri cu jertfe umane şi multe alte orori de aceeaşi factură. Asemenea experienţe declanşează mecanismul de închistare a gândirii, în efortul ei de a şterge memoria traumatismelor suferite.

Este acelaşi mecanism întâlnit la foarte mulţi oameni după un grav accident de circulaţie: aparent, ei nu-şi mai pot aminti ceea ce s-a întâmplat. Îşi pot aduce aminte numai ce a fost înainte sau după, dar nu şi impactul ca atare. Mintea omului face efortul benefic de a trece în uitare detalii care, altminteri, l-ar face să retrăiască la infinit acel traumatism; însă Illuminati au pus la punct metode care utilizează tocmai

acest reflex de apărare pentru a traumatiza încă şi mai mult spiritul până la punctul în care gândirea este fragmentată de bariere de uitare, ceva asemănător unui fagure într-un stup de albine.

Apoi, reptilienii-Illuminati introduc forţat diferite obiective în aceste fragmente (sau, cum le numesc ei, „altare”). Ele sunt reprogramate pentru a fi activate sub acţiunea unui declanşator care poate fi un cuvânt, o culoare, un sunet etc. În momentul în care acest întrerupător al programului se declanşează, persoana ţinută sub control face exact acţiunea pentru care a fost programată.

Ea poate fi determinată să întreţină relaţii sexuale cu un anume politician, lucru despre care mai apoi, bineînţeles, nu-şi va mai aminti nimic; să asasineze pe cineva ca John Lennon; să tragă focuri de armă la întâmplare într-o şcoală pentru a justifica un control strict al armelor de foc etc. Lagărele de concentrare naziste supravegheate de „îngerul Morţii” Joseph Mengele sunt exemple pentru astfel de centre de experimente. După război, Mengele a fost racolat şi dus în SUA de către Illuminati sub identitatea unui anume dr. Green sau Greenbaum, tocmai pentru a-şi continua oribila operă. Lui i se datorează celebrul proiect de control mental MK Ultra. Centrul de Luptă al Forţelor Navale din China Lake, aflat în deşertul Californiei, a fost una dintre primele sale baze de operaţii[1].

Vârsta optimă pentru a începe procesul de robotizare este între 5 şi 6 ani. De aceea am demascat în cărţile mele şi pe acest site reţelele unde se desfăşoară liturghii şi ritualuri satanice asupra copiilor. (V. *„THE MIND CONTROL ARCHIVES”.* „PEDEPSELE ŞI RITUALURILE SATANICE APLICATE COPIILOR ŞI CEREMONIILE DE SACRIFICII UMANE ÎN GENERAL”.)

Oricât de uimitor ar părea, tot ce v-am descris până acum se petrece pe toată suprafaţa pământului. Nu contează unde anume vă aflaţi, dar fiţi siguri că în această clipă astfel de

---

1 Legendele şi zvonurile „împănate” cu relatarea unor fapte reale privitoare la activităţile de după război ale sinistrului dr. Mengele sunt tema predilectă a publicistului antisatanist Fritz Springmeier (1995; v. *supra,* cap. VII) sau ale ufologului Jim Keith (1994a, b, c). Ele au fost reluate de Holey *(Livre jaune n°7,* cap. X, „Joseph Mengele şi proiectul Monarch”, pp. 67-78, şi de David Icke (2001, vol. 2, pp. 74, 79, 129).

lucruri se întâmplă chiar în comunitatea din care faceţi parte. Fapte de acest gen sunt date la iveală de ani buni şi de alţi cercetători, şi de mine însumi. Aşa cum veţi vedea pe acest site, încep să fie tot mai evidente scara la care au loc aceste fapte, precum şi implicarea unor personaje celebre.

Reţelele în care sunt practicate pedepse şi ritualuri au, în parte, scopul de a traumatiza oamenii, în mod deosebit copiii, dar această finalitate este, de fapt, cu mult depăşită. Din cele mai vechi timpuri până astăzi, descendenţii reptilieni-Illuminati au luat ÎNTOTDEAUNA parte la ceremonii de sacrificii umane, unde întotdeauna au băut sânge. Sacrificiile aduse „zeilor" despre care vorbesc scrierile vechi erau, de fapt, sacrificii în onoarea reptilienilor şi a progeniturii lor hibride. Istoria contelui băutor de sânge, Dracula, este reprezentativă pentru comportamentul acestor „vampiri" reptilieni. Constelaţia Dragonului pare a fi unul dintre locurile de origine ale acestui grup de reptilieni. Aşadar, avem motive să asociem termenul „draconic" cu Illuminati.

Pentru a-şi păstra forma umană, aceste entităţi au nevoie să bea sânge de om (sau de mamifer) pentru a avea acces la codurile ADN pe care le conţine fluidul vital, căci numai această energie le permite să se menţină sub o formă omenească. Dacă n-ar face acest lucru, codurile lor reptiliene s-ar deconspira şi toată lumea ar putea vedea cu ce seamănă ei de fapt. „Dumnezeule, domnule preşedinte, întotdeauna devoraţi pe unul dintre invitaţi la micul dejun?"

După cum am aflat de la „iniţiaţii" din vechime, cel mai mult le place sângele (energia) sugarilor şi al copiilor mici, precum şi sângele de om blond cu ochi albaştri. Aceştia sunt folosiţi la sacrificiile lor şi, se pare, chiar şi persoanele cu părul roşu.

Iată de ce în toate cărţile mele şi pe acest site dau în vileag adevărata natură a unor personalităţi ca George Bush, Henry Kissinger şi *multe* alte celebrităţi din rândul Illuminati: ei sunt reptilieni care îşi schimbă forma, participă la sacrificii umane şi beau sânge. Înţelegem că ultimele două trăsături sunt asociate. Există o legătură foarte importantă şi de la sine grăitoare între reptilienii-Illuminati şi descendenţii lor, pe de o parte, şi pedofilia care face ravagii pe toată planeta, pe de

altă parte.

V. O LUNGĂ LISTĂ DE ARTICOLE ŞI DE RELATĂRI EXTRASE DIN FLUXURILE DE ŞTIRI PE ACEST SITE PENTRU A AFLA MAI MULTE PE ACEST SUBIECT.

Înainte de a încheia, aş vrea să insist asupra următorului fapt: tot ce am dat la iveală priveşte doar anumite grupuri de reptilieni care îi susţin pe Illuminati şi nu întreaga descendenţă genetică reptiliană. Multe fiinţe de origine reptiliană se află printre noi pentru a ajuta omenirea să se elibereze de sclavia psihică şi emoţională. În corpul nostru sunt, într-adevăr, multe gene reptiliene, inclusiv acea parte a creierului denumită „complexul R", creierul reptilian. Este pur şi simplu o problemă de proporţie a prezenţei acestor gene.

Sper ca acest rezumat să vă ajute să înţelegeţi importanţa articolelor şi a informaţiilor pe care le veţi găsi pe acest site. În cele din urmă, toate aceste „conspiraţii" care par a nu avea nici o legătură între ele fac parte dintr-o SINGURĂ conspiraţie destinată să aducă la îndeplinire un plan UNIC: controlul reptilian asupra planetei Pământ şi asupra tuturor locuitorilor ei.

Dragoste,
David Icke

VIII. Fantoma abatelui Barruel — o sinteză contemporană a legendelor privind acţiunea luciferiană a societăţilor secrete şi Noua Ordine mondială

Pe site-ul barrael.com, se putea citi în 2004, cu numai câteva săptămâni înaintea alegerilor prezidenţiale din SUA (unde George W. Bush a fost ales la diferenţă confortabilă de concurentul său John Kerry), un text intitulat „Noua Ordine mondială, francmasoneria şi Lucifer”. Textul este o sinteză a acuzaţiilor de conspiraţie mondială pe care le putem găsi astăzi în pamfletele americane redactate în stil antimondialist, cu reluarea refrenelor din clasicii europeni ai aritimasonismului. El include concluzii iudeofobe, elemente ale discursului antisatanist, dar şi teza atentatului de la 11 septembrie, considerat produsul unei manipulări „americano-sioniste”. Tonul familiar şi pamfletar, în acelaşi timp, inclusiv prezenţa câtorva insulte grosolane, este caracteristic literaturii conspiraţioniste care circulă pe internet. Reproducem textul integral, cu unele corecturi minimale şi fără bibliografia şi numeroasele linkuri indicate (şi la care autorul anonim face referire pe parcursul articolului său).

Noua Ordine mondială, francmasoneria şi Lucifer

De ce un titlul ca acesta? Citiţi câteva informaţii şi vă puteţi face propria părere...

Deci, FAPTELE.

Se pregătesc alegeri în SUA între George Bush şi John Kerry.

Ştiaţi că ambii sunt membri ai aceleiaşi „societăţi secrete cu practici foarte marcate de satanism” (Anthony Sutton), Ordinul Skull & Bones, supranumit „The Brotherhood of Death”?

Le puteţi admira emblema pe bordura paginii... capul de

mort şi oasele încrucişate.

Trebuie să citiţi cartea lui Anthony Sutton referitoare la Skull & Bones. Este singurul om din lume care a avut în mână documentele interne ale acestei SECTE despre care trebuie să repetăm că-i are drept membri pe cei doi „idioţi” Bush şi pe clona lor Kerry...

Familiile care domină din 1833 acest ordin sunt, printre altele: Rockefeller (Standard Oii, astăzi Exxon), Harriman (căile ferate), Weyerhaeuser, Sloane, Pillsbury, Davison, Payne, Gilman, Taft, Stimsom, Perkins, Whitney, Bundy, Lord, Heinz, Bush...

Şi o mai spun o dată: este vorba despre criminali care au fost instigatorii tuturor războaielor din ultimele două veacuri, dezlănţuite cu scopul de a instaura „res-publica (lor) universală”, cu religia ei mondială luciferică.

În Franţa, clica masonico-republicană favorizează din răsputeri instaurarea unui guvern mondial şi înfăptuieşte partea europeană a planului respectiv.

Ştiţi oare că „ONU (ca şi UNESCO) este aproape în întregime alcătuit din masoni din toate ţările?” (Pierre Mariel, *Les Francs-Maçons en France,* Bibliothèque Marabout, 1969, p. 204[1]).

Ştiţi că aceia care guvernează Franţa nu sunt niciodată amărâţii de politicieni pentru care „votaţi”???

Francmasoneria este o sectă religioasă, o sectă satanică sau luciferică şi vă conduce fără ca voi să ştiţi...

„Francmasoneria este o sectă religioasă care s-a organizat mai ales în Europa, prin 1725, pentru a profesa o doctrină «umanitară» internaţională pe care să o situeze deasupra altor religii” (Gustave Bord, *La Franc-Maçonnerie en France...)*

„Ştiinţa masonică este o realitate... Ea constituie o adaptare a Cabalei ebraice şi a tradiţiilor gnostice, mai mult sau mai puţin modificate de templieri.”

La întemeierea ONU, cel puţin 47 de persoane din delegaţia americană au fost membri ai CFR, printre care David Rockefeller.

De la crearea CFR, aproape toţi preşedinţii SUA au fost

1 De fapt Pierre Măriei, mason şi „mag”, formulase oarecum grăbit şi hazardat că societatea naţiunilor era rezultatul unei iniţiative masonice... (Măriei, 1972, pp. 204-205).

membri ai acestei organizaţii înainte de a fi aleşi în funcţie, printre care Bill Clinton şi George Bush (tatăl).

Cercul cel mai exclusiv din cadrul CFR este Ordinul Skull & Bones. Membrii săi au infiltrat toată partea executivă a conducerii SUA: Departamentul de Stat, Departamentul Justiţiei, CIA şi organismele militare. Aproape toţi directorii CIA au fost membri ai CFR. Aceştia controlează marea presă, şi majoritatea marilor jurnalişti americani sunt membri ai acestui organism. Scopul său este instaurarea Noii Ordini mondiale.

Un alt amănunt: clădirea ONU din New York a fost construită pe un teren donat de familia Rockefeller, unul dintre fraţi fiind membru în Skull & Bones (Percy). Această familie „de bancheri” s-a îmbogăţit de pe urma războaielor, a revoluţiilor şi continuă să dirijeze cele mai importante organisme financiare mondiale, băncile centrale (americană şi europeană, căci euro a fost creat de ei şi pentru ei), precum şi alte societăţi petroliere, printre care Exxon, mai vechiul Standard Oil care l-a finanţat pe Hitler prin intermediari, printre alţii, prin Prescott Bush, şi el membru al Skull & Bones[1], şi care astăzi sunt fericiţi văzând preţul halucinant al barilului de petrol.

Un ultim detaliu: mai mulţi membri ai „comisiei” americane de cercetare a „pseudoatentatelor” din 11 septembrie 2001 au fost membri ai CFR...

Demni copii ai „văduvei” negre, îmbogăţiţi de aurul negru şi de moartea albă (opium, cocainã...).

Şi, în tot acest timp, nevinovaţii au continuat zilnic, în toată lumea, să moară de foame, din cauza virusurilor, din cauza războaielor şi a altor „revoluţii” premeditate de aceiaşi fragili „iniţiaţi”, indiferent că sunt membri ai francmasoneriei, ai grupului Bilderberg, ai Trilateralei, ai CFR, ai B’nai B’rith-ului sau ai Ordinului Skull & Bones şi Bohemian Club.

Aceşti taraţi sunt cei care deţin controlul asupra presei, asupra informaţiei, educaţiei, băncilor, petrolului, armelor „de distrugere în masă”... cei care fabrică opiniile, care scriu istoria mincinoasă şi ale căror minciuni sunt crezute de o

---

1 Despre Prescott Sheldon Bush, tatăl lui George Bush, şi despre Hitler, v. Sutton, 1986, pp. 169-170.

lume întreagă.

Şi toate acestea din cauza presei republicane franceze, care, la distanţă confortabilă între fraţi şi laşi, obedientă faţă de secta religioasă numită francmasonerie (Gustave Bord), continuă să vă mintă şi să-i ţină pe „concetăţeni” în neştiinţă faţă de ceea ce li se pregăteşte din umbră...

ONU şi camera sa de chibzuinţă, ONG-urile luciferice, printre care Lucis Trust şi Annie Besant, Temple of Understanding şi Ioan XXIII, prieten apropiat al lui Paul al VI-lea, a cărui criptă de familie afişează cu mândrie legăturile sale masonice...

The Temple a fost creat de Lucis Trust, cult satanic fondat la Londra în 1922, sub numele de Lucifer Trust. Numele i-a fost schimbat pentru a face scopurile acestei organizaţii mai puţin „suspecte”... În ochii „concetăţenilor” din toată lumea.

Totul demonstrează că 11 septembrie (nu s-a prăbuşit nici un avion la Pentagon, turnurile gemene au fost distruse prin implozii...) a fost organizat de George W. Bush, secta lui masonică satanică Skull & Bones şi toată clica de măcelari rasişti cu scopul de a masacra mai lesne restul lumii.

Aceasta permite totodată sioniştilor talmudişti, rasişti „iluminaţi”, să continue să masacreze „rasele inferioare”...

Aceleaşi personaje ne impun banii lor numiţi „euro”, Europa lor de la Brest la Istanbul, servite de valeţii lor francmasoni „europeişti” şi de alţi „mondialişti”.

Aceşti „europeişti convinşi” sunt simpli „executanţi asociaţi”, limitaţi de ambiţiile lor „regionale”, în timp ce haita de lupi turbaţi şi însetaţi de sânge îşi instaurează „economia mondială cu adevărat globalizată” (Noam Chomsky, în introducerea la lucrarea *La Crise de l’Impérialisme et la troisième guerre mondiale* [Paris, Maspero], 1976), marcată de tot ce înseamnă războaie, foamete, virusuri... şi inepţii mediatice.

Presa aflată la ordinele sectanţilor criminali continuă să vă împuie urechile cu orice fleac. *Res-publica* masonică e soră bună cu minciuna.

Dar nu veţi vedea nimic din toate acestea la TV, nu le veţi citi în presa... republicană, cloacă de trădători mincinoşi şi aţi bufoni rataţi...

Vă îndoiţi???

Urmaţi linkurile de mai jos şi vă veţi convinge singuri. [...]

Şi, în fine, un mic mesaj de adio celor incitaţi de lectura informaţiilor cuprinse în acest modest site...

Eu vorbesc despre fapte.

Desigur, cum am mat spus-o şi în introducere, nu sunt Balzac, dar sunt sincer.

Există pur şi simplu o conspiraţie împotriva statelor şi a religiilor.

FAPTELE sunt în faţa voastră.

Să nu ne mai ascundem după deget.

Şi, încă o dată, că vreţi sau nu, în fruntea complotului împotriva omenirii se află indivizi care îşi spun pe faţă satanişti sau luciferieni.

De-a lungul întregii istorii moderne, ei n-au încetat să învrăjbească, să masacreze, să asasineze pentru a stăpâni. Şi-au impus PUTEREA prin violenţă: războaie, revoluţii pentru realizarea planului de instaurare a guvernul lor mondial... Întru gloria marelui lor arhitect al universului, nimeni altul decât Satana-Lucifer.

Îmi pare rău, asta e REALITATEA.

Una dintre principalele caracteristici ale acestui discurs delirant din punctul de vedere al retoricii este insistenţa asupra „faptelor” şi o deosebită grijă de a fi credibil, cum rezultă din trimiterile la lucrări presupuse magistrale în domeniu (Pierre Mariel, Gustave Bord, Noam Chomsky). Este însă o ilustrare mai degrabă stângace a îndemânării de-a strânge laolaltă rămăşiţe care, astăzi ca şi ieri, constituie partea esenţială a producţiei de mituri. O altă caracteristică a discursului este amestecul de reprezentări provenind din tradiţia contrarevoluţionară franceză (v. abatele Barruel) şi locuri comune adunate de prin pamflete conspiraţioniste americane din ultimii cincizeci de ani, nu fără a aduna ceva inspiraţie din stilul pamfletar cam necioplit al corifeilor noii stângi, dintre care unii au pus în circulaţie „zvonurile de negare” privitoare la 11 septembrie (de tipul „nici un avion nu s-a prăbuşit peste Pentagon”).

Acest tip de discurs denunţător este construit prin

„bricolaj” în sensul dat acestui termen de Claude Lévi-Strauss: „Ca şi bricolajului, în sensul său aplicat, gândirii mitice îi este specifică elaborarea de ansambluri structurate pentru care foloseşte reziduuri şi resturi de evenimente; cum se zice în engleză *odds and ends,* sau resturi şi rămăşiţe, urme fosile ale unui individ sau ale unei societăţi”[1].

1 Lévi-Strauss, 1962, p. 32. Antimondialiştii de extremă dreaptă au sesizat repede oportunitatea de a se grefa pe mişcarea antimondialistă de extremă stângă al cărei „guru” a fost Noam Chomsky, el însuşi obsedat de conspiraţie şi denunţând peste tot Grupul Bilderberg, Trilaterala etc.

IX. Illuminati şi „stăpânii lumii”: retorica conspiraţiei mondiale

Pe site-ul syti.net a fost difuzată în 2005 o anchetă asupra „stăpânilor lumii”, a ideologiei, a proiectelor şi a strategiei lor, în care „organizaţiile puterii planetare”, inclusiv Illuminati, erau prezentate detaliat alături de societăţile secrete sau de grupurile de influenţă presupuse puternice şi care fac obiectul deja clasicelor denunţări ale altor conspiraţionişti: Grupul Bilderberg, Comisia Trilaterală, Grupul Jason, CFR, Ordinul sau Fraternitatea Skull & Bones, Bohemian Club etc. Dar ancheta adaugă acestui şir de organizaţii secrete — în pofida caracterului mitic ce le-a fost dintotdeauna oferit — o listă plină de organizaţii dintre cele mai diverse, precum Organizaţia Mondială a Comerţului, Banca Mondială, FMI, World Economic Forum, OECD, Organizaţia Le Siecle, IFRI (Institutul Francez de Relaţii Internaţionale), CIA, ONU, FBI, OMS, Interpol etc. fără a uita multinaţionalele, mafiile şi Comisia Europeană. În afara textului special consacrat grupării Illuminati, reproducem lista temelor conexe propuse de site, din care nimic din ce-i omenesc ori cosmic nu lipseşte. Astfel extinsă, viziunea conspiraţionistă devine calea regală către „filosofia” lui „totul se regăseşte în tot şi invers”. Delirul complotist poate ieşi din limitele genului fantastic pentru a se înscrie în cel comic.

Illuminati

Illuminati sunt „o elită în elită”. Este cea mai veche şi mai secretă dintre organizaţiile de „stăpâni ai lumii”. Cea mai mare parte a acestor organizaţii au o adresă şi membri cărora li se cunoaşte identitatea. Membrii Illuminati nu sunt însă cunoscuţi cu certitudine, chiar dacă anumite nume circulă cu insistenţă. Este vorba despre mari familii de capitalişti sau făcând parte din aristocraţie, precum

Rothschild, Harriman, Russel, Dupont, Windsor sau

Rockefeller, în special neobositul David Rockefeller, cofondator atât al Grupului Bilderberg, cât şi al CFR.

Illuminati există în forma lor actuală din 1776, data înfiinţării Ordinului Illuminati din Bavaria de către Adam Weishaupt, un fost iezuit. În acea epocă, proiectul lor era schimbarea radicală a lumii prin distrugerea puterii regimurilor monarhice care se opuneau progresului societăţii şi gândirii. Revoluţia Franceză şi întemeierea SUA au fost rezultatele strategiei lor. Pentru Illuminati, democraţia politică era un mijloc şi nu un scop. După părerea lor, oamenii sunt prin natura lor proşti, ignoranţi şi predispuşi la violenţă. Deci lumea trebuie guvernată de către o elită. De-a lungul timpului, membrii acestui grup au devenit din conspiratori subversivi stăpâni implacabili al căror obiectiv esenţial este să-şi păstreze puterea dobândită asupra popoarelor.

Crearea grupului Illuminati a însemnat doar începutul unui plan conceput să se desfăşoare timp de mai multe veacuri prin controlul asupra sistemului financiar care se năştea, în scopul de a obţine dominaţia totală asupra întregii lumi. Realizarea Planului a fost transmisă precum o făclie din generaţie în generaţie în interiorul unei elite ereditare de iniţiaţi care au ştiut să adapteze Planul la progresele tehnologiei, ale societăţii şi ale economiei.

Contrar altor organizaţii de Stăpâni ai Lumii, Illuminati nu sunt doar un „club de reflecţie” sau „o reţea de influenţă”. Este vorba despre o organizaţie cu specific esoteric sau „ocult”.

Conducătorii din politică sau din economie apar în faţa publicului ca model de persoane raţionale şi interesate din punct de vedere material. Publicul este însă uimit să afle că anumite personaje din rândul acestora participă la ceremonii stranii desfăşurate în societăţi secrete unde se continuă cultul zeilor păgâni egipteni ori babilonieni: Isis, Osiris, Baal, Moloh ori Semiramida.

Termenul „Illuminati” înseamnă literal „cei care sunt luminaţi” (lat. *illuminare:* a se lumina, a cunoaşte, a şti). Illuminati se consideră prin urmare deţinători ai unei cunoaşteri şi ai unei înţelepciuni superioare, moştenite din negura vremurilor, care le conferă un drept legitim de a

conduce întreaga omenire. Illuminati sunt forma modernă a unei foarte vechi societăţi secrete, Frăţia (sau Confreria) Şarpelui, a cărei origine urcă până la rădăcinile civilizaţiei occidentale înseşi, în Sumer şi în Babilon, acum mai bine de 5.000 de ani.

Civilizaţia care domină astăzi lumea nu este altceva decât prelungirea celei sumeriene care a inventat tot ceea ce este astăzi caracteristic civilizaţiei occidentale: administraţia de stat, banii, comerţul, impozitele, sclavia, armata organizată şi expansiunea întemeiată pe războaie neîncetate şi pe aservirea unui popor de către altul. Practicând o agricultură intensivă ca urmare a inventării sistemelor de irigaţii, civilizaţia sumeriană şi cea babiloniană au transformat prerii odinioară înverzite în deşertul dezolant care este astăzi Irakul.

După Sumer şi Babilon, Frăţia Şarpelui a continuat luând forme şi nume multiple de-a lungul vremurilor, continuând însă exercitarea influenţei sale asupra religiilor şi asupra regimurilor politice care s-au succedat în cadrul unei lungi filiaţii care include „şcolile de mistere” egiptene şi greceşti, Biserica Creştină a Romei (folosită drept „vehicul” de către frăţie pentru a se implanta în toată Europa), Merovingienii (de unde personajul Merovingianul din filmul *Matrix),* templierii şi numeroasele lor ramificaţii — francmasonii, rosacrucienii, Prioria din Sion, Ordinul Sf. Ioan de Ierusalim, Ordinul de Malta...) şi, în sfârşit, Illuminati şi organizaţiile care îi sunt ataşate.

Simbolul Illuminati se află pe bancnota de un dolar: o piramidă al cărei vârf (elita) este luminat prin intermediul ochiului conştiinţei care domină o bază întunecată făcută din cărămizi identice (populaţia).

Cele două menţiuni în limba latină ale acestei embleme sunt foarte semnificative: NOVUS ORDO SECLORUM înseamnă „noua ordine pentru totdeauna”, cu alte cuvinte o Nouă Ordine mondială şi ANNUIT COEPTIS, care înseamnă „proiectul nostru va fi încununat de succes”.

Un proiect care este astăzi aproape de a fi în sfârşit realizat.

TEME ASOCIATE

The Bohemian Club

O societate secretă în care puternicii acestei lumi se întâlnesc pentru stranii ceremonii dedicate lui Moloh, divinitate babiloniană...

Grupul Bilderberg

Grupul reuneşte elita finanţei mondiale, a economiei, a politicii şi a mass-mediei. Este cea mai puternică dintre reţelele de influenţă, un adevărat guvern mondial ocult.

Le Siecle, cercul elitei franceze

Le Siecle este un club de reflecţie din care fac parte membrii cei mai puternici şi mai influenţi membri ai clasei conducătoare franceze: conducători politici, conducători de mari întreprinderi şi ziarişti din mass-media care „creează opinie”.

IFRI

IFRI (Institutul Francez de Relaţii Internaţionale) este un club de reflecţie consacrat politicii internaţionale, inclusiv problemelor economiei, mondializării şi metodelor de exercitare a controlului în cadrul guvernării. IFRI reuneşte personalităţi de dreapta şi de stânga, patroni de mari întreprinderi şi reprezentanţi ai lumii universitare.

Stăpânii Lumii la Davos

Site-ul arată câteva imagini ale celor pe care îi consideră Stăpânii Lumii surprinşi în timpul Forumului Economic Mondial de la Davos.

Forumul Economic Mondial reuneşte la Davos în fiecare an elita economiei, a politicii şi a mass-mediei.

Organizaţiile Stăpânilor Lumii

Cine sunt Stăpânii Lumii şi care sunt organizaţiile pe care le folosesc pentru a controla lumea?[1]

Sfârşitul programat al democraţiei

1 Pentru o sinteză recentă pe această temă, v. Givaudan, 2005.

De zece ani, trăim o schimbare radicală a tipului de regim politic în ţările occidentale, odată cu noua putere ce se afirmă: cea a reţelelor economice şi financiare. Iată motivele pentru care putem spune că nu mai suntem nicidecum organizaţi democratic.

Arme tăcute pentru războaie liniştite

Este titlul unui document strict secret care se defineşte ca un „manual de programare a societăţii”. El expune în amănunt strategiile Stăpânilor Lumii şi dă la iveală esenţialul pentru a înţelege adevăratele reguli ale jocului prin care se urmăreşte transformarea radicală şi rapidă a societăţii şi a economiei lumii.

O libertate sub supraveghere electronică

Fişiere informatice, telefoane mobile, internet, asocierea între cartea de credit şi codul de bare, reţeaua Eşalon, descoperiţi toate aceste mijloace prin care libertatea noastră a devenit excesiv de supravegheată...

Minunata lume nouă de Aldous Huxley

În această carte de science-fiction vizionar, Huxley îşi imaginează dictatura dusă la perfecţiune: o dictatură care va avea aparenţa democraţiei şi în care indivizii vor fi condiţionaţi genetic, de fapt un sistem sclavagist în care, bunurile de consum şi distracţia îi vor face pe sclavi „să se îndrăgostească de lanţurile lor”.

Strategii de manipulare

Strategiile şi tehnicile Stăpânilor Lumii pentru manipularea opiniei publice şi a societăţii.

Ideologia stăpânilor lumii

Principiile-cheie ale Stăpânilor Lumii şi noua sclavie care rezultă din aplicarea acestora, aşa cum o prezintă George Orwell în romanul său *1984.*

Proiectele Stăpânilor Lumii

Proiectele Stăpânilor Lumii pentru controlul global asupra

indivizilor şi asupra societăţii constau în manipulare genetică, controlul minţii, implanturi, marcare, noua ordine economică...

E timpul acţiunii

Viitorul omenirii aparţine cetăţenilor. Direcţia imprimată societăţii, economiei, mediului ambiant poate fi schimbată prin luptă. Chiar fără s-o ştie, cetăţenii mai dispun de importante mijloace de acţiune...

Istoria universului şi a omului

Istoria de 15 miliarde de ani a existenţei universului, de la Big Bang la formarea planetei Pământ, apariţia vieţii, a omului şi a civilizaţiei moderne...

X. Complotul sionisto-masonic din punct de vedere islamist

Din 18 aprilie 2004, pe site-ul islamist news.stcom.net (Vocea Oprimaţilor), putea fi citit un text prezentat ca rezumat al unei „lecţii a Şeicului Mamduli Al Haribi asupra originilor, scopurilor şi organizării francmasoneriei în lume şi mai ales în lumea arabo-musulmană". Intitulat „Francmasoneria: pleava sionistă mondială...", textul este o ilustrare caricaturală a discursul „antisionist" mai larg (caracterizată prin antiamericanism, antimasonism etc.) difuzat de regulă pe site-urile islamiste de pe internet, în ultimii 15 ani. Este clar afirmată teza unui complot „sionisto-masonic" la nivel mondial, teză expusă după tiparele şi clişeele literaturii occidentale anti-Illuminati (referiri la Weishaupt, Albert Pike etc.), de tipul aceleia care a făcut tradiţie în rândul extremei drepte (în textul de mai jos sunt citaţi doi autori de extremă dreaptă: Jean Lombard[1], adept al lui Charles Maurras, şi W.G. Carr).

„Lecţia" predicatorului islamist este confecţionată după aceleaşi procedee folosite în pamfletele conspiraţionsite de tip occidental: după ce a răscolit prin coşul de gunoi al culturii complotului iudeo-masonic, lipeşte de bine, de rău câteva dintre bucăţile adunate şi le adaugă ceva din temele de actualitate (de pildă, al doilea război din Irak). Iată acest text din care eliminarea unor greşeli de ortografie ni s-au părut necesare:

Iată o lecţie la care ar trebui să luăm aminte a Şeicului Mamduh Al Haribi privitoare la adevăratele scopuri nemărturisite ale francmasoneriei în lume, la istoria acesteia şi la războiul ei împotriva Islamului.

---

1 Lucrarea lui Jean Lombard Coeurderoy a fost publicată în prealabil într-o traducere spaniolă (4 vol., Madrid, Fuerza Nueva, 1976-1980), abia apoi în franceză (parţial) sub titlul *La Face cachee de l'Histoire moderne* (Paris, 1984, vol. 1).

După cum ştiţi, în zilele noastre lumea este stăpânită de grupuri sataniste sau luciferice: teosofi, rosacrucieni, Illuminati, francmasoni cu grad mare şi alte secte şi cluburi cu nemăsurată putere financiară şi industrială...

E poate greu de crezut, dar este un fapt cert. Puţin cunoscută, Skull & Bones, supranumită şi Frăţia Morţii, este una dintre cele mai puternice secte din America... şi din întreaga lume.

Provenită din Ordinul Iluminaţilor din Bavaria — Adam Weishaupt —, această sectă, a cărei lojă mamă sau „loja neagră" se află la Universitatea Yale, „selecţionează" odraslele din înalta societate protestantă şi israelită americană (WASP).

Membrii ei sunt recrutaţi din cele mai mari universităţi americane şi definitiv selecţionaţi în cadrul unor ritualuri satanice în loja mamă sau în „loja neagră" de la Yale, care are numărul 322. Cei „aleşi" sunt mai apoi „recrutaţi" de către CFR, Bilderberg şi Trilaterala, organisme atotputernice în zilele noastre, create de secta Skull & Bones. Ei influenţează direct politica unor ţări, printre care şi FRANŢA.

Fac parte din secta Skull & Bones printre aţii: Bush tatăl şi fiul, Rockefeller, ca şi alţi „giganţi" ai politicii, ai industriei, ai petrolului, ai finanţelor, ai diplomaţiei, ai presei scrise şi televizate... Bunicul Bush a fost unul dintre bancherii lui Hitler, împreună cu Harriman şi Guaranty Trust. Şi el făcea parte din secta Skull & Bones. Secta, care are aceleaşi simboluri ca francmasoneria (cranii, oase, sicrie...), a finanţat de asemenea şi revoluţia rusă cu ororile ei.

Ambiţia lor este să impună un guvern mondial, o „nouă ordine mondială". Astăzi, mai mult decât ieri, „şefi" de state ori de guverne, patroni ai marilor instituţii financiare sau industriale mondiale sunt direct influenţaţi de PUTEREA acestor Skull & Bones care nu ezită să distrugă ori să doboare orice individ, instituţie sau ţară care refuză să intre în marş forţat spre republica lor universală...

Francmasoneria franceză şi aproape toţi „fraţii" politicieni republicani sunt direct legaţi de această sectă mortală... Forma este diferită, dar scopul programului este acelaşi.

Este cu adevărat o frăţie a morţii.

Al treilea război mondial trebuie să fie declanşat profitând de divergenţele pe care le vor duce la paroxism agenturile Iluminaţilor[1] între politicienii sionişti şi conducătorii lumii islamice.

Războiul trebuie să fie purtat astfel încât Islamul (lumea arabă musulmană) şi sionismul politic să se distrugă reciproc, în timp ce naţiunile celelalte, divizate şi ele în această privinţă, vor fi obligate să lupte până la completa lor epuizare fizică, morală, spirituală şi economică.

La 15 august 1871, Pike i-a spus lui Mazzini că, la sfârşitul celui de-al treilea război mondial, cei care aspiră să stăpânească lumea fără a putea fi contestaţi vor provoca cel mai mare cataclism social pe care l-a cunoscut vreodată omenirea. Citǎm chiar cuvintele lui Pike din scrisoarea aflată la British Museum Librarv din Londra: „Îi vom abandona pe nihilişti şi pe atei şi vom provoca o formidabilă catastrofă socială care, prin toate ororile sale, va arăta clar naţiunilor efectele unui ateism absolut, sursă a sălbăticiei şi a dezordinii celei mai sângeroase. Din acel moment, obligaţi să se apere împotriva minorităţii revoluţionare mondiale, toţi cetăţenii vor trece exterminarea demolatorilor civilizaţiei şi a maselor dezamăgite de creştinismul al cărui spirit deist, de acum debusolat şi în căutarea unei ideologii, dar fără a şti încotro să-şi îndrepte adoraţia, va recunoaşte adevărata lumină în manifestarea universală a doctrinei pure a lui Lucifer, revelată, în sfârşit, tuturor, manifestare ce va urma distrugerii creştinismului şi ateismului, supuse şi distruse în acelaşi

---

1 Cuvântul „agentură” folosit aici într-o manieră foarte aproximativă face parte din vocabularul tipic pamfletelor conspiraţioniste publicate în anii 1950 în America de Nord şi în Europa. De regulă, o „agentură” desemnează o persoană, „un agent spion al Illuminati, de infiltrare, de influenţă sau de execuţie a „unor treburi murdare”. În acelaşi jargon conspiraţionist, pe lângă persoane care se ocupă cu astfel de lucrări, „agentură” sau „agenturi” mai pot desemna şi „forme de organizare complete ale corpului de agenţi spioni” (Monast, 1994, p. 6). „Agentura” poate fi deci şi membrul unei „agenturi”. Monast ilustrează o astfel de definiţie prin următorul exemplu „istoric”: nazismul a fost utilizat pentru a permite agenturilor organizaţiei Illuminati să pregătească ambele războaie mondiale. Mai recent, în falsurile fabricate pe tipicul *Protocoalelor*, se face referire la „agenţii noştri” sau la „agenţii noştri internaţionali”.

timp”.

Acest plan de acţiune al masoneriei dezvăluie cuvânt cu cuvânt modul de acţionare pentru impunerea unei dictaturi universale sub masca unui „guvern mondial”. Scrisoarea, ca formă de comunicare între doi francmasoni luciferieni, Albert Pike şi Giuseppe Mazzini, este extrasă din lucrarea Jean Lombard *La Face cachée de l’histoire moderne,* pp. 553-554, care îl citează pe istoricul englez *[sic]* William Guy Carr şi cartea sa intitulată *Pawns in the Game,* 1967.

Această captivantă trecere în revistă a istoriei fantasmagorice a Iluminaţilor este urmată de comentarii nu mai puţin semnificative referitoare la imaginile-logo ce însoţesc textul:

„Primul logo reprezintă piramida apărută pe bancnota de 1 dolar în 1935. Ea reprezintă stema pe care a ales-o secta Iluminaţilor din Bavaria a lui Adam Weishaupt. Data ce figurează pe acest simbol este chiar data întemeierii sectei: 1776 (1 mai).

«Părinţii republicii înstelate» erau toţi membri ai acestei secte masonice — George Washington, Thomas Jefferson, Théodore Roosevelt şi Abraham Lincoln — şi au sprijinit pătrunderea şi răspândirea Iluminaţilor în lojile masonice americane.

În 1935, secta a impus să se imprime pe bancnota americană semnul puterii sale şi a făcut totul pentru a provoca un al Doilea Război Mondial cu scopul de a-şi întinde domnia asupra lumii (cum o făcuse aşa de bine în timpul Primului Război Mondial şi al Revoluţiei Ruse).

Al doilea logo — INFORMATION AWARENESS OFFICE — este acela al Departamentului special al armatei pentru controlul mondial al comunicaţiilor, instrument al guvernului ocult american în frunte cu George W. Bush, membru al sectei satanice SKULL & BONES”.

Acest articol difuzat pe site-ul Vocea Oprimaţilor oferă linkuri către altele având titluri tentante pentru internauţi (surferi): „Rezistenţa islamică a Irakului distruge cartierul general al CIA”, „Rezistenţa irakiană îl lichidează pe directorul

CIA", „80% dintre irakieni susţin rezistenţa" etc. După atentatele islamiste comise la Londra pe 7 iulie 2005, acest site islamist a difuzat un text inspirat de un anume Ibrahim Hane (Universitatea CAD, Dakar), intitulat „Atentatele de la Londra, încă o făcătură diabolică împotriva Islamului". Făcând paralela între atentatele de la Londra, cel de pe 11 septembrie 2001 şi cel din 11 martie 2004 de la Madrid, autorul desluşeşte astfel sensul evenimentelor: „Nimic nu va putea împiedica Islamul să domine în această lume pentru că este un adevăr anunţat acum mai bine de 1.400 de ani".

Un alt articol nesemnat, pe aceeaşi linie, la rubrica conspiraţii: „Protocoalele Înţelepţilor Sionului — diversiune a ţarului sau adevărată revelaţie?"[1] întrebarea este evident retorică, şi cititorul este purtat cu măiestrie spre concluzii numai citind subtitlurile, ele însele adevărate „teze": „Mitul morţii a 6 milioane de evrei"; „Autorităţile sioniste l-au spânzurat pe Adolf Eichman în 1962 numai ca să nu iasă la lumină secretele colaborării între sionişti şi naziţti"; „Controlul muzicii, al filmului şi al industriilor artistice deţinut de către evrei"; „Mondializarea înseamnă iudaizarea lumii"; „Evreii utilizează filmele pentru a răspândi molime"; „*Protocoalele Înţelepţilor Sionului* garantează victoria sionistă". Pe forumul site-ului, un internaut (care semnează „MINOU99") răspunde direct întrebării din titlul articolului, la 2 septembrie 2005: „Protocolul evreilor din Sion [...] este adevărul adevărat..."

În discursul său de tip propagandă, această expresie a islamismului radical a integrat esenţialul tematicii conspiraţioniste şi antimondialiste a extremei drepte creştine, atât cea scrisă în stil american (Carr), cât şi cea în stil european (Lombard). Însă predicatorii islamişti au adăugat propria grilă de interpretare a istoriei mondiale. Astfel, la arta de a îmbina resturi ale conspiraţionsimului occidental şi la recursul la strategia retorsiunii argumentelor[2], ei au adăugat

---

1 Acest articol este alcătuit în esenţă dintr-o suită de extrase dintr-un documentar antievreiesc difuzat în cursul lunii aprilie 2005 de televiziunea oficială iraniană de limbă arabă Al-Alam. El nu menţionează — ceea ce e foarte semnificativ — faptul cert stabilit că *Protocoalele* sunt un fals (v. Taguieff, 2004b, pp. 342-382).

2 V. Angenot, 1982, p. 219.

tema războiului mai mult sau mai puţin secret care va fi dus de Illuminati împotriva Islamului şi a musulmanilor. Logica paranoicilor să aibă ultimul cuvânt.

BIBLIOGRAFIE

I. Documente: cărţi de ficţiune, texte esoterice, scrieri conspiraţioniste (antimasonice, antisemite, antimondialiste), istorie mitologizantă, ufologie, mărturii etc.

Abellio (Raymond) [Georges Soulès, zis], *Vers un nouveau prophétisme. Essai sur le rôle politique du sacré et la situation de Lucifer dans le monde moderne,* Geneva, Les Editions du Cheval ailé, Bruxelles et Paris, La Diffusion du Livre, 1947.

Abellio (R.), *«L'esprit moderne et la tradition*», în Sérant (Paul), *Au seuil de l'ésotérisme,* Paris, Grasset, 1955, pp. 7-81.

Adamski (George). V. Leslie (Desmond).

Adamski (G.), *A l'intérieur des vaisseaux de l'espace* [1955], tr. fr. Marc Hallet, Régusse, Editions Michel Moutet, 1979.

Adler (Manfred), *Die Söhne der Finsternis. 1. Teil: Die geplante Weltregierung,* Jestetten, Miriam Verlag, 1975.

Adler (M.), *Die Söhne der Finsternis. 2. Teil: Weltmacht Zionismus,* Jestten, Miriam Verlag, 1975; Durach, Pro Fide Catholica, 1991.

Adler (M.), *„Logen. Endziel der freien Maurer", Diagnosen,* Leonberg, 1982, H. 9.

Adler (M.), *„Die revolutionäre Freimaurerei*", *Diagnosen,* Leonberg, 1982, H. 12.

Adler (M.), *Die Freimaurer und der Vatikan,* Lippstadt, Verlag Claus P. Clausen, 1985; Durach, Pro Fide Catholica, 1992.

Allen (Gary), with Larry Abraham, *None Dare Call It Conspiracy,* Rossmoor, CA & Seal Beach, CA, Concord Press, 1971 (puis 1972); ediţie nouă revăzută şi adăugită, Seattle, WA, Double A Publications, 1983. Traducere germană: *Die Insider. Wohltäter oder Diktatoren?,* Oldendorf. VAP Verlag, 1974; ed. a 8-a, Wiesbaden, 1980.

Allen (G.), *The Rockefeller File,* Seal Beach, CA, ‘76 Press, 1976. Traducere germană: Die Insider II, VAP Verlag, f.d.; ed. a 5-a, 2002.

Allen (G.), *Tax Target: Washington,* Seal Beach, CA, ‘76 Press, 1978.

Allendy (R.), *La, Table d’Emeraude d’Hermès Trismégiste,* cu comentarii de Hortulain, prefaţă de J. Charrot, Paris, Edition du „Voile d’Isis”, 1921; retipărire, Paris, Editions traditionnelles, 2000.

Ambelain (Robert), *Jésus ou le mortel secret des Templiers,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l’univers*”, 1970.

Ambelain (R.), *Le Dragon d’Or. Rites et aspects occultes de la recherche des trésors* [1958], postfaţă de Serge Caillet, Paris, Dervy, 1997.

Ambelain (R.), *Cérémonies et rituels de la Maçonnerie symbolique* [1966, 1978], Paris, Editions Niclaus, 1996.

Ambelain (R), *Les Arcanes noirs de l’hitlérisme* 1849-1945. *L’histoire occulte et sanglante du pangermanisme,* Paris, Robert Laffont, 1990.

Angebert (Jean-Michel), *Hitler et la tradition cathare,* prefaţă de Serge Hutin, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l’univers”,* 197la.

Angebert (J.-M.), *Les Mystiques du soleil,* prefaţă de Serge Elutin, Paris, Robert Laffont, col. „*Les énigmes de l’univers”,* 197lb.

Angebert (J.-M.), *Le Livre de la Tradition,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l’univers”,* 1972.

(Anonim), *„Dossier spécial”, Les Dossiers des Grands Mystères de l’Histoire,* nr. 6, ianuarie 2005, pp. 45-47: *„Les sources cachées du* nazisme*”*; pp. 49-61: *„Hitler à visage découvert.*

(Anonim), *„Benjamin Gates et le Secret des Templiers”, Les Grands Mystères des Sciences Sacrées,* nr. 9, februarie 2005, pp. 5-6.

Ansonneau (Dr), *Les Puissances occultes contre la France. La dictature judéo-maçonnique. Juifs, francs-maçons et libres penseurs,* Bordeaux, Imprimerie coopérative, 1924.

Antebi (Elisabeth), *Ave Lucifer,* Paris, Calmann-Lévy, 1970.

Apremont (Anne-Laure şi Arnaud d’), *B.A.-BA des runes,*

Puiseaux, Pardès, 1997; ed. a 5-a, 2003.

Apremont (A.-L. şi A. d'), B.A.-BA de la tradition nordique, Puiseaux, Pardès, 1999, 2 vol.; ed. a 2-a, 2005.

Armstrong (George W.), *The Rothschild Money Trust,* USA, ediţie de autor, 1940; difuzată (în 2005): de Bloomfield Böoks, Sudbury, Suffolk (Marea Britanie).

Armstrong (G.W.), *The Zionists,* USA, ediţie de autor, 1950; difuzată (în 2005) de Bloomfield Books, Sudbury, Suffolk (Marea Britanie).

Armstong (G.W.), *Third Zionist War*, Fort Worth, Judge Armstrong Foundation, 1951.

Asimov (Isaac), *Civilisations extraterrestres,* tr. fr. Christian Allègre, Montreal/Toronto/Paris, Editions Multimédia Robert Davies, 1997.

Asimov (I.), *Fondation. Le Cycle de Fondation,* I [1951], tr. fr. Jean Rosenthal, Paris, Denoël, col. „Présence du futur", 1966; Paris, col. „Folio Science-Fiction", 2000.

Asimov 0.), *Moi, Asimov* [1994], tr. fr. Hélène Collon, Paris, Denoël, 1996; Paris, col. „*Folio Science-Fiction",* 2004.

Atzery (Laurent), *Encyclopédie de l'ésotérisme,* Paris, Editions Trajectoire, 2004.

Aziz (Philippe), *L'Atlantide continent disparu,* Geneva, Editions Famot, 1975; Paris, le Livre de Poche, 1980.

Aziz (Ph.), „*Himmler*, *«l'ame damnée» de la Waffen SS", Histoire potir tous,* nr. 9, noiembrie-decembrie 1978, pp. 41-58.

Aziz (Ph.), *Les Sociétés secrètes nazies,* Geneva, Editions VersoixIdégraf, 1978; reed. Geneva, Editions Magellan, col. „Frontières de l'étrange", 1994.

Baigent (Michael), Leigh (Richard) şi Lincoln (Henry), *The Holy Blood and the Holy Grail,* Londra, Jonathan Cape Ltd, 1982 (apoi *Holy Blood, Holy Grail,* New York, Dell Publishing, 1983; ediţie revizuită, Londra, Arrow, 1996); tr. rom. Ana Veronica Mircea: *Sângele sfânt şi Sfântul Graal,* RAO, Bucureşti, 2005.

Baigent (Michael), Leigh (Richard) şi Lincoln (Henry), *The Messianic Legacy,* Londra, Jonathan Cape Ltd, 1986; tr. rom. Dan Costinaş: *Moştenirea mesianică,* RAO, Bucureşti, 2005.

Baigent (Michael) şi Leigh (Richard), *The Temple and the*

Lodge, Londra, Jonathan Cape Ltd şi New York, Arcade Publishing, 1989; tr. fr. Corine Derblum: Des Templiers aux francs-maçons: la transmission du mystère, Monaco, Editions du Rocher, 1991; rééd., 2005.

Baker (Douglas), *OVNIS. La signification occulte* [1979], tr. fr. Pascale Champeyrol, Spigno Saturnia (Italia), Edizioni Crisalide, 2004.

Barbier (Paul), *Les Propagateurs de l'Irréligion. Les Juifs,* Paris, P. Lethielleux, 1908.

Barbier (abate Emmanuel), *Les Infiltrations maçonniques dans l'Église,* Lille, Paris, Bruxelles şi Roma, Société Saint-Augustin, Desclée, De Brouwer et Cie, 1910 (reed. În facsimil, Château-neuf, Editions Delacroix, f.d.).

Bardon (Franz), *Frabato le Magicien* [postum, 1979], tr. fr. Alexandre Moryason, Courbevoie, Editions Moryason, 1987 (epilog de Dieter Riiggeberg).

Baron (André) şi Dasté (Louis), *Les Sociétés secrètes. Leurs crimes depuis les initiés d'Isis jusqu' aux Francs-Maçons modernes,* Paris, Daragon, 1906.

Barruel (abate Augustin [de]), Mémoires pour servir à l'histoire du jacobinisme, Londra, 1797-1798, 4 vol.; text revizuit şi corectat în 1818; noua ediţie, Chiré-en-Montreuil, Diffusion de la Pensée française, 1973, 2 vol.

Barruel (abate), Mémoires*...,* prescurtată de E. Perrenet, Paris, Guy Le Prat éditeur, f.d. [probabil 1910].

Bataille (Dr) [pseudonim al escrocului literar Gabriel-Antoine Jogand-Pagès, zis Léo Taxil, şi al complicelui şi prietenului său doctorul Charles Hacks], *Le Diable au XIXe siècle,* Paris-Lyon, Delhomme et Briguet, 1892-1894.

Bayard (Jean-Pierre), *Les Francs-juges de la Sainte Vehme,* Paris, Albin Michel, 1971.

Bayard (J.-P.), *La Symbolique du monde souterrain,* Paris, Payot, 1973.

Bayard (J.-P.), *Le Guide des sociétés secrètes,* Philippe Lebaud Editeur, col. *„Les Guides de l'Insolite",* 1989.

Bayard (J.-P.) (cu participarea Nataşei Olejnik-Sarkissian), *Guide des sociétés secrètes et des sectes,* ediţie nouă, actualizată, Paris, OXUS, 2004.

Bayard (J.-P.), *Pap us. Occultiste, ésotériste ou mage?*

Anthologie thématique de l'œuvre de Papus (Gerard EncausseJ, Mennecy, EDIRU, 2004.

Beauharnois (Eric), *„Les pouvoirs secrets des pyramides", L3 Initiation,* nr. 5, iulie-august 2005, pp. 14-16.

Becker (Thierry), *„Nazisme et ésotérisme", Défense de l'Occident,* an 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 57-63.

Bedu (Jean-Jacques), *Rennes-le-Château. Autopsie d'un mythe* [1990], ed. a 2-a, Portet-surGaronne, Editions Loubatières, 2002.

Bedu (J.-J.), *Les Sources secrètes du Da Vinci Code,* Monaco şi Paris, Editions du Rocher, 2005a.

Bedu (J.-J.), *Les Sources secrètes de* Anges et Démons, Monaco şi Paris, Editions du Rocher, 2005b.

Bellamy (Hans Schindler), *Moons, Myths, and Man,* Londra, Faber and Faber, 1936.

Belliot (Albéric, reverend), *Manuel de sociologie catholique. Histoire — Theorie — Pratique,* ediţie revăzută şi adăugită, Paris, P. Letielleux, 1927.

Bergeron (René), Le Corps Mystique de P Antéchrist, Montreal, Fides, 1941; reed., La Presse Libre Nord-Américaine, 1993.

Bergier (Jacques), *Les Extra-Terrestres dans P Histoire,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse*", 1970.

Bergier (J.), *La Guerre secrète de l'occulte,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1978.

Berliner (Don) (în colaborare cu Marie Galbraith şi Antonio Huneeus), *OVNI. Document de synthèse,* introducere de Whitley Strieber [2000], tr. fr. Emmanuel Scavée, Monaco du Rocher, 2005.

Berlitz (Ch.), *Le Triangle des Bermudes* [1974], tr. fr. Jacques Hall şi Jacqueline Lagrange, Paris, Flammarion, 1975.

Berlitz (Ch.), *Le Mystère des mondes oubliés,* tr. fr., Verviers, Bibliothèque Marabout, 1976 (rééd.).

Berlitz (Charles Frambach), *Le Mystère de P Atlantide,* tr. fr. Claude Yelnick, Paris, Belfond, 1977.

Berlitz (Ch.) (în colaborare cu J. Manson Valentine), *Sans trace. Le Triangle des Bermudes* 2 [1977], tr. fr. Jacques Hall şi Jacqueline Lagrange, Paris, Flammarion, 1978.

Berlitz (Ch.) şi Moore (William L.), *The Roswell Incident,*

New York, Putnam's Sons Ltd, 1980 (New York, Grosset & Dunlap, 1981; New York, Berkley Books, 1988); tr. fr.: *Le Mystère de Roswell. Les naufragés de P espace,* Paris, Editions France-Empire, 1981.

Berlitz (Ch.), *Atlantis: The Eighth Continent,* New York, G.P. Putnam's Sons Ltd, Fawcett Books, 1984; tr. fr. Paul Couturiau: *L'Atlantide retrouvée. Le huitième continent,* Monaco, Editions du Rocher/France-Amérique, 1984a (ed. nouă, 1996).

Berlitz (Ch.), *Atlantis: The Lost Continent Revealed,* Londra. Macmillan, 1984b.

Berlitz (Ch.), *Les Phénomènes étranges du monde,* tr. fr., Monaco, Editions du Rocher, 1989.

Berlitz (Ch.), *Le Triangle du Dragon* [1989], tr. fr. Corinne Derblum, Monaco, Editions du Rocher, 1991.

Berlitz (Ch.), *Evénements inexpliqués et personnages étranges du monde,* tr. fr., Paris et Monaco, Éditions du Rocher, 2003.

Bernadac (Christian), Le Mystère Otto Rahn (Le Graal et Montségur). Du Catharisme au Nazisme, Paris, Éditions France Empire, 1978.

Bertrand (abate Isidore), *Un monde fin de siècle,* Paris, Bloud et Barrai, 1899.

Bertrand (I.), L'Occultisme ancien et moderne, Paris, Bloud et Barrai, 1900.

Bertrand (I), La Franc-Maçonnerie, secte juive. Ses origines, son esprit et le but qu'elle poursuit, Paris, Bloud et Cie, 1905.

Bessières (Richard), Les Grands Mystères des Cathares et des Templiers, Paris, Dualpha, 2004.

Biraud (François) şi Ribes (fean-Claude), *Le Dossier des civilisations extraterrestres,* 1970, Paris, J'ai Lu, col. „L'Aventure mystérieuse", 1972.

Blanc (Louis), *Histoire de la Révolution française,* Paris, Librairie du Progrès. 1865, 2 vol.

Blase (William), „Le Conseil sur les relations étrangères (CFR) et le nouvel ordre du monde", http://illuminati-conspiracy.org, 14 aprilie 2005.

Blavatsky (Helena Petrovna), *Isis dévoilée. Clef des Mystères de la Science et de la Théologie anciennes et*

modernes [1877], tr. fr. Ronald Jacquemot revizuită în întregime de Dr. Paul Thorin, Paris, Editions Adyar, vol. I, 1999, şi vol. II, 2004.

Blavatsky (H.P.), *The Secret Doctrine,* ed. a 2-a, Londra, 1888, 2 vol. (ed. a 3-a, 1893); tr. fr.: *La Doctrine Secrète. Synthèse de la science, de la religion et de la philosophie* [1901], ed. a 9-a, Paris, Editions Adyar, 1994; ed. a 10-a, 2004, 6 vol.

Blavatsky (H.P.), *La Clef de la Théosophie,* tr. fr. H. de Neufville, Paris, 1895; ed. a 4-a completată, Paris, Les Éditions Adyar, 1931; rééd., Textes Théosophiques, 1983.

[Blavatsky (H. P.)], Abrégé de la Doctrine Secrete de H.-P. Blavatsky, Paris, La Famille Théosophique, 1923.

Blondet (Dr), *Fanatici dell'Apocalisse,* Rimini, Il Cerchio, 2003.

Blum (Ralph) (with Judy Blum), *Beyond Earth: Man's Contact With UFOs,* New York. Bantam Books, 1974.

Bord (Gustave), *La Franc-Maçonnerie en France, des origines à 1815. 1. Les ouvriers de l'idéal révolutionnaire* (1688-1771), Paris, Nouvelle Librairie nationale, f. d. [1908]; reprint, Geneva, Slatkine, 1985.

Bord (G.), La Conspiration révolutionnaire de 1789. Les complices, les victimes, Paris, Bibliothèque d'Histoire moderne, 1909.

Bord (Gustave) et al., *Les Illuminés de Bavière,* extrase din *Revue internationale des sociétés secrètes* (1913-1914, 1928-1933), Châteauneuf, Editions Delacroix, 2001.

Bordiot (Jacques), *Une main cachée dirige...* [1974], ed. a 2-a revăzută şi adăugită, Paris, La Librairie française, 1976; ed. a 3-a, 1981.

Bordiot (J.), *„Le Pouvoir occulte, fourrier du communisme,* Chiré-en-Montreuil, Editions de Chiré, 1976.

Bordiot (J.), „Le Gouvernement invisible [1983], prefaţă de Henry Coston, Paris, Éditions Avalon 1987.

Bordiot (J.), *„Une synarchie internationale: les Bilderbergers"*, Lectures françaises, iunie 1974, p. 26.

Bordiot (J.), *„Un nouvelle synarchie: la Trilatérale", Lectures françaises,* februarie 1977, pp. 3-7.

Bordiot (J.), *„Les Illuminés sont parmi nous*", *Lectures*

françaises, decembrie 1979, p. 8.

Bouchet (Christian), *Aleister Crowley, approche historique d'un magicien contemporain,* Nantes, Ars, 1990.

Bouchet (C.), *Aleister Crowley et le mouvement thélèmite,* Nantes, Editions du Chaos, 1998.

Bouchet (C.), *„Qui suis-je1" Crowley,* Puiseaux, Pardès, 1999 (ed. a 2-a, 2003).

Bouchet (C.), *B.A.-BA de L'occultisme,* Puiseaux, Pardès, 2000.

Bouchet (C.), *B.A.-BA de la wicca,* Puiseaux, Pardès, 2000.

Bouchet (C.), *B.A.-BA du néo-paganisme,* Puiseaux, Pardès, 2001; ed. a 2-a, 2003.

Bouchet (C.), *„Qui suis-je?" Gurdjieff* Puiseaux, Pardès, 2001; ed. a 2-a, 2004.

Bouchet (C.), *B.A.-BA du spiritisme,* Puiseaux, Pardès, 2004.

Bouchet (C.), *Les Nouveaux Païens,* Coulommiers, Editions Dualpha, 2005.

Bourdais (Gildas), *OVNIS: la levée progressive du secret,* Agnières (80290), Editions JMG 0ean-Michel Grandsire), 2001.

Bourdais (Gildas), *Roswell. Enquêtes, secret et désinformation,* Agnières, Editions JMG 0ean-Michel Grandsire), 2004.

Bourdais (G.), „Enlèvements extraterrestres: vérité ou télé-irréalité?", VSD hors-série Paranormal, iulie 2005, pp. 38-49.

Bournand (François), *Les Juifs et nos contemporains (L'antisémitisme et la question juive),* introducere de Edmond Picard, Paris, Librairie A. Pierret, 1898.

Bourre (Jean-Paul), *Le Graal et l'Ordre noir,* Paris, Déterna, 1999.

Bourre (J.-P.), *B.A.-BA du satanisme,* Puiseaux, Pardès, 2000.

Bowart (Walter), *Operation Mind Control: Our Secret Government's War Against Its Own People* [1978], Ft. Bragg, NC, Flatland Editions, 1994.

Braden (Gregg), *Le Code de Dieu. Le secret de notre passé, la promesse de notre avenir* (2004), tr. fr. Jean Hudon, Outremont, Québec, Ariane Editions, 2004.

Braden (G.), „Le Code de Dieu: la découverte de Gregg Braden" (interviu cu Susan Dobra, *Magical Blend,* iunie 2004;

tr. fr. Cendrine Marrouat), Stargate Magazine, nr. 10, iunie-iulie 2005, pp. 12-15.

Bradley 0ohn), *Les Néo-Templiers aux XIX-e et XX-e siècle,* autoédition, 1980.

Bramley (William) [pseudonim al gazetarului Jonathan Vankin], The Gods of Eden, San Jose, CA, Dahlin Family Press, 1990; tr. germ.: Die Gôtter von Eden, Tat Verlag, 1990.

Branton [pseudonim al lui Bruce Alan Walton sau Bruce Alan De Walton], *The Omega Files: Secret Nazi UFO Bases Revealed!,* New Brunswick, N.J., Global Communications, 2000.

Brasey (Edouard), *L'Enigme de l'Atlantide,* Paris, Editions Pygmalion/Gerard Watelet, 1998; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète",* 2002.

Brennan (James Herbert), *Occult Reich,* Londra, Futura Publications Limited, 1974.

Brennan (J.H.), *An Occult History of the World,* Londra, Futura Publications Limited, 1976, vol. 1.

Brissaud (André), Hitler et l'Ordre noir. Histoire secrète du national-socialisme, Paris, Librairie académique Perrin, 1969.

Bröckers (Mathias), *The Kosher Conspiracy,* http://www.telepolis.de, 2 martie 2002.

Bröckers (M.), Verschwörungen, Verschwörungstheorien und die Geheimnisse des 11.9, Zweitausendeins, 2002; durchges. Aufl., Frankfurt/Main, 2003.

Bröchers (M.), 2004. V. Wilson (Robert Anton), 2004b.

Brosses (Marie-Thérèse de), Enquete sur les enlèvements extraterrestres, Paris, Pion, 1975; Paris, J'ai Lu, col. „Aventure secrète", 1997.

Brown (Dan), *Angels and Demons* [2000], New York, Pocket Books, şi Londra, Corgi Books, 2001; tr. rom. Adriana Bădescu: *Îngeri şi demoni,* RAO, Bucureşti, 2004.

Brown (D.), *Da Vinci Code,* New York, Doubleday, 2003; tr. rom. Adriana Bădescu: *Codul lui da Vinci,* RAO, Bucureşti, 2004; ediţie nouă, RAO, 2006.

Bruner (Kurt), Ware (Jim), *Trouver Dieu dans Le Seigneur des Anneaux* [2001], tr. fr. Monique Walker, Paris, Editions Salvator, 2005.

Billow (Andreas von), Die CIA und der 11. September.

Internationaler Terror und die Rolle der Geheimdienste, München, Piper, 2003.

Bulwer-Lytton (Edward George), *The Coming Race,* Edinburgh, W. Blackwood, 1871; tr. fr. Honore Destouches: *La Race à venir,* prefaţă de Jacques Bergier *[„Les civilisations souterraines: rêve et réalité”],* Verviers, Editions Gérard & Co, Bibliothèque Marabout, 1973; rééd., Paris, NéO, 1987.

Bulwer-Lytton (E.G.), *Vril oder eine Menschheit der Zukunft,* ed. a 4-a, Dörnach, Rudolf Geering-Verlag, 1990.

Burckhardt (Titus), *Miroir de l’intellect,* tr. fr. B. Viegnes, Lausanne, L’Age d’Homme, 1992.

Burdes (Gerd), *Ufos — Geheimnisse des Dritten Reichs,* casetă video „ufonazistă”, f.d. (1996?).

Butler (Eric D.), *„Le programme diabolique [pour réduire le monde en esclavage] par un Gouvernement mondial”*, Le Service d’Intelligence canadien, martie-aprilie 1974.

Cadet de Gassicourt (Charles-Louis), *Le Tombeau de Jacques de Molai ou histoire secrète et abrégée des initiés anciens et modernes, des Templiers, Francs-Maçons, Illuminés etc.,* Paris, Desenne, 1796; ed. a 2-a, 1797.

Caine (Peter), Sur les pas du Code Da Vinci. Le guide, Paris, Editions Bartillat, 2005,

Cantwell (Alan),Jr, Queer Blood: *The Secret AIDS Genocide Plot,* Los Angeles, CA, Aries Rising Press, 1993.

Carr (William Guy), *Pawns in the Game* [1955], Willowda-e, Ontario, N.P.C.L., 1958 (Hollywood Angriff Press, 1958; Los Angeles, St George Press, 1958; ed. a 3-a, Los Angeles, Christian Laymen, 1958); Palmdale, CA, Omni Publications/Christian Book Club, f.d.; apoi Clackamas, OR, Emissary Publications, f.d.; reeditare a ediţiei din 1958, Boring, OR, CPA Book Publisher, f.d. (difuzat în 2005) [2005a].

Carr (W.G.), *Des Pions sur l’échiquier,* tr. fr. (parţială) P.C., Châteauneuf, Editions Delacroix, 1999; tr. fr. (integrală): *Des Pions sur l’échiquier,* Cadillac, Editions SaintRémi, 2002.

Carr (W.G.), *The Red Fog over America* [Brouillard rouge sur l’Amérique], Hollywood Angriff Press, 1956 (1957).

Carr (W.G.), The Conspiracy to Destroy All Existing Governments and Religions [1958], Metairie, La., Sons of Liberty, f.d. [1960?]; tr. fr. anonimă: La Conspiration mondiale

dont le but est de détruire tous les gouvernements et religions en place, Châteauneuf, Editions Delacroix, f.d. [1998].

Carr (W.G.), *Satan: Prince of this World* [1959], 1966 [postumă]; tr. fr. André Comte: *Satan, prince de ce monde,* Cadillac, Editions Saint-Rémi, 2005b.

Castello (Martine), Blanc (Isabelle), Chambon (Philippe), La Conspiration des étoiles. Les Ummos: terrestres ou extraterrestres?, Paris, Robert Laffont, col. „Les dossiers science-frontières*”,* 1991.

Céline (Louis-Ferdinand), *Bagatelles pour un massacre,* ed. a 48-a, Paris, Denoël, 1937.

Céline (L.-F), *L'Ecole des cadavres,* ed. a 34-a, Paris, Denoël, 1938.

Céline (L.-F.), *Les Beaux Draps,* ed. a 79-a, Paris, Nouvelles Éditions françaises, 1941.

Chabauty (abatele Emmanuel Augustin), *Les Juifs, nos maîtres! Documents et développements nouveaux sur la question juive,* Paris-Bruxelles-Geneva, Société générale de Librairie catholique, Victor Palmé, 1882.

Chacornac (Paul), La Vie simple de René Guénon, Paris, Editions traditionnelles, 1958; ed. nouă, 1986.

Chaleil (André), Les Grands Initiés de notre temps, Paris, Belfond, 1978.

Chanteloup (Lucien) [pseudonim al lui Michel Marmin] *„Tolkien le Hobbit”,* Éléments pour la civilisation européenne, nr. 26, primăvara 1978.

Chanteloup (L.), Le seigneur des anneaux, Elements pour la civilisation européenne, nr. 33, februarie-martie 1980, pp. 55-56.

Charpentier (Louis), Les Mystères templiers, Paris, Robert Laffont. col. „Les énigmes de P univers”, 1967.

Charroux (Robert), Histoire inconnue des hommes depuis cent mille ans, Paris, Robert Laffont, 1963.

Charroux (R.), *Le Livre des secrets trahis,* Paris, Robert Laffont, 1965.

Charroux (R.), Le Livre des maîtres du monde, Paris, Robert Laffont, 1967.

Charroux (R.), Le Livre du mystérieux inconnu, Paris,

Robert Laffont, 1969a.

Charroux (R.), *Le Livre des mondes oubliés,* Paris, Robert Laffont, 1971.

Charroux (R.), Trésors du monde, trésors de France, trésors de Paris enterrés, emmurés, engloutis, Paris, Fayard, 1972.

Charroux (R.), Le Livre du passé mystérieux, Paris, Robert Laffont, 1973.

Charroux (R.), L'Enigme des Andes. Les pistes de Nazca la Bibliothèque des Atlantes, Paris, Robert Laffont, col. „Les enigmes de l'univers", 1974.

Chaumeil (Jean-Luc), Le Trésor du Triangle d'or, Paris, Alain Lefeuvre, col. „Connaissance de l'Etrange", 1979.

Chaumeil (J.-L.), *Le Trésor des Templiers,* f.l. [Paris?], Éditions Henri Veyrier, col. *„Connaissance de L'Etrange",* 1984.

Chaumeil (J.-L.), *La Table d'Isis ou le Secret de la lumière,* f.l. [Paris?], Éditions Henri Veyrier, col. *„Connaissance de l'Etrange*", 1985; Paris, Guy Trédaniel Éditeur, 1994.

Chaumeil (J.-L.), *Le Trésor des Templiers et son royal secret,* Paris, Guy Trédaniel Éditeur, 1995.

Cherisey (Philippe de), *L'Enigme de Rennes,* Paris, chez l'auteur. 1978.

Churchward (James), *Mu, le continent perdu* [1926], tr. fr. France Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. *L'aventure mystérieuse",* 1969.

Churchward (J.), *L'Univers secret de Mu* [1931], tr. fr. France-Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1970.

Churchward (J.), *Le Monde occulte de Mu* [1933], tr. fr. France Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1972.

Clarin de la Rive (Abel), *Le Juif dans la Franc-Maçonnerie,* Paris, A. Pierret, 1895.

Coelho (Paulo), *Alchimistul* [1988], tr. rom. Gabriela Banu, Humanitas, Bucureşti, 2002, prima ed.

Coleman (John), Conspirators' Hierarchy: The Story of the Committee of 300, Bozeman, Mont., America West, 1992; Nevada, Joseph Holding Company, 1995.

Col. [anonim], *La Clé du Mystère,* editată de F. de

Boisjoslin, Paris, Office de Propagande Nationale [Henry Coston], f.d. [1937].

Col., *Le Dossier OVNI,* Paris, Michel Lafon, 1996.

Col., *L'Europe des sociétés secrètes,* Éditions du Reader's Digest, 1980.

Col., *The Big Book of Conspiracies,* Paradox Press, 1995.

Colladay (Morrison), *„Nikola Tesla: Incredible Scientist",. American Mercury,* ianuarie-iunie 1959, pp. 73-82; reedit, cu anexe (printre care şi extrase din cartea lui John J. O'Neill, 1944) sub titlul *Nikola Tesla: Incredibile Scientist and Prodigal Genius the Life of Nikola Tesla,* Kessinger Publishing's Rare Reprints (USA), f.d.

Colectiv, *Coucou, c'est Tesla. L'énergie libre,* Les Éditions Felix, 1997.

Colectiv [Jan Udo Holey], *Livre jaune n°5,* Les Éditions Félix, 1997, apoi 2001 (Lux Diffusion, 67 219 Valff).

Colectiv [Jan Udo Holey], *Livre jaune n%,* Les Éditions Felix, 2001.

Collins (Andrew), *Les Routes de l'Atlantide,* tr. fr. Michel Cabart, introduction de David Rohl, Marsilia, Éditions La Hupe, 2005. Colocviul de la Cordoba, *Science et conscience,* Paris, Stock, 1980.

Conrad (J.), *Entwirrungen. Über kosmische Gesetzmässigkeiten und warum sie uns vorenthalten werden,* Worpswede, 1996.

Conrad (J.), *Zusammenhänge.* Was läuft schief in unserer Welt*?,* Worpswede, 1998.

Conroy (Ed), Report on „Communion": *An Independent Investigation and Commentary,* New York, William Morrow and Company, 1989.

Constantine (Alex), *Psychic Dictatorship in the U.S.A.,* Venice, CA, Feral House, 1995.

Constantine (A.), *Virtual Government: CIA Mind Control Operations in America,* Venice, CA, Feral House, 1997.

Convard (Didier), Falque (Denis), Wachs (Pierre), Gine (Christian) et al*., Le Triangle Secret,* [benzi desenate], Grenoble, Editions Glénat, 2004-2005, seria I şi a II-a.

Conway (David), *Secret Wisdom: The Occult Universe Explored,* Londra, Jonathan Cape, 1985.

Cooper (Milton William), *Behold a Pale Horse,* Sedona, Arizona, Light Technology Publishing, 1989; ediţie revăzută, 1991.

Cooper (M.W.), *The Secret Government: The Origin, Identity and Purpose of MJ-12,* 1989 (un capitol din *Behold a Pale Horse* publicat separat); tr. fr. André Léonard Glen: *Le Gouvernement secret. L'origine, l'identité et le but du MJ-12,* Québec, Louise Courteau éditrice, 1989; ed. a 5-a, 1999; ed. nouă adăugită: *Le Gouvernement secret,* urmată de: *Opération „Cheval de Troie"* [anonim; John A. Keel?], 2004.

Cooper (M.W.), *Global 2000,* Citizens Agency for Joint Intelligence, SYSOP, 1996.

Cooper (M.W.), *„Secret Societies/New World Order",* http://www. theforbbidenknowledge.com, 8 martie 2005 (text nedatat, scris după primăvara lui 1990, probabil extras din *Behold a Pale Horse,* cap. II).

Copin-Albancelli [prenumele autorului, Paul, nu apare pe copertă], La Conjuration juive contre le monde chrétien, Paris, La Renaissance Française, şi Lyon, Librairie Emmanuel Vitte, 1.909 (reed., Editions Delacroix, f.d., sub titlul: *La Conjuration contre le monde chrétien).*

Copin-Albancelli, *Le Pouvoir occulte contre la France,* [subintitulată: *„Le Drame maçonnique"],* Paris, La Renaissance Française, şi Lyon, Librairie Emmanuel Vitte, 1910.

Copin-Albancelli, *La Guerre occulte. Les sociétés secrètes contre les nations,* Paris, Librairie académique Perrin, 1925.

Coston (Henry) et al*., „La Conspiration Juive",* Le Siècle nouveau [Office de Propagande Nationale], anul 3, nr. 1, octombrie 1937, pp. l-32.

Coston (H.), *La Finance juive et les Trusts,* Paris, Editions Jean Renard, 1942.

Coston (H.), *Les Financiers qui mènent le monde,* Paris, La Librairie française, 1955.

Coston (H.) et al*.,* Les Technocrates et la Synarchie, Paris, Lectures françaises, 1962; rééd., Paris, Editions du Trident, 1977; reed. 1988.

Coston (H.) et al*., La Haute Finance et les Révolutions,* Paris, Lectures françaises, număr special, 1963 [aprilie],

Coston (H.), (coord.), *Dictionnaire de la politique française,* vol. III, Paris, Publications Henry Coston, 1979a.

Coston (H.)., *La Conjuration des Illuminés,* Paris, Publications Henry Coston, 1979b.

Coston (H.), *La Fortune anonyme et vagabonde,* Paris, Publications Henry Coston, 1984.

Coston (H.), *Le Monde secret de Bilderberg. Comment la haute finance et les technocrates dominent les nations,* Paris, Publications Henry Coston, 1986.

Coston (H.), *Une nouvelle synarchie internationale. La Trilatérale domine les nations et asservit les peuples. Voilà ses agents secrets dans le monde,* Paris, Publications Henry Coston, 1991.

Coston (H.) et al*., Le Gouvernement secret de P Amérique,* Paris. *(Nous les Françaises,* nr. 2), 1998.

Coston (H.) et al*., Infiltrations ennemies dans l'Église,* reed. Paris, Publications Henry Coston, 1999a.

Coston (H.) et al*., Les Maîtres du monde. Les vrais,* Paris, *(Nous, les Françaises,* nr. 5), 1999b.

Coston (H.) et al*., Le B'naïB' rith [sic], puissance maçonnique mondialiste,* Paris, *(Nous, les Françaises,* nr. 7). 2000.

Coston (H.), v. Virebeau (Georges).

Cox (Simon), *Le Code Da Vinci décrypté. Le Guide non autorisé* [2004], tr. fr. Mylène Soval, Paris, Le Pré aux Clercs, 2004.

Cox (S.), *Illuminating Angels & Demons: The Unauthorized Guide to the Facts Behind the Fiction,* Londra, Michael O'Mara Books Ltd, 2004; tr. fr. Pierre Girard: *Anges ou Démons? Les Illuminati décryptés. Le Guide non autorisé,* Paris, Le Pré aux Clercs, 2005.

Crétineau-Joly (Jacques), *L'Eglise romaine en face de la Révolution* [1859], ed. nouă, prefaţă de Monseniorul Marcel Lefebvre, Cercle de la Renaissance Française, 1976, 2 vol.

Crowley (Aleister), *Magick in Theory and Practice,* Paris, The Lecram Press, 1929; New York, Dover Publications, 1976; tr. fr. Philippe Pissier, Paris, Editions Blockhaus, 1992.

Crowley (A.), *Le Livre du rassemblement des forces* [1919], tr. fr. Matthieu Léon et Philippe Pissier, Villeselve, Editions

Ramuel, 1994.

Cutting Edge Ministries (North Attleboro, MA, USA), *„Study Antichrist Through Study of Hitler”,* http://www.cuttingedge.org/news/n1017.html; versiune franceză: *„Hitler et l’Antichrist”* http:// eglisedemaison.be/articles/hitler.html.

Däniken (Erich [sau Erik] von), *Erinnerungen an die Zukunft [Amintiri despre viitor],* Düsseldorf, Econ-Verlag, 1968; tr. engl.: *Chariots of the Gods? Unsolved Mysteries of the Past,* Londra, Souvenir Press, 1969; tr. fr. (anonimă): *Présence des extraterrestres,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les enigmes de l’univers”,* 1969; reed. *„Bibliothèque des grandes énigmes*", 1976.

Daraul (Arkon), *A History of Secret Societies,* New York, Citadel Press, 1961; tr. fr. Francine Ménétrier: *Les Sociétés secrètes. Enquête historique et documents inédits,* Paris, Editions Planète, col. *„Sectes et sociétés secrètes”* (îngrijită de René Alleau), diffusion Denoël, 1970; Paris, J’ai Lu, col. *„V aventure mystérieuse”,* 1972, ed. nouă: *Secret Societies: A History,* New York, MJF Books, 1989.

Darwin (Philippe), *Anges & Démons.* Tous les secrets, f.l., City Editions, 2005.

Dasté (Louis), *La Gangrène maçonnique,* Paris, Librairie A. Pierret, 1899.

Dasté (L.), Les Sociétés secrètes et les Juifs, Paris, 1912; rééd., Paris, Centre de Documentation et de Propagande, f.d. [1935?].

Dasté (L.), v. Baron (André).

David-Neel (Alexandra), Mistici şi magicieni în Tibet, Ed. Aldo Press, Bucureşti, 2001.

Delacroix (Jacques), *Attentats du 11 septembre 2001.* A qui profite le crime*?,* Châteauneuf, Editions Delacroix, 2002.

Delacroix (J.), *Du 11 septembre 2001 à la fausse renaissance,* Châteauneuf, Éditions Delacroix, col. „LIESI”, 2003.

Delacroix (J.), Le Complot mondial: mythe ou réalité?, Châteauneuf, Éditions Delacroix, col. „LIESI”, 2004.

De Lannoy, *La Révolution française préparée par la Franc-Maçonnerie,* Paris, P. Lethielleux, 1911.

Delassus (Henri), *L'Américanisme et la conjuration antichrétienne,* Paris şi Lille, Desclée, De Brouwer et Cie, 1899.

Delassus (Monsenior Henri), *La Conjuration antichrétienne: le temple maçonnique voulant s'élever sur les ruines de l'Eglise catholique,* Lille-Lyon-Paris, Desclée De Brouwer et Cie, 1910, 3 vol. (rééd., Cadillac, Éditions Saint-Rémi, f.d.).

Delassus (H.), *La Question juive. Notes et documents,* [extrase din lucrarea precedentă] Lille-Lyon-Paris, Desclée, De Brouwer et Cie, 1911.

Delmarti (Sabine), *Jacques de Molay,* Paris, Editions De Vecchi, 1999.

Deschamps (Nicolas), Les Sociétés secrètes et la société ou Philosophie de l'histoire contemporaine, Avignon-Paris, Seguin, 1874-1876, 3 vol.; ed. a 2-a adăugită, precedată de o introducere de Claudio Jannet, 1880; ed. a 6-a în întregime refăcută şi continuată până la evenimentele din actualitate, Avignon, Seguin Frères, Paris, Oudin Frères, şi Lyon, Librairie générale catholique et classique, 1882, 3 vol. (rééd., Châteauneuf, Editions Delacroix, f.d.).

Desportes (Henri), *Le Mystère du Sang chez les Juifs de tous les temps,* prefaţă de Édouard Drumont, Paris, Albert Savine, 1889.

Deyo (Stan), *The Cosmic Conspiracy,* West Australian Texas Trading, 1978 (ed. a 4-a, Deyo Enterprises, LLC, 1998); tr. fr. Bernard Milot: *La Conspiration cosmique,* Québec, Louise Courteau éditrice, 1986; ed. nouă *„Edition du millénaire",* 2004.

Les Documents maçonniques, rev. lunară condusă de Bernard Faÿ, redactori-şef: Robert Vallery-Radot şi Jean Marquès-Rivière; 33 de numere apărute din octombrie 1941 până în iunie 1944. Reeditate în volum la iniţiativă lui Jean-Gilles Malliarakis, Paris, La Librairie française, 1986; nouă reeditare Monaco, Éditions du Dragon, 1998.

Dorsey III (Herbert G.), *The Secret History of the New World Order,* Ojai, CA, f.d. [1993],

Dorsey III (H.G.), *„The Historical Influence of International Banking",* http://usa-th.erepublic.com/illuminati/cfr_3.html, 26 iulie 2005.

Duguin (Alexandr), *„Ideology of the World Government”* [1991], trad. engl. Victor Olevich, 1998, http://arctogaia.eom/public/eng-ed2.h tm.

Duguin (A.), *„Julius Evola et [le] traditionalisme russe”,* http://www.arctogaia.com/evolrus.htm. f. d.

Duguin (A.), *„La métaphysique du national-bolchévisme”,* http://www.geocities.com/CapitolHill/6824/popper.htm. f.d.

Duguin (A), *Konservativnaja revoljucija (Revoluţia conservatoare),* Moscova, Arktogeja, 1993a.

Duguin (A.), Giperborejskaya teorija. Opyt ariosofskogo issledo vanija (Teoria hiperboreană. Eseu de cercetare ariosofică), Moscova, Arktogeja, 1993b.

Duguin (A), Misterii Evrazii (Misterele Eurasiei), Moscova, Arktogeja, 1996.

Duguin (A.), Metafizika blagoj vesti: pravoslanyi ezoterizm (Metafizica Bunei Vestiri: esoterismul tradiţiei ortodoxe), Moscova, Arktogeja, 1996.

Duguin (A), Osnovy geopolitiki. Geopoliceskoe buduscee Rossii (Bazele geopoliticii. Viitorul geopolitic al Rusiei), Moscova, Arktogeja, 1997a.

Duguin (A.), Evrazijskij triumf (Triumful Eurasiei), în vol. Petr Savickij (coord.), Kontinent Evrazija (Continentul eurasiatic), Moscova, AGRAF, 1997b.

Duguin (A.), Filosofii tradicionalizma (Filosofia tradiţionalismului), Moscova, Arktogeja, 2002.

Doumic (Max), La Franc-maçonnerie est-elle juive ou anglaise?, Paris, Librairie académique Perrin, 1906.

Drumont (Edouard), La France juive. Essai d’histoire contemporaine, Paris, C. Marpon et E. Flammarion, 1886, 2 vol.

Ducrot (Guillaume), *„Lorsque le monde fait l’autruche”* editorial în *Le Monde de l’Inconnu,* nr. 312, 15 ianuarie-15 marrie 2005, p. 3.

Duesberg (Peter), *Inventing the AIDS Virus,* Washington DC, Regnery Publishing, 1996.

Dumas (Alexandre), *Mémoires d’un médecin,* partea I *Joseph Balsamo* [1849], ediţia Claude Schopp, Paris, Robert Laffont, 1990, introducere II şi III, pp. 44-63.

Du Plessis (Jean), Les Derniers Temps d’après l’’histoire et

la Prophétie, Paris, Éditions Jean Têqui, f.d. [1937],

Dupré (José), *Rudolph Steiner. L'Anthroposophie et la liberté,* Chancelade (France, Dordogne), La Clavellerie, 2004.

Eckart (Dietrich), *Bolshevism from Moses to Lenin: A Dialogue Between Adolf Hitler and Me.* [1924], tradus din germană de William L. Pierce, National Socialist World, primăvara 1966, ed. a 2-a, Hillsboro, WV, National Vanguard Books, 1999.

Eckert (Eduard Emil), La Franc-Maçonnerie dans sa véritable signification, ou son organisation, son but et son histoire [...] [1852], tr. fr. abatele Gyr, Liège, J.-G. Lardinois, 1854, 2 vol.

Eco (Umberto), *Pendulul lui Foucault* [1988], tr. rom. Ştefania Mincu, Polirom, Iaşi, 2005.

Edwardes (Michael), *The Dark Side of History: Magic in the Making of Man,* New York, Stein and Day, 1977; Londra, Granada Publishing, 1978

Edwards (Frank), Les Soucoupes volantes, affaire sérieuse [1966], tr. fr. Nicholas Seiten, Paris, Robert Laffont, col. „Les énigmes de l'univers", 1967.

Encausse (Dr. Philippe), *Le Maître Philippe, de Lyon. Thaumaturge et „Homme de Dieu",* ed. a 2-a revăzută şi adăugită, Paris, La Documentation scientifique, 1954.

Épiphanius, Maçonnerie et sectes secrètes: le coté caché de l'histoire. Prefaţă de Henry Coston, Publications du Courrier de Rome, 1999.

Epperson (A. Ralph), *The New World Order.* Tucson, Ariz., Publius Press, 1990.

Eringer (Robert), *The Global Manipulators,* Bristol, Pentacle Books, 1980.

Estampes (Louis d') şi Jannet (Claudio), *La Franc-Maçonnerie et la Révolution* (rezumat al cărţii lui Nicholas Deschamps, 1882), Avignon, Séguin Frères, 1884.

Estoile (Arnaud de 1'), *Qui suis-je? Guaita,* Grez-sur-Loing, Pardès, 2005.

Evola (Julius), *UR & KRUR [„Introduction à la magie"] UR 1928,* tr. fr. Gérard Boulanger, Milano, Archè, 1984.

Evola (J.), *La Tradition hermétique. Les symboles et la doctrine. L'"Art Royal" hermétique* [1931, 1948], tr. fr.

Yvonne J. Tortat, Paris, Editions Chacornac, 1961; apoi Paris, Editions Traditionnelles, 1968, apoi 1979.

Evola (J.), *Masques et visages du spiritualisme contemporain* [1932], tr. fr. Pierre Pascal, Montréal şi Bruxelles, Les Editions de l'Homme, 1972.

Evola (J.), *Révolte contre le monde moderne* [1934], tr. fr. Philippe Baillet, Lausanne, L'Age d'Homme, 1991.

Evola (J.), *Le Mystère du Graal et l'idée impériale gibeline* [1937], tr. fr. Yvonne J. Tortat, Paris, Éditions traditionnelles, 1963; reed, 1977.

Evola (J.), *La Doctrine de* l'éveil*. Essai sur* l'ascèse *bouddhique* [1943], tr. fr. Pierre Pascal [după ed. a 3-a revăzută şi adăugită, 1973], Milano, Archè, 1976.

Evola (J.), *Ecrits sur la franc-maçonnerie,* introducere şi note de Renato Del Ponte, tr. fr. François Maistre, Puiseaux, Éditions Pardès, 1987 (apendice: F. Maistre *„Léon de Poncins, un contre-révolutionnaire intégral",* pp. 127-152).

Evola (J.), *Les Hommes au milieu des ruines* [1953, 1972], tr. fr. anonimă, revizuită, corectată şi completată de Gérard Boulanger, Paris şi Puiseaux, Guy Trédaniel/Éditions de la Maisnie şi Éditions Pardès, 1984.

Evola (J.), *La Métaphysique du sexe* [1958], tr. fr. Philippe Baillet, Lausanne, L'Age d'Homme, 1989.

Evola (J.), *Le Fascisme vu de droite, urmat de Notes sur le Troisième Reich* [1974]. tr. fr. Philippe Baillet [prima éd., Paris, 1981], ed. a 2-a franceză revăzută şi adăugită, Puiseaux, Pardès, 1993.

Fava (Monsenior Armand-Joseph), Le Secret de la Franc-Maçonnerie, f.l., Société de SaintAugustin, Desclée, De Brouwer et Cie, f.d. [1883].

Faÿ (Bernard), *La Franc-Maçonnerie et la révolution intellectuelle du XVIIIe siècle* [1935], ediţie nouă revăzută şi adăugită, Paris, la Librairie Française, 1961.

Faÿ (B). v. *Les Documents maçonniques.*

Faye (Guillaume), *Les Extraterrestres de A à 2. Sont-ils vraiment parmi nous?* Ce que l'on vous cache*!,* Paris, Éditions Dualpha, 2000.

Félix şi colectiv, L'Origine du monde ou L'Origine de l'esprit, de l'espace-temps et de la matière, Les Éditions Félix

(în colaborare cu Worldwide Knowledge and Information Ltd.), 2002.

Félix şi colectiv îl prezintă pe Robin de Ruiter 0an Udo Holey). Livre jaune n °7, Les Éditions Félix (în colaborare cu Worldwide Knowledge and Information Ltd.), 2004.

Findley (Nigel D.), GURPS Illuminati, Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1992.

Forces occultes, film antimasonic şi antisemit lansat la Paris pe 9 martie 1943; scenariul: Jean Marquès-Rivière; regizor: Paul Riche (pseudonimul lui Jean Mamy).

Ford (Henry), *The International Jew: The World's Foremost Problem,* Dearborn. Michigan, The Dearborn Independent, 1920-1922, 4 vol.; reed., New York, Liberty Bell Publications, 2004.

Ford (H.), *The International Jew,* ed. prescurtată într-un vol.; reed. Sudbury (Suffolk). Bloomfield Books, 2004; tr. fr.. Asociaţia „Vérité et Justice" sub titlul: *Le Juif International,* introducere de René-Louis Berclaz, CH-1618 Châtel-Saint-Denis, 2001.

„«La franc-maçonnerie»: la pegre sioniste mondiale*...", La Voix des Opprimés* [site islamist], http://news.stcom.net, 18 aprilie 2005.

Frère (Jean-Claude), *Nazisme et sociétés secrètes,* Paris, Grasset, 1974.

Fritsch (Theodor), *Die zionistischen protokolle. Das Programm der inlernationalen Geheimregierung,* Leipzig, Hammer-Verlag, 1924; ed. a 13-a, 1933.

Fry (Leslie sau Lesley), *Le Retour des flots vers l'Orient. Le Juif, notre maître,* tr. fr. A. Barrault, Paris, Editions R.I.S.S., 1931 (originalul englez: Waters Flowing Eastward, acelaşi editor, 1931); versiunea americană: Waters Flowing Eastward: The War Against The Kinship of Christ, f.d.; reed., Londra, 1965.

Fry (L.), *Léo Taxil et la franc-maçonnerie. Lettres inédites publiées par les amis de Monseigneur Jouin,* Chatou. British-American Press, 1934.

Gardner (Laurence), *Le Graal el la lignée royale du Christ. La descendance cachée du Christ enfin révélée* [1996], tr. fr. Etienne Menanteau, prefaţă de Prince Michael d'Albany, Paris,

Dervy, 2001 (prima ediţie, 1999).

Gardner (L.), *Le Royaume des Seigneurs de Panneau. Mythes et magie de la Quête du Graal* [2000], tr. fr. Elodie Le Cossec, Paris, Dervy, 2003.

Gattegno (David), *B.A.-BA des symboles,* Puiseaux, Pardès, 1999.

Gattegno (D.), *Qui suis-je? Guenon.* Puiseaux, Pardès, 2001.

Gautier-Walter (André), *La Chevalerie el les aspects secrets de l'histoire.* Paris, La Table ronde, 1966.

Gerson (Werner), [pseudonimul lui Pierre Mariel], Le Nazisme, société secrète, Paris, N.O.E., 1969; rééd., Paris, Belfond, 1976.

Givaudan (Anne), (în colaborare cu Dr. Antoine Achram). *Celui qui vient,* vol. 2: Les Dossiers sur le Gouvernement mondial [1996], ediţie nouă adăugită, Plazac (24 580). Editions S.O.I.S., 2005.

Gohier (Urbain) (editor.). *Protocoles des Sages d'Israël,* Paris, Edition nouvelle de *„La Vieille France",* 1924 [introducere şi anexe de Urbain Gohier]; ediţie revăzută şi adăugită, 1925.

Gondinet (Georges) etal*., „Dossier Tolkien",* rev. *Totalité,* nr. 12, vara 1981, pp. 79-130.

Good (Timothy), *Ei sunt aici,* Editura Aldo Press, Bucureşti, 1995.

Gougenot des Mousseaux (Henri-Roger, cavaler). *La Magie au dix-neuvième siècle. Ses agents, ses vérités, ses mensonges,* Paris, Henri Pion, 1860; ed. nouă revăzută şi adăugită, 1864.

Gougenot des Mousseaux (H.-R., cavaler). *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens,* Paris, Henri Pion, 1869, ed. 2, Paris, Wattelier, 1886.

Greer (Steven M.). *Révélations. Les témoignages de militaires et de fonctionnaires américains sur les secrets les mieux gardés de notre histoire* [2001], tr. fr. Pierre Ajenat (documente traduse de Fiona Sonders), Loperec (29590), Éditions Nouvelle Terre, 2004, 2 vol.; ed. a 2-a, 2005.

Greslé (comandant Jean-Gabriel), *Extraterrestres, secret d'État. L'affaire Roswell* [1997], Paris, J'ai Lu, 1999.

Griffin (Des), Descent into Slavery?*,* South Pasadena, CA, Emissary Publications, 1980; Clackamas, OR, Emissary Publications, 1988 (reed., 2001); ed. revăzută, State College, Sisyphus Press, 1994. Trad, germ.: *Die Absteiger.* Planet der Sklaven*?,* Wiesbaden, VAP-Verlag, 1981.

Griffin (D.). *Wer regiert die Welt? Die Protokolle der Weltdiktatur. Das neue Testament Satans,* Leonberg, Diagnosen Verlag/CODE Verlag, 1986 (1984).

Griffin (D.). Fourth Reich of the Rich, South Pasadena, CA, Emissary Publications, 1976; reed., Clackamas, OR, 2001.

Guenon (René), *Le Théosophisme. Histoire d'une pséudo-religion,* Paris, Nouvelle Librairie nationale, 1921; ed. a 2-a revăzută şi adăugită, 1928; ed. nouă adăugită, Paris, Editions traditionnelles, 1965, 1969, 1986, 1996.

Guenon (R.), *U Erreur spirite,* Paris, Marcel Rivière, 1923; ed. nouă, Paris, Editions traditionnelles, 1977.

Guenon (R.), *L'Esotérisme de Dante,* Paris, Charles Bosse, 1925.

Guenon (R.), *La Crise du monde moderne,* Paris, Bossard 1927, ed. a 2-a, Paris, Gallimard. 1946.

Guenon (R.), *Le Roi du Monde,* Paris, Bossard, 1927, ed. a 2-a, 1939, Paris, Gallimard, 1958.

Guenon (R.), *Le Symbolisme de la Croix,* Paris, Véga, 1931, reed. Paris. Editions Guy, Trédaniel, 1996.

Guenon (R.), *La Métaphysique orientale,* Paris, Chacornac, 1939.

Guenon (R.), *Aperçus sur /'Initiation,* Paris, Éditions traditionnelles 1946, ed. a 2-a, 1953, rééd., 1985.

Guenon (R.), *Initiation et réalisation spirituelle* [1952], Paris, Éditions traditionnelles, 1967.

Guenon (R.), *Aperçus sur l'ésotérisme chrétien,* Paris, Éditions traditionnelles, 1954, ed. nouă, 1977.

Guenon (R.), *Formes traditionnelles et cycles cosmiques,* Paris, Gallimard, 1970.

Guieu (Henri René, zis Jimmy), *Les Soucoupes volantes viennent d'un autre monde,* Paris, Fleuve Noir, 1954.

Guieu (J.), *Black-out sur les soucoupes volantes,* prefaţă de Jean Cocteau, Paris, Fleuve Noir, 1956.

Guieu (J.), *E. B.E. Alerte Rouge,* Paris, Vaugirard, 1990.

Guieu (J.), *E.B.E. 2. L'entité noire d'Andamooka,* Paris, Vaugirard, 1991.

Guieu (J.), *E.B.E. (Extraterrestrial Biological Entity),* ed. nouă, 2000, reunind cele două volume precedente, cu anexele revăzute şi adăugite şi cu fotografii, Paris, GECEP/Vauvenargues, 2000.

Guieu (J.), *Nos „Maîtres" les Extraterrestres. Nouvelles révâations. Demain le chaos!,* Paris, Presses de la Cité, 1992.

Guinguand (Maurice), *L'Or des Templiers,* Paris, Robert Laffont, col. „Les énigmes de l'univers", 1973.

Gurdgieff (Georges Ivanovitch), *Rencontres avec des hommes remarquables* [1960], tr. fr. Jeanne de Salzmann (cu sprijinul lui Henri Tracol), Paris, Stock, 1979.

Gyr (abatele Jean-Guillaume), *La Franc-maçonnerie en elle-même et dans ses rapports avec les autres sociétés secrètes de l'Europe* (..)*,* Liège, J.-G. Lardinois, 1859.

HAMAS (Mişcarea de rezistenţă islamică), *La Charte d'Allah,* (18 aug. 1988), versiunea integrală în engleză http://www.us-israel.org; tr. fr. parţială: *„La Charte d'HAMAS",* rev. L'Arche, nr. 524-525, octombrie-noiembrie 2001.

Hansen (H.T), Julius Evola et „Révolution conservatrice" allemande (1998 şi 1999), tr. fr.

Laurent Eberhard, prefaţă de Philippe Baillet, Montreuil-sous-Bois, Association „Les Deux Etendards", 2002.

Hatem (Frank), Les Cinq Clefs. La résistance „humani-terre" face aux reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des Illuminati, Québec, Louise Courteau, 2002.

Haven (Dr. Emmanuel Lalande, zis Marc), *Le Maître inconnu Cagliostro,* Lyon, Paul Derain, 1964.

Hébert (Jacques), Atlantide, la solution oubliée, Chatou, Éditions Carnot, col. „Orbis Enigma", 2003.

Heising (Jan van) (pseudonimul lui Jan Udo Holey), Geheimgesellschaften und ihre Macht im 20. Jahrhundert oder wie man die Welt nicht regiert. Ein Wegweiser durch die Verstrickungen von Logentum mit Hochfinanz und Politik, Trilaterale Kommission, Bilderberger, CFR, UNO, Meppen (Allemagne), Ewertverlag, 1993; apoi Gran Canaria (Spania), Ewertverlag, 1995, vol. 1 (versiunea franceză: Livre jaune n°5).

Helsing (Jan van), Geheimgesellschaften 2. Interview mit Jan van Helsing. Die Verbindungen der Geheimregierung mit dem Dritten Weltkrieg, dem Schwarzen Adel, dem Club de Rome, AIDS, UFOs, Kaspar Hauser, der reichsdeutschen Dritten Macht, dem Galileo-Projekt, dem Montauk-Projekt, der Jason-Society, dem JesusProjekt, dem Anti-Christ u.v.m., Gran Canaria. Ewertverlag, 1995 (versiune franceză: Livre jaune n %).

Helsing (Jan van), *Buch 3. Der Dritte Weltkrieg,* Lathen, Ewertverlag, 1996; ed. nouă (în colaborare cu Franz von Stein), Fichtenau, Ama Deus Verlag, 2004.

Helsing (Jan van), Secret Societies and their Power in the 20th Century: A Guide through the Entanglements of Lodges with High Finance and Politics, Gran Canaria, Spania, Ewertverlag, 1995.

Helsing (Jan van), Unternehmen Aldebaran. Kontakte mit Menschen aus einem anderen Sonnensystem, Gran Canaria, Ewertverlag, 1997; Fichtenau, Ama Deus Verlag, 1998.

Helsing (Jan van), v. şi: colectiv, 1997-2001 *(Livre jaune n°5)* şi 2001 *(Livre jaune n%);* Félix şi colectiv, 2004 *(Livre jaune n °7).*

Hermann (Albert), *Unsere Ahnen und Atlantis,* Berlin, 1934.

Hidell (Al) şi Arc (Joan d') (editori), The Conspiracy Reader: The Best of Paranoia Magazine, New York, Citadel Press, Kensington Publishing Corp., 1999.

Hidell (A.) şi Arc (J. d') (editori), The New Conspiracy Reader, New York, Citadel Press, Kensington Publishing Corp., 2004.

Hoar (William P.), *Architects of Conspiracy: An Intriguing History,* Boston şi Los Angeles, Western Islands, 1984.

Hoffman II (Michael A.), *Secret Societies and Psychological Warfare,* Independent History Press, 2001.

Holey (Hannes), *Jesus 2000. Das Friedensreich nacht,* Fichtenau, Ama Deus Verlag, 1997; ed. a 2-a, 2001; 2005.

Holey (Jan Udo), v. colectiv *(Livres jaunes n°5 şi n%);* Félix şi colectiv *(Livre jaune n°7);* Helsing; Ruiter.

Hopkins (Budd), *Intruders: The incredible Visitations at Copley Woods,* New York, Ballantine Books/ Random House, 1987.

Hopkins (B.), *Missing Time: A Documented Study of UFO Abductions,* New York, G.P. Putnam's Sons, 1981, apoi New York, Ballantine Books/Random House, 1988; tr. fr. Colette Joyeux: *Enlèvements extraterrestres. Les témoins parlent* [1981], Monaco, Editions du Rocher, col. *„Age du Verseau",* 1995.

Hörbiger (Hanns) şi Fauth (Philipp), *Glazial-Kosmogonie. Eine neue Entwickelungsgeschichte des Weltalls und des Sonnensystems,* Kaiserslautern (Germania), Hermann Kayser, 1913.

Horowitz (Leonard G.), Emerging Viruses: AIDS and Ebola — Nature, Accident or Intentional*?,* Rockport, MA, Tetrahedron, 1996; ed. revăzută şi adăugită, 1998; tr. fr. Bernard Metayer (revăzută şi corectată de Dr. Jean-Pierre Eudier): *La Guerre des virus: Sida et Ebola.* Naturel, accidentel ou intentionnel*?,* prefaţă de W. John Martin, Port Louis, Insulele Mauritius, Editions Félix, 2000.

Howard (Michael). *The Occult Conspiracy: Secret Societies — Their Influence and Power in World History,* Rochester, Vermont, Destiny Books, 1989.

Hutin (Serge), *Histoire mondiale des sociétés secrètes,* Paris, Les Productions de Paris, 1959.

Hutin (S.). *Hommes et civilisations fantastiques,* Paris, J'ai Lu, col. *„U aventure mystérieuse",* 1970.

Hutin (S.), *Gouvernants invisibles et sociétés secrètes,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1971 (reed. Villeselve, Editions Ramuel, 1994).

Hutin (S.), *„Les Sociétés secrètes d'hier à aujourd'hui",* Paris, Éditions Jean Boully, 1989.

Hutin (S.), v şi *infra,* Bibliografie, II.

Hynek (Joseph Allen), *„Les Objets volants non identifiés"; Mythe ou réalité*? [1972]. tr. fr. Maud Sissung, Paris, Pierre Beifond, 1974; Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1975.

Icke (David), The Robots'Rebellion: The Story of the Spiritual Renaissance, Bath, UK, Gateway Books, 1994.

Icke (D.),... *And the Truth Shall Set You Free,* Isle of Wight, Bridge of Love Publications, 1995.

Icke (D.), The Biggest Secret, Scottsdale, Ariz., Bridge of

Love Publications, 1999; ed. a 2-a actualizată, Valencia, CA, Bertelsmann, şi Wilwood, MO, Bridge of Love Publications 2001; tr. fr. Helene Pallascio, Isabelle Cloutier: *Le Plus Grand Secret. Le livre qui transformera le monde,* Québec, Louise Courteau, 2001, 2 vol.

Icke (D.), The Children of Matrix: How on Interdimensional Race Has Controlled the World for Thousands of Years — and Still Does, Wildwood, MO, Bridge of Love Publications, 2001; tr. fr. Jean-Robert Saucyer (vol. 1) şi François Deschamps (vol. 2): Les Enfants de la matrice ou Comment une race d'une autre dimension manipule notre planète depuis plusieurs millénaires, Québec, Louise Courteau, vol. 1, 2002; vol. 2, 2005.

Icke (D.), *Tales from Time Loop,* Wilwood, MO, Bridge of Love Publications, 2003.

Jabineau (abatele Henri), *La Vraie Conspiration dévoilée*, f.L, 1790.

Jacobs (David M.), Secret Life: Firsthand*...,* New York, Simon and Schuster, 1992; tr. fr. Sylvaine Charlet: *Les Kidnappeurs d'un autre monde,* Paris, Presses de la Cité, 1995.

Jacolliot (L.), Le Spiritisme dans le monde. L 'initiation et les sciences occultes dans l'Inde et chez tous les peuples de l'Antiquité, Paris, Lacroix et Cie, 1875.

Jacq (Christian), *Pouvoir et sagesse selon L'Egypte ancienne,* Monaco, Editions du Rocher, 1981; Paris, Pocket, 1997.

Jacq (C), Misterele lui Osiris, vol. 2: Uneltirile răului, RAO, Bucureşti, 2005.

James (Marie-France), *Les Précurseurs de l'Ere du Verseau,* Sherbrooke, Québec, Editions Paulines, 1985.

Jannet (Claudio), *Les Sociétés secrètes,* Paris, Librairie de la Société bibliographique, 1877.

Jannet (C.), *„De l'action des sociétés secrètes au XIX siècle*", introducere la lucrarea lui Nicolas Deschamps, *Les Sociétés secrètes et la société ou Philosophie de l'histoire contemporaine* [1874-1876], ed. a 2-a revăzută şi adăugită, precedată de o introducere generală de Claudio Jannet, 1880; ed. a 6-a în întregime refăcută şi continuată până la evenimentele din prezent, Avignon, Séguin Frères, Paris,

Oudin Frères, şi Lyon, Librairie générale catholique et classique, 1882, vol. 1, pp. XIX-CIX.

Jannet (C.), 1884, v. Estampes (Louis d').

Jolif (Thierry), *B.A.-BA des symboles celtiques,* Puiseaux, Pardès, 2004.

Jolivet (René-L.), *„L'Internationale maçonnique, celle qui domine les autres"*, *La Libre Parole anti-judéo-maçonnique*, nr. 1, 1935, pp. 6-12.

Jones (Prudence) şi Pennick (Nigel), *A History of Pagan Europe,* Londra, Routledge, 1995.

Jouin (Monsenior Ernest). *„La société secrète. Notre programme"* [articol semnat „Redacţia"], *Revue internationale des sociétés secrètes,* vol. I, 1912, pp. 3-29 (reed, Châteauneuf, Editions Delacroix, 2001).

Jouin (Monsenior E.), *Le Péril judéo-maçonnique,* vol. I: *Les „Protocols" des Sages de Sion,* Paris, Revue internationale des sociétés secrètes et Librairie Emile-Paul, 1920 (tr. fr. şi ed. comentată).

Jovanovic (Pierre). *Enquête sur l'existence des anges gardiens. Des ê très invisibles veillent sur nous,* Paris, Editions Filipacchi/Société Sonodip, 1993; apoi Paris, J'ai Lu, col. „Aventure secrète", 2005.

Kah (Gary H.). En Route to Global Occupation, Lafayette, La., Huntington House Publishers, 1991.

Kah (G.H.), *„Masonic origins"* (extrase din lucrarea precedentă), http://www.biblebelievers.org.au/

Kapf (H.). „Editorial", Les Grands Mystères des Sciences Sacrées, nr. 9, feb. 2005, „Les visions de P Apocalypse", pp. 3-4.

Kardec (Allan), Le Livre des Esprits [1857], Paris, J'ai Lu, col. „Aventure secrète", 2005.

Karma One, „Le Programme «Monarch». Réalités et fantasmes", rev. To Secret, nr. 20, 2005, pp. 37-45.

Keel (John A.), UFOS; Operation Trojan Horse, New York, G.P. Putnam's Sons, 1970a (reed., UK, Abacus Sphere Books, 1973).

Keel (J.A.), Strange Creatures from Time and Space, Greenwich, Conn., Fawcett Publications, 1970b.

Keel (J.A.), Our Haunted Planet, Greenwich, Conn., Fawcett

Publications, 1971.

Keel (J.A.), *The Mothman Prophecies,* New York, Signet, 1975; tr. fr. Benjamin Legrand: La Prophétie des Ombres, povestire prezentatâ de Pierre Lagrange, Paris, Presses du Châtelet, *„Bibliothèque des Prodiges",* 2002.

Keel (J.A.), The Complete Guide to the Mysterious Beings, New York, Doubleday, 1994.

Keith (Jim), Secret and Suppressed; Banned Ideas and Hidden History, Portland, Oregon, Feral House, 1993.

Keith (J.), *Casebook on Alternative 3; UFOs, Secret Societies and World Control,* Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994a.

Keith (J.), Saucers of the Illuminati, Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994b.

Keith (J.). Black Helicopters over America: Strikeforce for the New World Order, Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994c.

King (Francis). Magie rituelle et sociétés secrètes [1970], tr. fr., Paris, Denoël. col. „Planète", 1972.

King (F.), *Magie,* tr. fr. Michel Braudeau, Paris, Le Seuil, 1975.

King (F.), *Satan and Swastika: The Occult and the Nazi Party,* St. Albans, UK, Aylesbury, Mayflower Books, 1976.

King (F.), *The Magical World of Aleister Crowley,* Londra, Weidenfeld and Nicolson, 1977.

King (F.), *Esotérisme et sexualité [1971],* tr. fr. Janine Reigner, Paris, Petite Bibliothèque Payot, 2004 (prima éd., 1974).

King (Stephen), Anatomie de l'horreur [1981], tr. fr. Jean-Daniel Brèque, Monaco, Editions du Rocher, 1995.

Kircher (Daniel), B.A.-BA de l'Atlantide, Puiseaux, Pardès, 2003.

Kircher (Fabrice şi Daniel), *B.A.-BA de Rennes-le-Château,* Puiseaux, Pardès, 2003.

Kircher (Fabrice) şi Becker (Dominique), *Le Secret des Origines,* Villeselve, Editions Ramuel, 2002.

Klemenchich (Katie), „Richard Nixon and Conspiracy in the Kent State Shootings" [2002], în Al Hidell şi Joan d'Arc (ed.), *The New Conspiracy Reader,* New York, Citadel Press, 2004, pp. 19-35.

Konigstein (A.R.), *L'Esotérisme révolutionnaire,* urmat de

L'Erreur fasciste, Montpeyroux, (F-34, 150), Les Gouttelettes de Rosée, 1999.

Kueshana (Eklal), *The Ultimate Frontier*, Chicago, The Stelle Group, 1963; rééd., 1967, 1974.

Lachaud (René). *B.A.-BA des symboles égyptiens,* Puiseaux, Pardès, 2002.

Laffont (Isabelle). *„Histoire d'un jackpot"* (convorbiri culese de Jean-Pierre Amette), Le Point, nr. 1693, 24 februarie 2005, pp. 93-96.

Lambelin (Roger), v. *„Protocoale".*

Landig (Wilhelm), *Götzen gegen Thule. Ein Roman voiler Wirklichkeiten,* Hanovra, Hans Pfeiffer, 1971.

Langer (Walter C.). *The Mind of Adolf Hitler,* New York, Basic Books, 1972; tr. fr. Henri Drevet: *Psychanalyse d'Adolf Hitler,* Paris, Denoël, 1973.

LaRouche (Lyndon H.). Jr., *Dope,* New York, The New Benjamin Franklin House Publishing Company, 1978.

Lassus (Arnaud de), *Connaissance élémentaire de la franc-maçonnerie* [1980], ed. a 2-a adăugită, Paris, Action familiale et scolaire, 1996.

Lassus (A. de). *L'Opus Dei. Textes et documents,* ed. a 3-a, Paris, Action familiale et scolaire, 1993.

Lassus (A. de), *Quelques aspects de la pénétration maçonnique dans l'Eglise,* Paris, Action familiale et scolaire, tiraj în broşură (13 p.) AFS Nr. 161, iunie 2002.

LaVey (Anton Szandor), *The Satanic Bible,* New York, Avon Books, 1969.

Leary (Timothy), *Mémoires acides,* tr. fr. Emmanuel Jouanne, Paris, Robert Laffont, 1984.

Le Cour (Paul), *A la recherche d'un monde perdu. L'Atlantide et ses traditions,* Paris, Leymarie, 1926.

Le Cour (P.), *L 'Ère du Verseau, Le Secret du Zodiaque et le proche avenir de l'humanité* [1937], ed. a 6-a, Paris, Dervy-livres, 1980.

Le Cour (P.), *L'Atlantide. Origine des civilisations,* Paris, Dervy, 1950.

Le Cour (P.), *L'Evangile ésotérique de saint Jean,* Paris, Dervy, 1980.

Le Cour (P.), d'Arès 0acques), Todéricu (Doru), *L'Atlantide*

Atlantique, Paris, col. „Atlantis”, 1971.

Le Courtois (Gérard), *„Ces sociétés semi-secrètes qui orientent le monde”,* Les Mystères du Temps, nr. 9, ianuarie-februarie 2005, pp. 24-29.

Le Couteulx de Canteleu (conte J.H.E.), *Les Sectes et Sociétés secrètes politiques et religieuses.* Essai sur leur histoire depuis les temps les plus reculés jusqu ‘à la Révolution française, Paris, Didier, 1863; rééd., Paris, Editions Henri Veyrier, 1987.

Lee (Robert W.), *The United, Nations Conspiracy,* Boston şi Los Angeles, Western Islands, 1981.

Lefranc (abate François), Le Voile levé pour les curieux, ou le Secret de la Révolution de France rêvée à l’aide de la Franc-Maçonnerie [1791], ed. a 2-a, Paris-Liège, imprimeria Duvivier, 1816 (titlu modificat în reed. din 1826: „Le Voile [..], ou Histoire de la Franc-Maçonnerie depuis son origine jusqu’à nos jours”).

Lefranc (F.), *Conjuration contre la religion catholique et les souverains dont le projet, conçu en France, doit s’éxécuter dans l’univers entier, ouvrage utile à tous les Français,* Paris, Lepetit, 1792.

LeGuyader (Serge), *Dialogues avec les morts. Enquête sur l’au-delà,* Paris, Editions Trajectoire, 2003.

Leir (doctor Roger K.), *OVNIS et implants. Un chirurgien témoigne* [2000], tr. fr. Francis Turcat, prefaţă de Whitley Strieber, Grenoble, Éditions Le Mercure Dauphinois. *„Les dossiers non classée”,* 2003; reed. 2005.

Leir (R.K.), Des Extraterrestres capturés à Varginha au Brésil. Le nouveau Roswell, tr. fr. Gildas Bourdais, Grenoble, Editions Le Mercure Dauphinois, col. „Les dossiers non classés”, 2004.

Lémann (abate Joseph), La Prépondérance juive. I-ere partie: Ses origines (1789-1791), d’après des documents nouveaux, Paris, Libraire Victor Lecoffre, 1889; reed. subtitlul: Les Juifs dans la Révolution française. La prépondérance juive. Ses origines (1789-1791), Paris, Avalon, 1988.

Le Poer Trench (Brinsley), *Les Géants venus du ciel* [1962], tr. fr. Claude Carme, Paris, J’ai Lu, col. *„L’aventure mystérieuse”,* 1975.

Leslie (Desmond) şi Adamski (George), Les Soucoupes volantes ont atterri [1953, 1970], tr. fr. France-Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. „L'aventure mystérieuse", 1971.

Letailleur (Gérard), *Les Secrets du Chancelier,* Coulommiers, Éditions Dualpha, 2005.

Levenda (Peter), *Unholy Alliance: A History of Nazi Involvement with the Occult,* New York, Avon, 1995; ed. a 2-a prefaţă de Norman Mailer, The Continuum International Publishing Group, USA, 2002.

Levenda (P.), *Sinister Forces: A Grimoire of American Political Witchcraft,* vol. 1: The Nine, cu prefaţă de Jim Hougan, Waterville, OR, Trine Day, 2005.

Lévi (Eliphas) (Alphonse-Louis Constant, zis), *Secrets de la magie,* prefaţă de Francis Lacassin, Paris, Robert Laffont, col. *„Bouquins",* 2000 (volumul conţine: *Dogme et Rituel de la haute magie,* [1856]; *Histoire de la magie* [1859]; *La Clef des grands mystères* [1860]).

Ley (Willy), „Pseudoscience in Naziland", Astounding Science Fiction, vol. 39, nr. 3, mai 1947, pp. 90-98.

Lincoln (Henry), *The Holy Place: Decoding the Mystery of Rennes-le-Château,* Londra, Jonathan Cape Ltd, 1991 (ed. nouă Gloucestershire, Arris Books, 2005); tr. fr. Charlyne Valensin: Le Temple retrouvé, Paris, Editions Pygmalion/Gérard Watelet, 1991.

Lincoln (H.), *Key of the Sacred Pattern: The Untold Story of Rennes-le-Château,* Gloucestershire, The Windrsuh Press, 1997; tr. fr. Hubert Tézenas: *La Clé du mystère de Rennes-le-Château,* Paris, Editions Pygmalion/Gérard Watelet, 1998.

Lockwood (Craig), *Other Altars: Roots and Reality of Cultic and Satanic Ritual Abuse and Multiple Personality Disorder,* Minneapolis, Minn., CompCare Publishers, 1993.

Lombard Coeurderoy (Jean) [zis Jean Lombard], *La cara occulta de la historia moderna,* tr. sp. José Maria Aroca, Madrid, Fuerza Nueva, 1976-1977, 4 vol.

Lorulot (André) (editor), *Les Secrets des Jésuites (Monita Secreta),* prefaţă de A. Lorulot [pp. 3-181], Herblay, Aux éditions de l'Idée Libre, 1933 [broşură, *La Documentation antireligieuse* nr. 12, octombrie 1933].

Lovecraft (Howard Phillips) şi Derleth (August). *L'Appel de*

Cthulhu, tr. fr. Claude Gilbert, Paris, Christian Bourgois, 1975; Paris, Pocket, col. *„Science-fiction”,* 1989 *(Légendes du mythe de Cthulhu,* vol. 1).

Lovecraft (H.P.) şi Derleth (August), *La Chose des ténèbres,* tr. fr. Claude Gilbert şi Claude Boland-Maskens, Paris: Christian Bourgois, 1975, şi Verviers, Marabout, 1975; Paris, Pocket, col. *„Science-fiction”,* 1989 *(Légendes du mythe de Cthulhu,* vol. 2).

Luchet (Jean Pierre Louis de La Roche du Maine, marchiz de), *Essai sur la secte des Illuminés,* Paris, 1789 (apărută anonim anterior, la Berlin, 1788).

Mabire (Jean), *Thulé. Le Soleil retrouvé des Hypérboréens,* Paris, Robert Lafont, 1978, reed. Puiseaux, Pardès, 2002.

Mabire (J.) şi Vial (Pierre), *Les Solstices. Histoire et actualité,* Paris, GRECE, 1975.

Mack (John E.), *Abduction: Human Encounters With Aliens,* New York, Simon and Schuster, 1994; tr. fr. Sylvaine Charlet: *Dossiers Extraterrestres. L’affaire des enlèvements,* Paris, Presses de la Cité, 1995.

Maclellan (Alec), *The Lost World of Agharti: The Mistery of Vril Power,* Londra, Souvenir Press, 1982; Londra, Corgi Books, 1983.

McManus (JohnF.), The Insiders: Architects of the New World Order, Belmont, MA, John Birch Society, 1983; Appleton, Wis., John Birch Society, 1996.

Madiran (Jean), *„Les quatre ou cinq Etats confédérés”, Itinéraires,* nr. special hors série, octombrie-noiembrie 1979.

Madiran (J.) *et.* al*., Ce que l’on vous cache,* broşură editată pentru cotidianul *Présent,* nr. special, trim, al III-lea, 1987.

Mahieu (Jacques de), *Précis de biopolitique,* Lausanne şi Montreal. Institut supérieur des sciences psychosomatiques, biologiques et raciales, 1969.

Mahieu (J. de), *Le Grand Voyage du Dieu Soleil,* Paris, Edition Spéciale, 1971.

Mahieu (J. de), *L’Agonie du Dieu Soleil,* Paris, Robert Laffont, 1974.

Mahieu (J. de), *Drakkars sur l’Amazone,* Paris, Copernic, 1977.

Mahieu (J. de), *L’Imposture de Christophe Colomb. La*

géographie secrète de l'Amérique, Paris, Copernic, 1979.

Mahieu (J. de), *Les Templiers en Amérique,* Paris, Robert Laffont, 1981; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure mystérieuse*",1987.

Maistre (Joseph de), Les Soirées de Saint-Pétersbourg ou Entretiens sur le Gouvernement temporel de la Providence [1815, postum 1821, Paris], Guy Trédaniel/Editions de la Maisnie, 1980, 2 vol.

Maistre (J. de), *Quatre chapitres inédits sur la Russie* [1811; postum], Paris, Vaton, 1859.

Maistre (J. de), „De Illuminisme", în Joseph de Maistre, *Quatre chapitres sur la Russie* [1811], *Œuvres complètes,* Lyon, Emmanuel Vitte, 1884-1887, vol. VIII, pp. 325-345 (cap. IV al lucrării), 347-360 (anexele la cap. IV şi concluzia generală).

Maistre (Louis de), *L'Enigme René Guénon et les „Supérieurs Inconnus. Contribution à l'étude de l'histoire mondiale „souterraine",* Milano, Arche, 2004.

Makyo/Faure, *Balade au bout du monde,* a treia serie de aventuri, benzi desenate, Grenoble, Editions Glenat, 4 vol., 1997-2000.

Makyo/Laval N.G., *La Balade au bout du monde,* a patra serie de aventuri, benzi desenate, Grenoble, Editions Glénat, 2 vol., 2003-2005.

Malynski (Emmanuel), Une main caché dirige*...,* Paris, Librairie Cervantes, 1933.

Malynski (Emmanuel), Poncins (Léon de), *La Guerre occulte. Juifs et Francs-Maçons à la conquête du monde,* Paris, Beauchesne, 1936; ed. nouă, necomercializabilă, 1940.

Marcello (Père) (lucrare anonimă atribuită lui), *Vie de Joseph Balsamo, connu sous le nom de Comte Cagliostro, extraite de la Procédure instruite contre lui à Rome en 1790,* trad. după orig. ital. [cu o prefaţă a editorilor], Paris, Onfroy şi Strasbourg, Jenn George Treuttel, 1791; rééd., Paris, Editions du Trident, 1989.

Mariel (Pierre), Rituels des sociétés secrètes, Paris, La Colombe, 1961.

Mariel (P.), *L'Europe païenne du XXe siècle*, Paris-Geneva, La Palatine, 1964.

Mariel (P.), *Les Francs-Maçons en France. Leur rôle et leur influence dans la vie politique et sociale,* Paris, Culture, Art, Loisirs (C.A.L.] 1969; reed. Verviers, Marabout, col. *„Univers secrets”*, 1972.

Mariel (P.) (coord.), *Dictionnaire des sociétés secrètes en Occident,* Paris, Culture, Art, Loisirs [C.A.L.], 197la.

Mariel (P.), *Les Carbonari. Idéalisme et révolution permanente,* Paris, Culture, Arts, Loisirs [C.A.L.], 197lb.

Mariel (P.), *Les Sociétés secrètes mènent le monde,* Paris, Albin Michel,1973.

Mariel (P.), *Cagliostro, imposteur ou martyr?,* Paris, Grasset, 1973.

Marillier (Bernard), *Le Svastika, Puiseaux, Pardès,* „Petite bibliothèque des symboles”, 1997.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Templiers,* Puiseaux, Pardès, 1998; ed. a 3-a, 2004.

Marillier (B.), B.A.-BA de la chevalerie, Puiseaux, Pardès, 1998.

Marillier (B.), B.A.-BA des Indo-Européens, Puiseaux, Pardès, 1999.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Vikings,* Puiseaux, Pardès, 2001.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Cathares,* Puiseaux, Pardès, 2002.

Marini/Desberg, *Le Scorpion,* benzi desenate, Editions Dargaud, 2002, vol. I.

Marks (John). *Main basse sur les cerveaux. Objectif des services secrets: la manipulation du comportement humain* [1979], tr. fr. Paris, Editions Alta, 1979.

Marmin (Michel), v. Chanteloup (Lucien).

Marquès-Rivière (Jean). *A l’ombre des monastères tibétains,* Paris, Éditions Victor Attinger, 1929.

Marquès-Rivière (J.). *Vers Bénarès, la ville sainte. U histoire merveilleuse de Li-Log. Le guru tibétain,* Paris, Editions Victor Attinger, 1930.

Marquès-Rivière (J.). *L’Organisation secrète de la Franc-Maçonnerie,* Paris, Éditions Baudinière, 1935.

Marquès-Rivière (J.), Histoire des doctrines ésotériques, Paris, Payot, 1940; rééd., 1971.

Marquès-Rivière (J.). *La Trahison spirituelle de la franc-maçonnerie* [1931], ed. nouă revăzută şi adăugită, Paris,

Éditions Jean-Renard, 1941.

Marquès-Rivière (J.). *Les Rituels secrets de la Franc-Maçonnerie d'après les archives du Grand Orient et de la Grande Loge de France,* Paris, Pion, 1941.

Marquès-Rivière (J.), v. şi *Les Documents Maçonniques* (revista, octombrie 1941-iunie 1944) şi *Forces occultes* (film antimasonic, lansat în martie 1943).

Massis (Henri), *Défense de l'Occident,* Paris, Pion, 1927.

Mattern (Willibald), *UFOs. Unbekanntes Flugobjekt? Letzte Geheimwaffe des Dritten Reiches?,* Toronto, Samisdat Publishers [Ernst Zündel], 1974; *UFOS, Nazi Secret Weapon?, ibid.*

Maupassant (Guy de), *Contes et nouvelles,* vol. II, Paris, Albin Michel, 1957.

Meinvielle (Julio), *Les juifs dans le Mystère de l'Histoire* [1936], tr. fr. anonimă (după ed. a 3-a spaniolă adăugită, 1959). Saint-Céneré, Éditions Saint-Michel, 1965 *(Documents Paternité,* nr. 107-108, ianuarie-februarie 1965).

Meurin (Monsenior Léon), *La Franc-Maçonnerie, synagogue de Satan,* Paris, Victor Retaux et fils, 1893; reed. În facsimil, Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Meyssan (Thierry), *11 septembre 2001. L'effroyable imposture,* Chatou, Éditions Carnot, 2002.

Milà (Ernesto), *Nazisme et ésotérisme,* tr. fr., Puiseaux, Pardès, 1990.

Mirefleurs (Frédéric), *„A propos du* Seigneur des anneaux. *L'anneau brillera dans le ciel de l'Europe", Eléments pour la civilisation européenne,* nr. 111, decembrie 2003, pp. 31-34.

Monast (Serge), Le Gouvernement mondial de l'Antéchrist, f.l., Cahier d'Ouranos, supliment, col. „Enquêtes-Études-Réfléxions" de la Commission d'Études Ouranos, f.d. [1994]; reed. Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Monast (S.), Le Contrôle total 666, Commission d'Études Ouranos, f.d.; rééd., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Monast (S.), *Dévoilement du complot relatif au plan du chaos et du marquage de l'humanité. Révélations de M. Monast* (asasinat), f.l., f.d.; rééd., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.; http://perso.wanadoo.fr/thomiste/marhuma.htm.

Moncomble (Yann), *La Trilatérale et les secrets du mondialisme,* Paris, Éditions Faits et Documents, 1980.

Moncomble (Y.), *L'Irrésistible expansion du mondialisme,* prefaţă de Henry Coston, Paris, Éditions Faits et Documents, 1981.

Moncomble (Y.), Les Vrais responsables de la Troisième Guerre mondiale, Paris, Éditions Faits et Documents, 1982.

Moncomble (Y.), Du viol des foules a la Synarchie ou le complot permanent, Paris, Éditions Faits et Documents, 1983.

Monniot (Albert), *Le Crime rituel chez les Juifs,* prefaţă de Édouard Drumont, Paris, Pierre Téqui, 1914.

Moon (Peter), The Black Sun: Montauk's Nazi-Tibetan Connection, New York, Sky Books, 1997.

Mullins (Eustace), *The World Order: Our Secret Rulers,* Staunton, VA, Ezra Pound Institute of Civilization, 1984; ed. a 2-a, 1992.

Mullins (E.), *The Curse of Canaan,* Staunton, VA, Revelation Books, 1986 (1987).

Mullins (E.), Secrets of the Federal Reserve: The Londra Connection, Jekyll Island Edition, Staunton, VA, Bankers Research Institute, 1993 (prima ed.: *Mullins On The Federal Reserve,* New York, Kasper and Horton, 1952).

Mund (Rudolf J.), Der Rasputin Himmlers. Der Wiligut-Saga, Viena, Volkstum Verlag, 1982.

Mund (R.J.), Wiliguts Geheimlehre. Fragmente einer verschollenen Religion, Viena, Deutschherren Verlag, 2002.

Netchvolodow (Alexandre), L'Empereur Nicolas II et les Juifs. Essai sur la révolution russe dans ses rapports avec l'activité universelle du judaïsme contemporain, tr. fr. I. M. Narischkina, Paris, Étienne Chiron, 1924.

Nichols (Preston B.) şi Moon (Peter), The Montauk Project: Experiment in Time, New York, Sky Books. 1992.

Nichols (P.B.) şi Moon (P.), Montauk Revisited: Adventures in Synchronicity, New York, Sky Books, 1994.

Nichols (P.B.) şi Moon (P.), Pyramids of Montauk: Explorations in Consciousness, New York, Sky Books, 1995.

Nicoullaud (Charles), UInitiation dans les sociétés secrètes. L'Initiation maçonnique, Paris, Librairie académique Perrin, 1914.

Nixon (Neil), *UFOs,* Harpenden (Marea Britanie), Pocket Essentials, 2002.

„Nouvel Ordre Mondial, franc-maçonnerie et Lucifer”, http://www. barruel.com/nouvel-ordre-mondial.html, 6 martie 2005.

Oliver (Revilo P.), *„L’ennemi de nos ennemis: une critique de l’Ennemi de l’Europe de Francis Parker Yockey — extraits”,* în Francis Parker Yockey et. al., Le Prophète de l’Imperium, tr. fr. [anonimă], Paris, Avataréditions, 2004, pp. 175-190.

Ollivier (Georges), L’Alliance Israélite Universelle 1860-1960, Paris, Documents et Témoignages, 1959.

Ossendowski (Ferdynand), *Bêtes, hommes et dieux. A travers la Mongolie interdite 1920-1921* [1922], tr. fr. Robert Renard (după ed. engl., Londra, 1923), Paris, Pion, 1924; ed. nouă, tr. fr. revăzută şi adăugită, Paris, Editions Phébus, 1995: col. *„Phébus libretto”,* 2000.

New Paradigms Project — *Related Resources, „Illuminati, Illumination, Secret Societies, Cults, Occult Conspiracy, New Age/Occultism: Pro and Con!”,* http://a-albionic.com, 28 martie 2005.

O’Neill (John J.), Prodigal Genius: The Life of Nikola Tesla, New York, David McKay Co., 1944.

OVNIS. Contacts avec les Extraterrestres, Paris, Editions Atlas, col. *„Le monde du mystère”,* 1996.

Papus [pseudonim al Dr. Gérard Encausse], *Traité élémentaire de science occulte,* Paris, Carré, 1888; ed. a 6-a revăzută şi adăugită, Paris, Chamuel, 1898; ed. a 10-a, Paris, Albin Michel, 1926; ed. a 19-a [reproducere integrală a ed. a 7-a], St Jean de Braye, Editions Dangles, 1982.

Papus, *Traité élémentaire d’occultisme. Initiation à l’étude de l’ésotérisme hermétique* [1936], ed. nouă revăzută şi adăugită, Paris, La Diffusion scientifique, 1954.

Papus, *ABC illustré d’occultisme. Premiers éléments d’études des grandes traditions initiatiques,* ed. a 4-a, Paris, Dorbon-Aîné, 1922; ed. nouă, Paris, Editions Dangles, 1972.

Papus, *L’Illuminisme en France (1767-1774). Martines de Pasqually. Sa vie — ses pratiques magiques. Son œuvre — ses disciples,* Paris, Chamuel, 1895; reed. adăugită a ed. din 1899, Paris, Editions Télèles, 1986; rééd., 2004.

Papus, *Martinésisme Willermosisme.* Martinisme et Franc-Maçonnerie, Paris, Chamuel, 1899; rééd., 1986 şi 2004.

Papus, *La Science des mages et ses applications théoriques et pratiques,* Paris, Chamuel, 1892; ed. nouă revăzută şi considerabil adăugită, Paris, Niclaus, 1938; ed. a 5-a adăugită, Paris, Editions Bussière, 2003.

Papus, *Traité méthodique de magie pratique* [1924, 1937], ed. a 3-a, Paris, Editions Dangles, 1949.

Parfrey (Adam) (ed*), Apocalypse Culture,* Los Angeles, CA, Feral House, 1990.

Pauwels (Louis), *„Naissance des éditions Planète”,* Planète, nr. 20, ianuarie-februarie 1965, pp. 5-8.

Pauwels (Louis) şi Bergier *(Jacques), Le Matin des magiciens. Introduction au réalisme fantastique,* Paris, Gallimard, 1960; reed. col. *„Folio”,* 1972.

Pauwels (L.) şi Bergier 0.), *„Des doutes sur l’évolution”,* Le Nouveau Planète, nr. 12, noiembrie 1969, pp. 83-89.

Pauwels (L.), „Des sociétés initiatiques en général”, în Pierre Mariel (coord.), *Dictionnaire des Sociétés Secrètes en Occident,* Paris, C.A.L., 1971.

Pemjean (Lucien), *La Maffia judéo-maçonnique,* [subtitlu: *Vers l’Invasion],* Paris, Editions Baudinière, 1934 [ed. nouă, uşor modificată, după Vers l’Invasion, Paris, Editions Baudinière, 1933].

Pennick (Nigel), *Hitler’s Secret Sciences: His Quest for the Hidden Knowledge of the Ancients,* Sudbury, Suffolk (Msrea Britanie), Neville Spearman, 1981.

Pennick (N.), *Astrologie runique. L’espace et le temps dans la tradition nordique,* tr. fr. Anne-Laure şi Arnaud d’Apremont, Combronde, Editions de Janvier, 1995; Puiseaux, Pardès, 1997.

Pennick (N.), *Runes et magie. Histoire et pratiques des anciennes traditions runiques,* tr. fr. A.-L. şi A. d’Apremont, Paris, L’Originel/Charles Antoni, 1995.

Pennick (N.), *Magie du Nord. La Magie pratique dans la tradition nordique,* tr. fr. A.-L. şi A. d’Apremont, Puiseaux, Pardès, 1996.

Pennick (N.), *Runes. Comment interpréter les runes,* tr. fr. Agnès Rothé, N. Benjovski şi

A. d'Apremont, Köln, Könemann, 2001.

Perloff (James), *The Shadows of Power: The Council on Foreign Relations and the American Decline*, Appleton, Wise., Western Islands, 1988 (ed. a 9-a, 2000).

Petit (Henri-Robert, zis Henry-Robert), *La Dictature des Loges,* Paris, Editions Baudinière, 1934.

Petit (H.-R.), *Le Drame maçonnique,* Paris, Nouvelles Éditions latines, 1936.

Petit (H.-R.), *Les Juifs au pouvoir,* Paris, Centre de Documentation et de Propagande, f.d. [1936],

Petit (Jean-Pierre), *Enquête sur les OVNI. Voyage aux frontières de la science,* Paris, Albin Michel, col. *„Aux marches de la science",* 1990.

Petit (J.-P.), *Enquête sur des extraterrestres qui sont deja parmi nous. Le mystère des Ummites,* Paris, Albin Michel, 1991.

Petitfrère (Ray), *La Mystique de la croix gammée,* Paris, Editions France-Empire, 1962.

Picknett (Lynn) şi Prince (Clive), *The Templar Revelation: Secret Guardians of the True Identity of Christ,* Londra, Bantam Press, 1997 (New York, A Touchstone Book, 1998); tr. rom. Adriana Bădescu, *Misterul templierilor: Păstrători secreţi ai adevăratei identităţi a lui Isus Hristos, RAO,* Bucureşti, 2004.

Picknett (L.) şi Prince (C.), *The Stargate Conspiracy: The Truth About Extraterrestrial Life and the Mysteries of Ancient Egypt,* New York, Berkley Books, 200lb; trad. rom. Irina Tudor Dumitrescu, *Conspiraţia Stargate: Dezvăluirea adevărului, a spionajului militar şi a misterelor Egiptului antic,* RAO, Bucureşti, 2005.

Ploncard (Jacques), *Pourquoi je suis anti-juif* Paris, O.P.N. *(La lutte nationaliste,* nr. 2). 1938 [broşură, 14 p.].

Ploncard d'Assac (Jacques), *Le Secret des francs-maçons,* Chiré-en-Montreuil. Éditions de Chiré, 1979; ed. a 2-a, 1983.

Ploncard d'Assac (J.), *„Enigmes et mystères: voici les* B'nai B'rith*",* în Jean Madiran *et.* al*., Ce que l'on vous cache,* broşură editată de cotidianul *Présent,* nr. special, trim, al Ill-lea, 1987.

Ploncard d'Assac (J.), *„Quand les tricheurs et les traîtres*

manipulent Vhistoire” (aprilie 1969), reluat în *Cahiers de Chiré,* nr. 3, Chiré-en-Montreuil, Éditions de Chiré, 1988, pp. 215-223.

Ploncard d’Assac (J.), *L’Eglise occupée,* Chiré-en-Montreuil, Éditions de Chiré, 1975; ed. a 3-a, Société de Philosophie politique, 2005.

Poncins (Léon de), *Les Forces secrètes de la Révolution. Franc-Maçonnerie-Judaïsme,* Paris, Editions Bossard, 1928; ed. nouă revizuită, 1929.

Poncins (L. de), *The Secret Powers Behind Revolution,* Londra, Boswell, 1929 [tr. engl, a lucrării precedente, ed. 1928]; reed, sub titlul: *Freemasonry & Judaism: Secret Powers Behind Revolution,* Brooklyn, New York, A & B Books Publishers [editură apropiată de The Nation of Islam], 1994.

Poncins (L. de), *La Franc-Maçonnerie, puissance occulte,* Paris, Editions Bossard, 1932.

Poncins (L. de), *Les Juifs maîtres du monde,* Paris, Éditions Bossard, 1932.

Poncins (L. de), *La Mystérieuse Internationale juive,* Paris, Beauchesne, 1936.

Poncins (L. de), *La Franc-Maçonnerie d’après ses documents secrets* [1934], ed. a 5-a, Chiréen-Montreuil, Éditions de Chiré, 1975.

Poncins (L. de), Le Judaïsme et le Vatican. *Une tentative de subversion spirituelle* [1967], ed. a 4-a revăzută şi adăugită, Cadillac, Éditions Saint-Rémi, 2004.

Ponse (Nicolas), *L’Esotérisme à Paris,* Paris, Parigramme, 2001.

Pouget de Saint-André (H.), *Les Auteurs cachés de la Révolution française (d’après des documents inédits),* Paris, Librairie académique Perrin, 1923.

Preuss (Arthur), *Etude sur la franc-maçonnerie américaine* [1908], tr. fr. A. Barrault, Paris, Revue internationale des sociétés secrètes, f.d. [1924].

Prieur (Jean), Hitler médium de Satan, Paris, Éditions Fernand Lanore/Sorlot, 2002; rééd., 2004.

„Protocols” des Sages de Sion, traducere direct din rusă şi precedată de o introducere de Roger Lambelin, Paris, Grasset, 1921; ed. a 2-a adăugită, 1925.

Queenborough (Edith Starr Miller, Lady), *Occult Theocracy,* Abbeville, F. Paillart, 1933, 2 vol.; reed. Los Angeles, CA, *The Christian Book Club of America,* f.d. [1975]. 1 vol.

Quigley (Carroll), *Tragedy and Hope: A History of the World in our Time,* New York, Macmillan, 1966.

Rahn (Otto), *La Croisade contre le Graal (Grandeur et chute des Albigeois)* [1933], tr. fr. Robert Pitrou (1934), ed. nouă revăzută şi adăugită de Christiane Roy, prefaţă de René Nelli, Paris, Stock,1974.

Rahn (Otto), *La Cour de Lucifer. Les Cathares gardiens du Graal* [1937] tr. fr. René Nelli, prefaţă de Paul Ladame, Paris, Tchou, 1974.

Randle (Kevin D.), *Case MJ-12: The True Story Behind the Governments UFO Conspiracies,* New York, HarperTorch, 2002.

Randles (Jenny), *The UFO Conspiracy: The First Forty Years, New York,* Blandford Press, 1987.

Randles (J.), *Alien Abductions: The Mystery Solved, New Brunswick,* NJ, Inner Light Publications, 1988.

Randles (J.), *Alien Contacts and Abductions: The Real Story from the Other Side,* New York, Sterling, 1994.

„Rapport sur Evola à l'attention du Reichsführer-SS", tr. fr. [anonim], *Totalité,* nr. 21-22, 1985, pp. 36-41.

Ratier (Emmanuel), *Mystères et secrets du B'naii [sic]B'rith,* Paris, Facta, 1993.

Ratthofer (Norbert Jürgen) şi Ettl (Ralph), *Das Vril-Projekt. Das Endkampf um die Erde,* Viena, Michael Damböck-Verlag, 1992.

Ratthofer (N. J.) şi Ettl (R.), *Ufos — das Dritte Reich schlägt zurück,* casetă video „ufonazistă", 1996.

Ravenscroft (Trevor), *The Spear of Destiny: The Occult Power Behind the Spear Which Pierced the Side of Christ,* Londra, Neville Spearman, 1972 (apoi New York, Bantam Books, 1973, şi Maine (SUA), Samuel Weiser, 1982); tr. germ.: *Der Speer des Schicksals,* Zug, 1974; *Die Heilige Lanze. Der Speer von Golgotha,* München, 1988 (ed. a 2-a 1996); tr. fr. Robert Genin: *La Lance du destin,* Paris, Albin Michel, col. *„Les chemins de l'impossible*", 1973; apoi Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1977.

Redfield (James), *La Prophétie des Andes. Et şi les coïncidences révélaient le sens de la vie?* [1989, 1993], tr. fr. Bernard Willerval, Paris, Robert Laffont, 1994; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrete",* 1996.

Redfield (J.), *Les Leçons de vie de la prophétie des Andes* [1995], tr. fr. Yves Coleman (în colaborare cu Guy Fargette), Paris, Robert Laffont, 1995; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète*", 1997.

Redfield (J.), *Le Secret de Shambhala. En quête de la onzième prophétie* [1999], tr. fr. Yves Coleman, Paris, Robert Laffont, 2001; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète",* 2003.

Redfield (J.), Murphy (Michael) şi Timbers (Sylvia), *Et les hommes deviendront des dieux* [2002], tr. fr. Claude-Christine Farny, Paris, Robert Laffont, 2003; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète",* 2004.

Ribadeau-Dumas (François), *Hitler et la sorcellerie,* Paris, Pion, 1975.

Ricoux (Adolphe), *L'Existence des loges de femmes,* afirmată de către Monseniorul Fava, episcop de Grenoble, şi de Léo Taxil; cercetări asupra acestui subiect şi răspunsul dat domnului Auguste Vacquerie, redactor la *Rappel,* Paris, Téqui. 1891.

Riviere (Patrick), *Sur les sentiers du Graal,* Paris, Robert Laffont, 1984.

Rivière (P.), *B.A.-BA du Graal,* Puiseaux, Pardès, 2003.

Robbins (Alexandra), *Secrets of the Tomb: Skull and Bones, the Ivy League and the Hidden Paths of Power,* New York, Little, Brown and Company, 2002; Back Bay Paperback, 2003.

Robbins (A*.), „Secrets du tombeau: à l'intérieur de la société secrète américaine la plus puissante — et la mieux branchée sur le plan politique"* (interviu), în Dan Burstein şi Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets Révélés de* Anges & Démons [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Editions Alphée, 2005, pp. 208-216.

Robertson (Pat), *The New World Order: It Will Change the Way You Live,* Waco, Tex., Word Publishing, 1991.

Robin (Jean), *René Guénon, témoin de la tradition,* Paris, Robert Laffont, 1978.

Robin (J.), *Rennes-le-Château, la colline envoûtée,* Paris,

Guy Trédaniel, 1982.

Robin. (J.), *Les Sociétés secrètes au rendez-vous de 11 Apocalypse,* Paris, Guy Trédaniel, 1986.

Robin (J.), *Le Royaume du Graal. Introduction aux mystères de la France,* Paris, Guy Trédaniel, 1992.

Robin 0ean-Luc), *Rennes-le-Château.* Le secret de Saunière, prefaţă dé Henry Lincoln, f.l., Editions Sud Ouest, 2005.

Robison (John), *Proofs of a Conspiracy Against all the Religions and Governments of Europe, carried on in the Secret Meetings of Free Masons, Illuminati and Reading Societies,* Edinburgh, 1797, ed. a 4-a cu postcript (1798); reed., Boston, Western Islands, 1967, apoi 1970 etc.

Ronecker (Jean-Paul), *B.A.-BA des extraterrestres,* Puiseaux, Pardès, 2001, 2 vol.

Ronecker (J.-P.), B.A.-BA de la magie runique, Puiseaux, Pardès, 2004.

Ronecker (J.-P), B.A.-BA des phénomènes mystérieux, Puiseaux, Pardès, 2005, 2 vol.

Rosenberg (Alfred), *Die Protokolle der Weisen von Zion und die Jüdische Weltpolitik* [1923], ed. a 3-a adăugită, München, Deutscher Volksverlag, Dr E. Boepple, 1924.

Ross Sr (Robert Gaylon), *Who's Who of the Elite: Members of Bilderbergs, Council of Foreign Relations, Trilateral Commission and Skull & Bones Society*, R.E.I. Publishers, 1995.

Rothkranz (Johannes), „*Die kommende „Diktatur der Humanität" oder die Herrschaft des Antichristen, vol 1: Die geplante Weltdemokratie in der „City of Man",* ed. a 3-a, Durach, Verlag Anton Schmid, 1990.

Rouvroy (Olivier de), *„L'héritage d'Adamski", Stargate Magazine* nr. 10, iunie-iulie 2005, pp. 40-44.

Rüggeberg (Dieter), *Geheimpolitik. Der Fahrplan zur Weltherrschaft,* Wuppertal, Verlagsbuchhandlung Rüggeberg, 1990 (ed. a 3-a, 1993; ed. a 4-a, 1996: Geheimpolitik. Bd. 1...; reed., 2000).

Rüggeberg (D.), *Geheimpolitik. Bd. 2. Logen-Politik,* Wuppertal, Verlagsbuchhandlung Rüggeberg, 1994.

Rüggeberg (D.),' *„Franz Bardon, son enseignement et sa*

mission. Entrevue avec Dieter Rüggeberg”, http://www.france-spiritualites.com, 2005.

Ruggiu (Jean-Pascal), *Les rituels magiques de l’Ordre Hermétique de la Golden Dawn,* Paris, Editions Télètes, 1990.

Ruiter (Robin de), *Die geheime Macht hinter den Zeugen Jehovas,* Durach, 1995.

Ruiter (R. de), *Livre jaune n°7* (2004). V. Felix şi colectiv.

Saby (Edouard), *Le Tyran nazi et les forces occultes* [1939], ed. a 2-a, Paris, Editions de l’Ecole Addéiste, 1944.

Saint-Loup [Marc Augior, zis], *„Quelques contresens sur des recherches du national-socialisme”* (interviu), *Défense de l’Occident,* an 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 68-71.

Saint-Yves d’Alveydre (Joseph-Alexandre), *Mission de l’Inde en Europe, mission de l’Europe en Asie,* Paris, Calmann Lévy, 1886 [ediţie distrusă de autor]; reed. Dorbon Aîné, 1910, apoi 1926 (rééd., 1949); ed. nouă, introducere de Jean Saunier, Cazilhac, Belisane, 1995.

Saurat (Denis), *L’Atlantide et le règne des géants,* Paris, Denoël, 1954; Paris, J’ai Lu, col. *„L’aventure mystérieuse”,* 1971.

Savitri Devi Mukherjee (Maximiani Portas, zis), *The Lightning and the Sun,* Calcutta, ed. autorului, 1958; ed. a 3-a, New Zealand, Renaissance Press, 1994.

Savitri Devi, *Souvenirs et réflexions d’une aryenne,* New Delhi şi Calcutta, ed. autorului, 1976.

Savitri Devi Mukherji, *Le National-socialisme et la tradition aryenne,* cu contribuţii din partea lui Vittorio de Cecco, Claudio Mutti, Christian Bouchet, Paris, Avataréditions, *„Les Cahiers de la radicalité”,* nr. 2, 2004 (cap. 10 al cărţii din 1976, *„L1 ésotérisme hitlérien et la tradition”,* publicat aparte în italiană şi reintitulat de Claudio Mutti în 1979, la Parma, Edizioni all’insegna del Veltro).

Savitri Devi, *Son of the Sun: The Life and Philosophy of Akhnaton, King of Egypt* [Londra, 1946: *A Son of God],* ed. a 2-a, San Jose, CA, Supreme Grand Lodge of AMORC, 1956 (ed. a 4-a, 1981); tr. fr: *Akhenaton fils du Soleil. La vie et la philosophie d’Akhenaton, roi d’Égypte,* Villeneuve-Saint-Georges, Editions Rosicruciennes, 1988; 1991.

Schuon (Frithjof), *L’Esotérisme comme principe et comme*

voie, Paris, Editions Dervy, 1997.

Schuré (Edouard), *Les Grands Initiés. Rama, Krishna, Hermès, Moïse, Orphée, Pythagore, Platon, Jésus,* Paris, Librairie académique Perrin, 1889 (ed. a 10-a 1907; ed. a 91-a 1926; ed. 130-a, 1941); rééd., Paris, Librairie académique Perrin, 1960; apoi Pocket (cu subtitlul: *„Esquisse de P histoire secrète des religions").* 1983.

Schuré (E.), *L'Evolution divine.* Du Sphinx au Christ, Paris, Librairie académique Perrin, 1912; reed., 1941.

Scully (Frank), *Behind the Flying Saucers,* New York, Holt, 1950; tr. fr.: *Le Mystèree des soucoupes volantes,* Del Duca/Les Editions Mondiales, 1951.

Sebottendorff (Rudolf von), *Die Praxis der alten türkischen Freimaurerei. Der Schlüssel zum Verständnis der Alchimie,* Leipzig, Theosophisches Verlagshaus, 1924; tr. fr. Henry E. Wansard: *La Pratique opérative de l'ancienne franc-maçonnerie turque. La clé de la compréhension de l'alchimie,* Braine-le-Comte (Belgia), Editions du Baucens, 1974.

Sebottendorff (R. von), *Bevor Hitler kam. Urkundliches aus der Frühzeit der nationalsozialistischen Bewegung,* München, Deukula-Verlag Grassinger, 1933; tr. fr. [anonim]: *Avant qu'Hitler ne vienne,* Paris, L'Homme Libre 2001.

Sède (Gérard de), *Les Templiers sont parmi nous,* Paris, René Julliard 1962, Paris J'ai Lu, col. *„Uaventure mystérieuse",* 1968.

Sède (Gerard de), *Le Trésor cathare,* Paris, René Julliard, 1966.

Sède (G. de) (în colaborare cu Sophie de Sède), *L'Or de Rennes, ou la vie insolite de Bérenger Saunière, curé de Rennes-le-Château,* Paris, Rene Julliard-Tallandier, 1967.

Sède (G. de), *Le Trésor maudit de Rennes-le-Château,* Paris J'ai Lu, col*. „L'aventure mystérieuse",* 1968.

Sède (G. de), *La Race fabuleuse,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1973?

Sède (G. de), *Le Secret des Cathares,* Paris, J'ai Lu, col. *„L1 aventure mystérieuse",* 1974.

Sède (G. de), *La Rose-Croix,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse",* 1978.

Sède (G. de), *Rennes-le-Château. Le dossier, les*

impostures, les phantasmes, les hypothèses, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de* l'univers*",* 1988.

Sède (G. şi Sophie de), *L'Occultisme dans la politique de Pythagore à nos jours,* Paris, Robert Laffont, 1994.

Ségur (Louis Gaston de, Monsenior), *Les Francs-Maçons. Ce qu ils sont. Ce* qu'ils *font. Ce qu'ils veulent,* Paris, 1867; ed. nouă, ed. a 62-a, Paris, Tolra, 1884; reed. În Jean-Pierre Laurant şi Emile Poulat, U Antimaçonnisme catholique [...], Paris, Berg International, 1994 (v. *infra,* Bibliografie II).

Seligmann (Kurt), *The History of Magic,* New York, Pantheon Books Inc., 1948; tr. fr. Jean-Marie Daillet: *Histoire des magies,* Paris, Encyclopédie Planète, 1964 (?).

Setzepfandt (Dominique) [pseudonim al lui Emmanuel Ratier], *François Mitterrand, Grand Architecte de l'Univers. La symbolique maçonnique des Grands Travaux de François Mitterrand,* introducere de Emmanuel Ratier, Paris, Faits & Documents, 1995.

Shea (Robert) and Wilson (Robert Anton), *The Illuminatus! Thrilogy: The eye in the*

Pyramid, The Golden Apple, Leviathan, New York, Dell Publishing, 1975, apoi 1988; tr. fr. Gilles Fournier: *Illuminatus!* Vol. 1*: L'Œil dans la pyramide,* Paris, Librairie des Champs-Elysées, 1998; tr. fr. Guillaume Fournier: Illuminatus! Vol. 2: La Pomme d'or, Paris, Librairie des Champs-Elysées, 1999.

Sider (Jean), *Ovnis. Dossier secret,* Monaco, Editions du Rocher, col. *„Age du Verseau",* 1994.

Sider (J.), *Ovnis. Les envahisseurs démasqués,* Villeselve, Editions Ramuel, 1999.

Sider (J.), *Ovnis. Dossier diabolique,* Agnières, Editions JMG 0ean Michel Grandsire), 2003.

Sider (J.), *Ovnis créateurs de l'hummanité,* Agnières, Editions JMG 0ean-Michel Grandsire), 2005.

Sitchin (Zecharia), *Les Guerres des Dieux et des Hommes. Le Troisième Livre des Chroniques de la* Terre [1985], tr. fr. Michel Cabart, Villeselve, Editions Ramuel. 2003.

Sitchin (Z.), *La 12e Planète. La surprenante et véritable Première Chronique de la Terre* [1976], tr. fr. François Fargue şi Patricia Maré (revizuită de autor), Québec, Louise Courteau éditrice, 2000 (tr. fr. Paris, Editions Souffles, 1988).

Sitchin (Z.), *La Planète cachée à l'origine de l'Humanité,* tr. fr (anonimă), Chatou, Carnot France, 2004.

Sklar (Holly), (editor), *Trilateralism: The Trilateral Commission and the Elite Planning for World Management,* Boston, South End Press, 1980.

Smoot (Dan), The Invisible Government (1962), Americanist Library, Boston şi Los Angeles, Western Islands, 1965, ed. a 2-a, Boston, Western Islands, 1977.

Soloviev (Vladimir), *Trois Entretiens sur la guerre, la morale et la religion* [1899], tr. fr. Eugène Tavernier, Paris, Plon-Nourrit, 1916.

Spalding (Baird T.), *La Vie des Maîtres* [1921], tr. fr. Louis Colombelle [1946], Paris, Robert Laffont, col. *„Lesportes de l'étrange. Ecrits ésotériques",* 1974.

Spanuth (Jürgen*), Das enträtselte Atlantis,* Stuttgart, Union Deutsche Verlagsgesellschaft, 1953; tr. fr.: Atlantide retrouvée*?,* Paris, Pion, 1954.

Spanuth (J.), *Atlantis. Heimat, Reich und Schicksal der Germanen.* Tübingen, Grabert, 1965.

Spanuth (J.), *Die Atlanter. Volk aus dem. Bernsteinland,* Tübingen, Grabert-Verlag, 1976; tr. fr. François Ponthier: *Le Secret d'Atlantide. L'empire englouti de la mer du Nord,* Paris, Copernic, 1977.

Spence (Lewis), Encyclopaedia of Occultism, Londra, Routledge, 1920; New York, University Books Inc., 1960.

Spence (L.), *The Problem of Atlantis,* Londra, Rider, 1925.

Spence (L.), *The History of Atlantis* [1926], University Books, 1968; apoi New York, Dover Publications, 2003.

Spence (L.), The Occult Causes of the Present War, Londra, Rider and Co, 1940; reed., Lightning Source Inc., 1997.

Springmeier (Fritz), *The Top 13 Illuminati Bloodlines,* Clackamas Road, Clackamas, Oregon, Springmeier, 1995.

Springmeier (Fritz), *The Illuminati — Their World System — Their Bloodlines and Their Mind Control,* Clackamas, Oregon, Springmeier, 1996.

Springmeier (F.), *Bloodlines of the Illuminati,* Westminster, Colorado, Ambassador House, 1999.

Springmeier (Fritz) şi Wheeler (Cisco), *The Illuminati Formula Used to Create an Undetectable Total Mind*

Controlled Slave, Clackamas, Oregon, Springmeier, 1996.

Springmeier (F.) şi Wheeler (C.), *Deeper Insights into the Illuminati Formula,* Clackamas, Oregon, Sprigmeier, f.d. [1998?].

Starbid (Margaret), *Femeia cu vasul de alabastru: Maria Magdalena şi Sfântul Graal,* [1993], tr. rom. Ana Veronica Mircea, RAO, Bucureşti, 2006.

Stauffer (Vernon L.), *New England and the Bavarian Illuminati,* Londra, P.S. King & Son, 1918.

Steiger (Brad) şi Steiger (Sherry Hanson), UFOs Are Here*!,* New York, Citadel Press Books, 2001.

Steiner (Rudolf), *Introduction à la Science de l'occulte. Quatorze conférences faites à Stuttgart du 22 août au 4 septembre 1906,* tr. fr. Jean-Lambert Des Arts şi Jean-Marie Jenni, Geneva, Editions Anthroposophiques Romandes, 2003.

Steiner (R.), *Mythes et légendes, leurs vérités occultes. Seize conférences faites à Berlin, Cologne et Nuremberg en 1905, 1906 et 1907,* tr. fr. Claudine Villetet, Geneva, Editions Anthroposophiques Romandes, 2004.

Stevens (Henry), Hitler's Flying Saucers, Kempton, 111., Adventures Unlimited Press, 2003.

Stevenson (Robert Louis), *Straniul caz al doctorului Jekyll şi al domnului Hyde* [1886], Ed. Minerva, Bucureşti, 2005.

Stoecker (William B.), The Atlantis Conspiracy, Lightning Source Inc., 2000.

Stoker (Bram), *Dracula* [1897], tr. rom. Ileana Verzea, Corint, Bucureşti, 2004.

Strieber (Whitley), *Communion: A True Story,* New York. William Morrow and Company, 1987, ed. revizuită, New York, Avon, 1988.

Sumac (Pierre), „Skull and Bones: la Fraternité de la Mort", *Les Mystères du Temps,* nr. 9, ianuarie-februarie 2005, pp. 60-71.

Suster (Gerald), *Hitler and the Age of Horus,* Londra, Sphere Books Limited şi New York. St. Martin's Press, 1981.

Suster (G.), *Hitler: Black Magician,* ed. a 2-a [a cărţii precedente], Londra, Skoob Books, 1995.

Sutton (Antony C.), *Wall Street and the Bolshevik Revolution,* Arlington House, 1974.

Sutton (A.C.), *Wall Street and the Rise of Hitler,* New Rochelle, NY, 1974; Melbourne, Australia, Heritage Publications, şi Seal Beach, CA. ‘76 Press, 1976 (distribuit de Sudbury, Suffolk, Marea Britanie, Bloomfield Books).

Sutton (A.C.), *America’s Secret Establishment: An Introduction to the Order of Skull and Bones* [1976], Billings, Montana, Liberty House Press, 1986; ed. nouă adăugită cu o prefaţă, Trine Day, 2002 (http://www.trineday.com.).

Sutton (A.C.), *The War on Gold,* Seal Beach, CA, ‘76 Press, 1977.

Sutton (A.C.), The Two Faces of George Bush, Wiswell Ruffin House Inc., 1988.

Szabo (Ladislas), *Je sais que Hitler est vivant* [1947], tr. fr. B. de la Herverie, Paris, SFELT. 1947.

Tanner (Gerald) şi Tanner (Sandra), *Satanic Ritual Abuse and Mormonism,* Salt Lake City, Utah Lighthouse Ministry, 1992.

Tarade (Guy), *Soucoupes volantes et civilisations d’outre-espace,* Paris, L’ai Lu, col. *„L’aventure mystérieuse”,* 1969.

Tarade (G.), *Les Archives du savoir perdu,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l’univers”,* 1972.

Tarade (G.), *„Opération Dracula: le Führer n’est pas mort à Berlin*”, *Les Mystères du Temps,* nr. 9, februarie 2005, pp. 16-19.

Tast (E.), *Ce que* l’on *vous cache.* Documents troublants*!,* Paris, Editions documentaires de la Solidarité française, f.d. [1935].

Taufer (Paolo), *Les jeunes et les ruines de Julius Evola. Tradition primordiale el tradition catholique,* tr. fr. Roger Boulet, Avrillé, Editions du Sel, 2005.

Taxil (Léo), *Les Frères Trois-Points,* Paris, Letouzey et Ane, f.d. [1885a]. 2 vol.

Taxil (L.), *Le Culte du Grand Architecte,* Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1885b],

Taxil (L.), *Les Sœurs maçonnes. La Franc-Maçonnerie des dames et ses mystères,* Paris, Letouzey et Ane, f.d. [1886a],

Taxil (L.), La Franc-Maçonnerie dévoilée et expliquée, [subtitlu: „Édition pour la propagande”; subtitlul: „Edition populaire résumant les plus complètes révélations *[...]”],*

Paris, Letouzey, f.d. [1886b].

Taxil (L.), *Confessions d'un ex-libre-penseur,* Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1887a],

Taxil (L.), *Les Mystères de la Franc-Maçonnerie dévoilés, [„ Grande édition illustrée des révélations maçonniques de Léo Taxil";* lucrare publicată în prealabil în foileton], Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1887b],

Taxil (L.), *Y a-t-il des femmes dans la Franc-Maçonnerie?,* Paris, H. Noirot, 1891.

Taxil (L.), *Le* 33e *Crispi. Un palladien homme d'Etat démasqué. Histoire documentée du Héros depuis sa naissance jusqu'à sa deuxième mort (1819-1896),* Paris, 1896.

Taxil (L.) şi Verdun (Paul), *Les Assassinats maçonniques,* Paris, Albert Savine, 1889.

Taxil (L.) v. *supra,* Bataille (Dr.) şi *infra,* Vaughan (Diana).

Tchakhotine (Serge), *Le Viol des foules par la propagande politique* [1939], Paris, Gallimard, 1952.

Tesla (Nikola), *Freie Energie statt Blut und Öl,* Wiesbaden, 1992.

The Cosmic Grand Deception (26 martie 1995, anonim), http://www.geocities.com, 7 martie 2005; tr. fr. parţială: *La Grande Manipulation cosmique,* http://www.rrO.org, 21 martie 2005.

The Nation of Islam (The Historical Research Department), The Secret Relationship Between Blacks and Jews, vol. I, Boston, MA, 1991; ed. a 4-a, 1994.

Tocquet (Robert), *Les Pouvoirs secrets de l'homme* [1963], ed. revizuită de autor, Paris, J'ai Lu, 1971.

Tolkien (John Ronald Reuel), *Stăpânul inelelor I. Frăţia inelului.* II. *Cele două turnuri.* III. Întoarcerea *regelui)* [1954, 1966], tr. rom. Irina Horea, Gabriela Nedelea, RAO, Bucureşti, 2002.

Tolkien (J. R. R.), *The Tolkien Reader,* New York, Ballantine Books, 1966.

Torell (John S.), *„Fritz Springmeier — Another Fluman Tragedy*", http://www.eaec.org, 25 iulie 2005.

Trimondi (Victor şi Victoria), *Hitler — Buddha — Krishna. Eine inheilige Allianz vom Dritten Reich bis heute,* Viena,

Ueberreuter Verlag, 2002a.

Trimondi (V. şi V.), *„Présentation du livre* Hitler — Bouddha — Krishna. Une alliance funeste, du Troisième Reich à aujourd'hui", tr. fr. Franz Destrebecq, http://www.trimondi.de/français/H-B-KPre.fr.htm, 2002b.

Tuttle (Cameron), *The Paranoid's Pocket Guide,* San Francisco, Chronicle Books, 1997.

Vallée (Jacques), *Autres dimensions,* Paris, Robert Laffont, 1989.

Vallée (J.), *Confrontations,* Paris. Robert Laffont, 1991.

Vallery-Radot (Robert), *Dictature de la Franc-Maçonnerie,* Paris, Grasset, 1934.

Vancouver (Shasta), *„Le mystère du troisième œil", L'Initiation,* nr. 5, iulie-august 2005, pp. 22-23.

Van Ghele (Yves), *„Les sociétés secrètes: le cas Monet", Défense de l'Occident.* An 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 64-67.

Vankin (Jonathan), *Conspiracies, Cover-Ups, and Crimes,* New York, Parangon House, 1991; Dell Public., 1992; Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1996.

Vankin (J.) şi Whalen 0ohn), *The 60 Greatest Conspiracies of All Time: History's Biggest Mysteries, Cover-ups, and Cabals,* New York, Barnes & Noble, 1998.

Vankin (J.), v. Bramley.

Vaughan (Diana) (pseudonimul lui Léo Taxil şi al lui Dr Hacks), *Mémoires d'une exPalladiste. Parfaite Initiée, Indépendante,* Paris. Librairie antimaçonnique, A. Pierret, [text publicat sub forma unui foileton săptămânal], iulie 1895 (nr. 11-15 aprilie 1897 (nr. 22); reed. În volum, Châteauneuf, Editions Delacroix, f.d.

Vaughan (Diana), La Bisaïeule de l'Anti-Christ, Paris, 1896 (?); reed. Châteauneuf, Editions Delacroix, f.d.

Vaughan (D.), Symboles du Palladisme, Paris, 1896; rééd., Châteauneuf, Éditions Delacroix, 2001.

Velikovsky (Immanuel), *Worlds in Collision* [1950], Londra, Victor Gollancz, 1955; tr. fr.: *Mondes en collision,* Paris, Stock, 1964; tr. fr. revizuită de Carole Hennebault, ed. a 2-a eu date despre autor, Paris, Éditions Le Jardin des Livres, 2004.

Velikovsky (I.), *Ages in Chaos,* New York, Doubleday & Co:,

1952.

Velikovsky (L), *Earth in Upheaval.* New York, Dell Publishing Co., 1955; tr. fr. [anonim]: *Les Grands bouleversements terrestres,* Paris, Stock, 1957; tr. fr. Colin Delavaud, o nouă versiune de Rene Roussel, ed. revăzută de autor, Paris, Stock, 1982; ed. nouă., tr. fr. Colin Delavaud şi Carole Hennebault, Paris, Le Jardin des Livres, 2004.

Vial (Pierre) (editor), *Anthologie païenne,* Saint-Jean-des-Vignes, Les Éditions de la Forêt, 2004.

Viau (Raphaël), *Vingt ans d'antisémitisme 1889-1909,* Paris, Bibliothèque-Charpentier, Fasquelle, 1910.

Victor (Pierre), *„L'Ordre hermétique de la Golden Dawn", La Tour Saint-Jacques,* nr. 2, ianuarie-februarie 1956, pp. 46-55 (I).

Villemarest (Pierre F. de), *A l'ombre de Wall Street. Complicités et financiements soviet-nazis,* ed. nouă, Paris, Éditions Godefroy de Bouillon, 1996.

Villemarest (P. de), *Les Sources financières du communisme. (Quand l'URSS était aliée des nazis),* Cierrey, Éditions C.E.I., col. *„L'Histoire telle qu'on ne l'enseigne pas..."* (vol. I), 1984a.

Villemarest (P. de), *Les Sources financières du nazisme,* Cierrey, Éditions C.E.I., col. *„L'Histoire telle qu'on ne l'enseigne pas..."* (vol. II), 1984b.

Villiers (Jean), *Cagliostro. Le Prophète de la Révolution,* Paris, Guy Trédaniel, 1988

Vincent (Louis-Claude), *Le Paradis perdu du Mû. Le continent englouti du Pacifique,* vol. I, Paris, Éditions Copernic, 1981.

Virebeau (Georges) [pseudonimul lui Henry Coston],... Mais qui gouverne l'Amérique*?,* Paris, Publications Henry Coston, 1991.

Virion (Pierre), *Le Complot,* Saint-Céneré (Mayenne), Éditions Saint-Michel. 1969 *(Documents — Paternité),* nr. 139-140, mai 1969); rééd., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Virion (P.), *Les Forces occultes dans le monde moderne,* Saint-Céneré (Mayenne), Éditions Saint-Michel, 1966a (Documents-Paternité, nr. 11, ianuarie 1966); reed., Paris, Pierre Téqui éditeur, 1979; apoi Châteauneuf, Éditions

Delacroix, f.d.

Virion (P.), *Bientôt un Gouvernement mondial?* Une super et Contre-Eglise, SaintCéneré, Éditions Saint-Michel, 1966b; rééd., Paris, Pierre Téqui éditeur, 1992.

Virion (P.)*,* Mystère d'iniquité[1967], rééd., Paris, Pierre Téqui éditeur, 2003.

Virion (P.), *Le Nouvel ordre du monde,* Paris, Pierre Tequi éditeur 1974.

Vries do Heekelingen (Herman de), *Juifs et catholiques,* Paris, Bernard Grasset, 1939.

Watkins (Leslie), *Alternative 3,* Londra, Sphere, 1978.

Webster (Nesta Helen), The French Revolution: A Study in Democracy, Londra, Constable & Co., 1919; ed. a 4-a, 1926.

Webster (N.H.), World Revolution: The Plot Against Civilisation, Londra, Constable & Co., 1921; reed., Britons Publishing Company, 1970 şi 1971.

Webster (N.H.), *Secret Societies and Subversive Movements,* Londra, Boswell Publishing Co., 1924; ed. a 8-a, Londra, Britons Publishing Company, 1964.

Wells (Herbert George), *Războiul lumilor* [1898], tr. rom. Mihu Dragomir, C. Vonghizas, Corint, Bucureşti, 2005.

Wheeler (Cisco), v. *supra:* Springmeier (Fritz).

Wichtl (Friedrich), *Weltfreimaurerei, Weltrevolution, Weltrepublik. Eine Untersuchung über Ursprung und Endziele des Welkrieges,* München, J.-F. Lehmann, 1919; ed. a 7-a, 1920.

Wieland (Hermann), Atlantis, Edda und Bibel*..,* Nürnberg, 1922.

Wilgus (Neal), *The Illuminoids: Secret Societies and Political Paranoia,* Santa Fe, New Mexico, Sun Publishing Company, 1978; ed. a 2-a cu introducere de Robert Anton Wilson, New York, Pocket Books, 1979.

Wilkin (Philip), *Cagliostro.* Alleur (Belgia), Marabout, 1995.

Wilson (Colin), *The Occult.* Londra şi Toronto. Hodder and Stoughton, 1971; tr. fr. Robert Genin: *L'Occulte.* Paris, Albin Michel. 1973; Paris. J'ai Lu. 1976, 2 vol.; Paris, Editions du Félin, 1990.

Wilson (C.), *The Occult,* ediţie nouă adăugită. Londra. Watkins Publishing, 2003; reed., 2004.

Wilson (C.), *Les Vampires de l'espace* [1976], tr. fr. Georges H. Gallet, Paris, Albin Michel, 1978; Paris, J'ai Lu, 1981.

Wilson (C.), *Mystères. Le Surnaturel face à la science,* tr. fr. Robert Genin şi Sylvie Bérigaud, Paris. Albin Michel, 1981.

Wilson (C.), *L'Aube des extraterrestres* [1998]. tr. fr., Paris. Editions du Rocher, col. *„Age du Verseau".* 2000.

Wilson (C.), *L'Archéologie interdite. De l'*Atlantide *au Sphinx* [1997], tr. fr. Emmanuel Scavée. Paris, Editions du Rocher, 2001.

Wilson (Robert Anton), *Illuminats! Trilogy,* 1975. V. Shea (Robert).

Wilson (R.A.), introducere la: „Malaclypse le Jeune" (pseudonim al lui Greg Hill). *Principia Discordia, or How I Found Goddess and What I Did to Her After I Found Her,* 1968 (text atribuit lui Timothy Leary); tr. fr. integrală: http://evilloop.com/ principia.dicordia.html.

Wilson (Robert Anton), *Cosmic Trigger I: Final Secret of the Illuminati* [1977]; Tempe, AZ, New Falcon Publications, 1991.

Wilson (R.A.), *The Illuminati Papers,* And/Or Press, 1980; Berkeley, CA, Ronin Publishing, 1990.

Wilson (R.A.), *Masks of the Illuminati,* Pocket Books, 1981.

Wilson (R.A.), *The Earth Will Shake: The History of the Early Illuminati* [1982]. *(The Historical Illuminatus Chronicles, Volume 1).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2003.

Wilson (R.A.), *The Widow's Son* [1985]. *(The Historical Illuminatus Chronicles, Volume 2).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2003.

Wilson (R.A.), *Nature's God* [1988]. (The *Historical Illuminatus Chronicles, Volume 3).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2004a.

Wilson (R.A.), *Cosmic Trigger II: Dawn to Earth* [1991]; Tempe, AZ, New Falcon Publications, 1996.

Wilson (R.A.), *Cosmic Trigger III: My Life After Death* [1995]; ed. revizuită şi adăugită. Tempe, AZ, New Falcon Publications. 2004b.

Wilson (Robert Anton) şi Hill (Miriam Joan), *Everything Is Under Control: Conspiracies, Cults and Cover-ups.* New York. Harper Collins Publishers, 1998.

Wilson (Robert Anton) (şi Hill Miriam Joan), *Das Lexikon der Verschwörungstheorien. Verschwörungen, Intrigen, Geheimbünde* [1998], tr. germ. Gerhard Seyfried, editată şi adaptată de Mathias Bröckers (ediţia germană cuprinde şi un interviu cu Robert Anton Wilson, realizat de Mathias Bröchers în septembrie 1999, pp. 397-414), München şi Zürich, Piper Verlag. 2002; ed. a 2-a, 2004c.

Wilson (R. A.), „Je n'ai pas cherché les Illuminati, ils sont venus me chercher" (interviu) în Dan Burstein şi Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004]. tr. fr. Guy Rivest, Monaco. Editions Alphée, 2005, pp. 216-226.

Winrod (Gerald B.), *Adam Weishaupt: A Human Devil,* f. 1., f.d., [Wichita, Kansas, Defender Publishers, 1935]; reed., Clackamas, OR. Emissary Publications, f.d.

Winrod (G.B.), *Antichrist and the Tribe of Dan.* Wichita, Kansas, Defender Publishers, 1936.

Wirth (Herman), *Der Aufgang der Menschheit. Untersuchungen zur Geschichte der Religion, Symbolik und Schrift der Atlantisch-Nordischen Rasse,* Iéna, Eugen Diederich, 1928.

Wirth (H.), *„La patrie primitive de la race nordique"* (tr. fr. anonimă a unui articol nedatat apărut în germană după 1924), http://www.centrostudilaruna.it/wirthfr.html, 28 iunie 2005.

Wolski (Kalixt de) [pseudonim al lui Pierre I. Ratchkovski], *La Russie juive,* Paris. Albert Savine, *„Bibliothèque anti-sémitique",* 1887.

Yeowell (John), *Odinisme et christianisme sous le IIIe Reich* [1993], tr. fr. cu adnotări de Arnaud d'Apremont. Reims, Hêtre Editions, 1998.

Yockey (Francis Parker) (publicată sub pseudonimul Ulick Varange), *Imperium: The Philosophy of History and Politics,* Londra, Westropa Press, 1948, 2 vol.; reed, New York. The Truth Seeker, 1962 (cu o introducere semnată Willis A. Carto, scrisă de fapt de Revilo P. Oliver), 1 vol.; reed. Sausalito, CA, The Noontide Press, 1963 (introducere semnată Willis A. Carto, pp. IX-XLIII); paperback, 1969.

Yockey (Francis Parker)/Oliver (Revilo P.), *The Enemy of*

Europe [1953]/ *The Enemy of Our Enemies* [1979], trad, americ. Thomas Francis, New York, Liberty Bell Publications, 1981.

Yockey (Francis Parker) *et. al, Le Prophète de l'Impérium,* tr. fr. (anonimă), Paris, Avataréditions, 2004.

Zschaetzsch (Karl Georg), Atlantis die Urheimat der Arier, Berlin, Arier-Verlag, 1922, reed., 1935.

II. Studii istorice şi critice, lucrări privind ştiinţele sociale, eseuri, anchete de presă

Adam (Jean-Pierre), *L'Archéologie devant l'imposture,* Paris, Robert Laffont, 1975.

Adorno (Theodor W.), Frenkel-Brunswik (Else), Levinson (Daniel J.), Sanford (R. Nevitt), *The Authoritarian Personnality,* New York, Haper and Row, 1950.

Adorno (T.W.), *Studien zum autoritäten Charakter,* tr. germ. Milli Weinbrenner, Frankfurt a. M., Suhrkamp Verlag, 1973.

Adorno (T.W.), *„Thèses sur l'occultisme",* în *Minima moralia. Refléxions sur la vie mutilée* [1951], tr. fr. Eliane Kaufholz şi Jean-René Ladmiral, Paris, Payot, 1980; apoi Petite Bibliothèque Payot, 2001, pp. 321-329.

Adorno (T.W.), *Modèles critiques. Interventions — Répliques* [1963 şi 1965], tr. fr. Marc Jimenez şi Eliane Kaufholz, Paris, Payot, 1984.

Adorno (T.W.), *Des Etoiles à terre. La rubrique astrologique du* Los Angeles Times. *Etude sur une superstition secondaire* [1957], tr. fr. Gilles Berton, Paris, Exils, 2000.

Airiau (Paul), *L 'Église et l'*Apocalypse *du XIXe siècle à nos jours,* Paris, Berg International, 2000.

Airau (P.), *L'Antisémitisme catholique en France aux XIXe et XXe siècles,* Paris, Berg International, 2002.

Airiau (P.), *„Variations sur le mythe du complot", Histoire du christianisme magazine,* nr. 27, aprilie 2005, pp. 60-67.

Alexandrian (Sarane), Histoire de la philosophie occulte, Paris, Seghers, 1983; rééd., Paris, Petite Bibliothèque Payot, 1994.

Alleau (René), Aspects de l'alchimie traditionnelle, prefaţă de Eugène Canseliet, Paris, Les Editions de Minuit, 1953;

rééd., 1970.

Alleau (R.), *Les Sociétés secrètes,* Paris, Encyclopédie Planète, 1963; Paris, Le Livre de Poche, 1969.

Alleau (R.), *Histoire des sciences occultes,* Geneva, Cercle du Bibliophile, 1965.

Alleau (R.), *Hitler et les sociétés secrètes. Enquête sur les sources occultes du nazisme,* Paris, Grasset, 1969.

Alleau (R.), *La Science des symboles. Contribution à l'étude des principes et des méthodes de la symbolique générale* [1976], Paris, Payot, 1996.

Allport (Gordon W.) şi Postman (Leo J.), *„Les bases psychologiques des rumeurs"* (1945). În André Lévy (texte alese, prezentate şi traduse de), *Psychologie sociale. Textes fondamentaux anglais et américains,* Paris, Dunod, 1965, pp. 170-185 [1965a].

Allport (G.W.) şi Postman (L.J.), *The Psychology of Rumor,* New York, Russel and Russel, 1965b.

Amadou (Robert), *Louis-Claude de Saint-Martin et le Martinisme,* Paris, Editions du Griffon d'Or, 1946.

Amadou (R.), *U Occultisme. Esquisse d'un monde vivant,* Paris, René Julliard, 1950; ed. nouă adăugită, Paris, Editions Chanteloup, 1987.

Amadou (R.), *„Esotérisme de Guénon", Les Cahiers de l'Homme-Esprit,* nr. 3, 1973, pp. 80-114.

Amadou (R.), *„U ésotérisme occidental", Question de,* nr. 34, ianuarie-februarie 1980, pp. 120-121; 1980a.

Amadou (R.), *„Occultisme*", *Encyclopaedia Universalis,* vol. 11, Paris, 1980b.

Amadou (R.), *„Martines de Pasqually"* (articol) în Éric Saunier (coord.) *Encyclopédie de la franc-maçonnerie,* Paris, Le Livre de Poche, pp. 545-549, 2000a.

Amadou (R.), „Martinisme" (articol), în Éric Saunier (coord.), ibid*.,* pp. 550-555, 2000b.

Amadou (R.), „Saint-Martin" (articol), în Éric Saunier (coord.), ibid*.,* pp. 781-784, 2000c.

Amadou (R.), *„Martines de Pasqually, 1727-1774",* în Daniel Ligou (coord.). *Dictionnaire de la franc-maçonnerie,* Paris, PUF, col. „Quadrige", pp. 794-797, 2004a.

Amadou (R.), „Martinisme", în Daniel Ligou (coord.), ibid*.,*

pp. 797-801, 2004b.

Amadou (R.) şi Kanters (Robert), *Anthologie littéraire de l'occultisme,* Paris, René Julliard, 1950.

Amette (Jacques-Pierre), *„Roman:* les *mystères de Dan Brown", Le Point,* nr. 1 693, 24 februarie 2005, pp. 88-92.

André (Marie-Sophie), Beaufils (Christophe), *Papus, biographie. La Belle Epoque de* l'occultisme*,* Paris, Berg International, 1995.

Andrevon (Jean-Pierre), *„Herbert George Wells: une œuvre, un destin", L'Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 4-5, [2005a].

Andrevon (J.-P.), *„Le roman qui révolutionna la science-fiction", L'Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 12-13 [2005b],

Andrevon (J.-P.), *„Les OVNIs dans la réalité: observations, contacts, enlèvements", U Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 16-17, 2005c.

Andrevon (J.-P.), *„Les invasions extraterrestres au cinema: visites malveillantes", L'Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 18-24 [2005d].

Angenot (Marc), *La Parole pamphlétaire. Contributions à la typologie des discours modernes,* Paris, Payot, 1982.

Angenot (M.), *Les Idéologies du ressentiment,* Montreal. XYZ éditeur, 1997.

Arendt (Hannah), *„Religion et politique"* (1953) în H. Arendt, *La Nature du totalitarisme,* tr. fr. Michèle-Irene D. de Launay, Paris, Payot, 1990, pp. 139-168.

Ariès (Paul), *Le retour du diable,* Villeurbanne, Editions Golias, 1997.

Ariès (P.), *Satanisme et vampirisme. Le livre noir,* Villeurbanne, Editions Golias, 2004.

Armogathe (Jean-Robert), *L'Antéchrist à l'âge classique. Exégèse et politique,* Paris, Mille et une nuits, 2005.

Aromatico (Andrea), *Alchimie. Le grand secret,* tr. fr. Audrey van de Sandt, Paris, Gallimard, 1996 (apoi 2004).

Aron (Raymond), *„L'avenir des religions séculières",* La France libre, iulie çi august 1944; reluat în *Commentaire,* nr. 28-29, februarie 1985, pp. 369-383.

Aron (R.), *L'Opium des intellectuels,* Paris, Calmann-Levy,

1955.

Atran (Scott), *„La religion bouscule notre perception du monde”* (propos recueillis par Isabelle Bourdial et Nicolas Revoy), *Science et Vie,* nr. 1055, august 2005, pp. 64-66.

Baechler (Jean), Qu’est-ce que l’idéologie*?,* Paris, Gallimard, 1976.

Bahn (Peter) şi Gehring (Heiner), *Der Vril-Mythos. Eine geheimnisvolle Energieform in Esoterik, Technik und Therapie,* Düsseldorf, Omega-Verlag, 1997.

Baker (Alan), *Invisible Eagle: The History of Nazi Occultism,* Londra, Virgin, 2000.

Bargain (Erwan), *„Un auteur intemporel: H.G. Wells à l’écran”, l’Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 6-11 [2005a].

Bargain (E.), „Les invasions extraterrestres: objectif Terre*!”, L’Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 26-27 [2005b].

Bargain (E.), *„Les genres humains ou l’éclectisme selon Spielberg”, L’Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 38-39 [2005c].

Bargain (E.), *„Invasions extraterrestres en DVD”, L’Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 80-81 [2005d].

Barker (Eileen), *New Religious Movements,* Londra, H.M. Stationery Service, 1989.

Barkun (Michael), *Religion and the Racist Right: The Origins of the Christian Identity Movement,* Chapel Hill $i Londra, The University of North Carolina Press, 1994.

Barkun (M.), *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America, Berkeley şi* Los Angeles, University of California Press, 2003.

Barkun (M.), *„L’interversion des faits et de la fiction: les Illuminati, le Nouvel Ordre mondial et autres complots”* (interviu cu Michael Barkun), în Dan Burstein şi Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de Anges & Démons* [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Editions Alphée, 2005, pp. 184-196.

Baron (Salo W.), The Russian Jew Under Tsars and Soviets, New York şi Londra, Macmillan, 1987.

Barrucand (Pierre), *„Le chanoine Emmanuel Chabauty*

(1827-1914)", Politica Hermetica, nr. 7, 1993, pp. 147-153.

Barthes (Séverine), *„The X-Files",* în Martin Winckler (editor), *Les Miroirs obscurs. Grandes séries américaines d'aujourd'hui,* La Laune 30 600, Au Diable Vauvert, 2005, pp. 313-329.

Bartlett (W.B.), *The Assassins: The Story of Islam's Medieval Secret Sect,* Stroud, Sutton Publishing, 2001.

Baudou (Jacques), *La Science-fiction,* Paris, PUF, 2003.

Baudou (J.), *La Fantasy,* Paris, PUF, 2005.

Baylot (Jean), „Wilhelmsbad (Convent de)", în Daniel Ligou (coord.), *Dictionnaire de la franc-maçonnerie* [1987], Paris, PUF, col. *„Quadrige",* 2004, pp. 1284-1285.

Beaufils (Christophe), *Joséphin Péladan (1858-1919). Essai sur une maladie du lyrisme,* Grenoble, Jérôme Million, 1993.

Beck (Ulrich), *La Société du risque. Sur la voie d'une autre modernité* [1986], tr. fr. Laure Bernardi, prefaţă de Bruno Latour, Paris, Aubier, 2001.

Bellmund (Klaus) şi Siniveer (Kaarel), *Kulte, Führer, Lichtgestalten. Esoterik als Mittel rechtsradikaler Propaganda,* München, Knaur, 1997.

Bellosta (Marie-Christine), *Céline ou l'art de la contradiction. Lecture de* Voyage au bout de la nuit, Paris, PUF, 1990.

Benoist (Luc), L'Ésotérisme, Paris, PUF, 1963.

Beresniak (Daniel), *Fascisme, intégrisme. Les Cavaliers noirs de l'ésotérisme,* Paris, Éditions Détrad, 1988.

Berger (Peter Ludwig), *La Religion dans la conscience moderne. Essai d'analyse culturelle,* tr. fr. Joseph Feisthauer, Paris, Éditions du Centurion, 1971.

Berger (P.L.), *La Rumeur de Dieu. Signes actuels du surnaturel,* tr. fr. Joseph Feislhauer, Paris, Éditions du Centurion, 1972.

Berger (P.L.), *Affrontés à la modernité. Refléxions sur la société, la politique, la religion,* tr. fr. Alexandre Bombieri, Paris, Éditions du Centurion, 1980.

Berger (Peter L.), (editor), *The Desecularization of the World: Résurgent Religion and World Politics,* Grand Rapids, Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1999; tr. fr. Jean-Luc Poutiner: *Le Réenchantement du monde,* Paris, Bayard, 2001.

Besançon (Alain), *La Confusion des langues. La crise idéologique de l'église,* Paris, Calmann-Lévy, 1978.

Besret (Bernard), *„L'indéracinable désir de déchiffrer l'avenir",* în col. *„La Pensée scientifique et lesparasciences",* Paris, Albin Michel, 1993, pp. 197-205.

Billig (Michael), *Social Psychology and Intergroup Relations,* Londra, Academic Press, 1976.

Billig (M.), „Racisme, préjugé et discrimination", în Serge Moscovici (coord.), *Psychologie sociale,* Paris, PUF, 1984, pp. 449-472.

Birnbaum (Pierre), *Le Peuple et les Gros. Histoire d'un mythe,* Paris, Grasset, 1979; ed. nouă adăugită, Paris, Hachette, col. *„Pluriel",* 1995.

Bloch (Raymond), *La Divination. Essai sur l'avenir et son imaginaire,* Paris, Fayard, 1991.

Blumenberg (Hans), *La Raison du mythe* [2001], tr. fr. Stéphane Dirschauer, Paris, Gallimard, 2005.

Bonardel (Françoise), *L'Hermétisme,* Paris, PUF, 1985.

Bonardel (F.), *L'Irrationnel,* Paris, PUF, 1995.

Bonardel (F.), „Irrationnel", în Jean Servier (coord.), *Dictionnaire critique de l'ésote'risme,* Paris, PUF, 1998, pp. 656-660.

Bonardel (F.), *La Voie hermétique,* Paris, Editions Dervy, 2002.

Boston (Robert), *The Most Dangerous Man in America? Pat Hobertson and the Rise of the Christian Coalition,* Amherst, New York, Prometheus Books, 1996.

Boucher (Jules), *Simbolurile francmasoneriei,* tr. rom. Cristina Săvoiu, RAO, Bucureşti, 2006.

Boudon (Raymond), *Tocqueville aujourd'hui,* Paris, Editions Odile Jacob, 2005.

Boura (Olivier), *Les Atlantides. Généalogie d'un mythe,* Paris, Arléa, 1993.

Boutin (Christophe), *Politique et Tradition. Julius Evola dans le siècle, 1898-1974,* Paris, Editions Kimé, 1992.

Bouttier-Couqueberg (Catherine), *Clés pour* Le Seigneur des Anneaux *de J.R.R. Tolkien,* Paris, Pocket, 2002.

Bouyxou (Jean-Pierre) şi Delannoy (Pierre), *L'Aventure hippie* [1995], prefaţă de Laurent Chollet, Paris, „10/18",

2004.

Bowen (Robert), *Universal Ice: Science and Ideology in the Nazi State,* Londra, Belhaven, 1993.

Boy (Daniel), *„Les Français et les para-sciences: vingt ans de mesures", Revue française de sociologie,* 43 (1), 2002, pp. 35-45.

Boy (Daniel) şi Michelat (Guy), *„Croyances aux parasciences: dimensions sociales et culturelles", Revue française de sociologie, 27* (2), aprilie-iunie 1986, pp. 175-204.

Boy (D.) şi Michelat (G.), „Premiers résultats de l'enquête sur les croyances aux parasciences", în col., *La Pensée scientifique et les parasciences,* Actes du Colloque de La Villette (24-25 februarie 1993), Paris, Albin Michel/cité des Sciences et de l'Industrie, *1993,* pp. 209-215 (şi tabelele, pp. 216-223).

Boy (D.) şi Michelat (G.), *„Les Français el les parasciences*", *SOFRES. L'état de l'opinion 1994,* Paris, Le Seuil, 1994, pp. 201-217.

Brach (Jean-Pierre) *et.* al., *„Métaphysique et politique: René Guénon, Julius Evola", Politica Hermetica,* nr. 1, 1987.

Brach (J.-P.), *La Symbolique des nombres,* Paris, PUF, 1994; Le Livre de Poche, 1997.

Brach (J.-P.), *„L'ésotérisme moderne",* Le Point, supliment nr. 2 martie-aprilie 2005, pp. 87-89.

Brach (J.-P.), *„La part d'ésotérisme chez Brown est nulle"* (interviu cu Pierre-Alexandre Bouclay), *Histoire du christianisme magazine,* nr. 27, aprilie 2005, pp. 68-71.

Breitman (Richard), *The Architect of Genocide: Himmler and the Final Solution,* New York, Alfred A. Knopf, 1991; reed., Londra, Pimlico, 2004.

Brion (Marcel), *L'Art fantastique,* Paris, Albin Michel, 1961; Venders, Editions Gerard & Co, Marabout université, 1968.

Bronder (Dietrich), *Bevor Hitler kam. Eine historische Studie,* Hannover, Hans Pfeiffer Verlag, 1964.

Bronner (Stephen Eric), *A Rumor About the Jews: Reflections on Antisemitism and the Protocols of the Learned Elders of 2-ion,* New York, St Martin's Press, 2000.

Broyles (J. Allen), *The John Birch Society: Anatomy of a*

Protest, Boston, Beacon Press, 1964; tr. fr. Beatrice Rochereau: *La Société John Birch,* Monaco, Editions du Rocher, 1964.

Brunet (Philippe), *Cagliostro,* Paris, Editions François Bourin, 1992.

Burnet (Régis), *Marie-Madeleine. De la pécheresse repentie à l'épouse de Jésus,* Paris, Les Editions du Cerf, 2004.

Burnet (R.), *„Comment Dan Brown rédige ses* best-sellers", *Histoire du christianisme magazine,* nr. 27, aprilie 2005, pp. 38-43; *„Les sources ambigués d'un succès planétaire",* ibid*.,* pp. 46-51.

Burstein (Dan) (coord.), *Les Secrets du Code Da Vinci* [2004], tr. fr. Guy Rivest, f.l. [Montreal], City Éditions/Éditions Les Intouchables, 2004.

Burstein (D.) şi de Keijzer (Arne) (coord.), *Les Secrets révâés de* Anges & Démons (2004). tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005.

Byrnes (Robert F.), *Antisémitism in Modem France: The Prologue to the Dreyfus Affair,* New York, The Trustees of Rutgers College in New Jersey, 1950.

Caillet (Serge), *U Ordre rénové du Temple. Aux racines du Temple solaire,* Paris, Dervy, 1997.

Caillois (Roger), *Au cœur du fantastique,* Paris, Gallimard, 1965.

Carlson (Maria), *„Fashionable Occultism: Spiritualism, Theosophy, Freemasonry, and Hermeticism in Fin-de-Siècle Russia",* în *Bernice Glatzer Rosenthal* (editor). *The Occult in Russia and Soviet Culture,* Cornell University Press, 1997, pp. 135-152.

Campos (Élisabeth), *„Les extraterrestres dans 1' œuvre de Steven Spielberg", L'Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 40-42.

Carmichael (Joel), *The Satanizing of the Jews: Origin and Development of Mystical AntiSemitism,* New York, Fromm, 1992.

Casals (Xavier), *Neonazis en Esparn. De las audiciones wagnerianas a los skinheads* (1966-1995), Barcelona, Grijalbo, 1995.

Cassirer (Ernst), *La Philosophie des Lumières* [1932], tr. fr.

Pierre Quillet, Paris, Fayard, 1966; ed. a 2-a, 1970.

Cassirer (E.), *Le Mythe de l'État* [1946], tr. fr. Bertrand Vergely, Paris, Gallimard, 1993.

Castellan (Yvonne), *Le Spiritisme,* Paris, PUF, 1995.

Caumanns (Ute), Niendorf (Mathias) (coord). Verschwörungstheorien. Anthropologische Konstanten — historische Varianten, Osnabriick, 2001.

Cavanna, *„Le Matin des Charlatans", Le Nouvel Observateur, 1-7* iunie 1989.

Chairoff (Patrice), *Dossier néo-nazisme,* prefaţă de Beate Klarsfeld, Paris, Éditions Ramsay, 1977.

Champion (Françoise), *„Les sociologues de la postmodernité et la nébuleuse mystiqueésotérique", Archives de sciences sociales des religions,* 67 (1), ianuarie-martie 1989, pp. 155-169.

Champion (F.), „Religieux flottant, éclectisme et syncrétismes", înjean Delumeau (coord.), Le Fait religieux, Paris, Fayard, 1993, pp. 741-772.

Champion (F.), „Le Nouvel-Age; recomposition ou décomposition de la tradition «théospiritualiste*»?",* Politica Hermetica, nr. 7, 1993, pp. 114-122.

Champion (F.), „Nouvelles religiosités et croyances parallèles", *Sciences humaines,* supliment, nr. 21 *(„La vie des idées"),* iunie-iulie 1998, pp. 58-61.

Champion (F.) şi Cohen (Martine) (coord.), *Sectes et démocratie,* Paris, Le Seuil, 1999.

Chartier (Claire) şi Czerwinski (Natacha), *„La folie de l'ésotérisme", L'Express,* nr. 2 816, 20-26 iunie 2005, pp. 28-38.

Chatwin (Margret), *„Falsche Fuffzger: Verschwörungsthesen Zahlenmystik und Ausserirdische"* (1998),
http://www.idgr.de/texte/esoterik/rothkranz/rothkranz.php (IDGR, Lexikon Rechtsextremismus).

Cheney (Margaret), *Tesla: Man Out Of Time,* New York, Dorset Press, 1981.

Chesterton (Gilbert Keith), *The Everlasting Man,* Londra, Hodder & Stoughton, 1925; tr. fr. (parţială) Maximilien Vox: *L'Homme éternel,* Paris, Pion, 1927; tr. fr. (integrală) Antoine

Barrois şi Dominique Martin Morin, 1976.

Chevalier (Jean), Gheerbrant (Alain), *Dictionnaire des symboles,* Paris, Seghers, 1975; ed. revizuită şi adăugită, Paris, Robert Laffont, 2004.

Chevallier (Pierre), Histoire de la franc-maçonnerie française, Paris, Fayard, 1974-1975, 3 vol.; reed., 1993, 2002.

Cioran (Emil), *Essai sur la pensée réactionnaire* [1957], Montpellier, Fata Morgana, 1977.

Ciorănescu (Alexandru), *Viitorul trecutului,* Cartea Românească, Bucureşti, 1996.

Cohn (Norman Rufus Colin), *Histoire d'un mythe. La „Conspiration" Juive et les Protocoles des Sages de Sion* [1967], tr. fr. Léon Poliakov, Paris, Gallimard, 1967.

Collier (Peter) şi Horowitz (David) (editori), *The Anti-Chomsky Reader,* San Francisco, CA, Encounter Books, 2004.

Collins (Harry M.) şi Pinch (Trevor J.), *„En parapsychologie, rien ne se passe qui ne soit scientifique..."* (1977), tr. fr. D. Ebnöther, în col., *„La Science telle qu'elle se fait",* Paris, Association Pandore, 1982, pp. 248-289; reed. În Michel Callon şi Bruno Latour (coord.), *La Science telle qu'elle se fait,* Paris, La Découverte, 1990, pp. 297-343.

Compagnon (Antoine), *Les Antimodernes de Joseph de Maistre à Roland Barthes,* Paris, Gallimard, 2005.

Combes (André), *La Franc-Maçonnerie sous l'Occupation.* Persécution et résistance (1939-1945), Monaco şi Paris, Editions du Rocher, 2001; rééd., 2005.

Conseil pontifical de la culture/Conseil pontifical pour le dialogue interreligieux, *JésusChrist le porteur d'eau vive. Une refléxion chrétienne sur le Nouvel Age,* Paris, Les Éditions du Cerf, 2003.

Constant (Benjamin), *„De la liberté des anciens comparée à celle des modernes"* (1819), în

B. Constant, *De la liberté chez les modernes. Ecrits politiques,* texte alese, prezentate şi adnotate de Marcel Gauchet, Paris, Hachette, col. *„Pluriel",* 1980, pp. 493-515.

Coogan (Kevin), *Dreamer of the Day: Francis Parker Yockey and the Postwar Fascist International,* Brooklyn, NY, Autonomedia, 1999.

Corbin (Henry), *En Islam iranien. Aspects spirituels et*

philosophiques, Paris, Gallimard, 1971-1972, 4 vol.

Corbin (H.), *„Science traditionnelle et renaissance spirituelle". Cahier de l'Université Saint-Jean de Jérusalem,* I *(„Sciences traditionnelles et sciences profanes"),* 1975, pp. 25-51.

Corsetti (Jean-Paul), *Histoire de l'ésotérisme et des sciences occultes,* Paris, Larousse, 1992.

Castello (John), *Science Fiction Films,* Harpenden, Pocket Essentials, 2004.

Cubitt (Geoffrey T.), *„Conspiracy Myths and Conspiracy Theories", Journal of the Anthropological Society of Oxford,* vol. 20, 1989, pp. 12-26.

Curry (Richard J.) şi Brown (Thomas M.) (editori), *Conspiracy: The Fear of Subversion in American History,* New York, Holt, Rinehart and Winston, 1972.

Curtis (Michael) (editor), *Antisemitism in the Contemporary World,* Boulder şi Londra, Westview Press, 1986.

D'Agostino (Peter R.), *„Winrod, Gerald B. (1900-1957)",* in Richard S. Levy (editor), *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution,* Santa Barbara, CA, ABC-CLIO, 2005, vol. 2, pp. 772-773.

Daim (Wilfried), *Der Mann, der Hitler die Ideen gab,* Münhen, Isar Verlag, 1958 (ed. a 2a Viena, 1985).

Daraul (Arkon), V. *supra,* Bibliografia I.

Dard (Olivier), *La Synarchie ou le mythe du complot permanent,* Paris, Librairie académique Perrin, 1998.

Davis (David Brion), „*Some Themes of Counter-Subversion: An Analysis of Anti-Masonic, Anti-Catholic, and Anti-Mormon Literature", Mississippi Valley Historical Review,* 47, septembrie 1960, pp. 205-224.

Davis (D.B.) (editor), *The Fear of Conspiracy: Images of Un-American Subversion from the Revolution to the Present,* Ithaca, Cornell University Press, 1972.

Davies (Peter) şi Lynch (Derek), *The Routledge Companion to Fascism and the Far Right,* Londra şi New York, Routledge, 2002.

Davy (Marie-Madeleine), *„Remarques sur les notions de métaphysique, d'ésotérisme et de tradition, envisagées dans leur rapport avec le christianisme",* in Pierre-Marie Sigaud

(coord.), *René Guénon,* Paris, L'Age d'Homme, *Les Dossiers H,* 1984, pp. 123-129.

Debray (Régis), *Le Feu sacré. Fonctions du religieux,* Paris, Fayard, 2003; Paris, Gallimard, col. *„Folio essais",* 2005.

Debray (R.), *Les Communions humaines. Pour en finir avec „la religion",* Paris, Fayard, 2005.

Debray (R.), *„Sur l'affaire du Temple solaire", MediuM,* nr. 3, aprilie-iunie 2005, pp. 81-98.

Deconchy (fean-Pierre), *„Systèmes de croyances et représentations idéologiques",* în Serge Moscovici (coord.), *Psychologie sociale,* Paris, PUF, 1984, pp. 331-355.

De Felice (Renzo), *Les Interprétations du fascisme* [1969, 1983], tr. fr. Xavier Tabet, Paris, Editions des Syrtes, 2000.

Deloux (Jean-Pierre), Ambler (Eric) *et.* al*., „Dossier: le thriller", Polar,* nr. 4, 1991, pp. 9-89.

Deloux (J.-P-), *„Le grand frisson et tout le tremblement",* Polar nr. 4, 1991, pp. 9-13.

Delumeau (Jean) (coord.), *Le Fait religieux,* Paris, Fayard, 1993.

De Michelis (Cesare G.), „Les Protocoles des sages de Sion. *Philologie et historié", Cahiers du Monde Russe,* vol. 38, nr. 3, iulie-septembrie 1997, pp. 263-305.

De Michelis (C.G.), *Il manoscritto inesistente. I"Protocolli dei savi di Sion": un apocrifo del XX secolo,* Veneţia, Marsilio Editori, 1998; tr. americ. Richard Newhouse: *The Non-Existent Manuscript: A Study of the Protocols of the Sages of Sion,* Lincoln şi Londra, The University of Nebraska Press, 2004.

De Michelis (C.G.), *La giudeofobia in Russia. Dal* Libro del „kahal" *ai* Protocolli dei savi di Sion. *Con un antologia di testi,* Torino, Bollati Boringhieri, 2001.

Dermenghem (Emile), *Joseph de Maistre mystique. Ses rapports avec le Martinisme, l'Illuminisme et la Franc-Maçonnerie. U influence des doctrines mystiques et occultes sur sa pensée religieuse,* ed. nouă revăzută şi corectată (prima ediţie, 1923), Paris, La Colombe, 1946.

Dery (Mark), *The Pyrotechnie Insanitarium: American Culture on the Brink,* New York, Grove Press, 1999.

Dewey (John), *„The Irréductible Plurality of Moral Criteria",* în J. Gouinlock (coord.) *The Moral Writings of John Dewey,*

New York, Prometheus Books, 1994.

Didier (Béatrice), *„Illuminisme”,* în B. Didier, *Le Siècle des Lumières,* Paris, MA Éditions. 1987, pp. 199-200.

Dierkens (Alain) (coord.), *Les Courants antimaçonniques hièr et aujourd’hui,* Bruxelles, Editions de l’Université de Bruxelles, 1993.

Dolcetta (Marco), *Politica occulta. Logge, Lobbies. Sette e politiche traversaii del mondo,* Rome, Castelvecchi, 1998; ed. a 2-a adăugită, 1999.

Dolcetta (M.), *Nazionalsocialismo esoterico,* Rome, Cooper Castelvecchi, 2003.

Domenach (Jean-Marie), *La Propagande politique,* Paris, PUF, 1950.

Dore (Christophe), *„Ésotérisme: la grande soif d’irrationnel”, Le Figaro Magazine,* 26 februarie 2005, pp. 46-49.

Douglas (Mary), *Natural Symbols: Explorations in Cosmology,* New York, Pantheon Books. 1970.

Drévillon (Hervé) şi Lagrange (Pierre), *Nostradamus. L’éternel retour,* Paris, Gallimard. 2003.

Droz (Jacques), *„La légende du complot illuministe et les origines du romantisme politique en Allemagne”,* Revue historique, vol. 226, octombrie 1961, pp. 313-338.

Dubois (Dominique), *Jules Bois (1868-1943). Le reporter de l’occultisme, le poète et le féministe de la belle époque,* f.l., Arqa, 2004.

Dubuisson (Daniel), *Impostures et pseudo-science. L’œuvre de Mircea Eliade,* prefaţă de Isac Chiva, Villeneuve d’Ascq, Presses Universitaires du Septentrion, 2005.

Dülmen (Richard van), *Der Geheimbund der Illuminaten. Darstellung, Analyse, Dokumentation,* Stuttgart, Frommann. 1975; ed. a 2-a, 1978.

Dupeux (Louis) (coord.), *La „Révolution conservatrice” dans L’Allemagne de Weimar,* Paris, Kimé, 1992.

Durand (Gilbert), *„Le renouveau de Fenchantement. Topos du mythique et sociologie”, Cadmos* [Lausanne], an 5, nr. 17/18, primăvară-vară 1982, pp. 12-28.

Durham (Martin), *The Christian Right, the Far Right and the Boundaries of American Conservatism,* Manchester şi New

York, Manchester University Press, 2000.

During (Elie) *et.* al*., Matrix machine philosophique,* Paris, Ellipses, 2003.

Eatwell (Roger), *„The Esoteric Ideology of the National Front in the 1980s",* in Mike Cronin (editor), *The Failure of British Fascism, The Far Right and the Fight for Political Recognition,* Basingstoke, Marea Britanie, Macmillan, 1996, pp. 99-117.

Eco (Umberto), *„La mystique de Planète"* (1963), in *La Guerre du faux,* tr. fr. Myriam Tanant (în colaborare cu Piero Caracciolo), Paris, Grasset, 1985; Paris, Le Livre de Poche, 1987, pp.119-125.

Eco (U.), *„Protocoles fictifs",* în *Six promenades dans les bois du roman et d'ailleurs*

[1994], tr. fr. Myriem Bouzaher, Paris Grasset, 1996; Paris, Le Livre de Poche, col. *„Biblio essais"* 1998, pp. 127-151.

Eco (U.), *„La force du faux"* (1994-1995), în *De la littérature,* tr. fr. Myriem Bouzader, Paris, Grasset, 2003, apoi Le Livre de Poche, 2005, pp. 359-396.

Edelman (Nicole), *Voyantes, guérisseuses et visionnaires en France,* 1785-1914, Paris, Albin Michel, 1995.

Edinghoffer (Roland), *Les Rose-Croix,* Paris, PUF, 1982.

Eliade (Mircea), *Initiation, rites, sociétés secrètes. Naissances mystiques. Essai sur quelques types d'initiation,* Paris, Gallimard, 1959 şi 1976; apoi *„Folio essais"* 1992.

Eliade (M.), *Occultisme, sorcellerie et Modes culturelles* [1976], tr. fr. Jean Malaquais, Paris, Gallimard, 1978.

Ellis (Bill), *Raising the Devil: Satanism, New Religions and the Media,* Lexington, Kentucky, The University Press of Kentucky, 2000.

Ernould (Roland), *Quatre approches de la magie. Du Rond des Sorciers à Harry Potter (Claude Seignolle, Peter' Straub, Stephen King, Joanne K. Rowling),* Paris, l'Harmattan, 2003.

Etchegoin (Marie-France) *et.* al*., „Les ficelles du complot. Enquête sur la planète* Da Vinci Code", *Le Nouvel Observateur* nr. 2 106, 17-23 martie 2005, pp. 10-18.

Etchegoin (M.-F.) şi Lenoir (Frédéric), *Code Da Vinci: l'enquête,* Paris, Robert Laffont, 2004; tr. rom.: Anca Calangiu, *Ancheta,* RAO, Bucureşti, 2006.

Evangelisti (Valerio), *„Une littérature des «étages inférieurs». La science-fiction en prise avec le monde", Le Monde diplomatique,* nr. 557, august 2000, p. 29 (http://www.monde-diplomathique.fr/2000/08/EVANGELISTI/14127); reluat (cu suprimarea unor pasaje) în Stéphane Manfredo, *La Science-fiction aux frontières de l'Homme,* Paris, Gallimard, 2000, pp. 130-132.

Eysenk (Hans Jürgen), *Us et abus de la psychologie* [1953]. tr. fr. Mariette Dumonceau, Neuchatel şi Paris, Delachaux & Niestlé, 1956.

Faivre (Antoine), *L'Esotérisme au XVIIIe siècle en France et en Allemagne,* Paris, Seghers, 1973.

Faivre (A.), *Accès de l'ésotérisme occidental,* Paris, Gallimard, 1986; ed. nouă adăugită 1996, 2 vol.

Faivre (A.), *„Le courant théosophique (fin XVIe-XXe siècles): essai de périodisation",* Politica Hermetica, nr. 7, 1993, pp. 6-41.

Faivre (A.), „Emile Poulat et notre domaine", în Valentine Zuber (coord.), *Émile Poulat. Un objet de science, le catholicisme,* Paris, Bayard. 2001. pp. 209-213.

Faivre (A.), *L'Ésotérisme* [1992], ed. a 3-a, Paris, PUF, 2002.

Faivre (A.) *et.* al*., „Les Textes fondamentaux de l'ésotérisme", Le Point,* supliment nr. 2, martie-aprilie 2005.

Faligot (Roger) şi Kauffer (Rémi), *Le Marché du diable,* Paris Fayard, 1995.

Faye (Jean Pierre), *Langages totalitaires,* ed. conţinând un studiu introductiv. Paris, Hermann, 1973.

Fedorovski (Vladimir), *Le Département du diable.* La Russie ésotérique, Paris, Pion, 1996; rééd., 2005.

Fenster (Mark), *Conspiracy Theories: Secrecy and Power in American Culture,* Minneapolis, University of Minnesota Press, 1999, apoi 2001.

Ferguson (Marilyn), *Les Enfants du Verseau. Pour un nouveau paradigme* [1980], tr. fr. Guy Beney, Paris, Calmann-Lévy, 1981; apoi Paris, J'ai Lu. col. *„Aventure secrète",* 1995.

Fernandez (Irène), *Et si on parlait... du Seigneur des Anneaux,* Paris, Presses de la Renaissance, 2002.

Ferraresi (Franco) (coord), *La destra radicale,* Milano, Feltrinelli, 1984.

Ferraresi (F.), *„Julius Evola: Tradition, Reaction, and the Radical Right”,* European Journal of Sociology, 28, 1987, pp. 107-151.

Ferrer-Benimeli (José Antonio), *Les Archives secrètes du Vatican et de la franc-maçonnerie. Histoire d’une condamnation pontificale,* Paris, Dervy-livres, 1989a.

Ferrer-Benimeli (J.A.), „Antimaçonnisme et anticléricalisme: la mystification de Léo Taxil (1890-1897’)”, în Jacques Lemaire (coord.), *Sous le masque de la franc-maçonnerie,* Bruxelles, Éditions de l’Université de Bruxelles, 1989b, pp. 103-118.

Ferry (Luc) şi Gauchet (Marcel), *Le Religieux après la religion,* Paris, Grasset, 2004.

Festinger (Leon), *A Theory of Cognitive Dissonance,* Stanford, CA, Stanford University Press, 1957.

Finne (Jacques), *Les Grandes mystifications,* Verviers (Belgia), Bibliothèque Marabout, 1975.

Foucrier (Chantai) şi Guillaud (Laurie) (texte reunite de), *Atlantides imaginaires. Réecritures d’un mythe,* prefaţă de Pierre Vidal-Naquet, Paris, Michel Houdiard Éditeur, 2005.

François (Stéphane), *Droites radicales, ésotérisme et musique: la scène euro-païenne, Mémoire de D.E.A.,* Institut d’Études politiques de Lille, 2000.

François (S.), *„Musique, ésotérisme et politique: naissance d’une contre-culture de droite”, Politica Hermetica,* nr. 17, 2003, pp. 238-259.

François (S.), *Les Paganismes de la Nouvelle Droite (1980-2004), thèse de doctorat en science politique* (conducător ştiinţific: Christian-Marie Wallon-Leducq), Université de Lille III, septembrie 2005.

François (S.) şi Kreis (Emmanuel), *„Le conspirationnisme ufologique”, Politica Hermetica,* nr. 19, 2005.

Frenkel-Brunswik, Levinson (Daniel J.) şi Sanford (R. Nevitt), *„La personnalité antidémocratique”* (1947), în André Levy (texte alese, prezentate şi traduse de), *Psychologie sociale. Textes fondamentaux français et américains,* Paris Dunod 1965, pp. 8-22.

Freud (Sigmund), *„Remarques psychanalytiques sur P autobiographie d’un cas de paranoïa: Dementia paranoides*.

(Le President Schreber)" [1911], în *Cinq psychanalyses,* tr. fr. Marie Bonaparte şi Rudolph M. Lœwenstein, ed. a 3-a, Paris, PUF, 1967.

Freud (S.), *L'Avenir d'une illusion* [1927], tr. fr. Anne Balseinte,. *et.* al., Paris, PUF, 1995.

Freund (Julien), *Philosophie et sociologie,* Louvain-la-Neuve, Cabay, 1984.

Freund (René), *Braune Magie? Okkultismus, New Age und Nationalsozialismus,* Viena, Picus Verlag, 1995.

Friedländer (Saul), *Reflets du nazisme,* Paris, Le Seuil, 1982.

Froissard (Pascal), *La Rumeur. Histoire et fantasmes,* Paris, Belin, 2002.

Fromm (Erich), *Escape from Freedom,* Londra 1941 (1942); tr. fr. Charles Janssens: *La Peur de la liberté,* Paris Buchet/Chastel, 1963.

Fromm (Rainer), Kembach (Barbara), *Rechtsextremismus im Internet. Die neue Gefahr,* München, Olzog Verlag, 2001.

Fülop-Miller (René), *Raspoutine. La fm des Tsars,* tr. fr. A. Lecourt, Paris, Payot, 1952; Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse*" 1968.

Furet (François), *Penser la Révolution française,* Paris, Gallimard, 1978.

Galifret (Yves) (coord.), *Le Créepuscule des magiciens. Le réalisme fantastique contre la culture,* Paris, Editions de l'Union Rationaliste, 1965.

Galli (Giorgio), *Hitler e il nazismo magico. Le componenţi esoteriche del Reich millenario,* Milano, Rizzoli, 1989, ed. a 2-a adăugită, 1993; reed., 2000.

Galli (G.), *Politica e esoterismo alle soglie del 2000,* Milano, Rizzoli, 1992.

Galli (G.), *La politica e i maghi,* Milano, Rizzoli, 1995a.

Galli (G.), *„Evola ela Germania national-socialista",* în Guardi (Mario) şi Rossi (Marco) (coord.). *Delle rovine e oltre,* Roma, Antonio Pellicani Editore, 1995b, pp. 199-217.

Galli (G.), *Appunti sulla new age,* Milano, Rizzoli, 2003.

Galli (G.), *„La grande Allemagne, un rê ve ésotérique"* (interviu cu Paolo Mattei), *30 Jours dans l'Eglise et dans le monde,* nr. 10, 2004a (http://www.30giorni.it).

Galli (G.), *La Magia e il potere. L'esoterismo nella politica occidentale,* Torino, Lindau, 2004b.

Galtier (Gerard), *Maçonnerie égyptienne, rose-croix et néo-chevalerie. Les fils de Cagliostro,* Monaco, Editions du Rocher, 1989.

Gattegno (Jean), *„[La date de naissance:] 1818", Europe,* an 55, nr. 580-581, august-septembrie 1977 *(„La science-fiction par le menu"),* pp. 38-43.

Gauchet (Marcel), *„Le démon du soupçon"* (interviu), *L'Histoire,* nr. 84, decembrie 1985, pp. 49-56.

Gengembre (Gérard), *La Contre-Révolution ou histoire désespérante,* Paris. Editions Imago, 1989.

Gentile (Emilio), *Qu'est-ce que le fascisme! Histoire et interprétation* [2002], tr. fr. PierreEmmanuel Dauzat, Paris, Gallimard, 2004.

George (John) si Wilcox (Laird), *American Extremists: Militias, Supremacists, Klansmen, Communists, & Others,* New York, Prometheus Books, 1996.

Gilman (Richard), *Behind World Revolution: The Strange Career of Nesta H.* Webster, Ann Arbor, Mich., Insight Books, 1982.

Gilman (Sander L.), *Jewish Sulf-Hatred: Anti-Semitism and the Hidden Language of the Jews,* Baltimore $i Londra, The Johns Hopkins University Press, 1986.

Girardet (Raoul), *Mythes et Mythologies politiques,* Paris, Le Seuil, 1986.

Godwin (Joscelyn), *„Saint-Yves d'Alveydre and the Agarthian Connection", The Hermetic Journal,* nr. 32, vara 1986, pp. 24-34;?i nr. 33, toamna 1986, pp. 31-38.

Godwin (J.), *„Schwaller de Lubicz, les Veilleurs et la connextion nazie",* Politica Hermetica, nr. 5, 1991, pp. 101-108.

Godwin (J.), Arktos: The Polar Myth in Science, Symbolism, and Nazi Survival, Grand Rapids, Mich., Phanes?i Londra, Thames and Hudson, 1993 (apoi Kempton, EL, Adventures Unlimited Press, 1996); tr. fr. Gérard Leconte: *Arktos. Le mythe du Pole dans les sciences, le symbolisme et l'idéologie nazie,* Milano, Arche, 2000.

Goimard (Jacques), Ioakimidis (Demetre) *et.* al., *„La*

science-fiction par le menu", Europe, an 55, nr. 580-581, august-septembrie 1977.

Goldberg (Robert Alan), *Enemies Within: The Culture of Conspiracy in Modern America,* New Haven, CT, Yale University Press, 2001.

Goldensohn (Leon), *Les Entretiens de Nuremberg* [2004], tr. fr. Pierre-Emmanuel Dauzat, introducere şi note de Robert Gellately, Paris, Flammarion, 2005.

Goldschlâger (Alain), *„Prolégomènes pour une théorie de la conspiration"* în Zinguer (Ilana Y.) şi Bloom (Sam W.) (texte culese çi editate de), *L'Antisémitisme éclairé. Inclusion et exclusion depuis l'Epoque des Lumières jusqu'à l'affaire Dreyfus,* Leiden/Boston, Brill, 2003, pp. 211-219.

Goldschläger (Alain), Lemaire 0acques Charles), *Le Complot judéomaçonnique,* Bruxelles, Éditions Labor/Espace de Libertés, 2005.

Goodrick-Clarke (Nicholas), *The Occult Roots of Nazism: Secret Aryan Cults and Their Influence on Nazi Ideology: The Ariosophists of Austria and Germany 1890-1933.* Wellingborough, Northamptonshire, The Aquarian Press, 1985; ed. a 2-a, New York çi Londra, New York University Press, 1992.

Goodrick-Clarke (N.), *Les Racines occultistes du nazisme. Les Aryosophistes en Autriche et en Allemagne 1890-1935* [1985], cuvânt-înainte de Rohan Butler, tr. fr. Patrick Jauffrineau si Bernard Dubant, Puiseaux, Éditions Pardcs, 1989.

Goodrick-Clarke (N.), *Hitler's Priestess: Savitri Devi, the Hindu-Aryan Myth, and NeoNazism,* New York şi Londra, New York University Press, 1998; tr. fr. Jean Plantin: *Savitri Devi.* La Prêtresse d'Hitler, Saint-Genis-Laval, Editions Akribeia, 2000.

Goodrick-Clarke (N.), *Black Sun: Aryan Cults, Esoteric Nazism and the Politics of Identity,* New York şi Londra, New York University Press, 2002.

Gordon (Mel), *Erik Jan Hanussen: Hitler's Jewish Clairvoyant,* Los Angeles. CA, Feral House, 2001.

Gracq (Julien), André Breton, *Quelques aspects de l'écrivain,* Paris, Librairie José Corti, 1948; ed. a 3-a, 1970.

Grafton (Anthony), *Faussaires et critiques. Créativité et duplicité chez les érudits occidentaux* [1990], tr. fr. Marielle Carlier, Paris, Les Belles Lettres, 1993.

Grant (Judith), *„Trust No One: Paranoia, Conspiracy Theories and Alien Invasions", Undercurrent 6.* Primăvara 1998. http://dark-wing/uoregon.edu/-ucurrent6/6- grant.htm.

Gregor (A. James), Interpretations of Fascism [1974], cu o nouă introducere, New Brunswick (SUA) şi Londra, Transaction Publishers. 1997.

Gregor (A.J.), *Mussolini's Intellectuals: Fascist Social and Polilical Thought,* Princeton şi Oxford, Princeton University Press, 2005.

Griffin (Roger), *The Nature of Fascism* [1991], ed. cu două noi prefeţe (1992 şi 1996), Londra şi New York, Routledge, 2003.

Guasco (Maurilio), *„Intransigeantisme, libéralisme et modernisme"*, în Valentine Zuber (coord.), *Emile Poulat. Un objet de science, le catholicisme,* Paris, Bayard, 2001, pp. 240-245.

Gugenberger (Eduard), Petri (Franko), Schweidlenka (Roman), *Weltverschwörungstheorien. Die neue Gefahr von rechts,* Viena şi München, Franz Deuticke Verlagsgesellschaft, 1998.

Gugenberger (fl), *Hitlers Visionäre. Die okkulten Wegbereiter des Dritten Reiches,* Viena, Ueberreuter, 2001.

Gugenberger (E.), „Kosmische Mächte im Widerstreit-Esoterische Grundlagen im Verschwörungsweltbild des Rechts-extremismus", în Helmut Reinalter (coord.), Verschwörungstheorien, Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 107-120.

Hagemeister (Michael), *„Wer war Sergej Nilus? Versuch einer biobibliographischen Skizze", Ostkirchliche Studien,* vol. 40, 1991, 1. Augustinus-Verlag, Wurzburg, pp. 49-63; tr. fr. Martine Pique-Bressoux: *„Qui était Serge Nilus,* Politica Hermetica, nr. 9, 1995, pp. 141-158.

Hagemeister (M.), *„Sergej Nilus und die «Protokolle der Weisen von Hon». Überlegungen zur Forschungslage",* Jahrbuch fur Antisemitismusforschung, vol. 5, (Frankfurt/M., Campus Verlag), 1996, pp. 127-147.

Hagemeister (M.), *„Die Protokolle der Weisen von Zion — eine Anti-Utopie oder der Große Plan in der Geschichte* în Helmut Reinalter (coord.), Verschwörungstheorjen. Theorie — Geschichte — Wirkung, Innsbruck şi Viena, 2002, pp. 45-57.

Hakl (Hans Thomas), *Unknown Sources: National Socialism and the Occult* [1997], tr. din germană — Nicholas Goodrick-Clarke, Edmonds. WA, Holmes Publishing Group, 2000.

Halevi (Ran), *„L'idée et l'événement. Sur les origines intellectuelles de la Révolution française", Le Débat,* nr. 38, ianuarie-martie 1986, pp. 145-163.

Hamann (Brigitte), *La Vienne d'Hitler. Les années d'apprentissage d'un dictateur* [1996], tr. fr. Jean-Marie Argelès, prefaţă de Jean Sévillia, Paris, Editions des Syrtes, 2001.

Hanegraaff (Wouter J.), *„Empirical Method in the Study of Esotericism", Method and Theory in the Study of Religion,* 7 (2), 1955, pp. 99-129.

Hanegraaff (W. J.), *New Age Religion and Western Culture: Esotericism in the Mirror of Secular Thought,* Leyde, Brill, 1996.

Harding (Nick), *Secret Societies,* Harpenden, Pocket Essentials, 2005.

Heller (Friedrich Paul) şi Maegerle (Anton), *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten,* Stuttgart, Schmetterling Verlag, 1995.

Hervieu-Léger (Danièle), *Le Pèlerin et le Converti. La religion en mouvement,* Paris, Flammarion, 1999.

Hervieu-Léger (D.), *La Religion en miettes ou la question des sectes,* Paris, Calmann-Lévy, 2001.

Hervieu (Fabrice), *„Catholiques contre francs-maçons: l'extravagante affaire Léo Taxil", L'Histoire,* nr. 145, iunie 1991, pp. 32-39.

Hieronymus (Ekkehard), *„Jörg Lanz von Liebenfels",* în Uwe Puschner, Walter Schmitz und Justus H. Ulbricht (coord.), *Handbuch zur „Völkischen Bewegung*" 1871-1918, München/New Providence/Paris, K.G. Saur Verlag, 1996, pp. 131-146.

Hippchen (Christoph), *Zwischen Verschwörung und Verbot. Des Illuminatenorden im Spiegel deutscher Publizistik* (1776-

1800), Köln, Böhlau, 1998.

Hofstadter (Richard), The Paranoid Style in American Politics and Other Essays [1965], Cambridge, Mass., Harvard University Press, 1996.

Hoggart (Richard), *La Culture du pauvre. Etude sur le style de vie des classes populaires en Angleterre* [1957], tr. fr. Françoise şi Jean-Claude Garcias şi Jean-Claude Passeron, Paris, Editions de Minuit, 1970.

Horkheimer (Max), *Eclipse de la raison* [1947], tr. fr. Jacques Debouzy, Paris, Payot, 1974.

Howe (Ellic), Urania's *Children: The Strange World of the Astrologers,* Londra, William Kimber, 1967; reed. sub titlul: *Astrology and the Third Reich,* Marea Britanie, Aquarian, 1984; tr. fr. Magdeleine Paz: Le Monde étrange des astrologues, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l'univers",* 1968.

Hutin (Serge), *Les Sociétés secrètes* [1952], ed. a 10-a, corectată, Paris, PUF, col. *„Que sais-je!",* 1987; ed. a 12-a, corectată, Paris, PUF, 1996.

Hutin (S.), *Les Gnostiques,* Paris, PUF, 1958.

Hutin (S.), *Les Civilisations inconnues. Mythes ou réalités,* Paris, Fayard, 1961.

Hutin (S.), *Aleister Crowley, le plus grand des mages modernes,* Venders Marabout, 1973.

Hutin (S.), *„Esotérisme", Encyclopaedia Universalis,* vol. 6, Paris, 1980, pp. 451-455.

Ignazi (Piero), L'estrema destra in Europa, Bologna, Il Mulino, 1994, reed., 2000.

Introvigne (Massimo) (coord.), *Lo Spiritismo,* Leumann, Editrice Elledici, 1989.

Introvigne (M.), *Il Capello del mago. I nuovi movimenti magici dallo spiritismo al satanismo,* Milano, SugarCo, 1990; tr. fr. (parţială) Philippe Baillet: *La Magie. Les nouveaux mouvements magiques,* Paris, Droguet et Ardant, 1993.

Introvigne (M.), *Enquête sur le satanisme. Satanistes et antisatanistes du XVIIe siècle à nos jours* [1994], tr. fr. Philippe Baillet, Paris, Editions Dervy, 1997.

Introvigne (M.), *„Les courants magiques traditionnels et les nouveaux mouvements religieux",* conferinţă, Université

d'Aix-Marseille III, 15 aprilie 1994, http://www.cesnur.org.

Introvigne (M.), *„Diana Redux: « L'Affaire Diana Vaughan — Léo Taxil au scanner» par Athirsata (Sources Retrouvées, Paris, 2002)"* [2003], http://www.cesnur.org, 28 martie 2005.

Introvigne (M.), *Le New Age des origines à nos jours. Courants, mouvements, personnalités* [2000], tr. fr. Philippe Baillet, Paris, Éditions Dervy, 2005.

Isser (Natalie), *Antisemitism during the French Second Empire,* New York, Peter Lang, 1991.

Jaecker (Tobias), *Antisemitische Verschwörungstheorien nach dem 11 September, Neue Varianten eines alten Deutungsmusters,* Münster, Lit Verlag, 2005.

Jahoda (Gustav), *The Psychology of Superstition,* Londra, Allen Lane, 1969.

James (Marie-France), *Esotérisme, occultisme, franc-maçonnerie et christianisme aux XIXe et XXe siècles. Explorations bio-bibliographiques,* Paris, Nouvelles Éditions latines, 1981.

Jarrige (Michel), *„La Franc-Maçonnerie démasquée, d'après un fonds inédit de la Bibliothèque nationale",* Politica Hermetica, nr. 4, 1990, pp. 38-54.

Jay (Martin), *L'Imagination dialectique. Histoire de PEcole de Francfort (1923-1950)* [1973], tr. fr. E.E. Moreno şi Alain Spiquel, cuvânt-înainte de Max Horkheimer, Paris, Payot, 1977.

Johnson (George), *Architects of Fear: Conspiracy Theories and Paranoia in American Politics,* Los Angeles, Tarcher/Houghton Mifflin, 1983.

Johnson (G.), *„Sur la piste des Illuminati: une recherche journalistique sur le «complot visant à dominer le monde»"* în Dan Burstein (coord.) şi Ame de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 171-184.

Joly (Bertrand), *Dictionnaire biographique et géographique du nationalisme français* (1880-1900), Paris, Honoré Champion, 1998.

Kafton-Minkel (Walter), Subterranaean Worlds: 100,000 Years of Dragons, Dwarfs, the Dead, Lost Races & UFOs from Indide the Earth, Port Townsend, Wash., Loompanics

Unlimited, 1989.

Kater (Michael H.), *Das „Ahnenerbe" der SS 1935-1945. Ein Beitrag zur Kulturpolitik des Dritten Reiches,* Stuttgart, Deutsche Verlags-Anstalt, 1974.

Katz (Jacob), *juifs et francs-maçons en Europe, 1723-1939* (1970), tr. fr. Sylvie CourtineDenamy, Paris, Les Éditions du Cerf, 1995.

Kazin (Michael), *The Populist Persuasion: An American History,* New York, Basic Books, 1995.

King (Dennis), *Lyndon LaRouche and the New American Fascism,* New York, Doubleday, 1989.

Kingston (Paul J.), *Anti-Semitism in France During the 1930's: Organisations, Personalities and Propaganda,* University of Hull Press, *Occasional Papers in Modern Languages,* nr. 14, 1983.

Klass (Philip J.), *UFO-Abductions: A Dangerous Game, Buffalo,* New York, Prometheus Books, 1988.

Knight (Peter), *Conspiracy Culture: From Kennedy to The X-Files,* New York, Routledge. 2000.

Knight (P.) (editor), *Conspiracy Nation: The Politics of Paranoia in Postwar America,* New York City, NY, New York University Press, 2002.

Knight (P.) (editor), *Conspiracy Theories in American History An Encyclopedia of American Conspiracy Theories,* Santa Barbara, CA, ABC-Clio, 2004, 2 vol.

Koehn (Barbara) (coord.), *La Révolution conservatrice et les élites intellectuelles européennes,* Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 2003.

Kogan (Kevin), *Dreamer of the Day: Francis Parker Yockey and the Postwar Fascist International,* Brooklyn, NY, Autonomedia, 1999.

Kolakowski (Leszek), *L'Esprit révolutionnaire,* tr. fr. Jacques Dewitte, Bruxelles, Editions Complexe, 1978; apoi Paris, Denoël, 1985.

Kunth (Daniel), Zarka (Philippe), *L'Astrologie,* Paris, PUF, 2005.

Labbé (Denis), Millet (Gilbert), *Etude sur* Da Vinci code, *Dan Brown,* Paris, Ellipses,

2004.

Lacroix (Michel), *La Spiritualité totalitaire. Le New Age et les sectes,* Paris, Pion, 1995.

Lacroix (M.), *L'Idéologie du New Age,* Paris, Flammarion, 1996.

Ladous (Régis), *Le Spiritisme,* Paris, Les Editions du Cerf, 1989.

Lagrange (Pierre), *La Rumeur de Roswell,* Paris, La Découverte, 1996.

Lagrange (P.), La Guerre des Mondes a-t-elle eu lieu*?,* Paris, Robert Laffont, 2005.

Lambert (Yves), *„Religion: l'Europe à un tournant", Futuribles,* nr. 277, iulie-august 2002, pp. 129-159.

Langlois (Charles Victor), *Le Procès des Templiers. Récit des événements liés à la destruction de l'ordre du Temple de Jérusalem* [1891], Rennes, Editions Les Perséides, 2004.

Lantoine (Albert), *Les Sociétés secrètes actuelles en Europe et en Amérique,* Paris, PUF, 1940 (lucrare interzisă de Gestapo, pusă în vânzare în 1944).

Laplanche (Jean) şi Pontalis (Jean-Bertrand), *Vocabulaire de la psychanalyse,* ed. a 2-a, Paris, PUF, 1968.

Leprévôte (Philippe), *„Note sur l'actualité du Prieuré de Sion", Politica Hermetica,* nr. 10, 1996, pp. 140-151.

Laqueur (Walter), *Deutschland und Russland,* tr. germ. K.H. Abshagen, Berlin, Propyläen Verlag, 1965.

Laqueur (W), *Black Hundred: The Rise of the Extreme Right in Russia,* New York, Harper Collins Publishers, 1993; tr. fr. Dominique Péju (în colaborare tu Serge Zolotoukhine): *Histoire des droites en Russie. Des Centuries noires aux nouveaux extrémistes,* Paris, Michalon, 1996.

Laruelle (Marlène), *„Alexandre Dugin: esquisse d'un eurasisme d'extrême droite en Russie post-soviétique", Revue d'études comparatives Est-Ouest,* vol. 32, nr. 3, 2001, pp. 85-103.

Laruelle (M.) (coord.), *L'Extrême droite russe. Regards sur le nationalisme radical dans la Russie contemporaine,* 2006.

Lasch (Christopher), *The Culture of Narcissism: American Life in an Age of Diminishing Expectations,* New York, W.W. Norton and Company, 1970; tr. fr. Michel L. Landa: *Le complexe de Narcisse. La nouvelle sensibilité américaine,*

Paris, Robert Laffont, 1981; ed. nouă adăugită, New York, 1991; tr. fr. Michel L. Landa şi (pentru postfaţă) Bernard Hœpffner (în colaborare cu Catherine Goff aux): *La culture du narcissisme. La vie américaine à un age de declin des espérances,* precedată de eseul *„Pour en finir avec le XXIe siècle"* de Jean-Claude Michéa, Castelnau-le-Lez, Editions Climats, 2000.

Laurant (Jean-Pierre), *Le Sens caché dans P œuvre de René Guénon,* Lausanne, L'Age d'Homme, 1975.

Laurant (J.-P.), *Matgioi, un aventurier taoïste,* Paris, Dervy-Livres, 1982.

Laurant (J.-P.), în colaborare cu Paul Barbanegra (coord.), *René Guénon,* Paris, Editions de l'Herne *(Cahiers de PHerne,* nr. 49), 1985.

Laurant (J.-P-), *„Le dossier Léo Taxil du fonds Jean Baylot de la Bibliothèque Nationale°, Politica Hermetica,* nr. 4, 1990, pp. 55-63.

Laurant (J.-P.), *L'Esotérisme chrétien en France au XIXe siècle,* Lausanne, L'Age d'Homme, 1992.

Laurant (J.-P.), *L'Esotérisme,* Paris, Les Editions u Cerf, 1993.

Laurant (J.-P.), „Occultisme" (Occident modem), în Jean Servier (coord.), *Dictionnaire critique de P ésotérisme,* Paris, PUF, 1998, pp. 964-967.

Laurant (J.-P-), *Le Regard ésotérique,* Paris, Bayard Editions, 2001.

Laurant (J.-P.), şi Poulat (Emile), *lAntimaçonnisme catholique.* Les Francs-Maçons *de Mgr de Ségur,* Paris, Berg International, 1994.

Lebzelter (Gisela C.), *Political Anti-Semitism in England 1918-1939,* Londra, The Macmillan Press, şi Oxford, St Anthony's College, 1978.

Leclerc (Gérard), *Le Bricolage religieux,* Paris, Editions du Rocher, 2002.

Leff (Lisa Moses), *„Gougenot des Mousseaux, Henri (1805-1876)"* în Richard S. Levy (editor), *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution,* Santa Barbara, CA, ABC-CLIO, 2005, vol. 1, pp. 282-283.

Le Forestier (René), Les Illuminés de Bavière et la Franc-

Maçonnerie allemande, teză de doctorat de la Facultatea de Litere de la Université de Paris, 1914 (Paris, Hachette, 1915); rééd., Geneva, 1974; reed., Milano, Arche, 2001.

Le Forestier (R.), *La Franc-Maçonnerie templière et occultiste aux XVIIIe et XIXe siècles* (1928-1950), publicată postum; editată şi adnotată de Antoine Faivre, Paris, Aubier-

Montaigne, şi Louvain, Neuewelaerts, 1970; ed. a 2-a, Paris, La Table d'Émeraude, 1986; ed. a 3-a, publicată şi prefaţată de Antoine Faivre, Milano, Arche, 2003.

Le Forestier (R.), L'Occultisme et la Franc-Maçonnerie écossaise, Paris, Librairie académique Perrin, 1928a; rééd., eu un cuvânt-înainte de Jean-Pierre Laurant, şi index Milano, Arche, 1987.

Le Forestier (R.), La Franc-Maçonnerie occultiste au XVIIIe siècle et l'Ordre des Elus Coens, Paris, Dorbon, 1928b; rééd., Paris, La Table d'Emeraude, 1987.

Le Forestier (René), *L'Occultisme en France aux XIXe et XXe siècles. L'Eglise gnostique,* lucrare inedită publicată de Antoine Faivre, Milano, Arche, 1990.

Lefort (Claude), *L'Invention démocratique. Les limites de la domination totalitaire,* Paris, Fayard, 1981; Le Livre de Poche, col. *„Biblio essais",* 1983.

Lefort (C.), *Essais sur le politique XIXe et XXe siècles,* Paris, Le Seuil, 1986.

Lemaire (Jacques), *Les Origines françaises de l'antimaçonnisme (1744-1797),* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1985.

Lemaire (J.), *L'Antimaçonnisme. Aspects généraux (1738-1998),* Paris, Editions maçonniques de France, 1998.

Lemaire (J.-Ch.), *„Le thème du complot judéo-maçonnique dans le roman français (1870-1900)",* în Zinguer (Ilana Y.) şi Bloom (Sam W.) (texte selectate şi editate de), *L'Antisémitisme éclairé. Inclusion et exclusion depuis l'Epoque des Lumières jusqu'à laffaire Dreyfus,* Leiden/Boston, Brill, 2003, pp. 221-247.

Lenoir (Frédéric), *Les Métamorphoses de Dieu. Des intégrismes aux nouvelles spiritualités,* Paris, Pion, 2003; Paris, Hachette Littératures, col. *„Pluriel",* 2005.

Lenoir (F.), *„Le grand retour de l'ésotérisme"* (convorbiri cu

Marie Lemonnier), Le Nouvel Observateur, nr. 2 091, 28 decembrie 2004, pp. 15-26.

Lepper (John Heron), *Les Sociétés secrètes de l'Antiquité à nos jours,* tr. fr. Adrien F. Vochelle, Paris, Payot, 1933.

Leroy (Michel), *Le Mythe jésuite. De Béranger à Michelet,* Paris, PUF, 1992.

Lessing (Theodor), *La Haine de soi. Le refus d'être Juif* [1930], tr. fr. Maurice-Ruben Hayoun [1990], ed. a 2-a revizuită şi adăugită, Paris, Berg International, 2001.

Le Tourneau (Dominique), *L'Opus Dei,* Paris, PUF, 1984; ed. a 6-a, 2004 (2005).

Lévi-Strauss (Claude), *La Pensée sauvage,* Paris, Pion, 1962.

Lévi-Strauss (C.), *Le Regard éloigné,* Paris, Pion, 1983.

Lewis (Clive Staples), *Mere Christianity* [1943], New York, Simon & Schuster, 1996.

Lewis (James R.) (editor), *The Encyclopedia of Cults, Sects, and New Religions,* New York, Prometheus Books, 1998; ed. a 2-a, 2001.

Lewis (J.R.) (editor), *Encyclopedic Sourcebook of UFO Religions,* New York, Prometheus Books, 2003.

Ligou (Daniel), *La Franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 1977.

Ligou p.) (coord.), *Dictionnaire de la franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 1987, ed. a 4-a revizuită şi adăugită, 1997; apoi în col. *„Quadrige",* 2004.

Lindemann (Albert S.), *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank), 1894-1915,* New York, Cambridge University Press, 1991; paperback, 1993.

Lippi 0ean-Paul), *Julius Evola, métaphysicien et penseur politique. Essai d'analyse structurale,* Lausanne, L'Age d'Homme, 1998.

Lipset (Seymour Martin), *L 'Homme et la politique* [1960], tr. fr. Guy?i Gerard Durand, Paris, Le Seuil, 1962.

Lipset (Seymour M.)?i Raab (Earl), *The Politics of Unreason: Right-Wing Extremism in America, 1790-1970,* New York, Harper and Row, 1970; Londra, Heinemann, 1971.

Lovsky (Fadiei), *Antisémitisme et mystère d'Israël,* Paris, Albin Michel, 1955.

Lübbe (Herman), *„La sécularisation ou l'affaiblissement*

social des inslitutions religieuses", tr. fr. Christian Berner, Revue de Métaphysique et de Morale, an 100, nr. 2, aprilie-iunie 1995, pp. 165-183.

Luca (Nathalie) çi Lenoir (Frédéric), *Sectes. Mensonges et idéaux,* Paris, Bayard Editions,

1998.

Lukäcs (György), *Théorie du roman* [1916], Berlin, P. Cassirer, 1920; tr. fr. J. Clairevoye, Paris, Denoël, 1968, apoi Gallimard, col. „*Tel",* 1989.

Lunn (Martin), Da Vinci Code Decoded, New York, The Disinformation Company Ltd., 2004.

Mackey (Albert Gallatin), Encyclopedia of Freemasonry, Richmond, Va., Macoy Publishing, 1966.

Mackey (A.G.), *The History of Freemasonry: Its Legendary Origins* [1996], New York, Gramercy Books, 2005.

Maegerle (Anton) si Heller (Friedrich Paul), *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten,* Stuttgart, Schmetterling Verlag, 1995.

Maillard (Jean-François), *„Science sacrée et science profane dans la tradition ésotérique de la Renaissance", Cahier de l'Université Saint-Jean de Jérusalem,* I *„Sciences traditionnelles et sciences profanes",* Paris, Editions André Bonne, 1975, pp. 111-126.

Maître (Jacques), „La consommation d'astrologie dans la France contemporaine", în André Caquot şi M. Leibovici (editor), *La Divination,* Paris, 1968, vol. II, pp. 429-447.

Maître (J.), „*L'astrologue aujourd'hui",* în col. *„Lapensée scientifique et lesparasciences",* Paris, Albin Michel, 1993, pp. 69-77

Maître (J.), „Le désir de merveilleux" (convorbiri eu Djénane Kareh Tager), *Le Monde des Religions,* nr. 12, iulie-august 2005, pp. 24-26.

Mallarmé (Stéphane), *Œuvres complètes,* Paris, Gallimard, Bibliothèque de la Pléiade, 1945.

Manfrédo (Stéphane), *La Science-fiction: aux frontières de l'homme,* Paris, Gallimard, 2000.

Manfredo (St.), *La Science-fiction,* Paris, Editions Le Cavalier Bleu, 2005.

Marshall (Jonathan), *„Sociétés occultes et services secrets",*

Bulletin d'infomation sur l'intervention clandestine (BIIC), nr. 12, septembrie-octombrie 1982, pp. 8-14.

Maser (Werner), *Die Frühgeschichte der NSDAP. Hitlers weg bis 1924,* Frankfurt si Bonn, 1965

Maser (W.), *Mein Kampf d'Adolf Hitler* [1966], tr. fr. André Vandevoorde, Paris, Pion, 1968.

Maser (W.), *Adolf Hitler: Legende, Mythos, Wirklinchkeit,* ed. a 13-a, München, Bechtle Verlag, 1993 [prima ed., 1971]; tr. fr. Pierre Kamnitzer: *Prénom: Adolf. Nom: Hitler,* Paris, Pion, 1973.

Mayer (Jean-François), *Sectes nouvelles. Un regard neuf,* prefaţă de Emile Poulat, Paris, Les Editions du Cerf, 1985.

Mayer (J.-F.), *Les Sectes. Non-conformismes chrétiens et nouvelles religions,* Paris, Les Editions du Cerf, 1987.

Mayer (J.-F.), *Les Mythes du temple solaire,* Geneva, Georg Editeur, 1996.

Mayer (Nonna), *Ces Français qui votent Le Pen* [1999], ed. a 2-a adăugită, Paris, Flammarion, 2002.

Mazery (Bénédicte şi Patrice des), *L'Opus Dei. Enquête sur église au cœur de L'Eglise,* Paris, Flammarion, 2005.

McGinn (Bernard), *Antichrist: Two Thousand Years of the Human Fascination with Evil,* San Francisco, HarperSan Francisco, 1994.

Méheust (Bertrand), *Science-fiction et soucoupes volantes. Une réalité mythico-physique,* prefaţă de Aimé Michel, Paris, Mercure de France, 1978.

Méheust (B.), Soucoupes volantes et folklore, Paris, Mercure de France, 1985; rééd.: *En soucoupes volantes. Vers une ethnologie des récits d'enlèvement,* Paris, Imago, 1992.

Meining (Stefan), „*L'ésotérisme d'extrême droite. Aspects d'un phénomène de masse de la modernité"* (tr. fr. Patrick Moreau), în Pierre Biaise şi Patrick Moreau (coord.), *Extrême droite et national-populisme en Europe de l'Ouest. Analyse par pays et approches transversales,* Bruxelles, Centre de recherche et de information socio-politiques (CRISP), 2004, pp. 513-529.

Melley (Timothy), *Empire of Conspiracy: The Culture of Paranoia in Postwar America,* Ithaca, Cornell University Press, 2000.

Meilor (Alec), *Dictionnaire de la Franc-Maçonnerie et des Francs-Maçons,* Paris, Pierre Belfond, 1979.

Melton (J. Gordon), *Biographical Dictionary of American and Sect Leaders,* New York şi Londra, Garland publishing, 1986.

Melton (J.G.), *„New Age: An Introduction",* în James R. Lewis (editor), The Encyclopedia of Cults, Sects, and New Religions, New York, Prometheus Books, 1998; articol online: http://religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/newage_intro.html.

Meurger (Michel), *Alien Abduction. L'enlèvement extraterrestre: de la fiction à la croyance,* Editions Encrage, *Scient fictions, la revue de l'imaginaire scientifique,* vol. 1, nr. 1, 1995.

Michelat (Guy), *„L'univers des croyances",* în Guy Michelat, Julien Potel şi Jacques Sutter, *L 'Héritage chrétien en disgrâce,* postfaţă de Paul Ladrière, Paris, L'Harmattan, 2003, pp. 69-124.

Milza (Pierre), *L'Europe en chemise noire. Les extrêmes droites européennes de 1945 à aujourd'hui,* Paris, Fayard, 2002.

Mintz (Frank P.), *The Liberty Lobby and the American Right: Race, Conspiracy and Culture,* Wesport, CT, Greenwood Press, 1985.

Mirabail (Michel), *L'Esotérisme,* Toulouse, Éditions Privat, 1981.

Mohler (Armin), *La Révolution conservatrice en Allemagne, 1918-1932,* ediţia franţuzească, H. Plard şi H. Lipstick, Pardès, Puiseaux, 1993 [prima ed. germ., 1950; tr. fr. după ed. a 3-a germ. (1989), revăzută şi adăugită, constituie a 4-a ed.].

Moisan (fean-François), „Les Protocoles des Sages de Sion en Grande-Bretagne et aux ÉtatsUnis", în P.-A. Taguieff, *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d'un faux,* Paris, Berg International-Fayard, 2004, Anexe, pp. 385-417.

Mola (Aldo A.), „La Ligue antimaçonnique et son influence politique et culturelle aux confins des XIXe et XXe siècles' ', în Alain Dierkens (coord.), *Les Courants antimaçonniques hièr et ajourd'hui,* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1993, pp. 30-55.

Möller (Helmut) şi Howe (Ellic), *Merlin Peregrinus. Vom*

Untergrund des Abendlandes, Würzburg, Königshausen und Neumann, 1986.

Moreau (Patrick), *Les Héritiers du IIIe Reich. L'extrême droite allemande de 1945 à nos jours,* Paris, Le Seuil, 1994.

Morvan (François), *„Aspects du mythe conspirationniste antimaçonnique en Allemagne", Politica Hermetica,* nr. 9, 1995, pp. 159-171.

Moscovici (Serge), *„Conspiracy Mentality"* (tr. engl. Kathy Stuart), în Cari F. Graumann şi Serge Moscovici (editor), *Changing Conceptions of Conspiracy,* New York, Springer-Verlag, 1987, pp. 151-169.

Mosse (George L.), *„The Mystical Origins of National Socialism Journal of the History of Ideas,* 22 (1), ianuarie-martie 1961, pp. 81-96; tr. fr. Jean-François Sené: *La Révolution fasciste. Vers une théorie générale du fascisme,* Paris, Le Seuil, 2003, pp. 159-182 (cap. 6: *„Les origines occultes du national-socialisme").*

Mosse (G.L.), *Toward the Final Solution: A History of European Racism* [1978], ed. a 2-a, Madison, WI, The University of Wisconsin Press, 1985.

Mosse (G.L.), *The Crisis of German Ideology: Intellectual Origins of the Third Reich,* New York, Grosset and Dunlap, 1964; Londra, 1966.

Mosse (G.L.), *La Révolution fasciste. Vers une théorie générale du fascisme* [1999], tr. fr. Jean-François Sené, Paris, Le Seuil, 2003.

Mounier (Jean-jacques), *De l'influence atribuée aux Philosophes, aux Francs-Maçons et aux Illuminés sur la Révolution en France,* Tübingen, 1801.

Mudde (Cas), *„The War of Words: Defining the Extreme Right Party Family",* West European Politics, 19 (2), aprilie 1996, pp. 225-248.

Muray (Philippe), *Le XIXe siècle à travers les îges,* Paris, Denoël, 1984; ed. nouă, Paris, Gallimard, col. *„Tel",* 1999.

Nancy (Jean-Luc), *La Déclosion (Déconstruction du christianisme, 1),* Paris, Galilée, 2005.

Nay (Olivier), *„Propagande politique et antimaçonnisme sous Vichy", Chroniques d'histoire maçonnique,* nr. 45, 1992, pp. 99-118.

Newman (Sharan), *La Vérité historique derrière le Code Da Vinci,* tr. fr. Bernard Dubant, Paris, Guy Trédaniel Editeur, 2005.

Nouailhat (René), „La B.D., nouveau fléau monothéiste*?", MédiuM,* nr. 3, aprilie-mai-iunie 2005, pp. 48-67.

Offley (Will), *„David Icke and the Politics of Madness: Where the New Age Meets the Third Reich",* 29 februarie 2000, http://www.publiceye.org.

Oz (Amos), *„Le diable est de retour",* tr. fr. Florence Lévy-Paoloni, *Le Monde,* 4 octombrie 2005, pp. 1 şi 18.

Padfield (Peter), Hess: The Führer's Disciple [1991], Londra şi Basingstoke, Papermac, 1995.

Pagels (Elaine), *The Origin of Satan,* New York, Random House, 1995; New York, Vintage Books, 1996.

Pallis (Marco), „Le Roi du Monde et le problème des sources de'Ossendowski", în Pierre Marie Sigaud (coord.), *René Guénon,* Paris, L'Age d'Homme, *Les Dossiers H,* 1984, pp. 145-154.

Palmer (D.L.) şi Kal in (R.), *„Predictive Validity of the Dogmatic Rejection Scale", Personality and Social Psychology Bulletin,* 17 (2), 1991, pp. 212-218.

Parish (fane) şi Parker (Martin) (editori), *The Age of Anxiety: Conspiracy, Theory and The Human Sciences,* Oxford (Marea Britanie) and Malden, MA, Blackwell Publishing, 2001.

Partner (Peter), *Templiers, francs-maçons et sociétés secrètes* [1981], tr. fr. Marie-Louise Navarro, Paris, Editions Pygmalion/Gérard Watelet, 1992.

Passeron (Odile), „Neuf Planètes au microscope" (1963), în Yves Galifret (coord.), *Le Crépuscule des magiciens,* Paris, Editions de l'Union Rationaliste, 1965, pp. 77-88.

Perrineau (Pascal) (coord.), *Les Croisés de la sociétéfermée.* L'Europe *des extrêmes droites, La Tour d'Aiguës,* Editions de l'Aube, 2001.

Petri (Franko), *„Der Weltverschwörungsmythos.* Ein Kaleidoskop der politischen Esoterik", în Helmut Reinalter, Franko Petri, Rüdiger Kaufmann (coor.), *Das Weltbild des Rechtsextremismus. Die Strukturen der Entsolidarisierung,* Viena, Studien Verlag, 1998, pp. 188-223.

Pettigrew (Thomas F.), *„Personnality and Socio-Cultural*

Factors in Inter-Group Attitudes: A Cross-National Comparison", Journal of Conflict Resolution, 2, 1958, pp. 29-42.

Pettigrew, (T.F.), *„The Ultimate Attribution Error: Extending Allport's Cognitive Analysis of Prejudice", Personality and Social Psychology Bulletin,* 5, 1979, pp. 461-476.

Peuckert (Will Erich), *L'Astrologie. Son histoire, ses doctrines* [1960], tr. fr. René Jouan şi Laurent Jospin, Paris, Payot, 1965; Petite Bibliothcque Payot, 1980; reed., 2005.

Pfahl-Traughber (Armin), *Der antisemitisch-antifreimaurerische Verschwörungsmythos in der Weimarer Republik und im NS-Staat,* Viena, Braumüller, 1993.

Pfahl-Traughber (A.), „«Bausteine» zu einer Theorie über «Verschwörungstheorien»: Definitionen, Erscheinungsformen, Funktionen und Ursachen" în Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie — Geschichte — Wirkung,* Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 30-44 [2002a].

Pfahl-Traughber (A.), „Renaissance der antisemitisch-antifreimaurerischen Verschwörungstheorie in esoterisch-rechtsextremistischen Veröffentlichungen", în Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie — Geschichte — Wirkung,* Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 83-106 [2002b].

Pierrard (Pierre), *Juifs et catholiques français. De Drumont à Jules Isaac (1886-1945),* Paris, Fayard, 1970; ed. nouă: *Juifs et catholiques français. D'Edouard Drumont à Jacob Kaplan (1886-1994),* Paris, Les Editions du Cerf, 1997.

Pipes (Daniel), *Conspiracy: How the Paranoid Style Flourishes and Where it Comes from,* New York, The Free Press, 1997 (ediţie paperback, 1999).

Pois (Robert A.), *La Religion de la Nature et le national-socialisme* [1986], tr. fr. Jennifer Merchant şi Bernard Frumer, Paris, Les Éditions du Cerf. 1993.

Poliakov (Léon), *Histoire de l'antisémitisme,* vol. III: *De Voltaire à Wagner,* Paris, Calmann-Lévy, 1968.

Poliakov (L.), *Histoire de l'antisémitisme,* vol. IV: *L'Europe suicidaire 1870-1933,* Paris, Calmann-Lévy, 1977.

Poliakov (L.), *La Causalité diabolique. Essai sur* l'origine *des persécutions,* Paris, Calmann-Levy, 1980.

Poliakov (L.), *„Causalité, démonologie et racisme. Retour à Levy-Bruhl?”* [1980], articol revăzut şi adăugit în: Pierre-An dre Taguieff (coord.), *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d3 un faux.* Paris, Berg International, 1992, vol. II, pp. 419-456.

Poliakov (L.), *La Causalité diabolique. Il Du Joug mongol à la victoire de Lénine 1250-1920,* Paris, Calmann-Lévy, 1985.

Popper (Karl. R.), *La Société ouverte et ses ennemis* (1945), tr. fr. Jacqueline Bernard şi Philippe Monod, Paris, Le Seuil, 1979, 2 vol.

Popper (K.R.), *Conjectures et réfutations. La croissance du savoir scientifique,* [1963, 1972], tr. fr. Michelle-Irène şi Marc B. de Launay, Paris, Payot, 1985.

Porset (Charles), *„Note sur l’historiographie du « complot» maçonnique”. Actes du ler colloque international des bicentenaires de Mulhouse,* Mulhouse, 1989, pp. 23-33.

Porset (Ch.), „Barruel (Augustin de)”, în Eric Saunier (coord.), *Encyclopédie de la francmaçonnerie,* Paris Le livre de Poche 2000, pp. 66-67.

Porset (Ch.), „*Marquès-Rivière Jean-Marie-Paul*)”, în Daniel Ligou (coord.) *Dictionnaire de la franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 2004, p. 791.

Poulat (Emile), „Integrisme”, *Encyclopaedia Universalis,* vol. VIII, Paris, 1971, pp. 1 076-l 079; reed., 1980.

Poulat (E.), *Modernistica. Horizons, physionnomies, débats,* Paris, Nouvelles Editions latines, 1982.

Poulat (E.) *et.* al*., „Maçonnerie et antimaçonnisme: de l’énigme la dénonciation”, Politica Hermetica,* nr. 4, 1990.

Poulat (É.) *et.* al*., „Secret, initiations et sociétés modernes”, Politica Hermetica,* nr. 5,1991.

Poulat (E.) *et.* al*., „Le complot”, Politica Hermetica,* nr. 6, 1992a.

Poulat (E.), *„L’esprit du complot”, Politica Hermetica,* nr. 6, 1992b, pp. 6-12.

Poulat (E.) *et.* al*., „Les postérités de la théosophie: du théosophisme au New Age”, Politica Hermetica,* nr. 7, 1993.

Poulat (E.), *L’Ere postchrétienne. Un monde sorti de Dieu,* Paris, Flammarion, 1994.

Poulat (E.), Laurant 0ean-Pierre) *et.* al*., „Rennes-le-*

Château. Quelques questions posées par un «mythe agglutinant»„, Politica Hermetica, nr. 9, 1995, pp. 194-208.

Poulat (E.) *et.* al, „*L'Histoire cachée entre histoire révélée et histoire critique", Politica Hermetica,* nr. 10, 1996.

Priouret (Roger), *La Franc-Maçonnerie sous les lys,* prefaţă de Pierre Gaxotte, Paris, Grasset, 1953.

Rabi, *Anatomie du judaïsme français,* Paris, Editions de Minuit, 1962.

Ramsay (Robin), *Conspiracy Theories,* Harpenden (Mare Britanie), Pocket Essentials, 2000.

Rauschning (Hermann), *Hitler m'a dit* [1939], ed. nouă revizuită şi adăugită, cuvânt înainte şi note de Raoul Girardet, Paris, Le Livre de Poche, col. *„Pluriel",* 1979.

Reinalter (Helmut) (coord.), *Aufklärung und Geheimgesellschatfen,* München, 1989.

Reinalter (H.) (coord.), Der Illuminatenorden (1776-1785/87), Frankfurt/M., Lang, 1997.

Reinalter (H.) (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie — Geschichte — Wirkung,* Innsbruck/Viena/München/Bozen, Studien Verlag, 2002.

Rémond (René), *Les Droites en France,* Paris, Aubier Montaigne, 1982.

Renard (Jean-Bruno), *Les Extraterrestres.* Une nouvelle croyance religieuse*?,* Paris, Les Editions du Cerf, 1988.

Renard (J.-B.), *„La para-archéologie et sa diffusion dans le grand public",* în *L'Archéologie et son image,* Éditions APDCA, 1988, pp. 275-290.

Renard (J.-B.), *„Le mouvement* Planète: *un épisode important de P histoire culturelle française", Politica Hermetica,* nr. 10, 1996, pp. 152-167.

Renard (J.-B.), *„Negatory Rumors: from the Denial of Reality to Conspiracy Theory",* in Gary Alan Fine, Véronique Campion-Vincent, Chip Heath (editori), *Rumor Mills: The Social Impact Rumor and Legend,* Piscataway, MI, Aldine Transaction, 2005, pp. 223-239.

Revoy (Nicolas), „Notre cerveau est programme pour croire", *Science et Vie,* nr. 1 055, august 2005, pp. 48-53.

Rey (Alain) *et. al, Dictionnaire historique de la langue française,* Paris, Le Robert, 1992, 2 vol.

Riais (Stéphane), *„La droite ou P horreur de la volonté”, Le Débat,* nr. 33, ianuarie 1985, pp. 34-48.

Rials (S.), *Révolution et Contre-Révolution au XIXe siècle,* Paris, D.U.C./Albatros, 1987.

Ribuffo (Leo R.), *The Old Christian Right: The Protestant Far Right from the Great Depression to Cold War,* Philadelphia, Temple University Press, 1983.

Richard (Lionel), D’ou *vient Adolf Hitler? Tentative de démystification,* Paris, Éditions Autrement, 2000.

Richardson (Robert), *„The Priory of Sion Hoax”, Gnosis,* nr. 51, Lumen Foundation, 1999.

Richardson (R.), *The Unknown Treasure: The Priory of Sion Fraud and the Spiritual Treasure of Rennes-le-Château,* Houston, North Star Publishing Group, f.d.

Riffard (Pierre A.), *L’Occultisme. Textes et recherches,* Paris, Larousse, 1981.

Riffard (P.A.), Dictionnaire de *l’*ésotérisme, Paris, Payot, 1983; rééd., 1993.

Riffard (P.A.), *L’Esotérisme. Qu’est-ce que l’ésotérisme? Anthologie de l’ésotérisme occidental,* Paris, Robert Laffont, 1990.

Riquet (Michel), S.J., *„Joseph de Maistre et le Père Barruel”,* Revue des *Etudes maistriennes,* nr. 5-6, 1979-1980 (Documentele conferinţei de la Chambéry, 4 şi 5 mai 1979: *„Joseph de Maistre: Illuminisme et Franc-Maçonnerie”),* pp. 283-295.

Riquet (M.), S.J., *Augustin de Barruel. Un Jésuite face aux Jacobins francs-maçons 1741-1820,* Paris, Beauchesne, 1989 (în anexă, pp. 149-189: *Histoire de l’illuminisme,* redactat de Dr Starck inspirat de Père Barruel).

Roberts (John M.), *The Mythology of the Secret Societies,* Londra, Martin Seeker and Warburg, 1972, şi New York, Charles Scribner’s Sons, 1972; tr. fr. Catherine Butel: *La Mythologie des sociétés secrètes,* Paris, Payot, 1979.

Robins (Robert S.) şi Post (Jerrold M.), *Political Paranoia: The Psychopolitics of Hatred,* New Haven, Yale University Press, 1997.

Rogalla von Bieberstein (Johannes), *Die These von der Verschwörung 1776-1945.* Philosophen, Freimaurer, Juden,

Liberale und Sozialisten als Verschwörer gegen die Sozialordnung, Berna, Herbert Lang, şi Frankfurt/M., Peter Lang, 1976 (ed. a 2-a, 1978).

Rogalla von Bieberstein (J.), *„Zur Geschichte der Verschwörungstheorien",* in Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie — Geschichte — Wirkung,* Innsbruck, Studien Verlag, 2002, pp. 15-29.

Rokeach (Milton), *„Nature et signification du dogmatisme"* [1954], tr. Fr. *„Archives de sociologie des religions,* 32, 1971, pp. 9-28.

Rokeach (M.), *„Political and Religious Dogmatism: An Alternative to the Authoritarian Personality", Psychological Monographs,* 70 (18), 425, 1956.

Rokeach (M.), *The Open and Closed Mind,* New York, Basic Books 1960.

Rokeach (M.), *„Faith, Hope and Bigotry",* Psychology Today, aprilie 1970, pp. 33-58.

Rolland (Patrice), *„Marat ou la politique du soupçon", Le Débat,* nr. 57, noiembrie-decembrie 1989, pp. 129-148.

Rollin (Henri), *L'Apocalypse de notre temps. Les dessous de la propagande allemande d'après des documents inédits,* Paris, Gallimard, 1939; ed. nouă, Paris, Éditions Allia, 1991.

Rose (Detlev), *Die Thule-Gesellschaft. Legende — Mythos — Wirklichkeit,* Tübingen, Grabert, 1994.

Rosen (Stanley), *Le Nihilisme. Un essai philosophique* [1969], tr. fr. R. Harlepp *et.* al*.,* Bruxelles, OUSIA, 1995.

Rosenthal (Bernice Glatzer) (editor), *The Occult in Russian and Soviet Culture,* Ithaca (NY) şi Londra, Cornell University Press, 1997.

Rossignol (Dominique), *Vichy et les Francs-Maçons. La liquidation des sociétés secrètes 1940-1944,* Paris, Éditions Jean-Claude Lattes, 1981.

Rossman (Vadim), *Russian Intellectual Antisemitism in the Post-Communist Era,* Lincoln şi Londra, The University of Nebraska Press, 2002.

Roszak (Theodore), *Unfinished Animal: The Aquarian Frontier and the Evolution of Consciousness,* New York, Harper and Row, 1977.

Rothstein (Mikael), *„The Family, UFO's and God: A Modem*

Extension of Christian Mythology", Journal of Contemporary Religions, 12 (3), 1997, pp. 353-362.

Rousse-Lacordaire 0érôme), *Rome et les francs-maçons. Histoire d'un conflit,* Paris, Berg International, 1996.

Rousse-Lacordaire 0.), *B.A.-BA de l'antimaçonnisme,* Puiseaux, Pardès, 1998; ed. a 2-a revizuită şi adăugită, 2003.

Sabah (Lucien), *Une police politique de Vichy: le Service des Sociétés Secrètes,* Paris, Éditions Klincksieck, 1996.

Sabah (L.) (antologie prezentată de), *Un agent de la Bibliothèque nationale et de la Gestapo, journal de Gueydan de Roussel 1940-1944,* Paris, Klincksieck, 2000.

Sabatier (Jean-Marie), *Les Classiques du cinéma fantastique,* Paris, Balland, 1973.

Sagan (Carl), *Cosmic Connection ou l'Appel des étoiles,* tr. fr. anonimă, Paris, Le Seuil, 1975.

Saleam (Jim), *American Nazism in the Context of the American Extreme Right: 1960-1978,* Sydney, Fisher Library/University of Sydney, 1985; ed. a 2-a, 2001 (http://www. alphalink. com.au).

Saliba (John A.), „*Religious Dimensions of the UFO Abductee Experience",* in James R. Lewis (editor), *The Gods Have Landed: New Religions from Other Worlds,* Albany, State University of New York Press, 1995, pp. 15-64.

Sandri (Dominique), *A la recherche des sectes et sociétés secrètes d'aujourd'hui,* Paris, Presses de la Renaissance, 1978.

Sansonetti (Paul-Georges), *Les Mystères de Matrix,* Menton, Éditions Exèdre, 2005.

Saul (John M.) şi Glaholm (Janice A.), *Rennes-le-Château: A Bibliography,* Londra, The Mercurius Press, 1985.

Santucci (James A.), *„Nouvelle lumière sur George Henry Felt, l'inspirateur de la* Theosophical Society", *Politica Hermetica,* nr. 9, 1993, pp. 48-61 (discuţie, pp. 62-64).

Saunier (Éric) (coord.), *Encyclopédie de la franc-maçonnerie,* Paris, Librairie Générale Française, Le Livre de Poche/La Pochothèque, 2000.

Saunier (Jean), *La Synarchie ou le vieux rêve d'une nouvelle société,* Paris, Grasset, C.A.L., col. *„Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes*", 1971.

Saunier (J.), *L'Opus Dei et les sociétés secrètes catholiques,* Paris, Grasset, C.A.L., col. *„Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes",* 1973.

Saunier (f.), *Saint-Yves d'Alveydre ou une synarchie sans énigme,* Paris, Dervy-Livres, 1981.

Scheler (Max), *L'Homme du ressentiment* [1912, 1915], tr. fr. (1933) revăzută şi adăugită, Paris, Gallimard, 1970.

Schindler (Norbert), *„Der Geheimbund der Illuminaten — Aufklärung Geheimnis und Politik",* în Helmut Reinalter (coord.), *Freimaurer und Geheimbünde im 18.* Jahrhundert in Mitteleuropa, Frankfurt/M., Suhrkamp, 1983, pp. 284-318.

Schmaltz (William), *Hate: George Lincoln Rockwell and the American Nazi Party,* Washington D.C., Brassey's, 1999.

Schnapp (Feffrey T.), *„Fascism after Fascism",* în Richard J. Golsan (editor), *Fascism's Return: Scandal, Revision, and Ideology since 1980,* Lincoln şi Londra, University of Nebraska Press, 1998, pp. 62-85.

Scopello (Maldeleine), *Les Gnostiques,* Paris, Les Editions du Cerf, 1991.

Schor (Ralph), *L'Antisémitisme en France pendant les années trente. Prélude à Vichy,* Bruxelles, Editions Complexe, 1992.

Scruton (Roger), *A Dictionary of Political Thought,* New York, Hill & Wang, 1982.

Secret (François), *„Du* De occulta philosophia *à l'occultisme du XIXe siècle", Revue de VHistoire des Religions,* 186 (1), iulie 1974, pp. 55-81.

Sadgwick (Mark), *Against the Modem World: Traditionalism and the Secret Intellectual History of the Twentieth Century,* New York, Oxford University Press, 2004.

Seijo-Lopez (Jean-Marc), *„Révélation et révolution dans l'œuvre d'Alphonse-Louis Constant", Politica Hermetica,* nr. 9, 1994, pp. 45-59.

Selznick (Gertrude), Steinberg (Stephen), *The Tenacity of Prejudice: Antisemitism in Contemporary America,* New York şi Londra, Harper and Row, 1969.

Servier (Jean), *L'Homme et l'invisible,* Paris, Robert Laffont, 1964.

Servier (J.), *Histoire de l'utopie,* Paris, Gallimard, 1967.

Servier (J.) (coord.), *Dictionnaire critique de* l'ésotérisme*,* Paris, PUF, 1998.

Sgro (Nathillie) şi Guimond (Serge), *„Dogmatisme et idéologie politique. Validation française d'une mesure du rejet dogmatique d'autrui (DRS)", Les Cahiers internationaux de Psichologie sociale,* nr. 62, 2004, pp. 77-88.

Shah (Jdries), *Les Soufis et l'ésotérisme* [1964], tr. fr. anonimă, Paris, Payot, 1972; apoi Petite Bibliothèque Payot, 2004,

Sigaud (Pierre-Marie) (coord.) *René Guénon,* Lausanne, L'Age d'Homme, Les Dossiers H, 1984.

Simmel (Georg), *Secret et sociétés secrètes* [1908], tr. fr. Sybille Muller, Strasbourg, Editions Circé, 1991.

Simonelli (Frederick J.), American Fuehrer: George Lincoln Rockwell and the American Nazi Party, Urbana, Il., University of Illinois Press, 1999.

Singh (Robert), *The Farrakhan Phenomenon: Race, Reaction and the Paranoid Style in American Politics,* Washington, Georgetown University Press, 1997.

Singh (Simon), *Histoire des codes secrets. D l'Egypte des Pharaons à l'ordinateur quantique* [1999], tr. fr. Catherine Coqueret, Paris, Jean-Claude Lattes, 1999, rééd., Le Livre de Poche, 2004.

Sklar (Dusty), *Gods and Beasts: The Nazis and the Occult,* New York, Thomas Y. Crowell, 1977.

Smadja (Isabelle), *Harry Potter, les raisons d'un succès,* Paris, PUF, 2001.

Soloviev (Vladimir), *Le Judaïsme et la question chrétienne,* tr. fr. M. Mathon *et.* al*.,* prefaţă de Alain Besançon, Paris şi Tournai, Desclée et Bégédis, 1992.

Sorlin (Pierre), *„La Croix" et les Juifs (1880-1899). Contribution à l'histoire de Vantisémitisme contemporain,* Paris, Grasset, 1967.

Souche-Dagues (Denise), Nihilismes, Paris, PUF, 1996.

Spark [Alaslair], *„Black helicopters*,* în Peler Knight (editor), *Conspiracy Theories in American History: An Encyclopedia,* Santa Barbara, CA, ABC-Clio, 2003, pp. 124-126.

Spark (A), *„New World Orders",* în P. Knight (editor), ibid*.,*

pp. 536-539.

Sperber (Dan), *La Contagion des idées. Théorie naturaliste de la culture,* Paris, Odile Jacob, 1996.

Sternhell (Zeev), *La Droite révolutionnaire 1885-1914. Les origines françaises du fascisme,* Paris. Le Seuil, 1978.

Sternhell (Z.), *„Fascist Ideology”* (1976), în Walter Laqueur (editor), *Fascism: A Reader's Guide,* Londra, Penguin, 1979, pp. 325-406.

Sternhell (Z.), *Ni droite ni gauche. L'idéologie fasciste en France,* Paris, Le Seuil, 1983.

Sternhell (Z.), *„Sur le fascisme et sa variante française”, Le Débat,* nr. 32, noiembrie 1984, pp. 28-51.

Stoczkowski (Wiktor), *Des hommes, des dieux et des extraterrestres. Ethnologie d'une croyance moderne,* Paris, Flammarion, 1999.

Strong (Donald S.), *Organised Anti-Semitism in America,* Washington D.C., American Council on Public Affairs, 1940.

Siinner (Rudiger), *Schwarze Sonne. Entfesselung und Missbrauch der Mythen in Nationalsozialismus und rechter Esoterik,* Fribourg, Basel, Viena, Flerder-Verlag, 1999, apoi 2001.

Symonds (John), The King of the Shadow Realm: Aleister Crowley: His Life and Magic, Londra, Duckworth & Co., 1989.

Symonds (J.), *The Beast 666: The Life of Aleister Crowley,* Londra, The Pindar Press, 1997.

Taguieff (Pierre-André), *La Force du préjugé. Essai sur le racisme et ses doubles,* Paris, La Découverte, 1988 (apoi Gallimard, col. *„Tel”,* 1990).

Taguieff (P.-A.), *„Nationalisme et réactions fondamentalistes en France. Mythologies identitaires et ressentiment antimodeme”,* Vingtième Siècle. *Revue d'histoire,* nr. 25, ianuarie-martie 1990, pp. 49-73; 1990a.

Taguieff (P.-A.), *„Mobilisation national-populiste en France. Vote xénophobe et nouvel antisémitisme politique”, Lignes*, nr. 9, mar. 1990, pp. 91-136; 1990b.

Taguieff (P.-A.), *Les protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d'un faux,* Paris, Berg International, 1992, 2 vol. (vol. 1: *Un faux et ses usages dans le siècle;* vol. 2: (coord.), *Etudes et documents).*

Taguieff (P.-A.), *Sur la nouvelle droite. Jalons d'une analyse critique,* Paris, Descartes et Cie, 1994.

Taguieff (P.-A.), *Les Fins de l'antiracisme,* Paris, Éditions Michalon, 1995.

Taguieff (P.-A.), *Le Racisme,* Paris, Flammarion, 1997 (ed. a 3-a adăugită, 2001).

Taguieff (P.-A.), *„Le racisme",* Les Cahiers du CEVIPOF, nr. 20, 1998, pp. 3-104.

Taguieff (P.-A.), (coord.), *L'Antisémitisme de plume 1940-1944,* Paris, Berg International, 1999.

Taguieff (P.-A.), *L'Effacement de l'avenir,* Paris, Galilée, 2000.

Taguieff (P.-A), *Résister au „bougisme". Démocratie forte contre mondialisation technomarchande,* Paris, Mille et une nuits 2001.

Taguieff (P.-A.), *La Nouvelle Judéophobie,* Paris, Mille et une nuits, 2002.

Taguieff (P.-A.), *„La question du néo-racisme: hypothèses et interrogations", L'Aventure humaine. Savoirs, libertés, pouvoirs,* [Paris, PUF], nr. 12, mai 2002, pp. 101-135 (2002a).

Taguieff (P.-A.), *L'Illusion populiste,* Paris, Berg International 2002b.

Taguieff (P.-A.), *Le Sens du progrès. Une approche historique et philosophique,* Paris, Flammarion, 2004a.

Taguieff (P.-A.), *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d'un faux,* ed. nouă, Berg International/Fayard, 2004b.

Taguieff (P.-A.), *Prêcheurs de haine. Traversée de la judéophobie planétaire,* Paris, Mille et une nuits, 2004c.

Taguieff (P.-A.), (coord.). *Le Retour du populisme. Un défi pour les démocraties européennes,* Paris, Universalis, col. *„Le tour du sujet",* 2004d.

Taguieff (P.-A.), *La République enlisée. Pluralisme, communautarisme et citoyenneté,* Paris, Éditions des Syrtes, 2005a.

Taguieff (P.-A.), „*Un dangereux compilateur?"* (convorbire cu Jean-Pierre Amette), *Le Point,* nr. 1693, 24 februarie 2005 (anchetă: *„Les mystères de Dan Brown"),* pp. 96-99 [2005b],

Taguieff (P.-A.), „*L'ésotérisme d'extrême droite se diffuse massivement sur Internet"* (convorbire cu Catherine Golliau),

Le Point, Hors-série, nr. 2 *(„Les textes fondamentaux de l'ésotérisme"),* martie-aprilie 2005, p. 15 [2005c].

Thçrndike (Lynn), *A History of Magic and Experimental Science,* New York, Columbia University Press, 1923-1958, 8 vol.; rééd., 1984.

Thurlow (Richard), *Fascism in Britain: From Oswald Mosley's Blackshirts to the National Front* (1987), ed. revizuită, Londra şi New York, I.B. Tauris Publishers, 1998.

Tiryakian (Edward A.), *„Toward the Sociology of Esoteric Culture", American Journal of Sociology,* vol. 78, nr. 3, noiembrie 1972. pp. 491-512 (reluat în E.A. Tiryakian, *On the Margin of the Visible: Sociology, the Esoteric, and the Occult,* New York, John Wiley, 1974).

Todd Carroll (Robert), „*Alien Abduction*", http://www.skepdic. com/aliens.html], 2005.

Todorov (Tzvetan), *Introduction à la littérature fantastique,* Paris, Le Seuil. 1970; col. „*Points*" 1976.

Trousson (Raymond), *Voyages aux pays de nulle part. Histoire littéraire de la pensée utopique* [1975], ed. a 2-a revăzută şi adăugită Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles, 1979.

Trousson (R.), „Du fantastique et du merveilleux au réalisme magique", în Jean Weisgerber (coord.), *Le Réalisme magique,* Lausanne, Editions l'Age d'Homme, 1987, pp. 33-42.

Urfalino (Philippe), *Le Grand méchant loup pharmaceutique,* convorbire cu Bertrand Richard, Paris, Textuel, 2005.

Van Herp (Jacques), *„Il y a plusieurs S.F. ",* Europe, an 55, nr. 580-581, august-septembrie 1977, *„La science fiction par le menu",* pp. 43-48.

Van Herp (J.), *„La mythologie de Cthulhu",* în col., *H.P. Lovecraft. Le Maître de Providence,* Pantin, Editions Naturellement, 1999, pp. 223-239.

Vanloo (Robert), *Les Rose-Croix du Nouveau monde. Aux sources du rosicrucianisme moderne,* Paris, Claire Vigne Editrice, 1996.

Vanloo (R.), *L'Utopie des Rose-Croix du XVIIe siècle à nos jours,* Paris, Editions Dervy, 2001.

Vannoni (Gianni), *Massoneria, fascismo e chiesa caltolica,* Laterza, Roma/Bari, 1980.

Vannoni (G.), *Le società segrete,* Florence, Ed. Sansoni, 1985.

Vax (Louis), *La Séduction de l'étrange. Etude sur la littérature fantastique,* Paris, PUF, 1965.

Venner (Fiammetta), *L'Effroyable imposteur. Quelques vérités sur Thierry Meyssan,* Paris, Grasset, 2005.

Verdès-Leroux (Jeannine), *Scandale financier et antisémitisme catholique. Le krach de]' Union Générale,* Paris, Editions du Centurion, 1969.

Vernant (Jean-Pierre) *et.* al*., Divination et rationalité,* Paris, Le Seuil, 1974.

Vemette (Jean), *Le Nouvel Age. A l'aube de l'Ere du Verseau,* Paris, Pierre Téqui, 1990.

Vernette (J.), *Les Sectes,* Paris, PUF, 1990; ed. a 6-a, 2002.

Vemette (J.), *Le New-Age,* Paris, PUF, 1992; ed. a 2-a, 1993.

Vemette (J.), *Sectes. Que dire?* Que faire*?,* ed. a 2-a, Mulhouse, Editions Salvator, 1994.

Vernette (J.), *Occultisme, magie, envoûtements* [1986], ed. a 5-a, Mulhouse, Editions Salvator, 1995.

Versins (Pierre), *Encyclopédie de l'utopie, des voyages extraordinaires et de la science-fiction,* Lausanne, L'Age d'Homme, 1972.

Viard (Jacques) *et.* al*., „Esotérisme et socialisme", Politica Hermetica,* nr. 9, 1995, pp. 11-140.

Viatte (Auguste), *Les Sources occultes du romantisme.* Illuminisme-Théosophie 1770-1820, Paris, Honoré Champion, 1928, 2 vol.; rééd., 1979.

Viatte (A.), *Victor Hugo et les Illuminés de son temps* [1942], ed. a 2-a, Montreal, Les Éditions de l'Arbre, 1943.

Vidal-Naquet (Pierre), *L'Atlantide. Petite histoire* d'un *mythe platonicien,* Paris, Les Belles Lettres, 2005.

Vigier (Hervé), *Le Procès des franc-maçons,* Paris, Éditions Télètes, *(Cahiers de l'association Les* Amis *du Roger Girard,* nr. special consacrat antimasonismului), 2005.

Viguier (Marie-Claire), *„Otto Rahn entre Lucifer et Jésus", Heresis,* nr. 18, 1992, pp. 55-70.

Vitkine (Antoine), *Les Nouveaux imposteurs,* Paris, Éditions

de La Martinière, 2005.

Voegelin (Eric), *Les Religions politiques* [1938], tr. fr. Jacob Schmutz, Paris, Les Editions du Cerf, 1994.

Voegelin (E.), *La Nouvelle Science du politique. Une introduction* [1952], tr. fr. Sylvie Courtine-Denamy, Paris, Le Seuil, 2000.

Voegelin (E.), *Science, politique et gnose* [1959], tr. fr. Marc de Launay, Paris, Bayard, 2004.

Voegelin (E.), *„La religion des modernes. Les mouvements gnostiques de notre temps*" [1960], tr. fr. Françoise Manent, *Commentaire,* nr. 41, primăvara 1988, pp. 318-327.

Waite (Robert G.L.), *The Psychopathic God: Adolf Hitler,* New York, Basic Books, 1977.

Washington (Peter), *La Saga théosophique. De Blavatsky à Krishnamurti* [1995], tr. fr. Raoul de Claunet, Chambéry, Éditions Exergue, 1999.

Wasserman (James), *The Templars and the Assassins: The Militia of Heaven,* Rochester, VT, Inner Traditions International, 2001.

Wasserman (J.), *„Un guide pour l'occulte pour les Assassins et les Illuminati"* (convorbire), în Dan Burstein şi Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de Anges & Démons* [2004]. tr. fr. Guy Rivest. Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 196-208.

Webb (James), *The Occult Underground,* LaSalle, III., Open Court Publishing Company, 1974 (prima ed., Londra, Macdonald, 1971, sub titlul *The Flight of Reason);* paperback, 1988.

Webb (J.), *The Occult Establishment,* LaSalle, III., Open Court Publishing Company, 1976; ed. a 2-a, Glasgow, Richard Drew Publishing. L981; ed. a 3-a 1991.

Webb (J.), *The Harmonious Circle,* New York, G.P. Putnam, 1980; ed. 2 Boston, Slambhala, 1987.

Weber (Eugen), *Satan franc-maçon. La mystification de Léo Taxil,* Paris, Julliard, 1964.

Weber (E.), *Ma France. Mythes, culture politique,* tr. fr. Claude Dovaz, Paris, Fayard, 1991.

Weber (Max), *Economie et société,* tr. fr. Jacques Chavy *et.* al., Paris, Pion, 1971; reed., Paris, Pocket, 1995, 2 vol.

Weber (M.), *Le Savant et le Politique* [1919], tr. fr. Julien Freund, Paris, Pion, 1959; col. „10/18”, 1963.

Weber (M.), *Etica protestantă şi spiritul capitalismului* [1905], tr. rom. Ihor Lemnÿ, Humanitas, Bucureşti, 2003.

Weber (M.), *Sociologia religiei,* Teora, Bucureşti, 1998.

Weisgerber 0ean) (coord.), *Le Réalisme magique. Roman, Peinture et cinéma,* Lausanne, Éditions l’Age d’Homme, 1987.

Weiss (Jacques), *La Synarchies (L’Autorité face au Pouvoir)* [1949], ed. a 2-a, Paris, DervyLivres, 1967.

West (Harry G.) şi Sanders (Todd), *„Power Revealed and Concealed in the New World Order”,* în H.G. West şi T. Sanders (editori), *Transparency and Conspiracy: Ethnographies of Suspicion in the New World Order,* Londra şi Durham, N.C., Duke University Press, 2003, pp. 1-37.

Wilson (Bryan), *Les Sectes religieuses* [1970], tr. fr. anonimă, Paris, Hachette, 1970.

Winckler (Matin), *Séries télé. De Zorro à Friends, 60 ans de téléfictions américaines,* Paris, Librio, 2005a.

Winckler (M.) (editor), *Les miroirs obscurs. Grandes séries américaines d’aujourd’hui,* La Laune 30 600. Au Diable Vauvert, 2005b.

Wirth (Oswald), *Francmasoneria pe înţelesul adepţilor săi,* tr. rom. Cristina Săvoiu, RAO, Bucureşti, 2005.

Yaleger Kaplan (Alice), *Relevé des sources et citations dans* Bagatelles pour un massacre, Tusson (Charente), Editions du Lérot, 1987.

Yates (Frances A.), *The Rosicrucian Enlightenment,* Londra, Routledge and Kegan Paul, 1972 (Londra şi New York, Routledge Classics, 2004); tr. fr. M.D. Delorme: *La Lumière des Rose-Croix. L’illuminisme rosicrucien,* Paris, CAL, 1978.

Yates (F.A.), *La Philosophie occulte à l’époque elisabéthaine* [1979], tr. fr. Laure de Lestrange, Paris, Dervy, 1987.

Vă recomandăm la RAO

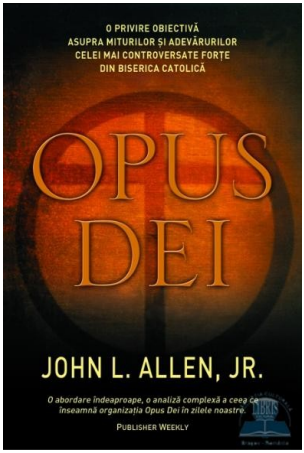

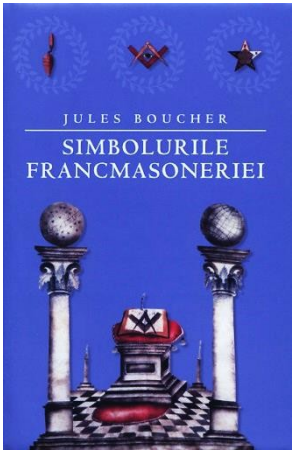

John L. Allen, Opus Dei

Jules Boucher
Simbolurile francmasoneriei

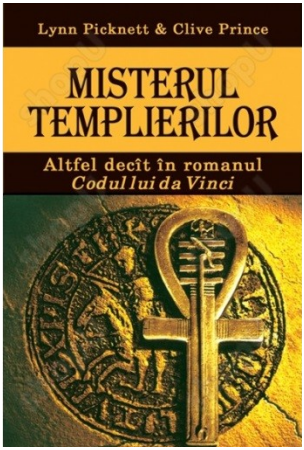

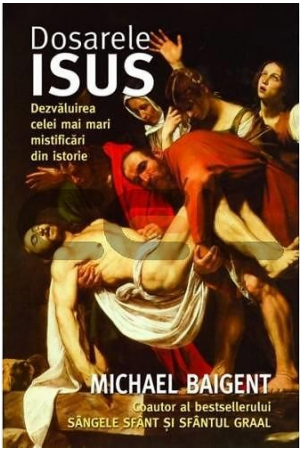

Michael Baigent
Dosarele Isus

Lynn Picknett &Clive Prince
Misterul templierilor

clubul cărţii rao

CLUBUL CĂRŢII RAO
are un regulament de funcţionare mai modern, mai eficient şi mai adaptat nevoilor dumneavoastră, care este pus la dispoziţia membrilor odată cu fişa de înscriere. Principala inovaţie o reprezintă introducerea a trei tipuri de cârduri care vă oferă mari reduceri de preţ în achiziţionarea cărţilor.
Pentru detalii privind acest regulament vă puteţi informa din broşurile editurii noastre sau scriindu-ne pe adresa:

CP CE-CP 23, Bucureşti;
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com;
www.rao.ro

Tiparul executat de
Grafica Veneta S.p.A.,
Trebaseleghe (PD), Italia

Iluminații din Bavaria au fost imaginea amenințătoare a subversiunii, a haosului revoluționar și a dictaturii criminale. Realitatea istorică a Ordinului Iluminaților a fost mistificată, supusă ideologizării, iar fondatorul lui – socotit urmașul lui Satana. Dar diferența dintre ordinul istoric real al Iluminaților din Bavaria și fabulațiile despre secta Illuminati este izbitoare. Mulți au crezut că „motorul" istoriei nu este altul decât efectul acțiunii unor societăți secrete sau rezultatul unei serii de comploturi. Dar, în timpurile moderne, noua cultură populară mondială este alcătuită din fărâme de „ocultism", „esoterism" și de „conspirationism".

Pierre-André Taguieff este istoric, filosof și celebru politolog francez. Este director de cercetare în cadrul CNRS (Le Centre National de la Recherche Scientifique) și atașat al Centre de Recherches Politique de Science Po. Este autorul a numeroase eseuri pe teme politice, filosofice, sociologice, fiind preocupat cu precădere de teme ca rasismul și antisemitismul.

rao
rao international publishing company

Săptămâna Financiară

ISBN 978-973-103-848-3

9 789731 038483

www.rao.ro
www.raobooks.com